

การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม

นายอริน เจียจันทร์พงษ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

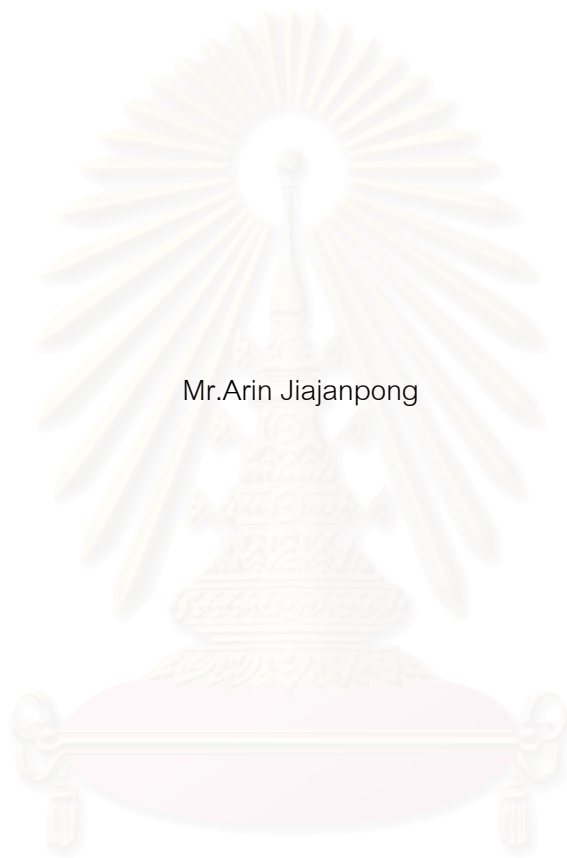
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5182-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ACCESSING THE MAINSTREAM MEDIA OF THE PRACHADHARMA NEWS AGENCY

Mr.Arin Jiajanpong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5182-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม
โดย นายอริน เจียจันทร์พงษ์
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุตมฉันท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต รัตนันท์)

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อริน เจียจันท์พงษ์ : การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม.

(ACCESSING THE MAINSTREAM MEDIA OF THE PRACHADHARMA NEWS AGENCY)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 286 หน้า. ISBN 974-17-5182-6.

บริบททางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนมักถูกจำกัดเสรีภาพอยู่บ่อยครั้ง ไม่สามารถเป็นเวทีแห่งการแสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง ผู้ที่ต้องการจะสื่อสารระหว่างกันในกลุ่มหรือแสดงความคิดเห็นของตนสู่สาธารณะ จึงต้องรวมตัวผลิตสื่อของตนเองที่เรียกว่าเป็น *สื่อทางเลือก*

สำนักข่าวประชาธรรมเป็นองค์กรสื่อทางเลือกที่มุ่งเสนอข่าวสารและข้อมูลจากภาคประชาชนไปสู่สาธารณะ โดยอาศัยวิธีการเป็นสื่อกลางระหว่างชาวบ้านกับผู้อ่าน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเข้าถึงพื้นที่ของสื่อสารมวลชนกระแสหลักได้หรือไม่อย่างไร ตรงกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวขึ้นมาน้อยเพียงใด โดยอาศัยการศึกษาประวัติศาสตร์ของสื่อทางเลือกในประเทศไทยจากการวิจัยเอกสารและการศึกษาองค์กรสำนักข่าวประชาธรรมจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ ประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลักอันได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ผลการวิจัยมีดังนี้

ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองในพุทธศักราช 2475 เป็นต้นมา ได้เปิดโอกาสให้สื่อกระแสหลักขยายตัว เช่นเดียวกับที่สีการก่อตั้งขึ้นของสื่อทางเลือก ซึ่งพัฒนาการสำคัญ 2 ประการของสื่อทางเลือกจากอดีตถึงปัจจุบันพบว่า

ประการแรกได้แก่ รูปแบบการนำเสนอ โดยสื่อทางเลือกในยุคก่อนหน้าเป็นการตีพิมพ์ทฤษฎีการเมืองและการวิจารณ์รัฐบาล รวมถึงการวิพากษ์สังคมผ่านบทความ นวนิยายและเรื่องสั้นของตนเอง ขณะที่ปัจจุบันเช่นสำนักข่าวประชาธรรมมีความแตกต่างออกไป คือมีการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนส่งเสียง รายงานเรื่องราวโดยตรง หรือคือการให้ประชาชนพูด ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเป็นผู้รายงานเรื่องราว

ประการที่สองได้แก่ การบริหารองค์กรที่ดีเป็นการรวมหุ้นในหมู่ปัญญาชนผู้ทำสื่อ หรือมีทุนจากเอกชนสนับสนุนเปลี่ยนมาเป็นการกระจายให้ประชาชนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน

สำนักข่าวประชาธรรมแม้จะมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นสำนักข่าวมืออาชีพ แต่ยังมีหลาย ๆ สิ่งที่แตกต่างกันจากสำนักข่าวแห่งอื่น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการให้นิยามคำว่าข่าว ซึ่งมีความแตกต่างกับการนิยามคุณค่าข่าวของสื่อกระแสหลักเชิงพาณิชย์รวมถึงการบริหารจัดการและกระบวนการผลิตข่าวที่ยังไม่เข้มแข็ง ลักษณะเช่นนี้ทำให้ในขั้นแรก การเสนอขายสมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลักทั่วไปไม่มีการตอบรับมากนัก

ในขั้นถัดมา การเปรียบเทียบการบรรณาธิการข่าวระหว่างสำนักข่าวประชาธรรมและสมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลักพบว่า มีการทำงานโดยมีแรงกดดันจากสังคมที่แตกต่างกันอย่างมาก ตั้งแต่ปัจจัยภายใน ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร แนวคิดนโยบายขององค์กร การบริหารจัดการองค์กร การบริหารรายได้และบุคลากร รวมถึงมีความแตกต่างกันอย่างมากในด้านหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นมุมมองของบรรณาธิการและการคัดเลือกข่าว ภูมิหลังของนักข่าวซึ่งนิยามความเป็นมืออาชีพในการทำข่าวตามบรรทัดฐานขององค์กร และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การแข่งขันในอุตสาหกรรมสื่อ รายได้จากการขายโฆษณา เจ้าของทุน ผู้อ่านและบริบททางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เหล่านี้เป็นความต่างกันระหว่างสื่อมวลชนเชิงพาณิชย์กับสื่อทางเลือก

ด้วยลักษณะที่ต่างกันอย่างนี้ ทำให้สำนักข่าวประชาธรรมไม่สามารถเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักได้มากนัก เนื่องจากสื่อกระแสหลักจะคัดเลือกข่าวเพื่อเผยแพร่ตามลักษณะและมาตรฐานทางวิชาชีพของตน ซึ่งไม่ตรงกับแนวคิดการทำข่าวทางเลือกของสำนักข่าวประชาธรรม

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4485149428 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: ACCESSING / MAINSTREAM MEDIA / PRACHADHARMA / NEWS AGENCY

ARIN JIAJANPONG : ACCESSING THE MAINSTREAM MEDIA OF THE
PRACHADHARMA NEWS AGENCY.THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. UBONRAT
SIRIYUVASAK,Ph.D. 286 pp. ISBN 974-17-5182-6.

The socio-political and economic contexts showed that freedom of the press in Thailand has often been curtailed. There was no true market place of ideas. Those who wish to communicate among themselves or express their ideas to the public must set up their own 'alternative press'.

Today, Prachadharm News Agency (PNN) is one of the 'alternative press' whose aim is to disseminate news and information from the people's sector to the public in general. PNN acts as the mediator between the grassroots and its readers.

The objectives of this research are two-fold. Firstly, the research investigates how and in what ways could PNN access the mainstream media. Secondly, the research evaluates how PNN attempt to achieve its objectives and expectations. The research is a historical and organization research. The methods employed are documentation, interview and observation. In addition, content analysis of 4 major daily newspapers who subscribe to PNN were carried out to analyze how news produced by PNN were used in these papers. These are, Khao Sod, Matichon, Manager Daily and the Bangkok Post.

After the revolution in 1932 (BE 2475) the political change opened the way for an expansion of the mainstream press as well as for the establishment of an 'alternative press'. The study showed that there are two major developments of the 'alternative press' during the past decades.

1. The previous generations of alternative press mainly published political theories and commentaries critical of the governments. They also expounded social realism in their literary columns, novels and short stories. The present alternative press, such as PNN, however, took a different step to open the space directly for the voice of the people in its news reports. Thus, the people speak while PNN narrates.

2. The set up of the news organizations in the past were based on contributions from intellectuals who published the journal or from business funding. PNN, on the contrary, employed a public co-operative strategy to set up the organization.

The research finding showed that although PNN's aim is to be a professional news agency it has several short-comings. The principle one is in its definition on news which differs from the news values of the mainstream commercial press. In addition, there are weaknesses in the administration and the process of news production. As a result, there are few subscribers from the mainstream newspapers.

In comparing between PNN and the 4 major dailies the research found that they differed a great deal in their organization set up, policy, administration, finance and personnel. The editorial and news selection, the background of the journalists which define how 'professional' a news organization is also differed tremendously. Finally, the externalities, such as, industrial competition, advertising revenue, publisher / owner, readers and the general socio-political and economic contexts also vary between the commercial press and the alternative press.

Department.....Mass Communication..... Student's signature.....

Field of study...Mass Communication..... Advisor's signature.....

Academic year ...2003..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณพ่อ แม่ ป้ามิ่ง ลุงเหลียมและครอบครัวที่สนับสนุนทางการศึกษา รวมถึงให้คำปรึกษาและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบพระคุณ รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.วิภา อุตมจันทร์ และ ผศ.ดร.พิรงรอง รามสูต วิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษาและพิจารณาตรวจสอบวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ รวมถึง รศ.ดร. กาญจนา แก้วเทพ และ ผศ.วันชัย ณะวังน้อย ที่ได้ให้แง่มุมมองและให้คำปรึกษาในด้านวิชาการตลอดมา

ขอบพระคุณ ศ.ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ คุณสุชาดา จักรพิสุทธิ์ คุณชัชวาลย์ ทองดีเลิศ คุณประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล คุณนันทา เบญจาศิลารักษ์ และชาวสำนักข่าวประชาธรรม ได้แก่ คุณอานูภาพ นุ่นสง คุณสมพล โชคดีศรีสวัสดิ์ และคุณจุไรรัตน์ ไกยกุล ที่ได้ให้ข้อมูลและช่วยเหลือ ดูแลรวมทั้งเปิดโลกทัศน์ทางสังคมแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขอบพระคุณ คุณสุจิตต์ วงษ์เทศและคุณพงษ์ศักดิ์ ไพโรอังกฤษ ที่เป็นธุระในการแนะนำผู้วิจัยเข้าสู่สมาคมนักบรรณารักษณ์หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชน รวมถึงคุณฐากร บุญปานและคุณแอมพงค์ บุญญาภรณ์แห่งหนังสือพิมพ์ข่าวสด คุณสุวพงศ์ จันผิงเพชรและคุณสฤณา ประยูรสุข แห่งหนังสือพิมพ์มติชน คุณขุนทอง รอดเสรีวานิชย์และคุณกัลยาณี ธรรมปริชาโวแห่งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และคุณवलันต์ เตชะวงศ์ธรรมแห่งหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี รวมถึงแลกเปลี่ยนทัศนะความคิดเห็นในวิชาชีพสื่อสารมวลชนอันเป็นประโยชน์เป็นอย่างมากในการประกอบอาชีพ

ขอบพระคุณ ผศ.ชนิษฐา อัดทะสัมบูรณ์ ที่แนะนำตรวจแก้การเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอบคุณ พี่ตุ๋ เกียรติฤทธิ์ เจียจันทร์พงษ์ พี่แป๊ะ 114 และพี่ปู แห่งร้าน พาสต้า คาเฟ่ เชียงใหม่ ที่ได้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกตลอดเวลาขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ สำนักข่าวประชาธรรม จ. เชียงใหม่

ขอบคุณคุณเพจนีย์ ศักดิ์เดชากุล ที่ได้เป็นธุระในการพิมพ์และจัดรูปเล่มวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์

ท้ายสุดขอบคุณกำลังใจจากเพื่อน พี่น้อง สวนกุหลาบ สวนโดม เพื่อนวารสาร มธ. และปริญญาโทนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ รหัสเข้าปี 2544 ตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาทำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์.....	8
ขอบเขตการศึกษา.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเรื่องสำนักข่าว.....	10
แนวคิดเรื่องข่าว.....	13
แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือก.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรสื่อมวลชน.....	20
แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร.....	23
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
รูปแบบการวิจัย	27
แหล่งข้อมูล.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การนำเสนอข้อมูล	30
4. ประวัติและพัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทยกับบริบททางสังคม ตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน.....	31
ยุคเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการสร้างชาติแนวชาตินิยมและ เชื้อผู้นำกับจุดเริ่มต้นของสื่อทางเลือก.....	31
ยุคเผด็จการครองเมือง กับการต่อสู้ของนักหนังสือพิมพ์และนักเขียนเพื่อประชาชน.....	37

ยุควิกฤติการณ์ 14 ตุลาและ 6 ตุลากับความหลากหลายและ เริ่มต้นการดำเนินงานแบบอุตสาหกรรมสื่อ.....	42
ยุคการปรับตัวเข้าสู่ระบบข่าวสารยุคใหม่และธุรกิจการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์กับ การขยายตัวของสื่อทางเลือก.....	47
5. องค์กรและการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรม.....	53
แนวคิดที่มาและการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม	53
ยุทธศาสตร์การดำเนินงานและการดำเนินงานที่ผ่านมา.....	55
ยุทธศาสตร์การข่าว.....	55
วัตถุประสงค์.....	55
แนวทางการดำเนินงาน.....	55
การดำเนินงานที่ผ่านมา.....	61
กิจกรรมเพื่อสร้างฐานของสำนักข่าว.....	64
ธรรมเนียมบริษัทและโครงสร้างองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม.....	65
กระบวนการผลิตข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม.....	70
นโยบายการทำข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม.....	70
การประชุมโต๊ะข่าว.....	71
เกณฑ์การคัดเลือกข่าว.....	72
กระบวนการผลิตข่าว.....	73
ประเด็นการนำเสนอข่าว.....	73
6. การบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	76
การบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นที่สำนักข่าวนำเสนอ.....	76
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมกราคม 2546.....	81
ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	94
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	95
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนกุมภาพันธ์ 2546	96
ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	107
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	108
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมีนาคม 2546.....	109
ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	119
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	121
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนเมษายน 2546.....	122

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	131
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	132
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนพฤษภาคม 2546	132
ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	143
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	144
การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมิถุนายน 2546	144
ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ.....	155
การบรรยายสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาข่าว.....	156
7. การเปรียบเทียบการบรรณานุกรณข่าวสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ....	160
การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับ	
ต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	160
การประชุมข่าว.....	161
การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม.....	162
การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับ	
ต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	210
การประชุมข่าว.....	211
การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม.....	211
การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์	
กับต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	221
การประชุมข่าว.....	221
การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม.....	222
การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม	
ตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	231
การประชุมข่าว.....	231
การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม.....	232
การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่สมาชิกทั้ง 4 ฉบับนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับ	
ต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม.....	243
8. สรุปและอภิปรายผล.....	250
สรุป.....	250
อภิปรายผล	255
ข้อเสนอแนะ	260

รายการอ้างอิง.....	หน้า 261
ภาคผนวก.....	268
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	286

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
5.1 ตารางแสดงแผนปฏิบัติการระยะเริ่มต้น.....	61
5.2 ตารางสรุปยอดระดมทุนสำนักข่าวประชาธรรม.....	61-62
5.3 ตารางแสดงจำนวนสมาชิกและลักษณะการเผยแพร่ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม.....	63
5.4 ตารางแสดงศูนย์ข่าวและจำนวนผู้สื่อข่าวพิเศษ.....	69-70
6.1 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนมกราคม 2546.....	81
6.2 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมกราคม 2546.....	82-93
6.3 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนมกราคม 2546.....	95
6.4 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนกุมภาพันธ์ 2546.....	96
6.5 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2546.....	97-106
6.6 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนกุมภาพันธ์ 2546.....	108
6.7 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนมีนาคม 2546.....	109
6.8 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมีนาคม 2546.....	110-118
6.9 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนมีนาคม 2546.....	121
6.10 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนเมษายน 2546.....	122
6.11 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนเมษายน 2546.....	123-130
6.12 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนเมษายน 2546.....	131
6.13 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนพฤษภาคม 2546.....	133
6.14 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนพฤษภาคม 2546.....	134-142
6.15 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนพฤษภาคม 2546.....	143
6.16 ตารางแสดงการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนมิถุนายน 2546.....	145
6.17 ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมิถุนายน 2546.....	146-154
6.18 ตารางแสดงประเภทแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเดือนมิถุนายน 2546	156

6.19 ตารางสรุปการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมตั้งแต่	
1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546.....	157
7.1 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์.....	163
7.2 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ข่าวสด.....	164-207
7.3 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์.....	213
7.4 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์มติชน.....	214-218
7.5 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์	223
7.6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ.....	224-228
7.7 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์.....	234
7.8 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์	235-241
7.9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับ	
สมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ.....	244-247
7.10 ตารางสรุปประเด็นข่าวที่สมาชิกทั้ง 4 ฉบับนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์.....	248
8.1 ตารางแสดงความแตกต่างในการทำงานขององค์กรสื่อภายใต้แรงกดดันจากสังคม	257-258
8.2 ตารางแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และการมองโลกของนักสื่อสารมวลชน	259

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 แผนภาพแบบจำลององค์การสื่อมวลชนภายใต้แรงกดดันจากสังคม.....	20
2.2 แผนภาพแบบจำลองสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร.....	24
2.3 แผนภาพแบบจำลอง Agenda Setting Model of Media Effects.....	25
5.1 แผนภาพการจัดโครงสร้างองค์การสำนักข่าวประชาธรรม.....	59
5.2 แผนภาพโครงสร้างองค์การสำนักข่าวประชาธรรม.....	67
7.1 แผนภาพแสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสด.....	161
7.2 แผนภาพแสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน.....	210
7.3 แผนภาพแสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ.....	221
7.4 แผนภาพแสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	231
8.1 แผนภาพแสดงตำแหน่งขององค์กรระหว่างสำนักข่าวประชาธรรมกับสื่อกระแสหลัก.....	257

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน **ข่าว** เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นสมาชิกของสังคมที่ต้องการที่จะได้รับ เพื่อจะได้ทราบถึงเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม และสามารถนำข้อมูลข่าวสารเหล่านี้มาใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสาร หากสังเกตจะพบว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันพยายามแข่งขันกันรายงานข่าวให้ประชาชน ทั้งในแง่ความรวดเร็ว ความถูกต้อง และข่าวเชิงวิเคราะห์ เพื่อที่จะทำให้ประชาชนพอใจ และติดตามข่าวจากสื่อของตนต่อไป

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีพัฒนาการ มีการแข่งขันในการรายงานข่าวสารสู่ประชาชนทั้งในแง่ความรวดเร็วและความถูกต้อง แต่ในด้านเนื้อหาที่รายงานนั้น หากพิจารณาจะเห็นว่า เป็นเรื่องของคนกลุ่มเล็กๆ ได้แก่ ผู้มีอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ยังคงเป็นฝ่ายผูกขาดพื้นที่ส่วนใหญ่ในสื่อต่างๆ อย่างคงเส้นคงวาเป็นจารีตนิยมในวงการข่าวสาร ตรงกันข้ามกับประชาชนจำนวนมาก ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้เป็นข่าวและถูกมองว่าเป็นผู้ไม่มีอำนาจไม่มีสิทธิ์เสียงในการแสดงตนต่อสาธารณะ คนเหล่านี้จึงกลายเป็นผู้ไม่มีความชอบธรรมที่จะเป็นแหล่งข่าวในเรื่องของตนเอง หรือในการมีส่วนร่วมในเรื่องทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2544) ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า *‘ประชาชนจำนวนมากภายในประเทศนี้ ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้ **เป็นข่าว** แม้แต่เรื่องราวชีวิตในการต่อสู้เพื่อปากท้อง และแก้ปัญหาของตนจะมีคุณค่าสมควรให้สังคมได้รับรู้ ผิดกับบุคคลในคณะรัฐบาล ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และนักธุรกิจนายทุนผูกขาด ที่มีสิทธิ์ที่จะเป็นข่าวได้ตลอดเวลา ไม่ว่าเรื่องนั้นจะมีคุณค่าสอดคล้องกับมาตรฐาน และจรรยาบรรณของข่าวหรือไม่เพียงใดก็ตาม คนกลุ่มหลังนี้อยู่ในกระแสข่าวในฐานะชนชั้นนำของสังคม ซึ่งส่งผลให้สภาพของ **บุคคลเป็นข่าว** ครอบงำจิตสำนึกวิชาชีพของนักข่าวและบรรณาธิการข่าวมาต่อเนื่องยาวนาน ผู้มีอำนาจจึงยังคงเป็นฝ่ายผูกขาดพื้นที่ส่วนใหญ่ในสื่อต่างๆ อย่างคงเส้นคงวาเป็นจารีตนิยมในวงการข่าวสาร’*

ในบริบทของสังคมไทย เมื่อพิจารณาในแง่โครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อ จะพบว่ามีอำนาจ 2 ส่วนที่บังคับและกำหนดเนื้อหาในสื่อได้แก่ อำนาจทางการเมือง และอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยในทางการเมือง สื่อวิทยุและโทรทัศน์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของยังเป็นของรัฐหรือของราชการ ได้แก่ สถานีวิทยุและโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุและโทรทัศน์กองทัพบก สถานีวิทยุและโทรทัศน์องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) และสถานีโทรทัศน์ไอทีวีของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โครงสร้างความเป็นเจ้าของดังกล่าว แม้จะให้สัมปทานแก่เอกชน แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีแทรกแซง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงานข่าว ซึ่งปรากฏออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น นโยบายของสถานีที่

ค่อนข้างเข้มงวดในการวิพากษ์วิจารณ์รัฐ มีการขอร้องให้งดออกข่าว รวมไปถึงการเซ็นเซอร์ตัวเอง (self - censorship) ในการปฏิบัติงานของนักวิชาชีพในองค์กรนั้นๆ

ในเรื่องดังกล่าวนี้ ปรากฏการณ์ในอดีตแสดงให้เห็นถึง การได้มาซึ่งอำนาจ การรักษาไว้ซึ่งอำนาจ และการขยายขอบเขตของอำนาจ เป็นความพยายามของผู้มีอำนาจปกครอง ที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อความอยู่ได้ในฐานะของตน ซึ่งปรากฏในลักษณะการใช้กำลังบังคับและการสร้างบรรยากาศของความเห็นพ้องต้องกัน (consensus) เพื่อสนองผลทางความคิดของผู้ใต้ปกครองในการยอมรับอำนาจของชนชั้นปกครอง ซึ่งในส่วนหลังนี้สื่อมวลชนต่างๆ จัดเป็นองค์กรหนึ่งทำงานด้านอุดมการกับชนชั้นภายใต้การปกครอง เพราะสื่อมวลชนสามารถสร้างอิทธิพลร่วมในการย่ำ ผลิตซ้ำ และขยายผลการทำงานควบคู่ไปกับกลไกของรัฐด้านอุดมการอื่นๆ ในสังคม

Antonio Gramsci นักคิดสายมาร์กซิสต์ชาวอิตาลี (สายทิพย์ สุคติพันธ์, 2531 : 99 - 100) ได้นำเสนอแนวความคิดในการทำงานร่วมกันของกลไกด้านการปราบปรามและการครอบงำทางความคิด เพื่อการสร้างสถานะของชนชั้นครอบงำ (hegemony) ไว้ว่า

* ไม่มีสิ่งใดจะอยู่ได้โดยใช้กำลังควบคุมบังคับโดยลำพังเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนาน จึงต้องมีการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ เพื่อสืบทอดความสัมพันธ์ทางการผลิตนั้นไว้ กล่าวคือ ถ้าระบบทุนนิยมจะสามารถดำรงอยู่ในฐานะวิถีการผลิตหลัก คนแต่ละคนจะต้องยินยอมพร้อมใจเห็นดีเห็นชอบหรืออย่างน้อยที่สุดก็ยอมจำนนกับโครงสร้างทางชนชั้นและสถานภาพของตนเองเขาจะมีชีวิตอยู่ในระบบทุนนิยมซึ่งตัวเขาเองถูกกดขี่ขูดรีดโดยไม่รู้ลี้กตระหนักในสถานะอันถูกเอารัดเอาเปรียบของตน

ในส่วนอำนาจทางเศรษฐกิจ สื่อมวลชนจัดเป็นลูกผสมระหว่าง 2 มิติ คือการเป็นองค์กรทางธุรกิจกับการเป็นสถาบันเพื่อการให้บริการสาธารณะ (Public service) ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ แต่ปัจจุบันสื่อมวลชนได้ถูกสถาปนา เป็นภาคการผลิตอุตสาหกรรมอย่างเต็มรูปแบบไปแล้ว ฉะนั้นการดำเนินการที่ไม่เข้ามาตราฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม จะถูกตัดออกจากระบบการแข่งขันอย่างสิ้นเชิงหรือไม่ก็ขาดทุนจนท้ายที่สุดอยู่ไม่ได้ ปัญหาการผลิตข่าวสารให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ทำให้องค์กรสื่อและนักวิชาชีพต้องทำงานภายใต้ ธรรมชาติของระบบทุนนิยม อย่างไม่มีทางเลือก โดยคัดสรรเรื่องที่เป็นประเด็นข่าวในกระแสหลัก และบุคคลสำคัญของกลุ่มอำนาจ เพื่อประโยชน์ในการขายประเด็นข่าวนั้นๆ ลักษณะดังกล่าวเป็นอำนาจทางเศรษฐกิจที่กำหนดให้เนื้อหาในสื่อ มักจะเปิดพื้นที่ให้คนกลุ่มเล็กที่มีอำนาจซื้อและสามารถสนองผลประโยชน์ให้แก่กันได้ทางธุรกิจ เช่น การโฆษณาและประชาสัมพันธ์เท่านั้น

อูบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2544) กล่าวเสริมในเรื่องนี้ว่า สำหรับผู้ที่เป็นคนเล็กคนน้อยในสังคม การเล่าข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับชีวิตของตนและชุมชน อาจทำได้ในลักษณะที่ไม่เข้าระบบเดียวกับมาตรฐานการผลิตแบบอุตสาหกรรมของสื่อปัจจุบัน เช่น อาจใช้ภาษาชาวบ้านไม่ใช่ภาษาราชการ ภาษาวิชาการหรือภาษาวissenschaft (ที่ได้รับการยอมรับและมีฐานะสูงทางสังคม) อาจไม่มีเอกสารหลักฐานต่างๆ ครบถ้วนอยู่ในมือที่สะดวก สำหรับการดำเนินงานของผู้สื่อข่าว อาจเป็นประเด็นที่ ยกย่อง ชื่นชม และสนับสนุนการของปัญหาที่ยาวนาน ซึ่งล้วนแต่ไม่เข้าสู่ตราสำเร็จรูปของการรายงานข่าวในแบบที่ปรากฏให้บริโภคกันอยู่ในปัจจุบัน ประการสำคัญสถานะของแหล่งข่าวชาวบ้าน

ในสายตาของสื่อ มักเห็นว่าไม่น่าเชื่อถือ ในกรณีที่ประเด็นปัญหาเป็นข้อขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับกลุ่มที่มีอำนาจทุนหรืออำนาจรัฐ สื่อจะมีโอกาสรับรู้ข้อมูลจากฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่า และได้รับการชักจูงให้เปิดพื้นที่แก่ฝ่ายอำนาจ เพื่อปิดปากฝ่ายชาวบ้าน เหล่านี้คือสภาพโครงสร้างของการที่เสียงของประชาชนถูกเซ็นเซอร์อยู่ตลอดเวลา พื้นที่สาธารณะในสื่อสารมวลชนกระแสหลัก จึงมีสภาพปิดกั้นไม่ให้คนทั่วไป เข้าไปใช้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง พื้นที่เหล่านี้แม้ดูเหมือนว่าเป็นเวทีเปิด แต่กลับมีการล้อมรั้วและตรวจบัตรอย่างเข้มงวดเปิดให้ผู้เฉพาะกลุ่มที่จัดอยู่ใน**มาตรฐาน** ของฝ่ายผู้เป็นเจ้าของครอบครองพื้นที่เท่านั้นที่มีโอกาสเข้าไปได้

หากพิจารณากรณีดังกล่าว มิใช่แค่ในประเทศไทยเท่านั้นที่พบปัญหาการที่ประชาชนหรือคนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยในสังคม ไม่สามารถแสดงตนหรือปรากฏเป็นข่าวในพื้นที่สื่อ ในต่างประเทศก็มีกรณีของกลุ่มต่างๆ ในสังคมไม่สามารถเข้าถึงสื่อหรือไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ในพื้นที่สาธารณะ เช่นในสหรัฐอเมริกา กลุ่มคนที่ประสบปัญหาเช่นนี้ ได้แก่ กลุ่มคนผิวดำ กลุ่มประชาชนสังคม กลุ่มเฟมินิสต์ กลุ่มชาวต่างชาติที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษในอเมริกา กลุ่มประชานิยม(Populist) นักสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ และกลุ่มต่อต้านความรุนแรง หรือต่อต้านสงคราม เป็นต้น แนวคิดที่ว่าสื่อควรเป็นตลาดเสรีแห่งการแสดงความคิดเห็น(Free Market Place of Idea) ซึ่งสามารถเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงได้ และยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายโดยความคิดเห็นที่แย้งกันนั้นจะต้องนำมาตีแผ่บนสื่อ และประกันให้ทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้ใช้สื่อเป็นเวทีในการแสดงจุดยืนและทัศนะความเห็นให้ปรากฏแก่สาธารณะ ปรากฏว่าในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถทำได้จริง โดยลักษณะการขาดการเข้าถึงนั้นมีลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่

- 1.) การกีดกันทางความคิดโดยสมบูรณ์จากสื่อประเภทประชานิยม(Popular Media Market Place)
 - 2.) การกีดกันการแสดงความคิดเห็นของคนกลุ่มนั้นๆ ต่อเหตุการณ์การเข้าร่วมชุมนุมประท้วง แต่จะรายงานเพียงการเกิดเหตุการณ์การชุมนุมประท้วงของกลุ่มที่เข้าร่วมเท่านั้น
 - 3.) จะเยาะเย้ยหรือแบ่งกลุ่มความคิดของคนเหล่านี้ มากกว่าจะนำความคิดมาอธิบายโต้เถียงเพื่อหาข้อสรุป
- ด้วยลักษณะดังกล่าวการแสดงความคิดเห็นอันหลากหลายแท้ที่จริงก็ถูกปฏิเสธในเวทีเสรีแห่งการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเวลาดังกล่าวนี้ ไม่เพียงแต่จะไม่พยายามเป็นทุกสิ่งสำหรับทุกคน แต่ยังเป็นพื้นที่ที่ปกป้องสถานะของผู้ที่มีอำนาจในการใช้สื่อในสังคมด้วย ดังนั้น คนกลุ่มต่างๆ ที่ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่สื่อ ซึ่งถือว่าเป็นเวทีที่เสรีในการแสดงความคิดเห็น จึงต้องสร้างเวลาดังกล่าวขึ้นมารองรับตนเอง โดยแต่ละกลุ่มก็จะจัดพิมพ์สื่อของตนเอง ที่เรียกว่าเป็นสื่อทางเลือก(Alternative Media) และนิยมสิ่งต่างๆแบบล่างขึ้นบน(Bottom Up) ซึ่งตรงข้ามกับธรรมเนียมปฏิบัติของสื่อกระแสหลักทั้งหลายที่มักจะให้มุมมองแบบบนลงล่าง(Top Down) อันทำให้ความเข้าใจต่อกลุ่มต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ นั้น ผิดเพี้ยนไป

นอกจากนี้ กลุ่มต่างๆ เหล่านี้ก็ยังมีความคิดเห็นคนละแนวทางกับพวกสื่อกระแสหลัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ พวกเขาต้องการการรับรอง การเข้าถึงเวทีสื่อ ประเภทประชานิยมที่เขาสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้แต่อย่างไรก็ตาม ธรรมเนียมปฏิบัติของสื่อกระแสหลักก็กั้นไม่ให้ความคิดเหล่านั้นเข้ามาปรากฏเช่นนี้ พวกเขาเลยสร้างเวทีเสรีแห่งการแสดงความคิดเห็นของพวกเขาเองขึ้น โดยมีตั้งแต่หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่จนถึงขนาดเล็ก หนังสือพิมพ์รายวันหรือรายสัปดาห์ หรือนิตยสารของ

กลุ่มต่างๆ โดยการพัฒนาการของสื่อประเภทนี้ ที่จัดว่าเป็นกลุ่มของสื่อทางเลือก ในอเมริกาใช้เวลาพัฒนาสร้างรากฐานกว่า 150 ปี (ค.ศ.1800 -1950 กว่า)

ตัวอย่างของการขาดแคลนเวทีสาธารณะในการแสดงความคิดเห็นในประเทศสหรัฐอเมริกา จนเกิดสื่อทางเลือกเฉพาะกลุ่มขึ้นได้แก่ การขัดแย้งทางมุมมองเรื่องคนผิวดำระหว่างสื่อกระแสหลักที่มีธรรมเนียมปฏิบัติยึดถือกับคนผิวดำเองที่ต้องการเสนอเรื่องราวของตนเองที่แตกต่างออกไป ในช่วง ค.ศ.1830 - 1839 หรือในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 กลุ่มเฟมินิสต์ก็ต่อสู้เรื่องสิทธิของตนเองในหน้าสื่อของตน หรือพวกชนกลุ่มน้อยที่เป็นชาวต่างชาติในอเมริกาก็พยายามจะสร้างความนับถือของตนเองในสื่อของตนเช่นกัน หรือความขัดแย้งทางความคิดเรื่องสงครามในศตวรรษที่ 20 โดยสื่อกระแสหลักสนับสนุนสงคราม ในขณะที่กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยก็เขียนปรัชญาของพวกเขาลงบนสื่อของตนเองเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย ลักษณะของการจัดทำสื่อทางเลือกของตนเองได้มีมานานแล้ว แต่ยังมีได้มีการนิยามตนเอง หรือถูกนิยามอย่างชัดเจน โดยหนังสือที่เป็นที่รู้จักกันในแวดวงสื่อมวลชนก็ได้แก่ หนังสือของกลุ่มนักคิดสังคมนิยมของไทยกลุ่มอักษรสาส์น (พ.ศ.2492 - 2495) และหนังสือเล่มละบาทของนักศึกษาช่วงเหตุการณ์ พ.ศ.2516 เป็นต้น

ในช่วงต้นพุทธศักราช 2490 นั้น เป็นช่วงที่แนวคิดแบบสังคมนิยมลัทธิมาร์กซ์ เริ่มจะขยายตัวในสังคมไทย กลุ่มนิตยสารอักษรสาส์น ของ สุภา ศิริมานนท์ ซึ่งเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณา ได้เป็นแหล่งชุมนุมของกลุ่มนักคิดที่มีแนวความคิดทางสังคมนิยมอันก้าวหน้าในช่วงเวลานั้น ซึ่งนักเขียนที่มีงานเผยแพร่ได้แก่ กุหลาบ สายประดิษฐ์, อัศนี พลจันทร, เสนาะ พานิชย์เจริญ, สมัศร บุราวาศ, สมาน วรพฤษ และ สุภัทร สุคนธาภิรมย์ กลุ่มนักเขียนดังกล่าวนี้ กล่าวได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกแนวคิดแบบสังคมนิยมในสังคมไทย ในเวลาต่อมา ลักษณะดังกล่าวนี้ ก็ถือว่าเป็นการออกหนังสือที่จัดว่าเป็นสื่อทางเลือกในประเทศไทย ก็เนื่องจากแนวคิดแบบสังคมนิยมลัทธิมาร์กซ์ ไม่ถูกเผยแพร่มากนักในสื่อกระแสหลัก กลุ่มอักษรสาส์นจึงทำการผลิตสื่อของตนเองเพื่อสื่อสารกันในกลุ่มและแสดงความคิดเห็นของตนให้สาธารณะได้รับรู้ ซึ่งก็เช่นเดียวกันกับหนังสือเล่มละบาทของนักศึกษาในช่วงทศวรรษที่ 2510 ที่ทำขึ้นเพื่อต้องการเสรีภาพของการวิพากษ์วิจารณ์ และต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยหนังสือจะหนาไม่เกิน 50 หน้า พิมพ์ด้วยกระดาษปรู๊ฟ ปกกระดาษอาร์ตด้วยฝีมือสมัครเล่น ซึ่งคนทำและคนเขียนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา หนังสือเล่มละบาทยุคก่อน 14 ตุลาคม 2516 ค่อยๆ พัฒนาจากเดิมที่ไม่มีเรื่องการเมือง กลายเป็น หนังสือการเมือง ในเวลาต่อมา และเป็นเวทีช่องทางหรือสื่อของการเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมครั้งใหญ่ ทั้งๆ ที่ขณะนั้น ประเทศไทยก็ยังขาดสิทธิเสรีภาพ และยังไม่เป็นประชาธิปไตยเท่าที่ควร

ปรากฏการณ์ที่กีดกันการเข้าถึงในพื้นที่สื่อซึ่งควรจะเป็นเวทีเสรีแห่งการแสดงความคิดเห็นนั้น มีมาตั้งแต่อดีตตามกรณีข้างต้น สิทธิเสรีภาพจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญที่รัฐบาลแต่ละยุคสมัยได้ขีดเส้นกำกับเอาไว้ อย่างไรก็ตามปัจจุบันสถานการณ์ดังกล่าวก็เริ่มคลี่คลายไปบ้าง จากการทำมีการประกาศรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับแนวคิด และบรรทัดฐาน เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ที่ได้มีการระบุเอาไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา 39 และ 41 รวมถึงสิทธิการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตโดยตรงของประชาชน

ซึ่งแสดงถึงสังคมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ที่มีองค์ประกอบใหญ่ในด้านสิทธิเสรีภาพอย่างน้อย 3 ส่วน กล่าวคือ ประการแรกทุกคนพึงมีสิทธิและโอกาสในการที่จะเป็นประชาชน พลเมืองที่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน คือมีสิทธิที่จะรู้ ประการที่สอง มีสิทธิที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและชุมชน ในการดำรงอยู่และจัดการปกครองตนเองร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่ประการที่สามที่ว่า ประชาชน พลเมืองในสังคมประชาธิปไตย พึงมีส่วนร่วมในทางการเมือง เพื่อกำหนดนโยบายและชะตากรรมของสังคมร่วมกัน ทั้งนี้สังคมและประชาคมชุมชนจะต้องมีระบบการสื่อสารที่เป็นพื้นที่สาธารณะ(Public Sphere) เปิดกว้างสำหรับให้ประชาชน พลเมืองเข้าถึงได้อย่างเสมอหน้ากัน พื้นที่สาธารณะเป็นเวทีสำหรับการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นและอภิปรายโต้แย้งกัน เพื่อแสวงหาความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องต่างๆ ที่เป็นประเด็นสาธารณะของสังคม เช่น เรื่องท่อก๊าซที่จังหวัดสงขลาและที่กาญจนบุรี หรือการสร้างเขื่อนราษีไศล เป็นต้น

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2540) ได้อธิบายว่า *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมหรือประชาธิปไตยแบบเปิดกว้าง เป็นประชาธิปไตยที่เน้นการเปิดพื้นที่สาธารณะในสังคม ให้เกิดการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างบทสนทนาสาธารณะ(Public Discourse) อันจะนำไปสู่ การแก้ปัญหาาร่วมกัน ขณะที่ประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นเพียงมรรควิธีในการทำให้ผลประโยชน์ของคนในสังคมได้รับการตอบสนองจากรัฐ ฉะนั้นการเมืองแบบใหม่นี้ จึงเป็นการเมืองแบบที่ต้องการแยกย่อย/สลายระบบที่ดำรงอยู่(Disarticulation) เพื่อผลในการปรับเปลี่ยนทิศทางหรือเพื่อการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาใหม่(Reararticulation) อันจะนำไปสู่ การสร้างวาทกรรมชุดใหม่ในเรื่องนั้นๆ ขึ้นมาในสังคมในที่สุด(Counter - Hegemonic Discourse) หรือถ้าพูดในภาษาของนโยบายสาธารณะก็คือ เพื่อจัดวาระแห่งชาติชุดใหม่นั้นเอง.*

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้มีการเคลื่อนไหวในการสร้างพื้นที่สาธารณะที่เป็นทางเลือกให้กับประชาชน ได้แก่ การสร้างกลุ่มเครือข่าย และสื่อทางเลือกของกลุ่มองค์กรประชาชน กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและกลุ่มประชาสังคมต่างๆ เพื่อเป็นพื้นที่สื่อสารกันเองในกลุ่ม และสื่อสารระหว่างกลุ่ม รวมทั้งสื่อสารต่อสังคม เพื่อเพิ่มพลังในด้านสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนและขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่น นิตยสารฉลาดซื้อ จดหมายข่าว ครป. ของคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย วารสารการเมืองใหม่ ของสถาบันพัฒนาทางการเมือง จดหมายข่าวสังคมโปร่งใสของศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เว็บไซต์ prachachon.net ของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน สำนักข่าวประชาธรรม ของนักวิชาการปัญญาชน มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับเสียงชุมชน นครราชสีมา ของสภาเครือข่ายองค์กรชุมชนนครราชสีมา เป็นต้น

อย่างไรก็ตามองค์กรดังกล่าวส่วนใหญ่อาศัยการสื่อสารกันเองระหว่างบุคคลและระหว่างชุมชนที่เรียกว่า เป็นการไหลข้อมูลข่าวสารแบบแนวนอน(Horizontal information flows) ซึ่งยังไม่สามารถสื่อสารสู่สังคมได้มากนัก เมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้น สังคมโดยรวมจึงไม่เข้าใจประเด็นปัญหานั้นๆ

หลายกรณีที ศาสตราจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544) กล่าวไว้ในเรื่องนี้ ที่รัฐใช้สื่อเพื่อการสร้างความชอบธรรมในการบริหารประเทศ หรือ สื่อเองเสนอข่าวโดยที่ไม่ได้ตั้งใจทำให้ประชาชน ชาวบ้าน หรือผู้ชุมนุมประท้วง ไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น กรณีบ่อนอก ฉะนะ บ้านกรูด ที่การจัดการด้านพลังงานของชาติ

กลับอยู่ในมือคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ ที่อ้างตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญเพียงไม่กี่คน ทั้งที่มีการศึกษาจากองค์กรเอกชนอื่นๆ มากมาย แต่กลับไม่เป็นข่าว หรือ การเสนอข่าวที่เลือกใช้คำว่า *มีอบ* ทำให้ชนชั้นกลางวิตกว่าคนเหล่านี้จะสร้างความวุ่นวายหรือก่อปัญหาหรือกรณีการเปิดประตูเชื่อมปากมูลซึ่งส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างยิ่งใหญ่ต่อชีวิตชาวแม่น้ำมูล ลือกลับเลือกเสนอเฉพาะช่วงการประท้วง ทำให้ชนชั้นกลางซึ่งเป็นลูกค้าของสื่อมองไม่เห็นที่มาของปัญหา ผลก็คือกลุ่มชนชั้นกลางที่เป็นลูกค้าหลักของสื่อมองภาคประชาชนว่า อ่อนแอ กระทั่งเกิดเป็นตราประทับด้วยคำว่า *โง่ จน เจ็บ* จากการนำเสนอภาพประเภทสังคมสงเคราะห์ของบรรดาคนชั้นสูง เมื่อชาวบ้านเรียกร้องจากรัฐ ลูกค้าหลักของสื่อจึงรู้สึกว่ คนเหล่านี้เรียกร้องมากเกินไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความคิดที่จะจัดตั้งองค์กรสื่ออย่างเป็นทางการและเป็นมืออาชีพขึ้นเพื่อสื่อสาร ประเด็นปัญหา ความต้องการและความเคลื่อนไหวของภาคประชาชนไปสู่สาธารณะ โดยจะผ่านพื้นที่สื่อส่วนกลาง และสื่อสารมวลชนทั่วไป อันจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อภาคประชาชนและก่อให้เกิดพลังในการผลักดันนโยบายสาธารณะดังนั้นก็ได้มีการจัดตั้ง **สำนักข่าวสำหรับภาคประชาชน** ขึ้นเมื่อกลางปีพ.ศ. 2542 ซึ่งใช้ชื่อว่า **สำนักข่าวประชาธรรม** โดยความร่วมมือของนักกิจกรรม นักวิชาการ และสื่อมวลชนจำนวนหนึ่งในภาคเหนือ เพื่อผลิตและขายข่าวเช่นเดียวกับสำนักข่าวแห่งอื่นๆ แต่จะมุ่งเน้นการทำข่าวเกี่ยวกับภาคประชาชนโดยเฉพาะในฐานะการเป็นตัวเชื่อมระหว่างภาคประชาชนกลุ่มประชาสังคมนต่างๆ กับสื่อกระแสหลักหรือสื่อระดับชาติให้สามารถส่งข่าวไปยังสังคมส่วนรวมได้โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารดังกล่าวนั่นเอง

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (ม.ป.ป.) *การยึดพื้นที่สื่อและการสร้างสื่อของตนเองขึ้นมาจะทำให้มีผลกระทบในเชิงการสร้างพลังเครือข่ายพันธมิตร ที่ผ่านมาชนชั้นกลางนำเสนอภาพคนจนจากโลกที่เขาคลุกอยู่ เช่น การให้ความช่วยเหลือแบบสังคมสงเคราะห์ แต่ความเป็นจริงคือปัญหาชนบทมีมากกว่านี้ เพราะฉะนั้น การยึดพื้นที่สื่อเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับคนจน เพื่อที่จะสื่อสารปัญหาของตนให้ชนชั้นกลางได้เรียนรู้โลกทัศน์ มุมมองจากชนบท เข้าใจปัญหาของชนบทมากขึ้น.

สำนักข่าวประชาธรรม(Prachadharma News Agencies) ได้จดทะเบียนเป็น บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด มีฐานะเป็นองค์กรนิติบุคคล เมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยมีกรรมการบริหาร 7 ท่านคือ ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ เป็นประธานกรรมการบริหาร กรรมการบริหารได้แก่ สุชาติ จักรพิสุทธ์, ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ, คำรณ คุณดิลก, สวิง ตันนุต, ไพสิฐ พานิชย์กุล และประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล โดยก่อนหน้านี้นี้ช่วงกลางปี พ.ศ.2542 ได้เริ่มมีแนวคิดที่จะจัดตั้งสำนักข่าวขึ้นแล้ว ซึ่งช่วงปลายปี พ.ศ. 2542 - ตุลาคม พ.ศ. 2543 คณะทำงานได้เริ่มวางระบบการทำงานและขายความคิดของตนเองและเริ่มออกหาสมาชิก ทั้งที่เป็นสื่อมวลชนทั่วไปและองค์กรอื่นที่มีใช้สื่อมวลชน รวมถึงการจัดระบบการทำงานขององค์กรและทดสอบการผลิตข่าว(Test Run) ทั้งระบบช่วงตั้งแต่ ตุลาคม 2543 - สิ้นปี หลังจากนั้นจึงได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด ถูกต้องตามกฎหมายและเริ่มขายข่าวและส่งข่าวให้สมาชิก ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2544 ทั้งที่เป็นองค์กรสื่อมวลชนและองค์กรอื่นๆ อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ สถาบันพระปกเกล้า บริษัทปูนซีเมนต์ไทยจำกัดมหาชน บริษัทปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัดมหาชน และ Thai NGO. com

ด้วยหน้าที่ของสำนักข่าว(News Agencies) ที่มีหน้าที่รวบรวมข่าวสาร แล้วส่งข่าวให้กับสื่อมวลชนที่ใช้บริการของสำนักข่าว หลังจากนั้น สื่อมวลชนแต่ละแห่งจะเลือกข่าว ภาพข่าวของสำนักข่าวนั้นๆ เสนอต่อผู้อ่านโดยผ่านกระบวนการเรียบเรียงใหม่ เช่นเดียวกัน สำนักประชาธรรมในทางปฏิบัติยังเป็นเพียงผู้กำหนดประเด็นข่าว และทำข่าวตามวัตถุประสงค์ นโยบายขององค์กรตนเอง แล้วจึงส่งข่าวให้สมาชิกเท่านั้น สิ่งที่สำคัญควบคู่กัน คือ การที่จะต้องมียุทธศาสตร์เผยแพร่สื่อมวลชนโดยทั่วไป นั่นก็คือ สมาชิกซึ่งเป็นสื่อกระแสหลักหรือสื่อระดับชาตินั่นเอง จากตารางพบว่า สำนักข่าวประชาธรรมมีสมาชิกที่เป็นสื่อมวลชนกระแสหลักได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่งจากการสำรวจการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมออกสื่อพบว่า สถิติการนำออกสื่อช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 - เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2544 จากข่าวที่ผลิตทั้งหมด 122 ข่าว ได้มีการนำลง 40% (ในช่วงปีแรกของการทำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมจะผลิต 1 ข่าว ต่อ 1 วัน ปัจจุบันผลิตได้ 3 ข่าว ต่อ 1 วัน และ 1 บทความ ต่อ 1 สัปดาห์) และหลังจากนั้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2544 - เดือนธันวาคม พ.ศ.2545 แม้จะมีได้มีการเก็บสถิติอย่างชัดเจน แต่ทางสำนักข่าวใช้วิธีตัดข่าวที่ได้นำลงเก็บไว้(clipping) ซึ่งจากการสำรวจพบว่า ในช่วงดังกล่าว มีข่าวที่ได้นำออกสื่อ 77 ข่าว รวมทั้งการนำลงหน้าหนึ่ง โดยแบ่งเป็น หนังสือพิมพ์ข่าวสด 53 ข่าว หนังสือพิมพ์มติชน 12 ข่าว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 9 ข่าว และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 3 ข่าว (สัมภาษณ์ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ 4 ม.ค. 2546)

จากสถิติดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า การนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมออกสื่อยังได้รับความสนใจจากสมาชิกน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมองค์กรสำนักข่าวประชาธรรมในการทำข่าวที่ส่งผลถึงเนื้อหาของข่าว ที่เน้นข่าวภาคประชาชนเป็นหลัก ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับแนวคิด การคัดเลือกข่าวของสมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลัก ทำให้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมไม่ถูกนำออกเผยแพร่มากนัก หรือแม้จะถูกนำออกเผยแพร่แต่ความหมายของสารที่ต้องการจะสื่อ อาจมีความผิดเพี้ยนไป ทั้งนี้ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า สำนักข่าวเป็นเพียงผู้คุมประเด็นเท่านั้น เมื่อส่งข่าวไปยังสมาชิกที่เป็นสื่อมวลชนย่อมที่จะต้องถูกแก้ไข เรียบเรียงตามแต่ละคุณลักษณะของสื่อ แล้วจึงจะนำออกเผยแพร่สื่อมวลชน ซึ่งความหมายเหล่านี้อาจจะไม่ตรงกับความต้องการในการสื่อความหมายของสำนักข่าวก็เป็นได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาเรื่อง **การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม** เพื่อจะชี้ให้เห็นว่า สำนักข่าวประชาธรรมสามารถสร้างพื้นที่เข้าถึงสื่อมวลชนกระแสหลักได้หรือไม่ ตรงกับความคาดหวังและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวขึ้นมาน้อยเพียงใด ซึ่งในการศึกษาประเด็นดังกล่าว ต้องศึกษารวมไปถึงภูมิหลังหรือประวัติศาสตร์ และความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสื่อที่เรียกว่าเป็น สื่อทางเลือกในประเทศไทยด้วย โดยจะศึกษาภายหลังจากปี พ.ศ.2475 ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะในสังคมประชาธิปไตย สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงความคิด ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนและต้องมีพื้นที่สาธารณะ ที่คนทุกกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและเสรี การศึกษาบริบทดังกล่าว จะทำให้เห็นพัฒนาการและความคลี่คลายของสื่อทางเลือกในประเทศไทย ซึ่งจะทำให้เข้าใจสภาพการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การศึกษา การผลิตข้าว และมุมมองของคนในองค์กรสำนักข่าวประชาธรรมต่อ ข้าว จะทำให้เข้าใจลักษณะ กระบวนการทำงานของสำนักข่าวที่จัดว่าเป็นสำนักข่าวทางเลือกได้มากขึ้น ซึ่งในการนี้ ผลผลิตข่าวที่เกิดขึ้นก็จะนำมาศึกษาด้วย เนื่องจากสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมเช่นกัน และผลผลิตข่าวนี้เองจะต้องส่งไปให้สมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก พิจารณาคัดเลือก เพื่อนำไปลงพิมพ์นอกรือ การศึกษาการบรรณาธิการเช่นนี้จะทำให้เห็นถึงความแตกต่างของแนวคิดเรื่อง ข้าว และสามารถเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงในการเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักได้ชัดเจนมากขึ้น

ปัญหาการทำวิจัย

1. ประวัติศาสตร์ และพัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทยตั้งแต่ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ.2475 ถึง ปัจจุบัน เป็นอย่างไร
2. วัฒนธรรมขององค์กรสำนักข่าวประชาธรรมในการผลิตข่าวเป็นอย่างไร
3. กระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสมาชิกสำนักข่าวประชาธรรม แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์และพัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทยตั้งแต่ หลังปี พ.ศ.2475 ถึงปัจจุบัน อันจะทำให้เห็นความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในแต่ละยุคสมัยที่ผ่านมา
2. เพื่อเข้าใจแนวคิด ประวัติ ที่มาขององค์กรและกระบวนการทำงานข่าว รวมถึงการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสำนักข่าวประชาธรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม กับกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาและการทำงานในกองบรรณาธิการข่าว

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวัฒนธรรมการผลิตข่าวจะศึกษาเฉพาะสำนักข่าวประชาธรรมและในส่วนการเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลัก สื่อสารมวลชนกระแสหลักดังกล่าวคือ สมาชิกของสำนักข่าวประชาธรรม อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือผู้จัดการ และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้าว หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตผู้คน และสาธารณชนควรจะได้รับทราบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์นั้น
2. สำนักข่าว หมายถึง องค์กรที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเสาะแสวงหาข่าวสาร เพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่ ข้อมูลและเนื้อหาของข่าวสาร ในวงกว้างโดยมีอัตราซื้อขายแลกเปลี่ยนค่าบริการตามที่ตกลงกันได้

3. การผลิตข้าวของสำนักข่าวประชาธรรม หมายถึง กิจกรรมทุกลำดับขั้นตอนของการทำงานข่าว ตั้งแต่ การคัดเลือกประเด็นข่าวและแหล่งข่าว การสื่อข่าว การเขียนข่าว การบรรณาธิกรณ และการคัดเลือกข่าว เพื่อส่งไปสู่สมาชิก

4. วัฒนธรรมองค์กรในการผลิตข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม หมายถึง ลักษณะเฉพาะขององค์กร สำนักข่าวประชาธรรม ในการผลิตข่าว อันได้แก่ ประวัติองค์กร วัตถุประสงค์ และนโยบายองค์กร ระบบบริหาร การจัดการ บุคลากร รวมถึงการผลิตข่าว ซึ่งย่อมแตกต่างไปจากองค์กรอื่นๆ โดยวัฒนธรรมองค์กรในการผลิตข่าวนี้ จะเป็นที่รับรู้ร่วมกันของสมาชิกในองค์กรนั้น และเป็นตัวกำหนด รูปแบบการผลิตข่าวและเนื้อหาข่าวโดยตรง

5. สื่อสารมวลชนกระแสหลัก หมายถึง สื่อมวลชนที่จ่ายเงินซื้อข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม(เป็นสมาชิกตามข้อตกลงตามกฎหมาย) อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

6. การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลัก หมายถึง การทำให้ข่าวของตนเองปรากฏและเป็นที่ยอมรับในพื้นที่สื่อสารมวลชนกระแสหลัก

7. กระบวนการบรรณาธิกรณข่าว หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคัดเลือกข่าวใดและเขียนข่าวตามหลักปฏิบัติทางวิชาชีพ เพื่อนำออกเผยแพร่บนพื้นที่สื่อ

8. สื่อทางเลือก หมายถึง สื่อขนาดเล็กที่ผลิตจากคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ที่มีความประสงค์จะสะท้อนทัศนะบางอย่างต่อผู้รับและสังคม แนวความคิดที่เสนอ มาจากจุดยืนทางความคิดหรือจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งมักท้าทายความเชื่อค่านิยมเดิมของสังคม หรือทวนกระแสสังคมและต้องการต่อต้านกระแสหลัก หรืออำนาจในสังคม ความคิดเห็นของพวกเขาเหล่านี้ไม่ได้เป็นที่สนใจ หรือเผยแพร่ลงในพื้นที่สื่อต่างๆ ไป โดยผลิตสื่อทางเลือกนี้มีจุดประสงค์เพื่อสื่อสารกันภายในกลุ่ม หรือเพื่อที่จะเสนอความคิดเห็นของตนเองให้ปรากฏได้รับรู้สู่สาธารณะ ซึ่งในการผลิตสื่อประเภทนี้จะไม่แสวงหากำไรในการดำเนินธุรกิจสื่อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เข้าใจสภาพการทำงานข่าวในองค์กรสื่อทางเลือกและสื่อกระแสหลัก ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ขององค์กร
2. เป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางเพื่อปรับปรุงและพัฒนาองค์กรสื่อ ประเภทสื่อทางเลือกที่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชน มีสิทธิเป็นข่าว หรือแสดงตนต่อสาธารณะ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือที่กำลังจะจัดตั้ง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรมอาศัยแนวคิดที่ว่าในสังคมประชาธิปไตย สื่อสารมวลชนต้องมีบทบาทเป็นตัวกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ และต้องช่วยสะท้อนความคิดเห็นสาธารณะสู่ผู้บริหารประเทศ ในการนี้คนทุกกลุ่มต้องมีสิทธิในการใช้สื่ออย่างเท่าเทียมกัน และสื่อมวลชนก็ต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นอิสระจากการครอบงำของกลุ่มต่างๆ เป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษา

อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริง การทำงานของสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะกระบวนการทำงานทางด้านการผลิตข่าวและการเผยแพร่ข่าว ยังมีปัจจัยอื่นๆ มากมายเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ในการเสนอข่าวมีอาจสามารถให้คนทุกกลุ่มมีสิทธิในการใช้สื่ออย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงมีการคิดหาวิธีการที่จะสามารถเข้าถึงพื้นที่สื่อได้ เพื่อเผยแพร่ทัศนคติ แนวคิดของกลุ่มตน อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจที่ถูกต้องได้ ในการศึกษาครั้งนี้อาศัยแนวคิดทฤษฎีอันหลากหลายมาช่วยเป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัญหา อันได้แก่

1. แนวคิดเรื่องสำนักข่าว(News Agency)
2. แนวคิดเรื่องข่าว(News)
3. แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือก (Alternative Media)
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรสื่อสารมวลชน
5. แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร(Mass Media as Gatekeeper)

1. แนวคิดเรื่องสำนักข่าว(News Agency)

สำนักข่าวเป็นองค์กรด้านการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข่าวและส่งข่าว(ขายข่าว) ให้แก่สมาชิกซึ่งโดยทั่วไปคำว่า สำนักข่าว นั้น องค์กรสหประชาชาติ(UNESCO) ได้ให้ความหมายในแง่ปฏิบัติไว้ดังนี้ สำนักข่าวหมายถึงองค์กรที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเสาะแสวงหาข่าวสารข้อเท็จจริง เพื่อถ่ายทอดข้อมูลและเนื้อหาของข่าวไปยังสถาบันที่เกี่ยวข้องให้ได้รับการรายงานข่าวอย่างเป็นกลาง มีความถูกต้องสมบูรณ์และยุติธรรม อันมีผลถึงการแลกเปลี่ยนค่าบริการดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่ได้ตกลงกันตามเงื่อนไขที่ได้วางไว้ตามกฎหมาย ตลอดจนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจร่วมกัน (กิติมา สุรสุนธิ, 2540)

ธุรกิจสำนักข่าว มีการดำเนินงานกันอย่างจริงจังในช่วงศตวรรษที่ 19 โดยในประเทศแถบยุโรป ตะวันตก เริ่มจากประเทศฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1825 ประเทศเยอรมันในปี ค.ศ. 1849 และประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. 1851 ซึ่งในระยะแรกของการก่อตั้งสำนักข่าวนั้น มิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นองค์กรขายข่าวนานาชาติให้แก่ลูกค้าสมาชิกทั่วไป แต่ได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อสนองประโยชน์ทางด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสารด้านการเมืองและการค้าเท่านั้น สำนักข่าวเหล่านี้ ในระยะดังกล่าวจึงยังไม่เรียกตัวเองว่าเป็น News Agency หากแต่เรียกตัวเองว่า News Bureau เช่น สำนักข่าวอวาลส์ เรียกตัวเองในระยะแรกว่า Havas News Bureau หรือ สำนักข่าววูฟพี เรียกตัวเองว่า สำนักงานบริการข่าว (News Service) และ สำนักข่าวรอยเตอร์

เรียกตัวเองในระยะก่อตั้งแรกเริ่มว่า สำนักงานข่าวพาณิชย์ (Commercial News Office) ลูกค้าประจำของสำนักข่าวดังที่กล่าวมานั้นส่วนใหญ่ จึงเป็นพวกนักการทูตและนักการเงิน ซึ่งเนื้อหาสาระข่าวที่เป็นที่สนใจที่สุดของลูกค้า จึงเป็นข่าวราคาสินค้าแต่ละประเภท (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539)

ในระยะถัดมาโดยเฉพาะช่วงเวลาที่โลกมีการทำสงครามเย็นระหว่างประเทศโลกที่หนึ่งซึ่งมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย กับประเทศโลกที่สอง ซึ่งมีการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ สื่อมวลชนและข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือการต่อสู้ทางอุดมการณ์ที่สำคัญ สำนักข่าวที่เกิดขึ้นในยุคนี้ มีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาการสื่อสารในด้านการเมืองเป็นหลัก แต่ละฝ่ายก็จะมีสำนักข่าวของตนเอง เพื่อเป็นกระบอกเสียงและสร้างภาพลักษณ์ของประเทศตน

ปัจจุบันองค์กรสำนักข่าวมีการทำธุรกิจด้านการขายข่าวอย่างเต็มรูปแบบ มีการให้บริการโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัย เนื้อหาของข้อมูลที่ให้บริการจะประกอบไปด้วย ข่าวทั่วๆ ไป รวมถึง รายงานทางด้านเศรษฐกิจภาวะการซื้อขายหุ้น หรืออัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ลูกค้าที่รับบริการด้านข้อมูลจากสำนักข่าวสามารถกำหนดประเภทของข้อมูลที่ต้องการได้ ผู้รับบริการข้อมูลจากสำนักข่าวจะประกอบด้วยหน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจ ธนาคาร สถาบันการเงิน และสื่อมวลชน ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งสำนักข่าวแห่งใหญ่ในโลกที่ให้บริการ ได้แก่ สำนักข่าว AP (Associated Press) สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) สำนักข่าว AFP (Agency France Press) และสำนักข่าว UPI (United Press International) ซึ่งสำนักข่าวทั้งสี่นี้ได้ชื่อว่าเป็น Big Four ขององค์กรบริการด้านข่าวสารในโลก

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดแบ่งระดับของสำนักข่าวโดย Boyd - Barrett (1980) ได้แบ่งสำนักข่าวออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. สำนักข่าวระหว่างประเทศ หรือสำนักข่าวข้ามชาติ (The International News Agencies or Transnational News Agencies) อันได้แก่ สำนักข่าวในกลุ่ม Big Four ที่มีฐานอยู่ในประเทศตะวันตกทั้งสิ้น ประกอบด้วย

- Associated Press (AP) ก่อตั้งเมื่อ ปี 1848 ในรูปแบบของสหกรณ์ ปัจจุบันให้บริการข่าวสารให้กับหนังสือพิมพ์ 1,700 ฉบับ สถานีวิทยุและโทรทัศน์อีก 6,000 สถานี และมีช่องทางกระจายข่าวถึง 8,500 แห่ง อยู่ในเมืองต่างๆ ทั่วโลกกว่า 110 ประเทศ มีสำนักงานใหญ่ในนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยนโยบายหลักในการดำเนินงานจัดว่าเป็นองค์กรที่ไม่มุ่งผลกำไร และได้รับการสนับสนุนด้านธุรกิจจากองค์กรเอกชน

- Reuters ก่อตั้งเมื่อปี 1850 โดยนาย Paul Julius Reuter ชาวเยอรมัน มีสำนักงานใหญ่ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ให้บริการข้อมูล 25 ภาษา 161 ประเทศ มีผู้ใช้บริการ 362,000 ราย สถานที่ให้บริการ 45,000 แห่ง เน้นให้บริการข่าวสารแก่สื่อมวลชน รวมถึงยังให้บริการภาพ ภาพข่าวกราฟิก และภาพที่ตัดต่อจากโทรทัศน์ โดยจะให้บริการเป็นรายงานข่าวภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาสเปน ให้กับหนังสือพิมพ์ สถานีกระจายเสียงและสำนักข่าวประจำท้องถิ่นทั่วโลก (ดร.ฉวี หิรัญรักษ์, 2542)

- Agency France Press (AFP) เป็นสำนักข่าวที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ตั้งขึ้นโดยชาวฝรั่งเศสเชื้อสายฮังการีชื่อ Charles - Louis Havas เมื่อปี 1835 โดยใช้ชื่อเริ่มแรกว่า Agency Havas มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ลักษณะการทำงานเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร โดยพึ่งพิง

เงินบางส่วนจากรัฐบาลฝรั่งเศส มีสมาชิกประมาณ 12,500 ราย ให้บริการข่าวเศรษฐกิจ การเงิน กีฬา และวัฒนธรรม ในลักษณะเป็นการสรุปข่าวสั้นและเป็นการวิเคราะห์

- United Press International (UPI) ก่อตั้งเมื่อปี 1907 โดย E.W. Scripps มีสำนักงานใหญ่ที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เป็นองค์กรข่าวเอกชน ที่ดำเนินกิจการในรูปธุรกิจหวังผลกำไรจากการขายข่าวให้แก่ลูกค้าและสมาชิก บริการข่าวทุกชนิดแก่บุคคลทุกวงการและวิชาชีพ ซึ่งนอกจากจะขายข่าวให้กับหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว UPI ยังขายบทความ สารคดี ให้แก่ นิตยสารรายสัปดาห์ สถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ทั่วโลก มีผู้ใช้บริการ 7,500 ราย รวมสมาชิกจากสถานีวิทยุและโทรทัศน์ 3,598 แห่ง ใน 114 ประเทศ มีสำนักงาน 238 แห่ง และให้บริการข่าวทั้งภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ อีก 48 ภาษา

2. สำนักข่าวระดับรอง (The Second - Tier Western Agencies) เป็นสำนักข่าวที่มีจุดมุ่งหมายจำเพาะเจาะจงที่จะดำเนินงานในประเทศ หรือกลุ่มประเทศแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นพิเศษ (สุภา ศิริมานนท์ อ้างถึงใน ปารณีย์ จันทกุล, 2540) อาจกล่าวได้ว่า มีเครือข่ายการทำงานที่อยู่ระหว่างสำนักข่าวข้ามชาติกับสำนักข่าวแห่งชาติ คือมีสมาชิกน้อยกว่าสำนักข่าวข้ามชาตินั้นเอง สำนักข่าวกลุ่มนี้ได้แก่ Kyodo ของญี่ปุ่น Xin Hua ของจีน

3. สำนักข่าวพิเศษและสำนักข่าวเสริม (The Specialized and Supplementary Agencies) เป็นสำนักข่าวที่เกิดขึ้นมาเนื่องด้วย ความต้องการให้มีการจัดระเบียบข่าวสารโลกใหม่ ซึ่งต้องการความสมดุลย์กันในการไหลของข่าวสารระหว่างโลกตะวันตกกับโลกตะวันออก สำนักข่าวพิเศษนี้จึงถูกตั้งขึ้นมาเพื่อเติมช่องว่างในการรายงานข่าวของสำนักข่าวข้ามชาติ ตามวัตถุประสงค์ของ UNESCO ซึ่งหน้าที่ของสำนักข่าวประเภทนี้จะเน้นการรายงานเกี่ยวกับประเทศกำลังพัฒนา หรือประเทศโลกที่สามให้มากขึ้น เพื่อคานอำนาจในการเสนอข่าวของสำนักข่าวตะวันตก สำนักข่าวประเภทนี้ได้แก่ NANA หรือ Non - Aligned News Agencies Pool ของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

4. สำนักข่าวแห่งชาติ (The National Agencies) สำนักข่าวประเภทนี้มักจะถูกตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของผู้บริหารประเทศ โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุนโยบายทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง ในการเผยแพร่ข่าวสารและให้ความรู้แก่ประชาชนได้ทราบความเคลื่อนไหว ในกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านกาบริหาร การศึกษา การเมือง การเกษตร การเงินรวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ เป็นต้น และเนื่องจากเป็นสำนักข่าวที่ตั้งเพื่อสนองนโยบายของรัฐ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารก็ต้องเสนออยู่ภายในขอบเขตที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เท่านั้น รวมทั้งการนำเสนอ มักจะใช้วิธีการโน้มน้าวใจให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะเจ้าของประเทศ

สำหรับในประเทศไทย มีการจัดตั้งสำนักข่าวเพื่อให้บริการข่าวสารแก่สมาชิกที่เป็นสื่อแขนงต่างๆ เช่นกัน ได้แก่

- สำนักข่าวไทย มีฐานะเป็นสำนักข่าวแห่งชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 เพื่อเป็นตัวแทนของข่าวสารประเทศไทย และเพื่อตอบสนองสนับสนุนนโยบายการทำงานของรัฐบาล ให้บริการแก่สถานีวิทยุและโทรทัศน์ในเครือองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย(อ.ส.ม.ท.) โดยผลิตข่าวสารทุกประเภท รวมถึงการ

รับข่าวสารจากสำนักข่าว Reuters, A F P, A P , OANA และ มีการแลกเปลี่ยนข่าวกับประเทศในเอเชีย ทั้ง อาเซียนและภูมิภาคอื่น

- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ จัดตั้งเมื่อมกราคม 2540 เพื่อผลิตข่าวภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เผยแพร่ทางสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ตั้งแต่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต โดยข่าวภาควิทยุบังคับถ่ายทอดทุกสถานีทั่วประเทศ เวลา 07.00 น. - 07.30 น. และ 19.00 น. - 19.30 น. นอกจากนั้นยังบังคับถ่ายทอดในสถานีเครือข่ายทั่วประเทศเวลา 07.30 น. - 08.00 น., 12.00 น. - 13.00 น. และ 20.00 น. - 20.30 น. รวมถึงออกข่าวต้นชั่วโมงตั้งแต่ 09.00 น. - 22.00 น. (9 ช่วงเวลา) นอกจากนั้นยังทำข่าวภาคภาษาอังกฤษออกอากาศเวลา 07.00 น., 12.30 น., 19.00 น. และ 20.00 น. ทาง FM 95, FM 105 และ A M 918 ด้วย

สำหรับข่าวโทรทัศน์ออกอากาศวันละ 13 ครั้ง ดังนี้ 07.00 น. - 08.30 น., 09.00 น., 10.00 น., 11.00 น., 12.00 น., 13.00 น., 14.00 น., 15.00 น., 16.00 น., 17.00 น., 18.30 -20.20 น., 22.00 น., 23.00 น.

- (ศูนย์ข่าว)เบซิฟิกับผลิตข่าวสารให้สถานีวิทยุในเครือกองทัพบก โดยจะผลิตข่าวในประเทศ ประเภทการเมือง เศรษฐกิจ และเหตุการณ์ต่างๆ ไป เป็นส่วนใหญ่ และนำเสนอออกมาในรูปแบบข่าวก่อนต้นชั่วโมง

- สำนักข่าว ไอ เอ็น เอ็น ก่อตั้งเมื่อ ปี 2535 โดยการร่วมทุนของบริษัท สหคินิมา จำกัด กับบริษัท มีเดีย พลัส จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรายงานข่าวสารในรูปแบบเป็นข่าวด่วนทุกต้นชั่วโมง ประเภทมีผลกระทบกับผู้คนและประเภทเหตุการณ์บ้านเมือง ออกอากาศทางคลื่น F M 96.0 ร่วมด้วยช่วยกัน รวมถึงมี สถานีข่าวชื่อ INN.NEWS RADIO นำเสนอข่าวสารและรายการสนทนาทางคลื่น F M 99.5

สำนักข่าวมีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์ เป็นองค์กรที่มุ่งแสวงหากำไร จากการขายข้อมูลข่าวสารโดยตรง หรือเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร แต่จัดตั้ง เพื่อให้เกิดความสมดุลกันในการไหลของข่าวสารทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

ในการศึกษาเรื่องการเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชารวมครั้งนี้ อาศัยแนวคิด เรื่องสำนักข่าวเป็นกรอบในการศึกษาว่า สำนักข่าวประชารวมนี้จัดตั้งเป็นองค์กรสำนักข่าวขึ้นเพื่อ วัตถุประสงค์อะไร และมีลักษณะขอบข่ายการดำเนินงานอย่างไร โดยนำมาประกอบกับแนวคิดอื่นๆ เพื่อให้ เข้าใจประเด็นการศึกษาได้ถูกต้องและครบถ้วน

2. แนวความคิดเรื่องข่าว

ความหมายคำว่า *ข่าว (N e w s)* เป็นคำที่มีผู้ให้นิยามความหมายมากมาย อาทิเช่น Fedler (1984 , 142) ให้คำนิยามว่า ข่าว คือสิ่งที่คนเราไม่ทราบเมื่อวานนี้ สิ่งที่ผู้คนกล่าวถึง สิ่งที่ ผู้อ่านต้องการทราบ สิ่งที่บรรณาธิการผู้ข่าวของในการตัดสินใจที่จะนำมาเสนอ สิ่งใดก็ตามที่มีความทันห้วงที่ การรายงานเหตุการณ์ และประวัติศาสตร์ของวันพรุ่งนี้

ดรูณี หิรัญรักษ์ (2538) เห็นว่าคำนิยามคำว่า ข่าว ที่น่าจะเหมาะสมที่สุดคือ การรายงานเหตุการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้น

ขณะที่ ประชัน วัลลิโก(ม.ป.ป.) ให้ความเห็นว่า ข่าวคือการรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534 , 18 - 19) ได้ให้ความหมายของคำว่า ข่าว คือ รายงาน มีใช้เพียงเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดเท่านั้น แต่ข่าวจะเป็นเรื่องราว มีคนรายงานให้เราทราบสาระสำคัญของข่าว ต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่า ประชาชนควรรับทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นๆ

หรือที่สุภา ศิริมานนท์ (อ้างถึงใน พิศิษฐ์ ชวลาธวัช, 2537) กล่าวในเรื่องนี้ว่า ข่าว คือเรื่องราวที่ประชาชนต้องพูดถึง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ สดๆ ถูกถว้นให้ภูมิปัญญา เป็นข้อเท็จจริง สาระสำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างที่เกี่ยวกับการคิด ซึ่งทำให้ผู้คนสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คน หรือมีอิทธิพลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของผู้คน

จากนิยามข้างต้นพอสรุปได้ว่า ข่าว นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการ คือ ความน่าสนใจ ข้อเท็จจริง และผู้รับข่าวสาร กล่าวคือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้รับข่าวสาร ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสาร

ข้อสรุปข้างต้นพอชี้ให้เห็นว่า หากเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงได้เกิดขึ้นแล้ว แต่ไม่ได้รับความสนใจหรือไม่น่าสนใจ ผู้สื่อข่าวก็จะไม่นำเสนอให้ได้มีโอกาสรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างแล้ว แต่ในขณะเดียวกันผู้รับข่าวสารจะทราบก็ต่อเมื่อมีบุคคลหยิบยกเอาเหตุการณ์นั้น รวบรวมข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทั้งหมดมาเล่าหรือรายงาน ก็จะทำให้เกิดความสนใจขึ้นมาได้ สิ่งนั้นจึงเป็น ข่าว

คุณค่าของข่าว

แนวคิดเรื่องคุณค่าของข่าวที่นำเสนออาศัยการประมวลผลจากจาก ตรุณี หิรัญรักษ์ (2538) และ ประชัน วัลลิโก (ม.ป.ป) ซึ่งกล่าวโดยสรุปดังนี้

คุณสมบัติของเหตุการณ์ที่จะนำมาเป็นข่าว หรือคุณค่าของข่าว มีอิทธิพลต่อการวินิจฉัยข่าวของผู้เฝ้าประตู โดยทั่วไปแล้วผู้เฝ้าประตูมักจะเลือกข่าวโดยอาศัยสำนึกของตนในการแยกแยะคุณสมบัติของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า มีอะไรบางอย่างที่อาจนับว่าเป็นข่าวที่มีคุณค่าได้มากที่สุด แม้ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการข่าวจะยังไม่อาจหาคำจำกัดความของคำว่า ข่าว ได้อย่างสอดคล้องกันทีเดียวก็ตาม แต่คุณสมบัติหรือคุณลักษณะอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เป็นข่าวที่มีคุณค่าจะประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ความสดและความทันต่อเวลา (Immediacy or Timeliness) คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ เรื่องราวที่เกิดขึ้นวันนี้หรือเมื่อวานนี้ รวมถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งจะถูกค้นพบ แม้ว่าจะเกิดนานมาแล้ว เหล่านี้จัดว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะนำมาเป็นข่าว

- ความใกล้เคียง (Proximity or Nearness) คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความใกล้เคียงทั้งทางกายและจิตใจกับผู้อ่านเช่น เหตุการณ์ในท้องถิ่นย่อมมีคุณค่าน่าสนใจมากกว่า เหตุการณ์ประเภทเดียวกันที่เกิดขึ้นอีกซีกหนึ่งของโลก เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้ซิด ย่อมจะเกิดผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่านมากกว่า หรือ เหตุการณ์ประเภทสงคราม แม้จะมีได้เกิดขึ้นในระยะใกล้ตัวทางกายภาพ แต่สถานที่เกิดสงครามหากมีคนใน

ประเทศของตนเองอาศัยอยู่มาก ก็จัดว่ามีความใกล้ชิดทางจิตใจซึ่งมีคุณค่าที่จะนำเหตุการณ์มารายงานเป็นข่าว

- ความเด่น (Prominence) ความเด่นในที่นี้ ตั้งแต่เป็นเรื่องราวของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์เช่น นายกรัฐมนตรีพาครอบครัวไปพักผ่อนวันสุดสัปดาห์ย่อมจะเป็นข่าว มากกว่าครอบครัวของคนทั่วๆ ไปที่เดินทางไปพักผ่อนสุดสัปดาห์ หรือเป็นความเด่นของสถานที่ สิ่งของ และสถานการณ์ เช่น เหตุการณ์เกิดขึ้นที่รัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล เป็นต้น

- ผลกระทบกระเทือน (Consequence) องค์ประกอบของเหตุการณ์ที่สำคัญในการที่จะได้รับการพิจารณาเป็นข่าวอีกประการหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณสมบัติข่าวเรื่องความรวดเร็วและความใกล้ชิดได้แก่ เหตุการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือน ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้จะช่วยให้พิจารณาว่า เหตุการณ์นั้นๆ จะเป็นข่าวหรือไม่ และหากเป็นข่าวจะเป็นข่าวเล็กหรือข่าวใหญ่

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลจำนวนมากๆ ถือว่ามีคุณค่าของความเป็นข่าว เช่น การขึ้นค่าไฟฟ้า การขึ้นอัตราค่าน้ำมัน เป็นต้น ข่าวประเภทนี้มักจะได้รับ การนำลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ ด้วยการใช้น้ำหนักที่มีขนาดใหญ่ และพาดหัวข่าวด้วยตัวหนังสือขนาดใหญ่ด้วยเช่นกัน

- ความมีเงื่อนงำ (Suspense) หมายถึง ความคลี่คลายของเหตุการณ์ไปในทางที่ไม่มีใครคาดถึง เป็นเหตุการณ์ที่มีเรื่องราวคล้ายภาพยนตร์ประเภทลึกลับซับซ้อน ซึ่งปกติมักจะเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการฆาตกรรมและการสืบหาผู้กระทำผิดมาลงโทษ

- ความแปลก (Oddity) นอกจากคุณค่าข่าวในเรื่องความสดใหม่ของข่าวแล้ว หากมีความแปลกที่มิใช่ปกติธรรมดา ก็จะเป็นข่าวเช่นกัน เช่น ปริมาณน้ำทะเลหนุนสูงผิดปกติ ทำให้เกิดน้ำท่วมบริเวณที่ลุ่มของกรุงเทพฯ หรือข่าวประหลาดเด็กฝาแฝดติดกัน หรือเด็กสลับครอบครัวกันตั้งแต่แรกเกิด แล้วได้มาทราบความจริงภายหลัง เป็นต้น

- ความขัดแย้ง (Conflict) เหตุการณ์ประเภทที่มีความขัดแย้ง ไม่ว่าจะมีความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชาวบ้าน หรือชาวบ้านกับนายทุน มักจะถูกหยิบนำมาเป็นข่าวเสมอ เนื่องจากมีความเร้าอารมณ์ผู้อ่าน ซึ่งมันทำให้ข่าวของสื่อตนขายได้นั่นเอง

- เพศ (Sex) เรื่องเพศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ การเสนอข่าวเกี่ยวกับเพศหากผสมกับความขัดแย้งมักจะได้รับ การนำเสนอเช่น ข่าวเมียหลวงฆ่าเมียช้อยเพราะหึงหวงสามี มักจะพบเห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำ

นอกจากนี้หากนำคุณสมบัติข่าวเรื่องเพศผสมกับเรื่องความแปลก ก็มักจะถูกนำมาเสนอเป็นข่าวเช่นเดียวกัน เช่น ผู้ชายแต่งงานกับผู้ชาย นักการเมืองทำอาจารย์กับเด็กสาว หรือผู้หญิงได้รับตำแหน่งที่สำคัญทางการเมือง เป็นต้น

- อารมณ์ (Emotion) เหตุการณ์ประเภทสะท้อนอารมณ์ มักจะได้รับความสนใจจากทุกๆ คน เช่น เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับเด็กหรือผู้หญิงที่ได้รับเคราะห์กรรม การกระทำทารุณ มักจะได้รับความสนใจและถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นข่าว

- ความก้าวหน้า (Progress) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่แสดงการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าไปจากธรรมดา อันอาจนำมาซึ่งความสุขสบาย หรือชัยชนะของมนุษย์ ก็ถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่มีคุณค่าความเป็นข่าว เช่น การค้นพบสมุนไพรรักษาโรคร้าย การผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ การสำรวจจักรวาล เป็นต้น

นอกจากคุณสมบัติของเหตุการณ์ที่จะนำมาเป็นข่าวแล้ว สิ่งที่สำคัญในการพิจารณาว่าจะนำเหตุการณ์นั้นๆ มาเสนอสู่ผู้อ่านหรือไม่ ยังได้แก่ ความถูกต้องของข่าว (Accuracy) ความเที่ยงตรง (Fairness) และความสมดุล (Balance) ความกระชับรัดและความชัดเจน (Concise and Clear) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ข้อเท็จจริงทุกประการที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว จะต้องได้รับการตรวจสอบจนแน่ใจแล้วว่าถูกต้องทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากผู้อ่านมักจะตัดสินว่า คนควรจะเชื่อถือการรายงานของสื่อใดก็มาจากการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

- ความเที่ยงธรรมและสมดุล (Fairness and Balance) หมายถึง การเน้นหนักในข้อเท็จจริงและความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อเท็จจริงที่ได้มามากน้อยตามความสำคัญ ต้องแสดงความสัมพันธ์ต่อเนื่องของข้อเท็จจริงให้ได้เนื้อความอย่างถูกต้อง หรือเรียกว่าต้องรู้จักเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข้อเท็จจริง

นอกจากนี้ หากเป็นกรณีที่เกิดความขัดแย้งเป็นปัญหาสาธารณะ การรายงานจะต้องนำเสนอประเด็นสำคัญของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หรือเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการหารือและข้อสรุปที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้

- ความกระชับรัดและชัดเจน (Concise and Clear) หมายถึง การเขียนข่าวนั้นจะต้องใช้ภาษากระชับรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้โดยตรง มิใช่เขียนแล้วอ่านไม่รู้เรื่อง ต้องอ่านซ้ำ ความหมายกำกวม เช่นนี้ก็ไม่สามารถที่จะนำมาเสนอสู่ผู้อ่านได้

แนวคิดเรื่องข่าวที่นำเสนอเป็นหลักในการพิจารณาต่างๆ ไป ในการพิจารณาคัดเลือกเหตุการณ์ที่จะนำเสนอ โดยข่าวนั้นจะต้อง เที่ยงตรง กระชับรัด และชัดเจน ในการนำเสนอสู่สาธารณะ ในการศึกษาครั้งนี้แนวคิดเรื่องดังกล่าวจะนำมาตรวจสอบถึงความแตกต่างของมุมมองต่อข่าวของแต่ละองค์กรสื่อ ว่ามีเกณฑ์พิจารณาแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งก็ต้องอาศัยแนวคิดในข้อต่อไปนี้ เรื่องสื่อทางเลือกและองค์กรสื่อมวลชนในการทำความเข้าใจเกณฑ์ของสื่อกระแสหลักและสื่อทางเลือก ในการเลือกสรรข่าวมาประกอบด้วย

3. แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือก (Alternative Media)

* แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือกอาศัยการประมวลจาก Atton (2002) และ Kessler (1984) มีรายละเอียดดังนี้

ความสัมพันธ์ของสื่อมวลชนกับการเมืองคือ การสร้างประชาธิปไตยให้กับสังคม การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในประวัติศาสตร์โลกนั้น เริ่มขึ้นพร้อมกับสิ่งที่เรียกว่า พื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) ซึ่งหมายถึงสถานที่ หรือเวทีที่ประชาชนมาพบกันเพื่ออภิปรายโต้เถียงปัญหาต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อชุมชนที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน การอภิปรายโต้เถียงเหล่านี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งก่อให้เกิดความรับรู้ร่วมกันและนำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของสาธารณชนในอันดับต่อไป ซึ่งปัจจุบันพื้นที่สาธารณะที่เป็นสื่อก็ได้มีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากศักยภาพของสื่อมวลชนเองที่สามารถแปร

เรื่องที่เป็น ส่วนตัว(Private) ให้กลายเป็น ส่วนรวม(Public) เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นพื้นที่ของบุคคล สาธารณะ(Public Figure) เรื่องราวก็เป็นเรื่องสาธารณะ(Public Issues) สื่อมวลชนจึงเป็นพื้นที่สาธารณะที่สำคัญในสังคม

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการนิยามสื่อมวลชนว่าเป็นตลาดความคิดเห็น (The Marketplace of Idea) ซึ่งสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอันหลากหลาย และยอมรับความคิดเห็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อพิจารณาหาข้อสรุปที่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ใดๆ ในช่วงเวลานั้น ในสภาพความเป็นจริงก็ได้มีการกีดกันการเข้าถึงและการแสดงความคิดเห็นสำหรับพวกที่มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับพวกของตน หรือกีดกันพวกกลุ่ม ชนชั้นร่อนลงไปในสังคม (เช่นในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกีดกันคนดำ กลุ่มเพมินิสต์ หรือชาวต่างชาติที่ไม่ใช่ชาวอเมริกันผิวขาวและไม่ใช้ภาษาอังกฤษ กลุ่มต่อต้านสงคราม เป็นต้น) ผู้ที่เข้าถึงสื่อและสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมักจะเป็นผู้มีอำนาจในสังคม ไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง เจ้าของบริษัท บัณฑิตและชนชั้นสูงในสังคม ซึ่งด้วย ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดการมีสื่อของตนเอง เพื่อสื่อสารกันเองในกลุ่ม และเพื่อสื่อสารสู่สาธารณะ ที่เรียกว่าเป็นสื่อทางเลือก(Alternative Media)

สิ่งที่สื่อทางเลือกนำเสนอมีลักษณะพอสรุปได้คือ จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนะและความคิดเห็นของคนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยในสังคม ซึ่งมักจะเป็นการแสดงทัศนคติที่ค่อนข้างตรงกันข้ามและท้าทาย ความเชื่อ ค่านิยมเดิมของสังคม หรือมีความขัดแย้งกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่ หรือเป็นการทวนกระแสรวมถึงการวิพากษ์สังคม นอกจากนี้ เรื่องที่ถูกนำออกมาเสนอ มักจะไม่ได้เป็นที่สนใจหรือเผยแพร่โดยสื่อทั่วไปที่มีอยู่ในสังคม พวกเขาปรารถนาที่จะเสนอแง่มุมอื่นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้รับรู้

ไมเคิล อัลเบิร์ต (อ้างถึงในอนุช อาภาภิรม, 2545) ผู้ทำงานเกี่ยวกับสื่อทางเลือกในสหรัฐอเมริกา เป็นเวลาสิบๆ ปีให้ทัศนะว่า สิ่งที่แยกสื่อทางเลือกออกจากสื่อกระแสหลัก(Mainstream Media) น่าจะอยู่ที่วิธีการจัดตั้งและการทำงานขององค์กร โดยเขากล่าวว่า สื่อทางเลือกไม่ได้ตั้งขึ้นเพื่อแสวงหากำไร (ขณะที่สื่อกระแสหลักตั้งขึ้นเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด เช่น การขายผู้รับสารให้แก่บริษัทที่จะลงโฆษณา) และสื่อทางเลือกมีโครงสร้างเพื่อกลบเกลื่อนความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นทางสังคมที่เป็นอยู่(ขณะที่สื่อกระแสหลักจะมีการจัดตั้งที่เสริมความเข้มแข็งให้แก่ ความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นทางสังคม)และสื่อทางเลือกก็เป็นอิสระจากสถาบันสังคมอื่น โดยเฉพาะบรรษัทขนาดใหญ่ (ขณะที่สื่อกระแสหลักมักถูกควบคุมจากสถาบันทางสังคมอื่น โดยเฉพาะบรรษัทขนาดใหญ่)

สำหรับ The Royal Commission on the Press(1977) ก็ได้เสนอนิยามของสื่อทางเลือกไว้เช่นกันซึ่งประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. สิ่งพิมพ์ทางเลือกนั้นจะเกี่ยวข้องกับความเห็นของชนกลุ่มน้อย(small minorities)
2. มีการแสดงทัศนะที่ขัดแย้งกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่
3. มีการเสนอข้อมูลข่าวสารในหัวข้อที่ไม่สามารถหาได้จากสำนักข่าวทั่วไป

นอกจากนี้ Fiske (1992) ให้ความเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างสื่อกระแสหลักกับสื่อทางเลือกนั้น อยู่ที่การคัดเลือกข่าวสารที่จะนำเสนอและกระบวนการคัดเลือกข่าวสารนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการระงับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

ในอเมริกาได้มีการตีพิมพ์เรื่องเกี่ยวกับ US's top Censored Stories โดย Project Censored ในปี 1999 โดยลงเนื้อหาข่าวว่า มีข่าว 25 เรื่องที่ถูกเซ็นเซอร์ เรียกว่า เป็นข่าวที่ไม่เป็นข่าว และมีเพียง 4 เรื่อง จากจำนวนดังกล่าวที่ปรากฏในสื่อกระแสหลัก ซึ่ง Project Censored ได้อนุมานว่า สื่อทางเลือกนั้นก็คือสิ่งที่มีเนื้อหาที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในสื่อกระแสหลัก (ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลใดก็ตามเช่น อำนาจอรัฐ แรงกดดันจากผู้โฆษณา รูปแบบการรายงานข่าวแบบดั้งเดิม เป็นต้น)

ตัวอย่างการประกาศจุดยืนของสื่อทางเลือกในประเทศอังกฤษ เช่น Liverpool Free Press ได้ประกาศจุดยืนว่า ไม่ต้องการที่จะสร้างกำไร และเชื่อว่าการทำหนังสือพิมพ์ที่ดำเนินงานโดยนักธุรกิจนั้นจะต้องมีข่าวส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ถูกเผยแพร่ ซึ่งข่าวประเภทนี้สื่อของพวกเขาเองจะรายงานต่อสาธารณะและจะรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน โดยการดำเนินงานทั้งหมด จะไม่มีบรรณาธิการหรือเจ้าของ แต่จะถูกดำเนินงานโดยอาสาสมัคร ซึ่งไม่ได้ค่าตอบแทน

ศักยภาพของสื่อทางเลือกนั้น นอกจากจะเป็นการสื่อความหมายในกลุ่มของตนและแสดงความคิดของกลุ่มของตนสู่สาธารณะแล้ว สื่อทางเลือกยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือทางอำนาจที่สำคัญในการประกาศมุมมอง ความคิดเห็นหรือเสียงของส่วนน้อยที่สวนกระแสสังคม สื่อทางเลือกสามารถที่จะให้ผู้อ่านรับรู้ประสบการณ์จริงๆ ของผู้อ่านคนอื่นๆ เข้าถึงข้อมูลที่ผู้อ่านคนอื่นมี หรือในบางโอกาสสื่อทางเลือกก็ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายทางสังคมวัฒนธรรมและสังคมทางการเมือง(ที่ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ไม่อาศัยวิธีการทางรัฐสภา)

คุณสมบัติพิเศษของสื่อชนิดนี้ก็คือการที่มันไม่ต้องการผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการศึกษามาโดยตรง หรือไม่ต้องการมืออาชีพทางด้านสื่อสารมวลชนบุคลากรผู้ทำสื่อทางเลือกสามารถทดแทนได้ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นคนรวย - จน, วัยหนุ่ม วัยกลางคน หรือคนแก่, เชื้อชาติที่แตกต่างออกไป เหล่านี้ อูทิศตัวกันมาทำโดยจะอาศัยการเรียนรู้โดยลองผิดลองถูกเป้าหมายคือทำให้โลกดีขึ้นและไม่สนใจกำไรในการทำสื่อ

ในการทำสื่อทางเลือกนั้น ก็ไม่ต่างไปจากการได้รับการศึกษาที่ถูกต้องมากนัก ผู้ทำสื่อเหล่านี้สนใจในการได้รับความรู้จากกิจกรรมของพวกเขา เช่นจากสิ่งที่เขียนลงไป ซึ่งก็มีบางกรณีที่คนเหล่านี้จะได้รับการยอมรับจนกระทั่งเป็นหนทางไปสู่การเข้ามาทำงานอย่างเต็มตัวต่อไป ไม่ว่าจะเป็นนักบรรณาธิการเคลื่อนไหว, นักเขียน ฯลฯ แต่ทว่าเรื่องของการได้รับการศึกษาอย่างถูกต้อง ก็ยังคงมีบทบาทในเรื่องของการผลิตสื่อและบริหารองค์กรสื่อ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสื่อทางเลือกจะนำไปสู่ภาพสะท้อนของการลงมือทำ เป็นการรับรู้ที่ได้จากข้อมูลที่ผ่านมา หรือข้อมูลที่ได้จากการลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง(Action on Action) ซึ่งการพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านี้ จะมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลง วิธีของโลก ของผู้ที่อยู่อาศัยในนั้น เมื่อปัจเจกบุคคลสามารถที่จะตระหนักในศักยภาพตนเองและพัฒนาความตระหนักในตนเอง จนสามารถที่จะเข้าใจสถานะของผู้อื่นในสังคม รวมไปถึงศักยภาพและการมีส่วนร่วมของคนเหล่านั้นได้ การทดลองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ด้วยความเป็นไปได้อื่นๆ ของ *ความเป็นอยู่* และ *การกระทำ* จะเป็นหัวใจของกิจกรรมนั้นๆ ลิทธิในการปกครองตนเอง และการหายไปของความไม่สมดุลในความสัมพันธ์เชิงอำนาจสามารถพัฒนาไปสู่ *ภาพสะท้อนของธรรมเนียมปฏิบัติ* (Cox, 1997 อ้างถึงใน Chris Atton, 2002) ซึ่งจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างตนเองและวิถีของโลก ดังคำกล่าวของ Hilary Wainwright ที่ว่า *ภูมิปัญญาในระดับรากหญ้า*

เหล่านี้ทำให้เกิดการทบทวนและจัดระเบียบวิถีชีวิตประจำวัน
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม

ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองและ

นอกจากนี้สื่อทางเลือกกับความเป็นประชาธิปไตยยังมีความสัมพันธ์กันคือ ในขณะที่ สื่อทางเลือกมีความสามารถที่จะระบายความรู้สึกและตีพิมพ์ความคิดเห็นเหล่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างและขัดแย้งอย่างรุนแรงกับรูปแบบของสื่อสารมวลชน โดยที่นักอ่านนั้นถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงสื่อประเภทสื่อมวลชนอยู่มากอย่างดีก็แค่ส่งจดหมายไปยังบรรณาธิการเท่านั้น(ซึ่งน้อยครั้งที่จะได้ลงพิมพ์) ในจุดนี้ สื่อทางเลือกต่างๆ อ้างว่ามีความเป็นประชาธิปไตยเต็มที่ เพราะเน้นให้ผู้อ่าน เข้ามามีส่วนร่วมมาก เช่น มีการตีพิมพ์บทความที่ผู้อ่านส่งมาอย่างบ่อยครั้ง หรือได้มีส่วนร่วมกับการบรรณาธิการในการตัดสินใจต่างๆ ได้ หรือกระทั่งเข้ามาร่วมกับกองบรรณาธิการเสียเอง และด้วยรูปแบบของการเข้าถึงได้ง่ายของสื่อทางเลือก มันจึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตีพิมพ์ด้วยตัวเอง หมายความว่า หนึ่งในผู้อ่านอาจจะตีพิมพ์หนังสือพิมพ์หรือนิตยสารขึ้นมาใหม่ได้อย่างอิสระเสรี ที่เรียกว่า Zines ซึ่งหมายถึง หนังสือที่ผู้ผลิตเป็นมือสมัครเล่น ผลงานนั้นจะถูกผลิตและโปรโมทอย่างถูกๆ โดยการทำสำเนาขึ้นมาหลายๆ ชุด และความแตกต่างระหว่างผู้ผลิตกับผู้อ่านนั้น แยกกันค่อนข้างลำบาก ในการผลิตนี้ใช้เงินทุนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นรวมถึงการจำกัดในรูปแบบเนื้อหายังมีน้อยอีกด้วย

สำหรับกลยุทธ์หลักของการผลิตและการกระจายสินค้าของสื่อทางเลือกนั้น คือการ anti - copyright และ open distribution โดย anti - copyright คือการที่อนุญาตให้ผู้อ่านหรือผู้ซื้อสามารถทำซ้ำ(copy) ขึ้นมาที่ชุดก็ได้ แต่ห้ามทำเพื่อแสวงหากำไร ซึ่งสื่อทางเลือกนั้นก็จะมีข้อความ anti - copyright ไว้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านหรือผู้ซื้อช่วยกันเผยแพร่ผลงานของตน อันเป็นจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งของสื่อทางเลือก หรือในบางสื่อเพียงแค่ออกเจ้าของเท่านั้นว่าจะทำซ้ำเพื่อเผยแพร่ ซึ่งการบอกวัตถุประสงค์นี้จะทำให้เป็นการตรวจสอบไปในตัวด้วยว่า งานของผู้เขียนถูกเผยแพร่ไปมากเพียงใดแล้ว

ส่วนการ open distribution ก็เป็นเรื่องที่ควบคู่ต่อมาจาก anti - copyright โดยจากการที่มีการลงข้อความเกี่ยวกับ anti - copyright กันอย่างกว้างขวางเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ หนังสือชื่อ Counter Information ถึงกับเตรียม duplicate printing page ให้กับคนที่ต้องการพิมพ์ซ้ำ ซึ่งเรียกว่าเป็นการ open distribution นั้นเอง

แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือกนั้นเกิดขึ้นมาเพราะการขาดการเข้าถึงสื่อกระแสหลัก พวกเขาจึงต้องหาเวทีเสรีในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ก็ด้วยการทำสื่อของตนเองขึ้น กรณีศึกษาเช่นนี้ ที่มีการขาดการเข้าถึงหรือถูกปฏิเสธก็ต่างกัน ได้แก่ คนผิวดำในสหรัฐอเมริกา พวกเขาต่างชาติในแต่ละประเทศ กลุ่มเกย์และกลุ่มเลสเบียน เป็นต้น ซึ่งสำหรับงานวิจัยเรื่อง สำนักข่าวประชาธรรมกับการเข้าถึงในสื่อสารมวลชนกระแสหลัก กลุ่มคนที่เป็นคนระดับรากหญ้าในสังคมไทยขาดการเข้าถึงสื่อเช่นกันจึงได้มีการ จัดตั้งองค์กรที่เป็นทางเลือกขึ้นด้วยตนเอง โดยมีภาคประชาชน กลุ่มประชาสังคม และนักวิชาการสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามองค์กรดังกล่าวไม่ได้เป็นผู้พิมพ์สื่อเอง แต่ยังเลือกที่จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างภาคประชาชนกับสื่อกระแสหลัก โดยหวังว่าสื่อกระแสหลักน่าจะเปลี่ยนธรรมเนียมปฏิบัติให้สำนักข่าวของตนลงบ้าง ในการศึกษาครั้งนี้ก็จะศึกษาประเด็นดังกล่าวว่า สำนักข่าวประชาธรรมมีการดำเนินงานการทำข่าวและการบริหารองค์กรอย่างไรและประสบ

ความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่ตนวางไว้หรือไม่ โดยจะใช้แนวคิดเรื่องสื่อทางเลือก เป็นพื้นฐานในการศึกษา ประกอบกับแนวคิดอื่นๆ ด้วย

4. แนวคิดเกี่ยวกับเรื่ององค์กรสื่อสารมวลชนและเรื่องข่าวจากแง่มุมองค์กร

องค์กรเป็นสังคมหนึ่งซึ่งได้จ้างคนทำงานสื่อเพื่อจะผลิตเนื้อหาสื่อมีเป้าหมายเพื่อที่จะแข่งขันกับองค์กรอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล องค์กรผู้ผลิตข่าวมักจะตระหนักในด้านธุรกิจในการทำงานทุกอย่างเหมือนกับองค์กรอื่นๆ ในการทำงานข่าวเองก็มีลักษณะเช่นเดียวกับการทำงานในองค์กรอื่นๆ มีการแบ่งความรับผิดชอบ, การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่, ให้ความเคารพนับถือผู้มีอาวุโส และมีการใช้อำนาจ

แผนภาพที่ 2.1 แผนภาพแสดงแบบจำลององค์กรสื่อมวลชนภายใต้แรงกดดันจากสังคม

ที่มา : McQuail 1994, P. 191

ตามแนวคิดของ McQuail นั้น การดำเนินกิจการและการจัดรูปและองค์กรธุรกิจสื่อมวลชน จะมีปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดองค์กรและเนื้อหาของสื่อมวลชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลกระทบต่อการจัดองค์กร และเนื้อหาของสื่อมวลชน ได้แก่

- ปัจจัยทางด้านการจัดการ(Management) การบริหาร จัดการองค์กร การบริหารรายได้ การบริหารบุคคล ขึ้นอยู่กับนโยบายว่า จะมีการกำหนดให้เป็นอย่างไร ซึ่งแต่ละองค์กรจะมีความแตกต่างกันไป อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะก็คือ องค์กรด้านสังคม (Normative) และองค์กรด้านธุรกิจ (Commercial)
- ปัจจัยด้านเทคโนโลยี(Technical) เครื่องมือและความสามารถในการดำเนินการผลิตก็มีส่วนสำคัญ องค์กรใดที่มีอุปกรณ์ครบ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โอกาสที่จะเอาชนะองค์กรอื่นๆ ย่อมมีมาก
- ปัจจัยด้านบุคลากร(Media Professional) คือผู้ที่ทำหน้าที่ผลิตเนื้อหาขององค์กร เป็นผู้คิดสร้างสรรค์ คัดเลือกเนื้อหาสาร แต่ละคนมีวัตถุประสงค์ของตนเองในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งต้องอาศัยความเป็น

มีอาชีพ จึงจะได้งานที่ออกมาดีคุณภาพ รวมทั้งการมีอุดมการณ์ในด้านวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยเสริมให้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลกระทบต่อการจัดองค์กร และเนื้อหาของสื่อมวลชน ได้แก่

- ปัจจัยทางด้านสังคม และการเมือง(Social and Political Pressures) กฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ย่อมมีผลกระทบต่อเนื้อหา การสร้างกฎหมายสื่อมวลชนก็เพื่อใช้ในการควบคุมการทำงานขององค์กร จะสามารถเห็นได้ชัดเจนในองค์กรที่บริหารงานโดยรัฐบาล

- ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ(Economic Pressures) ประกอบด้วย

คู่แข่ง (Competitors) มีการแข่งขันกันเพื่อสร้างความนิยมแก่ผู้บริโภค (Consumer Market) เมื่อมีผู้ชมที่เป็นผู้บริโภคสินค้าจำนวนมาก ผลพลอยได้ก็คือตลาดโฆษณา(Advertising Market) องค์กรผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องผลิตรายการให้ตรงกับความต้องการของผู้รับให้มากที่สุด

สำนักข่าว(News/Information Agencies) ในการผลิตรายการข่าวของสำนักข่าวต่างๆ จะต้องมีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวที่รวดเร็ว เทียบตรง น่าเชื่อถือ ถ้าองค์กรใดสามารถทำได้เช่นนี้ก็จะได้รับความนิยมนจากผู้ชม

ผู้โฆษณา(Advertisers) เอเยนซีโฆษณาเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดำเนินการผลิตเช่นกัน การที่จะสามารถขายโฆษณาได้นั้น นอกจากจะต้องผลิตรายการที่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเอเยนซีโฆษณาด้วย จึงจะสามารถขายโฆษณาได้

เจ้าของทุน(Owners) ผู้ที่เป็นเจ้าของจะมีอำนาจในการควบคุมการปฏิบัติงาน และมีผลกระทบต่อเนื้อหา ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็น เจ้าของสถานีโทรทัศน์ ผู้สนับสนุนด้านการเงินแก่สถานี

สหภาพ(Unions) เป็นผู้ให้เงินทุนหรือสนับสนุนรายการ แต่ไม่ต้องการเป็นเจ้าของ(Non-profit Organization) ทางสถานี เป็นผู้ผลิตรายการ แต่องค์กรเหล่านี้เป็นผู้สนับสนุนทางการเงินเพียงอย่างเดียว

- ปัจจัยด้านผู้รับสาร(Audience) ผู้รับสารมีความสนใจเฉพาะเรื่อง ผู้ผลิตมองว่าผู้รับสารคือลูกค้าผู้บริโภค จึงต้องผลิตสิ่งตรงกับความต้องการของผู้รับสารให้มากที่สุด เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้มาชมรายการ ซึ่งจะนำมาสู่รายได้ให้แก่สถานี

องค์กรสื่อมวลชนประกอบด้วยฝ่ายจัดการ ฝ่ายผลิต และบุคลากรด้านสื่อมวลชน ซึ่งอาจจะเป็นคนกลุ่มเดียวกัน หรือแยกเป็นฝ่ายก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรับใช้สังคม และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ โดยประกอบกิจการอยู่ภายใต้แรงกดดันจากสังคม คือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม แรงกดดันทางการเมือง โดยการถูกควบคุมโดยกฎหมาย รัฐบาล และสถาบันทางสังคมอื่นๆ รวมถึง แรงกดดันด้านเศรษฐกิจจากคู่แข่ง สำนักข่าว ผู้โฆษณา เจ้าของทุน และสหภาพ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการกำหนดเนื้อหาของสื่อมวลชนทั้งสิ้น

Gerbner (1969) อ้างถึงใน McQuail (1994) ได้กล่าวถึงการทำงานของสื่อมวลชนว่า การที่จะผลิตอะไรก็ตามที่เป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการจัดการข้อมูลนั้นๆ รวมทั้งจะต้องมีการคัดเลือกและ

กลั่นกรอง การที่จะตามความต้องการของทุกคนย่อมเป็นไปได้ เขาได้ชี้ให้เห็นว่า นักสื่อสารมวลชนเป็นผู้ที่ทำงานภายใต้แรงกดดัน ซึ่งแสดงออกมาในรูปของบทบาทที่ต่างกัน ซึ่งสร้างความกดดันให้แก่ตัวสื่อมวลชน ได้แก่ ลูกค้า (โฆษณา), คู่แข่ง (สื่อมวลชนแขนงอื่น), ผู้มีอำนาจ(ทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ), สถาบันอื่นๆ และผู้รับสาร ซึ่งต่างก็พยายามเข้าครอบครองสื่อมวลชน

Shoemaker (1996) ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรส่วนใหญ่ล้วนแต่มีเป้าหมายแรกคือ เศรษฐกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรสูงสุด ส่วนเป้าหมายอื่นๆ จะสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น เพื่อที่จะผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ, การบริการสาธารณะ และสำเร็จลุล่วงในความเป็นมืออาชีพ จะมีบางกรณีเท่านั้นที่เจ้าขององค์กรเลือกเป้าหมายทางเศรษฐกิจเป็นอันดับรอง เมื่อเป็นบริษัทส่วนตัว ผู้เป็นเจ้าของจะพิจารณาการดำเนินงานทางธุรกิจตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสม แต่ในองค์กรขนาดใหญ่ที่เป็นเจ้าของโดยผู้ถือหุ้น รูปแบบความเป็นเจ้าของจะมีวัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น เมื่อตัวบริษัทประสบความล้มเหลว ผู้ถือหุ้นก็จะเข้ามารับผิดชอบเพื่อที่จะสร้างผลกำไร ตลาดหุ้นจะไม่คำนึงถึงบริการสาธารณะเท่าไรนัก ถ้ามันหมายถึงว่าเขาจะต้องสูญเสียผลประโยชน์ไป

สำหรับการทำงานข่าวขององค์กรสื่อมวลชนแต่ละราย ย่อมมีความแตกต่างกันออกไปตามนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และการบริหารจัดการของแต่ละองค์กร ความหมายของข่าวและกระบวนการทำงานข่าว มาจากสภาพความเป็นจริงของแต่ละองค์กร จะเป็นตัวกำหนดกระบวนการทำงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อรูปแบบและเนื้อหาของข่าว หรือหมายความว่า ต้องใช้มุมมองที่มองไปจากทัศนะของคนที่อยู่ในองค์กรเสมอ จึงจะเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

Touchman (1978) (อ้างถึงในกาญจนา แก้วเทพ, 2542) กล่าวถึงกระบวนการทำข่าวว่า การทำข่าวมิใช่เพียง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริง(facts)ที่มีอยู่แล้ว เพราะไม่ว่าจะเก็บข้อเท็จจริงอะไรมา ก็จะมีข้อเท็จจริงอยู่ชุดหนึ่งเท่านั้นที่องค์กรจะคัดเลือกเอามานำเสนอ และในแต่ละองค์กรจะมีวัฒนธรรมในการเลือกสรรข้อเท็จจริงที่จะเป็นข่าวที่แตกต่างกันไป(Tradition of Selection)

อิทธิพลขององค์กรข่าวเป็นอิทธิพลในลักษณะทางสังคมวิทยา(Sociological) ที่มาจากลักษณะ(Character) และลีลา(Style) ของตัวองค์กรข่าวเอง องค์กรข่าวที่เป็นทางการทุกองค์กรจะมีบุคลิกภาพและลีลาที่เด่นชัดของตนเอง ที่แตกต่างจากองค์กรอื่น เช่น The New York Time และ The Washington Post จะมีลีลาในการสื่อสารแตกต่างกันมาก ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้โดยง่ายโดยผู้อ่านทั่วไป ผู้ติดตามหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับกล่าวว่า The New York Time เป็นหนังสือพิมพ์ของบรรณาธิการ(An editor's paper) ส่วน The Washington Post เป็นหนังสือพิมพ์ของนักข่าว(A reporter's paper) ในหนังสือพิมพ์ The Washington Post นักข่าวส่วนใหญ่ทำงานในห้องข่าว และสามารถเข้าถึงบรรณาธิการได้โดยตรง ฉะนั้น บรรณาธิการจะถูกกดดันจากนักข่าวโดยตรง เพราะต้องเผชิญหน้าแบบตัวต่อตัว ในกรณีนี้ บรรณาธิการไม่เห็นด้วยกับวิธีการเขียนข่าวของนักข่าวผู้นั้น

ในทางตรงกันข้าม นักข่าว The New York Time จะกระจายกันไปตามภูมิภาคต่างๆ สำนักงานก็จะกระจายอยู่ในนครต่างๆ จำนวนมากเช่นกัน เพราะฉะนั้นบรรณาธิการของ The New York Time จึงมี

อำนาจในการพิจารณาต้นฉบับที่เขียนมากกว่าบรรณาธิการของ The Washington Post มาก (McCombs, et al, อ้างถึงใน ธนิตา แสนคำ, 2543)

สำหรับการศึกษาเรื่องข่าวจากแง่มุมขององค์กรนั้น ในประเทศไทยมีงานวิจัยของ อังคณา วิชาดากุล (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่องสำนักข่าวจิจิเพรส และบทบาทที่มีต่อชุมชนคนญี่ปุ่นในประเทศไทย พบว่า โครงสร้างองค์กรการทำงานของจิจิเพรสในประเทศไทยมี 2 ลักษณะคือ สาขากรุงเทพมหานครจะเป็นระบบสาขา(Bureau) ขึ้นตรงต่อสำนักงานใหญ่ที่โตเกียว รับผิดชอบข่าวในแถบอินโดจีน ส่วนบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย)จำกัด จะบริหารงานในรูปแบบบริษัทเอกชนเป็นนิติบุคคลไทย และรับผิดชอบข่าวในประเทศไทย การผลิตข่าวจะขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของผู้บริหารบริษัท

ในส่วนกระบวนการคัดเลือกข่าว จะมีความแตกต่างไปตามประเภทข่าว ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ นโยบายขององค์กร หลักเกณฑ์พื้นฐานที่ว่าด้วยคุณค่าข่าว ทัศนคติของกองบรรณาธิการ เวลาปิดข่าว และเหตุผลทางการตลาด

สำหรับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อข่าวจิจิเพรสพบว่า สมาชิกสนใจข่าวลงทุนอุตสาหกรรม ข่าวการเงิน และข่าวการเมืองมากที่สุด

งานวิจัยของ McCombs, et al และอังคณา(2538) ได้แสดงให้เห็นว่า การทำงานข่าวแต่ละองค์กรย่อมแตกต่างกันไป ตามแบบแผนธรรมเนียมปฏิบัติที่องค์กรตนเองกำกับอยู่ นอกจากนี้ Epstein ได้พูดถึงการศึกษาในลักษณะนี้โดย Epstein (1973, อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2542) กล่าวว่า "หากเราจะศึกษาข่าว เราก็ต้องมองว่าข่าวนั้นเป็นผลผลิตของคนทั้งองค์กร ซึ่งหมายความว่า คนแต่ละองค์กรก็จะมีค่านิยมและวิธีการปฏิบัติงานอันเป็นแบบแผนขององค์กรตนเองหรือที่เรียกว่า วัฒนธรรมองค์กรนั่นเอง"

แนวคิดในเรื่ององค์กรสื่อมวลชน และแนวคิดเรื่องข่าวจากแง่มุมขององค์กร(Social Organization of News) จะเป็นกรอบในการทำความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมการผลิตข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง และส่งผลถึงรูปแบบและเนื้อหาของข่าวอย่างไร เมื่อปฏิบัติงานข่าวในทุกขั้นตอนนั้นมีแบบแผนธรรมเนียมปฏิบัติขององค์กรกำกับอยู่

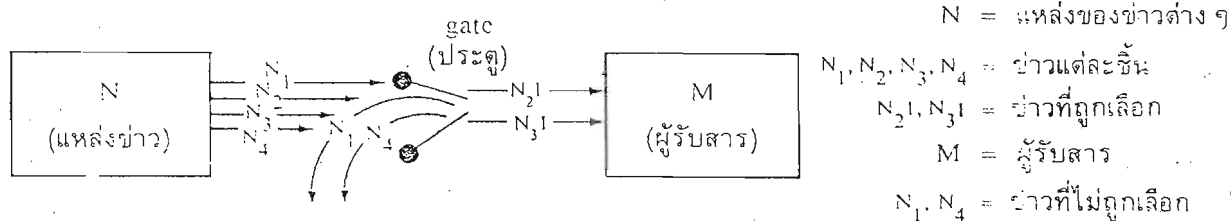
5. แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร (Mass Media as Gatekeeper)

แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสารอาศัยการประมวลจาก พีระ จิระโสภณ (2535) และอุปรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ (2545) ซึ่งมีใจความโดยสรุปดังนี้

แนวคิดเรื่องผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร(gatekeeper) มาจากข้อเขียนของ Lewin (1947) ซึ่งให้ข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบไปด้วยบริเวณประตู ที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารใดๆ ตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินัยของผู้กรองสารว่า จะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้อหรือไม่

จากแนวคิดดังกล่าว White (1950) ได้ศึกษากิจกรรมของบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกันฉบับหนึ่ง ในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นี้ มีส่วนคล้ายกับหน้าที่ผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร และได้เสนอแบบจำลองในเรื่องนี้ไว้ ดังภาพ

แผนภาพที่ 2.2 แผนภาพแสดงสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร

ที่มา : ปรับปรุงจากแบบจำลองผู้รักษาช่องทางการสื่อสารของ White (1950)

แบบจำลองที่ White (1950) เสนอไว้เป็นรูปแบบง่ายๆ ที่ชี้ให้เห็นว่า ข่าวสารต่างๆ จำนวนมากจะผ่านองค์กรสื่อ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร โดยข่าวสารบางเรื่องจะถูกคัดออก ขณะที่บางเรื่องจะถูกคัดเก็บไว้เพื่อเผยแพร่ต่อผู้รับต่อไป

หากนำแนวคิดดังกล่าวมาอธิบายการไหลของข่าวสารผ่านสื่อมวลชนในประเทศไทย ตัวอย่างง่ายๆ คือ การที่ข่าวสารถูกส่งมาจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้สื่อข่าว สำนักข่าว ฯลฯ แต่ละวันจะมีข่าวเข้ามามากมาย แต่บรรณาธิการจะเลือกตีพิมพ์ หรือ ออกอากาศเพียงไม่กี่ชิ้นที่เห็นว่าน่าสนใจเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงในการทำงานของผู้รักษาช่องทางการสื่อสารหรือนายทวารข่าวสารยังมีปัจจัยอื่นๆ ทั้งในองค์กรสื่อมวลชน และปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีผลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวสาร ของนายทวารข่าวสารด้วย (ดังที่อธิบายไว้ในข้อ 3 เรื่ององค์กรสื่อมวลชน)

ความซับซ้อนของการทำงานของผู้รักษาช่องทางการสื่อสารยังถูกอธิบายเพิ่มเติมโดย McNelly (1959) ได้เสนอแนวคิดเรื่องการไหลของข่าวสารที่มีความซับซ้อนมากขึ้นขององค์กรสื่อ ในฐานะที่เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสารของสังคม กล่าวคือ เมื่อข่าวสารทั้งหลายผ่านเข้าสู่องค์กรสื่อไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ องค์กรสื่อเหล่านี้ ก็จะมีรูปแบบเฉพาะในการนำเสนอของตนเอง และข่าวสารที่คัดเลือกไว้ก็จะมี การบรรณาธิการนี้ให้เหมาะสมกับแนวของสื่อตน นอกจากนี้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการรายงานข่าว จนถึงการบรรณาธิการข่าว ตั้งแต่ผู้สื่อข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการในแต่ละสายข่าว บรรณาธิการข่าวประจำวัน การตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของบุคลากรในกระบวนการดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับภูมิหลังส่วนตัวของแต่ละคนในเรื่องครอบครัว การเลี้ยงดู การศึกษา และโลกทัศน์ ค่านิยมบรรทัดฐานขององค์กรสื่อแต่ละองค์กร เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ประกอบการตัดสินใจทำให้ข่าวสารต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาปรากฏออกมาสู่สาธารณะในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไปด้วย

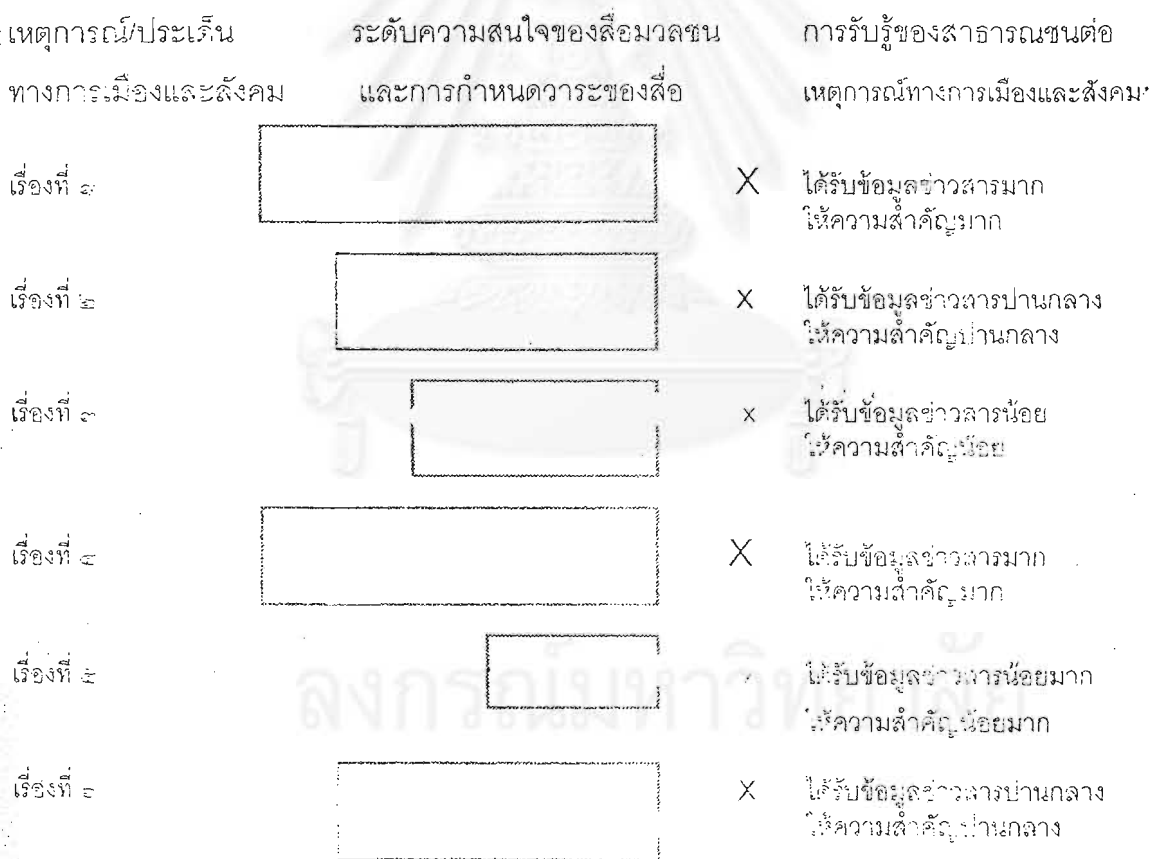
ความสำคัญของวิธีคิด การรับรู้และการมองโลกของนักสื่อสารมวลชนที่มีผลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวสารถูกนำเสนอเพิ่มเติมโดย Galtung and Ruge (1965) ว่า หลักเกณฑ์ทางวิชาชีพในเรื่องคุณค่าของข่าว กระบวนการทำงานในห้องข่าว และภูมิหลังของนักวิชาชีพ รวมทั้งบรรทัดฐานขององค์กรข่าว ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการคัดเลือกข่าวสาร และทำให้ข่าวกลายเป็นตัวแทนและภาพสะท้อนของโลกทัศน์

ของสื่อมากกว่าที่จะเป็นภาพสะท้อนที่เที่ยงตรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น(ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ การรายงานข่าวสงครามระหว่างอเมริกาและอิรักที่สื่อระดับโลกเช่น CNN โน้มนำเพียงให้มุมมองจากโลกทัศน์แบบตะวันตก ซึ่งเข้าข้างพวกของตน)

ในฐานะที่สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร โดยจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้ข่าวสารใดๆ ไหลผ่านออกไปสู่สาธารณะได้บ้าง ทำให้สื่อมีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดกรอบของเรื่องราวที่นำเสนอหรือเรียกว่าเป็นผู้กำหนดประเด็นให้แก่สังคม(agenda - setting) ซึ่งเรื่องใดที่สื่อนำมาเผยแพร่มากก็มีน้ำหนักมากและกลายเป็นประเด็นสำคัญในสังคม

แนวความคิดเรื่องการกำหนดวาระดังกล่าวถูกนำเสนอโดย McCombs and Shaw (1972) ซึ่งได้เสนอแบบจำลองผู้กำหนดประเด็นให้แก่สังคมและชี้ให้เห็นถึงลักษณะการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อวิถีคิดและวิธีการมองโลกของทุกคนโดยข่าวใดที่สื่อนำเสนอมาก ผู้รับข่าวสารย่อมได้รับข้อมูลข่าวสารมากและให้ความสำคัญต่อเรื่องนั้นๆ มากตามไปด้วย

แผนภาพที่ 2.3 แผนภาพแบบจำลอง Agenda Setting Model of Media Effects

ที่มา : ปรับปรุงจากแบบจำลองของ McCombs and Shaw (1972)

อย่างไรก็ตาม McQuail and Windahl (1986) ได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวว่า ควรจะมองลงไปด้วยว่า วาระต่างๆ ที่สื่อนำเสนอ นั้นมีที่มาจากไครบาง เช่น บางวาระอาจถูกกำหนดโดยสถาบันทาง

การเมือง หรือบางวาระอาจถูกกำหนดโดยกลุ่มพลเมือง หรือกลุ่มนักธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณาให้ชัดเจนว่า การกำหนดวาระต่างๆ นั้น เป็นการกำหนดวาระของใคร เพื่อสื่อสารไปยังคนกลุ่มใด สื่อมวลชนนำเสนอวาระนั้นด้วยความสนใจในประโยชน์สาธารณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือว่าเป็นการให้ความร่วมมือกับกลุ่มผู้มีอำนาจในสังคมเพื่อเป็นประโยชน์ของกลุ่มดังกล่าวเท่านั้น

สำหรับงานวิจัยเรื่องผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร(gatekeeper) ในประเทศไทย พบว่านายทวารข่าวสาร จะพิจารณาด้านคุณค่าข่าวเป็นหลัก เช่นงานวิจัยของเพ็ญแข เอี่ยมนิรรัตน์ และ ธนิตา แสนคำ โดยเพ็ญแข เอี่ยมนิรรัตน์(2537) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวต่างประเทศเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน 4 ฉบับ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวต่างประเทศลงพิมพ์ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณค่าข่าว นโยบายและเป้าหมายทางธุรกิจของหนังสือพิมพ์และทัศนคติส่วนตัวของนายทวารข่าวสาร นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับนี้(มติชน สยามรัฐ ไทยรัฐ และเดลินิวส์) มีกระบวนการผลิตข่าวต่างประเทศไม่ต่างกัน สำหรับ ธนิตา แสนคำ (2543) ทำการศึกษาเรื่อง ดุลพินิจในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า ปัจจัยด้านคุณค่าข่าวมีอิทธิพลมากที่สุดต่อดุลพินิจในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน เช่นกัน

จากแนวคิดเรื่องสื่อมวลชนในฐานะผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร และงานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าว จะเป็นกรอบในการศึกษาหาคำตอบประเด็น สมาชิกของสำนักข่าวประชาธรรม มีเหตุผลอย่างไรในการคัดเลือกหรือไม่คัดเลือกข่าวที่ส่งมาจากสำนักข่าวประชาธรรม ในการนำเสนอลงพิมพ์ปรากฏออกสื่อ และหากนำออกสื่อแล้วมีความแตกต่างจากต้นฉบับอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะทำการตรวจสอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Depth - interview) หัวหน้าฝ่ายข่าว และบรรณาธิการของสมาชิก รวมถึงใช้การเปรียบเทียบต้นฉบับข่าวกับข่าวที่สมาชิกได้นำออกสื่อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง **การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม** หากพิจารณาตามปัญหาหน้า การวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในบทที่ 1 จะพบว่า ผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษารวม 3 ส่วนคือ 1.) การศึกษาประวัติศาสตร์ ภูมิหลังของสื่อทางเลือกในประเทศไทย ภายหลังจากปี พ.ศ.2475 อันเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จนถึงปัจจุบัน 2.) การศึกษาองค์กร และการทำงานด้านข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม และ 3.) การเปรียบเทียบกระบวนการ บรรณาธิการข่าวระหว่าง สำนักข่าวประชาธรรมและสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก โดยผู้วิจัยจะเน้นความสำคัญที่การเปรียบเทียบ กระบวนการบรรณาธิการข่าวในส่วนหลังเป็นหลัก เพื่อจะตอบคำถามการวิจัยให้ได้ว่า สภาพความเป็นจริงในการ เข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักเป็นอย่างไรบ้าง โดยจะใช้สองส่วนแรกเป็นการสนับสนุน เพื่อการทำความเข้าใจ ให้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในประเด็นดังกล่าว

ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยกำหนดใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดย ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Indepth Interview) การสัมภาษณ์ และการจดบันทึกเป็นหลักและใช้การรวบรวม ข้อมูลจากเอกสารที่มีอยู่แล้ว(Existing Data) รวมถึงการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในการทำความเข้าใจเรื่ององค์กรและการทำงานด้านข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

สำหรับในเรื่องประวัติศาสตร์ ภูมิหลังของสื่อทางเลือกในประเทศไทย หลังปี พ.ศ.2475 - ปัจจุบัน จะอาศัยการรวบรวมข้อมูลเอกสารทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาในประเด็นดังกล่าว และในการศึกษาเปรียบเทียบ กระบวนการบรรณาธิการข่าวระหว่างสำนักข่าวประชาธรรม กับสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก จะใช้ วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ประกอบกัน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นในประเด็นดังกล่าว อันเป็นประเด็นหลักในการวิจัยครั้งนี้

แหล่งข้อมูล

1. ในการศึกษาประเด็นประวัติศาสตร์และภูมิหลังของสื่อทางเลือกในประเทศไทยภายหลังปีพ.ศ.2475 จนถึงปัจจุบัน แหล่งข้อมูลได้แก่เอกสารต่างๆ บทความ งานวิจัย และหนังสือที่ได้กล่าวถึงสื่อที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในช่วงเวลานั้นๆ
2. ในการศึกษาประเด็นองค์กรและการทำงานด้านข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในการผลิตข่าวแหล่ง ข้อมูล ได้แก่ บุคคลผู้ทำงานในองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม ตั้งแต่ นักข่าว เจ้าหน้าที่ และบรรณาธิการข่าว รวมถึงที่ปรึกษาขององค์กร ทั้งที่เป็นนักวิชาการ หรือสื่อมวลชน นอกจากนี้แหล่งข้อมูลอีกประเภทหนึ่งในการศึกษาเรื่องดังกล่าวคือ เอกสารภายในองค์กรที่มีอยู่แล้ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) ได้แก่ เนื้อหา(content) ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับเนื้อหาข่าวของสมาชิก (หนังสือพิมพ์ ข่าวสด มติชน ผู้จัดการ บางกอกโพสต์) ที่ได้นำพิมพ์ออกสื่อในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546 รวมเวลา 6 เดือน โดยจะเก็บข่าวประเภท สิทธิของประชาชนในการจัดสรรบริหาร ทรัพยากรของชุมชนของตนเอง หรือข่าวประเภทความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนในเรื่องสิทธิการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยนำมาประกอบกับ ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(Indepth - Interview) บรรณาธิการผู้มีอำนาจหน้าที่คัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก โดยจะสัมภาษณ์ในประเด็น - วัตถุประสงค์ขององค์กรในการเสนอข่าวเรื่องนั้นๆ

- ประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว
- กลุ่มเป้าหมายการเสนอข่าว
- ทักษะคติ และมุมมองต่อข่าว
- ปัจจัยและวิธีการคัดเลือกข่าว
- แหล่งข่าวและแหล่งข้อมูล

ซึ่งข้อมูลทั้งสองชุดนี้จะประกอบในการสร้างภาพของงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ(Secondary Data) ได้แก่ บุคคลและการทำงานในองค์กร และข้อมูลเอกสาร (Document Data) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อมูลประเภทบุคคล และการทำงานในองค์กร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ บุคลากร นักข่าว บรรณาธิการ และที่ปรึกษาของสำนักข่าวประชาธรรม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว จะอาศัยการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับที่ลึกซึ้ง โดยจะใช้ทั้งวิธีการบันทึกเสียง หรือ การจดบันทึกคำสัมภาษณ์ตามแต่สถานการณ์ อันเหมาะสม

นอกจากนี้จะใช้การจดบันทึกข้อมูลจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจองค์กร สำนักข่าวประชาธรรมแบบมุมมองของคนในองค์กร ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยจะเข้าสู่สนามการวิจัยในลักษณะเป็นนักศึกษาฝึกงาน ซึ่งจะเปิดเผยตนเอง เพื่อที่หน้าจะได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร อันจะทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน โดยจะเข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม - 5 ธันวาคม 2546 และปฏิบัติงานเหมือนเป็นพนักงานคนหนึ่งในองค์กรตั้งแต่เวลาเช้าจนถึงเย็นตามเวลาทำงาน

- ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่สามารถอ้างอิงได้ถึงภูมิหลังของสื่อประเภทสื่อทางเลือก ประวัติความเป็นมาของสื่อทางเลือก ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในองค์กรสื่อทางเลือก และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจบริบทแวดล้อมของสื่อทางเลือกได้ ทั้งเอกสาร บทความ หนังสือ และงานวิชาการต่างๆ ซึ่งสามารถค้นคว้าได้จากห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับในช่วงแรกของงานวิจัยนั้น คือเรื่อง ประวัติศาสตร์และภูมิหลังของสื่อทางเลือกในประเทศไทย หลังจากปี พ.ศ.2475 - ปัจจุบัน ผู้วิจัยอาศัยการทบทวนเอกสารเพื่อให้เข้าใจประวัติของสื่อทางเลือกในประเทศไทย และเข้าใจความสัมพันธ์ของสื่อทางเลือกกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในแต่ละยุคสมัย

นอกจากนี้ ในประเด็นเรื่องการศึกษาองค์กรและการทำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม จะอาศัยการทบทวนเอกสารที่มีภายในองค์กรประกอบกับข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ หรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึก บุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์กร ไม่ว่าจะเป็น เจ้าหน้าที่ นักข่าว บรรณาธิการ หรือที่ปรึกษาของสำนักข่าว รวมถึงข้อมูลจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงแนวคิด วิธีการทำข่าว รวมถึงการจัดการองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม ที่จัดได้ว่าเป็น สำนักข่าวที่เป็นทางเลือกแห่งหนึ่ง ซึ่งพยายามจะเชื่อมภาคประชาชนกับภาคสื่อสารมวลชนกระแสหลัก

ส่วนในเรื่อง การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลัก อันเป็นประเด็นหลักของการวิจัย ในการที่จะทราบว่าสำนักข่าวประชาธรรมสามารถช่วงชิงพื้นที่นี้ได้หรือไม่ และตรงกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสำนักข่าวนี้นั้นขึ้นมาหรือไม่ ต้องปรับปรุงสิ่งใดบ้างจึงจะสำเร็จ จะอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งเปรียบเทียบระหว่างการบรรณาธิการสำนักข่าวประชาธรรม(ที่จัดได้ว่าเป็นสื่อทางเลือก)กับสมาชิกอันเป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลัก ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบรรณาธิการสายข่าว หรือบรรณาธิการข่าวประจำวันที่มีหน้าที่คัดเลือกข่าวขององค์กรทั้งสองประเภท ซึ่งข้อมูลทั้งสองส่วนจะทำให้ภาพการวิจัยครั้งนี้ สมบูรณ์และชัดเจนขึ้น

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. ประวัติของสื่อทางเลือกในประเทศไทยกับบริบททางสังคมตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ปัจจุบัน
2. แนวคิด ประวัติ องค์กรสำนักข่าวประชาธรรม กระบวนการผลิตข่าว การบริหารจัดการองค์กร และการดำเนินงานขององค์กรสำนักข่าวประชาธรรม
3. การเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมและสมาชิก ที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลักโดยจะเสนอเรื่องความแตกต่างระหว่างรูปแบบและเนื้อหาข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมผลิตขึ้นกับข่าวที่สมาชิกได้นำออกสื่อ ซึ่งจะประกอบกับการสัมภาษณ์บรรณาธิการถึงเหตุผลของการคัดเลือก หรือไม่คัดเลือกข่าวใดๆ ออกสื่อ
4. สรุปผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ประวัติและพัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทย

การศึกษาประวัติของสื่อทางเลือกในประเทศไทย ตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาสู่ระบอบประชาธิปไตย เป็นการให้คำอธิบายปัญหาว่า สื่อทางเลือกในประเทศไทยมีพัฒนาการและการคลี่คลายตัวจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไร และการคลี่คลายหรือเปลี่ยนแปลงนั้น มีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในแต่ละยุคสมัยอย่างไรบ้าง

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาใหม่ที่นี่ เนื่องจากเป็นเนื้อหาของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ที่มีระยะเวลาเวลานานกว่า 70 ปี ดังนั้น เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการนำเสนอเป็น 4 ยุคหลักๆ โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่งจากเหตุการณ์และอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งส่งผลต่อสื่อมวลชนในการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละยุค ได้แก่

1. ยุคเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการสร้างชาติแนวชาตินิยมและเชื้อผู้นำกับจุดเริ่มต้นของสื่อทางเลือก (พ.ศ. 2475 - 2500)
 2. ยุคเผด็จการครองเมืองกับการต่อสู้ของนักหนังสือพิมพ์และนักเขียนเพื่อประชาชน (พ.ศ. 2500 - 2516)
 3. ยุควิกฤตการณ์ 14 ตุลาและ 6 ตุลา กับความหลากหลายและเริ่มต้นการดำเนินงานแบบอุตสาหกรรมสื่อ (พ.ศ. 2516 - 2532)
 4. ยุคการปรับตัวเข้าสู่ระบบข่าวสารยุคใหม่ และธุรกิจการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์กับการขยายตัวของสื่อทางเลือก (พ.ศ. 2532 - ปัจจุบัน 2546)
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ยุคเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการสร้างชาติแนวชาตินิยมและเชื้อผู้นำกับจุดเริ่มต้นของสื่อทางเลือก (พ.ศ. 2475 - 2500)

ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยคณะราษฎรนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ในประเทศไทย ได้เริ่มมีการดำเนินงานมาแต่อดีตแล้ว โดยหมอบรัดเลย์ออกหนังสือพิมพ์ชื่อบางกอกรีคอร์เดอร์ ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรก ในสมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2387 แต่ไม่ประสบความสำเร็จนัก เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่สนใจอ่านหนังสือพิมพ์ ต่อมาจึงมีกลุ่มเจ้านายชั้นสูงในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้แก่ พระองค์เจ้าเกษมสันต์ โสภาคย์ ได้ออกद्रุณวาท ซึ่งนับเป็นนิตยสารฉบับแรกของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2417 - 2418 หลังจากนั้น สื่อสิ่งพิมพ์เริ่มได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปมากขึ้น และกระจายจากกลุ่มเจ้าขุนมูลนายสู่สามัญชน โดยในสมัยรัชกาลที่ 5 สามัญชนคนแรก

ที่ออกหนังสือพิมพ์คือ ก.ศ.ร. กุหลาบ ได้ออกหนังสือพิมพ์ชื่อ สยามประเภา สุทรโรวาทพิเศษ จากนั้น ก็มีงานของเทียนวรรณ ที่ออกหนังสือเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ทั้งหนังสือพิมพ์และนิตยสารก็ได้มีการขยายตัวมากขึ้น เป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่ผู้อ่านที่เป็นประชาชน สามารถกล่าวได้ว่าระยะแรกเริ่มต้นของสื่อในประเทศไทยเป็นการริเริ่มโดยกลุ่มชนชั้นนำของประเทศทั้งสิ้น สื่อมวลชนประเภตสิ่งพิมพ์ในประเทศไทยแม้จะเกิดขึ้นจากการริเริ่มของชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยในประเทศ แต่ก็มาเจริญเติบโตและพัฒนาขึ้นภายใต้การสนับสนุนของชนชั้นนำของไทย แล้วจึงขยายตัวสู่กลุ่มประชาชนผู้มีการศึกษา กลุ่มหัวก้าวหน้า ซึ่งมีบทบาทในวงการสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2528)

ในสมัยรัชกาลที่ 7 หนังสือพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในทางการเมือง โดยหนังสือพิมพ์ เป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้ทางการปกครองแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน มีการตั้งคำถามว่า ระหว่างเจ้านายหรือขุนนางกับผู้คงแก่เรียน ใครจะสามารถนำความเจริญมาสู่ประเทศได้ดีกว่ากัน และชี้ให้เห็นคุณค่าของสมองมากกว่าวงศ์ตระกูล ซึ่งมีใช้แค่พวกเจ้าเสมอไปเท่านั้นจะมีมันสมอง นอกจากนี้ ยังเสนอบทความที่ให้โค่นล้มพวกเจ้าและให้ประชาชนช่วยกันบริหารประเทศ จนในที่สุด คณะราษฎรได้ทำการปฏิวัติ เปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 อันเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทย

จากระยะเวลาตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 จนถึงการขึ้นสู่อำนาจของหลวงพิบูลสงคราม เป็นช่วงเวลาสำคัญทางการเมืองของประเทศไทย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ทิศทางการเมืองไทยในอนาคตที่จะมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นเพียงใดย่อมขึ้นกับการวางรากฐานช่วงแรกของผู้บริหารบ้านเมือง

ช่วงแรกภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นช่วงเวลาแห่งความยุ่งยากสับสนเป็นการต่อสู้ระหว่างฝ่ายนิยมระบอบเก่าและฝ่ายนิยมระบอบใหม่ มากกว่าการวางแผนทางพัฒนาการเมืองอย่างจริงจัง ทั้งนี้เป็นผลมาจากรัฐบาลค่านิ่งถึงเสถียรภาพของตนมากกว่าเรื่องอื่น การรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศจึงเป็นข้ออ้างที่ดีของรัฐบาลที่จะลดรอนเสรีภาพบางประการของประชาชน หนังสือพิมพ์กลายเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นที่สำคัญในการที่จะเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นในสังคมเกี่ยวกับวิถีทางในการพัฒนาบ้านเมืองและหนังสือพิมพ์ก็ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของทุกฝ่ายทั้งฝ่ายนิยมระบอบเก่า ฝ่ายนิยมระบอบใหม่และฝ่ายที่วางตัวเป็นกลางในการเสนอความคิดเห็น

การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นการกระทบกันครั้งรุนแรงระหว่างแนวคิดฝ่ายกษัตริย์และฝ่ายประชาชน ซึ่งน่าจะทำให้สถานการณ์แยกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนาจนิยม(สายกษัตริย์เดิม) และเสรีนิยม(ฝ่ายประชาชน)ที่ชัดเจน แต่สถานการณ์กลับไม่เป็นเช่นนั้น กล่าวคือ ฝ่ายประชาชนได้แตกออกไปอีกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญชน นักคิดนักเขียนที่ต้องการเสรีภาพและประชาธิปไตย กับกลุ่มชนชั้นนำ ที่เป็นผู้บริหารประเทศ ซึ่งหันไปอิงแนวคิดแบบอำนาจนิยม และใช้อำนาจกับประชาชนยิ่งกว่ากษัตริย์ในระบบการปกครองแบบเก่า มีการสร้างอำนาจผ่านกระบวนการสร้างความรักชาติแบบเดียวกับกลุ่มราชสำนักเดิม รวมทั้งมีการจำกัดข้อมูลข่าวสารและความรู้ให้ประชาชนทราบ มีการกวาดล้างหนังสือพิมพ์โดยรัฐบาลอ้างความจำเป็นที่จะต้องเข้าควบคุม

หนังสือพิมพ์อย่างข่มงวด ทำให้โครงสร้างอำนาจแบบเดิมยังคงอยู่ เพียงแต่แค่เปลี่ยนมือไปเท่านั้น มิใช่เป็นอุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

แม้ว่าประเทศไทยจะมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ประชาชนมีสิทธิที่จะรู้ข่าวสารข้อมูลแล้วก็ตาม การลิดรอนสิทธิที่จะรู้ของประชาชนนั้น ก็ได้มีการจำกัดตั้งแต่คณะราษฎรได้เข้าบริหารประเทศ พระยาพหลพลพยุหเสนาได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์เสรีภาพ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2476 ว่า 'ข้าพเจ้าจะให้สิทธิแก่หนังสือพิมพ์เต็มที่ ข้าพเจ้าไม่ชอบการใช้อำนาจปิดปากกัน ถ้าจะมีการปิดหนังสือพิมพ์กันต่อไป ก็จะต้องมีการได้สวนพิจารณากันอย่างชัดเจนเสียก่อน ว่าหนังสือพิมพ์นั้นมีเจตนามุ่งร้ายต่อชาติเป็นแน่แท้ ข้าพเจ้าจะให้หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์เต็มที่ ขออย่างเดียวว่า ให้มีความยุติธรรมตรงไปตรงมา ข้าพเจ้ามีน้ำใจเป็นนักกีฬาพอจะทนฟังคนตีชมได้ แม้แต่ข้าพเจ้าเองจะถูก ต่ำ จากหนังสือพิมพ์ก็เต็มใจฟัง (พริภินทรณ์ เอี่ยมธรรม 2520, 52)

อย่างไรก็ดี เมื่อเกิดกบฏบวรเดชในเดือนตุลาคม 2476 ได้มีการกวาดล้างนักหนังสือพิมพ์ชานาใหญ่ เช่น หลุย คีรีวัต และพระยาศรภัยพิพัฒน์ เหตุการณ์ดังกล่าว แสดงถึงการที่รัฐเริ่มใช้อำนาจในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อในการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็น พร้อมกับการมีบทบาทโดดเด่นมากขึ้นเรื่อยๆ ของพันเอกพิบูลสงคราม ที่เป็นผู้ดำเนินการปราบกบฏครั้งนี้ ซึ่งต่อมาได้เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรกเมื่อ ธันวาคม พ.ศ. 2481

ขณะที่สภาพการณ์ของสื่อถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์เป็นไปในหลายแนวทาง ทั้งต่อต้าน เป็นกลาง และเข้าข้างรัฐบาล ก็ยังมีกลุ่มสามัญชนประชาธิปไตยที่ได้เขียนบทความเรียกร้องเสรีภาพ และวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในการบริหารประเทศ ได้แก่ กุหลาบ สายประดิษฐ์ มาลัย ชูพินิจ ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ ซึ่งกลุ่มนี้อาจเรียกได้ว่า เป็นบรรพบุรุษของกลุ่มสื่อทางเลือกที่เป็นคนเล็กคนน้อยในสังคม แต่กล้าที่จะเสนอแนวคิดที่ขัดแย้งสวนทางกับเสียงกระแสหลัก ซึ่งได้แก่คณะผู้บริหารประเทศในขณะนั้นที่ใช้อำนาจรัฐในการเผยแพร่ รวมถึงกล่าววิพากษ์วิจารณ์ความคิด ความเชื่อของกลุ่มคนดังกล่าว ซึ่งท้ายสุดก็มักถูกจับกุมและถูกตัดสินจำคุก หรือกระทั่งถูกตัดสินประหารชีวิต เช่น กรณี ร้อยโท ฤๅณ ฤๅณ ตาละลักษณ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ชุมชน ที่ใช้ชีวิตคลุกคลีกับมวลชนผู้ด้อยโอกาส อาทิ กรรมกร ชาวนา ชาวสวน โดยใช้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นสื่อ นำ ก่อนจะถูกตั้งข้อหาว่า คิดการมิชอบ ต่อรัฐบาล (สุกัญญา สุตบรรทัด 2542, 57)

ในยุคแรก การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อธันวาคม พ.ศ. 2481 นับว่า มีความสำคัญมาก โดยได้มีการใช้ความรุนแรงและเด็ดขาดในการปราบปรามปรักภัยทางการเมือง รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ทางการเมืองมาแทนที่สัญลักษณ์ของระบอบเดิม ได้แก่ สัญลักษณ์เชิงอุดมการณ์รัฐธรรมนูญนิยม สัญลักษณ์เชิงอุดมการณ์ชาตินิยม สัญลักษณ์เชิงความเป็นสมัยใหม่ และสัญลักษณ์เชิงบารมีหรือความชอบธรรมส่วนบุคคล มีการออกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 อันเป็นกลไกของรัฐบาล โดยควบคุมให้หนังสือพิมพ์เสนอข่าวที่สนับสนุนนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล การเสนอข่าวต้องผ่านการพิจารณาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ทั้งนี้เพื่อเป็นกลไกการควบคุมการไหลของ

ข่าวสารที่จะนำไปสู่ประชาชนกลุ่มต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะช่วยสนับสนุนผู้ปกครองและรัฐบาลให้มีความมั่นคง

นอกจากนี้ เหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้รัฐบาลเข้มงวดและเข้าควบคุมหนังสือพิมพ์ มีการจับกุมนักหนังสือพิมพ์ที่ไม่เห็นด้วยและวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในเรื่องการเข้ากับฝ่ายญี่ปุ่น รวมถึงสภาพการณ์ที่เศรษฐกิจตกต่ำ อุปกรณ์การพิมพ์ขาดแคลนและมีราคาสูง ซึ่งด้วยสภาพการณ์เช่นนี้ ทำให้การต่อต้านจากกลุ่มเสรีชนที่ต้องการถ่ายทอดอุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ต้องการแสวงหาความจริงและแสวงหาความหมาย ต้องกระทำกันอย่างซ่อนเร้นและขมขื่น เพราะถูกบีบจากฝ่ายการเมือง และในทางธุรกิจก็ไม่ประสบความสำเร็จ การนำเสนอข่าวสารและความรู้ของคนกลุ่มนี้ยากที่จะเผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ นวนิยายจึงเป็นเวทีทดแทนในการเผยแพร่ข้อคิดข้อเขียนของพวกเขา

นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ กลุ่มดังกล่าวนี้ได้แก่ ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ กุหลาบ สายประดิษฐ์ มาลัย ชูพินิจ เส็นีย์ เสาวพงศ์ อิศรา อมันตกุล รวมถึง สุภา ศิริมานนท์ ผู้มีบทบาทสำคัญในการออกหนังสือพิมพ์รายเดือนชื่อ อักษรสาส์น ซึ่งจัดได้ว่า เป็นสื่อทางเลือกที่ชัดเจนที่สุดฉบับแรกหากมองในมุมมองจากปัจจุบัน สามารถถือได้ว่า เป็นเสมือนต้นตอบรรพบุรุษ ที่ส่งผลถึงกลุ่มคนทำสื่อ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ถูกเรียกว่า หัวก้าวหน้า หรือฝ่ายซ้ายในยุคถัดมา

ภายหลังเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ประเทศไทยซึ่งเป็นพันธมิตรของญี่ปุ่นก็แพ้สงครามด้วย อย่างไรก็ตาม มีปัจจัย 2 ประการที่ทำให้ประเทศไทยรอดพ้นจากการเป็นผู้แพ้กล่าวคือ ประการแรก ม.ร.ว. เส็นีย์ ปราโมช ซึ่งเป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ปฏิเสธที่จะส่งสาส์นประกาศสงครามให้กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ประการที่สองได้มีการตั้งขบวนการเสรีไทย ซึ่งประกอบด้วยคนไทยที่อยู่เมืองนอก ซึ่งมีเป้าหมายคือ กู้เอกราชของชาติ นำโดย ม.ร.ว. เส็นีย์ ปราโมช และนายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ รัชกาลที่ 8 (เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2478 รัชกาลที่ 7 ทรงประกาศสละราชสมบัติ ราชบัลลังก์จึงสืบทอดโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ขณะนั้นยังทรงพระเยาว์และทรงศึกษาอยู่) ร่วมกับคนไทยในประเทศและกับฝ่ายพันธมิตรทั้งหลาย ทำให้สหรัฐอเมริกาสนับสนุนและรอดพ้นชะตากรรมของผู้แพ้สงครามอย่างหมิ่นเหม่ ซึ่งท้ายสุดผลก็คือ จอมพล ป. ถอนตัวจากอำนาจ และทำให้รัฐบาลเสรีนิยมขึ้นมาใช้อำนาจแทนอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง คือ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2487 - พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 ก่อนที่ จอมพล ป. จะกลับมาเป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2491

ในช่วงรอยต่อรัฐบาลจอมพล ป. สมัยที่ 1 และสมัยที่ 2 เป็นตอนที่หนังสือพิมพ์ล้มตาอำปากได้สามารถวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้อย่างเต็มที่ หนังสือพิมพ์และนิตยสารที่เด่นในยุคนี้ได้แก่ พิมพ์ไทย ของอารีย์ ลีวีระ จัดว่ามีคุณค่าทั้งในด้านการเสนอข่าวและบทความแสดงความคิดเห็น นิตยสารที่เด่นคือ นิตยสารรายสัปดาห์ชื่อ นิกรวนอาทิตย์ มีสุภา ศิริมานนท์ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการทำงาน นิกรวนอาทิตย์ตั้งใจให้เป็นนิตยสารคุณภาพควบคู่ไปกับการบันเทิง มีการเสนอข้อคิดปรัชญาชีวิต เพื่อให้ผู้อ่านรู้จักทุกข์และวิธีที่จะดับทุกข์ นิกรวนอาทิตย์เป็นหนังสือที่ขายดีมากในยุคนั้น จนต้องซื้อกันในตลาดมืดและได้รับการยกย่องว่า เป็นประจักษ์

แสงเทียนในความมืดอีก 1 ดวง ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะของตน มุ่งหวังที่จะให้ความรู้ แสดงวิธีการคิดและการใช้ เหตุผลยกระดับความรู้ของประชาชนโดยแทรกซึมให้เป็นผู้มีรสนิยมในทางด้านปรัชญา เป็นแนวทางแห่งการทำ หนังสือพิมพ์เพื่อประชาชน หรือเพื่อสังคมวิธีหนึ่ง (สุกัญญา ตีระวนิช, 2526, 75)

ในช่วงระยะต้นทศวรรษที่ 2490 นั้น ยังมีกลุ่มนักคิด นักเขียน กลุ่มหนึ่ง ซึ่งก็คือรายชื่อที่กล่าวอ้างไปข้างต้น ที่ยังพยายามไม่ยอมต่อการคุมเข้มของรัฐบาล ได้ผลักดันแนวคิดสังคมนิยมลัทธิมาร์กซ์ ให้เผยแพร่มากขึ้นในประเทศไทย นำโดย สุภา ศิริมานนท์ เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา ออกหนังสือนิตยสาร *อักษรสาส์น* รายเดือน ซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมของกลุ่มนักคิด ที่มีแนวความคิดทางสังคมอันก้าวหน้าของยุคสมัยนั้น ภายในเล่มประกอบด้วยข่าวต่างประเทศและบทวิเคราะห์ที่ลุ่มลึก และมีงานเขียนเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ โดยถือว่าการเสนอทฤษฎีต่างๆ นั้น ไม่ใช่เพื่อเผยแพร่ให้กลุ่มใดหรือสำนักคิดใดสำนักคิดหนึ่ง แต่อักษรสาส์นจะเป็นเหมือนสถานีสำหรับแนวคิดที่หลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้แสงสว่างต่อสาธารณชน นักคิดนักเขียนที่มีแนวคิดสังคมนิยมรายสำคัญ ที่มีส่วนเผยแพร่ในอักษรสาส์น ก็คือ สุภา ศิริมานนท์ กุหลาบ สายประดิษฐ์ อัศนีชัย พลจันทร์ เสนาะ พานิชย์เจริญ และต่อมาก็คือ สมัคร บุราวาศ สมาน วรพฤษ์และสุภัทร สุคนธาภิรมย์ นอกจากนี้ ทวีป วรติลก และเปลื้อง วรธนศรี ก็ได้เริ่มเขียนกวีนิพนธ์ใน *อักษรสาส์น* นี้ด้วย

แนวคิดลัทธิมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์เป็นที่ดึงดูดและได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านมีศักยภาพ มีความรู้เพิ่มมากขึ้น และช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดกระแสการเมืองระดับโลกที่ค่ายสังคมนิยมกลายเป็นมหาอำนาจหลังสงคราม รวมถึงการปฏิวัติในประเทศจีนและกระแสการปฏิวัติรัฐประหารของประเทศเพื่อบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความเสื่อมโทรมตกต่ำของเศรษฐกิจสังคมนิยมในประเทศภายหลังสงคราม ทั้งหมดนี้ทำให้เกิดความต้องการหาทางเลือกในการแก้ปัญหาปากท้องของประชาชนในประเทศ ซึ่งแนวคิดลัทธิมาร์กซิสต์-คอมมิวนิสต์จึงถูกมองเป็นทางเลือกที่จะสามารถแก้ปัญหาได้

ปัจจัยที่สำคัญอีก 2 ประการที่ทำให้แนวคิดดังกล่าวแพร่หลายมากขึ้นในประเทศไทยคือ ประการแรกการเสื่อมโทรมและหมดความชอบธรรมของอุดมการณ์ทางการเมืองที่เคยถูกทดลองใช้และรับมาปฏิบัติในประเทศ โดยกลุ่มการเมืองต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เผด็จการทหารนิยม หรือชาตินิยม และประชาธิปไตยหรือรัฐธรรมนูญนิยม ทำให้แนวคิดระบบการเมืองแบบมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์ที่ยังไม่เคยถูกนำมาใช้ มีความน่าสนใจ น่าทดลอง

ประการที่สองคือ การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่างๆ ภายใต้บรรยากาศการเปิดเสรีทางการเมืองของรัฐบาลพลเรือน ที่มีผู้นำคือ นายปรีดี พนมยงค์ ได้กระตุ้นความสนใจของประชาชนต่อความคิดมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์และกระตุ้นปัญญาชนหัวก้าวหน้าให้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองของขบวนการคอมมิวนิสต์ โดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

นอกจากหนังสืออักษรสาส์นแล้ว หนังสือพิมพ์มหาชนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย(พ.ศ. 2485 - 2494) และหนังสือการเมืองรายสัปดาห์ โดยประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์และบุญชู โรจนเสถียร ก็เป็นแหล่งที่เผยแพร่แนวคิดมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์ในช่วงเวลานั้น หนังสือพิมพ์มหาชนมีจุดมุ่งหมายการโจมตีการรุกราน

ของญี่ปุ่น และต่อต้านรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย ข่าวในและนอกประเทศ บทความ บทวิเคราะห์ นวนิยาย และโฆษณา รวมถึงบทสัมภาษณ์ คำประกาศ แถลงการณ์ และนโยบาย เสนอ โดยพรรคคอมมิวนิสต์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่อง ประวัติและทฤษฎีคอมมิวนิสต์ บทแปลงานคลาสสิกคอมมิวนิสต์และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับลัทธิมาร์กซิสต์

ส่วนหนังสือการเมืองรายสัปดาห์เป็นแหล่งเผยแพร่แนวคิดหลากหลายตั้งแต่ มาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์ ไปสู่ Socialist - leftist และ liberalist จนกระทั่ง Conservative royalist รวมถึงการตีพิมพ์บทความที่นิยมคอมมิวนิสต์และต่อต้านคอมมิวนิสต์ในฉบับเดียวกัน

หนังสืออื่นที่เป็นเครือข่ายปัญญาชนยุคนี้ได้แก่ ปิฎกภูมิรายสัปดาห์ ไผ่ตงสารรายปักษ์ เศรษฐศาสตร์รายปักษ์ สายธารรายเดือน สัจธรรม โลกใหม่ เสี่ยงไทย ปวงชน ทางใหม่ ยุคใหม่ เสี่ยงนิสิต และสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาเช่น ธรรมจักร นิตยสาร เอื้องฟ้า ของธรรมศาสตร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สิ่งพิมพ์ทั้งหลายก็กลับสู่ยุคมืดอีกครั้ง เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงครามกลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่ 2 เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2491 โดยบังคับนายดวง อภัยวงศ์ ให้ลาออกจากตำแหน่ง หลังการรัฐประหารปี พ.ศ. 2490 ในช่วงระยะเวลานี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2491 - พ.ศ. 2498 สิ่งพิมพ์ทั้งหลายกลับไปสู่รูปแบบของการระมัดระวังตัวเช่นเดิม สถานการณ์ทางการเมืองไม่แน่นอน มีการต่อต้านจากกลุ่มการเมืองที่สูญเสียอำนาจ ทำให้เกิดการกบฏขึ้นหลายครั้ง ได้แก่ กบฏเสนานิการ(2491) กบฏวังหลวง(2492) กบฏแมนฮัตตัน(2494) กบฏสันติภาพ(2495) โดยเฉพาะกบฏสันติภาพ มีนักหนังสือพิมพ์หลายคนถูกจับกุม เพราะเขียนโจมตีรัฐบาลที่ไม่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีการเรียกร้องสันติภาพ และเรียกร้องให้ยกเลิกการเซ็นเซอร์หนังสือพิมพ์ การควบคุมหนังสือพิมพ์อย่างเข้มงวดทำให้หนังสือพิมพ์ต้องเลิกเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมือง มาเป็นการเสนอความไร้สาระเรื่องบันเทิงและคู่สาวดาวโลกีย์ นวนิยายต่างๆ (สุกัญญา สูดบรรทัด, 2544) ส่วนหนังสือแนวลัทธิมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์ก็เริ่มหายไปจากตลาด เนื่องจากการนำกฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์กลับมาใช้อีกในปี 2495 ทำให้สิ่งพิมพ์กลุ่มนี้ค่อยๆ หายออกไป จากตลาด

ในช่วงปลายสมัย จอมพล ป. เป็นนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2498 - 2500) เมื่อจอมพล ป. กลับมาจากการเยือนต่างประเทศ ได้ให้เสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น หนังสือพิมพ์สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้บ้าง โดยมีนักการเมืองเจ้าของหนังสือพิมพ์ให้ความคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายในหมู่นักหนังสือพิมพ์ที่อิงกับกลุ่มการเมือง โดยหนังสือพิมพ์ธรรมาธิปไตยเป็นกระบอกเสียงของจอมพล ป. หนังสือพิมพ์ชาวไทยเป็นปากเสียงของพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ หนังสือพิมพ์สารเสรีเป็นปากเสียงของพันโทสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งความขัดแย้งระหว่าง พลตำรวจเอกเผ่า และจอมพลสฤษดิ์ ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ จอมพล ป. เริ่มหันไปสร้างฐานประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2498 ทั้งยังมีการยอมให้เปิดไฮปาร์ค อภิปรายทางการเมืองที่สนามหลวง และตามต่างจังหวัด

สถานการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวข้างต้น เริ่มมาตั้งแต่สมัย พ.ศ. 2494 ซึ่ง จอมพลผิน ชุณหะวัณ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์และพันโทสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้นำที่อยู่เบื้องหลังการปราบปรามกบฏแมนฮัตตัน

หลังจากนั้น อำนาจทางการเมืองเกือบจะผูกขาดโดยทหาร พร้อมกับความโดดเด่นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ และพันโทสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในการช่วงชิงอำนาจและผลประโยชน์จนเกิดความหวาดระแวงกัน โดยพลตำรวจเอกเผ่า ก็สร้างฐานอำนาจจากตำรวจ ส่วนพันโทสฤษดิ์ ก็สร้างฐานอำนาจจากทหาร ซึ่งทั้งสองมีจอมพล ป. คอยถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน จนในที่สุด คณะนิยมและฐานะของจอมพล ป. เลื่อมลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการวิพากษ์วิจารณ์และเดินขบวนคัดค้านของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสกปรกเมื่อ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500 และแม้ว่าจอมพล ป. จะทำทุกวิถีทาง เพื่อที่จะรักษาอำนาจของตน โดยพยายามลดอำนาจของพันโทสฤษดิ์ แต่ท้ายที่สุด เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 พันโทสฤษดิ์จึงทำการรัฐประหาร และขึ้นสู่อำนาจอย่างเต็มตัว เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 อันเป็นการเข้าสู่ยุคเผด็จการครองเมืองตลอดระยะเวลาประมาณ 16 ปีต่อมา

2. ยุคเผด็จการครองเมืองกับการต่อสู้ของนักหนังสือพิมพ์และนักเขียนเพื่อประชาชน (พ.ศ. 2500 - พ.ศ. 2516)

หลังจากจอมพลสฤษดิ์ยึดอำนาจการปกครองประเทศในวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500 และดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2502 อิทธิพลทางการเมืองมีความแข็งแกร่งมั่นคงมาตั้งแต่แรก สำหรับในแง่มุมมองของการเสนอข่าวสาร รัฐบาลชุดนี้มองว่า ข่าวสารต้องมีความถูกต้องครบถ้วน ไม่หือหวาเกินจริง สร้างความสามัคคี ไม่ก่อให้เกิดการเผชิญหน้า ประชาชนต้องได้ข่าวสารที่นำไปสู่ความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบ รัฐคือผู้ตีความปรากฏการณ์ทั้งปวง

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโฆษิต และคณะ (2539) สรุปสภาพของหนังสือพิมพ์สมัยจอมพลสฤษดิ์ว่า มีลักษณะเริ่มต้นด้วยความประนีประนอม และความมุ่งหวังจะร่วมกันพัฒนาชาติ แต่ลงท้ายด้วยการปิดกั้นเสรีภาพรุนแรงมากกว่าสมัยใดๆ จอมพลสฤษดิ์ไม่ไว้วางใจพฤติกรรมของนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ ตลอดจนการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ทำให้เกิดการลิดรอนเสรีภาพขึ้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 17 ที่ปิดกั้นลิดรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และไม่ยอมให้มีการออกหนังสือพิมพ์ใหม่อีก

สภาพการณ์ที่บีบคั้นทางการเมืองและทางความคิด ทำให้นักเขียนที่มีหัวก้าวหน้า หรือนักเขียนแนวสังคมนิยมต้องยุติบทบาทเกือบสิ้นเชิง บางคนก็หนีไปอยู่ต่างประเทศ บางคนก็เลิกเขียนในแนวก้าวหน้าและหลายคนก็ถูกกวาดล้างจับกุม เนื้อหาของสื่อทั้งในดำนวรรณกรรมและในหนังสือพิมพ์มีเนื้อหาที่ไร้สาระ มุ่งเน้นความบันเทิงและสะท้อนกิจกรรมส่วนตัวของชนชั้นสูงและชั้นกลาง แต่ถ้าจะฉายภาพของชนชั้นแรงงานก็มักบิดเบือนว่า ไร้เชื้อและนิยมแต่ความรุนแรง

นักเขียนหัวก้าวหน้าที่ตกเป็นผู้ต้องหา เนื่องจากความหวาดระแวงในภัยคอมมิวนิสต์ จนเป็นสาเหตุของการกวาดล้างครั้งใหญ่ ได้แก่ อิศรา อมันตกุล, จิตร ภูมิศักดิ์, เวทย์ บุรณะ, อุทธน พลกุล, สังข์ พัธโนทัย, กรรณ กุศลลาสัย, สุวิทย์ เฟดิมชิต, อุดม ศรีสุวรรณ, สวัสดิ์ ตันตสุทธิ, ทนง ศรีทชาติพิทย์, เซลง กัทลีระพันธ์, ล้วน ปั่นน้อย, เอี่ยม รุจินานนท์, เทพ โชตินุชิต, เปลื้อง วรรณศรี ฯลฯ

ในยุคถัดมาระหว่าง พ.ศ. 2506 - 2516 หลังจากอนิจกรรมของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพล ถนอม กิตติขจร ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อมา นโยบายต่อหนังสือพิมพ์ในยุคนั้นไม่แตกต่างจากยุคก่อนนัก แม้จะอ่อนลงมาบ้างแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งระบบเซ็นเซอร์ สภาวะสงครามและการแผ่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้รัฐบาลอ้างสิทธิในการเข้าแทรกแซงกิจการหนังสือพิมพ์ ออกกฎหมายควบคุมหนังสือพิมพ์ และยกเลิกกฎหมาย บทที่ว่าด้วยการประกันเสรีภาพของหนังสือพิมพ์

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสภาพการณ์ของหนังสือพิมพ์และนิตยสารจะถูกข่มงวดในการแสดงความคิดเห็น ก็ยังมีปัญญาชนที่ต้องการแสวงหาเสรีภาพ รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐบาล เช่น หนังสือสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ราย 3 เดือน พ.ศ. 2509 ที่มี สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาประเทศ พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง พวกโครงการพัฒนาชุมชนทั้งหลายควรให้พวกเขาได้ตัดสินใจ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนนั้นๆ

สมัยนี้ใครในรัฐบาลรู้เรื่องอีสานตลอดดีละหรือ น่าสงสัยหรืออย่างน้อย เราก็ไม่มีโอกาสได้อ่านรายงาน ว่า ท่านคิดอ่านกันอย่างไรในชั้นวางนโยบาย หรือสมัยนี้อะไรๆ จะกลายเป็นเรื่องปกปิดไปเสียหมด (อีสานปัจจุบัน บทนำ ใน สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ราย 3 เดือน ฉบับ 1 มิ. ย. 2509)

บทบาทสำคัญของสังคมศาสตร์ปริทัศน์ในยุคสุลักษณ์ ศิวรักษ์ คือการสร้างหรือเปิดพื้นที่สาธารณะให้ปัญญาชนของสังคมไทยต่างรุ่น ต่างสถานะ ต่างอุดมการณ์แนวคิด มาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างเสรีและเปิดกว้าง แหล่งชุมนุมปัญญาชนในที่นี้สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มเจ้านายขุนนาง และนักคิดอาวุโส กลุ่มนักเขียนต่างประเทศที่สนใจทางไทยคดีศึกษาและเอเชียอาคเนย์ศึกษา กลุ่มนักเขียนรุ่นเดียวกับ สุลักษณ์ ศิวรักษ์ และกลุ่มปัญญาชนรุ่นเยาว์ที่กำลังศึกษาอยู่ต่างประเทศ หรือที่เป็นนิสิตนักศึกษา และที่จบไปแล้ว ซึ่งภายหลังบางคนก็ได้ไปศึกษาต่างประเทศ(ในยุคสุชาติ สวัสดิ์ศรี เป็นบรรณาธิการกลุ่มปัญญาชนรุ่นเยาว์จะก้าวขึ้นมามีบทบาทมากที่สุด) ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวนี้มีความสำคัญในแวดวงสิ่งพิมพ์ระยะต่อมาคือ ได้กระจายออกไปสู่สิ่งพิมพ์ของปัญญาชนฉบับอื่นๆ นักเขียนในกลุ่มนี้ได้เป็นบรรณาธิการนิตยสารฉบับอื่น เช่น วารินทร์ วงศ์หาญเซวี่ พันศักดิ์ วิญญูรัตน์เป็นบรรณาธิการนิตยสารจตุรัส พิภพธงไชยเป็นบรรณาธิการนิตยสารปาจารย์สาร กมล กมลตระกูลเป็นบรรณาธิการนิตยสารชาวบ้านและพิรุณ จัตรวณิชกุลเป็นบรรณาธิการนิตยสารวรรณกรรมเพื่อชีวิต เครือข่ายปัญญาชนนี้มักจะเขียนให้นิตยสารหลายฉบับจากการอาศัยเครือข่ายเดิมที่เคยทำงานร่วมกัน หรือเป็น เครือข่ายวาทกรรม ที่อ้างอิงผลงานซึ่งกันและกัน หรือแลกเปลี่ยนหมิ่นเวียนนักเขียนกัน มีการลงโฆษณาแนะนำให้กันและกันอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่คิดมูลค่าตามแบบปฏิบัติของนิตยสารในตลาดกระแสหลักทั่วไป(ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2545)

สื่อสิ่งพิมพ์ได้มีบทบาททางสังคมและการเมืองเพิ่มมากขึ้น หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2511 กลุ่มปัญญาชนรวมตัวอย่างคึกคัก เพื่อแก้ไขปัญหาลังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ ในปี พ.ศ. 2513 มีการจัดตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย สิ่งที่เป็นพุดตามมาด้วยคือ วรรณกรรมทางการเมืองซึ่งวิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจและการเมือง ทั้งในรูปหนังสือและวารสาร เช่น จุฬาสาร เสียงนักศึกษา

พลังธรรมชาติ และมีการนำหนังสือต้องห้ามเมื่อ พ.ศ. 2501 มาตีพิมพ์อีกครั้ง เช่น *ศิลปะเพื่อชีวิต ศิลปะเพื่อประชาชน* โดย ทวีปกร และ *จนกว่าเราจะพบกันอีก* ของศรีบูรพา รวมถึงมีการจัดพิมพ์วารสารหนังสือพิมพ์ และหนังสือประเภทที่ให้ความรู้ทางการเมืองอีกมากมาย เช่น *มหาสารภูรี* *วรรณกรรมเพื่อชีวิต* และหนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย

การที่ปัญญาชนหัวก้าวหน้าสามารถเผยแพร่ทัศนะของตนได้ค่อนข้างราบรื่น แม้ในเวลาที่ยุทธศาสตร์ทางการรัฐประหารตนเองในปลายปี 2514 เนื่องจากนิตยสารปัญญาชนหลายเล่มจัดทำในนามของสมาคมที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและมีสถานะทางวิชาการที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสังคมศาสตร์ปริทัศน์ที่ออกในนามสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย มีกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์เป็นเจ้าของ นิตยสารชาวบ้าน ทำในนามของสมาคมเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือนิตยสารอนาคตของสมาคมอนุรักษศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีสถานะของสมาคมทางวิชาการรับรองนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน นิตยสารที่ไม่มีสมาคมวิชาชีพหรือบริษัทเอกชนเป็นเจ้าของ แต่เป็นนิตยสารที่ปัญญาชนและนักศึกษากลุ่มเล็กๆ ร่วมหุ้นจัดทำกันเอง มีลักษณะมั่นคงทางเศรษฐกิจการเมือง แต่กลับได้เปรียบคือ มีอิสระในการเขียนวิพากษ์วิจารณ์มาก ได้แก่ นิตยสารจตุรัส ลอมฟาง และวรรณกรรมเพื่อชีวิต สิ่งพิมพ์เหล่านี้เป็นสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กของแต่ละกลุ่มเผยแพร่กันเอง และเผยแพร่ต่อกันระหว่างกลุ่มเป็นเครือข่าย สิ่งพิมพ์ของกลุ่มปัญญาชนนี้มีการพัฒนาและขยายตัวมากขึ้นของกลุ่มสื่อทางเลือก ที่ถือว่าเป็นบรรพบุรุษรุ่นถัดมา ซึ่งกลุ่มนี้เองปัจจุบันก็ยังมียุทธศาสตร์สำคัญในการผลิตสื่อทางเลือกอยู่ในปัจจุบัน

ด้านหนังสือพิมพ์ตัวอย่างที่ชัดเจนของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่เสนอข่าวตามกระแสหลัก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตยรายวัน เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวในช่วงเวลานั้นที่เสนอความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาอย่างจริงจัง ในขณะที่หนังสือพิมพ์รายวันขนาดใหญ่ไม่สามารถอ่านสถานการณ์ขณะนั้นออก ประชาธิปไตยเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษา มี ฌรงค์ เกตุทัตเป็นผู้อำนวยการ มีบรรณาธิการคือ วิรัช ทศานนท์และศิลปชัย กฤษณามระ เนื้อหาที่เสนอจะเจาะจงในการเสนอและวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้พยายามชี้แนะปัญหาสังคมและการเมือง ความกดดันของคณะระดับต่างๆ ในสังคม ให้รัฐบาลฟังโดยเฉพาะในช่วงก่อน 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 แต่รัฐบาลก็ไม่ได้ให้ความสนใจเพราะมองว่าเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก มีผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม

ด้านหนังสือรายสัปดาห์จำหน่ายแจกกันเองภายในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่เรียกว่า หนังสือเล่มละบาท นั้นก็ได้กลายเป็นวัฒนธรรมการทำหนังสือที่พบได้ทั่วมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะช่วงทศวรรษ 2510 เนื้อหาของหนังสือเล่มละบาท มีลักษณะสำคัญคือ ปรากฏบทความวิจารณ์ปัญหาสังคมการเมืองอย่างจริงจังมากขึ้น นักศึกษามักจะไปคัดลอกผลงานในสิ่งพิมพ์ปัญญาชนภายนอกมหาวิทยาลัยมาตีพิมพ์ในหนังสือตน หรือไปขอให้นักคิดนักเขียนที่ตนชื่นชอบเขียนงานมาลงในหนังสือที่พวกเขาจัดทำ ลักษณะเช่นนี้เป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดการเชื่อมต่อกันทางปัญญาระหว่างนักศึกษาที่ปัญญาชนภายนอกมหาวิทยาลัย และจากการที่สิ่งพิมพ์นักศึกษาเหล่านี้จัดทำโดยไม่มุ่งแสวงหากำไร ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากมหาวิทยาลัยหรือบริษัทห้างร้านต่างๆ ทำให้ไม่ต้องคิด

ในเชิงธุรกิจที่เป็นกำไร - ขาดทุน รวมถึงการที่ผู้จัดทำเป็นกลุ่มนักศึกษาอิสระไม่ได้ขออนุญาตจากทางการเพราะเป็นหนังสือรายสะดวก มีใข้รายประจำ และไม่ได้จำหน่ายตามแผงหนังสือทั่วไป หากแต่เดินขายกันเอง ทำให้คนทำหนังสือปลอดจากการเผชิญหน้ากับอำนาจรัฐว่านิตยสารที่จัดจำหน่ายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ลักษณะเช่นนี้ทำให้นักศึกษามักจะกล้านำเสนอเนื้อหาโจมตีรัฐบาลอย่างเปิดเผยด้วยสำนวนรุนแรงตรงไปตรงมา ที่ไม่ค่อยพบได้ง่ายนักในตลาดหนังสือกระแสหลัก

ในช่วงนี้ยังมีนิตยสารและวารสารทั้งวิชาการ กึ่งวิชาการ และวารสารในรั้วมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นมากมายที่เด่นๆ ได้แก่ วารสารชาวบ้าน ของ วิทยากร เชียงกูล และคณะ เริ่มออกครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2515 โดยในบทนำฉบับแรกพูดถึง *การพัฒนาประเทศไทยไม่ใช่เรื่องของผู้ नेताเท่านั้น ประชาชนต้องมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนานั้นด้วย* วารสารนี้เริ่มมีผู้อ่านมากขึ้น เพียงแค่ฉบับที่ 3 ก็มีอดขายถึง 5,000 ฉบับ โดยบทนำในเล่มนี้กล่าววิพากษ์วิจารณ์ว่า *แผนพัฒนาทั้งหลายทำไม่ได้จริง เพราะสนับสนุนธุรกิจเอกชนแบบมีเอี่ยวสาวได้สาวเอา ทั้งยังมีการให้สิทธิแก่พวกพ้อง หรือบุคคลบางกลุ่ม ในระบบแข่งขันไม่เสรีและไม่ยุติธรรมแบบไทยๆ*

ในยุคนี้สังคมนิยมสตรีปริทัศน์ ก็ยังมีบทบาทเด่นมาก เช่น ฉบับ 4 ตุลาคม 2514 ขึ้นหน้าปกเป็นรูปควายกำลังไถนา ภายในเล่มได้วิพากษ์ระบบการศึกษาว่า *จัดตามตะวันตกแบบอาณานิคมและทุนนิยม ซึ่งไม่สัมพันธ์กับสถานะทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชาติ สร้างสถานะทางชนชั้นแบบใหม่ที่รุนแรงกว่าเข้ามาแทนที่ สร้างความเห็นแก่ตัวให้คนแข็งแรงครอบงำคนอ่อนแอหรือฉบับวันที่ 6 ธันวาคม 2514 ก็ได้วิพากษ์ว่า *เมืองไทยกำลังเสื่อม* โดยกล่าวถึง วงการทหาร วงการสงฆ์ สภาพเศรษฐกิจ แรงงานไทยและสาธารณสุขในรอบ 25 ปีที่ผ่านมา*

ชัยพฤกษ์ฉบับนักศึกษาประชาชนรายปักษ์ ออกในปี พ.ศ. 2512 ก็เป็นวารสารที่เด่นในยุคนี้ มีอนุช อาภาภิรม เป็นบรรณาธิการมีเนื้อหาเผยแพร่ความรู้ ความคิด ในหมู่นักศึกษา มีการวิพากษ์ตั้งคำถามต่อนักศึกษาในยุคนี้ เช่น ฉบับที่ 15 (22 กรกฎาคม 2512) ขึ้นปก *หนุ่มสาวคือชีวิต* ภายในบทบรรณาธิการ ได้วิพากษ์นักศึกษาว่า *ผลิตผลิตเกินยติและอภิสิทธิ์ แยกตัวเองจากโลกภายนอก นักศึกษาควรจะถูกพันรับผิดชอบกับสังคม มิใช่ไม่เอาใจใส่กับปัญหาสังคม เช่นนี้ ไม่ควรเรียกตัวเองว่า ปัญญาชน*

นอกจากนี้ ยังมีบทความของสุลักษณ์ ศิวรักษ์ และวิทยากร เชียงกูล รวมถึงปัญญาชนกลุ่มอื่นๆ จุดนี้แสดงถึงการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายในหมู่ปัญญาชน แต่น่าเสียดายที่ชัยพฤกษ์ ฉบับนักศึกษาประชาชนนี้ ออกได้ประมาณ 6 เดือน ก็ถูกทางการบีบให้เลิก

สำหรับวารสารในรั้วมหาวิทยาลัยที่เด่นๆ สมัยนั้น ได้แก่ *นิตยสารนิสิตนักศึกษา* ออกโดยคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้วิพากษ์วิจารณ์สังคม และสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักรู้ถึงปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจของนักศึกษาในแวดวงมหาวิทยาลัย และเตือนผู้อ่านตลอดระยะเวลา 2 - 3 ปี ก่อนการปฏิวัติ 14 ตุลาคม 2516 และนอกจากนิตยสารนิสิตนักศึกษาแล้วยังมีหนังสืออื่นอีกเช่น *ลอมฟาง* ซึ่งเป็นหนังสือรวมข้อเขียนของนักวิชาการ นิสิตนักศึกษาและประชาชน หนังสือคัมภีร์คนรุ่นใหม่ พ.ศ. 2514 โดยชมรมคนรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วลัยชุทัศน์ ฉบับมนุษย์และปัญหา โดยนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น (สุกัญญา สุตบรรทัด, 2544)

ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีหนังสือจากกลุ่มอื่นๆ อีกเช่น เศรษฐกร พ.ศ. 2511 เป็นหนังสือของพรรคแนวร่วมเศรษฐกิจ มีนายเทพ โชติพันธุ์ เป็นบรรณาธิการได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับลัทธิสังคมนิยม หรือพรรคคอมมิวนิสต์สากล ก็ได้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ของแต่ละภาค เช่น ภาคกลางมีหนังสือ เศรษฐสาร หรือนิตยสารมหาราษฎร์ เป็นนิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ขนาดเล็กที่เสนอข่าวและสารคดีวิจารณ์การเมืองอย่างเปิดเผยและชัดเจน เหล่านี้เป็นแหล่งแสดงทัศนะต่างๆ และปัญหาของสังคมในยุคนี้

นอกจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร ที่เกิดขึ้นมากมายขณะนั้น งานวรรณกรรม เรื่องสั้น บทกวี ก็เป็นเวทีสะท้อนความคิดเห็นของปัญญาชนในการวิพากษ์สังคมไทย งานเก่าของนักเขียน เช่น เสณีย์ เสาวพงศ์ ในเรื่อง ปิศาจ งานของศรีบูรพาในเรื่อง จนกว่าเราจะพบกันอีก หรือ แลไปข้างหน้า ได้รับความสนใจอย่างมากมายผิดปกติ รวมถึง วรรณกรรมวิเคราะห์สังคมไทย เรื่อง โคมหน้าคักดินาไทย ของจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งเป็น หนังสือใต้ดิน ตั้งแต่กลางปี 2515 ได้ถูกหมุนเวียนเปลี่ยนกันอ่านในหมู่นิสิต นักศึกษาและกลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิตอย่างจริงจัง

ในด้านบทกวีที่กล้าเสนอจุดยืนของตนอย่างชัดเจนได้แก่ บทกวีภายใต้นามปากกา รวี โดมพระจันทร์ (ชื่อจริงคือ ยุทธพงศ์ ภูมิสัมบรรณ) ซึ่งตีพิมพ์ในสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับพฤศจิกายน 2515 บทกวี ประชา ของเขาได้ยืนยันค้ำค้ำครีของแรงงาน เรียกร้องการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพและปฏิเสชนชั้นปกครองผู้ยึดอำนาจรัฐ หลอกหลวงประชาชนผู้ใช้แรงงานอยู่ในขณะนั้น

ประชา ไอ้ ประชา	หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน
เหงื่อไหลไคลย้อยริน	เปรี้ยวเค็มลิ้นกินน้ำตา
แรงงานสารพัดสู้	ไร้รัฐไร้กฎหมาย
สังคมคนชาวฟ้า	ทรากรักดินาคอยเกาะกิน
สังคมคนกินคน	ขยับคนชาวดิน
ออมอดชดหนี้สิน	ทาสติดดินดินแต่ย่น
* ประชาคือประชา *	เจ้าแห่งฟ้าธรณี
เงยหน้าอำปากซี	พลังมีร้อยโย

(ชัยลรี สมุทวณิช, 2544, 12)

นอกจากนี้ วงการวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง ได้เกิดแนวคิดที่จะแสวงหาสิ่งใหม่ที่แปลกออกไปจากขนบนิยมในการแต่งคำประพันธ์มาใช้ จึงเกิดคำประพันธ์ประเภท กลอนเปล่า จากนักเขียนหลายๆ คนที่เป็นคนหนุ่มสาวและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น รัตนะ ยาวะประภาษ สุชาติ สวัสดิ์ศรี และวิทยากร เชียงกูล จากหนังสือ ฉันจึงมาหาความหมาย

สำหรับการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ในยุคนี้มีการต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน โดยนโยบายของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผ่านมาถึงสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งแตกต่างจากสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ การต่อต้านคอมมิวนิสต์มีแรงผลักดันแท้จริงจากความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและทางทหารจากสหรัฐอเมริกา และเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลเป็นหลัก มากกว่าที่จะเป็นเรื่องของการยึดมั่นยืนหยัดทางอุดมการณ์ล้วนๆ โดยในยุคนี้มีการจัดรายการทางสถานีวิทยุ ที่มีเนื้อหาต้านความมั่นคงและภัยคอมมิวนิสต์ การตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบกขึ้นเมื่อมกราคม 2501 มีการตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละภูมิภาค เพื่อแก้ไขรายการให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้วยการโฆษณาต่อต้านคอมมิวนิสต์ และเมื่อ รัฐบาลไทยเข้าพัวพันเกี่ยวข้องกับสงครามอินโดจีนกว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้นเรื่อยๆ ในสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร ข่าวสารราชการอันเป็นแหล่งในการบอกกล่าวความจริงให้ประชาชนทราบ จะถูกปะทะและทำลายจากข่าวสารทางเลือกแหล่งอื่น *ที่ไม่ใช่ข่าวของทางราชการ* หรือที่รัฐมองว่าเป็น *ข่าวชั่วร้าย* และกลายเป็นการต่อสู้ทางการวัฒนธรรมสำคัญระหว่างรัฐบาลกับนักศึกษาปัญญาชนไปในที่สุด (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2545)

นอกจากนี้ความคิดเรื่อง *ซ้ายใหม่* หรือ New left เริ่มปรากฏในแวดวงภูมิปัญญาของไทยราวปี 2513 โดยปัญญาชนเสรีนิยม - สังคมและปัญญาชนนิยม หัวก้าวหน้า มีการช่วงชิงต่อสู้ทางการเมือง วัฒนธรรมในการชิงนิยามความหมายของกระแสความคิดนี้กับปัญญาชนอนุรักษนิยม และมีการถกเถียงกันเอง ภายในกลุ่มปัญญาชนหัวก้าวหน้าที่นำความคิดนี้เข้ามาถึงคำจำกัดความต่างๆ เกี่ยวกับความคิดนี้ มีการถกเถียงกันผ่านนิตยสารสังคมนิยมปริทัศน์และมีการนำเสนอเรื่องดังกล่าวผ่านนิตยสารหลายฉบับ รวมถึงมีการนำเสนอเรื่องราวของปัจเจกชนที่เป็นนักคิด นักปฏิบัติผ่านนิตยสารในแวดวงปัญญาชน ทำให้นักศึกษาปัญญาชนไทยได้เชื่อมและตื่นตัวต่อกระแสการเคลื่อนไหวทางการเมืองและวัฒนธรรมของขบวนการคนหนุ่มสาวทั่วโลก

3. ยุควิกฤตการณ์ 14 ตุลา และ 6 ตุลา กับความหลากหลาย และเริ่มต้นการดำเนินงานแบบอุตสาหกรรมสื่อ (พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2532)

หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารในรั้วมหาวิทยาลัย วรรณกรรมและบทกวีเพื่อชีวิต ที่เกิดมามากมายในช่วง พ.ศ. 2510 - กลางปี พ.ศ. 2516 หนังสือต่างๆ เหล่านี้สะท้อนความคิดของเยาวชนคนรุ่นใหม่ในทศวรรษ 2510 ซึ่งเติบโตขึ้นมาในบรรยากาศของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ที่การพัฒนาที่นำมาซึ่งปัญหาช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย ระหว่างชนบทกับเมือง ระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรม พวกเขาตั้งคำถามต่อความไม่พัฒนาของการเมืองการปกครองไทย ที่มีการสืบทอดอำนาจกันอยู่ในหมู่ของคณาธิปไตยจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ สู่ออมพลถนอม กิตติขจร และทำท่าจะสืบทอดไปยังจอมพลประภาส จารุเสถียร ระยะเวลาที่มากกว่าทศวรรษ

การสั่งสมของความกดดันของการเมืองการปกครองไทยที่อยู่ภายใต้ระบบเผด็จการเป็นเวลายาวนาน ขบวนการนิสิต นักศึกษาก่อตัวขึ้นอย่างเงียบและช้า เกิดจิตสำนึกความเป็นคนรุ่นใหม่ มีบทบาทในการเสนอความคิดเห็นด้านต่างๆ รวมตัวกันเป็นกลุ่มอิสระตามสถาบันต่างๆ มีการออกงานเขียน ศิลปะวรรณกรรมเพื่อ

ชีวิต ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2515 กลายเป็นศูนย์กลางของการแสดงออกซึ่งความไม่พอใจต่อการผูกขาดอำนาจของเผด็จการคณะราษฎร มีการเดินขบวนประท้วงสินค้าญี่ปุ่นปลายปี 2515 ประณามการใช้สิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปล่าสัตว์ ณ หุบใหญ่ คัดค้านการลอบซื้อหรือขบไล่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง 9 คนออกในกลางปี 2516 เหตุการณ์เหล่านี้ท้ายที่สุดได้ประทุจนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

จุดวิกฤติทางการเมืองในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เริ่มต้นจากการเดินแจกใบปลิวเรียกร้องรัฐธรรมนูญของกลุ่มนักศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งมีอาจารย์ทวี หมื่นนิกรร่วมด้วย ในวันที่ 6 ตุลาคม 2516 และถูกตำรวจจับ ซึ่งเป็นจุดที่นำไปสู่เหตุการณ์ 14 ตุลา ผู้ถูกจับตัวครั้งนี้มี 11 คน ต่อมาได้จับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงและนักการเมือง นายไขแสง สุกใส เพิ่มขึ้นด้วย ผลที่ตามมาคือ การชุมนุมโดยศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย เริ่มที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ประท้วงมีมากขึ้นตามลำดับ จนมีจำนวนไม่ต่ำกว่าห้าแสนคน การประท้วงเริ่มต้นที่ลานโพธิ์ใหม่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม ในวันที่ 13 ตุลาคม ผู้ประท้วงได้เคลื่อนขบวนไปยังอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ความตึงเครียด ความสับสนและซับซ้อนในเหตุการณ์ทำให้เกิดการนองเลือดในเช้าวันที่ 14 ตุลาคม 2516 จอมพลถนอม กิตติขจร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ยังคงอยู่ในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด จึงยังใช้กำลังปราบปรามนิสิต นักศึกษา ประชาชนอย่างรุนแรง

การปราบปรามนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน ที่รวมตัวกันชุมนุมด้วยวิธีรุนแรงเช่นนี้ ทำให้เกิดความขัดแย้งในวงรัฐบาล มีทหารและตำรวจที่ไม่เห็นด้วยเช่น พลเอกกฤษณ์ สีวะรา ผู้บัญชาการทหารบก จนเป็นแรงผลักดันให้คณะราษฎรทั้งสาม ถนอม - ประภาส - ณรงค์ ต้องเดินทางออกจากประเทศไทยไป และเหตุการณ์ทั้งหมดก็สงบลงโดยพลัน ทั้งนี้ที่มีการประกาศว่าบุคคลทั้งสามได้เดินทางออกนอกประเทศแล้วเมื่อ 18.40 น. วันที่ 15 ตุลาคม 2516 (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ 2541, 202) อันเป็นการสิ้นสุดยุคเผด็จการครองเมืองและมีการตื่นตัวทางการเมือง มีการแสดงออกทางเสรีภาพทางความคิดอย่างมีเคยเป็นมาก่อน ในช่วงเวลาต่อมาหลังวิกฤตการณ์ 14 ตุลาคม 2516

ภายหลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ถึงก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เป็นช่วงที่ประชาธิปไตยเบ่งบานมาก สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ได้รับเสรีภาพมากในงานเขียนและตีพิมพ์หนังสือ โดยปราศจากการควบคุมจากรัฐบาล หนังสือแนวทฤษฎี ปรัชญา และอุดมการณ์มาร์กซิสต์ เริ่มแพร่หลายในสังคมไทย หนังสือของมาร์กซ์ เหมาเจ๋อตุง เลนิน โฮจิมินห์ ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย และกลายเป็นหนังสือที่นิยมอ่านและขายดีในครอบครัวมหาวิทยาลัยและแวดวงปัญญาชน

การเคลื่อนไหวทางความคิดในรูปของการพิมพ์หนังสือต่างๆ นั้นมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความคิดของนักศึกษามาก หนังสือของ จิตร ภูมิศักดิ์ เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น บทกลอน บทกวี และเพลงที่ขับกล่อมบรรยายถึงความอยู่ดีธรรมและการเอาวัดเอาเปรียบของสังคมไทย ประสานแนวทางการเปลี่ยนแปลงสังคมในแนวฝ่ายซ้าย เริ่มได้รับความนิยมในหมู่นักศึกษาปัญญาชน และทำให้เป็นพลังผลักดันขบวนการต่อสู้เรียกร้องทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

ในช่วงระยะเวลาหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 - ก่อน 6 ตุลาคม 2519 มีจุดสำคัญที่ความคิดเห็นทางการเมืองในสังคมไม่ตรงกัน ความเชื่อในทางการเมืองได้แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ กลุ่มซ้ายจัด และขวาจัด ความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมืองคือ กลุ่มขวาจัดซึ่งเป็นพวกอนุรักษนิยม เช่น กลุ่มนวพล กลุ่มกระหิ๊งแดง มองกลุ่มซ้ายจัดว่าเป็นพวกคอมมิวนิสต์ ในขณะที่กลุ่มซ้าย ได้แก่ กลุ่มนิสิตนักศึกษา มองกลุ่มขวาจัดว่าเป็นพวกหัวโบราณ ใช้อำนาจนิยมตามระบบราชการสมัยเก่า เพื่อเอารัดเอาเปรียบประชาชน และยังมีกลุ่มที่อยู่ตรงกลาง คือพวกหัวก้าวหน้าที่เชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย ก็ถูกขนาบโดยพวกขวาจัดและซ้ายจัด โดยที่พวกขวาจัดก็กล่าวหาว่า กลุ่มนี้เป็นกลุ่มซ้าย ส่วนพวกซ้ายก็กล่าวหาว่าเป็นขวา (ลิขิต ธีรเวคิน, 2541, 202)

แม้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหลายได้ล้มตายไปอย่างมากในยุคนี้ แต่หนังสือพิมพ์ก็ได้ปรับปรุงคุณภาพของตนเองมากนัก สุภิญญา สุดบรรทัด(2544) ได้วิเคราะห์การทำงานของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า “หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลา สื่อมวลชนได้แต่สนุกสนานไปกับเสรีภาพที่ได้รับ มากกว่าที่จะถือโอกาสยึดครองกระแสข่าวสารและนำเสนอทางเลือกของสังคมประชาธิปไตยใหม่ที่มีคุณภาพ ดูเหมือนสื่อจะยังไม่สนใจที่จะเป็นเจ้าของอำนาจของการตีความเชิงอุดมการณ์ และเชิงปัญญา ดังเช่นผู้มีอำนาจทางการเมืองได้เคยยึดถือมาในอดีต” นอกจากนี้ สื่อกลับหันไปหาโอกาสใหม่คือ การแสวงหาอำนาจในเชิงธุรกิจ มุ่งตามใจตลาด และขาดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งต่อสภาพสังคมและการเมือง

ขณะที่ ระวีวรรณ ประกอบผล(2528) ได้วิเคราะห์การทำงานของหนังสือพิมพ์ไว้ทำนองเดียวกัน รวมถึงได้วิเคราะห์สภาพทางการเมืองเพิ่มเติมไว้ว่า ในระยะเวลาหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จนถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 สถานการณ์ทางการเมือง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามบ้านเมืองก็เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ กล่าวคือด้านปัจจัยภายใน แม้ประชาชนจะมีสิทธิเสรีภาพและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน แต่การมีสิทธิเสรีภาพนี้เป็นไปอย่างไม่มีระเบียบวินัยและขาดประสบการณ์ทางการเมือง ทำให้เกิดการใช้เสรีภาพอย่างปราศจากขอบเขตของกลุ่มต่างๆ

ส่วนปัจจัยภายนอกคือ การเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นทั่วโลกเป็นผลทำให้สภาวะเศรษฐกิจไม่สู้ดีนัก ชัยชนะของคอมมิวนิสต์ในสามประเทศอินโดจีน การถอนตัวของฐานทัพสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย เป็นผลทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่ล่อแหลมที่สุดในบรรดาประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากภัยรุกรานของคอมมิวนิสต์ ขณะที่รัฐบาลพลเรือนซึ่งผลัดกันขึ้นมารับบริหารประเทศไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาต่างๆและบริหารประเทศไปด้วยความสงบเรียบร้อยและต่อเนื่องได้

การปะทะกันระหว่างกลุ่มซ้ายจัดและขวาจัด ทำให้มีการใช้หนังสือพิมพ์เพื่อรักษาความชอบธรรมของตน หนังสือพิมพ์ฝ่ายขวา เช่น ดาวสยาม มีแนวคิดยึดมั่นระบบและเทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โจมตีนักศึกษาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ได้รับเงินอุดหนุนจากต่างชาติ ต้องการล้มเลิกสถาบัน สร้างความปั่นป่วน อันเนื่องมาจากการใช้เสรีภาพจนเกินขอบเขตของนักศึกษา กรรมกร และชาวนา (จากการเรียกร้องทางการเมืองมากจนเกิน

ขอบเขต มีการประท้วงนัดหยุดงานเกิดขึ้นอย่างมากมาย พ.ศ. 2516 จำนวน 501 ครั้ง พ.ศ. 2517 จำนวน 357 ครั้ง พ.ศ. 2518 จำนวน 214 ครั้ง และ พ.ศ.2519 จำนวน 133 ครั้ง) หนังสือพิมพ์พวกนี้ปะทะโดยตรงกับหนังสือพิมพ์หัวก้าวหน้าที่เกิดขึ้นใหม่ได้แก่ ประชาชาติ ประชาธิปไตย อธิปไตย เสียงใหม่ ปิฎกภูมิ จัตุรัส อักษรศาสตร์พิจารณา

สถานการณ์ก่อนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย การยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 17 จากการเรียกร้องของสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศ ทำให้เสรีภาพหนังสือพิมพ์เปงบาน แต่มิได้ทำให้ความรับผิดชอบเติบโตตามไปด้วย มีกลุ่มหลายกลุ่มเอาหนังสือพิมพ์ไปใช้ประโยชน์ หนังสือพิมพ์เข้าไปปรับใช้การเมือง ทหาร และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ แยกออกเป็นฝ่ายขวา ฝ่ายซ้ายสร้างความสับสนให้แก่เหตุการณ์ การเปลี่ยนสภาพมิตดมทงปัญญาในยุคก่อน มาเป็นการแสวงหาคำตอบจากสังคมของคนหนุ่มสาว ทำให้ได้รับปฏิกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรงจากฝ่ายขวาที่ยังคงยึดติดกับอุดมการณ์เก่า มีการปลุกฝังอุดมการณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเข้มข้น การเปลี่ยนสภาพมิตดมทงปัญญาในยุคก่อน มาเป็นการแสวงหาคำตอบจากสังคมของคนหนุ่มสาว ทำให้ได้รับปฏิกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรงจากฝ่ายขวาที่เสียประโยชน์และยังคงยึดติดกับอุดมการณ์เก่า ที่มีการปลุกฝังอุดมการณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างเข้มข้น จนกลายเป็นเงื่อนไขไปสู่ความรุนแรงในเวลาต่อมา ฝ่ายขวาสามารถควบคุมกิจการต่างๆ ในด้านสื่อมวลชนได้อย่างมั่นคงโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุโทรทัศน์ มีการใช้คำขวัญ ขวาทิฆาตชัย อย่างเปิดเผย มีการเปิดเพลงปลุกระดมทางสถานีวิทยุยานเกราะ เช่น เพลงหนักแผ่นดิน ตั้งแต่กลางปี 2519 ในช่วงเดือนสิงหาคม 2519 นิสิตนักศึกษาได้เดินขบวนเรียกร้องให้รัฐบาลไทยยื่นคำขาดกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้ถอนฐานทัพออกจากประเทศไทย มีการปะทะเข้าไปในกลุ่มผู้เดินขบวนบริเวณสยามสแควร์ ทำให้มีคนบาดเจ็บ สถานการณ์เริ่มทวีความรุนแรงขึ้นจนถึงขั้นรัฐบาลใช้กำลังเข้ามาปราบปราม นิสิตนักศึกษาและประชาชน เมื่อชมการละครของนักศึกษาธรรมศาสตร์แสดงละครล้อเลียน เหตุการณ์ฆ่าแขวนคอเจ้าหน้าที่การไฟฟ้า ภาพละครแขวนคอ ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และภาพขยายใหญ่พร้อมพาดหัวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ดาวสยามเป็นชนวนสำคัญที่นำไปสู่กรณี 6 ตุลาคม 2519 โดยกลุ่มพลังฝ่ายขวายกขึ้นมาอ้างและแจ้งความต่อตำรวจ กล่าวหานักศึกษาหมิ่นองค์รัชทายาท ประกอบกับการกลับมาของจอมพลถนอม กิตติขจร อังสาเหตุสุขภาพ เดินทางกลับประเทศไทย ในสถานะของเนรและจำพรรษาที่วัดบวรนิเวศ การชุมนุมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ถูกสถานีวิทยุยานเกราะโจมตี โดยเปิดเพลงปลุกใจให้รักชาติและรายงานเหตุการณ์การชุมนุมอย่างรุนแรง ดูเด็ด พร้อมสรุปว่า นักศึกษาที่อยู่ในธรรมศาสตร์นั้น แท้ที่จริงไม่ใช่คนไทยแต่เป็นพวกฉวยและเป็นคอมมิวนิสต์ เป็นการบิดเบือนความจริงเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ ทำให้การบุกของตำรวจเข้าจัดการกับนิสิตนักศึกษาเป็นไปโดยสะดวก

หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี สถานการณ์ของหนังสือพิมพ์ถูกควบคุมเป็นอย่างมาก มีการออกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน(ปร.42) ทำให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับถูกสั่งปิดโดยไม่มีกำหนด เนื่องจากหวาดกลัวคอมมิวนิสต์จะเข้าบ่อนทำลายประเทศ

และตระหนักถึงความสำคัญของกระแสข่าวสาร การควบคุมสื่อมวลชนทั้งระบบนี้อาศัยการอ้างความเลวร้ายของนักหนังสือพิมพ์บางคน และความด้อยมาตรฐานในการเสนอข้อมูลข่าวสาร มีการนำสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ของรัฐในการสร้างความสามัคคีและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์

สภาพสังคมในสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เต็มไปด้วยความหวาดระแวง ความหวาดกลัวที่ประชาชนมีต่อรัฐบาล รัฐบาลควบคุมสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเข้มงวด ด้วยเหตุผลเช่นนี้ประกอบกับเหตุการณ์ลอบวางระเบิดใกล้พลับพลาที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระเจ้าลูกเธอทั้ง 3 พระองค์ ขณะทรงเยี่ยมราษฎร ณ จังหวัดยะลา แต่มิได้ทรงรับอันตรายประการใด หนังสือพิมพ์ได้โจมตีรัฐบาลอย่างหนัก ประชาชนขาดความเชื่อมั่นรัฐบาล ทำให้กลุ่มทหารอาศัยเป็นช่องทางยึดอำนาจอีกครั้ง ในวันที่ 20 ตุลาคม 2520 อันเป็นการสิ้นสุดระบอบอำนาจนิยมโดยรัฐบาลพลเรือน

รัฐบาลใหม่ นำโดยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้าบริหารประเทศ บรรดานักหนังสือพิมพ์ต่างมีความหวังว่า เสรีภาพจะกลับคืนมา ด้วยนโยบายสร้างภาพพจน์ที่ดีของรัฐบาล ปร. 42 ไม่ถูกนำมาใช้ มีการยินยอมให้เปิดหนังสือพิมพ์ขึ้นใหม่ในระยะหนึ่งแต่ไม่นานนัก เมื่อประโยชน์ในการสร้างภาพพจน์หมดไป รัฐบาลก็เริ่มเข้มงวดกับหนังสือพิมพ์อีก มีการเตือนบรรณาธิการและปิดหนังสือพิมพ์ประปราย

หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ความเฟื่องฟูของวรรณกรรมก็ได้หยุดลงเช่นกัน โดยในระหว่างปี พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2523 กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศเรื่อง กำหนดชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้ในครอบครอง นับรวมรายชื่อเอกสารและหนังสือต้องห้าม จำนวน 219 รายการ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือทางการเมืองที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2516 ตัวอย่างของหนังสือเหล่านั้น เช่น หนังสือเรื่องกบฏ ร.ศ. 130 เขียนโดย ร้อยตรี เจริญ ศรีจันทร์ หนังสือเรื่องขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ซึ่งรวบรวมงานเขียนของนักเขียนหลายคน มี สุชาติ สวัสดิ์ศรี เป็นบรรณาธิการ (พิมพ์ปี พ.ศ. 2517) หนังสือโฉมหน้าศักดินาไทยของจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นต้น นักเขียนหลายคนหนีเข้าป่าหรือเดินทางไปต่างประเทศ พวกที่ยังอยู่บ้างก็ละทิ้งผลงานประเภทลัทธินิยม แนวสังคมนิยมซึ่งเฟื่องฟูในทศวรรษ 2510 เปลี่ยนไปใช้วิธีการเขียนเรื่องผสมผสานการบันเทิงกับเรื่องราวสะท้อนปัญหาสังคม

สถานการณ์ทางการเมืองในช่วงสุดท้ายของยุคนี้คือ ช่วง พ.ศ. 2520 - 2531 ที่มีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์และพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นยุคการปรับท่าทีของรัฐโดยใช้วิธีอ้อมซอมทางการเมือง ระบบเศรษฐกิจเริ่มเฟื่องฟู และธุรกิจเริ่มเข้ามามีส่วนสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะการโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์ การเขียนเรื่องสั้นได้รับความนิยมและตีพิมพ์ในหนังสือหรือนิตยสารเพื่อมวลชนในช่วงทศวรรษ 2520 นักเขียนหลายคนหันไปทำธุรกิจการพิมพ์เชิงพาณิชย์ และเมื่อระบบสารสนเทศเริ่มเข้าสู่สังคมไทย ข้อมูลข่าวสารเริ่มเป็นสิ่งสำคัญมากขึ้น นิตยสารซึ่งเคยถูกใช้ไปอย่างมากในเรื่องของการเสนอความบันเทิง ก็มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นไปอีกในแง่ที่มีการแบ่งแยกประเภทย่อยลงไปมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามนิตยสารอย่าง เศรษฐศาสตร์การเมืองของกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาจรายสารของกลุ่มอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์และลูกศิษย์ และ

บริษัทนี้สารของบรรดา “ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย” ที่ไปห้อมล้อมเครื่องหนังสือพิมพ์มาตุภูมิ-อาทิตย์วิเคราะห์รายสัปดาห์ของ ชัยรินทร์ ไชยวัฒน์ ก็เป็นเครือข่ายที่ผลิต “วาทกรรม” ทางเลือกสู่สังคมในช่วงพุทธทศวรรษที่ 2520

4. ยุคการปรับตัวเข้าสู่ระบบข่าวสารยุคใหม่และธุรกิจการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์กับการขยายตัวของสื่อทางเลือก (พ.ศ.2532 - ปัจจุบัน 2546)

การเลือกตั้งครั้งแรกในรอบ 12 ปี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ชนะการเลือกตั้งเป็นรัฐบาล ได้ดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก เพื่อนำประเทศไทยไปสู่ความเป็นนิคส์(NICS - Newly Industrialized Countries) เสรีภาพของสื่อเริ่มเปิดกว้างมากขึ้น พร้อมกับมีการผลิตสิ่งพิมพ์แบบเป็นอุตสาหกรรมเต็มตัว มีการแข่งขันความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคการพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และการดำเนินการสมัยใหม่ การขยายการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ที่ค่าใช้จ่ายทางการพิมพ์ ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องหารายได้เพิ่ม โดยต้องแข่งขันเพิ่มยอดจำหน่าย และวิธีการเพิ่มยอดที่ดีที่สุดคือ การเสนอข่าวเร้าอารมณ์ ซึ่งมีผลต่อเนื่องไปถึงการขายพื้นที่โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์อีกต่อหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของหนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจประเภทหนึ่ง ที่มีอิทธิพลสูงทางด้านความคิดเห็น ดังนั้น หนังสือพิมพ์มักถูกแทรกแซงจากกลุ่มนายทุนและนักการเมืองที่ให้การสนับสนุนหนังสือพิมพ์อยู่ มีการพยายามใช้หนังสือพิมพ์ให้เป็นเครื่องมือทางธุรกิจและการเมืองมาโดยตลอด ทำให้ขาดอิสระภาพและไม่สามารถพิทักษ์ผลประโยชน์ของมวลชนได้อย่างเต็มที่

สถานการณ์การเมืองในขณะนั้นเริ่มไม่มั่นคง รัฐบาลประสบปัญหาความแตกแยกทางการเมืองภายใน พรรคร่วมรัฐบาลและความแตกแยกกับกองทัพ ทำให้เกิดการรัฐประหารยึดอำนาจการบริหารประเทศ โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งนำไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 เพื่อขับไล่ พลเอกสุจินดา คราประยูร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี วิทญ์และโทรทัศน์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการบิดเบือนข่าวสารการชุมนุมประท้วง แต่หนังสือพิมพ์ยังมีเสรีภาพพอที่จะรายงานข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนได้บ้าง ท้ายที่สุดจึงเกิดเหตุการณ์นองเลือดดังเช่นในอดีต พลเอกสุจินดา ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากนั้น การเมืองก็เริ่มเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยอีกครั้ง

ในส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ หลังจากเหตุการณ์นี้ ก็ได้ก้าวเข้าสู่ความเป็นธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ ในขณะที่กรอบทางอุดมการณ์ยังไม่สัมฤทธิ์ผล มีการแข่งขันกันอย่างสูงในการเสนอข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง โดยมีกลไกทางการตลาดเข้ามาเป็นตัวกำหนดนโยบายการทำงานของสื่อมวลชน ขณะเดียวกัน ก็เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากหลายฝ่ายในเรื่องความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร และความเป็นธรรมในการเสนอข่าวสาร โดยหากมีปรากฏการณ์ความขัดแย้งในเรื่องใด หนังสือพิมพ์มักจะเสนอข่าวเฉพาะกลุ่มชนชั้นนำและผู้เชี่ยวชาญที่ยึดติดอย่างฝังหัวในความเชื่อของตน ทำให้ข่าวปราศจากความหลากหลายความคิดเห็น ลักษณะเช่นนี้เป็นการผลิตซ้ำความเชื่อเดิม หรือความเชื่อที่เป็นกระแสหลักอย่างซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่กลับไม่พิสูจน์และไม่ให้โอกาสข้อโต้แย้งของกลุ่มที่ต่อต้าน สื่อมักจะเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดก็ตามที่ขึ้นมาอำนาจและยึดครองสิทธิธรรมทาง

ข่าวสาร อันส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่รับรู้ข่าวสารเป็นขั้นๆ และไม่เข้าถึงความจริงของเหตุการณ์ ไม่ทราบข่าวสารในเชิงลึกที่ถูกต้องและครบถ้วนในบริบท

อรนุช วานิชทวีวัฒน์(2539) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการตรวจสอบกันเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2539 โดยนำเสนอบทสัมภาษณ์ของนักหนังสือพิมพ์ 10 ฉบับ พบว่า พวกเขายอมรับว่า การที่หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจเอกชน ทำให้ต้องมีการแข่งขันกันอย่างมากมาย ดังนั้น สิ่งที่หนังสือพิมพ์ต้องตระหนักมากที่สุด คือ กำไร เพื่อความอยู่รอดขององค์กร ด้วยการช่วงชิงส่วนแบ่งตลาด ด้วยการเพิ่มยอดขาย ด้วยการนำเสนอข่าวที่ขัดแย้ง หรือนำข้อบกพร่อง หรือจุดด้อยของหนังสือพิมพ์อื่นๆ มานำเสนอ ซึ่งเป็นภาษาหนังสือพิมพ์เรียกว่า การหักข่าว หรือ หักประเด็นข่าว เนื่องจากวิธีนี้ทำได้ง่ายกว่าคิดประเด็นใหม่ และจะส่งผลถึงยอดขายและการเติบโตของหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เกิดขึ้นใหม่ได้เร็วกว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับที่ทำข่าวแบบตามข่าวไปเรื่อยๆ

นอกจากนี้ พัสณีย์ นุตาลัย (2540) ได้สรุปลักษณะดังกล่าวให้ชัดเจนขึ้นโดยระบุว่า เป็นการเปลี่ยนโอนอำนาจอีกครั้งหนึ่งในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา จากเผด็จการทางการทหารมาสู่กลุ่มของชนชั้นกลาง ซึ่งใช้อำนาจทางเศรษฐกิจในการควบคุมสังคม ใช้ฐานทางเศรษฐกิจเป็นอาวุธ

อย่างไรก็ตาม เมื่อสภาพการณ์ของสื่อ มีการควบคุมจากอำนาจ ทั้งอำนาจทางการเมืองในอดีต หรืออำนาจทางเศรษฐกิจดังเช่นยุคปัจจุบัน ก็จะมีเสียงเล็กเสียงน้อยที่ไม่เห็นด้วยอยู่เสมอ ในยุคปัจจุบันจึงเกิดการขยายตัวของสื่อมวลชนในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ที่ไม่ใช่เสียงกระแสหลัก โดยมุ่งหวังที่จะเป็นการเพิ่มพลัง ในด้านสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และขยายการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ที่ได้ให้สิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นอย่างมาก ทำให้ความเคลื่อนไหวของกลุ่มสื่อทางเลือกนี้คึกคักมากยิ่งขึ้น เกิดการรวมตัวกันของกลุ่มต่างๆ ตั้งแต่ อาจารย์ นักวิชาการ สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่ต้องการพัฒนากระบวนการนำเสนอข่าวสารของประชาชนที่มีมุมมองใหม่ๆ มากกว่าการนำเสนอในสื่อกระแสหลัก

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2543) ได้กล่าวถึงในเรื่องนี้ว่า การยึดพื้นที่สื่อและสร้างสื่อของตนเอง จะทำให้คนจน คนชนบทสื่อสารปัญหาของตนเองให้ชนชั้นกลางเรียนรู้โลกทัศน์มุมมองจากชนบท เข้าใจปัญหาชนบทมากขึ้น ปัญหาที่ผ่านมาคือ การสื่อสารของชนชั้นกลางมักมีการนำเสนอภาพทางออกจากโลกที่เขาคลุกอยู่ เช่น การให้ความช่วยเหลือ ให้การศึกษา แต่ความเป็นจริงปัญหาชนบทมีมากกว่านี้ การยึดพื้นที่สื่อจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะทำให้อาธารณะได้เข้าใจความเป็นจริงมากขึ้น

การที่หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันไม่สามารถทำข่าวของประชาชนระดับล่างได้ มีปัจจัยสำคัญมาจากกระบวนการบริหารของหนังสือพิมพ์ที่ต้องพึ่งพิงรายได้จากการโฆษณา เส้นทางที่ปลอดภัยที่สุดในเชิงธุรกิจคือ การเสนอข่าวที่รับประกันว่า สามารถขายได้ ดังนั้น สิ่งพิมพ์จึงแหวกตัวเองออกจากกรอบลำบาก การเสนอข่าวภาคประชาชนที่ผู้อ่านโดยส่วนใหญ่ยังคงคิดว่า ไม่มีนัยยะสำคัญใดและไกลจากตัวผู้อ่าน จึงไม่สามารถทำได้ เพราะไม่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ ที่มีการแข่งขันกันอย่างสูงในอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ ดังนั้น จึงมีการคิดหาวิธีที่จะผลิตสื่อที่

เป็นสื่อทางเลือกในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะผลิตสื่อขึ้นมาเอง และใช้กลยุทธ์สร้างเครือข่ายเผยแพร่ความคิดแบบในอดีต หรือเลือกที่จะรุกเข้าไปในพื้นที่สื่อกระแสหลัก เพื่อสื่อสารสู่สาธารณะในวงกว้าง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมในการเผยแพร่ความคิดผ่านทางเว็บไซต์

นอกจากนี้ กลุ่มการเมืองได้เข้ามามีบทบาทเช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์กับนายทุนในลักษณะต่างฝ่ายต่างเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน กัดต้นสื่อมวลชนให้เสนอแนวคิดค่านิยมความเชื่อที่เอื้อให้กลุ่มของตนรักษาอำนาจและผลประโยชน์ในสังคมไว้ โดยใช้วิธีการซื้อโฆษณาตามหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อรายได้หลักของหนังสือพิมพ์มาจากการขายพื้นที่โฆษณา ในจุดนี้ บริบททางเศรษฐกิจและการเมืองจึงส่งผลทำให้แนวคิดที่ไม่สอดคล้องค่านิยมความเชื่อของสังคมถูกกีดกันออกไปจากพื้นที่สื่อ กลุ่มสื่อทางเลือกในปัจจุบัน จึงประสบปัญหาที่แตกต่างจากกลุ่มสื่อทางเลือกในอดีตเป็นอย่างมาก เพราะในอดีตกลุ่มสื่อทางเลือกเน้นการเสนอความคิดทางการเมืองที่สวนทางขัดแย้งกับกระแสหลัก แต่ในปัจจุบันกลุ่มสื่อทางเลือกต้องเผชิญกับแนวคิด ค่านิยม วัฒนธรรมแบบทุนนิยมซึ่งมีความซับซ้อนและเกี่ยวพันกับการดำเนินวิถีชีวิตของคนในสังคมทุกเรื่อง ปัญหาการเข้าถึงพื้นที่สื่อ รวมถึงความสนใจจากผู้รับสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สื่อทางเลือกในปัจจุบันต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายใหม่ และปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงและซับซ้อนมากกว่าในอดีต

กลุ่มสื่อทางเลือกในยุคนี้ มีลักษณะการประกาศตัวชัดเจนว่า จะเป็นทางเลือกใหม่ให้กับสังคม ขณะที่กลุ่มผู้ทำสื่อทางเลือกในยุคก่อนหรือยุคบรรพบุรุษ ก็กลับมาเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ในยุคนี้ รวมถึง สื่อทางเลือกรุ่นก่อนที่ยังดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นกว่าเดิม แนวคิดของคนกลุ่มเหล่านี้ เริ่มแพร่หลายมากขึ้น แต่ยังไม่ถึงกับได้ปรากฏตัวมากมายในพื้นที่สื่อกระแสหลัก

การรวมตัวล่าสุดของสำนักพิมพ์มูลนิธิโกลบอลทิทอง สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อโลกสีเขียว มูลนิธิสุขภาพไทย ภาจารย์สาร วารสารเสฐียรธรรม สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน บริษัทเคล็ดไทย บริษัทสวนเงินมีมา ในนามเครือข่ายหนังสือทางเลือก นับว่าน่าจับตามองเป็นอย่างยิ่ง เครือข่ายดังกล่าวนี้ แท้ที่จริงได้มีบทบาทในการนำเสนอความคิด ตลอดจนกิจกรรมการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ มาตลอดสามทศวรรษแล้ว เช่น ด้านการศึกษาทางเลือก เกษตรกรรมธรรมชาติ พุทธศาสนากับการรับใช้สังคม ทางเลือกออกจากกระแสบริโภคนิยมและโลกาภิวัตน์ การคุ้มครองสิทธิเพื่อผู้บริโภค สุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนงานวรรณกรรมคลาสสิกของเมืองไทย วรรณกรรมพื้นบ้าน และวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนนอกจากงานเขียนต่างๆ แล้ว งานด้านการเสนอข่าว ก็มีสำนักข่าวประชาธรรมเป็นผู้นำในการทำข่าวแบบใหม่ ที่เหตุการณ์นั้นน่าจะ เป็นประเด็น มีความสำคัญ แต่สื่อกระแสหลักไม่ให้ความสนใจหรือไม่สามารถไปถึงต้นตอ ความจริงของเหตุการณ์อย่างครบถ้วน คณะทำงานเปรียบเทียบตัวเองว่า เราเป็นเสมือนนรกลีลาที่สามารถเข้าช่วยได้ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ของสำนักข่าวประชาธรรม ยังปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมมากขึ้น คือนอกจากจะส่งข่าว ขยายข่าวกันใหม่สู่สมาชิกและเครือข่ายประชาสังคมต่างๆ แล้ว ยังขยายข่าวให้สมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์กระแสหลัก หรือหนังสือพิมพ์ระดับชาติด้วย ทั้งนี้ เพื่อที่จะพยายามสร้างความเข้าใจให้มวลชนมากที่สุด อันจะนำไปสู่พลังการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายใต้ระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

สรุป ในสังคมประชาธิปไตยสื่อมวลชนจะเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของคนทุกกลุ่มทุกฝ่ายต่อปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนให้ได้รับข้อสรุปจากการตัดสินใจร่วมกัน แต่ในสภาพความเป็นจริง ได้มีการกีดกันการเข้าถึงและการแสดงความคิดเห็น สำหรับพวกที่มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับพวกตน ผู้ที่เข้าถึงสื่อและสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อ มักจะเป็นผู้มีอำนาจในสังคม ลักษณะเช่นนี้จึงเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดการมีสื่อของตนเอง เพื่อสื่อสารกันเองในกลุ่มและเพื่อสื่อสารสู่สาธารณะที่เรียกว่าเป็น *สื่อทางเลือก*

บริบททางสังคมตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับการเกิดขึ้นและขยายตัวของสื่อทางเลือกในประเทศไทย ทั้งด้านรูปแบบการนำเสนอที่มีความเคลื่อนไหวผ่านจาก การเสนอทฤษฎีการเมือง บทความการเมือง การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล มาสู่วรรณกรรมเพื่อชีวิต บทความวิชาการ จนถึงการเสนอข่าวสารทางเลือก และการจัดการบริหารองค์กร ที่อดีตเป็นการรวมหุ้นในหมู่ปัญญาชนผู้ทำสื่อ หรือมีทุนจากเอกชนสนับสนุน มาเป็นการกระจายการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เข้ามาเป็นหุ้นส่วนในยุคปัจจุบัน แต่ลักษณะสำคัญที่เป็นจุดร่วมอยู่คือความเป็นเครือข่าย กล่าวคือ ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ในช่วงแรกสถานการณ์ทางการเมืองยังไม่มั่นคง รัฐบาลคำนึงถึงเสถียรภาพของตนมากกว่ากิจกรรมใดๆ จึงมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อในการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็น นักคิดนักเขียนหลายคนถูกจำคุก เนื่องจากเสนอแนวคิดที่ขัดแย้งสวนทางกับเสียงกระแสหลักที่รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารที่จะนำไปสู่ประชาชนกลุ่มต่างๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์คลายความเข้มงวดลงไปบ้าง จึงเริ่มมีการนำเสนอแนวคิดกระแสรองขึ้นในสังคม โดยเฉพาะลัทธิมาร์กซิสต์ - คอมมิวนิสต์ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 โดย เครือข่ายปัญญาชนกลุ่มหนังสืออักษรสาส์น การเมืองรายสัปดาห์ หนังสือพิมพ์มหาชน ปิตุภูมิรายสัปดาห์ ไผ่ตงสารรายปักษ์ เศรษฐศาสตร์รายปักษ์ สายธารรายเดือน สัจธรรม โลกใหม่ เสียงไทย ปวงชน ทางใหม่ ยุคใหม่ เสียงนิสิต และสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาเช่น ธรรมจักร นิติศาสตร์ เอื้องฟ้า ของธรรมศาสตร์ เป็นต้น เป็นกลุ่มหนังสือที่นำเสนอความคิดดังกล่าว ที่ตรงกันข้ามและท้าทายความเชื่อ ค่านิยมเดิมของสังคม แต่ถัดจากนั้น การกลับมาใช้อำนาจของจอมพล ป. พิบูลสงคราม สื่อกลุ่มนี้จึงค่อยๆ หายออกไปจากตลาด เนื่องจากมีการนำกฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์กลับมาใช้

ในยุคต่อมาของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร มีการเข้มงวดหนังสือพิมพ์ มีการปิดกั้นเสรีภาพอย่างรุนแรง แต่ในช่วงปลายสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร มีการผ่อนคลายความเข้มงวดมากขึ้น หนังสือสังคมศาสตร์ปริทัศน์และเครือข่ายที่เป็นปัญญาชนที่กำลังศึกษาต่างประเทศ และในประเทศหัวก้าวหน้ามีบทบาทในการเสนอแนวคิดมากขึ้น มีสถานะของสังคมทางวิชาการรับรอง จึงค่อนข้างจะเผยแพร่ความคิดได้ค่อนข้างราบรื่นและกลุ่มนี้มีความสำคัญในการเชื่อมโยงกับนักศึกษาที่มักนำงานของปัญญาชนนอกมหาวิทยาลัยมาตีพิมพ์เป็นหนังสือรายสะดวก ไม่มุ่งแสวงหากำไร มีการขายกันเอง ทำให้ปลอดจากการเผชิญหน้ากับอำนาจรัฐ กว้านิตยสารที่จำหน่ายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื้อหาจึงมีการโจมตีรัฐบาลอย่างเปิดเผยด้วยสำนวนรุนแรงและตรงไปตรงมา เครือข่ายนี้จึงมีลักษณะเป็นเครือข่ายวาทกรรมทางเลือกชัดเจน

เครือข่ายของปัญญาชนและนักศึกษาที่ผลิตสื่อเผยแพร่แนวความคิดมีส่วนทำให้ขบวนการนิสิตนักศึกษา ก่อตั้งขึ้น ประกอบกับความกดดันของการเมืองการปกครองไทยที่อยู่ภายใต้ระบบเผด็จการเป็นเวลายาวนาน เป็นผลทำให้เกิดการรวมตัวแสดงออกซึ่งความไม่พอใจต่อการผูกขาดอำนาจ จนทำให้เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

ภายหลังจากเหตุการณ์ บ้านเมืองมีสิทธิเสรีภาพอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน แต่ก็ยังมีความวุ่นวาย เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำ รวมถึงมีการใช้เสรีภาพอย่างปราศจากของเขต มีกระแสความไม่พอใจกับกลุ่มเสียประโยชน์ ซึ่งได้เริ่มปลุกฝังอุดมการณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ บ้านเมืองแตกแยก เป็น 2 กลุ่ม คือ ฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา ซึ่งมีความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีความคิดกระแสหลักหรือรองชัดเจน ทั้ง 2 ฝ่าย มีการใช้สื่อโจมตีกันและต่างพยายามเสนอช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดกัน จนกลายเป็นเงื่อนไขความรุนแรงในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งเป็นกรทวนคืนการจำกัดสิทธิเสรีภาพอีกครั้งในสังคมไทย

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มมีการปรับท่าทีของรัฐ โดยมีการออมชอมทางการเมืองมากขึ้น นิตยสารอย่าง เศรษฐศาสตร์การเมืองของกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสารของ กลุ่มอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์และลูกศิษย์ และปริทัศน์สารของบรรดา "ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย" ที่ไปห้อมล้อมเครือหนังสือพิมพ์มาตุภูมิ-อาทิตย์วิเคราะห์รายสัปดาห์ของชัชวรินทร์ ไชยวัฒน์ ก็เป็นเครือข่ายที่ผลิต "วาทกรรม" ทางเลือกสู่สังคมในช่วงพุทธศตวรรษที่ 2520 ขณะเดียวกันในด้านเศรษฐกิจเริ่มมีการฟื้นฟู วงการหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ เริ่มเข้าสู่ระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรม ตั้งแต่ช่วงประมาณปี พ.ศ.2524 เป็นต้นมา ธุรกิจการพิมพ์เชิงพาณิชย์ ได้รับความนิยม มีการผลิตสิ่งพิมพ์ในรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลายตามกลุ่มผู้อ่านมากขึ้น

หลังจากปี พ.ศ.2532 เป็นต้นมา มีการเลือกตั้งครั้งแรกในรอบ 12 ปี รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก เสรีภาพของสื่อเริ่มเปิดกว้างมากขึ้น มีการผลิตสิ่งพิมพ์แบบอุตสาหกรรม เต็มตัว สิ่งพิมพ์ต้องการรายได้ โดยการแบ่งกันเพิ่มยอดจำหน่ายและขยายพื้นที่โฆษณา เนื้อหาปรากฏจึงมีลักษณะที่ต้องขายได้ ซึ่งมักเป็นเรื่องเร้าอารมณ์หรือบุคคลของกลุ่มอำนาจที่เกี่ยวข้องกัน เอื้อประโยชน์ให้คนกลุ่มเล็กที่มีอำนาจซื้อและสามารถสนองประโยชน์ให้แก่กันได้ผ่านทางธุรกิจ

นอกจากนี้ ในการเสนอข่าวสาร สื่อมวลชนมักเสนอข่าวโดยมีวัฒนธรรมการเสนอแบบเดียวกัน มีกลไกทางการตลาดเป็นตัวกำหนดนโยบายการทำงาน โดยเฉพาะช่วงหลังเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 สื่อได้กลายเป็นธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ ข่าวสารมักให้พื้นที่คนกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ แต่ไม่ให้พื้นที่คนกลุ่มอื่นๆ ทำให้ขาดความหลากหลายทางความคิด

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากประกาศรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ที่ได้ให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความสามารถในการเข้าถึงสื่ออันเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชน รวมทั้งแนวคิดการสร้าง ความเข้มแข็งของภาคประชาชน การสื่อสารจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอันมาก มีการรวมกลุ่มเผยแพร่แนวคิดของตน ผ่านสื่อ หรือผลิตสื่อขึ้นเอง เพื่อการสื่อสารในกลุ่ม หรือสื่อสารสู่สาธารณะอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสื่อจากองค์กรภาคประชาชน มูลนิธิหรือกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย โดยมุ่งในการเผยแพร่แนวคิดมากกว่าการแสวงหากำไร นอกจากนี้ สิทธิการจัดการวิถีชีวิตและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับตนได้รับการชูประเด็นขึ้น มีความ

ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับรากหญ้ามากขึ้น โดยคนกลุ่มนี้ต้องการเสนอความเห็นที่แตกต่างจากความคิดกระแสหลักที่มีกมมาจากฝ่ายรัฐทางเดียว ให้สาธารณะวงกว้างได้เข้าใจการมองสภาพความเป็นจริงจากระดับภาคประชาชนอย่างถูกต้อง รวมถึงยกระดับเป็นนโยบายสาธารณะที่มาจากทุกกลุ่มทุกฝ่ายในสังคม มิใช่มาจากส่วนกลางดังเช่นในอดีต ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตกับคนในแต่ละท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์กรและการทำงานข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

การศึกษาองค์กรและการทำงานข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในบทนี้เป็นการรายงานผลการศึกษาจากการรวบรวมเอกสารขององค์กร การเข้าไปสังเกตการณ์ ร่วมทำงานและการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการผลิตข่าว ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้เป็น 4 ประเด็นคือ

1. แนวคิด ที่มาและการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม
2. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานและการดำเนินงานที่ผ่านมา
3. ธรรมนูญบริษัทและโครงสร้างองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม
4. กระบวนการผลิตข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม

สำหรับตอนที่ท้ายในบทนี้ จะเป็นการสรุปภาพรวมของการทำงาน เพื่อที่จะเป็นพื้นฐาน ในการทำความเข้าใจองค์กร และสามารถนำไปเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นสื่อมวลชนกระแสหลักในบทถัดไป

1. แนวคิด ที่มาและการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม

ข่าวเล็กข่าวน้อยจะค่อยๆ สร้างภาพ สร้างประเด็นปัญหาสาธารณะขึ้นมา ทำให้สังคมเข้าใจปัญหาอันสลักซับซ้อนได้ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2543)

ในอดีตที่ผ่านมาภาคประชาชนประสบปัญหาอุปสรรคครั้งแล้วครั้งเล่าในการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน เรื่องราวปัญหาผลกระทบในชนบทต่อคนจนและผู้ด้อยโอกาสไม่สามารถแทรกพื้นที่ที่สื่อได้ เพราะภาครัฐและธุรกิจได้ยึดครองพื้นที่สื่อไปจนหมดสิ้น แม้บางครั้งจะสามารถช่วงชิงพื้นที่สื่อได้บ้างเป็นครั้งคราว แต่ก็ยังเป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งรุนแรง สื่อมวลชนจึงสนใจติดตามทำข่าว และการเสนอข่าวของสื่อมวลชนบางส่วนยังเป็นเครื่องมือของรัฐปิดเบี่ยงข้อเท็จจริง เช่น กรณีการชุมนุมประท้วงในเรื่องต่างๆ มักถูกโจมตีอยู่บ่อยๆ ว่า มีผู้ชักใยอยู่เบื้องหลังบ้าง ได้รับเงินต่างชาติบ้าง ขณะที่ภาคประชาชนไม่มีโอกาสอธิบายต่อสังคมเพราะไม่มีสื่ออยู่ในมือ ทำให้ชนชั้นกลางซึ่งอยู่ห่างไกลปัญหาที่ยากที่จะเข้าใจปัญหาอันสลักซับซ้อนได้

ด้วยเหตุการณดังกล่าว จึงมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนะ และเสนอแนวทางโดยกลุ่มนักคิด นักพัฒนาเอกชนและนักกิจกรรมทางภาคเหนือ ช่วงปลายปี พ.ศ. 2542 ที่จัดตั้งสำนักข่าวภาคประชาชน โดยใช้ชื่อว่า สำนักข่าวประชาธรรม เพื่อกำหนดทิศทางข่าวสาร นำเสนอข้อเท็จจริงต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้ภาคประชาชนสามารถทำความเข้าใจขยายฐานแนวร่วมพันธมิตรเป็นพลังผลักดันทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีสำนักข่าวภาคประชาชนแห่งนี้ ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ในฐานะประธานกรรมการสำนักข่าวประชาธรรมได้กล่าวไว้ว่า (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2544)

อุบัติเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวต่างๆ ของประชาชน โดยเฉพาะในระดับรากหญ้าไม่ค่อยได้รับการรายงานแก่สาธารณชนจากสื่อกระแสหลัก โดย 3 สิ่งที่ขาดหายอย่างเห็นได้ชัดคือ

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนในกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการของรัฐ ธุรกิจเอกชน หรือความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้สังคมนิยามปัญหาจากประสบการณ์ของคนจำนวนน้อยที่เข้าถึงรายงานข่าวของสื่อได้เท่านั้น ดังนั้น เมื่อมีการตัดสินใจนโยบายสาธารณะในด้านใดๆ จึงมักเป็นการมองปัญหาด้านเดียวเสมอ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนระดับรากหญ้าอย่างกว้างขวาง

2. สาธารณะไม่ค่อยได้รู้เรื่อง การที่ประชาชนระดับรากหญ้าได้เคลื่อนไหวแก้ปัญหาที่ตนเผชิญอยู่ตลอดเวลา ทั้งโดยการจัดองค์กรให้เด่นชัดและทั้งโดยดำเนินการเป็นอิสระในแต่ละครอบครัวหรือชุมชน เพราะสื่อกระแสหลักไม่รายงานทำให้สังคมไทยมองไม่เห็นศักยภาพของประชาชนในการแก้ไขปัญหาที่ตนเผชิญอยู่ในหลากหลายแนวทางที่พิสูจน์จากการทำได้จริงมาแล้ว จึงเป็นเหตุให้สังคมไทยมีแนวโน้มพึ่งพิงวิธีการจัดการของต่างชาติ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ๆ ที่แก้ยากมากขึ้น เพราะขาดสภาพทางสังคมที่เป็นจริงของไทยเป็นฐาน

3. รายงานข่าวที่ประชาชนได้รับทุกวันนี้คือ การตอบโต้ของมุมมองที่ต่างกันระหว่างกลุ่มต่างๆ แต่น่าสังเกตว่าไม่เคยมีมุมมองของชาวบ้านระดับล่างๆ เลย ฉะนั้นนโยบายสาธารณะที่เกิดจากการผนวกมุมมองซึ่งแตกต่างหลากหลายนี้จึงไม่เคยสะท้อนมุมมองของชาวบ้านระดับล่างอยู่ด้วย นโยบายสาธารณะของชาติจึงเป็นนโยบายสาธารณะของคนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจเข้าถึงการรายงานข่าวของสื่อเท่านั้น ในขณะที่คนส่วนใหญ่ถูกกีดกันออกไปจากการประกอบความคิดเห็นขึ้นมาเป็นนโยบายสาธารณะ

อย่างไรก็ตามก็มีความสำคัญมานานแล้วว่าจำเป็นต้องทำ 3 สิ่งทีกล่าวข้างต้นให้แพร่หลายมากขึ้นในสื่อต่างๆ แชนแนลและก็ได้มีการดำเนินงานกันหลายกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำนักข่าวประชาธรรมคิดว่า การใช้สื่อกระแสหลักที่มีอยู่ จะเป็นหนทางที่ประหยัดและน่าจะเห็นผลได้รวดเร็วกว่า ฉะนั้น จึงหาหนทางที่จะร่วมมือกับสื่อกระแสหลัก เสริมส่วนที่สื่อกระแสหลักอ่อนแอ คือข่าวคราวของภาคประชาชน ร่วมมือกันส่งข่าวให้แก่สำนักข่าว เพื่อขยายข่าวนั้นแก่สื่อกระแสหลัก รวมทั้งเผยแพร่ข่าวนั้นในเวลาต่อมาแก่สาธารณชนทั่วไปด้วย ยุทธวิธีดังกล่าวนี้น่าจะให้ผลได้ในเวลาอันสั้นกว่าและด้วยการลงทุนที่ต่ำกว่ายุทธวิธีอื่น

นอกจากนี้ ภาคประชาชนมีความสำคัญมากขึ้นในแง่เป็น ผู้กระทำ แต่สื่อกระแสหลักโดยทั่วไปมีความสำคัญต่อความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มากเพียงพอ ทำให้การที่สื่อใหญ่ๆ จะตามไปเก็บข้อมูลและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวภาคประชาชนมีไม่มากนัก การที่ตั้งสำนักข่าวประชาธรรมเพื่อป้อนข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในภาคประชาชน จึงไม่ได้เป็นการช่วยให้ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อได้เท่านั้น แต่ยังเป็นการช่วยให้สื่อกระแสหลักเองสามารถปรับตัวเพื่อเข้าถึงภาคประชาชนซึ่งมีความสำคัญมากขึ้นไปพร้อมกัน นับเป็นคุณประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย

โดยสรุปแนวคิดและยุทธศาสตร์ของการข่าวภาคประชาชนคือ ต้องเอาเรื่องราวของประชาชน ปัญหาของประชาชน ความซับซ้อนของปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชน ผลกระทบรวมทั้งทางแก่ที่ประชาชนเสนอความสำเร็จ ศักยภาพ ข้อมูลที่เป็นจริงทั้งหมดนี้ เข้าไปชิงความรับรู้ของสังคมในวงกว้าง ไม่ว่าจะคนชั้นกลางใน

เมืองหรือประชาชนทั่วไปเองก็ตาม เพื่อให้เขาสามารถสร้างโลกทัศน์ของเขาขึ้นมา โดยมีเรื่องราวของประชาชนเข้าไปเป็นฐานอยู่ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่ผลในระยะยาวต่อการสร้างนโยบายสาธารณะที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรมและยุติธรรมในอนาคต

2. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานและการดำเนินงานที่ผ่านมา

ยุทธศาสตร์การข่าว(เอกสารสำนักข่าวประชาธรรม, 2543)

1. จัดตั้งสำนักข่าวที่เป็นองค์กรอิสระ
2. สร้างพลังความชอบธรรมแก่ขบวนการประชาสังคม ทำความจริงให้ปรากฏ
3. สร้างสรรข่าวสารเชิงบวก ขยายแนวร่วม สร้างพันธมิตรสื่อมวลชน
4. สนับสนุนภาคประชาชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง เป็นหนทางแก้ปัญหาประเทศชาติ
5. รู้เขา รู้เราเท่าทันกระแสสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งสำนักข่าวที่สื่อสารประเด็นปัญหา ความเคลื่อนไหว การพัฒนาและความเข้มแข็งของภาคประชาชนได้อย่างถูกต้อง(accuracy) เป็นธรรมและสร้างสรรค์
2. เพื่อให้องค์กรสื่อส่วนกลางของภาคประชาชนเองที่ทำหน้าที่รวบรวม กลั่นกรอง สนับสนุนข่าวสารให้เป็นความรู้ และเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการทำงานของภาคประชาชนอย่างมีพลัง
3. เพื่อให้มีองค์กรสื่อส่วนกลางของภาคประชาชนที่สามารถทำงานข่าวร่วมกับสื่อมวลชนทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศได้อย่างมืออาชีพ รวมถึงการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและสร้างสรรค์แนวทางใหม่ๆ ในการนำเสนอข่าวสารของภาคประชาชน
4. เพื่อให้กลุ่มองค์กรในภาคประชาชน พัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อ ผลิตสื่อ และวิธีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในภาคประชาชนเองและแก่สาธารณะ
5. เพื่อให้ภาคประชาชนเป็นฝ่ายรุกและถ่วงดุลในกระแสข่าวสาร สร้างความชอบธรรมและอาจนำไปสู่การมีสื่อประชาสังคมในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

1. ขันตรีียมการ

- 1.1 ขยายความคิด แสวงหาความเห็นชอบและความสนับสนุน โดยอาจเป็นการติดต่อเจรจา การจัดทำเอกสารโครงการเพื่อเชิญชวน หรือแผ่นพับเผยแพร่(Brochure) แก่กลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้
 - สื่อส่วนกลางให้เข้าเป็นสมาชิกสำนักข่าวฯ ระยะเวลา 1 ปี จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ราย ทั้งนี้อาจเริ่มต้นขยายจากความน่าเชื่อถือของบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ
 - องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ NGO เข้าถือหุ้นและร่วมในคณะทำงานระดับต่างๆ โดยมีข้อกำหนดให้องค์กรพัฒนาเอกชนที่ถือหุ้น จะต้องจัดให้มีผู้สื่อข่าองค์กรไว้สนับสนุนสำนักข่าว
 - นักวิชาชีพสื่อ นักเขียน นักพัฒนา นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อร่วมเป็นกลไกการทำงานหรืออาสาสมัคร หรือนักข่าวอิสระ(stringer)ระดับต่างๆ

- องค์กรธุรกิจ บุคคลทั่วไป หรือเครือข่ายต่างๆ ในขอบข่ายทั่วประเทศเพื่อร่วมเป็นสมาชิกหรือผู้ถือหุ้น หรือผู้บริจาค

1.2 ระดมทุน เริ่มดำเนินการทันทีหลังมติจัดตั้งสำนักข่าว ทั้งนี้จะต้องระดมทุนให้ได้ไม่ต่ำกว่า 300,000 บาท(สามแสนบาท) จากช่องทางต่างๆ ได้แก่

- ผู้ถือหุ้นในราคาเรือนหุ้นละ 100 บาท (หนึ่งร้อยบาท)

จากผู้ถือหุ้นประเภทองค์กร องค์กรละไม่ต่ำกว่า 100 หุ้น = 10,000 บาท

ประเภทบุคคล คนละไม่ต่ำกว่า 10 หุ้น = 1,000 บาท

โดยผู้ถือหุ้นทุกประเภทจะถือหุ้นได้ไม่เกิน 10 % ของทุนจดทะเบียน

- จากสื่อส่วนกลางที่เป็นสมาชิกอย่างน้อย 5 องค์กรสื่อ ซึ่งจะเป็รายได้ประจำเดือนสำหรับค่าใช้จ่ายสำนักงานและบุคลากร

- จากการจัดทำโครงการวิจัยที่สอดคล้องแก่การจัดตั้งสำนักข่าวเพื่อขอรับทุน สกว. เช่น หัวข้อมูลเหตุและผลลัพธ์การเสนอข่าวสารการเคลื่อนไหวภาคประชาชนในสื่อสารมวลชนทัศนคติการจัดของชนชั้นกลางต่อข่าวสารการเคลื่อนไหวภาคประชาชนศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสำนักข่าวภาคประชาชนเป็นต้น

- กรรมการคณะทำงานฝ่ายระดมทุน มีพันธกิจ(mission)ในการแสวงหาทุนทรัพย์จากช่องทางและแหล่งทุนต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ(ทั้งนี้หลังจากที่สำนักข่าวได้รับการตอบรับที่ดี)

1.3 จัดองค์กร ดำเนินการภายหลังระดมทุนได้ไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของทุนเป้าหมาย โดย

- คณะทำงานก่อตั้งประกอบด้วย ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ สุชาติ จักรพิสุทธ์ ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ คำรณ คุณะดิลก นันทา เบญจศิลารักษ์ ประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล นิธิ ดีสุดจิต

- คณะทำงานก่อตั้งมีมติให้จัดรูปองค์กรเป็น บริษัทจำกัด ด้วยเหตุผลเพื่อเป็นองค์กรธุรกิจที่มาโครงสร้างและการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ รองรับการพัฒนาและความเติบโตขององค์กรในอนาคต เพื่อกำหนดความรับผิดชอบของกรรมการบริหาร ซึ่งไม่มีค่าตอบแทน

- คณะทำงานก่อตั้งมีมติให้สำนักงานของสำนักข่าว ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 77/1 หมู่ 5 ต.สุเทพ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ 50200 เป็นการชั่วคราว

- บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร แต่หากมีกำไรเกิดขึ้นต้องนำกำไรนั้นไปพัฒนาองค์กรเป็นด้านหลัก

- จัดตั้งกลไกการทำงานระดับภาคและระดับประเทศขึ้น เพื่อเป็นสำนักข่าวที่มีขอบข่ายงข่าวทั่วประเทศ

- แสวงหาบุคลากรมืออาชีพด้านสื่อ 1 - 2 คน เพื่อทำหน้าที่บรรณาธิการข่าว และ/หรือหัวหน้าข่าว มีค่าตอบแทนรายเดือน

- จัดตั้งเครือข่ายผู้สื่อข่าวจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ถือหุ้น หรือไม่ถือหุ้นทำการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านทักษะการสื่อข่าว การเขียนข่าวฯ เพื่อเตรียมความพร้อม

- ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ กงบรรณาธิการภาคและเครือข่ายทั่วประเทศ

1.4 เปิดตัว ภายหลังความพร้อมต่างๆ อาจจัดให้มีงานแถลงข่าวเปิดตัวสำนักข่าวอย่างเป็นทางการ เพื่อเสริมภาพพจน์ แสวงหาแนวร่วมและเป็นการระดมทุนไปพร้อมกัน

ในที่นี้ จะเปิดตัวสำนักข่าวอย่างเป็นทางการภายใน เดือนพฤศจิกายน 2543

2. ชั้นปฏิบัติงาน

2.1 ระยะเวลาที่ 1 ทดลองผลิต

- ระยะเวลาก่อนการเปิดตัวอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นช่วงเดือนตุลาคม 2543 สำนักข่าวจะทำการทดลองผลิต(Test run) ทั้งระบบ เพื่อผลิตให้ได้วันละ 5 ข่าว สัปดาห์ละ 1 บทความตามเป้าหมาย
- จัดส่งข่าวแก่สมาชิกสื่อส่วนกลาง ผู้ถือหุ้นตามกลไกที่วางไว้ เป็นบริการฟรี 1 เดือนเพื่อสร้างความยอมรับ(recognition) ทำให้ข่าวสารจากสำนักข่าวนี้น่าเชื่อถือได้ กว้าง ลึก และแตกต่าง วัตถุประสงค์โดยที่สื่อมวลชนส่วนกลางมีการนำข่าวสารนี้ไปใช้
 - ต่อผู้ถือหุ้นให้เกิดความมั่นใจในการคงอยู่ช่องทางสื่อสารใหม่นี้ และได้รับประโยชน์ตามวัตถุประสงค์
 - ในแง่องค์กร มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ มีพัฒนาการที่ดีทั้งระบบงานและบุคลากร มีปัจจัยบวกแก่การพัฒนาแผนงานในระยะต่อไป

2.2 ระยะเวลาที่ 2 ปฏิบัติงานและขยายสมาชิก

โดยจัดให้มีกรรมการรับผิดชอบการขยายฐานสมาชิกให้กว้างขวาง เพื่อให้สำนักข่าวพึ่งตนเองได้จากรายได้ส่วนนี้ อาทิ

- องค์กรสื่อ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร
- กลุ่มบริษัทสิ่งพิมพ์ กลุ่มบริษัทผู้ผลิตรายการสารคดี ผู้ผลิตโฆษณา
- สถาบันวิจัยต่างๆ และหน่วยราชการบางแห่ง
- สถาบันไทยคดีศึกษาในต่างประเทศ
- พรรคการเมือง หรือนักการเมืองที่คัดสรร

ฯลฯ

3. ระบบการทำงาน สำนักข่าวฯ จะมีระบบการทำงาน ดังนี้

3.1 งานข่าวประจำวัน ได้แก่ การส่งข่าวประจำวันถึงสมาชิกสื่อส่วนกลางจำนวน 5 ข่าว ด้วยวิธีแฟกซ์ อีเมล โดยสำนักข่าวจะมีการนำเสนอข่าวในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านเอดส์/สาธารณสุข	- ด้านเด็ก สตรี
- ชนเผ่า	- ศิลปวัฒนธรรม/ภูมิปัญญา
- ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม	- เกษตร
- เมือง/สลัม	- สิทธิชุมชน เศรษฐกิจ การเมืองท้องถิ่น

3.2 สรุปข่าวประจำสัปดาห์ หรือจัดทำบทความแก่สมาชิกสื่อส่วนกลางและผู้ถือหุ้น โดยวิธีแฟกซ์ อีเมล และ ปณ. สัปดาห์ละครั้ง หรือ 1 บทความ

3.3 จัดประชุมโต๊ะข่าวประจำสัปดาห์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และปรับปรุงระบบข่าวสาร

3.4 จัดทำ WEBSITE สำนักข่าว เพื่อให้สมาชิกทุกประเภทและผู้ถือหุ้นเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว เพื่อประชาสัมพันธ์ทั่วไป

3.5 แลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงเครือข่ายข่าวสารภาคประชาชนที่มีอยู่แล้ว ทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผสพ..ราฟลา มอส. โครงการสื่อสันติภาพ สำนักข่าว IPS วิทยุชุมชน เป็นต้น

3.6 มีตัวแทนหรือผู้ปฏิบัติงานจากผู้ถือหุ้น NGO ทำหน้าที่เป็น ผู้สื่อข่าว สนับสนุนสำนักข่าวอย่างเป็นทางการโดยมีบรรณาธิการข่าว หรือหัวหน้าข่าว เป็นผู้ติดตาม กำกับการสื่อข่าวและการ rewrite

3.7 มีอาสาสมัครจากสถาบันอุดมศึกษา ผู้นำเยาวชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรชาวบ้านร่วมสนับสนุนการสื่อข่าว หรือเขียนข่าว

3.8 จัดให้มีการฝึกอบรมงานข่าวแก่บุคลากรจากข้อ 3.6 และ 3.7

3.9 จัดให้มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้ถือหุ้น อย่างน้อยปีละครั้ง

3.10 การดำเนินงานตามระบบนี้อาจหมายถึงระยะเวลา 1 ปีหรือเมื่อสำนักข่าวมีศักยภาพความพร้อมก้าวสู่พัฒนาการต่อไป ตามความเห็นของที่ประชุมใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ถือหุ้น และคณะกรรมการ

4. พัฒนาการ เมื่อสำนักข่าวเข้มแข็งเติบโตใหญ่ขึ้น อาจมีบทบาทหน้าที่ และพัฒนาการองค์กร ดังนี้

4.1 ขยายฐานสมาชิกและการขายข่าวไปยังต่างประเทศ โดยจัดเป็นภาษาอังกฤษ

4.2 เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการประมวลเพิ่มข่าว เพิ่มภาพเพื่อการค้นคว้าอ้างอิง และให้บริการแก่สมาชิกให้มากขึ้นต่อไป

4.3 จัดให้มีการฝึกอบรม การพัฒนากรรมวิธีการสื่อสาร การผลิตสื่อและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้สื่อ แก่อาสาสมัคร NGO และองค์กรสมาชิก(อาจสานความร่วมมือกับสภาการหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าว หรือนักวิชาการด้านสื่อเพื่อเป็นการขยายแนวร่วมด้วย)

4.4 จัดเวทีสัมมนา อภิปรายหรือเวทีวิเคราะห์ขยายความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาและสถานการณ์ภาคประชาชนแก่สาธารณะ

4.5 สร้างสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นปากเสียงและเป็นเครื่องมือระดับยุทธศาสตร์ เช่น หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุจนถึงขั้นการผลิตสื่อเป็นของตนเอง ตามความเป็นไปได้

4.6 ผลิตงานเขียนรูปแบบต่างๆ เข้าสู่ช่องทางสื่อส่วนกลาง นิตยสาร รายการวิทยุ ฯ ที่มีอยู่

4.7 สร้างสรรค์ และพัฒนาการสื่อสารรูปแบบใหม่ ช่องทางใหม่ เช่น การใช้สื่อประเพณี (ข้อขอหมอลำ) การแสดงหุ่น คนตรี ศิลปะ ฯลฯ ตลอดจนการสื่อสารระดับบุคคล และระดับองค์กร

4.8 เป็นแหล่งสนับสนุนองค์ความรู้ด้านงานสื่อแก่ภาคประชาชน
ปัจจัยที่อาจสนับสนุนหรือเป็นข้อจำกัด

1. สำนักข่าวจะตอบสนองงานข่าวอย่างมีประสิทธิภาพได้ จะต้องได้รับการสนับสนุนข่าวอย่างกว้างขวางมาก ฉับไวและทันเหตุการณ์ มิฉะนั้นจะสร้างการยอมรับจากสื่อส่วนกลางไม่ได้

2. NGO ต้องร่วมมือโดยถือเป็นภารกิจอย่างจริงจัง อาทิ การจัดสรรคนเป็นผู้สื่อข่าว รายงานข่าว สนับสนุนสำนักข่าว ซึ่งต้องถือเป็นงานปฏิบัติประจำวัน

3. บุคลากรที่จะมารับหน้าที่บรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าข่าว ต้องมีความสามารถและความคล่องตัวสูงเป็นตัวแปรของความสำเร็จ

4. กรรมการคณะทำงานฝ่ายวิชาการ ต้องเป็นที่ยอมรับและสามารถให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนร่วมทำงานได้อย่างแท้จริง

5. มีความสามารถที่จะบริหารจัดการสำนักข่าวอย่างมืออาชีพ

5. นิติกรรมและโครงสร้างองค์กร

5.1 สำนักข่าวมีฐานะเป็นองค์กรนิติบุคคล จัดทะเบียนเป็น บริษัท สำนักข่าวประชาชน จำกัด จัดทำระบบบัญชี งบดุล และระบบภาษีเช่นเดียวกับบริษัทจำกัดโดยทั่วไป

5.2 บริษัท สำนักข่าวประชาชน จำกัด มีกรรมการบริหารรวม 7 ท่าน คือ

- ประธานกรรมการบริหาร ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์

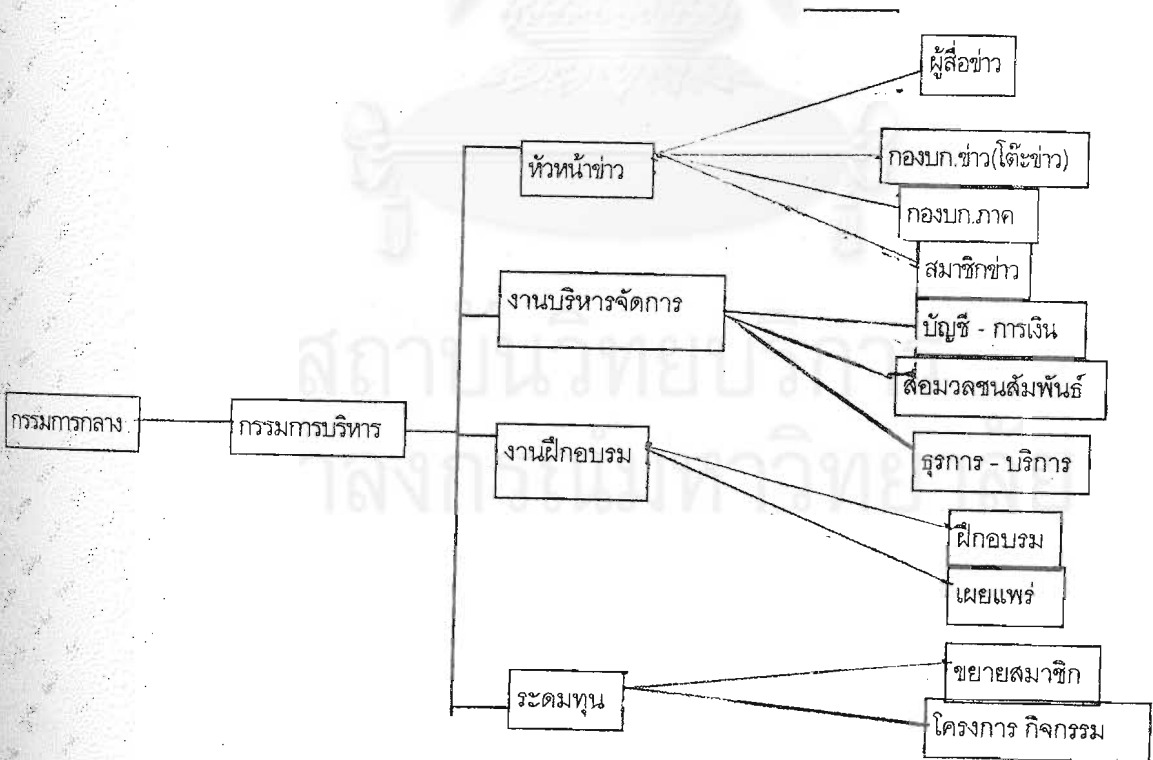
- กรรมการบริหาร สุชาติ จักรพิสุทธิ์ ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ คำรณ คุณะดิลก สวิง ตันอุดม ไพสิฐ พานิชย์กุล ประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล

5.3 กรรมการ 2 ใน 3 ท่านตามที่ประชุมบริษัทเสนอมีอำนาจผูกพันนิติกรรมสัญญา หรือลงนามในเช็ค

5.4 กรรมการบริหาร ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการภารกิจเป็นเวลา 1 ปี หลังจากนั้นให้มีการสรรหากรรมการบริหารชุดใหม่ หรือหากที่ประชุมใหญ่มีมติให้กรรมการบริหารชุดเดิมทำหน้าที่ต่อไป

5.5 การจัดโครงสร้างองค์กร

แผนภาพที่ 5.1 แผนภาพแสดงการจัดองค์กรของสำนักข่าวประชาชนในช่วงก่อตั้งองค์กร

1. กรรมการกลาง เป็นกรรมการระดับประเทศได้แก่

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ วิทยาการ เชียงกูล ดร.บุญรักษ์ บุญยะเขตมาลา
ดร.จิรพร วิทยศักดิ์พันธ์ นพ.บัญชา พงษ์พานิช ดร.ชยันต์ วรรณะภุติ พิทยา ว่องกุล สวิง ต้นอุดม
สมพันธ์ เตชะอธิก ชวรงค์ ลิมป์ปัทมาณี ชนิตา จรรยาแพทย์ ศรีสุวรรณ ครอบจักร ชมชวน บุญระหงษ์

2. กรรมการบริหาร เป็นกรรมการคณะทำงาน แบ่งความรับผิดชอบเป็นงานฝ่ายต่างๆ คือ

ประธานกรรมการบริหาร	ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์
กรรมการ/รับผิดชอบงานบริหารจัดการ	สุชาติ จักรพิสุทธิ์
กรรมการ/รับผิดชอบงานฝึกอบรม	คำณ คุณะติลก ประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล
กรรมการ/รับผิดชอบงานระดมทุน	ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ
กรรมการ/รับผิดชอบด้านกฎหมาย	ไพสิฐ พานิชกุล
กรรมการ/รับผิดชอบงานข่าว	ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ คำณ คุณะติลก สวิง ต้นอุดม ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ

3. กองบรรณาธิการสำนักข่าว(โต๊ะข่าว)

ดร.ชยันต์ วรรณะภุติ อ.อรรถจักร สัตยานุรักษ์ อุดร วงษ์ทับทิม ดร.จิรพร วิทยศักดิ์พันธ์ อ.สวดศรี
เผ่าอินจันทร์ ชัยพันธ์ ประภาสวัตติ อ.สมชาย ปรีชาศิลปกุล มนตรี จันทวงศ์ ชูศักดิ์ วิทยศักดิ์ พฤกษ์
ยิมมันตศิริ ชูศรี ไตรสนธิ นวัตกรรม สุวรรณพัฒนา สมชัย ศิริชัย สืบสกุล กิจนุกร อุไรรัตน์ ไพบูลย์วัฒนกิจ
ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ เจษฎา โชติกิจวิฑูรย์ สมนึก เบญจวิทยาธรรม ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี
ประยงค์ ดอกกล้วย กิงกร นรินทรกุลฯ นันทา เบญจศิลารักษ์ นิธิ ดีสุดจิต องอาจ ฤทธิ์ปรีชา นิคม
พุกตา

4. กองบรรณาธิการภาค

ภาคกลาง	สุภาพรณ พลังศักดิ์ นันทพร พงษ์ทิพย์ สำราญจิต ศยามล ไกรยูรวงศ์ ราเจ็ช เดวิด ฮับเบิล
ภาคใต้	อัมพร หนูแก้ว พิสิฐ ชาญเสนาะ บรรจง นะแส
ภาคอีสาน	สนั่น ชูสกุล สมพันธ์ เตชะอธิก อภิรักษ์ ป็องภัย
ภาคเหนือ	ชัยวัฒน์ จันทิมา ศรีสะเกษ สมาน เทวินทร์ อัครศิลากุล บุญยีน คงเพชรศักดิ์ ลำรวย ผัดผล วิชิต ถิ่นวัฒนากุล อัจฉรา รักยุติธรรม ภาสกร อินทุमार สุวิธานนท์ รัตนนิมล อานันตี จัตุรัตน์ สมชาติ ภาวระสุวรรณ ฯลฯ

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงแผนปฏิบัติการระยะเริ่มต้น (มิถุนายน - ธันวาคม 2543)

กิจกรรม	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประสานงานพื้นที่ สร้างทีมผู้สื่อข่าว แหล่งข่าว	←	→					
2. ประสานงานจัดตั้งสำนักงานข่าว	←	→					
3. งานฝึกอบรม	←	→	→	→			
4. จัดระเบียบองค์กรและเอกสารทางนิติกรรม				←	→		
5. ขยายสมาชิก				←	→		
6. ตัวอย่างชาย/บริการข่าวฟรี					←	→	
7. ขยายข่าว						←	→

การดำเนินงานที่ผ่านมา

สำนักข่าวประชาธรรมได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ โดยได้เริ่มระดมทุนในขั้นแรกได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5.2 ตารางสรุปยอดระดมทุน สำนักข่าวประชาธรรม

วันที่ 2 มิถุนายน 2543

ลำดับ	หน่วยงาน/บุคคล	จำนวนเงิน
1.	โครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตผู้บริโภค	10,000
2.	องค์กรประสานงานเครือข่ายงานพัฒนาชาวเขา	10,000
3.	สมาคมสร้างสรรค์ชีวิตและสิ่งแวดล้อม	30,000
4.	มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา	10,000
5.	มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ	50,000
6.	มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม	10,000
7.	ภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนงานพัฒนา	10,000
8.	โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ	5,000
9.	TERRA	5,000
10.	คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา	10,000
11.	ชมรมศิษย์เก่าบูรณะชนบทและเพื่อน	5,000
12.	Danced(ส่วนกลาง)	5,000

13.	เครือข่ายองค์กรชุมชนเมืองเชียงใหม่	10,000
14.	ชาวบ้านหมู่บ้านแม่ฆ้องมันยืน	10,000
15.	SWISSAID	10,000
16.	โครงการพะเยาเพื่องานพัฒนา	10,000
17.	มูลนิธิฟื้นฟูชนบท	10,000
18.	ราณี หัสสรังษี	5,000
19.	กวิน ชุตติมา	5,000
20.	ลำรวย ผัดผล	1,000
21.	เรวดี ประเสริฐเจริญสุข	3,000
22.	สุรพล สงฆ์รักษ์	1,000
23.	จรรยา เบญจวิทยาธรรม	1,000
24.	สมหญิง สุนทรวงศ์	5,000
25.	เบญจมาศ ศิริภัทร	1,000
26.	บาทหลวงรังสรรค์ ภาณุรักษ์	1,500
	รวมทั้งสิ้น	233,500

(สองแสนสามหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ด้านการเสนอขายข่าวแก่สมาชิก ได้เริ่มเจรจาขายสมาชิกแก่สื่อส่วนกลางเมื่อปลายเดือนมกราคม 2544 โดยมีประธานกรรมการคือ นิธิ เอียวศรีวงศ์ และกรรมการผู้จัดการ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ เป็นผู้เจรจาเสนอขาย ผลการขายและเจรจาเป็นดังนี้ (เอกสารรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานสำนักข่าวประชาธรรม 2 มี.ค. 2544)

- หนังสือพิมพ์ มติชนรายวัน ตอบรับเป็นสมาชิก 1 ปี/60,000 บาท
- หนังสือพิมพ์ ข่าวสด ตอบรับเป็นสมาชิก 1 ปี/ 60,000 บาท
- หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ขอระยะทดลอง 1 เดือน เพื่อดูว่าจะสามารถนำข่าวไปเสนอหรือเจาะข่าวเพิ่มเติมได้หรือไม่ เนื่องจากระดับเจ้าของหนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วย แต่ระดับบรรณาธิการสนับสนุนสำนักข่าว
- หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ไม่สนใจ ไม่ตอบรับ
- เนชั่นกรุป ขอระยะทดลองทำข่าวฟรี 1 เดือน
- หนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ , สยามรัฐรายสัปดาห์, นิตยสารสารคดี, สำนักข่าวเกียวโด อยู่ในระหว่างการเจรจา

- โทรทัศน์ช่อง 7 ตอบรับเป็นสมาชิก 6 เดือน(พ.ค. - ต.ค. 44) แล้วเลิก โดยให้เหตุผลว่า ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสข่าวที่ยังไม่จบโทรทัศน์ต้องการข่าวเป็นชิ้นที่จบแล้ว ไม่ต้องการข่าวที่ต้องตามประเด็นต่อ

อนึ่งการติดต่อขายสมาชิกแก่สื่อส่วนกลางนั้น ได้รับข้อวิจารณ์และข้อเสนอหลายประการอาทิเช่น

- ภาพพจน์ของสำนักข่าวยังผูกพันกับองค์กรพัฒนาเอกชน
- ข่าวสารภาคประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการต่อสายตรง/ให้ข่าวจากเอ็นจีโออยู่แล้ว จึงไม่เห็นความจำเป็นในการซื้อข่าวประเภทนี้จากสำนักข่าว
- สำนักข่าวต้องทำให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง คือไม่ละเลยข่าวกระแสหลักและข่าวสารภาครัฐ แต่เสนอข้อเท็จจริงในมิติที่แตกต่างออกไป
- ผลผลิตงานข่าวของสำนักข่าวยังไม่โดดเด่นมากนัก ควรขยายแหล่งข่าวให้กว้างขวางหลากหลาย เจาะข้อเท็จจริงเบื้องหลังข่าว เป็นต้น

ปัจจุบันมีสำนักข่าวประชาธรรมมีสมาชิกเพิ่มขึ้นดังนี้

ตารางที่ 5.3 ตารางแสดงจำนวนสมาชิกและลักษณะการเผยแพร่ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

สรุปสมาชิกและการเผยแพร่

ประเภท	สมาชิก	จำนวน	ลักษณะการนำไปใช้
1. เสียค่าสมาชิก	สื่อ 1.ข่าวสด 2. มติชน 3. บางกอกโพสต์/โพสต์ทูเดย์ 4. ผู้จัดการและwebsiteไทยเดย์ดอทคอม	4	- นำข่าวและบทความไปตีพิมพ์โดยมิได้ดัดแปลง - นำข่าวและบทความตีพิมพ์โดยดัดแปลงหรือประกอบกับข่าวของ น.ส.พ. - ใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อติดตามข่าวต่อ
	สถาบันทางวิชาการ 1.สถาบันพระปกเกล้า 2. สถาบันวิจัยชุมชนท้องถิ่นพัฒนา	2	- ใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงค้นคว้าต่อ
	องค์กรอิสระ 1. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนสี่ภูมิภาค	4	- เผยแพร่ใน น.ส.พ. ข่าวชุมชน - เผยแพร่ในเครือข่ายวิทยุชุมชน
	บริษัทเอกชน 1. ปูนซีเมนต์ไทย 2. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย(ปตท.)	2	- เป็นข้อมูลในการทำวารสารของบริษัท - เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างบริษัทธรรมาภิบาล
2. เครือข่าย องค์กรภาค ประชาชน(ทุก เครือข่ายทั้งเอดส์ ทรัพยากร เกษตร ผู้หญิง เด็กและ ชาติพันธุ์)	- องค์กรชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน/เหนือ - องค์กรชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน/ใต้ - องค์กรชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน/อีสาน - องค์กรชุมชน/องค์กรพัฒนาเอกชน/กลาง	65 40 50 30	- กระจายข่าวสารให้เครือข่ายสมาชิกของตนเอง - ติดตามความเคลื่อนไหวของเครือข่ายภาค ประชาชนนอกเหนือเครือข่ายตนเอง - ติดตามความเคลื่อนไหวระดับนโยบาย
	นักวิชาการ	30	- ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงค้นคว้า
รวม		227	

สำนักข่าวประชาธรรมจัดส่งข่าวสารข้อมูลให้แก่สมาชิกเป็นประจำทุกวัน โดยผ่านระบบอีเมลล์สัปดาห์ละ 7 - 10 ข่าว(วันละประมาณไม่เกิน 3 ข่าว) และบทความหรือรายงานพิเศษสัปดาห์ละ 1 ชิ้น หลังจากนั้นก็จะนำข้อมูลข่าวสารที่แจกจ่ายให้แก่สมาชิก ไปเผยแพร่แก่สาธารณะในเว็บไซต์ของสำนักข่าว

กิจกรรมเพื่อสร้างฐานของสำนักข่าวประชาธรรม

กิจกรรมเพื่อสร้างฐานของสำนักข่าวประชาธรรมเป็นกิจกรรมด้านหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนางานด้านข่าวของสำนักข่าว ทั้งนี้ เป็นการสื่อสารสร้างความเข้าใจความสำคัญของภาคประชาชน สู่สาธารณะและเป็นการพัฒนาบุคลากรการทำข่าวไปด้วย มีกิจกรรมที่ดำเนินการดังนี้

1. การพัฒนา website สื่อภาคประชาชน เป็นการให้ฐานข้อมูลของสื่อภาคประชาชนเผยแพร่ข่าวสารภาคประชาชน และมีระบบฐานข้อมูลเพื่อให้ผู้สนใจค้นคว้าอ้างอิงได้ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

- จัดทำระบบฐานข้อมูลภายนอกเพื่อการเผยแพร่ข่าวสาร

1. จัดทำระบบ homepage สำนักข่าวประชาธรรมในชื่อ www.newsppnn.net

2. จัดทำฐานข้อมูล ประกอบด้วย ข่าว/บทความ จำนวน 1,146 รายการ ข้อมูลหนังสือ 123 รายการ แลกเปลี่ยนจดหมายที่เกี่ยวข้องกับข่าวจำนวน 584 รายการ วีดีโอ 8 รายการ

3. เชื่อมโยงเว็บไซต์/โฮมเพจจำนวน 61 รายการ

4. การพัฒนาระบบค้นหาและเชื่อมโยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

5. จัดทำระบบส่งข่าวฟรีภายหลังที่ส่งข่าวให้สมาชิก 10 วัน สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 73 ราย

- จัดทำฐานข้อมูลภายใน เพื่อการดำเนินงานจัดทำข่าว

1. ทำฐานข้อมูลที่อยู่ติดต่อเบอร์โทรศัพท์สื่อภาคประชาชน ที่ผลิตโดยองค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนทั้งประเทศ

2. รายชื่อ ที่อยู่ติดต่อสื่อประเภทอื่นๆ อาทิ จดหมายข่าวจำนวน 63 รายชื่อ สถานีวิทยุชุมชนจำนวน 158 รายชื่อ

2. จัดกิจกรรมเวทีสื่อภาคประชาชนภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อระดมความเข้าใจและความร่วมมือจากประชาชนภูมิภาคในการสนับสนุนการสื่อข่าวสู่สำนักข่าวประชาธรรม และเป็นการเสริมศักยภาพ แนวคิด การจับประเด็นข่าว ทักษะการเขียนข่าวและสื่อข่าวประเภทต่างๆ แก่ผู้ปฏิบัติงานข่าว สตริงเกอร์ เครือข่ายพันธมิตร และอาสาสมัคร นอกจากนี้เพื่อยกระดับพัฒนาไปสู่ศูนย์ประสานงานสื่อภาคประชาชนในอนาคต

ลักษณะของการจัดกิจกรรมเวทีสื่อภาคประชาชนเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยเนื้อหาและเทคนิคจากผู้ทรงคุณวุฒิ การบรรยาย การเสวนาแลกเปลี่ยน การแบ่งกลุ่มย่อยและการฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยการเขียนข่าวและนำเสนอข้อมูลเหตุการณ์ในพื้นที่ โดยมีหัวข้อการอบรมที่ผ่านมา ได้แก่ ปี 2545 กลยุทธ์การสื่อข่าวภาคประชาชนและการประสานเชื่อมโยงของเครือข่ายแต่ละจังหวัด การจับประเด็นข่าวภาคประชาชน เทคนิคการสื่อข่าวและการเขียนข่าวภาคประชาชน ประสพการณ์จากนักข่าวมืออาชีพ การระดมความร่วมมือ

ปี 2546 เทคนิควิธีการสัมภาษณ์ การทำข่าวสิ่งแวดล้อมและข่าวโครงการของรัฐ การทำข่าวสืบสวนสอบสวน การเขียนรายงานพิเศษ

3. เวทีส่วนกลางและปาฐกถาประจำปี เป็นเวทีเสวนาเชิงวิชาการประจำปี ที่สำนักข่าวประชาธรรมจัดเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและประสานความเข้าใจบทบาทของสื่อแกว่งวิชาชีพและวงวิชาการสื่อ รวมถึงสื่อสารความเข้าใจในองค์ความรู้ด้านสื่อสารมวลชนสู่สาธารณะ

กิจกรรมด้านการผลิตสื่อ

สำนักข่าวประชาธรรมได้ทุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน(พอช.)ในการให้ดำเนินการผลิตสื่อหนังสือพิมพ์ในนาม หนังสือพิมพ์ข่าวชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยใช้ฐานข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรม รูปเล่มขนาดแทบลอยด์ 8 หน้า จำนวนพิมพ์ 10,000 ฉบับต่อเดือน มีการจัดเนื้อหาคอลัมน์ ดังนี้

- ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับตัวอย่างทางเลือก ความสำเร็จขององค์กรชุมชนต่อเรื่องต่างๆ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรชุมชน

- สารคดี เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ต่างๆ
- บทความ ทรรศนะความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
- แนะนำชุมชน แนะนำธุรกิจชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน
- องค์ความรู้ชุมชน เนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการจัดการของชุมชนเมื่อเจอปัญหา
- เคล็ดลับชุมชน เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของชุมชน
- ตำนานน่ารู้ เน้นตำนานความเชื่อท้องถิ่นภาคเหนือ
- คมคำคมคิด เป็นวาตะหรือปรัชญาของชาวบ้าน หรือนักคิดที่น่าสนใจ
- แนะนำสื่อภาคประชาชน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิหุ และอื่นๆ
- จดหมายผู้อ่าน ให้ผู้อ่านเขียนเข้ามาเพื่อเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
- จาก พอช. แนะนำภารกิจและโครงการต่างๆ ของพอช.

อย่างไรก็ตาม การผลิตหนังสือพิมพ์ข่าวชุมชนผลิตได้เพียง 1 ปี (12 ฉบับ) ก็ต้องเลิกไป เนื่องจากไม่มีทุนสนับสนุน แต่จากการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักข่าวประชาธรรมพบว่า สามารถสร้างความตื่นตัวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับชุมชน และเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน มีการส่งจดหมายจากผู้อ่านเข้ามาขอหนังสือพิมพ์ข่าวชุมชนที่มาจากหลายอาชีพ หลากหลายชุมชน(เอกสารสรุปความก้าวหน้า 1 ปีโครงการความร่วมมือพัฒนาสื่อภาคประชาชน,2546)

3. ธรรมนูญบริษัทและโครงสร้างองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม

ธรรมนูญบริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด

1. บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด

จดทะเบียนนิติกรรมเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 โดยมีกรรมการบริหารบริษัท 7 ท่าน คือ

- นายนิธิ เอียวศรีวงศ์ เป็นประธานกรรมการ
- นางสุชาดา แม่นยำ เป็นกรรมการผู้จัดการ
- นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ เป็นกรรมการบริหาร
- นายคำรณ คุณะดิลก เป็นกรรมการบริหาร
- นายสรวง ดันอุต เป็นกรรมการบริหาร
- นายประหัยด์ จตุพรพิทักษ์กุล เป็นกรรมการบริหาร
- นายไพสิฐ พาณิชย์กุล เป็นกรรมการบริหาร

2. ปรัชญาและอุดมการณ์

สำนักข่าวประชาธรรม จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ด้วยเหตุผลที่ต้องการทำธุรกรรมร่วมกับธุรกิจสื่อทั่วไป โดยมีเป้าหมายจะเป็นสำนักข่าวทางเลือกที่ผลิตข่าวสารเพื่อชุมชนและคนจนไปสู่สื่อกระแสหลัก ด้วยเจตนาธรรมณ์ที่จะเป็นปากเสียงและเป็นช่องทางสื่อสารเพื่อถ่วงดุลข่าวสารทางเดียวที่ดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบัน อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการหนุนเสริมความเข้มแข็งของภาคประชาชนในยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารสาธารณะและการขยายพื้นที่ทางสังคม

สำนักข่าวประชาธรรม มีเป้าหมายที่จะพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจด้วยวิชาชีพการผลิตข่าว และเป็นองค์กรธุรกิจที่ไม่ค้ากำไรเกินควร จัดเป็นองค์กรธุรกิจเพื่อสังคม ผลกำไรอันพึงมีพึงได้จะต้องจัดสรรอย่างเป็นธรรม เพื่อใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานและนักข่าวชุมชน ตลอดจนการหนุนช่วยเครือข่ายพันธมิตร ในงานด้านสื่อทางเลือกและการขับเคลื่อนขบวนการสื่อภาคประชาชน

3. การบริหารจัดการ

3.1 กรรมการบริหาร 7 ท่าน มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับนโยบายและทิศทางการดำเนินงานขององค์กร โดยผ่านบทบาทหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการ

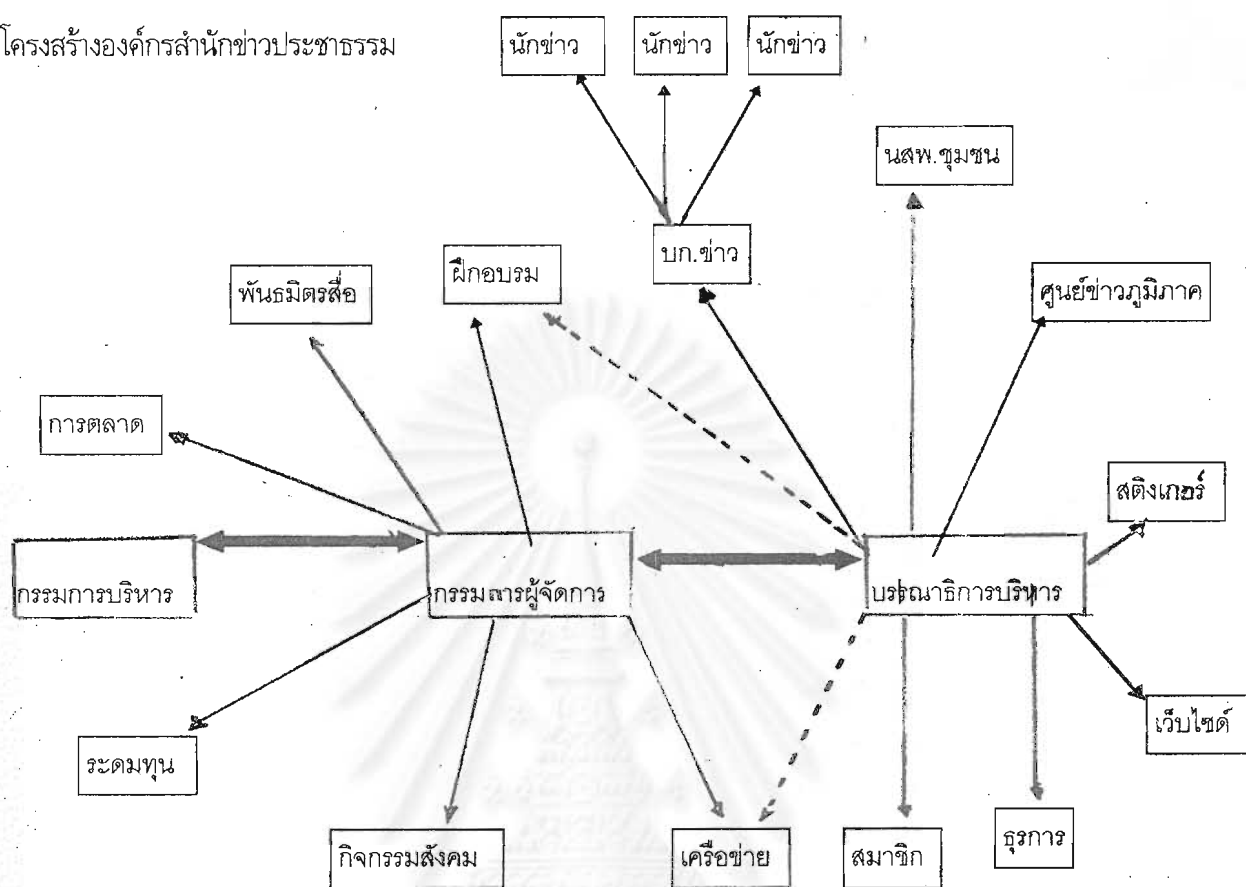
3.2 กรรมการผู้จัดการ มีบทบาทหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายและแสวงหาหนทางการสร้างรายได้(ระดมทุน) เสริมความมั่นคงและเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในภาคประชาชนและภาคสังคม กำกับดูแลผลผลิตให้ได้เต็มตามศักยภาพ และเอื้ออำนวยให้ทุกส่วนในองค์กรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 บรรณาธิการบริหาร มีบทบาทหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย และการบริหารจัดการระบบปฏิบัติงานข่าวให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการกำกับดูแลระบบการจัดการงานรายวัน การให้บริการสมาชิก และเป็นผู้สนับสนุนกรรมการผู้จัดการในงานภาคสังคม

3.4 ผู้ถือหุ้น จัดทำรายงานแก่ผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน

แผนภาพที่ 5.2 แผนภาพแสดงการจัดองค์กรและการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรม

แผนผังโครงสร้างองค์กรสำนักข่าวประชาธรรม

ที่มา : เอกสารสำนักข่าวประชาธรรม, 2543

ความคืบหน้าของศูนย์ข่าว

- ศูนย์ข่าวภาคเหนือ

ถือว่าเป็นทีมหลักในการประสานงานข่าวสารและผลิต ทั้งนี้เพราะมีบุคลากรเต็มเวลา มีเครื่องมือและงบประมาณสนับสนุน ขณะที่ศูนย์ภูมิภาคอื่นๆ ไม่มีบุคลากรเต็มเวลา ส่วนใหญ่เป็นระบบอาสาสมัคร โดยศูนย์ประสานงานภาคเหนือสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลและงบประมาณ

ภาคเหนือมีบุคลากรเต็มเวลา 3 คน (รวมกับทีม น.ส.พ.ข่าวชุมชน) ประกอบด้วย บรรณาธิการข่าว 1 และผู้สื่อข่าว 2 บรรณาธิการข่าวมีหน้าที่ในการดูเนื้อหา แจกจ่ายประเด็นให้แก่ผู้สื่อข่าว ดูแลทั้งศูนย์ภาคเหนือและศูนย์ข่าวภาคอื่นๆ นำข่าวที่ได้มา rewrite เพิ่มเติมเนื้อหาและกระจายแก่สมาชิก

นอกจากนี้ก็มีทีมผู้สื่อข่าวพิเศษในแต่ละจังหวัด ได้แก่ จ.พะเยา แพร่ ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่ทำหน้าที่ป้อนข่าว หรือทำข่าวตามที่มิบบรรณาธิการแจกจ่าย

- ศูนย์ข่าวภาคใต้

ไม่มีศูนย์ระดับภาค แต่กระจายเป็นศูนย์ย่อยระดับจังหวัด ได้แก่ จ.สงขลา จ.นครศรีธรรมราช จ.สุราษฎร์ธานี จ.ตรัง จ.ปัตตานี และ จ.ยะลา โดยผู้ประสานงานแต่ละจังหวัด จะเป็นผู้ประสานงานข่าว รวมไปถึงการเป็นตัวหลักในการทำข่าว และเขียนข่าว แต่ละจังหวัดมีข้ออ่อน ข้อเด่นแตกต่างกัน

จ.สงขลา โฟกัสสงขลาเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งเป็นนักข่าวท้องถิ่นที่มีสื่อของตนเอง โดยทำหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ มีนักข่าวประมาณ 5 คน โฟกัสสงขลาจะเป็นผู้คัดเลือกข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมสนใจ และเห็นว่าสามารถเชื่อมโยงเป็นประเด็นระดับชาติได้ หรือบางครั้งก็มีการเจาะประเด็นต่อเนื่อง หากว่าได้รับการประสานงานจากสำนักข่าวประชาธรรม ศูนย์ภาคเหนือ เช่น ประเด็นการพัฒนาทะเลสาบสงขลา ผลกระทบกองทุนหมู่บ้าน วิทยุชุมชน ยาเสพติด เป็นต้น

ถือว่าเด่นที่สุด เพราะมีทักษะการทำข่าว มีประเด็นมุมมองที่กว้างขวางกว่าจุดอื่นๆ

จ.ตรัง ขณะนี้ยังมีแค่ผู้ประสานงานเพียงคนเดียวที่ทำหน้าที่ทำข่าว เขียนข่าว แต่มีข้ออ่อนคือผู้ประสานงานอยู่ในสมัชชา จ.ตรัง เกาะติดกับเคลื่อนไหวของสมัชชา จ.ตรัง ซึ่งติดตามเรื่องโรงไฟฟ้าชีวมวลลำภูรา โรงโมหิน ทำให้เนื้อหาข่าวไม่มีความหลากหลายการติดตามประเด็นยังไม่ครอบคลุมประเด็นลึกในระดับชุมชน

จ.สุราษฎร์ธานี ผู้ประสานงานเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่น ค่อนข้างคล่องตัวในการทำข่าว แต่มีเวลาน้อย

จ.นครศรีธรรมราช ผู้ประสานงานเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่น ค่อนข้างคล่องตัวในการทำข่าว และมีมุมมองประเด็นระดับชุมชนมาก

จ.ปัตตานี เป็นนักวิชาการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ข้อเด่นเป็นปัญญาชนมุสลิม ทำให้สำนักข่าวประชาธรรมจะได้ข้อมูลที่เข้าถึงกลุ่มมุสลิม

จ.ยะลา เป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่น มีข้อเด่นเช่นเดียวกับ จ.ปัตตานี คือเป็นปัญญาชนมุสลิม มีความคล่องตัวในการทำข่าว สามารถประสานงานกับเครือข่ายมุสลิมได้

- ศูนย์ข่าวอีสาน

แบ่งเป็นศูนย์ประสานงาน 2 แห่ง คือ

1. ศูนย์ข่าวอีสานเหนือ มีคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคอีสาน(กป.อพช.) ตั้งอยู่ที่ จ.ขอนแก่น เป็นจุดประสานงาน ครอบคลุม จ.ขอนแก่น อุตรดิตถ์ หนองคาย นครราชสีมา

กป. อพช. อีสานจะให้เจ้าหน้าที่ข้อมูลเป็นผู้ประสานงาน แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ข้อมูลมีภาระหน้าที่หลายเรื่องและยังเป็นน้องใหม่ไม่มีประสบการณ์และศักยภาพเพียงพอ ทำให้การประสานงานข่าวมีข้อจำกัดมาก ดังนั้น ตั้งแต่เมกราคม 2546 เป็นต้นมาจึงมีการปรับรูปแบบใหม่ ใช้ระบบเดียวกับภาคใต้ คือเป็นระบบผู้สื่อข่าวพิเศษแทน

2. ศูนย์ข่าวอีสานใต้ มีทีมสื่อภาคประชาชน จ.สุรินทร์ เป็นผู้ประสานงานครอบคลุม จ.อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ชว่งแรกๆ ประสบปัญหาคล้ายคลึงกับศูนย์อีสานเหนือ เพราะผู้ประสานงานทำงานองค์กรพัฒนา

เอกชน ทำงานหลายด้าน ดังนั้นจึงมีการปรับใหม่ ศูนย์อีสานได้พยายามตั้งทีมงานใหม่ขึ้นมา ที่ปลอดจากภารกิจงานด้านอื่นๆ ขึ้นมาทำงานเต็มที่ และมีโต๊ะข่าวเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ และมีความต่อเนื่องในการส่งข่าวมากขึ้น

- ศูนย์ข่าวภาคกลาง

สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มนักศึกษาได้เป็นส่วนใหญ่ ข้อเด่นคือ มีความคล่องตัวในการทำงาน คือมีทั้งทักษะ การจับประเด็น การเขียนข่าว แต่ต้องช่วยเสริมในเรื่องเนื้อหา สามารถทำข่าวตามงานประชุมสัมมนาได้ แต่ยังไม่สามารถเจาะข่าวลึกได้

กล่าวโดยสรุป ในช่วงระยะเวลา 1 ปี สามารถขยายเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่หลักๆ พื้นที่ที่ผู้สื่อข่าวประชากรมมีประมาณ 16 จังหวัด จำนวน 29 คน แต่ก็ยังมีปัญหาเข้าไม่ถึงบางจุด เช่น ภาคเหนือตอนล่าง เช่น จ.พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร ภาคกลางบางส่วน เช่น จ.นครนายก สุโขทัย ภาคตะวันออก เช่น จ. จันทบุรี ตราด เป็นต้น

ขณะนี้จากกล่าวได้ว่า การพัฒนาโดยใช้รูปแบบศูนย์ข่าวภูมิภาคนั้น จะต้องเกิดการผลักดันภายในภูมิภาคนั้นเองก่อน เช่น กรณีภาคเหนือที่ชัดเจนว่า เกิดจากความต้องการและถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่สามารถใช้เป็นแม่แบบให้แก่ภูมิภาคอื่นๆ ได้ แต่ปัญหาของภูมิภาคอื่นๆ นั้น ยังไม่มีแกนหลักที่จะขับเคลื่อนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ดังนั้นการผลักดันจากภายนอก(จากสำนักข่าวประชากรม)จึงทำได้ยาก

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากประสานงาน 1 ปี สิ่งที่ดีว่าประสบความสำเร็จและมีความเป็นไปได้ในระยะเวลาที่ศูนย์ข่าวภูมิภาคยังไม่เป็นจริงคือ ผู้สื่อข่าวพิเศษของแต่ละจังหวัด ซึ่งมีความกระตือรือร้นอย่างมาก และสนใจพัฒนาศักยภาพของตนเอง ผู้สื่อข่าวพิเศษมีความแตกต่างจากผู้สื่อข่าวกระแสหลัก เพราะมีความเข้าใจประเด็นของภาคประชาชนเป็นพื้นฐาน หลายคนทำงานเกาะติดกับชุมชน ฉะนั้นจะเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารในระดับที่ลึกกว่านักข่าวทั่วไป อีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นและตั้งใจจริงที่จะพัฒนาข่าวสารภาคประชาชนให้มีที่ยืนอีกด้วย

ผู้สื่อข่าวบางส่วนก็มีข้ออ่อน เพราะทำงานใกล้ชิดกับเครือข่ายภาคประชาชนมากเกินไป จึงทำให้การนำเสนอข่าวสารขาดแง่มุมของส่วนราชการและเอกชน เป็นต้น และยังต้องมีการเสริม เช่น ทักษะการเจาะลึกประเด็นข่าว ที่มากกว่าการตามข่าวตามสถานการณ์เท่านั้น

ตารางที่ 5.4 ตารางแสดงศูนย์ข่าวและจำนวนผู้สื่อข่าวพิเศษ

ภูมิภาค	จำนวน
เหนือ	
พะเยา	2
แพร่	2
ลำปาง	2
เชียงใหม่	2

ใต้	
ไฟกัสดงขลา	5
นครศรีธรรมราช	2
สุราษฎร์ธานี	1
ตรัง	1
ปัตตานี	1
ยะลา	1
อีสาน	
- อีสานเหนือ(ศูนย์ประสานงานขอนแก่น)	2
ใต้แก่ อุดรธานี นครราชสีมา หนองคาย	
- อีสานใต้(ศูนย์ประสานงานสุรินทร์)	3
ใต้แก่ อุบลราชธานี บุรีรัมย์	
กลาง(กรุงเทพฯ และปริมณฑล)	5
รวม	29

ผู้สื่อข่าวพิเศษ หรือสตริงเกอร์

ประกอบด้วย

1. ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นอาชีพ
2. นักพัฒนาเอกชน
3. ชาวบ้าน
4. เครือข่ายภาคประชาชน
5. พระสงฆ์
6. นักศึกษา

4. กระบวนการผลิตข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม

นโยบายของการทำข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม

ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม มีลักษณะที่เรียกว่า เป็นข่าวภาคประชาชน ซึ่งหมายถึงเป็นข่าวของคนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายบางอย่าง มีความเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับสังคม แล้วไม่มีเสียง ไม่มีสื่อจะใช้ หรืออยากบอกสู่สาธารณะ แต่ไม่มีช่องทางสื่อสาร ภาคประชาชนมิได้มีความหมายว่า เป็นคนที่ยืนตรงข้ามรัฐ แต่เป็นคนทุกกลุ่ม เป็นข่าวที่ไม่เป็นกระแส แต่มีนัยสำคัญต่อสังคม เป็นการรายงานความเดือดร้อนหรือเป็นข่าวที่เปิดประเด็นใหม่ ซึ่งสามารถเป็นเบาะแสและเจาะข่าวต่อได้ เป็นจุดที่มีความแตกต่างเด่นชัดกับสื่อกระแสหลักคือ สื่อกระแสหลักประเมินว่าไม่มีคุณค่าเชิงข่าว แต่เป็นข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรม

ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เช่น กรณีการรายงานข่าวความเป็นจริงของท้องถิ่น เมื่อปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล เรื่อง กองทุนหมู่บ้าน ที่บางชุมชนอาจไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะรายงานถึงให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้น

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ประธานกรรมการบริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด ได้กล่าวถึงยุทธวิธี การทำข่าวของสำนักข่าวไว้ว่า ‘ประชาธรรมต้องการทำข่าวเชิงลึก เพื่อนำผลนั้นมาขยายให้สังคมได้รับทราบใน อีกด้านหนึ่งของข่าวที่ไม่ถูกนำเสนอจากสื่อกระแสหลัก และติดตามความเคลื่อนไหวของภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง ประชาชนต้องมีส่วนในการริเริ่มการเป็นข่าว มิใช่เป็นไปตามกระแส ต้องเข้าถึงประชาชนอย่าง แท้จริง(นิธิ เอียวศรีวงศ์,สัมภาษณ์ 2 ธ.ค. 2546)

นอกจากนี้หากเกิดประเด็นร้อนขึ้น เช่น ข่าวการชุมนุมประท้วง สำนักข่าวประชาธรรมจะหลีกเลี่ยง การเสนอประเด็นดังกล่าว เนื่องจากสื่อกระแสหลักได้ให้ความสนใจอยู่แล้ว แต่ถ้าจะทำข่าวดังกล่าวก็จะเสนอ มุมมองที่ต่างไปจากสื่อกระแสหลักมีมิติที่สื่ออื่นไม่ตามเช่นพูดถึงผลได้ผลเสียจากการแก้ปัญหาของหน่วยงาน ที่รับผิดชอบและนำเสนอทัศนะที่หลากหลายจากหลายบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ต่างกับสื่อกระแสหลักที่บุคคลในข่าว) บรรณาธิการสำนักข่าวประชาธรรม ได้กล่าวถึงกรอบของการเสนอข่าวที่เป็นประเด็นร้อนไว้ว่า

ข่าวไม่ต่างจากทฤษฎี คือมีความสดใหม่ แต่เราไม่ให้ความสำคัญเรื่องลึกลับ สำนักข่าวประชาธรรม สนใจมุมมองที่คนหลากหลาย หรือสิ่งที่แตกต่าง ซึ่งต่างจากสื่อกระแสหลักที่แหล่งข่าวมักเป็นรัฐ ราชการ หรือผู้มีอำนาจสั่งการ นอกจากนี้ ข่าวที่ประชาธรรมเสนอ จะเสนอให้เห็นศักยภาพของชุมชนในการจัดการกับ ปัญหา ภาพที่ออกมาจะเป็นการให้ความหวัง มิใช่ว่าภาคประชาชนจะมีข่าวร้ายๆ ตลอดเวลา (นันทา เบญจ ศิลารักษ์, สัมภาษณ์ 24 พ.ย. 2546)

การประชุมโต๊ะข่าว

การประชุมโต๊ะข่าวเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่ผ่านมาและวางแผนการทำข่าวในสัปดาห์ต่อไป แบ่งได้ เป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. การประชุมโต๊ะข่าวระดับผู้ปฏิบัติงาน เป็นการประชุมโต๊ะข่าวเพื่อสรุปการทำงานในรอบสัปดาห์และเพื่อ วิเคราะห์สถานการณ์และแนวประเด็นในการที่จะเจาะข่าวต่อไป ในระดับที่ลึกขึ้น หรือเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยน ข้อมูลเบื้องต้นของเหตุการณ์ใดๆ เพื่อที่จะเปิดเป็นประเด็นข่าวใหม่โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้แก่ บรรณาธิการ ข่าวประจำ 1 คน นักข่าวประจำของสำนักข่าว 2 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลและธุรการ 1 คน และกรรมการ ผู้จัดการอาจเข้าร่วมประชุม เพื่อรายงานกิจกรรมด้านการบริหาร รวมถึงเสนอแนะข้อมูลเบื้องต้นต่อเหตุการณ์ ที่น่าจะติดตามทำข่าวต่อไปได้ ซึ่งหากการประชุมโต๊ะข่าวระดับผู้ปฏิบัติงานมีผู้มาเข้าร่วมประชุมไม่ครบ ก็จะมี การพูดคุยกันนอกรอบแทน ลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสำนักข่าวประชาธรรม กับ สื่อกระแสหลักอย่างชัดเจน ที่มีวัฒนธรรมการทำงานในแบบไม่เป็นทางการ มีความยืดหยุ่นช่วยกันแบบพี่น้อง ซึ่งอาจทำให้การทำงานล่าช้าไปบ้าง ขณะที่วัฒนธรรมการทำงานของสื่อกระแสหลักที่เป็นแบบองค์กร เอกชนเต็มตัว มีระบบขั้นตอนการทำงานชัดเจน จะมีการสั่งงานและปฏิบัติงานได้ลื่นไหลกว่ามาก
2. การประชุมโต๊ะข่าวระดับกรรมการ เป็นการประชุมโต๊ะข่าวที่มีกรรมการบริษัทเข้าร่วมกับการประชุมโต๊ะ

ข่าวระดับผู้ปฏิบัติงานด้วย รวมถึงอาจมีผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ สมาชิกเครือข่ายบางคนที่มีความชำนาญในประเด็นข่าวเข้าร่วมประชุม เพื่อช่วยขยายมุมมอง ชี้แนะและให้บรรณาธิการข่าวและนักข่าว ในการติดตามเจาะประเด็นในเรื่องที่ผ่านมาให้มีความลึก มีความชัดเจนและหลากหลายมากขึ้น รวมถึงช่วยวิเคราะห์บางประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานยังทำไม่ได้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งกรรมการผู้จัดการมีบทบาทสำคัญในการควบคุมทิศทางการนำเสนอให้ตรงกับแนวคิดวัตถุประสงค์ขององค์กร และให้ระวังการคลุกคลีกับประชาชนชาวบ้าน จนอาจทำให้เนื้อหาข่าวให้น้ำหนักหรือเข้าข้างมากเกินไป

การประชุมโต๊ะข่าวระดับกรรมการนี้มิได้เป็นโครงสร้างหลักขององค์กรแต่พยายามจะจัดประชุมโต๊ะข่าวให้ได้อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือ 2 เดือน 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมระดับกรรมการที่เป็นตัวหลักได้แก่ ศ. ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ ประธานกรรมการบริษัท, สุชาติ จักรพิสูทธิ์ กรรมการผู้จัดการ, ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ และประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล กรรมการบริหาร ร่วมกับผู้ปฏิบัติงานคือ บรรณาธิการข่าว นักข่าวประจำของสำนักข่าว และเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลและธุรการ

เกณฑ์การคัดเลือกข่าว(นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2543)

ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเป็นข่าวที่แตกต่างจากสื่อโดยทั่วไป โดยจะเป็นข่าวที่สามารถพูดคุยประเด็นที่มีความสำคัญ แต่ไม่ได้เผยแพร่ในสื่อกระแสหลักหรือเจาะลึกลงมาที่นักข่าวโดยทั่วไปมักหลงลืมและมีได้ตั้งคำถาม หรือไม่สามรถเข้าถึงข้อมูลได้ ซึ่งสำนักข่าวประชาธรรมสามารถทำหน้าที่พูดคุยประเด็น ทำความจริงให้ปรากฏ จากการอยู่ในพื้นที่เห็นข้อมูลข้อเท็จจริงที่มากกว่าสื่อส่วนกลาง

สื่อส่วนกลางเปรียบเหมือนรถใหญ่เข้าซอยไม่ได้ ขณะที่สำนักข่าวภาคประชาชนอย่างประชาธรรมเป็นรถเล็ก ๆ ที่เข้าซอยได้ (สัมภาษณ์ สุชาติ จักรพิสูทธิ์, 4 ม.ค. 2546)

เกณฑ์การคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีกรอบการคัดเลือก ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ต้องสะท้อนอะไรที่กว้างกว่าตัวเหตุการณ์ หมายถึง สิ่งที่กว้างกว่าวัตถุประสงค์ต้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่ใหญ่กว่าเช่นการที่ชาวบ้านทำกินปลูกผักในที่ดินของเศรษฐกิจที่ปล่อยไว้ร้างว่างเปล่าในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ ถือเป็นการทำงานออกชาวบ้านระดับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับนโยบายและยังสะท้อนถึงปัญหาการจัดสรรที่ดินที่ไม่เป็นธรรม
2. วัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้น ทำให้เห็นความซับซ้อนของปัญหาซึ่งเป็นที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว หมายถึง การมองเห็นความรู้ที่สังคมไม่เคยรู้มาก่อน โดยการนำเสนอความขัดแย้งเล็กๆ ระดับท้องถิ่น ซึ่งสื่อโดยทั่วไปไม่สามารถนำเสนอความซับซ้อนนั้นได้ เพราะไม่ได้อยู่ท่ามกลางปัญหาเหล่านั้น เช่น การขายเสียง อิทธิพลของท้องถิ่น เป็นต้น
3. ผลกระทบของคนเล็กๆ ที่เกิดจากนโยบาย หมายถึง มีปัญหาของชาวบ้านที่เกิดขึ้นจากนโยบายเป็นจำนวนมากไม่ได้ถูกนำเสนอ หรือบางครั้งการแก้ปัญหายังเป็นมุมมองปัญหาแบบชนชั้นกลางซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ปัญหาของคนเล็กๆ เหล่านี้ ที่ไม่ได้นำเสนอกับสังคมโดยรวม จึงเป็นการปล่อยให้ผู้มีอำนาจเป็นผู้กำหนดนโยบายไปโดยปริยาย

4. มุมมองของคนเล็กๆ ในเรื่องใหญ่ๆ ที่แตกต่างออกไป หมายถึง มุมมองในประเด็นปัญหาใดๆ ของคนเล็กๆ ก็มีมุมมองที่แตกต่างออกไปจากผู้มีอำนาจ เช่น ปัญหาโสเภณี กลุ่มผู้หญิง ก็จะคิดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะแตกต่างออกไปจากนักการเมือง ดังนี้ ถือเป็นประเด็นข่าวได้และมีความน่าสนใจอย่างมากด้วย
5. ข้อมูลเชิงสถิติ ที่ไม่ตรงกับสถิติหรือความเข้าใจภาพใหญ่ หมายถึง การที่มีความเปลี่ยนแปลงในชุมชนหลายอย่าง เช่น การบวช การแต่งงาน ผู้ติดเชื้อเอชไอวี การเรียนหนังสือ ซึ่งสามารถเก็บได้ในเชิงสถิติ เป็นสถิติที่แตกต่างจากฝ่ายรัฐหรือเอกชนทำ เพราะเห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มคน ในขณะที่สถิติโดยรวมทำไม่ได้ ทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ๆ ตรงกับความเป็นจริงของชุมชน
6. คนกัณฑ์ หมายถึง การนำเสนอข่าวในมุมที่ไม่ปกติ เพราะทำให้ข่าวมีสีสันดึงดูดความสนใจ(ตามทฤษฎีข่าวที่ว่า *หมากัณฑ์ไม่เป็นข่าว คนกัณฑ์เป็นข่าว*) ซึ่งสามารถนำเสนอภาพของชนบทในมุมที่เหมือนมนุษย์ธรรมดาทั่วไป มิใช่มีแต่ปัญหาตลอด อารมณ์ขันของชาวบ้านก็ถือว่าเป็นข่าวได้เช่นกัน

กระบวนการผลิตข่าว

1. บรรณาธิการได้ข้อมูลหรือกรอบแนวคิดเบื้องต้นต่อเหตุการณ์ จากแหล่งต่างๆ ได้แก่ การประชุมโต๊ะข่าว ชาวบ้าน หรือ NGO ในพื้นที่ องค์กรเครือข่ายในทุกภูมิภาค Stringer นักข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม และมติอื่นที่สื่อกระแสหลักไม่นำเสนอ หรือได้ข่าวที่ Stringer ส่งมาให้
2. บรรณาธิการพูดคุยแจกประเด็นที่น่าติดตามแก่นักข่าวของสำนักข่าวหรือ Stringer ขณะที่หากเป็นข่าวที่ Stringer ส่งมาให้ ก็จะทำการ Rewrite ข่าวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือหากทำข่าวมาไม่รอบด้าน ก็จะพูดคุยให้ตามประเด็นที่ขาดหายไปให้ส่งมาเพิ่ม
3. นักข่าวของสำนักข่าวและ Stringer ทำข่าวที่ได้รับมอบหมาย ส่งมายังบรรณาธิการแล้ว บรรณาธิการก็จะทำการ Rewrite ข่าวให้สมบูรณ์ หรือแฉบางประเด็นที่ยังขาดหาย ให้นักข่าวตามต่อ
4. ข่าวที่ได้มาในแต่ละวันไม่แน่นอน บางครั้งมีมากบ้าง น้อยบ้าง บรรณาธิการจะต้องคัดเลือก ส่งข่าวแก่สมาชิกทางอีเมลไม่เกิน 3 ข่าวต่อวัน และจะส่งข่าวในเวลา 12.00 น. หรืออย่างช้าที่สุด 18.00 น. ในแต่ละวัน
5. หลังจากนั้น 7 วันจึงนำข่าวในรอบสัปดาห์เผยแพร่สู่สาธารณะ โดยผ่านเว็บไซต์สำนักข่าวประชาธรรม www.newspnn.net
6. ประชุมโต๊ะข่าวเพื่อวิเคราะห์ข่าว รวบรวมข่าวในรอบสัปดาห์ เพื่อประมวลเป็นบทความ หรือจัดทำรายงานพิเศษและกำหนดประเด็นข่าวในสัปดาห์ต่อไป

ประเด็นการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ประเด็นการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมติดตามนำเสนอ ได้แก่

1. ประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ได้แก่ การสร้างท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย การระเบิดแก่งในแม่น้ำโขง การจัดการน้ำ
2. ประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน ได้แก่ การชุมนุมประท้วงกรณีต่างๆ ความขัดแย้งระหว่างนายทุนที่ดินกับชาวบ้าน

3. ประเด็นเกี่ยวกับเด็กและสตรี ได้แก่ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี แก๊งค์วัยรุ่นใน จ. เชียงใหม่
4. ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ ได้แก่ เรื่องกองทุนหมู่บ้าน สินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หลักประกันสุขภาพ 30 บาท รักษาทุกโรค ข้อเสนอเชิงนโยบายของภาคประชาชนและการวิพากษ์นโยบายรัฐบาล
5. ประเด็นเกี่ยวกับสาธารณสุข ได้แก่ ปัญหาเสฟติด พรบ.สุขภาพฯ ปัญหาโรคเอดส์ ประเด็นเกี่ยวกับผู้บริโภค
6. ประเด็นเกี่ยวกับเกษตรกรรม ได้แก่ หนี้สิน ที่ดินทำกินของเกษตรกร ปัญหาราคาพืชผล
7. ประเด็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นตามทิศทางการพัฒนาประเทศ มีผลกระทบกับชุมชนอย่างไรบ้าง
8. ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาและภูมิปัญญา ได้แก่ การศึกษาทางเลือก ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต หรือการจัดการกับปัญหาด้วยตนเอง การปฏิรูปการศึกษา
9. ประเด็นเกี่ยวกับเมืองและคน ได้แก่ การจัดการกับคนจนเมืองในชุมชนแออัด เรื่องทิศทางการพัฒนาเมือง
10. ประเด็นเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ได้แก่ การถอนสัญชาติไทยกับชาวเขา ปัญหาผู้ลี้ภัย ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาแรงงานต่างด้าว
11. ประเด็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ประเด็นการเปิดการค้าเสรีมีผลกระทบกับชุมชนอย่างไร ประเด็นเรื่องการเข้ามาดำเนินกิจกรรมของบรรษัทข้ามชาติ

สรุป องค์กรและการทำงานข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม เป็นองค์กรบริษัทเอกชนที่ทำการขายข่าว มีแนวคิดการทำงานที่ต้องการเสนอภาพคนเล็กคนน้อยในสังคม ที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงสื่อ ได้มีโอกาสพูดและเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายกับประชาชน ซึ่งมีนัยสำคัญต่อสังคม แต่ไม่ได้รับการเสนอในพื้นที่สื่อมวลชนกระแสหลัก โดยสำนักข่าวประชาธรรมเลือกใช้วิธีการ เป็นตัวเชื่อมระดับรากหญ้ากับสื่อมวลชนกระแสหลัก เพื่อที่จะทำให้เรื่องราวได้ถูกเสนอมากขึ้นและสร้างความเข้าใจสู่สาธารณะได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตามแม้จะมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นสำนักข่าวมืออาชีพ แต่ระบบการบริหารจัดการ รวมถึงการผลิตข่าวและการมองคุณค่าของข่าวมีความแตกต่างจากสำนักข่าวมืออาชีพตามที่ได้มีการแบ่งประเภทไว้โดย Boy^o Barrett (1980) ทั้ง 4 ประเภท จึงอาจจัดได้ว่าเป็นสำนักข่าวประเภทใหม่ที่เป็น “สำนักข่าวทางเลือก” กล่าวคือ

ลักษณะองค์กร มีการจดทะเบียนเป็นบริษัทเอกชน แต่มีได้มุ่งทำกำไรสูงสุด กำไรที่ได้มาจะใช้นำมาพัฒนาองค์กร อาจเรียกได้ว่าเป็น NPO(not maximize profit organization) ตามที่กรรมการผู้จัดการได้วางตำแหน่งขององค์กรไว้(สุชาติ จักรพิสุทธิ์,สัมภาษณ์ 18 พย. 2546) วัฒนธรรมการทำงานมีความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างบุคลากรคือ มีบริบทการทำงานแบบองค์กรพัฒนาเอกชน โดยอาศัยการช่วยเหลือกันในคณะทำงานแบบพี่น้อง ไม่มีวัฒนธรรมองค์กรที่ตายตัวเช่น องค์กรธุรกิจอื่น

การดำเนินงานขององค์กร อาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายและภาคประชาชน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการถือหุ้นและแจ้งเบาะแสเหตุการณ์ที่น่าจะนำไปเขียนเป็นข่าวได้ การทำงานหลักนอกจากจะผลิตข่าวเพื่อขายแก่สมาชิกทั้งที่เป็นสื่อมวลชนกระแสหลัก และองค์กรทั่วไปแล้ว ยังมีการทำงานความคิดกับเครือข่าย

ภาคประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาชีพ โดยอาศัยการจัดฝึกอบรมเผยแพร่แนวคิดไปตามภูมิภาคทั่วประเทศ มีการจัดเวทีเสวนาประจำปี เพื่อสร้างความเข้าใจกับสังคม

สำหรับวิธีการทำข่าว จะยึดหลัก *ทำข่าวเพื่อความเป็นธรรม* เสนอข้อมูลรอบด้านให้ผู้อ่านมีข้อมูลในการคิดพิจารณา ซึ่งประเด็นข่าวที่นำเสนอมักเป็นเรื่องที่เป็นปัญหายาวนาน มีความซับซ้อน ต้องเข้าถึงพื้นที่ จึงจะเข้าใจในเรื่องราว การเสนอเหตุการณ์เรื่องราวจึงต่างกับสื่อมวลชนกระแสหลักอย่างสิ้นเชิง เพราะข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมไม่ใช่เป็นข่าวสำเร็จรูป แต่เป็นข่าวที่ต้องติดตามประเด็นเป็นเวลานาน ซึ่งข่าวต่างๆ มีนัยสำคัญต่อสังคม การที่สาธารณะได้รับทราบจะทำให้เกิดการขยายแนวร่วมผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนและเป็นธรรมต่อคนทุกกลุ่มในประเทศได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

การศึกษาการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในบทนี้ เป็นการรายงานผลการศึกษาจากการรวบรวมเอกสารขององค์กร การสัมภาษณ์บรรณาธิกรณ์ข่าวประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546 รวมระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้เป็น 2 ประเด็น คือ

1. การบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นที่สำนักข่าวนำเสนอ
2. การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546

การวิเคราะห์การบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในบทนี้ เพื่อทำความเข้าใจข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมว่า ให้ความสำคัญกับอะไรบ้างและเพื่อนำไปเป็นตัวตั้ง ในการที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสมาชิกว่า จะนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมไปใช้อย่างไรในบทถัดไป

1. การบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นที่สำนักข่าวนำเสนอ

บรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม นันทา เบญจาศิลารักษ์ จบการศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์ ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2528 ขณะศึกษาสนใจงานด้านวรรณกรรมและเลือกภาควิชาการหนังสือพิมพ์เนื่องจากคิดว่า น่าจะทำให้เข้าถึงและรู้เรื่องสังคมมากที่สุด ทำหนังสือรองเท้าแตะกับองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้ออกค่ายพัฒนาชนบท ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้แก่ ขณะศึกษาชั้นปีที่ 4 เข้าฝึกงานกับหนังสือพิมพ์มติชน เมื่อจบการศึกษาได้ทำงานที่หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจฉบับหนึ่ง แต่รู้สึกที่ไม่ตรงตามความสนใจ จากนั้นได้เข้าทำงานกับองค์การพัฒนาเอกชนด้านสาธารณสุข(มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค) ได้เข้าไปถึงปัญหาสังคมและรู้จักภาคชนบทมากขึ้น ทำงานอยู่ 3 ปี จึงได้ร่วมงานในมูลนิธิรักษ์ป่า และมูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ โดยทำงานด้านวารสารของมูลนิธิภาคเหนือ และได้เข้าร่วมกับสำนักข่าวประชาธรรมเริ่มแรกโดยทำหน้าที่เป็นเลขานุการการประชุมการดำเนินงานจัดตั้งสำนักข่าวประชาธรรมและประสานงานระหว่างกลุ่มเครือข่ายต่างๆ จนในที่สุดเข้ารับตำแหน่งบรรณาธิกรณ์ข่าวสำนักข่าวประชาธรรมจนถึงปัจจุบัน

บรรณาธิกรณ์ได้พูดถึงประเด็นข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมว่า มีที่มาจากหลายๆ ส่วน ได้แก่

1. จากการที่บรรณาธิกรณ์ดูประเด็นจากสื่อกระแสหลักแล้วเห็นเรื่องที่น่าจะทำเพิ่มเติมหรือสื่อกระแสหลักไม่เสนอประเด็นนั้นๆ ที่มีนัยยะต่อชุมชนโดยรวม บรรณาธิกรณ์ก็จะเสนอแนะให้สำนักข่าวไปติดตามทำข่าว นอกจากนี้การตรวจสอบกับสื่อกระแสหลักยังเป็นการดูความเคลื่อนไหวทั้งจากนโยบายรัฐ ราชการกับกระแสของสาธารณะ
2. เบาะแสของเหตุการณ์มาจากภาคประชาชน หรือองค์กรเครือข่ายต่างๆ รายงานมา บรรณาธิกรณ์รับทราบเรื่องราวและเห็นว่ามีความน่าสนใจ จึงติดตามประเด็นดังกล่าวต่อเนื่อง

3. ใช้วิธีตามข่าวที่ผ่านมา เนื่องจากประเด็นปัญหาหลายๆเรื่องมีความซับซ้อนและยาวนานจึงต้องติดตามจนกว่าจะปิดข่าวได้สำเร็จ

4. ความหลากหลายของแหล่งข่าว เสี่ยงจากชาวบ้านที่เป็นคนเล็กๆ มีความสำคัญและสามารถนำขึ้นเป็นประเด็นข่าวได้ ที่สำคัญที่สุดคือประเด็นข่าวที่นำมาเสนอคือเรื่องราวนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนจริง การเสนอข่าวจะเน้นการเตือนภัยและตั้งข้อสังเกตให้คนอ่าน

วิธีการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม เมื่อนักข่าวของประชาธรรมหรือ stringer ส่งข่าวมาที่บรรณาธิการข่าว บรรณาธิการข่าวจะตรวจเนื้อหาและ rewrite ข่าวให้เป็นไปตามหลักการเขียนข่าวพื้นฐานคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร (5 w/H) หากเรื่องราวยังไม่ชัดเจน บรรณาธิการจะเก็บข่าวไว้ในสต็อกข่าวและส่งการให้นักข่าวตามประเด็นต่อ ส่วนถ้าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นบรรณาธิการก็จะเลือกส่งโดยเน้นประเด็นเชิงลึกที่สื่อกระแสหลักไม่นำเสนอ(ข่าวเหตุการณ์นี้ บรรณาธิการจะชี้ให้เห็นถึงเหตุการณ์ว่า มีนัยยะความสำคัญอะไรต่อสังคม มิใช่เสนอเพียงว่ามีเหตุการณ์ในเกิดขึ้นบ้าง)

นอกจากนี้บรรณาธิการข่าวจะเลือกส่งข่าวในแต่ละวันไม่เกิน 3 ข่าว โดยจะเฉลี่ยให้มาจากทุกภูมิภาค และเน้นเรื่องภูมิหลังเหตุการณ์ที่ผ่านมา เนื่องจากข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมิใช่จะเป็นข่าวที่เสร็จสิ้นในตัว แต่เป็นข่าวที่ติดตามประเด็นปัญหาต่อเนื่องเป็นเวลานาน การให้ภูมิหลังจะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวชัดเจนขึ้น

ข้อสังเกตที่สำคัญคือ บรรณาธิการข่าวมีส่วนร่วมมากในการกำหนดประเด็นข่าวคือ เป็นผู้สั่งการหรือชี้ประเด็นให้นักข่าวติดตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่เดิม เริ่มตั้งองค์กรมีบรรณาธิการทำงานผู้เดียว อาศัยประสานงานทางโทรศัพท์กับผู้สื่อข่าวภาคประชาชน บรรณาธิการมีอำนาจเต็มที่ ระยะเวลาตั้งแต่ปี 2545 สำนักข่าวได้รับนักข่าวประจำ 2 คน แต่การส่งงานกำหนดเรื่องมักมาจากบรรณาธิการกำหนดหรือแนะนำให้นักข่าวตามในประเด็นที่ขาดหายเช่นเดิม เรียกว่า บรรณาธิการข่าวค่อนข้างจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติงาน

สำหรับนักข่าวประจำของสำนักข่าวประชาธรรมทั้ง 2 ท่าน ได้แก่

- นายอนุภาพ นุ่นสง เข้าทำงานเมื่อต้นปี 2545 จบการศึกษาปริญญาตรีจากภาควิชาสิ่งแวดล้อม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รับผิดชอบข่าวเกี่ยวกับชุมชนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาของชุมชน หรือความสำเร็จของชุมชนที่จะใช้เป็นแบบอย่างให้กับชุมชนพื้นที่อื่น แต่โดยส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม อาจจะมาจากนโยบายรัฐหรือโครงการขนาดใหญ่ การทำข่าวภาคประชาชนจะทำให้สังคมรับรู้และเป็นพลังนำไปสู่การแก้ไขต่อไปได้

- นายสมพล โชคดีศรีสวัสดิ์ เข้าทำงานเมื่อมีนาคม 2545 จบการศึกษาปริญญาตรี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจบหลักสูตรบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รับผิดชอบข่าวได้แก่ ปัญหาที่เกิดกับชาวบ้านหรือชุมชน นโยบายมาตรการ และโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อชาวบ้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้นๆ กรณีตัวอย่างความสำเร็จของชาวบ้านในการแก้ปัญหาของตนเอง และการนำเสนอทัศนคติ ความเห็นของชาวบ้านที่มีต่อนโยบายหรือโครงการของภาครัฐเพื่อให้สาธารณะได้เข้าใจความเห็นในหลายๆ มุมมองในสังคม

การบรรณาธิกรณืข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นที่สำนักข่าวนำเสนอ 11 ประเด็น
ได้แก่

1. ประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทรัพยากรดิน น้ำ ป่า บรรณาธิกรณืให้คำอธิบายว่า เรื่องสิ่งแวดล้อม
ทรัพยากรไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติอย่างโดดๆ แต่เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสังคม เศรษฐกิจ
การเมือง และวิถีชีวิตของคน ทิศทางการพัฒนาประเทศที่สนับสนุนโดยรัฐ เช่น เรื่องท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย
มีผลกระทบกับการดำเนินชีวิตของผู้คน ณ ที่นั้น ข่าวจะนำเสนอแนวคิดที่สวนทางกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วน
เสีย และจะสะท้อนโครงสร้างที่ไม่เป็นธรรมให้สาธารณะได้รับรู้

2. ประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน บรรณาธิกรณืให้คำอธิบายว่า
สื่อกระแสหลักมักสนใจกับข่าวประเภทนี้ เพราะสามารถขายได้ ไร้อารมณ์ผู้อ่าน แต่สำหรับสำนักข่าวประชา
ธรรมนอกจากจะเสนอว่า มีเหตุการณ์ความขัดแย้ง มีการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องแล้ว ต้องอธิบาย
เบื้องหลังความขัดแย้งนี้ให้ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลังของเรื่องราว ส่วนได้ส่วนเสีย ผลกระทบของทั้งสอง
ฝ่าย เพื่อขยายภาพให้คนได้รับรู้เรื่องราวความเป็นจริงอย่างลึกซึ้งในเหตุการณ์

3. ประเด็นเกี่ยวกับเด็กและสตรี ข้อมูลข่าวสารของเด็กและสตรี สำนักข่าวประชาธรรมได้ความรู้อัน
ชัดดังกล่าวจากเครือข่ายและนักวิชาการเรื่องเด็กและสตรีเป็นหลัก ข่าวของประชาธรรมจะเข้าถึงตัวแหล่งข่าว
โดยเสนอมุมมองของเด็กและสตรี ให้เสียงที่ไม่ถูกเปิดเผยเหล่านี้สะท้อนออกมา ซึ่งมักตรงข้ามกับสื่อกระแส
หลัก ที่มักเสนอมุมมองของผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจในการจัดการกับปัญหา

4. ประเด็นเกี่ยวกับนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมมองว่า นโยบายของรัฐบาลที่ลงไปสู่ภาค
ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง กองทุนหมู่บ้าน สินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หลักประกันสุขภาพ 30 บาท
 ฯลฯ น่าจะมีปัญหาเกิดขึ้น มิใช่จะประสบความสำเร็จทุกเรื่อง สำนักข่าวจะติดตามกรณีความเป็นจริงที่เกิดขึ้น
จากนโยบายกับชุมชน และดูว่า เกิดผลกระทบกับชุมชนอย่างไรบ้าง ก็จะนำเสียงของพวกเขาเหล่านี้มานำเสนอ

5. ประเด็นเกี่ยวกับสาธารณสุข ข้อมูลที่สำนักข่าวประชาธรรมได้รับมาจากเครือข่ายสุขภาพทั่ว
ประเทศ สำนักข่าวประชาธรรมจะดูว่า มีนโยบายอะไรบ้างที่มีผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขของประเทศ
และจะกระทบกับใครบ้าง โดยจะเน้นทางเลือกภาคประชาชนที่จะจัดการสุขภาพตนเอง นอกจากนี้ สวัสดิการ
การแก้ปัญหาสุขภาพทั้งหลายที่ให้ประชาชนมีปัญหาคิดขึ้น จึงเน้นเสนอเสียงของประชาชน หรือใช้การตั้ง
ข้อสังเกตต่อเสียงที่ทั้งเห็นและไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุข เนื่องจากที่ผ่านมา มักมีแต่ความ
คิดเห็นของหมอ สำนักข่าวประชาธรรมต้องการให้โอกาสประชาชนได้เสนอข้อคิดเห็นของเขาให้สาธารณะ
ได้รับรู้เป็นข้อมูลอีกด้านหนึ่งด้วย

6. ประเด็นเกี่ยวกับเกษตรกรรม ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจ
ค่อนข้างมาก โดยจะเสนอว่า มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นกับเกษตรกร เช่น เรื่องหนี้สิน ที่ดิน ทรัพยากร ราคา
พืชผลการเกษตร เหล่านี้ มีนโยบายใดบ้างที่มีผลกระทบ สำนักข่าวจะตามเก็บประเด็นปัญหาโดยการลงพื้นที่
และเสนอข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหา รวมถึงทางเลือกที่ภาคเกษตรกรรมทำเองและประสบความสำเร็จในการ
แก้ปัญหาของตนเองของชุมชน

7. ประเด็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ประเด็นเรื่องนี้สำนักข่าวประชาธรรมมีการติดตามเพิ่มขึ้น เนื่องจากทิศทางของประเทศมีการขยายตัวไปในทางอุตสาหกรรม มีโครงการใหม่ๆ มากขึ้น และบางโครงการส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อม สำนักข่าวประชาธรรมจะตามประเด็นอย่างต่อเนื่อง เน้นเสนอผลกระทบและแนวทางการก้าวไปข้างหน้าโครงการ เสนอทางเลือกทางออก ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายควบคู่ไปกับปัญหา

8. ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาและภูมิปัญญา ประเด็นดังกล่าวยังมีไม่มากนักสำหรับสำนักข่าวประชาธรรม หากเสนอจะเน้นเรื่อง กลุ่มตัวอย่างของการรวมกลุ่มจัดการศึกษาด้วยตนเอง ที่แตกต่างจากการจัดการของรัฐ คือจะเน้นศักยภาพของชุมชนในการเรียนรู้

9. ประเด็นเกี่ยวกับเมืองและคน มีเหตุการณ์เรื่องทิศทางการพัฒนาเมือง การเติบโตของคนในเมืองกับคนเล็กๆ ในเมืองที่เกิดขึ้นมาก สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการนำเสนอคนเล็กๆ ในเมือง มีข้อคิดเห็นอย่างไรกับการพัฒนาเมือง คนกลุ่มนี้นิยามตัวเองว่า เป็นผู้สร้างหรือแปลงเมือง และมีความสำคัญในเมือง ไม่ใช่จะต้องถูกเบียดขับออกไป สำนักข่าวประชาธรรมเสนอว่า เขาทำอะไรบ้างให้เมืองควบคู่กับสถานการณ์และนโยบายที่สวนทางกับคนกลุ่มนี้ ทั้งจากส่วนกลางระดับประเทศและท้องถิ่น

10. ประเด็นเกี่ยวกับชาติพันธุ์ สำนักข่าวประชาธรรมจะเกาะติดเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ขณะที่สื่อกระแสหลักไม่ให้ความสนใจและบางครั้งก็ดูถูก ประเด็นดังกล่าวมีปัญหายาวนานและซับซ้อน เกี่ยวกับนโยบายรัฐที่ไม่แน่นอนและไม่สนใจพวกเขา ชนกลุ่มนี้ไม่ได้สิทธิ์ความเป็นพลเมืองเพราะเขาอยู่ไกลกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมถึงอุปสรรคเรื่องภาษา จึงมักเสียสิทธิ์ในเรื่องสัญชาติ ที่ดินทำกิน นอกจากนี้บางครั้งอาจถูกมองว่า เป็นต้นเหตุของปัญหาเรื่องยาเสพติด สำนักข่าวประชาธรรมจะเปิดเผยเรื่องเหล่านี้และเสนอให้สาธารณะเข้าใจคนกลุ่มนี้ได้ถูกต้องมากขึ้น

11. ประเด็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ หลังจากประเทศมีการเปิดการค้าเสรีตามแนวทางทุนนิยม นโยบายดังกล่าวมีผลกระทบกับคนเล็กๆ มาก เช่น พวกภาคเกษตรต้องเปลี่ยนวิธีการผลิต ทำให้เขามีปัญหามาก นอกจากนี้ การที่มีบริษัทข้ามชาติเข้ามาดำเนินกิจการ สำนักข่าวประชาธรรมจะเสนอว่า เขาเข้ามาทำอะไรบ้างในประเทศไทยและคนไทยได้รับผลกระทบ มีข้อเสียเปรียบอย่างไรบ้าง

ตัวอย่าง การติดตามประเด็นข่าวและการบรรณาธิการข่าว

1. กรณีปัญหาโรคเอดส์ พบว่า สาธารณสุขให้ความสนใจกับผู้ติดเชื้อที่เป็นเด็กและผู้ค้าบริการเป็นอย่างมาก ทั้งที่ยังมีผู้ติดเชื้อที่เป็นผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้น มีความน่าสนใจแต่ไม่เป็นข่าว บรรณาธิการมองว่า สาธารณสุขน่าจะมีวิธีการณรงค์ป้องกันคนกลุ่มนี้อย่างไร ลักษณะดังกล่าวสามารถนำไปเป็นประเด็นข่าวได้

2. การประชุมว่าด้วยเรื่องน้ำ จัดโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) บรรณาธิการพิจารณาว่าการเคลื่อนไหวเข้ามาจัดการประชุมดังกล่าวมีแนวคิดเบื้องหลังบรรณาธิการต้องการรายงานภาพรวมของเหตุการณ์ตั้งแต่ หน่วยงานใดเข้าร่วมประชุมบ้าง เป้าหมายการจัดการประชุมเป็นอย่างไร เรื่องอะไรที่เป็นประเด็นในการประชุม และในส่วนของประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการน้ำอย่างไรบ้าง การรายงานภาพรวมของเหตุการณ์ก็คือวิธีการรายงานข่าวแบบพื้นฐานนั่นเองคือ ใคร ทำอะไร เมื่อใด ที่ไหน อย่างไรและทำไม

เมื่อรายงานสถานการณ์ดังกล่าวแล้ว ก็นำเสียงจากภาคประชาชนมารายงานควบคู่กันด้วย ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นเชิงนโยบายในการจัดการน้ำ

3. ปัญหาสวนส้ม จ.เชียงใหม่ บรรณาธิการสนใจข้อมูลในเชิงลึก ได้แก่ การบุกรุกป่าของเจ้าของสวน การใช้สารเคมี และแรงงานต่างด้าวที่ไม่ขึ้นทะเบียน มาตรการช่วยเหลือของสาธารณสุขต่อความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน เหล่านี้สามารถนำขึ้นเป็นประเด็นข่าวได้

4. หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล บรรณาธิการมอบหมายให้นักข่าวติดตามเรื่องนี้สินของผู้ผลิต รวมถึงวิธีการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

5. การค้าเสรีชายแดนสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ บรรณาธิการสนใจนโยบายของประเทศในด้านการค้า โดยต้องรายงานข้อมูลพื้นฐานของสินค้าและบริบทด้านพื้นที่รวมถึงผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย

6. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ บรรณาธิการให้ความสนใจกับประเด็นโต้แย้งของนักวิจัยทั้งฝ่ายการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและฝ่ายชาวบ้าน รวมถึงการหาความชัดเจนว่า ความเจ็บป่วยของชาวบ้านจากการสูดควันพิษเป็นอย่างไร และความเจ็บป่วยดังกล่าวมาจากโรงไฟฟ้าจริงหรือไม่

7. ชุมชนสลัม บรรณาธิการให้ความสนใจในเรื่องชุมชนคิดอย่างไรกับนโยบายรัฐที่จะทำกับชุมชน โดยต้องการแหล่งข่าวที่เป็นคนในชุมชนมิใช่ผู้นำชุมชน และเน้นการหาภูมิหลังการตั้งถิ่นฐานและอาชีพของคนในชุมชนมารายงานสู่สาธารณะ

8. เรื่องสุขภาพดีของชาวบ้านแม่เมาะ โดยบรรณาธิการเน้นให้เสนอเรื่องราวที่ผ่านมา รวมถึงต้องการข้อมูลชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบหนักๆ จากการโดนถอดจากทะเบียนบ้าน โดยจะนำมาสรุปประเด็นให้เห็นปัญหาที่เกิดชัดเจนขึ้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขเชิงนโยบายของรัฐบาล

สรุป

การบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นที่สำนักข่าวนำเสนอบรรณาธิการให้ความสำคัญกับเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับรากหญ้า ที่สะท้อนให้เห็นโครงสร้างและนโยบายการพัฒนาประเทศ โดยยึดปรัชญาอุดมการณ์ที่ว่า จะเป็นสำนักข่าวทางเลือกที่ผลิตข่าวสารเพื่อชุมชนและคนจนไปสู่สื่อกระแสหลัก เป็นปากเสียงและเป็นช่องทางสื่อสารเพื่อถ่วงดุลข่าวสารทางเดียวที่ดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนในด้านการสื่อสารสาธารณะและการขยายพื้นที่ทางสังคมให้สาธารณะได้เข้าใจปัญหาอันสลบซับซ้อนในพื้นที่โดยตรง

การนำเสนอข่าวไม่ต่างจากวิธีรายงานข่าวพื้นฐานคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใดและทำไม เพื่อให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์ก่อน มีการเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ที่ผ่านมา เพื่อให้เห็นภาพในเชิงลึก นอกจากนี้จะเน้นการเสนอเสียงของประชาชนในระดับที่เป็นความคิดเห็นของประชาชนรายย่อย เพื่อให้สาธารณะได้เข้าใจเหตุการณ์มากขึ้นและเข้าใจอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามสำนักข่าวก็ได้ละเลยการเสนอเสียงจากฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นเหตุการณ์ได้อย่างหลากหลายแง่มุม เพื่อเป็นฐานข้อมูลให้สาธารณะได้เข้าใจความเป็นจริงของทุกฝ่าย

2. การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546^๑ 30 มิถุนายน 2546

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในส่วนนี้จะแสดงผลเป็นหัวข้อต่างๆ ในแต่ละเดือน ดังนี้

1. ตารางการนำเสนอข่าว แบ่งตามประเด็นการนำเสนอ
2. ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว
3. การบรรยายประเด็นข่าวที่น่าสนใจ
4. ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว
5. ตารางบรรยายสรุปในเดือนนั้นๆ

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเดือนมกราคม 2546

ในเดือนมกราคม 2546 สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวทั้งหมด 38 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอเรื่องนโยบายรัฐ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน ที่สำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างให้ความสำคัญมากกว่าประเด็นข่าวอื่น ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าว แบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนมกราคม 2546

ตารางนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนมกราคม 2546

การนำเสนอ/เดือน	ม.ค.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	5
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	6
3. เด็กและสตรี	2
4. นโยบายรัฐ	8
5. สาธารณสุข	3
6. เกษตรกรรม	4
7. อุตสาหกรรม	2
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	3
9. เมืองและคน	1
10. ชาติพันธุ์	2
11. โลกกีวีตน์	2
รวม	38

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมกราคม 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
2 ม.ค. 46 เรื่องทอิกซ์ไทย-มาเลเซีย	ที ที เอ็ม เดินหน้าทอิกซ์ เร่งซื้อที่ดินตั้งโรงงานแยกก๊าซ	บริษัทร่วมทุนไทย - มาเลเซีย เร่งดำเนินการจัดหาซื้อที่ดินตั้งโรงงาน ก๊าซพร้อมทำเขตท่อให้เรียบร้อยภายใน ม.ค. นี้ชี้การแก้ปัญหาความขัดแย้งกับ ประชาชนเป็นเรื่องของรัฐบาลต้องแก้ ขณะที่กลุ่มคัดค้านยังคงชุมนุมอย่าง สงบ ณ ลานหอยเสียบ	- นายอำนาจ ไล่ไม้ - นายบรรจง นะแส - นางอลิสสา หานนละ	- กรรมการบริหารบริษัททรานส์ไทย - มาเลเซีย - ผู้อำนวยการโครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่งผู้ถูกจับกุม - ตัวแทนชาวบ้าน	- เน้นประเด็นว่า ความขัดแย้งเรื่องนี้ รัฐบาลต้องเป็นผู้แก้ไขและทำความเข้าใจกับประชาชน รัฐบาลต้องฟังประชาชนที่รวมตัวคัดค้านอย่างสงบ ต้องให้ความเป็นธรรม อย่ายึดความรุนแรง และอย่ากล่าวหาว่า ชาวบ้าน เป็นมือรับจ้างหรือเป็นผู้มีเจตนาร้ายต่อประเทศ
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน แม้จะพาดหัวข่าวเน้นไปที่ผู้ดำเนินการโครงการก่อสร้างทอิกซ์ไทย - มาเลเซีย แต่การให้ความสำคัญกับข่าวยังเน้นไปที่ความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมและเครือข่ายที่คัดค้านการดำเนินการก่อสร้างและเน้นประเด็นว่า รัฐบาลไม่ฟังใคร กำลังควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จทั้งที่โครงการนี้ทำให้ไทยเสียเปรียบและมีผลเสียต่อชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
3 ม.ค. 46 เรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ร้านค้าของตนเอง	ชาวบ้านตั้งร้านค้า ตัด พ่อค้าคนกลาง มีเงินหมุนเวียน ให้สมาชิกเยี่ยม	ชาวบ้านตั้งกลุ่มร้านค้ากันเองที่ ต.ปากสวาย อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ เพื่อ ตัดพ่อค้าคนกลางออกจากระบบทำให้มีการขายสินค้าในราคาถูกแก่ สมาชิก มีการให้สมาชิกกู้ดอกเบี้ยถูก มีการจ่ายเงินปันผลเพิ่มขึ้นทุกปี และมีเงินหมุนเวียนในกิจการเกือบ 1 ล้านบาท	- นายโสภณ ชุนฤทธิ์ - ผู้ใหญ่บ้านปากสวาย จ.กระบี่	- เน้นประเด็นว่าชาวบ้านที่บ้านปากสวายสามารถจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์ ภายในชุมชนได้เองและสามารถบริหารจัดการเงินอย่างมีคุณภาพ
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องเกษตรกรรม ข่าวดังกล่าว มีลักษณะเป็น ข่าวดี ที่สร้างความน่าเชื่อถือให้ประชาชนชาวบ้านที่มีกลุ่มมองว่า ท่ออะไรไม่เป็น ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากรัฐ การเสนอข่าวความสำเร็จของชาวบ้านในลักษณะดังกล่าว เป็นการพยายามปล้ำความเชื่อกระแสหลักและทำให้คนกลุ่มที่มีอำนาจเพิ่มขึ้นในสังคม			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
3 ม.ค. 46 เรื่อง เครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน	เหล่าพื้นบ้านสุรินทร์เดินสาย ตรวจสอบสมาชิกพร้อมทดลอง ก๊าซชีวภาพจากของเสีย	เครือข่ายเหล่าพื้นบ้านเตรียมเดินสายตรวจสอบสมาชิก ผลิตเหล่าพื้นบ้าน 4 พันรายพร้อมติดฉลากและมาตรการ คุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคสามารถร้องเรียนและเรียก ค่าชดเชยได้ พร้อมลุยทดลองทำก๊าซชีวภาพจากการของ เสียลดปัญหาและสร้างเศรษฐกิจพึ่งตนเอง	- น.ส.น้ำอ้อย ทองคำสูง ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.สุรินทร์	เน้นประเด็นว่า เหล่าที่กลุ่มเครือข่ายผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ถูกสุ่มลักษณะ ผู้บริโภคไม่ต้องกังวล ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นการ ผลิตและการกำจัดกากของเสียให้เป็นประโยชน์ในด้านอื่นอีกด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องเกษตรกรรม ข่าวดังกล่าว มีลักษณะออกมายืนยันถึงความสามารถของชุมชนในการผลิตที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ มีการตรวจสอบ เช่นเดียวกับกับผู้ผลิตหลักรายใหญ่ที่ผลิตแบบอุตสาหกรรม และยังรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ของตน นัยยะความหมายเช่นนี้ สื่อถึงภูมิปัญญาของชาวบ้านว่ามีได้เพียงพอไปกว่าความรู้ที่มาจากสถาบันการศึกษาในระบบและอยู่ถูกกิจกรรมการผลิตของพวกเขาเหล่านี้			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
4 ม.ค. 46	เผยเชื่อกันน้ำสาละวินทำลายชนกลุ่มน้อย แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์อายุ 12,000 ปี	บริษัทไทยที่สร้างเขื่อนในพม่า อาจทำให้ชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มสูญสิ้นเผ่าพันธุ์ และยังทำลายแหล่งอารยธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีอายุนับหมื่นปีและพิชพันธุส์ัตว์หายากในป่าสาละวิน อีกทั้งหลังจากรัฐบาลไทย - พม่ามีผลประโยชน์ร่วม โดยพม่าหวังทำลายชนกลุ่มน้อย ส่วนไทยได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากบ่อน้ำมันและยาเสพติด	- นายสว่าง จำปา - ศูนย์ข่าวสาละวิน - ระดับพื้นที่ไม่สามารถเปิดเผยได้	- ผู้จัดการบริษัทหีบเหมา	เน้นประเด็นว่า มีผลประโยชน์ซ่อนเร้นจากการสร้างเขื่อนทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า รวมถึงการที่รัฐบาลไทยไม่มองผลกระทบ แต่พยายามรักษาพวกพ้องให้ได้รับผลประโยชน์จากการผลักดันโครงการขนาดใหญ่ เช่น การสร้างเขื่อนแห่งนี้
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ชาวนี้มีลักษณะการได้ข้อมูลในทางลึก (จากแหล่งข่าวในพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้) ที่สำนักข่าวอื่นอาจจะไม่สามารถเข้าถึงได้ และข่าวนี้ยังมีความน่าสนใจควรที่จะทำข่าวต่อในลักษณะข่าวสืบสวนจะลึก เพื่อที่จะทำให้เรื่องราวชัดเจนมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
5 ม.ค. 46	ระบุรัฐใช้การปราบปรามความรุนแรงแก้ปัญหาเสพติดไม่ได้ผล ใช้กระบวนการชุมชนให้ผลดีกว่า	เครือข่ายประชาภาคเหนือจัดเวทีสรุปการแก้ปัญหาเสพติดโดยชุมชน พบว่าการที่รัฐใช้ความรุนแรงปราบปรามกับผู้เสพและผู้ค้ายาใช้ไม่ได้ผล ขณะที่การบำบัดผู้เสพยาของชุมชนได้ผลกว่ารัฐ เพราะผู้รับการบำบัดไม่เครียดและได้รับกำลังใจและผอ.ปปส. ภาคเหนือก็ยอมรับบทบาทภาคประชาชน ขอให้ช่วยเขียนโครงการของบ.ปปส.แก้ปัญหาเสพติดด้วย	- นายสวิง ตันอุดม - นายเจี๊ยบ ลีบริชา - นายพิทยา จินาวัฒน์	- ผู้อำนวยการสถาบันการเรือนผู้ชุมชน - ผู้ผ่านการบำบัดโดยชุมชน - ผอ.ปปส. ภาคเหนือ	เน้นประเด็นว่าชุมชนมีบทบาทในการแก้ปัญหาเสพติดเป็นอย่างมาก สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าภาครัฐ และเป็นกรณีปัญหาที่ยั่งยืนทั้งยังเป็นการเรียนรู้ร่วมกันจากคนหลายฝ่ายในสังคม
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ชาวดังกล่าวให้นัยยะว่า ชุมชนมีความสามารถที่จะจัดการปัญหาใดๆ มากกว่ารัฐ ทั้งนี้ เพราะอาศัยการเรียนรู้ปัญหาร่วมกันภายในชุมชน ขณะที่รัฐมักจะใช้ความรุนแรงและไม่เข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
6 ม.ค. 46	สแกน. ดำเนินประกันตัวก้านนคตี ลอบยิงแกนนำ ชักันนมีอิทธิพล อาจข่มขู่หรือสังหารชาวบ้านได้อีก	พบคนร้ายที่ลอบยิงแกนนำ สแกน. วัชรินทร์ อุประโจงแล้ว โดยมีหลักฐานมัดตัว ก้านนคตีจริงยืนยันว่า เป็นผู้บงการ และก้านนมีอิทธิพลมากทั้งทำไม่เถื่อนและออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินสาธารณะโดยมิชอบ สแกน.ยื่นคัดค้านการประกันตัวเพราะกลัวคนร้ายจะกลับมาข่มขู่และลอบสังหารอีก	- นายวัชรินทร์ อุประโจง - นายสมชัย ศิริชัย	ประธานกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝางและประธานองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ กรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	เน้นประเด็นว่ามีกลุ่มผู้มีอิทธิพลใช้อำนาจทำผิดกฎหมายและขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ดุลยพินิจในการดำเนินการสอบสวนและทำคดีอย่างรวดเร็ว
ข้อสังเกต	ข่าวประเภทความขัดแย้ง ประเด็นหลักของข่าวบ่งบอกถึงความไม่มั่นใจของประชาชน กับการทำงานของรัฐโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนร้ายและไม่สามารถที่จะคุ้มครองดูแลประชาชนได้				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
7 ม.ค. 46	เมืองลุงรุกเปิดศูนย์เรียนรู้วิทย์ชุมชนใช้ ต้นไม้ใหญ่เป็นเสาอากาศ	องค์กรชุมชนรุกเปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนแห่งแรกในจังหวัดพัทลุง โดยหวังว่าจะสร้างเครื่องมือสื่อสารรักษาจากเหง้าชุมชนให้เข้มแข็งและเครือข่ายประชาชนดังกล่าวจะเร่งเปิดศูนย์เรียนรู้อีก 150 แห่ง ทั่วประเทศภายในปีนี้	- นายพะยอม เกสโร - นายสมบัติ เย็นเหลือ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 บ้านห้วยพุด จ.พัทลุง ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทย์ชุมชนบ้านทรายขาว จ.ปัตตานี	การเปิดวิทย์ชุมชนนี้ เพื่อทำให้เกิดการสื่อสารในชุมชน โดยชุมชนร่วมเป็นเจ้าของและเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงอย่างเสมอภาคเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นการทำให้คนด้อยโอกาสในสื่อกระแสหลักมีช่องทางสื่อสาร
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ ชาวดังกล่าวเน้นความตื่นตัวของชุมชนในการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญเรื่อง การใช้สื่อของประชาชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
7 ม.ค. 46 เรื่องปัญหาชนเผ่า	ซี 20 จว. มีโอกาสรุนแรงเหมือนทหารทำที่สังขละฯ เหตุอุก. แก้ปัญหาไม่คืบ	สภานายความชี้การที่ทหารเผ่ากระห่อมกระทำรุนแรงกับชาวเขาที่ อ.สังขละฯ สามารถเกิดขึ้นได้อีกในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีชาวเขาอยู่เนื่องจากคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาชนเผ่าที่พลเอกชาติพล เป็นประธานยังแก้ปัญหาไม่คืบหน้า และรัฐควรช่วยชาวเขาพิสูจน์สิทธิมีใช้ไล่ออกนอกประเทศ ขณะที่ศูนย์ศึกษาชวเขียงมีหลักฐานหมู่บ้านแห่งนี้ตั้งชุมชนตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แล้ว	- นายสุเมธ กองจันทิก	- ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาชวเขียงและพัฒนาและสภานายความ	เน้นประเด็นว่าคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาชนเผ่าไม่ทำงานอย่างจริงจัง มีผลให้หน่วยงานรัฐใช้กำลังรุนแรงขับไล่ผลักดันออกนอกประเทศ ทั้งที่หน่วยงานรัฐควรจะช่วยชาวเขาในการพิสูจน์สิทธิของตน
ข้อสังเกต	ประเด็นชาติพันธุ์ ชาวเขามากไม่ได้รับการช่วยเหลือและถูกมองเป็นคนกลุ่มน้อยที่มีปัญหา สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเรื่องนี้เพราะเห็นว่า คนกลุ่มดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรม				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
8 ม.ค. 46 เรื่องทอก๊าซไทย - มาเลเซีย	เชิญชวนระดมทุนช่วยชาวจระเข้ค้ำทอก๊าซและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง	กลุ่มองค์กรประชาชนเชิญชวนระดมทุนช่วยชาวจระเข้ค้ำทอก๊าซและอุตสาหกรรมต่อเนื่องเนื่องจากตำรวจปราบปรามทรัพย์สินเสียหายร่วมล้านบาท ทั้งรถยนต์ เครื่องขยายเสียงและโทรศัพท์มือถือถือ	- ไม่ระบุที่มา		เชิญชวนให้ประชาชนบริจาคทรัพย์สินเพื่อเป็นกองทุนต่อสู้คัดค้านโครงการทอก๊าซไทย - มาเลเซีย
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง แต่ลักษณะเป็นชาวเชิงประจักษ์พันธ์ ขอความร่วมมือจากประชาชนในการบริจาคทรัพย์สิน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
9 ม.ค. 46 เรื่องระเบิดแก่งแม่น้ำโขง	ทูตไทย 22 ประเทศและวุฒิสภา ร่วมถกปัญหาระเบิดแก่งห้วงเสียเปรียบทางการค้า ย้อนภูมิภาคต้องมีส่วนร่วม	คณะทูตไทยจาก 22 ประเทศและคณะกรรมการวุฒิสภาซึ่งกำลังติดตามปัญหาระเบิดแก่งจากเวทีชาวบ้าน พบว่า ไทยและอนุภูมิภาคเสียเปรียบ มีแต่เงินได้ประโยชน์ จึงมีการเตรียมหารือกับประเทศที่เกี่ยวข้องได้แก่ ลาว กัมพูชา และเวียดนามต่อไป	- นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง - นายสมเกียรติ เชื้อนเชียงใหม่	- คณะกรรมาธิการวุฒิสภาและเอกอัครราชทูต - สว. - ผอ.โครงการแม่น้ำและชุมชน	เน้นประเด็นว่า ประชาชนหัวนักรงผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นและให้รัฐบาลไทยและจีนระงับโครงการไว้ก่อน โดยต้องศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมให้ละเอียดและให้ชุมชนมีส่วนร่วมรวมถึงต้องเปิดเผยรายละเอียดของโครงการให้ประชาชนทราบ
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ เรื่องการค้าชายแดน เป็นเรื่องที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจมากขึ้น หลังจากมีข้อตกลงทางการค้า ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์เรื่องสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรม รวมถึงนโยบายของรัฐ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก				

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
9 ม.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่โปแตช	จี.สผ.ทำอีไอเอเหมืองแร่โปแตชใหม่ ก่อนอนุมัติประทานบัตร โวยจะขุดเจาะ อยู่แล้ว แต่ไม่รู้ตรงไหน ได้บ้านใคร	เมื่อวันที่ 8 ม.ค. ที่ผ่านมา กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่จี.สผ. ทำตามระเบียบกฎกระทรวงอีไอเอ ไม่สมบูรณ์ ไม่มีแผนที่รังวัดพื้นที่ ย้ำอีไอเอต้องระบุพื้นที่ที่จะขุดเจาะทำเหมืองให้ชัดเจนก่อนอนุมัติประทานบัตร โวยจะขุดเจาะอยู่แล้ว ยังไม่รู้เลยว่าอยู่ตรงไหนได้บ้านใครบ้าง ขณะที่ สผ. อ้างน้ำหนักๆ ทำอีไอเอเมื่อไว้แล้ว ครอบคลุม 15,000 ไร่ และเป็นอีไอเอ มาตราฐานทั่วโลกทำกัน	<ul style="list-style-type: none"> - นายประจวบ แสงพงษ์ - พันตรีวิเชียร บริพรณ - นายเลิศศักดิ์ คำคงศักดิ์ - นายสมโชค คงพิทักษ์ - นายปองศักดิ์ ว่องวิษณุ - นายอำนาจ ผกาทัน - นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์ - นางสาวจินตนา จันทระเสนา 	ประธานกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี ตัวแทนค่ายประจักษ์ศิลปาคม อุดรธานี เลขาธิการคณะกรรมการติดตามผลกระทบโครงการเหมืองแร่โปแตช ตัวแทนจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน ตัวแทนจากสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม รองผู้ว่าฯ จังหวัดอุดรธานี ผู้ประสานงานกลุ่มศึกษาปัญหาดินเค็มและการจัดการทรัพยากรแร่ภาคอีสาน	เน้นประเด็น การทำงานบกพร่องของหน่วยงานของรัฐโดยผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ ไม่ว่าจะประชาชน หรือหน่วยทหาร มีข้อเสียในโครงการ เนื่องจากสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ทำงานยังมีเงื่อนงำและหากดันทุรังทำโครงการไม่ว่าจะเป็นโครงการนี้ หรือโครงการใหญ่อื่นๆ โดยไม่ศึกษาและฟังความเห็นของประชาชนอย่างดี จะทำให้ได้รับผลกระทบระยะยาวถึงรุ่นลูกหลาน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ข่าวนี้อาจเป็นข่าวขนาดยาว มีแหล่งข่าวมากมาย กล่าวถึงการทำงานอย่างซุ่มๆ ของหน่วยงานรัฐ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
9 ม.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่โปแตช	ชื่อเวลาตั้งคณะทำงานศึกษาจัดทำอีไอเอเหมืองโปแตชใหม่ พร้อมชะลอประทานบัตร	กระทรวงทรัพยากรฯ มีข้อเสนอชะลอการขอประทานบัตรเหมืองโปแตชไปก่อนและตั้งคณะทำงานศึกษาเพื่อพิจารณาอีไอเอใหม่ประกอบด้วยตัวแทนสผ. 3 คน ภาคประชาชน 3 คน กลุ่มอนุรักษ์ฯ ย้ำความจริงใจแก้ปัญหา พร้อมตรวจสอบการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - นายอภิชัย ขวเจริญพันธุ์ - นายสุภรณ์ อัครดาวงษ์ - นายสุรพล เขียรทอง - นายชัยพร รัตนนาคะ - นางมณี บุญรอด 	เลขาธิการสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม(สผ.) เลขาธิการ รมว. ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตัวแทนส่วนอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่กระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ว่าราชการ จ.อุดรธานี แกนนำกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี	เน้นประเด็นว่าหากหน่วยงานรัฐทำงานอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาโครงการและรับฟังข้อมูลจากทุกฝ่ายอย่างดีแล้ว ทุกฝ่ายก็จะได้รับผลประโยชน์และมีความเข้าใจกัน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ข่าวชิ้นนี้ เป็นข่าวต่อเนื่องมีลักษณะรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์ที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม ข่าวที่ผ่านมากับข่าวต่อเนื่องชิ้นนี้ ถูกนำออกเผยแพร่วันเดียวกันคือ วันที่ 9 ม.ค. 46 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความล่าช้าในการส่งข่าวก็เป็นได้				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
10 ม.ค. 46 เรื่อง เหมืองลิคไนต์เวียงแหง	กฟผ.เดินทางเหมืองเวียงแหงให้ มช.ทำไอเอเอ พร้อมใช้เทคนิค พรวนทำงานมวลชน	กฟผ.เดินทางเหมืองลิคไนต์เวียงแหงใช้งานมวลชนสัมพันธ์ทำ ความเข้าใจกับประชาชน ขณะที่ฝ่ายประชาชนไม่เชื่อเพราะคนไม่ เห็นด้วยยังไม่สามารถพูดออกมาได้และห่วงปัญหาสิ่งแวดล้อม การทำมาหากินที่กฟผ.ยังไม่ตอบพวคน ส่วนนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(มช.) ยืนยันศึกษาโครงการด้วยความเป็น กลางและเตรียมเปิดเวทีระดมความคิดเห็น	- ดร.มนตรี สุวรรณมนตรี - พระมหาบุญช่วย สิริธโร - นายธนวิทย์ ชูสิริวิทย์ - ศ.ดร.มนัส สุวรรณ - นายบัน คำสิงห์	ผู้ช่วย ผจก. ฝ่ายสิ่งแวดล้อม - บริหาร ของกฟผ. สถาบันโทยาลัย วัดสวนดอก จ.เชียงใหม่ ผอ.สถานบริการวิศวกรรมศาสตร์ มช. ภาควิชาภูมิศาสตร์ มช. ผู้ใหญ่บ้านมหาธาตุ อ.เวียงแหง	เห็นประเด็นว่า ความขัดแย้งของฝ่าย กฟผ.กับประชาชนเป็นเรื่องที่ ต้องจับตามองกฟผ.ที่ดูเหมือนจะไม่จริงใจในการศึกษาปัญหาที่จะ ตามมาภายหลัง ประชาชนได้สังเกตเห็นและอยากมีส่วนร่วมใน การศึกษาโครงการดังกล่าวที่อาจมีผลกระทบกับพวคนด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ปัญหาการขัดแย้งระหว่างกฟผ.กับประชาชน ในโครงการต่างๆ ที่มีมาอย่างมากมายในอดีต ทำให้ชาวชนนี้เริ่มยะ มองกฟผ. ในแง่ลบและจะประเมินว่า ประชาชนมีได้ใจ แต่มีการติดตามโครงการตลอด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
10 ม.ค. 46 เรื่อง การค้าเด็กและสตรี	ปักธงหมู่บ้านการค้าเด็กและสตรี ชี้วิกฤติหนักเพราะโครงการรัฐ	ประกาศนาร่องหมู่บ้านปลอดการค้าเด็กและสตรี 250 หมู่บ้าน จาก 1,500 หมู่บ้านทั่วประเทศ ชี้สถานการณ์วิกฤติเนื่องจาก โครงการพัฒนารัฐทำหมู่บ้านล่มสลาย เด็กและผู้หญิงเข้าสู่อาชีพ ขายบริการทางเพศมากขึ้น ย้ำรัฐต้องเลิกสงเคราะห์แต่ให้ แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ และให้ชุมชนมีส่วนร่วม	- นายสันติพงศ์ มุลฟอง - นส.อรพิน วาสีอนุรักษ์	ผู้ประสานงานศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชน ผู้ประสานงานองค์การเครือข่ายเยาวชนชาวเขา สัมพันธ์	เห็นประเด็นว่าวิกฤติที่เกิดขึ้นมาจากโครงการพัฒนาของรัฐไม่ว่าจะเป็น โครงการอนุรักษ์ที่บ้านผาซอ จ. ลำปาง,โครงการสร้างเขื่อนปากมูล,การ สร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะหรือการส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจแทนการปลูกฝิ่น ไม่ สอดคล้องกับชุมชนนั้น และแม้รัฐเข้ามาแก้ไข ก็ไม่เข้าใจที่ต้นเหตุแต่แก้ไข แบบสังคมสงเคราะห์ ควรให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมากกว่า
ข้อสังเกต	ประเด็นเด็กและสตรี แม้ว่าข่าวจะมีลักษณะประกาศทำโครงการนำร่อง เพื่อแก้ปัญหาเด็กและสตรีแต่ประเด็นหลักของข่าวยังอยู่ที่การโจมตีโครงการพัฒนาของรัฐที่มีลักษณะไม่ตอบสนองวิถีชีวิตชุมชน รวมถึงการที่รัฐพยายามแก้ปัญหาโดยไม่เข้าใจสาเหตุ ทำให้ไม่สัมฤทธิ์ผล				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
13 ม.ค. 46 เรื่อง ศิลปินดนตรีมริอค	คน สุ ริน ท์ ร ว ม ผล ง า น ดาร์ก็กันตรึมมริอคใส่เว็บไซต์	กลุ่มศิลปินสุรินทร์และประชาสังคมเตรียมรวบรวมผลงาน ดาร์ก็กันตรึมมริอค ใส่เว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ ให้คนรุ่นหลังศึกษาและจัดทำหนังสือประวัติและเลื้อย ขายสมทบทุนช่วยครอบครัวศิลปินดาร์ก็	- กลุ่มศิลปิน จ.สุรินทร์ - นายไพโรจน์ ชาวงาม - นายเอ็ด ตีพูน	กวีซีไรท์ชาวสุรินทร์ นักพัฒนาอาวุโส	พยายามเน้นประเด็น เชิดชูศิลปินคนดังกล่าวในฐานะเป็น ศิลปินพื้นบ้าน ที่เป็นผู้สืบสานดนตรีกันตรึม
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา ชาวนี้เป็นชาวประเภทเชิดชูตัวบุคคล ภายในเนื้อหาข่าว น่าจะบอกผลงาน ความสามารถมากกว่านี้ ดังนั้น แม้จะดูเป็นการเชิดชูศิลปิน แต่ข่าวก็มีลักษณะค่อนข้างไปทางประกาศให้ทราบเท่านั้น จะมีกิจกรรมใดบ้างกับศิลปินผู้นี้				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
14 ม.ค. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าลำภูรา	แลโรงไฟฟ้าลำภูราติดลิบบนผู้นำ ท้องถิ่นทั้งๆ ที่ไอเออยังไม่ผ่านสผ.	กลุ่มอนุรักษ์ลำภูราเปิดเผยว่า บริษัทเดินหน้าทำงานมวลชนติดลิบบน ผู้นำท้องถิ่นหมู่บ้านละหมื่นบาท ใช้สื่อท้องถิ่นประชาสัมพันธ์โครงการ ทั้งๆ ที่ไอเออยังไม่ผ่าน สผ. ยืนยันจะนำข้อเสนอของกลุ่มอนุรักษ์ ประกอบการพิจารณาไอเอเอ	- นายชอบ แก้ววัชร	ประธานกลุ่มอนุรักษ์ท้องถิ่น ต.ลำภูรา จ.ตรัง	เน้นประเด็น ความไม่ชอบมาพากลของบริษัทที่พยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อให้เกิดโครงการแม้ว่าจะยังไม่ผ่านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ)
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร แม้ว่าจะพาดหัวข่าวความขัดแย้งและมีการทุจริต แต่ภายในเนื้อข่าวก็มิได้มีรายละเอียดมากนัก ด้วยเหตุที่ข้อมูลอาจจะยังไม่ลึกพอ น่าจะมีการติดตามข่าวต่อไป				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
14 ม.ค. 46 เรื่อง ทะเบียนราษฎร์	แม่ायสืบสนกรมการปกครองตั้ง กก.สอบถอนสัญชาติสารพัดชุด แกมตัดสิทธิ์ ชาวบ้านไม่มีส่วนร่วม	ชาวแม่ायสืบสนกรมการปกครองและอำเภอแม่ाय กรณีตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการจำหน่ายรายชื่อออก จากทะเบียนราษฎร์หลายชุด ซึ่งกลัวว่าจะมีการทำงาน ซ้ำซ้อนกัน และยังตัดสิทธิ์ชาวบ้านไม่มีส่วนร่วม	- นส.จันทราภา นนทาวลี - เตือนใจ ดีเทศน์ - นายวิบูลย์ เชื้อชุมพล - นายพรหมินทร์ อินทรวิชัย	เลขานุการ สว. ตัวแทนสหภาพนายความ ชาวบ้านอ.แม่ाय จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นการชี้แจงจากคณะทำงานและทักเ้าไขปัญหาการจำหน่าย รายการบุคคลออกจากทะเบียนราษฎร์ว่ามีหลักเกณฑ์ชัดเจนและจะแบ่ง บทบาทของคณะทำงานแต่ละชุดอย่างชัดเจน
ข้อสังเกต	ประเด็นชาติพันธุ์ ข่าวดังกล่าวแม้จะเป็นการตั้งข้อสังเกตจากชาวบ้าน ที่สืบสนกระบวนการทำงานของคณะกรรมการชุดดังกล่าว แต่ก็เปิดพื้นที่ให้คณะทำงานเหล่านี้ชี้แจงสร้างความมั่นใจให้ชาวบ้าน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
15 ม.ค. 46 เรื่อง เชื้อนปากมุล	ย้ำแม่้านำนุสร้างเศรษฐกิจพอเพียง 10 จังหวัด ไม่ใช่แค่ 4 อำเภอ จี รัฐเปิดเขื่อนถาวร	เครือข่ายชุมชนลุ่มแม่้านำนุยื่นหยัดเปิดเขื่อนปากมุลแล้วทำให้เกิดประโยชน์ ต่อคนกว่า 10 จังหวัดภาคอีสาน ย้ำรัฐบาลต้องกล้าตัดสินใจเปิดเขื่อนเพราะ ข้อมูลชัดเจน ทั้งจากสภาพพื้นดิน คณะกรรมการสิทธิฯ และ ม.อุบลฯ	- เครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มแม่้านำนุและลำนำนุสาขา		เน้นการกดดันให้รัฐบาลให้เปิดเขื่อนตามข้อเสนอทางวิชาการและตั้ง ข้อสังเกตต่อรัฐบาลเรื่องความจริงใจในการแก้ปัญหาที่รัฐบาลใช้ กลไกราชการท้องถิ่นอ้างคนส่วนใหญ่ต้องการให้เปิดเขื่อนปากมุล
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ การออกข่าวนี้เป็นการออกข่าวในลักษณะการทวงถามสิทธิของตนและเป็นการกดดันต่อเนื่องมีการใช้ข้อมูลทางวิชาการมายันกับรัฐบาล รวมถึงเป็นการทำความเข้าใจกับมวลชนเพื่อสร้างพลังกดดันรัฐบาล				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
15 ม.ค. 46 เรื่อง พ.ร.บ.สุขภาพ	ชาวบ้านย้าพ.ร.บ.สุขภาพเหนือหัดแล้ว วอนแพทย์อย่าเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ	ประชาชนสนับสนุนพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ โดยเห็นว่ามี ประโยชน์กับประชาชนอย่างไม่เคยมีมาก่อน และขอร้องแพทย์ ไม่ควรเอาตนเองเป็นที่ตั้งเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของกฎหมาย	- นายยุทธนา ภูซงค์ - นายทอง สุวรรณ์ - นายสมเกียรติ ภูธรรมศิริ - นพ.พลเดช ปิ่นประทีป	ชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบสุขภาพจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด หมอพื้นบ้าน ต.ท่ากว้าง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ ตัวแทนประชาสังคมสุขภาพ จ.ระยอง ผอ.สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา	เน้นประเด็นว่า สุขภาพที่ดีมีความเกี่ยวข้องเป็นองค์รวม จากระดับบุคคลไปครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อมและ จิตวิญญาณ มิใช่เป็นเรื่องของหมอเพียงฝ่ายเดียวอีก ต่อไป
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ข่าวนี้มีลักษณะสนับสนุนโครงการของรัฐบาล ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การทำงานของสำนักข่าว ได้ทำตามหน้าที่ ลี้ภัยที่ตีก็มีการชมเชย อย่างไรก็ดี ภายในเนื้อข่าวมีความขัดแย้งกันระหว่างประชาชนกับฝ่ายแพทย์ ซึ่งข่าวก็มีพื้นที่ให้แพทย์ออกมายืนยันทำความเข้าใจกับประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
16 ม.ค. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	สนท.เรียกร้องสังคมค้นหาความจริงท่อก๊าซ ใครกันแน่ได้ประโยชน์	นักวิชาการ - นักศึกษา จัดเวทีโตเถียง วิเคราะห์กรณีท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย ที่คณะรัฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ซึ่งกรณีท่อก๊าซปิดบังข้อมูลข่าวสารไว้มาก ขณะที่สนท.เรียกร้องสังคมให้สนใจข้อมูลเท็จจริงท่อก๊าซ ร่วมหาคำตอบอย่างจริงจังกว่าที่เป็นอยู่ ส่วนกรณีนักวิชาการ 1,384 รายชื่อดังกล่าวถามท่อก๊าซ ขณะนี้ยังไม่มีการเปิดเผยข้อมูลใดๆ จากรัฐบาล	- นายประสาธน์ มีแต้ม - นายใจ อึ้งภากรณ์ - นายจรัล ดิษฐาอภิชัย - นายพงศธร ศรเพชร นรินทร์ - นายรอมฎอน บันจอร์	นักวิชาการ อ.คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย(สนท.) ผู้ประสานงานคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 17 สถาบัน	เห็นประเด็นว่า รัฐบาลไม่สนใจข้อมูลจากนักวิชาการและภาคประชาชน และรัฐบาลยังปิดบังข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะข้อมูลที่แท้จริงในการได้รับประโยชน์จากการสร้างท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย แต่ดันทุรังจะดำเนินโครงการต่อไปโดยไม่สนการละเมิดสิทธิการดำรงชีวิตของประชาชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เรื่องท่อก๊าซไทย - มาเลเซียเป็นประเด็นที่สืบเนื่องมายาวนานและยังไม่ได้รับการแก้ไข มีเสียงคัดค้านจากฝ่ายไม่เห็นด้วยอยู่เสมอ ขณะเดียวกันกลับไม่มีเสียงของรัฐบาลออกมาชี้แจงใดๆ เลย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
16 ม.ค. 46 เรื่อง เชื้อปนปากมูล	ดึงรัฐบาล ขาดเหตุผล อ้างเสียงส่วนใหญ่ร้องแบกปากมูลจะนำไปสู่ความรุนแรง	นักวิชาการชี้รัฐบาลอ้างเสียงส่วนใหญ่ตัดสินปากมูลไม่ถูกต้อง แนวโน้มจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา ควรจะนำเหตุผลมาตัดสินใจ ไม่ใช่ข่มขู่เสียงส่วนใหญ่รังแกคนส่วนน้อย	- นายบัญชา แก้วส่อง - นพ.อนันต์ บุญโสภณ - นายสุริยันต์ ทองหนูเอียด - สมัชชาคนจน	นักวิชาการภาคอีสาน กลุ่มประชาคม จ.สงขลา กองเลขาสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ(สกน.)	เห็นประเด็นว่า การจะทำโครงการใดๆ ก็ตามต้องฟังเสียงคนส่วนน้อยด้วย มิใช่พยายามปิดเบี่ยงข้อเท็จจริงด้วยการอ้างเสียงส่วนใหญ่ มากจน ทำให้คนส่วนน้อยที่คัดค้านกลายเป็นคนผิด
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ กรณีเชื้อปนปากมูลก็เป็นปัญหาสังคมมานานเช่นเดียวกับโครงการท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการขยายฐานความเข้าใจต่อเหตุการณ์ให้ชัดเจนขึ้น เพื่อที่จะทำให้สังคมกลุ่มผู้คัดค้านดีขึ้น มิใช่ได้รับฟังข้อมูลจากฝ่ายรัฐเพียงข้างเดียว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
17 ม.ค. 46 เรื่อง ปัญหาหยาเสฟติด	ชาวบ้าน 14 อำเภอ ยื่นหนังสือนายก อบจ.บึงกาฬขอแก้ปัญหยาเสฟติดเอง เผยใช้ชุมชนบำบัดลดผู้เสพยาได้ถึงร้อยละ 90	ชาวบ้านจาก 14 อำเภอ ยื่นหนังสือนายก อบจ.บึงกาฬ ขอให้ชุมชนแก้ไขปัญหยาเสฟติดเอง โดยขณะนี้ชุมชนขยายเครือข่ายแก้ปัญหาตนเอง 338 ชุมชนแล้ว และสามารถลดจำนวนผู้เสพยาได้จริง พร้อมกับไม่เห็นด้วยกับรัฐในการเร่งปราบปรามโดยใช้ความรุนแรง การแก้ปัญหาต้องใช้เวลาและเสริมบทบาทประชาชน	- นายชูศิลป์ สารรัตน์ - นายสวิง ตันอุดม	ประธานองค์กรพัฒนาคุณภาพชีวิต ต.น้ำเกี๋น กิ่ง อ.ภูเพียง จ.น่าน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เห็นประเด็นว่า ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการปัญหาเสฟติดตนเอง โดยใช้กระบวนการบำบัดโดยครอบครัวซึ่งได้ผลดีกว่ามาตรการของรัฐที่ใช้ความรุนแรงที่หวังจะได้ผลเร็ว
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข การเสนอข่าวเรื่องปัญหาเสฟติดนี้ เป็นครั้งที่ 2 ในรอบเดือนมกราคม มีนัยยะความหมายเหมือนข่าวชิ้นก่อน ที่ชูประเด็นความมีศักยภาพของชุมชนในการแก้ปัญหา ดังกล่าว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว		การให้ความสำคัญ
18 ม.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่โปแตช	นักวิชาการเตือนนำแร่โปแตชให้ต่างชาติทำ กำไร ไทยได้ 7% แก่ดินเค็มไม่คุ้ม	นักวิชาการเตือนประเทศไทยนำแร่ที่ดีที่สุดให้ต่างชาติทำ กำไร โดยที่ฝ่ายไทยได้แต่ค่าภาคหลวง 7 เปอร์เซ็นต์ และหากทำไม่ดียังมีผลกระทบทำให้ดินเค็ม หากจะ ป้องกันสิ่งแวดล้อมก็ต้องใช้เทคโนโลยีสูง บริษัทที่ อาจจะไม่ยอมลงทุนสูงมาก เพราะกำไรจะน้อยลง	- ศ.ดร.ปริญญา นุตาลัย - นายปรกรณ์ สุวานิช	- ผู้เชี่ยวชาญทางธรณีวิทยา สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย - ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมเหมืองแร่	ประเด็นหลักของเรื่องนี้คือ การที่นักวิชาการไม่เห็นด้วยกับ การให้เอกชนเข้ามาทำเหมืองแร่โปแตช เพราะประเทศไทย แทบจะไม่ได้ประโยชน์ ทั้งยังมีผลกระทบต่อสภาพของดิน ด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ขาดดังกล่าวเป็นการตามข้อมูลจากทางฝ่ายวิชาการ ที่ศึกษาถึงผลดีผลเสียของโครงการนี้ ขณะที่ ชาวในครั้งก่อน(9 ม.ค. 46) เน้นประเด็นไปที่การตั้งข้อสงสัยต่อโครงการจากฝ่ายประชาชนเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 ม.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่ลิเทียมที่เวียงแหง	ลี้มเวทอีไอเอ มช. ชาวเวียง แหงไม่เชื่อมั่น ชี้พลังงานสำรอง เหลือเพื่อ	ชาวเวียงแหงปฏิเสธกระบวนการศึกษาไอเอเอจาก มช. เนื่องจากไม่ เชื่อมั่นว่า จะมีความเป็นกลางจริง เพราะถูกกว่าจ้างจาก กฟผ. อีกทั้งยัง มีพลังงานสำรองเหลือเพื่อไม่จำเป็นต้องสร้าง และกระบวนการศึกษา ดังกล่าวนี้ ยังปราศจากการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน	นายธนวิษฐ์ ชูสิกาวิทย์ นายประสิทธิ์ ลาวัลย์ นายณัฐนิต ฐิติธรรมปัญญา	ผอ. สถาบันบริการวิศวกรรม ม. เชียงใหม่ ชาวบ้านในพื้นที่ ประธานกลุ่มพัฒนาบ้านเปียงหลวง ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่	ข่าวเน้นประเด็นหลักไปที่การชี้แจงของคณะ นักวิชาการ มช. ซึ่งประชาชนไม่เห็นด้วย เพราะไม่ โปร่งใสและไม่มีชาวบ้านร่วมศึกษา
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวนี้เป็นข่าวต่อเนื่องหลังจากวันที่ 10 ม.ค. 46 เป็นการตั้งข้อสังเกตของประชาชนต่อโครงการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
21 ม.ค. 46 เรื่อง การบวชภิกษุณี	ย่าพระไตรปิฎกไม่กีดกัน หญิงบวชเป็นพระ	สามเณรียันย่าพระไตรปิฎกไม่แบ่งแยกชายหญิงเข้าถึงแก่นธรรม ชวน ร่วมทลายกำแพงมายาคติ กีดกันหญิงบวชเป็นภิกษุณี การหลุดพ้นทาง จิตเป็นสิทธิเท่าเทียมทั้งหญิง - ชาย	- สามเณรีธัมมนันทา - ศ.ดร.ฉลาดชาย รมิตา นนท์	วัดทรงธรรมกัลยาณี จ.นครปฐม	เน้นประเด็นที่ความถูกต้องของพระไตรปิฎกในการให้สิทธิชาย - หญิงบวช และการทำลายมายาคติในเรื่องผู้หญิงกับพุทธศาสนา
ข้อสังเกต	ประเด็นเด็กและสตรี เป็นข่าวที่เกาะติดเวทูลี่สมันนา แต่มีได้เสนอในทันทีทันใด และการข่าวข่าวน่าจะเสนอมาจากหลายฝ่ายในเรื่องนี้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
21 ม.ค. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	โคมลอยสารพัดท่อก๊าซไม่ขึ้นฝั่ง ไทยสูญวันละ 11 ล้าน	ข่าวลือเรื่องท่อก๊าซใกล้ถึงฝั่งและการสูญเสียมูลค่า วันละ 11.29 ล้านบาท หากไม่ดำเนินการท่อ ก๊าซ ได้รับการยืนยันว่าไม่เป็นความจริง	- นายอำนาจ ไล่ไม่ - นายบรรจง นะแส	กรรมการบริหารบริษัท ที ที เอ็ม ผอ.โครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่งและเป็นเอ็นจีโอที่ถูกจับกุม	ประเด็นหลักของข่าวคือการชักชวนให้คนในสังคมร่วมตรวจสอบ เรื่องนี้อย่างใกล้ชิด
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ การเสนอข่าวเรื่องนี้ มีนัยยะว่า โครงการมีการดำเนินงานแบบลับๆ เสมอ ข่าวจึงมีลักษณะแจ้งเตือนให้ประชาชนช่วยกันตรวจสอบอย่างใกล้ชิด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
21 ม.ค. 46 เรื่อง ระเบิดแก่งแม่น้ำโขง	กลุ่มรักษ์เชียงของสำรวจน้ำโขงหลังระเบิดแก่งในจีน หวั่นคุณภาพชีวิตแยลงเตรียมเสนอวุฒิสภา พิจารณา	กลุ่มรักษ์เชียงของสำรวจความเปลี่ยนแปลงแม่น้ำโขงหลังสร้างเขื่อนกั้นน้ำและระเบิดแก่งในจีน พบแม่น้ำโขงมีความผันผวนสูงมาก ขุนขึ้น ปลาอยู่ไม่ได้ พืชใต้น้ำสูญพันธุ์ เชื่อว่าระเบิดแก่งทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนริมโขงแยลง เตรียมเสนอความวิตกของประชาชนต่อกรรมาธิการวุฒิสภา 7 ประการและย้ำไม่ต้องการพัฒนาแก่งน้ำโขงแนวนี้	- นายนิติ ธิชัยแก้ว - นายสมเกียรติ เชื้อนเชียงลา	ผู้ประสานงานกลุ่มอนุรักษ์เชียงของ ผอ.โครงการแม่น้ำและชุมชน	ประเด็นสำคัญของเรื่องคือให้ทบทวนโครงการดังกล่าว เนื่องจากมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชาวบ้านและต่อสิ่งแวดล้อม โดยทำให้ปลาตลง พืชใต้น้ำสูญพันธุ์ ดึงพลัง เสียงพื้นที่เกษตรริมโขง สินค้าเงินที่ตลาดไทย วิถีชีวิตแบบเดิมหายไป และไทยไม่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร เรื่องวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านเป็นเรื่องที่สำเนาข่าวประชาธรรมติดตามอยู่เสมอ ภายใต้วางยังเสนอภาพรวมของโครงการซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
22 ม.ค. 46 เรื่อง บ้านเอื้ออาทร จ.เชียงใหม่	คนจนย้าย บ้านเอื้ออาทร ไม่แก้ปัญหาสลัม ไม่อยากอยู่แฟลต ไม่มีกำลังผ่อนส่ง	คนจนเชียงใหม่ไม่ต้องการโครงการบ้านเอื้ออาทร เพราะไม่ชอบอยู่แฟลตทำมาหากินไม่ได้ ไม่มีกำลังผ่อนส่ง ต้องการการพัฒนาพื้นที่ดินเดิมให้มีความมั่นคง ขณะที่ประธานมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยโครงการนี้เอื้อประโยชน์ให้นักธุรกิจมากกว่าแก้ปัญหาสลัม	- นางอุไร ประรัมย์ - นายทอง บุญโต - นายบัณฑิต อ่อนด้า - เครือข่ายสลัม 4 ภาค	ชาวชุมชนกำแพงงาม ชาวบ้านผู้มีรายได้น้อย ประธานมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย(มฟศ.)	โครงการบ้านเอื้ออาทรที่รัฐจัดให้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่อยู่ของชาวสลัมได้จริง เพราะการแก้ปัญหาที่แท้จริงคือ การปรับปรุงสลัมในที่ดินเดิม ซึ่งตอบสนองต่อวิถีชีวิตของชุมชนและการประกอบอาชีพของชาวสลัม
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องนโยบายรัฐที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน มักไม่ถูกเสนอในสื่อกระแสหลัก แต่สำเนาข่าวประชาธรรมติดตามและเสนอข่าวอยู่ตลอดมา โดยเสนอเสียงที่ไม่เห็นด้วยของประชาชนให้สาธารณะได้รับรู้				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
22 ม.ค. 46 เรื่อง ถมคลองอุตตะมาหาดใหญ่ จ. สงขลา	กลุ่ม คนริมคลอง ค้านเทศบาลหาดใหญ่ถมคลองอุตตะมา ซึ่ถมคลองน้ำขังท่วม	คนหาดใหญ่ค้านเทศบาลถมคลองอุตตะมาทำพังกั้นน้ำตามแผนป้องกันน้ำท่วม เพราะไม่แก้ปัญหาที่แท้จริง แต่จะทำให้พังกั้นน้ำท่วมมากขึ้นในฤดูน้ำหลาก จึงมีการตั้งกลุ่มคนริมคลอง รักษาคลองอุตตะมาเพื่อเป็นคลองเอนกประสงค์ ทำน้ำประปาและระบายน้ำในฤดูน้ำหลาก	- กลุ่มคนริมคลอง - นายสิทธิศักดิ์ ตันมงคล - นายจรูญ หยูทอง - นายประสงค์ สุวรรณวงศ์	เครือข่ายรักษ์คลองอุตตะมา ประธานสมัชชาสงขลาเพื่อการปฏิรูปการเมือง นายกเทศมนตรีหาดใหญ่	เน้นประเด็นว่า มาตรการของเทศบาลใช้ไม่ได้จริง และควรให้ประชาชนร่วมตัดสินใจด้วย โดยเฉพาะคนริมคลองที่จะได้รับผลกระทบ
ข้อสังเกต	ประเด็นเมืองและคน ช่าวดังกล่าว มีนัยยะคือ ประชาชนมีวิถีการและมีศักยภาพในการดูแลจัดการทรัพยากรภายในชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
23 ม.ค. 46 เรื่อง ภาษาไพโรคนามคม	นักวิชาการสืบและภาษาไพโรคนามคม ผู้บริโภคเสียประโยชน์	นักวิชาการที่คือรือ ซึ่งเก็บภาษาไพโรคนามคม ผู้บริโภคเสียประโยชน์ต้องกลายเป็นผู้จ่ายภาษาไพโรคนามคม ผลประโยชน์ตกอยู่ที่คนในรัฐบาลที่ทำธุรกิจมือถือ จึงใช้อำนาจการเมืองแปรสัญญาไพโรคนามคม ถือเป็นการคอร์รัปชันทางนโยบายชัดเจน	- นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	ผู้ศึกษาวิจัยการแปรสัญญาสัมปทานไพโรคนแห่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(T.D.R.I.)	เน้นประเด็นการตั้งข้อสังเกตต่อกฎหมายไพโรคนามคมที่ผลประโยชน์จะตกอยู่กับผู้ประกอบการที่เป็นคนในรัฐบาลแต่ประชาชนเสียประโยชน์
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ มุมมองของนักวิชาการสำเนาข่าวประชาธรรมให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นกรยกระดับปรากฏการณ์เสนอมุมมองที่ต่างจากภาครัฐให้ประชาชนได้เป็นข้อมูลในการคิด เพื่อที่อาจจะสามารถสร้างให้สาธารณะได้วิพากษ์ประเด็นดังกล่าวอย่างหลากหลายขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
23 ม.ค. 46 เรื่อง สุราษฎร์ธานี	เครือข่ายเหล่าวิทยากรเหล่าผู้มหายุทธ ปิดกั้นเกษตรกรรม	เครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้านย่นมดี ค.ร.ม. 21 ม.ค. 46 อ่างลดาภิเษกเหล่า ช่วยชาวบ้าน แท้จริงช่วยนายทุน เก็บภาษีเท่ากันแต่ชาวบ้านต้นทุนสูงมาก นายทุนเคลื่อนไหวผลิตเหล้าคึกคักหลังสรรพสามิตประกาศลดภาษี แต่ ชาวบ้านอย่าแยะ เตรียมจัดงานมหกรรมเหล่าพื้นที่บ้านช่วงตรุษจีนนี้ที่กรุงเทพฯ หวังสร้างความเข้าใจเหล่าพื้นที่บ้านและพรรคแก่ไขปัญหาเหล่าหลัง	- นส. น้อย ทงคำสุข - นายสมชัย ศิริชัย - นายวิมล โสภา	ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้าน จ.สุรินทร์ ตัวแทนเครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้านภาคเหนือ ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้านแห่งประเทศไทย	ประเด็นหลักของเรื่องคือ มาตรการช่วยเหลือผู้ผลิต เหล่าพื้นที่บ้านของกรมสรรพสามิตในทางปฏิบัติมิได้ช่วย ชาวบ้าน แต่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้นายทุน
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม เรื่องผลกระทบจากมาตรการช่วยเหลือของรัฐเป็นเรื่องที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจอยู่เสมอ เนื่องจากสาธาณะแทบจะไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องราวเหล่านี้ ทั้งที่สะท้อนถึงความไม่เข้าใจปัญหาอย่างแท้จริงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว		การให้ความสำคัญ
27 ม.ค. 46 เรื่อง สุราษฎร์ธานี	เผยแพร่สรรพสามิตเลิกโกภาษีเหล่าพื้นที่บ้าน สถาน.ยันนายกฯ หยุตริงแกลคนจน	เครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้าน - สกน. ย่นหนังสือนายกฯ ให้ทบทวนมติ ค.ร.ม. 21 ม.ค. 46 ยกเลิกประกาศกฎกระทรวงเก็บภาษีเหล่า ห้ามชาวบ้านทำลูกแบ่ง เอื้อประโยชน์นายทุนใหญ่ ชี้สรรพสามิตเลิกโก ไม่ทำตามข้อตกลงคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาเหล่า และให้เลิกเร่งแกล คนจน ยุติการสลายการชุมนุมสมัชชาคนจน	- นายประนอม เข็มชัยภูมิ - นายสมชัย ศิริชัย	ประธานเครือข่ายเหล่าพื้นที่บ้านแห่งประเทศไทย กรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ(สกน.)	เน้นประเด็น การที่รัฐเพิกเฉยต่อกลไกการแก้ปัญหาาร่วมกัน ของคณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาสุราษฎร์ธานีกับกรม สรรพสามิต กระทรวงการคลัง แสดงถึงการมีเบื้องหลังแอบ แฝงและเป็นการดูถูกภาคประชาชน
ข้อสังเกต	ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่องตามสถานการณ์ที่ยังไม่มีข้อยุติ เป็นข่าวปฏิบัติการในประเด็นเกษตรกรรม เสนอผลเสียที่เกษตรกรได้รับ หลังจากมีการประกาศหลักเกณฑ์การอนุญาตให้เปิดเสรีเหล่าพื้นที่บ้าน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
28 ม.ค. 46 เรื่อง ปัญหาเสพติด	หวั่นชาวบ้านตกเป็นเหยื่อ สร้างผลงาน ปราบปรามเสพติด ชี้ 3 เดือนแค่สร้าง ภาพ	ชาวบ้านขึ้นนโยบายปราบปรามเสพติดให้หมดสิ้นใน 3 เดือน เป็นแค่การสร้าง ภาพ หวั่นชาวบ้านตกเป็นเหยื่อจับแพะสร้างผลงาน การใช้औอรองทำให้เกิดการ นองเลือด เผยเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวข้องกับขบวนการค้าขาย ขณะที่วัยรุ่นชื้อการแก้ปัญหา แบบ ยิงทิ้ง เป็นการละเมิดสิทธิและให้อำนาจเจ้าหน้าที่เกินไป ควรจะใช้วิธีลด อันตรายจากการใช้เสพติดและปราบคอร์รัปชั่นจะดีกว่า	- นายวิรัชศักดิ์ คักภูไท - นายพอง ฤทธิ์เนติกุล - นส.ศรีนิยา สิงห์ทองวรรณ	ประธานเครือข่ายชุมชนอาซา จ.เชียงราย เลขาธิการเครือข่ายมั่ง จ.เพชรบูรณ์ พิษณุโลก และเลย เยาวชนผู้ทำกิจกรรมแก้ปัญหาเสพติด	เน้นประเด็นว่า ประชาชนไม่เห็นด้วยกับมาตรการ ปราบปรามขั้นเด็ดขาดโดยเฉพาะการวิสามัญ ฆาตกรรมของตำรวจ เนื่องจากผู้บริสุทธิ์อาจโดนยึด ข้อหา เพื่อสร้างผลงานให้รัฐ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวดังกล่าวมีลักษณะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปจากวิธีการแก้ปัญหาของรัฐ				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
29 ม.ค. 46 เรื่อง การชุมนุมประท้วงรัฐบาล	ชุมนุมจตุจักรไม่ต่างร.อนุบาล สวตรัฐบาล - กทม. จับมือ ทำลายปชต. นอกสภาฯ	หลายฝ่ายไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลและกทม. ในการจับมือสลายการ ชุมนุมล้มชกคนจน ซึ่งเป็นการทำลายประชาธิปไตย การเมืองภาค ประชาชนอย่างรุนแรง ขณะที่นักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยทั่ว ประเทศชี้ละเมิดรัฐธรรมนูญ ทำลายพื้นที่การเมืองนอกสภาฯ ยืนยัน พื้นที่ ทำเนียบรัฐบาล เป็นพื้นที่ประชาชน สื่อสารนโยบายสาธารณะ การชุมนุมในจตุจักรนั้น ไม่มีความหมายทางการเมือง	- นายนิรันดร์ กุลธรรมา - นายสุพรรณ สาคร - นายสมชาย ปรีชาศิลป์ กุล	กรรมการคณะกรรมการณรงค์ประชาธิปไตยภาคอีสาน ประธานเครือข่ายโครงการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนภาค อีสาน นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ ม.เชียงใหม่	ประเด็นหลักของเรื่องคือ โจทย์รัฐบาลว่า ละเมิดสิทธิของ ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ไม่สนับสนุนความเป็น ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เรื่องการชุมนุมประท้วง กลุ่มผู้ชุมนุมมักถูกละเมิดสิทธิและถูกเสนอภาพผิดๆ มาเสมอ สำนักข่าวพยายามเสนอภาพที่ถูกต้อง เพื่อสร้างความเข้าใจให้สาธารณะ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว		การให้ความสำคัญ
29 ม.ค. 46 เรื่อง ภาษีโทรคมนาคม	ผู้บริโภคไม่เชื่อรัฐบาล ชี้ผลการ ภาษีให้ประชาชนยี่ห่วยฯ ให้ศาล รณ. ตีความ พ.ร.ก. โทรคมนาคม	ผู้บริโภคยื่นหนังสือถึงวุฒิสภายกเลิกพระราชกำหนดจัดเก็บภาษีโทรคมนาคม ไม่เชื่อ รัฐบาลกำหนดอัตราภาษีแล้วประชาชนไม่มีผลกระทบ ไม่มีหลักประกันในอนาคต จะ ไม่ผลักภาระภาษีแก่ประชาชน หรือเปลี่ยนแปลงการเก็บภาษีอัตราใหม่ ส่วนการที่ ค่าบริการถูกลงและการบริการดีขึ้นเป็นเพราะเปิดให้แข่งขันเสรีเท่านั้น ขณะที่สว. เข้าชื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความพ.ร.ก. ชัดรัฐธรรมนูญหรือไม่	- นส.สายรุ่ง ทองปลอน - นายวรรณชัย สุวรรณกาญจน์	ผู้จัดการสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค ตัวแทนผู้บริโภคภาคใต้	ประเด็นหลักของเรื่องคือประชาชนสงสัยว่าการออกพระราช กำหนดเป็นการแย่งบทบาทของกทช. และเป็นการเอื้อประโยชน์ ให้กับคนในรัฐบาล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจคมนาคม รวมถึง การที่ภาคประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งที่สิ้นความถี่ เป็นทรัพยากรของประชาชนทุกคน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมเสนอการวิพากษ์นโยบายรัฐจากคนกลุ่มต่างๆ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลายเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
29 ม.ค. 46 เรื่อง พ.ร.บ.ข้าง	คนเลี้ยงช้างขอช้างคืน ชี้ พ.ร.บ. ข้างเหมากับ อ.อ.ป. ไม่ใช่ช้าง บ้าน	ขบวนช้างและคนเลี้ยงช้าง 100 กว่าเชือกเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อขอช้างคืนจาก สถาบันคชบาลแห่งชาติ และเรียกร้องให้ยกเลิกร่างพ.ร.บ.ข้าง สัตว์ประจำชาติเพราะไม่เหมาะ กับช้างบ้าน และตอบโต้มูลนิธิเพื่อช้างว่า คนไม่ได้หากินกับช้างหน้าแล้ง ทั้งคนและช้าง จำเป็นต้องหากินในเมือง พอหน้าฝนจึงกลับบ้านทำนา	- นายสุริยะ ร่วมพัฒนา - นายสา ศาลางม - นายเกษมศักดิ์ แสนโคช	สมัชชาชาวช้าง สมัชชาชาวช้าง ผู้ว่าราชการ จ.สุรินทร์	เน้นประเด็นว่า สถาบันคชบาลแห่งชาติ ดำเนินการออก พ.ร.บ.ข้าง สัตว์ประจำชาติเป็นการคิดเองทำเอง ไม่เข้าใจ ปัญหาว่า ช้างบ้านต่างจากการใช้ช้างที่ลักลอบตัดไม้ในป่า สงวน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ที่มีการเคลื่อนไหวของคนที่ได้รับผลกระทบ สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเสียงของคนกลุ่มนี้ให้สาธารณะได้เข้าใจปัญหาของพวกเขา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
30 ม.ค. 46 เรื่อง การสลายการชุมนุม สมัชชาคนจน	รุมประณามรัฐบาลทหารชายเครือข่าย พระเดือนทักษิณปกครองด้วยหลัก ธรรมะ กำลังปัญญาพิสูจน์ความรู้	สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือร่วมตัวประณามนายกรัฐมนตรี ทำสงครามกับคนจน จำกัดสิทธิของผู้ชุมนุมผิดรัฐธรรมนูญ และยังมีการเผาผีรัฐบาลทหารพร้อมเรียกร้องให้เปิดเขื่อน ปากมูล ฟันฟูระบบนิเวศน์ ขณะที่เครือข่ายพระสงฆ์เดือน นายกฯ ใช้ปัญญาแก้ปัญหา ปกครองด้วยธรรมะ และชื่นชม สมัชชาคนจนที่ใช้แนวทางสันติวิธี	- นายพฤ โอโตธา - พระมหา ดร.บุญช่วย สิริโร - พระกิตติศักดิ์ กิตติโสภโณ	ตัวแทนชาวบ้าน เครือข่ายพระนักพัฒนาและสถาบันโพธิยาลัย สถานปฏิบัติธรรมสวนเมตตาธรรม อ.ฝาง จ.เชียงใหม่	ประเด็นหลักคือการให้พระออกมาเตือนว่า รัฐบาลนายกฯ ทักษิณอย่าละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ อย่าใช้ อำนาจกับประชาชนอย่างไม่พึงเสียงและอย่าใช้ความรุนแรง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวขึ้นนี้มีภาพข่าวประกอบ ซึ่งนับว่ามีไม่บ่อยนักสำหรับการทำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม เป็นลักษณะเชิงเหตุการณ์ว่า มีกิจกรรมใดเกิดขึ้น มีการให้ภูมิหลังข่าว แต่การเสนอข่าวค่อนข้างจะเสนอแบบสื่อกระแสหลักคือ เสนอภาพการชุมนุม แต่ไม่ได้ เสนอมุมมองที่ต่างออกไปเท่าใดนัก				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
31 ม.ค. 46 เรื่อง การแก้ไขปัญหาเสพติด จ.นครศรีธรรมราช	วัยรุ่นเมืองนครฯ รวมกลุ่ม แกละหมิง ดันยาเสพติด	เด็กนักเรียนรวมกลุ่มแกละหมิงทำวงกฏแฉเป็นอาชีพเสริมหลังเลิกเรียนป้องกัน ปัญหาเสพติด ทำให้ชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก อีกทั้งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว	- นายกิตติ สุวรรณเมณี	ประธานศูนย์พิทักษ์กรรมแกละหมิง	ประเด็นหลักต้องการชี้ให้เห็นความเข้มแข็งของชุมชนที่สามารถจะ แก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะยาเสพติดได้ โดยใช้ความรักเอื้ออาทรกัน ของกลุ่มชุมชนกล่อมเกล่าจิตใจและพฤติกรรมของเยาวชน
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ ข่าวขึ้นนี้รายงานถึงความดีงามด้านกิจกรรมของกลุ่มเยาวชน มีนัยว่าเป็นการออกข่าวชมเชยและการชี้ให้เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มใกล้ชิดชุมชน				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ

เดือนมกราคม : เวียงแหง

เดือนสิงหาคม 2543 การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ได้เตรียมดำเนินการขุดเจาะเหมืองในเขตอำเภอเวียงแหง โดยที่ กฟผ. มีแผนการดำเนินการขอประทานบัตรภายในปี 2543 ขออนุมัติใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ และเริ่มดำเนินการขุดเจาะเหมืองเพื่อขนส่งถ่านหินไปยังโรงไฟฟ้าแม่เมาะให้ได้ภายในปี 2544 ซึ่งเป็นนำวิตกว่าการทำเหมืองจะทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำแม่แตงอันเป็นแหล่งต้นน้ำชั้น 1 เอ ซึ่งถือเป็นเขตชลประทานเก่าแก่ของชาวเชียงใหม่ นอกจากนี้ กฟผ. ยังมีโครงการที่จะตัดถนนผ่านป่าอุทยานแห่งชาติเชียงดาวไปออกเมืองงายเพื่อใช้เป็นเส้นทางลำเลียงถ่านหินลิกไนต์ไปส่งยังโรงไฟฟ้าแม่เมาะอีกด้วย ซึ่งจะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างมโหฬาร และยังไม่รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการทำเหมืองแร่ลิกไนต์อีกด้วย

เดือนกุมภาพันธ์ 2544 ทางด้านกลุ่มองค์กรเอ็นจีโอได้ออกมาโต้ตอบการประชาสัมพันธ์ของ กฟผ. ในเรื่องที่ว่า การขุดเหมืองเวียงแหง ไม่ทำให้ค่าไฟพุ่งสูง แฉเบื้องลึก กฟผ. ขยายเหมืองเพื่อรองรับคนงาน กฟผ. ซึ่งกลุ่มอนุรักษ์ในท้องถิ่นเตรียมประสานคนทั้งลุ่มน้ำรับรู้ข้อเท็จจริง

เดือนพฤษภาคม 2544 องค์กรสิ่งแวดล้อมเชียงดาว จี กฟผ. และกรมทรัพยากรธรณี ให้เปิดเผยผลการศึกษาความเป็นไปได้ทำเหมืองเวียงแหงก่อนทำไอเอ ซึ่งคนในท้องถิ่นต้องรับรู้ข้อมูลตั้งแต่ต้น ชาวบ้านและกลุ่มองค์กรต่างตั้งคำถามจะคุ้มทุนทางเศรษฐกิจหรือไม่ หน่วยงานที่ดูแลน้ำทั้งสาย และทรัพยากรในเขตต้นน้ำ ประธานชมรมทิวซังชี้ทำเหมืองเศรษฐกิจแม่แตงพังแน่ ยันทบทวนให้รอบคอบก่อนทำโครงการ โดยที่ชาวบ้านวิตกกังวลกว่าหากมีการทำเหมืองในเขตต้นน้ำจะมีปัญหาเรื่องดินพังทลายที่มาพร้อมกับน้ำ เพราะดินเป็นดินร่วนปนทราย ทรายจะไหลเข้าที่หน้าตำบลแสนไทยและตำบลเวียงแหง นอกจากนี้ชาวบ้านกลัวว่าปริมาณน้ำจะไม่พอใช้โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ฤดูแล้งชาวบ้านจะปลูกกระเทียมและถั่วเหลือง ถ้ามีเหมืองลิกไนต์ทางตอนบน เหมืองก็ต้องเก็บน้ำไว้ใช้ตอนบน ก็จะทำให้น้ำขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก อีกเรื่องคือมลพิษที่เกิดจากการขุด สารพิษที่ปะปนมากับลิกไนต์คือสารตะกั่ว

ต้นเดือนกันยายน 2544 ทางด้านตัวแทนองค์กรสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เชียงดาวและพระสงฆ์ในพื้นที่ กล่าวว่าการเร่งรีบดำเนินการของ กฟผ. นั้นเห็นได้ชัดว่ามีความต้องการที่ต้องการทำเหมืองให้ทันปีงบประมาณ 2545 ในส่วนตัวนั้นเกรงว่าอนาคตภายหลังจากที่ กฟผ. สามารถเข้ามาทำเหมืองได้แล้ว ก็จะมีการสร้างโรงไฟฟ้าต่อไป จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านนั้น ขณะนี้ชาวบ้านยังสับสนค่อนข้างมากว่าจะเปิดเหมืองหรือตั้งโรงไฟฟ้า และผลกระทบที่จะเกิดกับชาวบ้านมีอะไรบ้าง ถ้าเปิดเหมืองกว้าง กฟผ. เตรียมแผนรองรับผลกระทบอย่างไร และกฟผ. ทำการศึกษาผลกระทบเรื่องเหล่านี้แล้วหรือยัง ถ้าทำแล้วต้องเปิดเผยข้อมูล และการตัดสินใจที่แท้จริงอยู่ที่ชาวบ้าน และให้เหตุผลอีกว่าความพยายามของ กฟผ. ในการเร่งดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงมติ ค.ร.ม. 10 มีนาคม 2535 และยังคงเดินหน้าทำ EIA ก่อนโดยไม่ต้องรอมติ ค.ร.ม. นั้น ถือว่าเป็นการลัดขั้นตอนและผิดหลักการอย่างยิ่งเหมือนกรณีของท่อก๊าซ และยังชี้ชัดว่า กฟผ. ต้องการผลักดันการทำเหมืองโดยเร็วที่สุด ทั้ง ๆ การศึกษาผลกระทบก็ยังไม่ชัดเจนเลย อีกทั้งยังไม่ได้เปิดเผยข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย

กลางเดือนมกราคม 2546 ชาวเวียงแหงลุกออกจากเวทีระดมความเห็นของคณะศึกษาอีไอเอจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไม่เชื่อมั่นว่าจะมีความเป็นกลางจริงเพราะถูกว่าจ้างจาก กฟผ. ชาวบ้านยังยืนยันว่าไม่ต้องการเหมืองลิกไนต์ ชั่วพลังงานสำรองภาคเหนือเหลือเพื่อไม่มีความจำเป็นจะต้องสร้างเหมือง

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือน มกราคม 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	19
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	36
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	8
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	10
นักวิชาการอิสระ	2
ฝ่ายการเมือง	4
รัฐวิสาหกิจ	1
ข้าราชการ	11
สมาคมวิชาชีพ	3
เอกชน	3
อื่นๆ	6
รวม	103

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมกราคม 2546

เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตามประเด็นการนำเสนอทั้ง 11 ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ความขัดแย้ง เด็กและสตรี นโยบายรัฐ สาธารณสุข เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ภูมิปัญญา เมืองและคน ชชาติพันธุ์ และโลกาภิวัตน์ มีกลุ่มที่เกี่ยวข้องโดยส่วนใหญ่ 2 ฝ่าย ได้แก่ฝ่ายรัฐและฝ่ายประชาชน เนื้อหาที่นำเสนอพบว่า สำนักข่าวประชาธรรมเสนอมุมมองต่อฝ่ายประชาชน ชุมชน และชาวบ้านว่า คนกลุ่มนี้มีศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการรวมกลุ่มร้านค้า ความสามารถในการผลิตสุราที่ได้มาตรฐาน ความสามารถในการใช้ชุมชนบำบัดยาเสพติดได้ผลสำเร็จดีกว่ามาตรฐานของรัฐ ความตื่นตัวและต้องการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเรื่องการสื่อสารตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงการที่ชาวบ้านรู้ทันและมีการติดตามโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อตนเองมาโดยตลอด มีการตั้งข้อสังเกตการทำงานของรัฐบาลหรือราชการที่มักจะทำงานอย่างแอบแฝง ไม่ตรงไปตรงมา

สำหรับด้านมุมมองต่อรัฐนั้น เนื้อหาที่นำเสนอพบว่า ประเด็นเรื่องความขัดแย้ง ชาวเมืงนัยยะต่อฝ่ายรัฐว่า มักจะไม่ฟังเสียงประชาชนในโครงการขนาดใหญ่ที่ส่งผลต่อชุมชนและทำงานอย่างไม่เต็มความสามารถ ไม่ปรับเปลี่ยนนโยบายรัฐ ไม่สอดคล้องกับวิถีของชุมชน เช่น เรื่องสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงการ

ที่รัฐพยายามแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยที่ไม่เข้าใจสาเหตุอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติดหรือการค้าเด็กและสตรี

อย่างไรก็ตาม ชาวที่ชมเชยการทำงานของรัฐก็ได้รับเสนอ เช่น ในเรื่องพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ รวมถึง การให้พื้นที่ต่อฝ่ายรัฐที่มักถูกโจมตีได้พูดทำความเข้าใจกับสาธารณะ

เมื่อพิจารณาถึงตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ จะทำให้เข้าใจการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมชัดเจนขึ้น คือ ให้นำหน้าส่วนใหญ่ไปที่การนำเสนอแหล่งข่าวที่เป็นความคิดเห็นจากภาคประชาชนและนักกิจกรรม นักพัฒนาที่เข้าไปช่วยเหลือภาคประชาชนเป็นหลัก ซึ่งก็เป็นไปตามนโยบายการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมที่ต้องการให้คนกลุ่มดังกล่าวได้ส่งเสียงสู่สาธารณะมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนหรือนักกิจกรรม มักได้รับการตั้งคำถามและถูกมองจากภายนอกเสมอว่า สำนักข่าวประชาธรรมมีความโน้มเอียงในการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2546

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวทั้งหมด 36 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญ ได้แก่ ประเด็นนโยบายรัฐ โดยเฉพาะเรื่องการปราบปรามยาเสพติด และประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนกุมภาพันธ์ 2546

ตารางนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม เดือนกุมภาพันธ์ 2546

การนำเสนอ/เดือน	ก.พ.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	4
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	6
3. เด็กและสตรี	-
4. นโยบายรัฐ	10
5. สาธารณสุข	5
6. เกษตรกรรม	4
7. อุตสาหกรรม	1
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	-
9. เมืองและคน	3
10. ชชาติพันธุ์	-
11. โลกาภิวัตน์	3
รวม	36

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
1 ก.พ. 46 เรื่อง ป่าชุมชน	ป่าไม้ยังแกมป่าชุมชนเขียงดาวชี้เหตุขัดขวางที่ดินเขตป่าจักรมป่าไม่กวาดบ้าน	เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขียงดาวยิงแกมนำเครือข่ายป่าชุมชนเขียงดาวบาดเจ็บสาหัสเหตุขัดขวางบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนชายที่ดินให้นายทุน ชี้กรรมการป่าชุมชนเสี่ยงภัยอันตรายมากขึ้น จนท. ป่าไม้แล้วถ่วงป่าขายนายทุนเพิ่มมากขึ้น เรียกร้องกรมป่าไม้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่และดำเนินการตามกฎหมาย	- นายบุญมี เก่งกล้า - นายนิคม พุทธา	ชาวบ้านป่าบางและกรรมการชุมชนบ้านป่าบาง อ.เขียงดาว จ. เชียงใหม่ ผู้ประสานงานเครือข่ายป่าชุมชนต้นน้ำปิง เขียงดาว	ประเด็นหลักของข่าวคือ มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ(ป่าไม้)อาศัยอำนาจ หารประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง(ชาย)ที่ดินป่าชุมชนให้นายทุน)
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง มีการเสนอข่าวแนวทางแบบข่าวอาชญากรรม มีคีย์ได้พบมากนักสำหรับสำนักข่าวประชาธรรม				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
2 ก.พ. 46 เรื่อง เหมืองลิกไนต์ ที่ อ. เวียงแหง	โวยคดะอีไอเอ เวียงแหงข่มขู่ชาวบ้าน คัดค้านจะไม่ให้ใช้ไฟฟ้า ยันชาวบ้านมีสิทธิเลือก ไม่ใช่ข่มขู่เยียด	คณะศึกษาอีไอเอ เหมืองเวียงแหงจาก มช. รุกคืบหลังจัดเวทีลุ่ม ชาวบ้านเวียงแหงเผยเข้ามาข่มขู่และหาว่าล้อมให้เอาเหมืองลิกไนต์ ย้ำคณะศึกษาต้องเป็นกลางและควรให้ชาวบ้านมีสิทธิเลือก ไม่ใช่ข่มขู่เยียด ขณะที่ คณะศึกษาอีไอเอได้ไม่เคยข่มขู่ พร้อมตั้งชาวบ้านมีส่วนร่วมเป็นทีมศึกษาในพื้นที่	- นายณัฐนิติ วุฒิธรรมปัญญา - พระมหาดร.บุญช่วย สิริธโร - ศ.ดร.มนัส สุวรรณ	ประธานกลุ่มพัฒนาบ้านเบียงหลวง อ.เวียงแหง พระสงฆ์สถาบันโพธิยาลัย วัดสวนดอก เชียงใหม่ อาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ม. เชียงใหม่	เน้นประเด็นไปที่ กรอบการดำเนินงานโครงการทั้งหมดรัฐเป็นผู้กำหนด ทั้งที่ประชาชนในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมกำหนด เพราะเป็นผู้สัมผัสโดยตรงและควรมีสิทธิตัดสินใจในวิถีชีวิตของตน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง มีการเสนอข้อมูลทั้งสองฝ่ายให้ชี้แจงเมื่อมีการพาดพิงกัน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
3 ก.พ. 46 เรื่อง ป่าชุมชน	เขียงดาวฮือค้านประกันตัวป่าไม้ เอาจริงผู้อยู่เบื้องหลังบุกรุกป่าชายที่ดิน	ชาวบ้านค้านประกันตัวเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขียงดาว หัวหน้าเจ้าหน้าที่รัฐลอยนวล ยืนยันต้องเอาผิดผู้อยู่เบื้องหลังบุกรุกป่าชายที่ดินให้นายทุนและให้เอาจริงกับขบวนการตัดไม้ คุณครองชาวบ้านรักษาป่า รัฐต้องปราบปรามเพราะป่าชุมชนเขียงดาวอยู่ในเขตอนุรักษ์พื้นที่ร่วมหลายแสนไร่	- นายคณิต กองสถาน - พ.ต.อ.วินัย บุญเรือง - นายนิคม พุทธา - นายคำปัน สุกใส	ประธานเครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำปิงตอนบน ผกก. สกอ.เขียงดาว ผอ. โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน รองประธานเครือข่ายป่าชุมชน บ้านป่าบาง ต.แม่ทะ และคณะกรรมการป่าชุมชน	ประเด็นหลักให้ความสำคัญที่การเห็นว่า มีผู้มีอิทธิพลหลายประโยชน์กับการตัดไม้ทำลายป่าและซื้อขายที่ดินในเขตป่าและต้องการให้ดำเนินคดีไปจนถึงผู้อยู่เบื้องหลังอย่างถึงที่สุด
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมเรื่องป่า ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาในเรื่องนี้มีความรุนแรงและมีเงื่อนไขในเหตุการณ์มากขึ้น ภายในข่าวยังมีภาพข่าวประกอบถึง 3 ภาพ ยิ่งแสดงนัยว่า เหตุการณ์มีความสำคัญและต้องจับตามองการแก้ปัญหาให้ถึงที่สุด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
3 ก.พ. 46 เรื่อง การใช้รัฐธรรมนูญ	ชี้ ธรณ.ยังไม่มียุทธศาสตร์ชาติชัดเจน กลุ่มผลประโยชน์และนักการเมือง	การสัมมนาประสิทธิภาพการใช้รัฐธรรมนูญกับผลกระทบต่อประชาชน ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนักวิชาการที่ไม่เป็นจริงทางปฏิบัติหลายเรื่อง เพราะติดขัดกลุ่มผลประโยชน์อำนาจเดิม นักการเมืองยังฉวยโอกาสหาช่องทางแก่เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและตัวนักการเมือง รวมถึงองค์กรอิสระยังไม่เข้ารัฐธรรมนูญ	- นายคณิน บุญสุวรรณ - นายไพโรจน์ พลเพชร - นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข - นายสุริชัย หวันแก้ว	อดีตสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ เลขาธิการสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย	เน้นประเด็นว่า ผู้ปฏิบัตินิติรัฐธรรมนูญเช่น องค์กรอิสระ นักการเมือง ยังไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและต้องเสริมสร้างสมรรถนะของภาคประชาชนในการติดตามและบังคับใช้รัฐธรรมนูญหรือมีส่วนร่วมในการดูแลกฎหมายนั้นเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ เป็นการเสนอการวิพากษ์การใช้รัฐธรรมนูญจากเวทีสัมมนาวิชาการ ยกระดับเหตุการณ์ให้มีความน่าสนใจขึ้นโดยเสนอความคิดเห็นจากกลุ่มต่างๆ เพื่อให้สาธารณะได้ใช้เป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจกับเหตุการณ์อย่างชัดเจนขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
4 ก.พ. 46 เรื่อง ปาฐมชน	ปาฐมชนทั่วภาคเหนือทวง พ.ร.บ.ปาฐมชน เผย เลียชีวิต 17 ราย ในช่วง 14 ปีต่อสู้เพื่อกฎหมาย	เครือข่ายปาฐมชนทั่วภาคเหนือเรียกร้องนายกรัฐมนตรีเอาจริงกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้สังหารแกมหน้าปาฐมชนเชียงตวง ให้เร่งออก พ.ร.บ.ปาฐมชนและให้สส.ยืนยันตามร่างเดิมไม่เอาร่างฉกฉกมาชิก เผย 14 ปีต่อสู้ พ.ร.บ.ปาฐมชนเสียชีวิตมาแล้ว 17 ราย	- นายขวัญชัย วงศ์นิติกร - นายสมชัย ศิริชัย	ปลัด จ. เชียงใหม่ กรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	เน้นประเด็น ให้รัฐบาลเข้ามาแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค้างคามานานมากแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่องจากครั้งก่อนแต่ในขั้นนี้มีการยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี แสดงนัยว่าจะดับพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหารองนี้ได้ รวมถึงมีภาพข่าวประกอบเป็นครั้งที่ 3 สำหรับประเด็นนี้อีกด้วย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
4 ก.พ. 46 เรื่อง เศรษฐกิจ	ค้านอดีตตันแกมอค์อำนาจเหนือตลาดเข้ากรม. ครป. ชี้เจตนาอุ้มกลุ่มทุนผูกขาดในรัฐบาล	คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.)คัดค้าน รมต.พาณิชย์ นายอดิศักดิ์ โพธารามิก ลักไกตัน แกมอค์อำนาจเหนือตลาด ให้กรม.อนุมัติ ตัดประเด็นสาระสำคัญพฤติกรรมทางการค้า ทั้ง ซึ่งมีผลประโยชน์แอบแฝงหวังผูกขาดตัดตอนการค้าเอาเปรียบผู้ประกอบการรายย่อยและผู้บริโภค เจตนาอุ้มกลุ่มทุนผูกขาดในรัฐบาลเรียกร้องเปิดเวทีฟังความเห็นหลายฝ่าย	- นายสุริยะใส กตะศิลา	เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย	ประเด็นหลักของข่าว คือต้องการให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นในเรื่องนี้จากทั้งภาคธุรกิจ ภาควิชาการ องค์กรผู้บริโภค และภาคประชาชน ก่อนจะผลักดัน แกมอค์อำนาจเหนือตลาดอีกทั้งเรื่องนี้ดูมีเงื่อนงำ มีวาระซ่อนเร้น เจตนาเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ การเสนอข่าวการวิพากษ์นโยบายรัฐเป็นสิ่งที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอตลอดมา ทั้งนี้เพื่อให้รัฐบาลและสาธารณะได้รับฟังเสียงที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินนโยบายใดๆ ที่มีผลกระทบต่อคนหลายกลุ่มให้ได้รับความเป็นธรรมเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
4 ก.พ. 46 เรื่อง สลัมเชียงใหม่	สลัมเชียงใหม่ยื่นหนังสือถึงบรรพทวัน แผนพัฒนาเมืองย้าย สลัม ไปอยู่แฟลต	ชาวชุมชนแออัดยื่นหนังสือถึงบรรพทวันยืนยันไม่ต้องการย้ายไปอยู่แฟลต ขอพัฒนาที่อยู่อาศัยในที่เดิม รับรองแก้ปัญหาสลัมได้เช่นกัน หัวหน้าแผนพัฒนาเมืองเชียงใหม่ย้ายสลัม	- นายประทีป บุญมัน - น.ส.สมสุข บุญญะบัญชา - นายบรรหาร ศิลปอาชา	ชาวชุมชนแออัด จ. เชียงใหม่ และผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนเมือง ผอ.สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี	เน้นประเด็น การแก้ปัญหาของรัฐในเรื่องดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวชุมชนแออัด พวกเขาต้องการมีส่วนร่วมด้วยในการปรับปรุงแก้ปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นเมืองและคน สำนักข่าวประชาธรรมเสนอความคิดเห็นของคนในพื้นที่ที่คิดต่างออกไปจากแนวทางการพัฒนาเมืองโดยราชการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
6 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด	ชุมชนซีปราบปรามชั้นเด็ดขาด ผู้ค้า - ผู้เสพไม่กล้าเผยแพร่ เน้นใช้มาตรการชุมชนรองรับ	ชาวบ้านทั่วประเทศเป็นห่วงการประกาศสงครามยาเสพติดจะทำ ให้ปัญหาบานปลายแก่ยากขึ้น เนื่องจากผู้เสพ - ผู้ค้าไม่กล้า เปิดเผยตัว เสนอให้มีมาตรการชุมชนรองรับเพราะที่ผ่านม ามาตรการชุมชนแก้ปัญหาเสพติดได้ผลดี ปัญหาลดลงเรื่อยๆ	- นายสุบิน สุวรรณ - นายชาญ พงษ์จันทา - พระพิพิธนันทคุณ - นายแอ กิ่งเล็ก ที่ปรึกษาเครือข่ายชุมชนพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม จ. ศรีสะเกษ ผู้ใหญ่บ้านโป่งคำ อ. สันติสุข จ. น่าน วัดห้วยซ้อ อ. แม่จัน یشانเครือข่ายป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด จ. น่าน ประธานคณะกรรมการศาสนาอิสลาม จ. กระบี่	ประเด็นหลักของเรื่องคือ ชาวบ้านต้องการให้ภาคประชาชนหรือ ชุมชนเข้ามาร่วมแก้ปัญหาภัยภาครัฐ ซึ่งจะทำให้ได้ผลดีกว่าการใช้ อำนาจปราบปรามอย่างรุนแรง
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข การรักษาสุขภาพ สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเสียงที่คัดค้านออกไปจากแนวทางการแก้ปัญหาจากฝ่ายรัฐ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
6 ก.พ. 46 เรื่อง การบุกกรุป่าชุมชนเพื่อ ทำลานจอดรถ ที่ จ. ตรัง	อ.บ.ต. อ่างอุยานหาดเจ้าไหม อนุญาตให้ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ สร้างลานจอดรถ	ชมรมอนุรักษ์หาดเจ้าไหมค้านอ.บ.ต. เกาะลิบงสร้างลานจอดรถใน เขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เพราะเป็นพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระ เกียรติชุมชนร่วมกับอุทยานฯ ขณะที่ อ.บ.ต.ชี้แจงว่า อุทยาน อนุญาตแล้ว	- นางมียะ ทะหวา - นายสุธรรม ศิลปสมศักดิ์ - นายพิศิษฐ์ ชาญเสนาะ	ตัวแทนชุมชนอนุรักษ์หาดเจ้าไหมและ สมาชิกชมรมชาวประมงพื้นบ้าน จ. ตรัง ปลัดอ.บ.ต. ลิบง นายกสมาคมหยาดฝน	เน้นประเด็นว่า อุทยานแห่งชาติหลายแห่งมีกฎบุกรุกเพราะ กิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งที่พื้นที่ป่าเป็นประโยชน์ต่อ ผู้คนและระบบนิเวศน์
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม สำนักข่าวประชาธรรมชี้ให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมที่อาจสูญเสียจากการบุกรุก โดยเฉพาะเพื่อการท่องเที่ยว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว	การให้ความสำคัญ	
7 ก.พ. 46 เรื่อง การใช้รัฐธรรมนูญ	5 ปี พันธรัฐเสียง รธน. มาก ที่สุดอ้างกฎหมายทำลายผู้ บริสุทธิ์	การสัมมนาวิชาการเรื่อง 5 ปีรัฐธรรมนูญกับผลกระทบต่อภาคประชาชน ณ ศูนย์สตรี ศึกษา ม.เชียงใหม่ ได้ข้อสรุปว่า รัฐบาลละเมิดรัฐธรรมนูญ มีการใช้กฎหมายทำลายผู้ บริสุทธิ์ ละเมิดสิทธิเสรีภาพ รัฐธรรมนูญตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง นักธุรกิจ เรียกร้องสังคมร่วมตรวจสอบองค์อิสระและการใช้รัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง	- นายสมชาย ปรีชาศิลป์กุล - นายอรุณจักร สัตยานุรักษ์ - นายสุวิทย์ วัฒนุ	นักวิชาการจากคณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ นักวิชาการจากคณะมนุษยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ เครือข่ายคนเดือนตุลา	ประเด็นหลักของเรื่องคือ แม้จะมีรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่ง ร่างขึ้นบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ปัจจุบันช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการล่องละเมิดรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะจากรัฐ ที่อ้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจจัดการปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมรายงานข้อมูลจากเวทีสัมมนาทางวิชาการ โดยถือว่ามีผลสำคัญในการให้ข้อมูลแก่สาธารณะเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
10 ก.พ. 46 เรื่อง การละเมิดสิทธิ มนุษยชน	ตก 2 ปี รัฐบาลทักษิณและเมตติธิ รุนแรง การเมืองย้อนเข็มนาฬิกา	การเสวนาเรื่อง แนวโน้มความรุนแรงกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งใน สังคมไทย ได้ข้อสรุปว่า 2 ปีรัฐบาลทักษิณมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน รุนแรง การเมืองปัจจุบันมีลักษณะย้อนกลับ มาตรการปราบปราม ยาเสพติดเหมือนยุคปราบคอมมิวนิสต์ สร้างความกลัวให้ประชาชน ขณะที่ ครป. ย้ำสังคมต้องผลักดันให้รัฐบาลอยู่ใต้อำนาจรัฐธรรมนูญ	- นายเกษียร เตชะพีระ - นายพิทพ ธงไชย - นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี - นายบุญแทน ต้นสุแทนวิวงศ์	อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการรณรงค์เพื่อ ประชาธิปไตย กรรมการสิทธิมนุษยชน ผอ. ศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชนและสันติธรรม	เน้นประเด็นการวิพากษ์รัฐบาลปัจจุบันว่า มีลักษณะใช้วิธีการใน อดีตคือ ขาดนิยามเผด็จการ โดยใช้การสร้างเสียงข้างมากและ ผลประโยชน์ส่วนร่วมให้สนับสนุนรัฐบาล หากผู้ใดคัดค้านก็ถูกทำ ให้เป็นพวกไม่รักชาติ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ โดยข้อมูลจากเวทีสัมมนาหรือเสวนา สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจและนำมารายงานอยู่เสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
10 ก.พ.66 เรื่อง ปัญหาที่ดินทำกิน	คนได้รุกฮือ จักรมป่าไม่ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดินนำมาปฏิรูปให้คนจน	คนได้ 4 จังหวัดกว่า 3,000 คนรวมตัวเรียกร้องที่ดินทำกิน จักรมป่าไม่ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดินเพื่อปลูกปาล์มพร้อมเปิดเผยข้อมูลการนำที่ดินของรัฐไปใช้ในด้านอื่น ทั้งที่ เกษตรกรขาดแคลนที่ดินทำกิน	- นายพิรพงษ์ สังข์ทอง - นายวิชาญ เพชรรัตน์ - มล. ประทีป จรูญโรจน์	แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนสุราษฎร์ธานี ผู้ว่าฯ จ. สุราษฎร์ธานี	เน้นประเด็นว่า รัฐไม่สนใจจะช่วยเหลือประชาชนโดยคนไทยเจ้าของประเทศไม่มีที่ดินทำกิน เพราะรัฐอนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามาหาผลประโยชน์ในที่ดินของคนไทย
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรมที่ทำกิน ชาวชนพื้นเมืองมีภาพข่าวประกอบแต่ภาพนั้นเป็นเพียงภาพถ่ายกลุ่มผู้ชุมนุมระยะไกลเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
11 ก.พ. 46 เรื่อง ผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ลิโด้	ชาวเวียงแหงไปแม่เมาะเผาขยะ กฟผ. ปิดบังข้อมูลด้านลบมาตลอด	ชาวเวียงแหงเดินทางไปศึกษาผลกระทบจากการทำเหมืองลิโด้ที่ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง เนื่องจากหากไม่ลงถึงพื้นที่ก็จะไม่ทราบถึงผลกระทบ อีกทั้งกฟผ.ยังปิดบังข้อมูลผลกระทบด้านลบมาตลอด ขณะนี้ชาวบ้านยังปฏิเสธร่วมที่มวิจีย้อไต่ถามกับคณาจารย์ ม.เชียงใหม่	- นายปิ่น แสนดวงดี - นางลีดา สันนิธา	แกนนำชาวบ้าน อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกองลม อ.เวียงแหง	เนื้อหาข่าวให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนในการศึกษาการทำเหมืองลิโด้ที่กฟผ.ปิดบังข้อมูลผลกระทบจากการทำเหมืองโดยตลอดไม่ว่าเป็นเรื่องมลพิษทางอากาศและผลกระทบต่อชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม โดยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากโครงการขนาดใหญ่ที่หน่วยงานปิดบังข้อมูลความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
11 ก.พ.. 46 เรื่อง ปัญหาที่ดินทำกิน	คนได้ปักหลักยกเลิกสัญญาเช่าป่าและนายทุนเช่าป่าเป็นแสนไร่ครอบครองนานเกินไป	คนได้ปักหลักรอคำตอบยกเลิกสัญญาให้ออกชนเช่าป่า ยื่นคำขาดรัฐบาลให้คำตอบวันพรุ่งนี้ (12 ก.พ.46) โดยนายทุนที่เช่าที่ป่าเกิน 200 ไร่ต้องยกเลิกพร้อมจัดสรรให้คนจน ยกรัฐธรรมนูญมาตรา 84 รัฐมีหน้าที่จัดการใช้ที่ดินอย่างเป็นธรรมขั้นสูง แลนายทุนเช่าป่าเป็นแสนไร่และระยะเวลานานเกินไป	- นายวิชาญ เพชรรัตน์	แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชน จ.สุราษฎร์ธานี	เน้นประเด็นให้รัฐจัดการการใช้ที่ดินและทรัพยากรอย่างเป็นธรรม มีใช้ให้เจ้าหน้าที่รัฐปล่อยเอกชนเอาที่ดินป่าสงวนหลายหมื่นไร่ไปให้เช่า และประชาชนต้องมีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดการกับปัญหาดังกล่าวนี้ด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรมเรื่องที่ดินทำกิน ชาวดังกล่าวเป็นชาวต่อเมือง มีภาพข่าวประกอบ 2 ภาพแต่ภาพข่าวนี้ มิได้เสริมความเนื้อข่าว เป็นภาพที่แสดงให้เห็นภาพผู้ชุมนุมเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 ก.พ. 46 เรื่อง ที่ดินทำกิน	รัฐบาลไม่สนคนได้ไร้ที่ดิน	รัฐบาลไม่สนคนได้ไร้ที่ดิน ขณะที่ผู้ชุมนุมสมทบร่วมหมื่นคน ยังไม่มีตัวแทนรัฐบาลมาเจรจา ผู้ว่าฯเห็นด้วยยกเลิกสัญญาเช่า ชาวบ้านเดือด นสพ. ปิดเมืองชาวบ้านเป็นมือรับจ้าง	- มล. ประทีป จรูญโรจน์	ผู้ว่าราชการ จ. สุราษฎร์ธานี	เน้นประเด็นรัฐบาลเพิกเฉยไม่สนใจต่อข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุม
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรมเรื่องที่ดินทำกิน โดยชาวดังกล่าวเป็นชาวอุบ้การณและเป็นการติดตามประเด็นต่อเนื่อง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
13 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด	เผย 5,000 ชุมชนแก้ปัญหา ยาเสพติดกันเอง ลดจำนวนผู้ค้า - ผู้ เสพ 80 - 90 %	ชุมชนกว่า 5,000 ชุมชนทั่วประเทศ ใช้มาตรการภายใน ชุมชนจัดการกับปัญหาเสพติดได้ผลดีกว่าปราบปรามลด จำนวนผู้ค้า - ผู้เสพได้ผลในขั้นต้นมาก โดยมาตรการคือให้ โอกาสผู้ค้า - ผู้เสกกลับตัวเป็นคนดี ไม่พิพากษาคณิศตัว	- นายสุรียา บินรัตแก้ว - นายคำมูล ตีพรมกุล - นายชูลิปป์ สารรัตน์ - นายฟอง ฤทธิเนติกุล	กรรมการมัสยิดบ้านเกาะแก้ว อ.เมือง จ.สงขลา กำนัน ต.น้ำเกีฮัน กิ่ง อ.ภูเพียง จ.น่าน ประธานองค์กรพัฒนาคุณภาพชีวิตบ้านน้ำเกีฮัน เลขาธิการเครือข่ายแม่	ดูประเด็นมาตรการภายในชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมในท้องถิ่นจัดการ กับปัญหาเสพติด ซึ่งได้ผลดีกว่านโยบายใช้ความรุนแรงของรัฐ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวดี แสดงถึงศักยภาพของชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการกับปัญหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
13 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด	ชี้ผู้เสพรับโทษหนักขึ้น ขณะ พ.ร.บ. พินพญา ยังไม่มีองค์กร รองรับ	ผู้ใหญ่วินิตกสงรายชื่อผู้ค้า - ผู้เสพให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ กลับลูกบ้านรับโทษหนัก ตำรวจภาค 5 ยอมรับพรบ. พินพญา ผู้ติดยาเสพติดยังไม่เมืองคกรรองรับ จับแล้วไม่รู้จะส่งไปบำบัดที่ไหน ขณะที่ผู้ ตั้งข้อสังเกตว่า ตำรวจไม่ตั้งข้อหาผู้เสพ แต่ตั้งข้อหาเมียไว้ในครอบครองแทน เพราะหวังรางวัลนำ จับ และภาครัฐยังไม่เตรียมความพร้อมบำบัดผู้เสพยา	- นายมนตรี อิ่มเอก - พ.ต.ท. วิโรจน์ เกษภาพร	ชาวบ้าน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ นายตำรวจ จ.ประจวบ ชัยพันธ์ ตำรวจภูธรภาค 5 และภูธร จ. เชียงใหม่	เน้นประเด็น ความไม่พร้อมของรัฐในการบำบัดผู้ติดย ยาเสพติด ภายหลังจากการใช้นโยบายปราบปรามอย่าง เข้มงวด
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ในเรื่องดังกล่าวเป็นการกระตุ้นฝ่ายรัฐให้จัดการกับปัญหาอย่างมีมาตรการที่รอบด้าน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
13 ก.พ. 46 เรื่อง ที่ดินทำกิน	กระทรวงทรัพยากรฯ รับปากตรวจสอบ สัญญาเช่าป่า นำร่องภาคใต้ 3 จังหวัด	เลขาธิการ รมต. กระทรวงทรัพยากรฯ รับปากแก้ปัญหาเอกชนเช่าที่ดินในเขตป่า ตั้งคณะกรรมการ ร่วมตรวจสอบรายแปลง แปลงใดทำผิดสัญญาให้ออกชนชาวชงต่อ โดยเฉพาะต่างชาติต้องยกเลิก ทันที นายทุนเช่าที่ดินไม่ทำประโยชน์ยกเลิก นำร่อง จ.สุราษฎร์ธานี กระบี่ นครศรีธรรมราช	- นายสุพร อัดดาวงค์	เลขาธิการ รมต. กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เน้นประเด็น รัฐบาลหันมาสนใจและรับปากแก้ปัญหาใน เรื่องดังกล่าวแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรมที่ดินทำกิน เรื่องดังกล่าวเป็นการรายงานต่อเนื่องจากวันที่ 12 ก.พ. 46 เป็นการรายงานผลการชุมนุมว่า ฝ่ายรัฐได้ให้ความสนใจในการที่จะจัดการปัญหาแล้ว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
14 ก.พ. 46 เรื่อง บ้านแอ้ออาทร	จองสิทธิบ้านแอ้ออาทร คนจน เมืองแนะรัฐบาลปฏิรูปที่ดินให้ ทำกินดีกว่า	คนจนจองสิทธิบ้านแอ้ออาทรวันแรกพันกว่าราย และเห็นด้วยช่วยคนจน แต่เสนอรัฐบาลควรนำที่รกร ร้างว่างเปล่ามาจัดสรรให้เกษตรกรรายตัวและให้แก่เกษตรกรคนจนให้ครบวงจร ด้านการเคหะมี หลักเกณฑ์ตรวจสอบสิทธิป้องกันการสวมสิทธิหลัง 5 ปี ไม่น่าจะมีการซื้อขายเก็งกำไร	- นายสุพิน สัจจญาติ - นายอำนาจ เมฆเมืองทอง - นายเสก วิทยโย	ผู้จองสิทธิบ้านแอ้ออาทร ผู้จองสิทธิบ้านแอ้ออาทร รักษาการณ์ หัวหน้าสำนักงานเคหะ ชุมชนเชียงใหม่	เน้นประเด็น คนจนเห็นด้วยกับโครงการบ้านแอ้ออาทร และอยากให้ช่วยเหลือด้านอื่นๆ ให้ครบวงจรด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวดังกล่าวมีลักษณะการรายงานความเห็นของประชาชนที่เห็นด้วยกับนโยบายรัฐบาล เป็นการชี้ให้เห็นถึงการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมว่า พยายามเสนอข่าวอย่างยุติธรรมต่อทุกฝ่าย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
17 ก.พ. 46	คนท้องถิ่นไวยากรมาไม่ทุบมือ เบียบหารายได้เข้ากระเป๋าทัวเอง	คนท้องถิ่นคัดค้านการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านช่องทางเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโด นงช้าง จ.สงขลา ชี้กรมป่าไม้ทุบมือเบียบหารายได้เข้ากระเป๋าทัวเอง ขณะที่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยืนยันเบียบของกรมป่าไม้อยู่แล้ว	- นายสว่าง ประทุมวัน - นายวิโรจน์ ทองอินทร์	ราษฎรในพื้นที่ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโด นงช้าง จ.สงขลา	เน้นประเด็น ความขัดแย้งของราษฎรผู้เสียประโยชน์ กับกรมป่าไม้ โดยในข่าวยังไม่ได้ข้อสรุปแน่ชัด
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวดงกล่าวเป็นการเสนอข้อคัดค้านของคนท้องถิ่นเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 ก.พ. 46	ยื่นฟ้องศาลปกครอง ถมคลองอุตะมา ชี้เป็นการกระทำมั่งง่าย	คนริมคลองเตรียมยื่นฟ้องศาลปกครองเทศบาลถมคลองอุตะมา อบต.ควนล้ง สนับสนุนขั้ถมคลองทำให้ถนนชำรุดเสียหายหนัก ขณะที่อดีตสมาชิกสภา เทศบาลฯชี้เป็นการกระทำมั่งง่ายและตั้งข้อสังเกตอาจมีการฉ้อผู้รับเหมา	- นายนิวัตร เพชรรุจี - นายอุบลศักดิ์ มูเก็ม	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลควนล้ง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา อดีตสมาชิกเทศบาลนครหาดใหญ่	เน้นประเด็น ประชาชนเดือดร้อนจากการดำเนิน โครงการถมคลองอุตะมา
ข้อสังเกต	ประเด็นการพัฒนาเมือง โดยเรื่องดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมของชุมชนที่เตรียมจะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว		การให้ความสำคัญ
18 ก.พ. 46	ชำแหละธนาคารโลกเร่งรัดออกโฉนดแย่ง ที่ดินเกษตรกร เตือนวิกฤติฟองสบู่รอบ 2	การสัมมนา การจัดการที่ดินจากธนาคารโลกถึงแปลง สินทรัพย์ให้เป็นทุน ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ ข้อสรุปว่า 19 ปีของโครงการนี้ได้แย่งชิงพื้นที่ สาธารณะไปจากชุมชนจำนวนมาก ไม่สามารถแก้ปัญหา ความยากจนจริง เตรียมเสนอธนาคารโลกทบทวน ส่วน การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน นักวิชาการชี้อาจทำให้ ประเทศเผชิญวิกฤติฟองสบู่รอบ 2	- นายอิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ - นส.กิงกร นรินทรกุล ณ ออยุธยา - ดร.กนกศักดิ์ แก้วเทพ - ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์ - นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์	นักวิชาการประจำมูลนิธิสถาบันที่ดิน ผู้ประสานงานคณะทำงานโลกาภิวัตน์ นักวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักวิชาการคณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ อาจารย์สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	เน้นการวิพากษ์โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินของธนาคารโลกและ นโยบายการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ดิน จริง
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ โดยเป็นการรายงานข้อมูลจากเวทีสัมมนาซึ่งมีนักวิชาการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 ก.พ. 46	นำร่องแจกยาด่านไวรัสให้เด็ก ก้าว สำคัญสู่หลักประกันสุขภาพ	สาธารณสุขนำร่องแจกยาด่านไวรัสให้เด็ก 170 รายใน 6 จังหวัดภาคเหนือ และจะผลักดันเข้าระบบหลักประกันสุขภาพให้เด็กได้รับสิทธิดังกล่าว	- นายสุรสิงห์ วิศรุตรัตน์ - นส.น้ำผึ้ง แปลงเรือน	รองนายแพทย์สาธารณสุข จ.เชียงใหม่ เจ้าหน้าที่มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ จ.เชียงราย	เน้นประเด็น ความคืบหน้าโครงการนำร่องและความตั้งใจจริง ในการช่วยเหลือเด็กผู้ติดเชื้อเอชไอวี
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ชาวดงกล่าวเป็นข่าวลักษณะแจ้งความคืบหน้าของเหตุการณ์และมีนัยยะชมเชยสนับสนุนโครงการดังกล่าวที่สาธารณสุขจัดทำ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
19 ก.พ. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าสาละวิน	โต้ กฟผ. อ้างโรงไฟฟ้าสาละวินต้นทุนต่ำ มั่นใจ ย้ายชุมชนออกจากป่าอนุรักษ์ ไม่จ่ายค่าชดเชย	คนในพื้นที่ยังไม่รู้เรื่องการสร้างเขื่อนและการสร้างเขื่อนดังกล่าว มีพื้นที่ในเขต อุทยาน เป็นแหล่งไม้สักและสัตว์ป่าหายาก ซึ่งหากสร้างจะทำให้สูญเสียแหล่ง ทรัพยากรเป็นอย่างมาก	- แหล่งข่าวในพื้นที่ไม่ระบุชื่อ	เน้นประเด็นการตั้งข้อสงสัยกับโครงการที่ดำเนินการโดยกฟผ. ซึ่ง กฟผ. มักจะอ้างความชอบธรรมในการดำเนินการโดยไม่นึก ถึงสิ่งแวดล้อมและชุมชนที่อยู่บริเวณนั้น
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวมีการระบุแหล่งข่าวที่ปกปิด ทำให้น่าสนใจว่า ข่าวนี้จะมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ มากน้อยเพียงใด			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
19 ก.พ. 46 เรื่อง นโยบายแปลง สิทธิประโยชน์ที่ดิน	ไวยแปลงสิทธิประโยชน์ที่ดิน ไม่ ถามความเห็น ปชช. ย้ำ เกษตรกรยังไม่มีความพร้อม ออกโฉนด	เกษตรกรคัดค้านสปก. และการแปลงสิทธิประโยชน์ที่ดินโดยระบุว่าไม่เคยถามความเห็น ประชาชนและสปก. ต้องจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรก่อน ต้องทำให้ที่ดินมั่นคงและพัฒนาที่ดินให้ เกษตรกรด้วย เน้นให้ทำที่รกร้าง 30 ล้านไร่มาจัดสรรและเก็บภาษีก้าวหน้า พร้อมยื่น จดหมายเปิดผนึกแก่ธนาคารโลกรระบุว่า โครงการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินไม่แก้ปัญหาความ ยากจนจริง	- นายวิชาญ เพชรรัตน์ - นายเกษม พิชยาหลวง - นายทรัพย์ สิงห์ลอ - นายสืบสกุล กิจนุกร	เกษตรกรภาคใต้และคณะทำงานเครือข่ายองค์กร ประชาชน จ.สุราษฎร์ธานี เกษตรกรรายย่อยบ้านโป่งรู อ.ป่าซาง จ.ลำพูน เกษตรกรรายย่อย จ.ร้อยเอ็ด กองเสนาธิการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	ประเด็นสำคัญของข่าวคือชาวบ้านตั้งข้อสังเกต และวิพากษ์รัฐบาลต้องรอบคอบมากกว่านี้ในการ ทำโครงการ ต้องดูว่าแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ และต้องถามความต้องการของประชาชนว่า ประชาชนจะเอาหรือไม่เอาโครงการ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาชนเห็นการเสนอเสียงจากภาคประชาชนต่อนโยบายรัฐเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
20 ก.พ. 46 เรื่อง เอกสารสิทธิที่ดิน จ.ลำพูน	ตรึงกำลังนายทุนลุ่มรั้วที่สาธารณประโยชน์ ยันให้คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินก่อน	เกษตรกรทำหลักฐานกำลังนายทุนลุ่มรั้วที่สาธารณประโยชน์ ยันต้องให้ คณะกรรมการระดับจังหวัดตรวจสอบที่ดินว่าออกเอกสารสิทธิโดยชอบหรือไม่ก่อน ถ้า ผลเป็นอย่างไรรให้ยึดตามนั้น และจะปกป้องจนกว่ากระบวนการตรวจสอบจะแล้วเสร็จ	- นายชาวลิตร์ เจริญผิว เกษตรกรบ้านท่าหลุก กิ่งอ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน	เน้นประเด็นโจมตีฉวยโอกาสของนายทุนใน การเข้าครอบครองที่สาธารณประโยชน์
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวอุบัติการณ์ แต่มุ่งมองที่ออกมาเท่านั้น ยังไม่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
21 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหาเสถียร จ.นครศรีธรรมราช	โรงเรียนหนูกุ้งกลุ่ม ผีน้อยกลับ ใจ แก้ปัญหาเสถียรได้ผลดีกว่า พักการเรียน	โรงเรียนช่วยเด็กตั้งกลุ่ม ผีน้อยกลับใจ แก้ปัญหาเสถียรได้เกือบ 100% ขณะที่หากใช้มาตรการเด็ดขาดพักการเรียนไม่ได้ผล วิธีบำบัดครูต้องให้กำลังใจ ไม่ใช่มองนักเรียนเสพยาเป็นเด็กมีปัญหาก	- นายหทัย ชูใหม่ - นส.ปวีดา ทองรวีพันธ์ - อ.จิราพร รัตนกุล - นายสุนทร คำด้วง	นักเรียนสมาชิกกลุ่มผีน้อยกลับใจ นักเรียนสมาชิกกลุ่มผีน้อยกลับใจ อาจารย์วิชาสุศึกษา โรงเรียนเชียรใหญ่ ผอ.โรงเรียนเชียรใหญ่	เน้นประเด็นการใช้ความสัมพันธ์ของหมู่คณะ แก้ปัญหาเสถียรด้วยความเข้าใจ ได้ผลดีกว่า มาตรการของโรงเรียนที่เข้มงวด
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวดี รายงานความเคลื่อนไหวและชมเชยกิจกรรมของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีของข่าวยังสะท้อนไปถึงนโยบายการแก้ปัญหาเสถียรระดับประเทศที่ใช้มาตรการปราบปรามรุนแรง ซึ่งได้ผลน้อยกว่าการใช้ชุมชนร่วมแก้ปัญหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
21 ก.พ. 46 เรื่อง ชุมชนแออัด จ.เชียงใหม่	สลิมเชียงใหม่รื้อปรับปรุงที่อยู่อาศัยด้วย ทุนตัวเอง บูรณะโบราณสถาน คนอยู่ได้	สลิม ก้าวเพงงามรื้อปรับปรุงที่อยู่อาศัยบนที่ดินเดิมด้วยตนเอง กรมศิลปากรอนุญาต ขยับบ้านลงมาจากแนวกำแพงเมือง บูรณะโบราณสถานคนอยู่ได้ ขณะที่นายกเทศมนตรี ชื่นชมพร้อมสนับสนุนชุมชนอื่นปรับปรุงที่อยู่อาศัยบนที่ดินเดิม	- นายบุญเรือง ปาร์รังซี - นส.นิสกร อาเคอ - นายสังเวียน นุชทอง - นายบุญเลิศ บุญปกรณ์	ผู้นำชุมชนชนกำแพงงาม ชาวชุมชนกำแพงงาม ตัวแทนเครือข่ายสลัม 4 ภาค นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่	ประเด็นหลักคือ การยืนยันถึงความต้องการและศักยภาพ ของชาวชุมชนที่ต้องการอยู่ในที่ดินเดิมและพยายามพัฒนา ด้วยกำลังตนเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นการพัฒนาเมืองและคน สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการนำเสนอความสามารถของชุมชน ในการจัดการวิถีชีวิตของตนเองอย่างดีและประสบความสำเร็จ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
24 ก.พ. 46 เรื่อง นายทุนส่วนล้มรุกพื้นที่ชาวบ้าน จ.เชียงใหม่	แม่ยายชื้อถอนสวนส้มนายทุน เผยละเมิด ข้อตกลงปลูกรุกพื้นที่ สุดทนพิษสารเคมี	ชาวแม่ยายกว่าพันคนชื้อถอนสวนส้มของนายทุน เนื่องจากละเมิดข้อตกลงปลูกห่างจากหมู่บ้านเพียงแค่ 30 เมตร ทั้งที่ตกลงไว้ต้องห่าง 500 เมตร ชาวบ้าน ทนพิษสารเคมีไม่ไหว หญิงมีครรภ์ต้องย้ายออกนอก หมู่บ้าน ทั้งโรงเรียนหน่วยงานรัฐก็ไม่มีใครแก้ จึงต้อง แก้กันเอง	- นายประเดิม ส่งเสน - พระอธิการเอนก จันทปัญญา	แกนนำชาวบ้านบ้านโล๊ะ ต.ต้นสันเม่น อ.แม่ ฮวย ประธานกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง	เน้นประเด็นเจ้าหน้าที่รัฐและเจ้าของสวนส้มเพิกเฉยต่อปัญหา ชาวบ้านจึงต้องจัดการกันเอง ซึ่งอาจรุนแรงไปบ้าง แต่ที่ทำได้เพราะ จำเป็น
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวดังกล่าวเป็นชาวอุบัติการณ แต่มีได้นำเสนอเรื่องราวเชิงลึกมาก เป็นกรายการปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
25 ก.พ. 46 เรื่อง ช่วยเหลือชาวฉะ จ.สงขลา	คนใต้ จิบน้ำชา ทาทุนช่วยจะนะต่อสู้ยาว	คนใต้จัดงานเลี้ยงนำชาทาทุนหนุนช่วยชาวจะนะหาเงินประกันตัวแกนนำและการ ต่อสู้ระยะยาว เครือข่ายองค์กรประชาชนหลายจังหวัด สุราษฎร์ นครศรีธรรมราช หนูนตัมที่และย่าเพื่อทำให้สังคมเข้าใจปัญหาที่อกักชถูกต้องขึ้น	- นพ.บัญชา พงษ์ พานิช - นายเอกชัย อิศระทะ	ที่ปรึกษากลุ่มหมากป่าล้ม จ.นครศรีธรรมราช ตัวแทนเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคใต้ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	ชาวดังกล่าวเน้นประเด็นการแจ้งกิจกรรมความเคลื่อนไหว ของกลุ่มคัดค้านต่อกษไทย - มาเลเซียต่อสาธารณชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวดังกล่าวมีลักษณะเป็นชาวประชาสัมพันธ์เท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
25 ก.พ. 46 เรื่อง เมล็ดพันธุ์จีเอ็มโอ	จียูติทดลองจีเอ็มโอในไร่นา ชี้แผน มะกันหวังขายเมล็ดพันธุ์	องค์กรความหลากหลายทางชีวภาพ(ไบโอไทย) แล้วสหรัฐฯ หวังผูกขาดเมล็ดพันธุ์ จีเอ็มโอ และไบโอไทยยังเรียกร้องยุติการทดลองพืชจีเอ็มโอในไร่นา เพราะผลกระทบ รุนแรงโดยเฉพาอย่างยิ่งมะลอกเป็นพืชที่ปนเปื้อนง่าย และเป็นห่วงว่า จีเอ็มโอจะ แพร่คุมยาก เรียกร้องเร่งรัฐออกกฎหมายความปลอดภัยชีวภาพ	- นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ	ผู้อำนวยการองค์กรความหลากหลายทางชีวภาพ (ไบโอ ไทย)	เน้นประเด็นการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบหากให้มีการ ทดลองปลูกพืชจีเอ็มโอระดับไร่นาตามมติ ครม.
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ ประเด็นดังกล่าวมักจะรายงานข้อมูลลักษณะการตั้งข้อสังเกตถึงความไม่ชอบมาพากลของต่างชาติที่จะเข้ามาหาประโยชน์ในประเทศไทย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด	กรมการสาธารณสุข ยันต้องยุติปราบปราม ขั้นเด็ดขาด ชี้บัญชีดำทำลายผู้บริสุทธิ์	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทำจดหมายเปิดผนึกถึงนายกรัฐมนตรีให้หยุดนโยบาย ปราบปรามยาเสพติดขั้นเด็ดขาด และเร่งสอบสวนคดี เนื่องจากมีผู้ร้องทุกข์กับ กรมการสาธารณสุข 35 ราย เพราะถูกขึ้นบัญชีดำแล้วและคดียังผู้บริสุทธิ์ ขณะที่ ผู้ใหญ่บ้านอีกต้องส่งบัญชีดำให้ทางการแต่ไม่ยอมส่งเพราะเกรงลูกบ้านถูกฆ่า ตัดตอน	- นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิน - นายประยงค์ ศรีสว่าง - แหล่งข่าวระดับพื้นที่ไม่ เปิดเผย	กรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชาวบ้าน จ. อุตรดิตถ์ที่ถูกขึ้นบัญชีดำ	ประเด็นหลักของข่าวคือ การไม่เห็นด้วยกับมาตรการ ปราบปรามยาเสพติดขั้นรุนแรง เพราะมีการจัดการอย่าง ชุลยๆ ทำให้ผู้บริสุทธิ์ตกเป็นเหยื่อ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ดีกว่ามาก เพราะเข้าใจ สถานการณ์อย่างแท้จริง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ โดนเรื่องดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมที่เกิดขึ้นและเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมแก้ปัญหาเสพติด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหาสารพิษ	จี้รัฐเอาจริงสารพิษในประเทศเสียรัฐไม่ ผู้ป่วยกว่า 3,000 รายไม่ได้รับความเป็น ธรรม	หลายฝ่ายจี้รัฐเอาจริงปัญหาสารพิษ โดยที่ผ่านมารัฐเพิกเฉยต่อผู้ได้รับผลกระทบจาก มลภาวะ คดีทั้งหลาย เช่น แม่เกาะ ลำตะคอง คลิตี้ ไม่คืบหน้า ผู้ป่วยกว่า 3,000 ราย ไม่ได้รับความเป็นธรรมเพราะแพทย์ทั่วไปไม่ระบุว่าโรคร้ายจากสารพิษ อุตสาหกรรม ส่วนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์มีน้อย	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก - นางสมบุญ สีคำดอกแค	ผอ.ศูนย์ภัยภัยและพัฒนา และเครือข่าย แก้ไขปัญหามลพิษสารตะกั่ว ประธานสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงาน และสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย	เน้นประเด็นว่า รัฐเพิกเฉยต่อปัญหาสารพิษและ มลภาวะทั้งที่มีผู้ได้รับความเป็นธรรมเป็นจำนวน มาก
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข โดยข่าวดังกล่าวเป็นการกดดันรัฐให้สนใจในเรื่องสารพิษมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
27 ก.พ. 46 เรื่อง จีเอ็มโอ	ไบโอไทยโต้วันชี้ทดลองจีเอ็มโอต้องร่วมกัน ตรวจสอบผลประโยชน์แอบแฝงความปลอดภัย	องค์กรความหลากหลายทางชีวภาพ(ไบโอไทย)โต้การคัดค้านมิได้เป็นปฏิปักษ์กับ กระทรวงเกษตรฯ หรือนายเนวิน แต่ข้อตกลงเอื้อประโยชน์บริษัทข้ามชาติจริง พร้อม ชักชวนสาธารณชนร่วมตรวจสอบผลประโยชน์แอบแฝงบริษัทข้ามชาติและนักการเมือง	- นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ	ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพ(ไบโอ ไทย)	เน้นประเด็นว่า มีผลประโยชน์แอบแฝงในการทดลองพืช จีเอ็มโอในไร่จริงประชาชนควรจับตามองและตรวจสอบ
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ มักจะนำเสนอในลักษณะตั้งข้อสังเกตต่อการเข้ามาของบริษัทข้ามชาติว่า ไม่โปร่งใสและมีผลประโยชน์แอบแฝง				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว- ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
27 ก.พ. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด	เรียกร้องรัฐยุติให้รางวัลล่าคน ซึ่ควรทำลายแหล่งผลิตยาจับผู้บงการใหญ่	เสวนา วิสาณัฐยา - ฆ่าตัดตอน กับการแก้ปัญหาความรุนแรงทางนโยบาย ได้ข้อสรุป ฆ่าตัดตอน - วิสาณัฐ 1,035 รายจับกุมเพียง 36 ราย สะท้อนกระบวนการตรวจสอบไม่พร้อม แต่ใช้ความรุนแรงเพิ่มยอดตามเป้า เป็นการส่งเสริมอำนาจให้ราชการล่าคน ยาจนเพื่อประชาธิปไตยและองค์กรสิทธิมนุษยชนเรียกร้องยุติปราบปรามด้วยการให้อำนาจเจ้าหน้าที่วิสาณัฐ ให้ทำลายแหล่งผลิตและจับผู้บงการใหญ่แทน	- นายสันต์ พานิช - นายไพโรจน์ พลเพชร - นายสุริยะใส กตะศิลา - นายศรัทธา พลพัฒน์ - นายสมชาย หอมละออ - นายวีรวัฒน์ รัตนะ - นายพงศธร ศรเพชร นรินทร์ - นายทองพิทักษ์ มากคง - นายเมธา มาสขาว	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการสมาคมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย ผอ.องค์การนิรโทษกรรมสากลแห่งประเทศไทย เลขาธิการ فورัมเอเชีย เลขาธิการศูนย์ประสานงานเยาวชนเพื่อประชาธิปไตย เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ประธานสภานักศึกษา ม.รามคำแหง ประธานศูนย์ประสานงานเยาวชนเพื่อประชาธิปไตย	เห็นประเด็นว่า นโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างรุนแรงและการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่รัฐไม่ถูกต้องและเป็นภาระเม็ดประชาธิปไตยอย่างรุนแรง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ในเรื่องดังกล่าวเป็นการรายงานข้อมูลจากเวทีเสวนาให้สาธารณะเห็นมุมมองจากหลายฝ่ายเพื่อความเข้าใจประเด็นดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
28 ก.พ. 46 เรื่อง โรงโมหินแม่ทองพระ จ.เชียงใหม่	กรรมการสิทธิฯ ตรวจสอบโรงโมหินแม่ทองพระ ซึ่ต้องทำโอเอใหม่	กรรมการสิทธิมนุษยชนซีโรงโมหินแม่ทองพระต้องทำโอเอใหม่ คณะอนุกรรมการอีโอเอ ไม่ระบุว่าอยู่ห่างอุทยานแห่งชาติเพียงแค่ 200 เมตร ซึ่งกระทบแหล่งท่องเที่ยว สัตว์ป่า และแหล่งต้นน้ำ คณะกรรมการสิทธิฯ เตรียมผลักดันนโยบายกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรมทั่วประเทศและให้ชุมชนมีส่วนร่วม	- อ.รัตยา จันทเรียม - นายบวร รัตนประสิทธิ์ - อ.สุนีย์ ไชยรส	อดีตรัฐมนตรีมูลนิธิสืบ นาคะเสถียรและอนุกรรมการเพื่อการศึกษาและตรวจสอบกรณีปัญหาเหมืองแร่ รองผู้ว่าราชการ จ. เชียงใหม่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ประเด็นหลักของข่าวคือ การให้ข้อมูลถึงผลกระทบในการก่อสร้างโรงโมหิน ต.แม่ทองพระ อ. แม่แตง จ. เชียงใหม่ ว่าจะทำให้มีความเสียหายกับธรรมชาติและชุมชน โดยต้องการให้มีการพิจารณาใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร สำนักข่าวประชาธรรมมักจะเน้นการตั้งข้อสงสัยต่อโครงการในการที่จะส่งผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อม				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่น่าสนใจ

เดือนกุมภาพันธ์ : ยาเสพติด

รอบปีที่ผ่านมารัฐบาลประกาศทำสงครามกับยาเสพติดขั้นเด็ดขาด และนับจากวันที่รัฐบาลประกาศสงครามกับยาเสพติดจนถึงวันที่ประกาศชัยชนะกับยาเสพติด (3 ธ.ค.) เพื่อเป็นของขวัญแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พบว่า ยอดผู้เสียชีวิตจากการวิสามัญฆาตกรรม และฆ่าตัดตอน เพื่อมิให้สืบสาวไปถึงผู้ค้ำรายใหญ่ที่นับว่า เป็นข้าราชการและนักการเมืองเสียเอง มีจำนวนถึงกว่า 2,500 ราย ทั่วประเทศ

การปราบปรามขั้นเด็ดขาดถูกวิพากษ์วิจารณ์หนักมากขึ้นเรื่อยๆ เฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 5 ธ.ค. ที่ผ่านมา เป็นผลทำให้มีการตรวจสอบกันอย่างจริงจังอย่างไรก็ตาม ขณะที่รัฐบาลใช้วิธีการปราบปรามขั้นเด็ดขาด กลับพบว่า มีตัวอย่างชุมชนอีกนับร้อยนับพันหมู่บ้านทั่วประเทศที่กำลังทำงานอยู่เงียบๆ ด้วยความตั้งใจจริงที่จะลดปัญหาเสพติดภายในชุมชนของตนเอง นอกจากจะได้ผลแล้ว ชุมชนยังสามารถแก้ปัญหาอื่นๆ และสร้างความแข็งแกร่งให้กับ คน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในชุมชนได้ด้วย อาทิเช่น การใช้หลักศาสนาอิสลาม การใช้วัฒนธรรมของชาวม้ง พบว่าสามารถแก้ปัญหาชุมชนอย่างได้ผลดีกว่า

ช่วงที่ผ่านมา กระแสสังคมไม่ปฏิเสธการที่รัฐบาลหันมาเอาจริงเอาจังกับปัญหาเสพติด แต่ยังมีคำถามกับวิธีการปราบปรามขั้นเด็ดขาดนั้น ใช้วิถีทางที่ถูกต้องหรือไม่ สังคมควรมีทางเลือกที่หลากหลาย มีความรู้ที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา มิใช่การรวมศูนย์วิธีการ แนวทางการแก้ปัญหาไว้ที่รัฐเพียงผู้เดียว หากรัฐบาลจะเอาจริงน่าจะหันมามองความรู้ ความจริงที่สังคมมีอยู่ด้วย

นอกจากนี้ประเด็นที่น่าติดตามต่อคือ นโยบายปราบปรามยาเสพติด ไม่ได้ทำให้ยาเสพติดหมดสิ้นไปจากแผ่นดินจริงๆ เพราะเริ่มมีข่าวแล้วว่า ผู้เสพยาเสพติดหันไปเสพยาเสพติดอื่นๆ เช่น ดมกาว สารระเหย จนถึงติดเหล้ากันมากขึ้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเอง ก็ยอมรับความจริงว่า นโยบายปราบปรามทำได้เพียงแค่คู่ต่อสู้หลบเท่านั้น แต่ไม่ใช้การแก้ปัญหาที่ยั่งยืน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือน กุมภาพันธ์ 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	23
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	36
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	4
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	7
นักวิชาการอิสระ	7
ฝ่ายการเมือง	5
รัฐวิสาหกิจ	0
ข้าราชการ	11
สมาคมวิชาชีพ	2
เอกชน	0
อื่นๆ	3
รวม	98

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2546

ประเด็นของข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจและนำเสนอในเดือนกุมภาพันธ์ ยังเป็นประเด็น นโยบายรัฐที่มีผลกระทบต่อประชาชน ประเด็นเรื่องความขัดแย้ง ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มที่เกี่ยวข้องและเป็นข่าว ได้แก่ ฝ่ายประชาชน ฝ่ายรัฐ และฝ่ายนายทุน มุมมองต่อกลุ่มต่างๆ เหล่านี้พบว่า ฝ่ายประชาชน มุมมองของข่าวให้ความหมายว่า มีศักยภาพในการดำเนินการแก้ปัญหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้ชุมชนบำบัดผู้ติดยาเสพติด การที่ชุมชนใส่ใจการพัฒนาที่อยู่ของตนในเมือง มิใช่เป็นผู้ทำให้เมืองสกปรกตามแนวคิดของฝ่ายรัฐหรือราชการ

สำหรับมุมมองของข่าวต่อฝ่ายรัฐและนายทุนพบว่า มีนัยยะในแง่ลบ กล่าวคือ ฝ่ายรัฐมักจะมีการอาศัยอำนาจหาประโยชน์ให้ฝ่ายตนและพวกพ้อง การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นการจัดการเมืองยาเสพติด รัฐไม่เข้าใจเรื่องอย่างถ่องแท้และแก้ปัญหาไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน นอกจากนี้รัฐมักไม่สนใจเสียงของประชาชน โครงการขนาดใหญ่มักถูกปกปิดข้อมูลและปัญหาในหลายกรณี เช่น การรुकกล้าที่ดิน การจัดสรรที่ดิน และปัญหาสารพิษ รัฐไม่ให้ความสนใจอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหา

ในส่วนของนายทุนที่มีความขัดแย้งของชาวบ้าน เนื้อหาข่าวได้สะท้อนมุมมองออกมาว่า นายทุนมักหาผลประโยชน์ร่วมกับฝ่ายรัฐ เช่น กรณีให้เอกชนเช่าป่า การขายที่ดินป่าชุมชนให้นายทุน การตัดไม้ทำลายป่า การที่นายทุนเข้าครอบครองที่สาธารณประโยชน์

นอกจากนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับโครงการที่จะส่งผลถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มุมมองของข่าวค่อนข้างให้น้ำหนักไปที่การคัดค้านโครงการ เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายกับธรรมชาติ โดยเฉพาะระบบนิเวศน์ที่อาจเสียสมดุล

สำหรับการรายงานข่าวจากเวทีสัมมนาวิชาการ การวิพากษ์รัฐโดยนักวิชาการ สำนักข่าวให้ความสนใจโดยนำเหตุการณ์มารายงาน เพื่อให้ข้อมูลจากหลายฝ่าย เพื่อให้สาธารณะได้เข้าใจความคิดหลากหลายแง่มุมจากกลุ่มต่างๆ อย่างรอบด้าน

ข้อสังเกตที่สำคัญต่อการเสนอเนื้อหาข่าวประเภทข่าวอุบัติเหตุ พบว่าข่าวประเภทการชุมนุมประท้วง การยื่นหนังสือคัดค้านต่อราชการ สำนักข่าวประชาชนให้ความสนใจรายงานแต่วิธีการรายงานและมุมมองของข่าว ยังไม่สามารถสะท้อนภาพในเชิงลึกได้ คือมีมุมมองเช่นเดียวกับสื่อกระแสหลักและรายงานความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเท่านั้น

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเดือนมีนาคม 2546

ในเดือนมีนาคม 2546 สำนักข่าวประชาชนทำข่าวทั้งหมด 35 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอที่สำนักข่าวประชาชนค่อนข้างให้ความสำคัญ ได้แก่ ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากรและประเด็นนโยบายรัฐ ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาชนเดือนมีนาคม 2546

ตารางการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาชนเดือนมีนาคม 2546

การนำเสนอ/เดือน	มี.ค.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	9
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	5
3. เด็กและสตรี	-
4. นโยบายรัฐ	6
5. สาธารณสุข	1
6. เกษตรกรรม	4
7. อุตสาหกรรม	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	6
9. เมืองและคน	1
10. ชชาติพันธุ์	-
11. โลกาวัดน์	3
รวม	35

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมีนาคม 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
4 มี.ค. 46 เรื่อง ปัญหาเสพติด จ.เชียงใหม่	เผยสถานรองรับบังคับบำบัดตามกฎหมายไม่เพียงพอ	ผอ. สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเมยสถานี่รองรับบำบัดผู้เสพมิไม่พอ มีเตียงแค่ 330 ขณะที่ยอดผู้เสพมีเป็นหมื่น แคมต้องรองรับจากจังหวัดใกล้เคียง แนะรัฐควรรให้ชุมชนบำบัดเอง ประหยัดงบประมาณด้วย	- นางรมณี กลั่นบิดา - พ.ต.ท.วิโรจน์ เกษภาพ - แหล่งข่าวไม่เปิดเผยนาม	ผอ.สำนักงานคุมประพฤติ จ.เชียงใหม่ รองผกก.สกอ. แม่แตง จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นความไม่พร้อมของรัฐในการจัด สถานที่รองรับบำบัดผู้เสพยา ควรให้ชุมชนร่วม บำบัด
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข สำนักข่าวประชาธรรมมักจะให้เห็นถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ร่วมกับนักวิชาการแก้ปัญหาของรัฐ ซึ่งจะทำให้ผลดีกว่า				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
4 มี.ค. 46 เรื่อง ปัญหาเสพติด จ.น่าน	นำหนี้เหตุด่าตัดตอน - วิสามัญน้อย ชุมชนรุกแก้ปัญหาเอง	องค์กรชุมชนใน จ.น่านเผย วิสามัญ - ฆ่าตัดตอนน้อยมาก เนื่องจากชุมชนมีบทบาทแก้ปัญหาเสพติดเอง ขยายเครือข่ายถึง 330 หมู่บ้าน ขณะที่ผู้ว่าราชการยอมรับ แต่อย่าต้องทำร่วมกับราชการ	- นายสุศิลป์ สารัตนะ - นายสุวัฒน์ โชคสุวังกุล	ประธานองค์กรพัฒนาคุณภาพชีวิต ต.น้ำเกี๋ยน กิ่ง อ.ภูเพียง จ.น่าน ผู้ว่าราชการ จ. น่าน	เน้นประเด็นความมีศักยภาพของชุมชนในการ แก้ปัญหา ซึ่งได้ผลดีกว่ารัฐ ที่ใช้ความรุนแรง แก้ไข
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษาการเรียนรู้อื่นๆ ข่าวดังกล่าวจัดเป็นข่าวดี โดยประกาศให้ทราบถึงความสำเร็จของชุมชนในการจัดการกับปัญหาเสพติด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
4 มี.ค. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าลำภูรา จ. ตรัง	ล้มเวที สนท.สนับสนุนโรงไฟฟ้าลำภูรา เตรียมขออนุมัติงบแล้ว	สำนักนโยบายและแผนพลังงานเตรียมเสนอเรื่องโรงไฟฟ้าลำภูราให้คณะกรรมการกองทุนพลังงานพิจารณาอนุมัติงบสนับสนุนต่างๆ ที่ยังมีเสียงคัดค้าน ชาวลำภูราล้มเวทีรับฟังความเห็น ยืนยันกระทรวงพลังงานต้องเริ่มต้นใหม่ ไม่ใช่เปิดช่องให้บริษัทเอกชนประมูลไปแล้วค่อยมาถามความเห็นประชาชน	- นายวิระพล จิระประดิษฐกุล - นายเปลื้อง คงแก้ว - นายพิศิษฐ์ ชาญเสนาะ - นายสุฤษฏี ธีบุญกิจจนาภิก	รองผอ.สำนักนโยบายและแผนพลังงาน สมัชชา จ.ตรัง นายกสมาคมหยุดฝืน ประธานสภาทนายความ จ.ตรัง	ประเด็นหลักของข่าวต้องการจะชี้ให้เห็นว่า โครงการทั้งหลาย เช่น โครงการโรงไฟฟ้านี้ หน่วยงานมักไม่ฟังเสียงประชาชนก่อน และไม่ สนใจผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เป็นเรื่องที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญ โดยเน้นการนำเสนอข้อมูลข้อคิดเห็นจากภาคประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
5 มี.ค. 46 เรื่อง คลองสำโรง จ.สงขลา	สงขลาทุ่มงบ 35 ล้านฟื้นคลองสำโรง รับแห่ทะเลสาบท่องเที่ยว	เทศบาลสงขลาทุ่มงบ 35 ล้านบาทบำบัดคลองสำโรงพร้อมเร่งขุดลอกปากคลอง รองรับการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาเพื่อการท่องเที่ยว	- นายอุทิศ ชูช่วย	นายกเทศมนตรีนครสงขลา	เห็นว่าทำโครงการขุดลอกคลองเพื่อทำให้ทัศนียภาพดีขึ้น
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวชิ้นนี้มีลักษณะเป็นข่าวประกาศจากหน่วยงานเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
6 มี.ค. 46 เรื่อง การประชุมองค์การการค้าโลก(WTO)	ย้ำจุดยืนเจรจา WTO ที่แคนนูน พิทักษ์ผลประโยชน์ประเทศ	การสัมมนา <i>เปิดเสรีทางการค้าผลกระทบประชาชนไทย</i> ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อสรุปจุดยืนเจรจา WTO ที่เม็กซิโก ต้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติโดยเฉพาะเกษตรกรและคนยากจน และต้องแก้ไขข้อตกลงทางการเกษตร ทรัพย์สินทางปัญญา และข้อตกลงทางการค้าการลงทุนที่ทำให้เสียผลประโยชน์ พร้อมเปิดเผยข้อมูลให้คนไทยรับรู้ มีส่วนร่วมตัดสินใจ ขณะที่ผอ.สำนักเจรจาการค้าให้ความมั่นใจเจรจาผลประโยชน์ประเทศเน้นข้อตกลงด้านเกษตร	- นายศรีสุวรรณ ควรจร - นส.สารี อ๋องสมหวัง - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ - นายจักรชัย โฉมทอง - นพ.เหวง โตจิราการ - นางสิรินาฏ ใจมั่น	เลขธิการ กป. อพช. มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพ ดี โครงการศึกษาและปฏิบัติงานพัฒนา(ไฟกัส) สมาพันธ์เพื่อประชาธิปไตย ผอ.สำนักงานเจรจาการค้าพหุภาคี กระทรวงพาณิชย์	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นถึงความไม่เป็นธรรมจากข้อตกลง ที่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ ในที่นี้มีมีการเสนอความคิดเห็นอันหลากหลายจากเวทีสัมมนา มักเป็นการตั้งข้อสังเกตกับนโยบายของภาครัฐ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
7 มี.ค. 46 เรื่อง นายทุนสวนล้มรุกพื้นที่ชาวบ้าน จ.เชียงใหม่	รุกตั้งกลุ่มต้านสวนส้มขนาดใหญ่ นายทุนขวางล่า	ชาวฝาง - แม่เอย - ไชยปราการ รุกตั้งกลุ่มแก้ปัญหาสวนส้มขนาดใหญ่ จัดการนายทุนอิทธิพล กำนันอิทธิพล เจ้าของสวนส้มขวางเวที่ชาวบ้าน กลุ่มสวนส้มเริ่มใจรวมกลุ่มสู้อย่างถึงที่สุด	- พระอธิการเอนก จนทปัญโญ - ทพ.อุทัยวรรณ กาญจนามล - นายนิคม พุทธา	ประธานกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง ผอ.สถาบันส่งเสริมพลังชุมชน ผอ.โครงการลุ่มแม่ฟ้าหลวงตอนบน	เน้นประเด็นการรวมกลุ่มสู้สิทธิของนายทุนสวนส้มและการที่ไม่มีหน่วยงานใดมาช่วยแก้ปัญหา ทั้งที่ร้องเรียนไปนานแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยชาวตั้งกล่าวแสดงถึงความเคลื่อนไหวของภาคประชาชน ในการรวมกลุ่มต่อต้านนายทุนและเป็นการส่งเสียงสู่สาธารณะเพื่อให้สาธารณะได้เข้าใจปัญหาดังกล่าวมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
7 มี.ค. 46 เรื่อง ปราบปรามสุราเถื่อน	รัฐประกาศใช้มาตรการปราบเหล่าพื้นบ้านเหมือนปราบยาบ้า	รัฐประกาศให้รางวัลจับแก๊งผู้แจ้งเบาะแสคนทำเหล้าเถื่อนปราบปรามหนัก หลังเปิดเสรีเหล้ากลั่น คนทำเหล้าฮือปิดล้อมศาลากลางหลายจังหวัด	- นส.น้ำอ้อย ทองคำสุก - นายภูมิสิทธิ์ เพิ่มทรัพย์	ที่ปรึกษาเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.สุรินทร์ ผู้ผลิตเหล้ากลั่น จ.สุรินทร์	เน้นประเด็น ความเดือดร้อนของผู้ผลิตสุรารายย่อย ที่รัฐไม่คุ้มครองผลประโยชน์ของพวกเขา
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมมักเสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐให้สาธารณะได้รับรู้				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
10 มี.ค. 46 เรื่อง ระดมเงินช่วยนักต่อสู้ทอกีฬาไทย-มาเลเซีย	ซื้อสลากออมสินช่วยผู้ทอกีฬา	นักวิชาการภาคใต้ตั้งกองทุนพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ระดมเงินช่วยเหลือนักต่อสู้ทอกีฬา ประกันตัวผู้คดีเพื่อความ เป็นธรรม นำเงินซื้อสลากออมสิน ตั้งเป้าระดมเงินก่อนแรก 3 ล้านบาทซื้อสลากออมสิน 51 ชุด ประกันตัวชาวบ้านได้ 50 ราย และจ่ายยกกองทุนช่วยเหลือนักต่อสู้ทั่วประเทศที่ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ แต่ถูกรัฐใช้กฎหมายดำเนินคดี	- นายประทุม กาญจนสุวรรณ	กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จ.สงขลา ประธานกองทุนพิทักษ์สิทธิมนุษยชน	เน้นประเด็น การประชาสัมพันธ์ กองทุนพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ชักชวนประชาชนเข้าร่วมเพื่อช่วยเหลือผู้ถูกจับกุมผู้คัดค้านโครงการทอกีฬาไทย - มาเลเซีย
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยชาวตั้งกล่าวไว้ เป็นการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวภาคประชาชนเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
11 มี.ค. 46 เรื่อง ค้นพบสัตว์พันธุ์ใหม่ ในทะเลสาบสงขลา	มอ. ศึกษาลอกทะเลสาบสงขลา กระบะสัตว์พันธุ์ใหม่	นักวิชาการ อ.สงขลานครินทร์พบสัตว์หน้าดินชนิดใหม่ชื่อ พากูราแปปซูด ออปซิส ไทแลติก(Pagurap seudopsis thailandica) ในทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นอาหารสัตว์น้ำหลายชนิดและโครงการขุดลอกทะเลสาบของรัฐบาลกระบะสัตว์ น้ำแน่	- รศ. ดร. เสาวภา อังสุภา นิช	นักวิชาการจากภาควิชาวิทยาศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	เน้นประเด็นว่า การพัฒนาทะเลสาบสงขลาต้องระมัดระวัง อย่างยิ่ง เพราะจะกระทบระบบนิเวศที่สมบูรณ์ในทะเลสาบ
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่สำนักข่าวประชาชนให้ความสำคัญอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นไปที่การเตือนภัยสภาพแวดล้อมที่อาจเสียหายได้จากโครงการพัฒนา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 มี.ค. 46 เรื่อง กองทุนหมู่บ้าน	ซีริออตคิดเพิ่มกองทุนหมู่บ้านยังสร้างหนี้ให้ ชุมชน ทว่าอนาคตทำลายกองทุนเดิม	กลุ่มออมทรัพย์หลายหมู่บ้านทั่วกองทุนเงินล้านทำลายชุมชน รัฐยังเพิ่ม เงินกองทุนหมู่บ้านยังทำให้ชุมชนล้มละลายสร้างภาระหนี้สินเพิ่มให้ชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนบริโภคนิยมมากขึ้น ทว่าอนาคตกลุ่มออมทรัพย์กองทุน ดั้งเดิมของชุมชนถูกทำลาย	- นายอัมพร ดั่งปาน - นายสังคม เจริญทรัพย์ - นายสนอง เนียน เหลี่ยม	ประธานกลุ่มออมทรัพย์บ้านคลองเป็ยะ อ.จะนะ จ. สงขลา ประธานเครือข่ายชุมชนเมืองสุรินทร์ ประธานกองทุนหมู่บ้านคลองตาล อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก	ประเด็นหลักข่าวคือ การที่หลายหมู่บ้านไม่เห็น ด้วยกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล เพราะ สร้างภาระหนี้สินแก่ชุมชน ชุมชนนำไปใช้ผิดใช้ไม่ทัน ตามกำหนด ไม่ได้แก้ปัญหาความยากจนของ ชุมชนอย่างแท้จริง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ช่างกล่าวเป็นการชี้ให้เห็นถึงความไม่สำเร็จจากนโยบายรัฐ ซึ่งสำนักข่าวประชาชนให้ความสำคัญว่า นโยบายรัฐที่ใช้กับชุมชนทำได้จริงหรือไม่อย่างไร มานำเสนอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 มี.ค. 46 เรื่อง วิทยุชุมชน	วิทยุชุมชนเดือด ฮากู แกรมมีปิดกั้น คนจนใช้สื่อ	วิทยุชุมชนทั่วประเทศเดือด ฮากู แกรมมีกล่าวหาว่าเป็นวิทยุเถื่อน ซึ่คนมีโอกาสใช้สื่อจน ร่ำรวย ไม่ควรทำลายคนยากจนที่ไม่มีโอกาสใช้สื่อ และตั้งคำถามสื่ออยู่ในเมื่อนายทุน ไม่เคย ทำอะไรกับชุมชนและสังคม นอกจากขายเพลง เพลง ขณะเอ็นจีโอ ยืนยันคณะกรรมการ รณรงค์การปฏิรูปสื่อ(คปส.)ทำงานจริงจังตลอดและกสช.ต้องโปร่งใส แม้จะล่าช้า	- นายบุญส่ง จันทร์สองรัตน์ - นายไพศาล เจริญศิริจินดา - นายประสาธ ประเทร์ตัน - นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข - นางศยามล ไกรยูรวงศ์ - นายวิเชียร คุตะวัตร	ประธานกลุ่มปฏิรูปสื่อกาญจนบุรี ผู้ประสานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคเหนือตอนล่าง ผู้ประสานงานวิทยุชุมชน จ.แพร่ คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชน	เน้นประเด็นการสิทธิของคนยากจนในการเข้าถึงสื่อ และความสามารถในการใช้สื่อได้อย่างเท่าเทียมกัน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ โดยสำนักข่าวประชาชนมักจะนำเสนอเสียงของคนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยที่ยากพูดแต่ไม่ได้รับโอกาส ให้ปรากฏสู่สาธารณะมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 มี.ค. 46 เรื่อง กฎหมายสิ่งปิ้งชี้ทาง ภูมิศาสตร์	สวดสหรัฐอเมริกา แทรกแซงกม. สิ่งปิ้งชี้ ทางภูมิศาสตร์หวังผลทางการค้า	เครือข่ายนักวิชาการตั้งข้อสังเกตสหรัฐฯ แทรกแซงออกกฎหมายสิ่งปิ้งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลอบบีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ประชุมทางไกลก่อนสภาฯ ผ่านกฎหมาย 19 มี.ค.นี้ ซึ่มี ประโยชน์แอบแฝงทางการค้าและเรียกร้องสังคมจับตาสหรัฐฯ แทรกแซงกระบวนการนิติ บัญญัติไทย	- เครือข่าย นักวิชาการ - นายอุบล อยู่หว่า	เครือข่ายนักวิชาการเพื่อปกป้องผลประโยชน์ ทรัพยากรชีวภาพของประเทศ ตัวแทนเครือข่ายเกษตรกรทางเลือกภาค อีสาน	เน้นประเด็นข้อมูลเรื่อง ผลกระทบจากร่างพรบ. คุ้มครองสิ่งปิ้งชี้ทางภูมิศาสตร์จะไม่สนอง ผลประโยชน์ของเกษตรกรและผลประโยชน์ของ ชาติ
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ โดยช่างกล่าวเป็นการนำเสนอข้อมูลการวิพากษ์จากฝ่ายนักวิชาการ ลักษณะเป็นการตั้งข้อสังเกตและให้จับตามอง การที่ต่างชาติจะเข้ามาหาผลประโยชน์ในประเทศ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
13 มี.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี	ประพัฒน์ดิษฐ์คณะทำงานทบทวนอีไอเอเหมืองโปแตช	ร.มว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี ขณะที่เครือข่ายทรัพยากรอีสานแลแล้วบริษัทหลวง อ.เทคนิคอุดรฯ ไปดูเหมืองออสเตรเลีย อ้างทำเหมืองแผ่นดินไม่ทรุด	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์	เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	เน้นประเด็น ให้มีการทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช เนื่องจากอีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนพื้นที่ตั้งของโครงการและปัญหาอีกมากมาย
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม สำนักข่าวประชาธรรมติดตามเรื่องเหมืองแร่โปแตชมาตลอด แต่ข่าวดังกล่าวยังมีลักษณะรายงานความเคลื่อนไหวจากภาครัฐเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
13 มี.ค. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าลำภูรา จ.ตรัง	ผู้ว่าฯ ตรังหมกเม็ดใส่ชื่อฝ่ายคัดค้านโรงไฟฟ้าลำภูราเป็นคณะกรรมการไตรภาคี	สำนักนโยบายและแผนพลังงานเลิกก่อตั้งคณะกรรมการไตรภาคีหวังดันโรงไฟฟ้าลำภูรา เอาชื่อกลุ่มคัดค้านไปใส่โดยที่กลุ่มคัดค้านไม่ทราบเรื่องมาก่อน ขณะที่ฝ่ายค้านไม่รับการแต่งตั้งจอมปลอม	- นายชอบ แก้วรักษ์	แกนนำคัดค้านโรงไฟฟ้าลำภูรา	เน้นประเด็น ความไม่โปร่งใสของจังหวัดและสำนักนโยบายและแผนพลังงานที่พยายามผลักดันโครงการทั้งที่ชาวบ้านไม่ต้องการ
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง สำนักข่าวประชาธรรมมักจะชี้ให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการผลักดันโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ทั้งที่ประชาชนไม่เห็นด้วยเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
15 มี.ค. 46 เรื่อง ค่าเช่าที่ดิน จ.สงขลา	กรมธนารักษ์ บั๊สล้มเก็บค่าเช่าย้อนหลัง 5 ปี พอส. รุกเจรจาทำโครงการบ้านมั่นคง	กรมธนารักษ์ยื่นเงื่อนไขการเช่าที่ดินราชพัสดุโดยชุมชนต้องจ่ายค่าเช่าย้อนหลัง 5 ปี พร้อมค่าธรรมเนียมสารพัด ตกครอบครัวละไม่ต่ำกว่าหมื่นบาท ชาวบ้านควรวุขอผ่อนผัน ขณะที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนรุดเจรจากรมธนารักษ์จัดที่อยู่อาศัยชุมชนมีรายได้ไม่น้อยกว่าบ้านมั่นคง 10 โครงการ	- นายกฤษฎา เพ็งสุริยา - นายพิภย์รัตน์ นพดลารมย์	ตัวแทนชุมชนแออัด ผ.ช. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	เน้นประเด็นการร้องเรียนต่อกรมธนารักษ์ในเรื่องขอผ่อนผันการจ่ายค่าเช่าที่ดิน
ข้อสังเกต	ประเด็นเมืองและที่อยู่ สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการนำเสนอความเดือดร้อนของประชาชนจากการดำเนินงานของราชการให้ได้ทราบและเป็นการสร้างพลังในการต่อรอง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
17 มี.ค. 46 เรื่อง อุโมงค์ลอดทะเลสาบสงขลา	อุโมงค์ลอดทะเลสาบสงขลาอีไอเอไม่ผ่าน	รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ)อุโมงค์ลอดทะเลสาบไม่ผ่าน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ โบราณสถาน และไม้ค้ำชุมชน ขณะที่ประชาคมสงขลา ย้ำทางเลือกอื่นแทนการก่อสร้างอุโมงค์ พร้อมจับตาดูตรวจสอบใกล้ขีด	- นางพรณีมา โสติพิพันธุ์	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแทนประชาคมสงขลา	ประเด็นหลักของเรื่องคือ การยืนยันไม่ให้อำนาจรัฐสร้างอุโมงค์ลอดทะเลสาบสงขลา เพราะจะส่งผลเสียหลายด้าน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม สำนักข่าวประชาธรรมรายงานความเคลื่อนไหวเรื่องดังกล่าวให้สาธารณะได้รับทราบว่า โครงการขนาดใหญ่ได้ดำเนินการถึงขั้นใดและเสนอความคิดเห็นของฝ่ายภาคประชาชนควบคู่ไปด้วยเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
17 มี.ค. 46 เรื่อง สุราพินบ้าน	คลท. อียอกเลียมติกรม. 21 ม.ค. เก็บภาษีไม่เป็นธรรม	เครือข่ายเหล่าพื้นบ้านทั่วประเทศร่วมตัวประท้วงให้ยกเลิกมติ กรม. 21 มี.ค. 46 เพราะเก็บภาษีไม่เป็นธรรม หรือตั้งข้อสังเกตสรรพสามิตเปิดเสรีเหล่าพื้นบ้านเพื่อเอื้อประโยชน์นายทุนรายใหญ่	- นายประพนธ์ เข็มชัยภูมิ - นายสมบัติ ดำรงอินทร์	ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่ คณะกรรมการเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นการคัดค้านสรรพสามิตที่จ้องใจตัดประเด็นสำคัญที่เครือข่ายเหล่าพื้นบ้านเข้ามติ กรม. ซึ่งทำให้เครือข่ายเหล่าเสียประโยชน์แต่นายทุนรายใหญ่ได้ประโยชน์แทน
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม โดยชาวดังกล่าวเป็นชาวอุบลรัตนี เสนอข้อเรียกร้องจากภาคประชาชนให้สภานิติบัญญัติ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 มี.ค. 46 เรื่อง สุราพินบ้าน	เหนือ - อีสานเรื่องแม่แก้ปัญหาล่าพื้นบ้านเสนอเก็บภาษีเหล่าอัตราก้าวหน้า	เครือข่ายเหล่าพื้นบ้านเหนือ - อีสาน ผนึกกำลังเรียกร้องให้ยกเลิกมติกรม. 21 มี.ค. 46 โดยร้องเรียนนายกรัฐมนตรีรับทวนตามมติ 9 เม.ย. 45 เสนอเก็บภาษีเหล่าอัตราก้าวหน้า แต่หากทำตามมติกรม. 21 มี.ค. 45 ปฏิบัติยังไม่จริงจัง การตรวจสอบคุณภาพการพิมพ์การแสดงผลมีทำไม่ทัน	- นายสุพัฒน์ บุญปิง - กลุ่มแนวร่วมเกษตรภาคเหนือ - นส. น้อย อ้อย ทองคำสุข - นายสวาท อุบาย	คณะกรรมการเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่ ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน ผู้ประสานงานเหล่าเครือข่ายพื้นบ้าน จ.อุดรธานี	เน้นประเด็นเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลงมาแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวด้วยตนเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม โดยชาวดังกล่าวเป็นชาวต่อเนื่องจากวันที่ 17 มี.ค. 46 แต่ใช้แหล่งข่าวที่ต่างไป				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
19 มี.ค. 46 เรื่อง การแปรรูปมหาวิทยาลัย ออกนอกกรอบ	เคยลูกเล่นมหาลัยขึ้นค่าเล่าเรียน นักศึกษาวันไม่มีเงินจ่าย ไม่มีพื้นที่ทำกิจกรรม	นักศึกษาวันมหาวิทาลัยออกนอกกรอบจะเก็บค่าเล่าเรียนแพงและพื้นที่ทำกิจกรรม นักศึกษาน้อยลง เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยเผยแพร่เอกสารตีพิมพ์การคัดค้านขึ้น ให้ค่ายเพลงจัดคอนเสิร์ต ส่วนจุฬาฯและเกษตรฯ ก็เปลี่ยนเป็นระบบเหมาจ่ายทำให้แพงขึ้นกว่าเดิม ม.สงขลาค่าหน่วยกิตไม่เพิ่มแต่ปรับลงทะเบียนล่าช้าจาก 50 เป็น 500 บาท มช.ค่าหน่วยกิตไม่เพิ่มแต่เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงถึง 2 - 5 พันบาท	- นายพงษ์ธร ตรีเพชร นรินทร์ - นส.แก้วตา เพชรรัตน์	นักศึกษาม.ธรรมศาสตร์และเลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	เน้นประเด็น นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับการที่มหาวิทยาลัยจะออกนอกกรอบราชการ เพราะจะทำให้ค่าเล่าเรียนแพงและเป็นการกีดกันลูกคนจน
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจกับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ แต่ไม่มีพื้นที่แสดงความความคิดเห็น ได้มีโอกาสสื่อสารสู่สาธารณะเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
19 มี.ค. 46 เรื่อง สุราพินบ้าน	สุชาติปิยะผู้ว่าฯ แก้ปัญหาเหล่าพื้นบ้าน คลท.ยันต้องแก้ระดับนโยบาย	รมช.กระทรวงการคลัง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแก้ปัญหาเหล่าพื้นบ้าน ขณะที่เครือข่ายเหล่าพื้นบ้านชี้ต้องแก้ปัญหาระดับนโยบาย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องลงมาแก้ไข หากไม่ได้รับคำตอบจะรวมตัวประท้วงที่ทำเนียบรัฐบาล	- นายสมชัย ศิริชัย	ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นการที่ไม่มีเวทีออกมแก้ปัญหาเหล่าเรื่องสุราพินบ้านอย่างชัดเจน ทั้งที่มีการเรียกร้องหลายครั้งแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม (มีรูปภาพ) ชาวดังกล่าวเป็นการตามสถานการณ์ต่อเนื่อง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
20 มี.ค. 46 เรื่อง ปฏิรูปสื่อ	หมอบริเวณที่ยั่งยืนต้องร่วมปฏิรูปสื่อ ซึ่งรวมอำนาจสื่อสังคมยิ่งพินาศ	การปฏิรูปสื่อเรื่อง สื่อในสังคมพหุวัฒนธรรมที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อคิดจากนักวิชาการ โดยสื่อต้องเปิดกว้างทางปัญญา รัฐไม่ควรผูกขาด สื่อต้องเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ	- ศ.นพ.ประเวศ วะสี - ผศ. ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ - นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ - นายสนธิสุตา เอกชัย	นักวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ รอง บ.ก. อำนวยการ นสพ.มติชน รองบ.ก.นสพ. บางกอกโพสต์	ประเด็นหลักของข่าวคือ นักวิชาการนำสื่อสารมวลชนต้องการให้มีการเคลื่อนไหวปฏิรูปสื่ออย่างจริงจังและรัฐอย่าผูกขาดสื่อแต่ต้องสนับสนุนให้มีความหลากหลาย
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ โดยสำนักข่าวประชาธรรมมักเสนอข้อมูลจากเวทีวิชาการที่สำคัญให้สาธารณะได้รับรู้เสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
21 มี.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่ไปแทช จ.อุดรธานี	แฉ บ.เอพีที่พาล้อมเหมืองออสเตรเลีย ดูแต่ด้านดี ทำแผ่นดินทรุด ไม้ไปดู	บริษัทเอเชียแปซิฟิก โปแตช พาล้อมเหมืองของบริษัทเซนต์เนลสัน ประเทศออสเตรเลียที่ไม่มีปัญหาแผ่นดินทรุด ซึ่งใช้เทคนิคเดียวกับเหมืองโปแตชที่ จ.อุดรธานี ขณะที่คนออสเตรเลียได้บริษัทดังกล่าวทำแผ่นดินทรุด ทะเลสาบแตก บ้านเรือนพังเสียหาย มีการเรียกร้องคัดค้านมาสิบกว่าปีแล้ว	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ - มิสเตอร์แจ๊ค แคมบอน	คณะทำงานติดตามผลกระทบ ทรัพยากรแร่ โฆษกกลุ่มผู้อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบ จากการทำเหมือง ประเทศออสเตรเลีย	เน้นประเด็นบริษัทตั้งใจให้ข้อมูลและพาดหัวในส่วนที่ไม่มีปัญหาซึ่งไม่จริง เพราะการทำเหมืองได้ส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่มากมาย มีหลักฐานชัดเจน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสของโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำนักข่าวประชาธรรมเน้น โดยเฉพาะเรื่องเหมืองแร่ไปแทช สำนักข่าวประชาธรรมติดตามประเด็นมาโดยตลอด				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
22 มี.ค. 46 เรื่อง กสช.	วิทยุชุมชนเหนือ ชัก.สรรหา กสช. ควรมีจริยธรรมลาออกเพื่อความ โปร่งใส	เครือข่ายวิทยุชุมชนและองค์กรสื่อภาคประชาชนภาคเหนือเรียกร้องให้คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.)ที่เหลืออีก 12 คนลาออก เพราะไม่มีความชอบธรรม ผิดต่อกฎหมายปกครองและมีผลประโยชน์เชื่อมโยงกลุ่มทุนด้านธุรกิจสื่อ	- นางจิรพร วิยศักดิ์พันธุ์ - นายสมชาย ปรีชาศิลป์กุล - นายมนตรี อิ่มเอก	ประธานเครือข่ายองค์กรวิทยุชุมชนเชียงใหม่ นักวิชาการจากภาคนิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ ตัวแทนนักวิทยุชุมชน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นการทักท้วงถึงความไม่โปร่งใสของคณะกรรมการสรรหากสช. เพราะมีผลประโยชน์เชื่อมโยงกับนายทุนสื่อ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างพลังกดดันคณะทำงานที่ไม่มีความชอบธรรม				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
24 มี.ค. 46 เรื่อง วิทยุชุมชน จ.พะเยา	วิทยุชุมชนพะเยาพร้อมไม่สนแกรมมี ทำให้ชัดเจนเวลาส่งมา 5 ปีแล้ว	วิทยุชุมชนพะเยาเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรรองรับกฎหมายลูกด้านการจัดสรรคลื่นวิทยุท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญมาตรา 140 โดยดึงภาครัฐ เอกชน ประชาชน ลงขันร่วมสร้างสรรค์รายการ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การพัฒนาในด้านต่างๆ และไม่กลัวถูกจับเพราะมีสิทธิถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ	- นายวรวิทย์ บุรณศิริ	ประธานชมรมวิทยุชุมชน จ.พะเยา	ชูประเด็นความสำเร็จในการทำวิทยุชุมชนจ.พะเยา โดยมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความเข้าใจและความร่วมมือภายในชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ โดยข่าวดังกล่าวจัดเป็นข่าวดีเป็นการรายงานความสำเร็จของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมให้สาธารณะได้เข้าใจถึงศักยภาพของชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
25 มี.ค. 46 เรื่อง นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ จ.แพร่	แลข้าราชการท้องถิ่นหาประโยชน์ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เก็บค่าหัวคิวออกวัน	ชุมชน จ.แพร่ ตั้งข้อสังเกต 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ เป็นช่องทางหาประโยชน์ของข้าราชการท้องถิ่น โดยกลุ่มอาชีพที่ต้องการแสดงสินค้าต้องใส่ซองให้เจ้าหน้าที่ 10,000 บาท เพื่อให้ได้รับการคัดเลือก กลุ่มแม่บ้านจึงรวมตัวเรียกร้องผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบ	- นางบัวคลี ส่างกันจันทร์ - แหล่งข่าวไม่เปิดเผย	อดีตประธานกลุ่มผลิตตะกร้าและ ผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง เห็นว่า มีข้าราชการท้องถิ่นหาประโยชน์กับ นโยบาย 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ เรื่องดังกล่าวเป็นการเปิดเผยความทุจริตของข้าราชการ เพื่อให้ฝ่ายบริหารทราบและดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
25 มี.ค. 46 เรื่อง การสร้างสวนสัตว์ กลางคืน จ.เชียงใหม่	จ้างลิงคโพร้าทำแผนแม่บทในท่าซาฟารี แล้วแผนก่อสร้างเสร็จภายในปี 47	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและฟื้นฟูการปลูกป่ากล่าวถึงความคืบหน้าการก่อสร้างสวนสัตว์กลางคืน โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญที่สิงคโปร์ทำแผนแม่บท 19.9 ล้านบาทภายในเวลา 3 เดือนและใช้เวลาก่อสร้าง 15 เดือนให้แล้วเสร็จในปี 2547 บนพื้นที่ 650 ไร่ พร้อมสร้างอีก 5,000 ไร่ไว้ใช้ในอนาคต	- นายสุพัฒน์ พัฒนวีระกิจ	ผอ.ส่วนส่งเสริมและฟื้นฟูการปลูกป่า สำนักบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16 เน้นการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้า โครงการสร้างสวนสัตว์กลางคืน จ. เชียงใหม่
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยเรื่องดังกล่าวเป็นการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าเท่านั้น			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 มี.ค. 46 เรื่อง กองทุน หมู่บ้าน	ทวนรัฐคุ้มครอง หมู่บ้านเป็นธนาคาร ทำลายการพึ่งตนเองของ ชุมชน	กลุ่มออมทรัพย์สหกรณ์ชุมชนทวนรัฐยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็นธนาคาร หมู่บ้านจะไม่ช่วยชาวบ้านทั้งยังเป็นการทำลายการออมและพึ่งตนเองของชุมชน แนะรัฐควรประเมินผลกองทุนหมู่บ้านก่อนและวัดความสำเร็จที่ผลผลิตทาง เศรษฐกิจ	- นายพิพัฒน์ หวังดี - นายอัมพร ดิวปาน - นายวีรพงศ์ คานงาม - นายนิคม บุญเสริม	ประธานสหกรณ์เครดิตยูเนียนคอโค จำกัด(สหกรณ์ชุมชน จ. สุรินทร์) ประธานกลุ่มออมทรัพย์คลองเปี้ยะ อ.จะนะ จ.สงขลา ชาวบ้านโคกกระชาย ต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ ผอ.โครงการพะเยาเพื่อการพัฒนา	เน้นประเด็นความห่วงใยของชุมชนต่อการแปรรูปกองทุน หมู่บ้านเป็นธนาคารหมู่บ้าน โดยชุมชนเห็นว่าส่งผลเสียแก่ ชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการนำเสนอเสียงและการตั้งข้อสังเกตของประชาชนต่อนโยบายของรัฐที่กระทบต่อชุมชน และเป็นการแสดงถึงการรวมกลุ่มคิดวิเคราะห์วิพากษ์นโยบายรัฐจากภาคประชาชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 มี.ค. 46 เรื่อง การฟื้นฟูลุ่มน้ำปิง	ประพัฒน์ดินลุ่มน้ำปิงนำร่องการ จัดการลุ่มน้ำ ย้ำหลักการมีส่วนร่วม	การสัมมนาเรื่องการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับคณะกรรมการ ประสานงานองค์การชุมชนลุ่มน้ำภาคเหนือได้ข้อสรุปว่า ให้ลุ่มน้ำปิงเป็น โครงการนำร่องพัฒนาลุ่มน้ำและให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมจัดการ ทรัพยากร	- นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ - ดร.เกษมสันต์ จิณณวาโส - นายมนตรี จันทวงศ์	รว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ	ประเด็นหลักของข่าวคือ การสนับสนุนชุมชน ภาครัฐและ เอกชนร่วมมือกันในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติใน พื้นที่ลุ่มน้ำปิง
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยสำนักข่าวประชาธรรมเสนอข้อมูลจากเวทีสัมมนาให้สาธารณะได้รับทราบ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
27 มี.ค. 46 เรื่อง ประมงพื้นบ้าน จ. นครศรีธรรมราช	ประมงพื้นบ้านปากพังควนชัย เขื่อน ท่าพิชัย กวาดเครื่องมือประมง เสียหายหนัก	การเปิดเขื่อนระบายน้ำในช่วงฤดูมรสุมส่งผลกระทบต่อเครื่องมือประมงเสียหายและ น้ำจืดยังมากน้ำเค็มทำให้ปลาตายหมด ชาวประมงต้องเปลี่ยนอาชีพไปรับจ้าง	- นายอำนาจ แซ่เฮ้า	ชาวประมงพื้นบ้าน บ้านต้นหาด ต.ชายน้ำ อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช	เน้นประเด็นการหักวงกรมชลประทานที่แอบ เปิดเขื่อนโดยไม่บอกชาวประมงทำให้เครื่องมือ ชาวบ้านเสียหายหนัก
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ชาวตั้งกล่าวเป็นการเสนอความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากการปฏิบัติของฝ่ายราชการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
28 มี.ค. 46 เรื่อง พบ. กองทุน หมู่บ้าน	รัฐไม่ควรเร่งออกพรบ.กองทุนหมู่บ้าน ดึงรวมศูนย์และเปิดช่องให้นักการเมือง แทรกแซง	ผู้นำกลุ่มออมทรัพย์ภาคใต้ไม่เห็นด้วยที่จะเร่งให้รัฐออกพรบ.กองทุนหมู่บ้าน ควรเสริมชุมชน ให้รู้จักออมเงินดีกว่าสร้างหนี้ก้อนโต ขณะที่ผู้นำชุมชนหลายแห่งไม่เห็นด้วยในกรณีเดียวกัน เนื่องจากมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจและโน้มเอียงให้นักการเมืองแทรกแซงได้	- นายชูป ยอดแก้ว - พระสุบิน ปณีโต	ผู้ก่อตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์แบบพัฒนา คุณภาพครอบครัวจรัสชีวิต วัดไผ่ล้อม จ.ตราด ผู้นำความคิดและ จัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์	เน้นประเด็นว่า ผู้นำชุมชนหลายแห่งไม่เห็นด้วยกับพร บ.กองทุนหมู่บ้าน เพราะชุมชนควรจะเป็นคนร่างและมี ส่วนร่วมทุกขั้นตอน รวมถึงกองทุนนี้ยังเป็นการสร้างหนี้ ให้ประชาชนด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ผู้นำข่าวประชาธรรมเน้นการนำเสนอ ข้อคิดเห็นภาคประชาชนที่อยู่ ณ บริบทนั้น ได้มีโอกาสรายงานถึงสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
28 มี.ค.46 เรื่อง กสช.	นิธิเตือนสื่อในเมืองนายทุนอันตรายที่สุด สังคมร่วมกดดัน กก.สรรหา กสช. ลาออก	เวทีสัมมนาเรื่อง ผลประโยชน์ซ้อนทับ กรณีศึกษาคณะกรรมการสรรหากสช. นักวิชาการ ให้ความเห็นว่า สื่อไม่ควรอยู่ในเมืองนายทุน เพราะนายทุนจะใช้หาผลประโยชน์โดยไม่ สนใจผลกระทบต่อคนและให้สังคมร่วมกดดันให้คณะกรรมการสรรหากสช.ลาออก	- ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์	นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	เน้นประเด็นสื่อหากอยู่ในเมืองนายทุนก็จะอันตรายกว่ารัฐ เพราะนายทุนสนใจผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่ สนใจการสร้างการเรียนรู้ให้สังคม
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ ผู้นำข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญกับการรายงานข้อมูลจากเวทีสัมมนานักวิชาการเสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
28 มี.ค. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	เครือข่ายท่อก๊าซตรวจสอบรัฐบาลโกหก ประชาชนหัวนี้หรือลานหอยเสียบเหมือนปากมูล	เครือข่ายคัดค้านท่อก๊าซไทย - มาเลเซียยืนยันยังมีกรมชุกคุกคามชาวบ้าน ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง พร้อมกับเป็นห่วงรัฐบาลหรือลานหอยเสียบเหมือนชาว ปากมูลหน้าทำเนียบ และให้ตรวจสอบรัฐบาลหลอกวงประชาชน อ้างย้าย แนวท่อก๊าซ แต่ความจริงยังเป็นแนวเดิม	-นางอลิสสา ทามนละ	สมาชิกเครือข่ายคัดค้านโครงการ ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	เน้นประเด็นว่า รัฐไม่มีความยุติธรรมต่อประชาชนไม่สนใจข้อ เรียกร้องและไม่ดูแลความปลอดภัยของประชาชนที่ถูกคุกคามจาก การคัดค้านการสร้างท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวตั้งกล่าวเน้นการเปิดเผยพฤติกรรมของรัฐบาลในการใช้ความรุนแรงจัดการกับปัญหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
30 มี.ค. 46 เรื่อง ต่อด้านสงคราม	เชียงใหม่ร่วมต้านสงครามอิรัก	คนเชียงใหม่ร่วมรณรงค์ต่อต้านสงครามอิรัก อ.ใจ อึ้งภากรณ์ซึ่งสังคมไทยควรแสดงจุดยืนต่อรัฐบาลไทย ยกเลิกสัญญาทางทหารที่มีต่ออเมริกา และนักวิชาการ ม.เที่ยงคืน ยังวิพากษ์สื่อเสนอข่าวสงครามด้านเดียว ไม่เสนอความเสี่ยงของชีวิตคน ส่วนนักศึกษาเรียกร้องสหรัฐฯ ถอนกำลังออกจากอิรัก	- นายใจ อึ้งภากรณ์ - นายสมเกียรติ ตั้งังคะโม	นักวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ นักวิชาการ ม.เที่ยงคืน	เห็นประเด็นการรวมกลุ่มกันของชาวเชียงใหม่ต่อต้านอเมริกาให้หยุดสงครามที่ไม่มีความชอบธรรม
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์(มีภาพข่าว) ลักษณะเป็นการรายงานอุบัติเหตุ แต่อย่างไรก็ตาม ยังเน้นการนำเสนอเสียงจากนักวิชาการในการวิพากษ์ประเด็นปัญหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
30 มี.ค. 46 เรื่อง เหมือนแปปไปตชช จ.อุดรธานี	ซื้อไอเอเหมือนไปตชชต้องซื้อใหม่	การสัมมนาโครงการเหมือนแปปไปตชช จ.อุดรธานีที่สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อสรุปว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ(ไอเอ)มีข้อผิดพลาดอย่างมาก ควรซื้อใหม่ และตั้งข้อสังเกตสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทำไมไม่ผ่าน	- ศ.ดร.ปริญญา นุตาลัย - นางศยามล ไกรยูรวงศ์ - มล.วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธ์ - นายไพโรจน์ พลเพชร	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สถาบันไทยคดีศึกษา ม.ธรรมศาสตร์ สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน	ข่าวหนึ่งประเด็นว่า มีข้อผิดพลาดมากมายในรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเหมือนแปปไปตชช แต่หน่วยงานก็ยังให้ผ่าน จึงมีความน่าสงสัยในกระบวนการพิจารณา
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยเรื่องเหมือนแปปไปตชช สำนักข่าวประชาธรรมติดตามอย่างต่อเนื่อง ณ ที่นี้เป็นการรายงานผลการสัมมนาให้สาธารณะได้ทราบ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
31 มี.ค. 46 เรื่อง เหมือนเวียงแหง จ.เชียงใหม่	ป่วยสาหัสลง ระดมสู้เหมือนเวียงแหง ซึ่พลังงานสิ้นระบบสูญเงิน 3 แสนล้านบาท	คนเวียงแหงจัดเวทีป่วยสาหัสลงระดมสู้เหมือนเวียงแหงในดี รักษา ทรัพยากรท้องถิ่น อ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ชี้คนเวียงแหงมีสิทธิแสดงตัวตนจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนนักวิชาการด้านพลังงานยังมีพลังงานสำรองเหลือเพื่อ	- ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ - นายเดชารัตน์ สุขกำเนิด - นายชัยพันธ์ ประภาสวัตติ	นักวิชาการ ม.เที่ยงคืน นักวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ ผอ.สถาบันเพื่อสิทธิมนุษยชน	เห็นประเด็นว่าชุมชนมีสิทธิจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ไม่ต้องเสียสละตามวาทกรรมรัฐที่ว่า คนส่วนน้อยต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวอุบัติเหตุ เน้นการเสนอเสียงของนักวิชาการในการวิพากษ์ประเด็นปัญหา				

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ

เดือนมีนาคม : เมืองแรโปแตช

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2544 กระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุมัติโครงการยักษ์ใหญ่เมืองแรโปแตชเป็นอันดับสามของโลก งบประมาณลงทุนรวม 2 หมื่นล้านบาท อันเป็นการร่วมทุนธุรกิจระหว่างบริษัทไทยกับแคนาดา โดยโครงการนี้ มีอายุสัมปทาน 22 ปี ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในกลางปี 2544 เมืองแรโปแตช มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ใกล้กับถนนมิตรภาพสายขอนแก่น-อุดรธานี มีเนื้อที่รวม 25 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,000 ไร่ ซึ่งรูปแบบและวิธีการ จะใช้การขุดเจาะ และสกัดเอาแรซิลิไนท์จากใต้ดินที่ความลึกประมาณ 300 เมตร นำมาแยกเอาเฉพาะแรซิลิไนท์ โดยการบดและใช้น้ำเป็นตัวทำลาย คาดว่าผลผลิตที่ได้รับประมาณ 6,000 ตันต่อวัน

ซึ่งผู้ได้รับสัมปทานสร้างเมืองแรโปแตช ได้ส่งคนเข้าพื้นที่เพื่อทำงานมวลชนอย่างแข็งขัน โดยมีทั้งการหว่านล้อมว่า ชาวบ้านจะมีรายได้จากการทำงานเหมือง และมีฐานะเศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ขณะเดียวกันในด้านการเดินเรื่องเพื่อปิดบังข้อมูลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่าง ๆ นานา นอกจากกระทำผ่านหอการค้าจังหวัด และมีนักการเมืองใหญ่ในพื้นที่หนุนหลังแล้ว ล้วนอาศัยโครงสร้างใหญ่ภาครัฐ ตั้งแต่หน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นไป ถึงระดับจังหวัด เป็นเกราะป้องกันตนไปพร้อมกันด้วย

ทางชาวบ้านและกลุ่มองค์กรในพื้นที่เห็นว่า จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรดิน น้ำ และประชากรอีกนับพันครอบครัวที่อยู่ละแวกหนองหาน จึงมีการจัดตั้ง *ชมรมอนุรักษ์จังหวัดอุดรธานี* เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามปัญหาและผลกระทบจากเมืองแรโปแตชในระยะยาว ตลอดจนการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาน ที่เป็นแหล่งรองรับน้ำจืดธรรมชาติขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับเมืองแรเพียง 10 กิโลเมตร และได้มีการณรงค์ให้การศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ตั้งโครงการเกี่ยวกับสิทธิประชาชนพลเมืองตามรัฐธรรมนูญใหม่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

กลางเดือนสิงหาคม 2544 ทางบริษัท เอเชีย แปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด ในฐานะผู้ดำเนินการยังไม่เคลื่อนไหวหรือทำการก่อสร้างแต่อย่างใด แต่อาจจะข่มขู่เพื่อบังคับให้ผู้สนับสนุนในสายข้าราชการระดับต่างๆ ของ จ.อุดรธานี ขณะเดียวกันบริษัทกำลังรอ พ.ร.บ.แร่ ฉบับใหม่ หากผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสมาชิกก็สามารถเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังซึ่งอีกไม่ถึง 1 เดือน ถ้าไม่มีการแก้ไขเนื้อหาอีกครั้งก็จะประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป โดยเครือข่ายองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ต่างวิตกว่า พ.ร.บ.ดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตามมา เพราะเปิดโอกาสให้ผู้สัมปทานทำเหมืองใต้ดินได้อย่างเปิดกว้างมากขึ้นกว่า พ.ร.บ.แร่ ปี 2510 ซึ่งเป็นฉบับเดิม ซึ่งประมาณช่วงต้นเดือนกันยายนนี้ บริษัท เอเชีย แปซิฟิก โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด จะเปิดรับฟังความคิดเห็นกรณีการก่อสร้างเมืองโปแตชที่ จ.อุดรธานี โดยแสดงท่าทีที่แข็งกร้าว พร้อมส่งสัญญาณทำชนกับกลุ่มเอ็นจีโอด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ ซึ่งขณะนี้เครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน กำลังวางแผนเตรียมรุกเพื่อรับมือสถานการณ์อย่างเข้มข้นเช่นกัน

สืบเนื่องจากกรณีที่วุฒิสภาได้ผ่านกฎหมายแร่ปี 2510 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2544 จนมีผลทำให้เครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทั่วประเทศต้องออกมาคัดค้านว่าเป็นการแก้ไขกฎหมายที่มีเบื้องหลังแอบแฝงอันจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้นายทุนข้ามชาติ สามารถเข้ามาขุดเหมืองแร่ได้ดิน ในบ้านของประชาชนได้อย่างเสรี จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อย่างรุนแรง โดยพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวคัดค้านอย่างหนัก คือพื้นที่ภาคอีสาน เนื่องจากบริษัทเอเชีย แปซิฟิค คอปอเรชั่น จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศแคนาดา ที่จะดำเนินการขุดเจาะเหมืองแร่โปแตชที่ จ.อุดรธานี และเป็นบริษัทที่อยู่เบื้องหลังการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ภายหลังจากที่เครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 16 องค์กรทั่วประเทศได้ยื่นจดหมายถึงวุฒิสมาชิกให้มีการยับยั้งการออกกฎหมายดังกล่าวไม่เป็นผล ส.ว.จอน อึ้งภากรณ์ซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกเสียงข้างน้อยได้มีข้อเสนอว่าถ้ามีการพิจารณาสร่างสองสภาแล้ว กฎหมายดังกล่าวก็ยังไม่ผ่านอีกก็มีข้อเสนอว่าน่าจะมีการส่งให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญตีความ อย่างไรก็ตามระหว่างการประชุมของคณะกรรมการการสำรวจสองสภา เครือข่ายทรัพยากรสิ่งแวดล้อมภาคอีสานยังคงเคลื่อนไหวในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ล่าสุดเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2544 เครือข่ายทรัพยากรสิ่งแวดล้อมภาคอีสานได้เปิดเวทีรูกในระดับพื้นที่ โดยได้มีการจัดเวทีที่ บ้านโนนสมสมบูรณ์ อ.เมือง จ.อุดรธานี เพื่อให้ข้อมูลแก่ชาวบ้านเพื่อให้เท่าทันต่อการเข้ามาขุดเจาะเหมืองแร่โปแตชของบริษัทเอเชีย แปซิฟิค นอกจากนี้ในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2544 คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการการสำรวจสองสภาจะลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ด้วย

กลางเดือนตุลาคม 2545 กรณีที่กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้เรียกร้องให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเปิดเผยสัญญาของบริษัทเอพีพีซี ซึ่งทางคณะกรรมการยินยอมเปิดเผยสัญญาดังกล่าวแล้ว ทางกลุ่มอนุรักษ์เตรียมที่จะเปิดเวทีเพื่อเชิญนักวิชาการ นักกฎหมาย และชาวบ้านมาร่วมกันวิเคราะห์สัญญาฉบับนี้และจะเปิดเผยต่อสาธารณชนว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรกันแน่เร็ว ๆ นี้ ด้านตัวแทนเครือข่ายป่าไม้ที่ตินอีสานกล่าวว่า การทำ EIA ของบริษัทเอพีพีซี นั้นไม่โปร่งใสตั้งแต่แรกเป็นการแอบเข้ามาทำขณะที่กฎหมายแร่ยังไม่ผ่านยังไม่ได้รับอนุมัติประทานบัตร ดังนั้นจึงถือว่าทำผิดขั้นตอนอย่างมากถ้าบริษัทขอประทานบัตรได้ก็ต้องทำ EIA ใหม่

วันที่ 26 พฤศจิกายน คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย ร่างพระราชบัญญัติแร่ฉบับที่ พ.ศ. มาตรา 88/3 และ 88/7 ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 48 , 46 และมาตรา 56 หรือไม่ อันเนื่องมาจากสมาชิกวุฒิสภา 77 คน เข้าชื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 262 วรรคหนึ่ง ว่าร่างกฎหมายแร่ มาตรา 88/3 มาตรา 88/7 ขัดรัฐธรรมนูญ ผลปรากฏว่าคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยออกมาว่าบทบัญญัติในร่าง พ.ร.บ.แร่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 ด้วยมติ 12 ต่อ 2 เสียง ทำให้เครือข่ายประชาชนที่คัดค้านการทำเหมืองแร่โปแตชที่ จ.อุดรธานีเตรียมที่จะรวมตัวครั้งใหญ่เพื่อคัดค้านการทำเหมืองแร่โปแตชของบริษัทเอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอปอเรชั่น (เอพีพีซี) และประกาศว่าจะไม่สนใจกระบวนการออกกฎหมายอีกต่อไป เพราะศาลรัฐธรรมนูญไม่มีความยุติธรรม

วันที่ 17 ธันวาคม 2545 กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีได้ไปยื่นหนังสือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ พร้อมด้วยรายชื่อชาวบ้าน 5,000 รายชื่อเพื่อคัดค้านโครงการเหมืองแร่โปแตช ที่จะดำเนินการที่ จ.อุดรธานีโดยขอให้บริษัทเอเชียแปซิฟิค

โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัดจัดทำอีไอเอใหม่ และหลังจากที่ทำอีไอเอฉบับใหม่ โดยนำเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านโครงการเหมืองแร่ (คชก.) โดยให้แต่งตั้ง คชก. เพื่อพิจารณาอีไอเอเหมืองแร่โปแตช อุตรธานีใหม่

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือนมีนาคม 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	8
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	27
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	17
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	6
นักวิชาการอิสระ	6
ฝ่ายการเมือง	3
รัฐวิสาหกิจ	0
ข้าราชการ	9
สมาคมวิชาชีพ	2
เอกชน	2
อื่น	3
รวม	83

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมีนาคม 2546

ประเด็นข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนโดยเฉพาะเรื่องโครงการขนาดใหญ่ ประเด็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่สามารถใช้แก้ปัญหาได้จริง และประเด็นการศึกษาเรื่องสิทธิการสื่อสาร โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเสนอ มุมมองต่อกลุ่มที่เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ ชาวบ้าน และฝ่ายรัฐ

มุมมองของข่าวที่ปรากฏ พบว่ามีการให้น้ำหนักในการแสดงความคิดเห็นแก่ชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มเกษตรกรและนักกิจกรรม โดยมีนัยยะสะท้อนถึงคนกลุ่มนี้ว่า ชุมชนหรือชาวบ้านมีการจัดการปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า วิธีแก้ปัญหารัฐ เช่น กรณีการแก้ปัญหายาเสพติด นอกจากนี้การเน้นเรื่องการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งที่สำนักข่าวประชาธรรมมักชูประเด็นขึ้นเสมอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความตื่นตัวของภาคประชาชนในความต้องการที่จะมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน

สำหรับมุมมองของข่าวต่อฝ่ายรัฐ ฝ่ายรัฐได้รับการเสนอในแง่ลบตั้งแต่การที่รัฐมักจะใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เช่น กรณีการแก้ปัญหายาเสพติด หรือกรณีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ชุมนุมประท้วงต่อก๊าซไทย มาเลเซีย รวมถึงหากเป็นเรื่องโครงการขนาดใหญ่ รัฐมักจะไม่ฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์หรือเสียงคัดค้านจากฝ่ายอื่น ไม่สนใจผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม แต่มุ่งที่จะผลักดันโครงการทุกวิถีทาง นอกจากนี้ การนำเสนอ

เสียงการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐบาล ก็สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายของรัฐ เช่น เรื่องกองทุนหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนได้จริง เพราะไม่สอดคล้องกับวิถีการผลิตของแต่ละชุมชน

นอกจากนี้ เนื้อหาข่าวที่ปรากฏมักมีประเด็นสำคัญในเรื่องการตั้งข้อสังเกตและการเตือนภัย โครงการพัฒนาของรัฐ เช่น โรงไฟฟ้าที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การขุดลอกทะเลสาบสงขลาจะทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในทะเลสาบ หรือ การตั้งข้อสังเกตประเด็นโลกาภิวัตน์ในเรื่องการเข้ามาหาผลประโยชน์ในประเทศไทยของบริษัทต่างชาติ มักจะเสนอในรูปแบบการรายงานสรุปข้อมูลจากเวทีสัมมนาวิชาการ

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนเมษายน 2546

ในเดือนเมษายน 2546 สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวทั้งหมด 33 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญได้แก่ นโยบายรัฐ โดยเฉพาะเรื่องสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนเมษายน 2546

ตารางการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนเมษายน 2546

การนำเสนอ/เดือน	เม.ย.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	8
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	4
3. เด็กและสตรี	-
4. นโยบายรัฐ	7
5. สาธารณสุข	1
6. เกษตรกรรม	4
7. อุตสาหกรรม	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	4
9. เมืองและคน	2
10. ชชาติพันธุ์	-
11. โลกาภิวัตน์	3
รวม	33

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนเมษายน 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
1 เม.ย. 46 เรื่อง โครงการบ้านมั่นคง จ.เชียงใหม่	เดินนำโครงการบ้านมั่นคงเชียงใหม่ ยึดชุมชน เป็นศูนย์กลาง บุญเลิศรับปากไม่โล้เรือ	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนร่วมทำแผนกับชุมชนเมืองเชียงใหม่ 4 แขวง ผลักดันโครงการ บ้านมั่นคงเน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง ทำแผนพัฒนาชุมชนเองเน้นสิทธิที่ดิน สิ่งแวดล้อมและ ระบบสาธารณสุขภาค ขณะที่ยกย่องทศมนตรีเห็นด้วยและสนับสนุน	- นส.สมสุข บุญญะบัญชา - นายบุญเลิศ บุรณปกรณ์ - นายอนันต์ อนันต๊ะ	ผอ.สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน นายกเทศมนตรีเมืองเชียงใหม่ ชาวชุมชนทิพย์เนตร แขวงเม็งราย	ประเด็นหลักของข่าวคือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สนับสนุนการร่วมกันพัฒนาชุมชนโดยให้ชุมชนจัดการ ตนเองและมีการเรียนรู้ร่วมกันภายในชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นเมืองและคน ข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นทั้งข่าวประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของภาคประชาชน โดยเน้นชูประเด็นความร่วมมือในการพัฒนาที่อยู่ของคนในชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
3 เม.ย. 46 เรื่อง ผลผลิตถั่วหนึ่งตำบล จ.พะเยา	ผลิตถั่วหนึ่งตำบลพะเยาค้างสต็อก ซึ่ เหตุรัฐเอาแต่ส่งเสริม แต่ไม่ช่วยหาตลาด	หน่วยงานรัฐสนับสนุนผลิตถั่วหนึ่งตำบล จ. พะเยาแบบไม่ถูกต้อง มุ่งทำยอดจำหน่ายแต่ คุณภาพตกต่ำ ไม่ช่วยเรื่องการตลาดทำให้ผลิตถั่วค้างสต็อก	- นางเจริญศรี ไชยชาติ - นายนิคม บุญเสริม	ประธานกลุ่มสตรีจังหวัดพะเยาและ ประธานกลุ่มผลิตถั่วตำบลบง ผอ.โครงการพะเยาเพื่อการพัฒนา	เน้นประเด็นว่า หน่วยงานรัฐมุ่งแต่ส่งเสริมการผลิต แต่ไม่ได้มีแผนรองรับที่สอดคล้องกับตลาดผู้ซื้อ ทำให้ สินค้าไม่มีคุณภาพ ไม่มีจุดเด่น
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ในเรื่องดังกล่าวสำนักข่าวประชาธรรมเน้นการเสนอเสียงของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
3 เม.ย. 46 เรื่อง ปัญหาหนี้สินของ เกษตรกร จ.เชียงใหม่	เกษตรกรจี้รัฐเร่งแก้ปัญหาหนี้สิน เผยโดน ธกส. ช่มชู้ใช้หนี้	เกษตรกร อ.ฝาง และอ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ กว่า 500 คนชุมนุม หน้าธกส. ฝาง ขอพักชำระหนี้และให้รัฐเร่งแก้ปัญหาหนี้สินเกษตรกร ขณะที่ ความขัดแย้งระหว่างเกษตรกรกับ ธกส. มีมากขึ้นธกส. มีการข่มขู่ฟ้องร้อง ดำเนินคดีเร่งรัดหนี้สินเกษตรกรหนัก	- นายวัชรินทร์ อุประโจ - นายพิรพงศ์ ฉัตรวิริยะ กำจร - นายปลื้ม หันใจ	ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ. เชียงใหม่ เกษตรกร อ.ไชยปราการ ผู้จัดการ ธกส. สาขา อ. ฝาง	เน้นประเด็น การเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร มิใช่สนับสนุนการผลิตเท่านั้น ต้องหาตลาดมารับผลผลิต เกษตรกรด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกร หนี้สินเกษตรกร ลักษณะประเด็นนี้เป็นการรายงานข่าวเชิงอุปติการณ์				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
4 เม.ย. 46 เรื่อง โรคติดต่อ จ.เชียงใหม่	เชียงใหม่หนักหน่วงที่หน้าชาติแพร่เชื้อหวัด มรณะเผยมีคนจีน เวียดนามร่วมประชุม	คนเชียงใหม่หนักหน่วงจะมีการแพร่เชื้อโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน (SARS) ในการประชุมสัมมนาทางชาติลดสารเสพติดครั้งที่ 14 เพราะยังมีกลุ่มประเทศเสี่ยงเข้ารวม และสาธารณสุขยังไม่มีความชัดเจน ชัดเจน ขณะที่ท่าอากาศยานเชียงใหม่มีมาตรการตรวจผู้โดยสารขาเข้าจาก ประเทศต้นเชื้อ	- นส.กาญจนา แกล้งกิจ - นพ.สุรสิงห์ วิศวรรดิ์ - ท่าอากาศยานเชียงใหม่	ผู้ประสานงานเครือข่ายเอ็นจีโออดอล์ฟเกรนิเอ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุข จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นว่า สาธารณสุขยังไม่มีความชัดเจนในการกำหนด มาตรการแก้ไขปัญหาที่อาจจะมีการแพร่เชื้อขึ้นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณะ สำนักข่าวประชาธรรมเสนอการตั้งข้อสังเกตกับสถานการณ์โดยเสนอเสียงจากผู้ที่เกี่ยวข้อง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
7 เม.ย. 46 เรื่อง ระเบิดแก่งแม่น้ำโขง	กรมขนส่งทางน้ำยังระเบิดแก่งในไทย เผยมีปัญหาปากบั้งเขตแดน	โครงการระเบิดแก่งและขุดลอกแม่น้ำโขงบริเวณพรมแดนพม่า - ลาว คืบหน้าไปว่า 80% มีกำหนดเสร็จ 16 เม.ย. 46 ขณะที่กรมขนส่งทางน้ำยื่นหนังสือให้จีน พม่า ลาว เลื่อนระเบิดแก่งในไทยตอนผีหลวง เพราะมีปัญหาปากบั้งเขตแดน ส่วนกลุ่มอนุรักษ์เร่งทำวิจัยผลกระทบจากการระเบิดแก่ง	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มอนุรักษ์เชียงของ - นายธนวิทย์ จันทระภักดิ์ - นายสมเกียรติ์ เชื้อนเชียงสา - นายจรัสศักดิ์ อินทยศ 	อ.เชียงของ จ.เชียงราย เจ้าพนักงานตรวจท่า สำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ ผอ.โครงการแม่น้ำและชุมชน แกนนำกลุ่มอนุรักษ์เชียงของ	เน้นประเด็นหลายฝ่ายยื่นยันแย้งไม่ได้ระเบิดแก่งในเขตไทย และไทยก็ได้รับผลกระทบแล้วจากการที่ปลาลดน้อยลงและตลิ่งพังหลายพื้นที่
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ลักษณะข่าวดังกล่าวพยายามชี้ให้เห็นโครงการขนาดใหญ่ที่มักจะส่งผลกระทบทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
8 เม.ย. 46 เรื่อง ปัญหาทุจริตในองค์กร	ประธาน อบต.แชมป์ทุจริต กกต. เน้นประชาชนมีส่วนร่วมแก้ปัญหา	ปปช.ร่วมกับ กกต.จัดหลักสูตรการมีส่วนร่วมประชาชนแก้ปัญหาทุจริตในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะที่สถิติทั่วประเทศพบประธาน อบต.ทุจริตสูง อบต.มีความคิดแบบสภาสูง มีการแบ่งฝ่ายค้าน ฝ่ายบริหารทำให้ขาดความร่วมมือ	<ul style="list-style-type: none"> - นายภักดี ตลิ่งจิตร - นางสุนีย์ มะลิอ่อน - นายชูชาติ ทองสีนวล 	หัวหน้าชุดวิทยากรโครงการประชาศึกษาและชุมชนสัมพันธ์ อาจารย์โรงเรียนกัลยาณี วิทยากรของโครงการ ผู้นำประชาชนบ้าน ม.5 ต.น้ำตก อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช	ประเด็นหลักของข่าวคือการเปิดเผยความทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ โดยข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการปกครองให้มากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
8 เม.ย. 46 เรื่อง คลองอุตตะมา จ.สงขลา	กระตุ้มโรงเรียนตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองอุตตะมา	เครือข่ายรักษ์คลองอุตตะมา ผลักดันยกมาตรฐานตรวจสอบคุณภาพน้ำแก่โรงเรียนตามสายน้ำ 15 โรงเรียน เตรียมจัดทำสื่อคู่มือตรวจสอบคุณภาพน้ำ พร้อมจัดค่ายรักษ์คลองอุตตะมาแก้ปัญหาน้ำเสีย	- นายประโชติ อินทร์ถาวร	ผู้นำเครือข่ายรักษ์คลองอุตตะมา	เน้นประเด็นการประชาสัมพันธ์โครงการเชิญชวนให้คนในชุมชนร่วมอนุรักษ์คลองอุตตะมา
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของภาคประชาชนในการดูแลจัดการสิ่งแวดล้อม				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
9 เม.ย. 46 เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่ใจ จ.เชียงใหม่	แม่แจ่มประท้วงอุทยานห้ามทำไร่	ชาวแม่แจ่มประท้วงเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่ใจ เนื่องจากคุกคามไม่ให้ชาวบ้านของป่าและทำไร่หมุนเวียน ซึ่งไม่ปฏิบัติตามมติ ครม. เมื่อ 31 เม.ย. 2544 และ 9 เม.ย. 2545 ขณะที่นักวิชาการชี้เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจ มองไร่หมุนเวียนเป็นไร่เลื่อนลอย ทำให้เกิดความขัดแย้ง	<ul style="list-style-type: none"> - นายประพันธ์ พิซิดไพรพนา - นายสงวน นิยุณะ - ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี 	ราษฎร บ้านแม่มาล อ.แม่แจ่ม ชาวบ้านจาก ต.ท่าผา อ.แม่แจ่ม คณะสังคมนศาสตร์ ม. เชียงใหม่	เน้นประเด็นเล่าความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้อุทยานแห่งชาติแม่ใจ ที่ข่มขู่คุกคามชาวบ้านในเรื่องการทำกิน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ในเรื่องนี้ จัดว่าเป็นการรายงานข่าวเชิงปฏิบัติการ รายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
9 เม.ย. 46	ปลัดทบวงรับมหา ลัยเก็บค่า หน่วยกิตแพงขึ้น เตรียมร่าง พรบ. แปรรูป 17 แห่ง	สภาอาจารย์จัดเวทีปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการปรับปรุงให้เป็นตลาดวิชา มากกว่าเน้นธุรกิจเพียง ด้านเดียว ด้านปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเผยมหาวิทยาลัย 17 แห่งเตรียมร่างกฎหมายเสนอ ครม. แปรรูปออกนอกระบบแล้วและยอมรับว่าหน่วยกิตต้องสูงขึ้น แต่ต้องให้สังคมยอมรับได้	- สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย - นายชาณุวิทย์ เกษตรศิริ - นายวรเดช จันทร์ทร	เน้นประเด็นว่า สภาอาจารย์มหาวิทยาลัย คัดค้านการแปรรูปออกนอกระบบ เพราะจะส่งผลกระทบต่อนักศึกษาและจะมุ่งเน้นปริมาณโดยไม่สนใจคุณภาพทางวิชาการ
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา สำนักข่าวประชาธรรมมักจะรายงานข้อมูลจากเวทีสัมมนาให้สาธารณชนได้ทราบ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจเหตุการณ์ได้รอบด้านมากขึ้น			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
10 เม.ย. 46	สุรินทร์รับและกองทุนเงินล้าน ย้ำ ส่งเสริมภาคการผลิตไม่ใช่สร้างฟองสบู่	สภาประชาชนวิพากษ์กองทุนหมู่บ้านทำลายกองทุนเดิมของชุมชน กระตุ้นบริโภคนิยมทำให้ชุมชนเสียวินัยยอมเงิน เสนอให้ดูความสำเร็กรวมอรรถประโยชน์ของชุมชนและเน้นให้ส่งเสริมภาคการผลิตอย่างจริงจัง	- นายวิรุพงษ์ คานงาม ตัวแทนคณะทำงานกองทุนหมู่บ้าน	เน้นประเด็นว่า กองทุนหมู่บ้านทำให้เกิดการสะสมหนี้ในชุมชนและทำลายกองทุนเดิมของชุมชนที่มีมาตรการทางสังคมมากกว่ามาตรการทางกฎหมาย
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ประเด็นดังกล่าวมักจะได้รับการเล่นในเรืองการดำเนินงานที่ผิดพลาดหรือวิพากษ์นโยบายจากประชาชนระดับรากหญ้าที่เกี่ยวข้อง			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
10 เม.ย. 46	นักศึกษาสหรัฐฯ รณรงค์ ปกป้องข้าวหอมมะลิไทย	นักศึกษา - นักกิจกรรมสหรัฐฯ และคนไทยร่วมรณรงค์ปกป้องข้าวหอมมะลิในสหรัฐฯ หลังผลผลิตต้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าที่สหรัฐฯ มักเอาเปรียบประเทศอื่น และไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค รวมถึงเกษตรกรรายย่อย	- นายอุบล อยู่หวั - นายบำรุง คะโยธา - แฉงการรณรงค์องค์กรนักศึกษา	ตัวแทนเครือข่ายเกษตรกรทางเลือก ตัวแทนเกษตรกร นักวิชาการและนักกิจกรรมและกลุ่มชาวนาในสหรัฐฯ	เน้นประเด็นว่า อเมริกามักใช้นโยบายทางการค้าที่เอาเปรียบประเทศอื่น
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ สำนักข่าวประชาธรรมเน้นเสนอการตั้งข้อสังเกตและการเตือนภัยกรณีกิจกรรมของต่างชาติที่มักเข้ามาหาผลประโยชน์ในประเทศ ซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับคนในประเทศ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
11 เม.ย. 46	เชียงใหม่เล่นสงกรานต์ด้านสงคราม ซึ่ผลกระทบ สงครามสหรัฐฯ ไม่อาจชดเชยได้	แนวร่วมเพื่อสันติภาพจัดกิจกรรมเล่นน้ำสงกรานต์ด้านสงคราม ซึ่ให้เห็นผลกระทบสงครามต่อชีวิตพลเรือน	- นส.ปราณม สมวงศ์ - แนวร่วมเพื่อสันติภาพประเทศไทย	โครงการสุขภาพแรงงานต่างด้าว	เน้นประเด็นการเชิญชวนผู้คนร่วมคัดค้านการทำ สงครามของสหรัฐอเมริกา โดยผ่านกิจกรรมการเล่นน้ำ สงกรานต์
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ โดยการเสนอข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของภาคประชาชนเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
12 เม.ย. 46	ทำบุญ 707 ปีเชียงใหม่ เตรียมพื้นที่ประวัติศาสตร์ กลางเมือง	คนเชียงใหม่เชิญรวม.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานงานไหว้พญามังราย ทำบุญ 707 ปีเชียงใหม่ และเตรียมพื้นที่ประวัติศาสตร์โดยเชิญชวนประชาชนเรียไรเงินซื้อที่ดินที่ตั้งศาลพญามังรายคืนจากเอกชน เพื่อนำพื้นที่กลับมาเป็นของส่วนรวมและพัฒนาต่อไป	- นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ - นายชนเศรษฐ์ เจริญเมือง	รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รองประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง	เน้นการเชิญชวนประชาชนร่วมบริจาคเงินซื้อที่ดิน ที่ตั้งศาลพญามังราย เพื่อนำพื้นที่มาเป็นของ ส่วนรวม
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา เรื่องดังกล่าวมีลักษณะเป็นการรายงานกิจกรรมของภาคประชาชนที่เกิดขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
15 เม.ย. 46 เรื่อง โรงสีข้าวชุมชน จ.พิจิตร	ชาวทับศรีอ้อมตั้งโรงสีข้าวชุมชน เศรษฐกิจคล้อย	ชาวทับศรีอ้อมลงทุนตั้งโรงสีข้าวชุมชนแก้ปัญหาโดนโกงและต้นทุนสูง ผลปรากฏว่าเศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ยอดสั่งข้าวสูงขึ้นและยังมีสวัสดิการเงินปันผลให้สมาชิก	- นายบำรุง วรรณชาติ - นายยุพิน คงนวน	ประธานโรงสีชุมชน อ.ทับศรีอ้อม เลขานุการโรงสีชุมชน อ.ทับศรีอ้อม	ประเด็นหลักของข่าวคือ การกล่าวถึงความสำเร็จของชุมชนในการรวมตัวกันแก้ปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ข้าวดังกล่าวเป็นข่าวดี บ่งบอกถึงการร่วมกันทำแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จ แสดงนัยให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
15 เม.ย. 46 เรื่อง ตลาดนัดสีเขียว ภาคอีสาน	สุรินทร์เปิดตลาดนัดสีเขียวแห่งแรกในอีสาน	ภาคประจักษ์ศิลปาคมเปิดตลาดนัดสีเขียว ณ สวนสาธารณะไผ่ทสรายุ อ.เมือง จ.สุรินทร์ ซึ่งเป็นแห่งแรกในภาคอีสานโดยเน้นสินค้าเพื่อสุขภาพ ผักพื้นบ้านหายาก และดันให้เป็นพื้นที่สาธิตและภาคประชาชนสร้างเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง รักษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	- นายไกรศักดิ์ ศรีพรม	เครือข่ายผู้บริโภค จ.สุรินทร์	เน้นการประชาสัมพันธ์โครงการที่ภาคประชาชนร่วมกันจัดตั้ง
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ข้าวดังกล่าวจัดเป็นข่าวดี มีลักษณะแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวในกิจกรรมของภาคประชาชน และเพื่อสื่อสารว่าชุมชนสนใจในการทำกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
16 เม.ย. 46 เรื่อง เหมือนไปแดช จ.อุดรธานี	ชาวอุดรทวิ่นบริษัทอุปที่ สาธารณะท่าเหมืองแระยักรุก รัฐออกเอกสารสิทธิ์	ชาวกิ่ง อ.ประจักษ์ศิลปาคม จ.อุดรธานี จำนวนกว่าพันคนร่วมลงชื่อเรียกร้องให้ กิ่ง อ. ประจักษ์ศิลปาคม ทำการจำหน่ายทะเบียนที่ดินที่สาธารณประโยชน์ที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงสัตว์ และเพาะปลูก เพื่อทำการออก โฉนดจำนวน 40,000 ไร่ โดยทวิ่นบริษัทเหมืองไปแดชอุปที่สาธารณประโยชน์ด้วยช่องทางมิชอบ	- นายอรุณ แก้วคำผา - นายประจวบ แสนพงษ์ - นายประจวบ หงษ์คำ	ชาวบ้านในพื้นที่ ประธานกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินกิ่ง อ.ประจักษ์ศิลปาคม ผู้อื่น	เน้นประเด็นการตั้งข้อสงสัยว่า จะมีการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ของชาวบ้านไปให้ผู้อื่น
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม การเสนอข่าวในเรื่องนี้เป็นการเสนอข่าวเชิงอุบัติการณ์ แต่มีลักษณะตั้งข้อสงสัยต่อหน่วยงานราชการและนายทุนเพิ่มเติมด้วย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
16 เม.ย. 46 เรื่อง การปราบปราม ยาเสพติด	ซีปราบปรามยาเสพติด ละเมิดสิทธิชาวเขารุนแรง	นโยบายปราบปรามยาเสพติดส่งผลกระทบต่อชาวเขารุนแรง และเปิดช่องให้ เจ้าหน้าที่รัฐละเมิดสิทธิชาวเขามากขึ้น เกิดปัญหาเด็กกำพร้า ผู้หญิงจำต้องขาย บริการ เพราะหัวหน้าครอบครัวถูกฆ่าตัดตอน กระบวนการยุติธรรมมีปัญหา	- นางจุฑามาศ ราชประสิทธิ์ - แหล่งข่าวระดับพื้นที่	ผู้ประสานงานโครงการป้องกันการเคลื่อนย้ายเด็กและ หญิงเพื่อการค้า มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา	เน้นประเด็น การไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลดำเนินนโยบาย ปราบปรามยาเสพติดขั้นเด็ดขาด เพราะกระบวนการนั้น ไม่เป็นธรรมและละเมิดสิทธิมนุษยชน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมสนใจการนำเสนอนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อคนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยเสมอ และสามารถชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในหลากหลายแง่มุมที่ล้วนเชื่อมโยงกัน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
17 เม.ย. 46 เรื่อง ถนนกลางป่าอุทยานเขาลวง จ.นครศรีธรรมราช	หัวหน้าถนนผ่าเทือกเขาลวงช่วย เร่งให้ป่าฟื้นคืนเร็ววัน	อบต.เขาพระ อ.พิปูน จ.นครศรีธรรมราช เตรียมรื้อฟื้นฟูปถมนกลางป่าอุทยานเขาลวง เพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยวและคมนาคมของชาวบ้าน ขณะที่กลุ่มอนุรักษ์ไม่เห็นด้วยเพราะจะทำให้ มีผลเสียต่อผืนป่า ควรจะให้มีการศึกษาผลกระทบเสียก่อน	- นายสวัสดิ์ สัมภรพงศ์	นายกสมาคมเพื่อนกาลอเทือกเขาลวง	ประเด็นหลักของข่าวคือการเสนอข้อขัดแย้งของผู้ ผลักดันโครงการกับผู้คัดค้านการฟื้นฟูปถมนกลาง ป่าอุทยานเขาลวง
ข้อสังเกต	ประเด็นทรัพยากร การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานข้อคิดเห็นจากฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน แต่ยังไม่เห็นภาพในแง่ของความเสียหายของสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
17 เม.ย. 46 เรื่อง โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน	ซีโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนต้องทำคู่ กับการศึกษานอกระบบ	นักการศึกษาทางเลือกเสนอให้สนับสนุนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน ควบคู่กับ การศึกษานอกระบบและเน้นที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาเอง ขณะทีผอ.สำนัก ประถมศึกษาเสนอให้แก้ปัญหาการขาดแคลนครูไปพร้อมกันด้วย	- นายยุทธชัย เดลิมชัย - นายสะอาด พรหมน้อย	ผู้ประสานสถาบันบ้านเรียนไทย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติผอ. สำนักงานประถมศึกษาฯ เชียงใหม่	เน้นประเด็นการสนับสนุนชมเชยโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันของรัฐบาล
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา โดยข่าวดังกล่าวเสนอเสียงของนักศึกษาที่สนับสนุนโครงการรัฐบาล เป็นการแสดงจุดยืนของการทำงานข่าวของสำนักข่าวที่ให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
18 เม.ย. 46 เรื่อง วิทยุชุมชน	วิทยุชุมชนได้รื้อทำศูนย์เรียนรู้อำเภอวิทยุชุมชน 15 จุดพร้อมตรวจสอบโครแอบแฝง	เครือข่ายวิทยุชุมชน กำหนด 7 ขั้นตอนสำหรับศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้อำเภอวิทยุชุมชน 15 จุด 7 จังหวัด เน้นชุมชนบริหารจัดการเอง ตระหนักถึงสิทธิการใช้สื่อเป็นเจ้าของสถานีเอง มิใช่กรม ประชาสัมพันธ์ยังเป็นเจ้าของสถานี และเน้นต้องร่วมกันตรวจสอบกลุ่มที่แอบแฝงทำวิทยุชุมชน	- นายอุดมศักดิ์ ฤทธิพงษ์ - รศ.ดร.เอื้อจิตต์ วิโรจน์ไตร รัตน์	ผู้ประสานงานวิทยุชุมชนภาคใต้ จ.สตูล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน	ประเด็นหลักของข่าวคือ การเน้นว่า ชุมชนต้อง เป็นเจ้าของและบริหารจัดการวิทยุชุมชนกันเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษา การเรียนรู้ ข่าวดังกล่าวมีลักษณะยกระดับความน่าเชื่อถือของการดำเนินงานวิทยุชุมชนว่ามีมาตรฐานสามารถดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
18 เม.ย. 46 เรื่อง เชื้อนทำแยะ จ.ชุมพร	จี รมต.ระงับขงเรื่องเข้า กรม.	ชาวท่าแฉ้งค้านโครงการสร้างเขื่อนท่าแฉะ จ.ชุมพร เพราะไม่สามารถสนองตอบการใช้น้ำและสามารถ แก้ปัญหาหน้าโดยไม่ต้องลงทุนสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ได้	- นายวีโรจน์ ชูกลาง	ตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่	เน้นประเด็นคัดค้านการสร้างเขื่อนและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อชาวบ้านจากการสร้างเขื่อนอย่างละเอียด
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวดังกล่าวเสนอเสียงของประชาชนในพื้นที่ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ โดยคนกลุ่มนี้เข้าใจปัญหาและมีวิธีการแก้ปัญหา โดยไม่ต้องก่อโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกรทำลายสิ่งแวดล้อม				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
21 เม.ย. 46 เรื่อง อุโมงค์ส่งน้ำ จ.แม่ฮ่องสอน	เดินหน้าอุโมงค์ผันน้ำสาละวิน ขาดแคลนน้ำ	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานดันโครงการอุโมงค์ส่งน้ำสาละวินลง เจ้าพระยาโดยอ้างแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำลุ่มเจ้าพระยา ขณะที่เอ็นจีโอด้านสิ่งแวดล้อมชี้ ไม่มีความจำเป็น แม่น้ำเจ้าพระยาไม่ขาดแคลน แต่การจัดการไม่มีประสิทธิภาพเท่านั้น และยังจะทำให้ทำลายผืนป่าด้วย	-นายสันติพงศ์ มูลฟอง - นายมนตรี เหมกมล	ผู้ประสานงานเครือข่ายการจัดการ ทรัพยากรลุ่มน้ำยม - เจา - สาละวิน รองอธิบดีกรมพัฒนาพลังงานฯ	เน้นประเด็นการไม่เห็นด้วยกับข้ออ้างของกรม ชลประทานในการผลักดันโครงการอุโมงค์ส่งน้ำ
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ในเรื่องนี้สำนักข่าวประชาธรรมรายงานถึงข้อมูลจากทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้าน แต่ความหมายที่นำเสนอค่อนข้างให้น้ำหนักกับฝ่ายคัดค้านโครงการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
22 เม.ย. 46 เรื่อง ข้อมูลเปิดเสรีทาง การค้า การบริการ	จีรัฐเปิดข้อมูล เปิดเสรีการค้าการ บริการ ทวี้นไทยล้มละลาย เหมือนอาร์เจนตินา	กรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรียกร้องให้รัฐเปิดข้อมูลเปิดเสรี การค้าการบริการ เพราะคู่มือเงินนำ และอาจทำให้ไทยล้มละลายเหมือนอาร์เจนตินา ขณะที่เอ็นจีโอทวิ้นคนไทยเสียดสีสวัสดิการสังคมและ เรียกร้องต้องแก้กฎหมายชายชาติ 11 ฉบับก่อน	- นางบัณฑิต ศรีชูศิริโรตม์ - นายจักรชัย โฉมทองดี	อนุกรรมการ ด้านฐานทรัพยากร คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โครงการศึกษาและปฏิบัติการงานพัฒนา	เน้นประเด็นการตั้งข้อสงสัยต่อกระทรวง พาณิชย์ว่า ทำไม่เปิดเผยข้อมูล รายละเอียดเปิดเสรีการค้าการบริการ ซึ่ง ข้อตกลงนี้อาจทำให้ไทยเสียประโยชน์ได้
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการรายงานการตั้งข้อสังเกตกับสัญญาการค้าที่มีเงินนำและอาจทำให้คนไทยเสียประโยชน์				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
23 เม.ย. 46 เรื่อง บ่อบำบัดน้ำเสีย จ.พะเยา	บ่อบำบัดน้ำเสียพะเยา 200 ล้าน ใช้ การไม่ได้เทศบาลตั้งน้ำเสียลงกวานา 80 %	สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจ.พะเยายอมรับมีน้ำเสียไหลลงสู่กวานพะเยา 80% เพราะบ่อบำบัดน้ำเสียมูลค่า 200 ล้านบาทไม่สามารถเดินเครื่องได้ จากการออกแบบที่ไม่ถูกต้อง หลายฝ่ายเสนอให้ทำแผนแม่บทการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกวานพะเยา	- นายสรวิศา สุริยกุล ณ อยุธยา - นายนิคม บุญเสริม - นายเกษม วัฒนธรรม	หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จ. พะเยา ผอ.โครงการพะเยาเพื่อการพัฒนา นายอำเภอเมืองพะเยา	เน้นประเด็นการแจ้งถึงสาเหตุหลักที่ทำให้ กวานพะเยาประสบปัญหาขยะบดนิเวศ
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อมโดยเรื่องดังกล่าวเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารได้ชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้นให้สาธารณะได้รับทราบ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
23 เม.ย. 46 เรื่อง หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน	ตั้งโรงเรียนในฝันมีใช้พื้นที่ของประชาชน ห่วงมุ่งเน้นเทคโนโลยีมากเกินไป	หลายฝ่ายระบุโรงเรียนในฝัน 700 อำเภอยังไม่ใช้พื้นที่ของประชาชน รัฐไม่ควรเน้นที่ทุน และเทคโนโลยี ต้องเน้นการพึ่งพาตนเองและการสร้างสรรคของครู คำนี้ถึงความต้องการ ของนักเรียนและคนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จในการพัฒนา	- นายสาธิต สมพงศ์ - นายอุดม นาคานิช - นางคันสนีย์ ปุณรัตน์	ผู้ก่อตั้งโรงเรียนกทรา ร.ร.ทางเลือกใน จ.พัทลุง ผศ. ผอ.โรงเรียนหัวไทร จ.นครศรีธรรมราช ผู้ก่อตั้งโรงเรียนศรีนครินทรวิโรฒพุมฤค สงขลา	เน้นประเด็นว่า โรงเรียนในฝันต้องสอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น มิใช่รัฐจะคิด และกำหนดแผนเองโดยไม่สอดคล้อง
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญกับเสียงจากภาคประชาชน โดยมักจะเห็นว่า นโยบายต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเป็นสำคัญ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
23 เม.ย. 46 เรื่อง เหมืองโปแตช	ตรวจสอบอีเอเอเหมืองโปแตชเตรียม เสนอประพัฒน์ภายใน 60 วัน	คณะทำงานตรวจสอบอีเอเอลงพื้นที่รับฟังความเห็นของฝ่ายต่างๆ ประเด็นอีเอ เอไม่โปร่งใสและเตรียมเสนอข้อสรุปให้รัฐมนตรีใน 60 วัน พร้อมกับชี้ กระทรวงอุตสาหกรรมควรฟังข้อมูลคณะทำงานตรวจสอบอีเอเอก่อนอนุมัติ ประทานบัตร	- ดร.ปริญญา นุตาลัย - นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์	ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาโรงเรียนเกี่ยวกับ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตช ที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี	ประเด็นหลักของข่าวเน้นไปที่การรายงานความคืบหน้าของการ รับฟังข้อมูลจากกลุ่มต่างๆ กรณีการคัดค้านเหมืองแร่โปแตช
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ลักษณะข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์เท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
24 เม.ย. 46 เรื่อง สัญญาเช่าที่ป่าสงวนแห่งชาติใหญ่ จ.บุรีรัมย์	บุรีรัมย์ค้าน อบต.ให้นายทุนเช่า ที่ปลูกยูคาลิปตา	ชาวบ้าน 2 ตำบลกว่า 1,700 รายค้านมติสภา อบต.ต่อสัญญาเช่าพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติขนาดใหญ่ เพื่อปลูกยูคาลิปตัส เพราะจะทำให้เกิดผลกระทบดินแห้งและขาดแคลนน้ำ จึงขอให้ยกเลิกมติและ ให้สิทธิชาวบ้านที่ขาดแคลนที่ดินทำกินเช่าที่ก่อนนายทุน	- แหล่งข่าวในพื้นที่ ไม่ระบุที่มา	เน้นประเด็น การที่ชาวบ้านคัดค้านมติ อบต. ที่ไม่เห็น แก่ชุมชนแต่กลับให้ประโยชน์นายทุนเช่าที่แทน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวอุบัติการณ์ที่ชี้ให้เห็นการที่ฝ่ายบริหารมักเอาใจนายทุนมากกว่าชาวบ้านเสมอ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
26 เม.ย. 46 เรื่อง บุกรุกป่า จ.พะเยา	ขึ้นนโยบายส่งเสริมปลูกยางพาราภาคเหนือทำปาวอด	นโยบายนายกรัฐมนตรียกพื้นที่ปลูกยางพาราภาคเหนือ ส่งผลกระทบบุกรุกป่าโดยมีนายทุนรายใหญ่กว่าหมื่นถือป่าในเขตกำลังออก สปก.4 - 01 กว่า 200 ไร่ขณะที่สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมปลูกยางพาราทำให้ป่าเสียหายขอให้ทบทวนนโยบายใหม่	- นายสรวิศา สุริยกุล ณ อยุธยา หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา	เน้นประเด็นว่า นายทุนเข้าบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น จากนโยบายขยายการปลูกยางพาราที่ไม่มีการตรวจสอบอย่างรอบคอบจากรัฐ
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการรายงานนโยบายรัฐที่ผิดพลาดไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่นั้นๆ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
28 เม.ย. 46 เรื่อง หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลภาคเหนือ	ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลสินค้ากลายเป็นหนึ่งตำบลหมู่บ้าน	พัฒนาการจังหวัดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาสินค้าล้นสต็อก เพราะผลิตเหมือนกัน ชุมชนลงทุนทำจึงกลายเป็นหนึ่งตำบลหมู่บ้าน ขณะที่รัฐเข้มงวดตลาดให้ 3 ระดับ	- นางกาญจนา กุลติง พัฒนาการ จ.พะเยา - นายบพิตร เกตุวราภรณ์ พัฒนาการ จ.แพร่ - นางวิภาดา ตริสสัย พาณิชย์ จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็น การแจ้งสถานการณ์หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลมีปัญหาหนัก
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ การรายงานข่าวดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงนโยบายที่ไม่ประสบความสำเร็จ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
28 เม.ย. 46 เรื่อง สัญญาเช่าที่ป่าสงวนแห่งชาติ จ.บุรีรัมย์	อบต.ลำนางรองป้องกันนายทุนสวนยูคาฯ เหมินเกษตรกรไรที่ดินทำกิน	อบต.ลำนางรองลงมติเหมือนเดิมให้บริษัทเช่าที่ปลูกยูคาลิปตัส อ้างกฎหมายซับซ้อน ขณะที่ชาวบ้านชี้ อบต.ตะกั่วป่าเข้าชั่งนายทุน ยืนยันให้ยกเลิกมติและให้สิทธิชาวบ้านเช่าที่ดินก่อนนายทุน	- นายสมศักดิ์ ศรีกล้า ประธาณ อบต. - แหล่งข่าวไม่เปิดเผย นางรอง	ลำ หนึ่งประเด็น อบต.ไม่สนใจชาวบ้าน แต่หาข้ออ้างเพื่อให้ประโยชน์กับนายทุน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวดังกล่าวเป็นชาวต่อเนื่องโดยนัยยะความหมายค่อนข้างให้นำหนักฝ่ายชาวบ้าน			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
28 เม.ย. 46 เรื่อง เชื้อนสาละวิน	3 องค์การอิสระลงพื้นที่เขื่อนสาละวิน จีรัฐ กฟผ. เปิดข้อมูล	กรรมาธิการต่างประเทศ กรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ลงพื้นที่เขื่อนสาละวินพบว่า กฟผ. อ้างว่าไม่ใส่นโยบายรัฐ ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลกับกรรมาธิการฯ แต่กลับเดินหน้าให้ข้อมูลด้านเดียว และยักรัฐบาลและกฟผ. ต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส	- นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ประธานคณะกรรมการ ต่างประเทศ วุฒิสภา	เน้นประเด็นการตั้งข้อสังเกตความโปร่งใสของโครงการว่า ให้ข้อมูลที่เป็นจริงและรอบด้านหรือไม่ เพราะในอดีต กฟผ.มักทำงานไม่โปร่งใส
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ชาวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับเขื่อนสาละวิน มีการตั้งข้อสังเกตถึงความโปร่งใสของโครงการ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
29 เม.ย. 46 เรื่อง เชื้อนสาละวิน	หน.เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวินหนึ่งเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวินให้ข้อมูลการก่อสร้างเขื่อนสาละวินมีผลกระทบต่อพื้นที่ป่าเต็งรัง สัตว์ป่าหายาก 25 ชนิด นก 217 ชนิด และถ้าโบราณอายุกว่าหมื่นปี หากจะสร้างต้องมีการศึกษาผลกระทบอย่างถี่ถ้วนอย่างน้อย 1 - 2 ปี	- นายกมล คชชา หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน	ประเด็นหลักของข่าวคือ การยืนยันว่าการสร้างเขื่อนสาละวินจะทำให้เกิดผลเสียกับระบบนิเวศเป็นอย่างสูง
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ชาวดังกล่าวเป็นการรายงานข่าวต่อเนื่องโดยเน้นประเด็นถึงสิ่งแวดล้อมที่จะได้รับผลกระทบอย่างสูงหากมีการผลักดันโครงการ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
29 เม.ย. 46 เรื่อง ปัญหาคนงาน จ.ลำพูน	ไล่ออกคนงานลำพูนเหตุจัดตั้งสหภาพ! ชี้ข้อโหวทกม.แรงงาน ปี 18	คนงานนิคมอุตสาหกรรมลำพูนถูกนายจ้างไล่ออกเพราะรวมกลุ่มจัดตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อไม่ให้แรงงานเรียกร้องสิทธิ คนงานเผยนายจ้างละเมิดสิทธิสารพัด ปลดคนงานป่วยออก ตัดโบนัสบังคับทำงานล่วงเวลาสภาพความซึ่มช่องโหว่ของกฎหมายต้องแก้ไขกฎหมายโดยเร็ว ขณะที่เครือข่ายเหนือเตรียมร้องเรียนนายกรัฐมนตรื	- คนงานผู้ถูกไล่ออก(ไม่เปิดเผย) - นายชฤทธิ มีสิทธิ์ - นายสุชาติ ตระกูลสุทธิพิทย์	ประธานอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน สภานายความแห่งประเทศไทย ตัวแทนคณะทำงานเครือข่ายแรงงานภาคเหนือ	เน้นประเด็นนายจ้างมักละเมิดสิทธิคนงานเป็นประจำ ดังเช่นกรณีที่นี่นิคมอุตสาหกรรมลำพูน
ข้อสังเกต	ประเด็นเรื่องคน การรายงานข่าวดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณสุข เรื่องสุขภาพอนามัยของผู้ใช้แรงงาน เป็นกรรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝ่ายที่เสียประโยชน์ แต่มิได้มีการให้ข้อมูลจากทางฝ่ายนายจ้าง				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ

เดือนเมษายน : โอท็อป

นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product) หรือ โอท็อป เป็นหนึ่งในนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจจากหมู่บ้านที่รัฐบาลทักษิณพยายามโฆษณาว่า สามารถส่งออกสู่ตลาดโลก ทำรายได้เข้าประเทศ โดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี แถลงยอดขายสินค้าโอท็อปในรอบ 10 เดือน ปี 2546 อยู่ที่ 32,000 ล้านบาท พร้อมๆ กับเร่งส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าโอท็อปกันอย่างกว้างขวาง

อีกด้านหนึ่ง ชุมชนระดับรากหญ้าเริ่มมีกระแสเสียงว่า การส่งเสริมผลิตสินค้าโอท็อปนั้น มีใช้ส่วยหรืออย่างที่รัฐบาลว่าไว้ มีเสียงสะท้อนในหลายเรื่อง คือ

1. เจ้าหน้าที่รัฐ มักจะส่งเสริมเฉพาะกลุ่มที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอยู่แล้ว ทำให้กลุ่มเล็กๆ ไม่ได้รับการส่งเสริม เท่ากับว่า ไม่ได้ส่งเสริมเศรษฐกิจจากหญ้าจริง
2. ไม่ได้ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะความรู้ด้านการตลาด การคิดค้นผลิตภัณฑ์ ทำให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนผลิตไปตามแรงส่งเสริม และส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์ที่มีการลอกเลียนแบบ ซ้ำๆ กัน ไม่มีเอกลักษณ์ ทำให้ผลิตออกมาแล้วไม่สามารถขายได้
3. กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย ที่ทำตลาดส่งออกอยู่แล้ว เข้าถึงทรัพยากรมากกว่า โดยที่กลุ่มเหล่านี้ทำในลักษณะปัจเจก ไม่ใช่ทำในรูปแบบกลุ่ม องค์กรชุมชน กลายเป็นว่า ชุมชนเป็นเพียงแค่แรงงาน แต่รายได้เข้ากระเป๋าผู้ประกอบการรายย่อย
4. เจ้าหน้าที่รัฐ พยายามยัดเยียดให้ชุมชนทำการผลิตเพื่อการส่งออก ทั้งๆ ที่บางชุมชนยังไม่พร้อม โดยชุมชนมีความคิดว่า หากจะทำผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก ควรจะสอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือน เมษายน 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	8
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	26
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	6
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	2
นักวิชาการอิสระ	1
ฝ่ายการเมือง	6
รัฐวิสาหกิจ	0
ข้าราชการ	16
สมาคมวิชาชีพ	0
เอกชน	1
อื่นๆ	4
รวม	70

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนเมษายน 2546

ประเด็นสำคัญที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอได้แก่ เรื่องสิ่งแวดล้อมทรัพยากร และเรื่องนโยบายรัฐ โดยเฉพาะเรื่องสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล และกองทุนหมู่บ้าน โดยมุมมองของข่าวต่อประเด็นดังกล่าว มีนัยยะเป็นการวิพากษ์ปัญหาที่เกิดขึ้น มีการให้ความสำคัญในเรื่อง นโยบายรัฐสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล มุ่งส่งเสริมการผลิตแต่ไม่สอดคล้องกับตลาดผู้ซื้อ ส่วนเรื่องกองทุนหมู่บ้านก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้ชาวบ้านสะสมหนี้มากขึ้น และนักวิชาการเสนอว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริงและยังละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในส่วนมุมมองของข่าวต่อภาคประชาชน จะเน้นการชูประเด็น การส่งเสริมการจัดการกันเองภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเสนอ ข่าวดี คือข่าวความสำเร็จและศักยภาพของชุมชนในการดำเนินกิจกรรม การรวมกลุ่มการค้า หรือ การจัดการเรียนรู้ด้านวิถุชุมชน เพื่อให้สาธารณะได้เห็นถึงความมีมาตรฐานของชุมชนในการบริหารสถานี นอกจากนี้ สิ่งที่สะท้อนออกมาในเนื้อหาข่าวอยู่เสมอคือ แนวคิดเรื่องการพัฒนาใดๆ ต้องสอดคล้องวิถีชุมชน มิเช่นนั้น โครงการก็จะไม่ประสบความสำเร็จและมักเกิดความขัดแย้ง

ข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวที่นำเสนอในเดือนเมษายน 2546 ที่สำคัญคือ หลายๆ ข่าวมักมีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมภาคประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมที่ได้กำหนดไว้ว่า จะไม่นำเสนอข่าวประเภทนี้ นอกจากนี้ แหล่งข่าวที่ถูกนำเสนอ นั้นค่อนข้างให้พื้นที่กับองค์กรพัฒนาเอกชนและนักกิจกรรมมากกว่า เสียงที่เป็นชาวบ้านคนเล็กคนน้อย ลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างความน่าสงสัยต่อสาธารณะที่จะตั้งข้อสังเกตว่า เป็นสำนักข่าวสำหรับภาคประชาชนได้จริงหรือไม่ หรือจะเป็นกระบอกเสียงขององค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งในส่วนนี้เป็นจุดที่สำนักข่าวประชาธรรมต้องตอบคำถามและปรับปรุงการทำข่าวให้มีจุดยืนที่ชัดเจนขึ้น

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนพฤษภาคม 2546

ในเดือนพฤษภาคม 2546 สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวทั้งหมด 37 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างให้ความสำคัญได้แก่ ประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน และประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนพฤษภาคม 2546

ตารางการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนพฤษภาคม 2546

การนำเสนอ/เดือน	พ.ค.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	9
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	11
3. เด็กและสตรี	1
4. นโยบายรัฐ	5
5. สาธารณสุข	4
6. เกษตรกรรม	3
7. อุตสาหกรรม	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	1
9. เมืองและคน	-
10. ชชาติพันธุ์	1
11. โลกาวัดัน	2
รวม	37

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนพฤษภาคม 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
1 พ.ค. 46 เรื่อง นโยบาย ประกันสุขภาพถ้วน หน้า	ชี้แพทย์ชนบทลาออกสูงชันเหตุจาก 30 บาท หมอโกมาตรแย้งไม่เกี่ยว เป็นปัญหาโครงสร้าง	ประธานชมรมแพทย์ชนบทชี้เหตุแพทย์ชนบทลาออก 30 % เพราะนโยบาย 30 บาท กล่าวคือการจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามจำนวนประชากร แต่ไม่ได้ตั้งงบสำหรับบุคลากร ทำให้แพทย์ไม่มีแรงจูงใจ ขณะที่ ผอ.สถาบันวิจัยสังคมและสุขภาพแย้งการจัดสรรงบ เหมาะสมแล้ว แต่แพทย์ลาออกเพราะเป็นปัญหาโครงสร้าง	- นพ. อารักษ์ วงศ์วรชาติ - นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์	ประธานชมรมแพทย์ชนบท ผอ. สถาบันวิจัยสังคมและ สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข	ประเด็นหลักคือ ปัจจุบันมีแพทย์ลาออกจากภาค ชนบท ไปอยู่ภาคเอกชนมากขึ้น เพราะทำงาน สบายและมีรายได้มากกว่า
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ชำดังกล่าวเป็นการเสนอข้อคิดเห็นจากฝ่ายที่ประสบปัญหาจากนดยาของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
1 พ.ค. 46 เรื่อง ปัญหาแรงงาน	แรงงานเหนือยื่นหักยืมคุ้มครองแรงงาน แก่ กม.ปี 18 หนุนคนงานตั้งสหภาพ	เครือข่ายแรงงานเหนือยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลให้ปฏิบัติตามองค์การ สหประชาชาติ คุ้มครองสิทธิแรงงานโดยไม่เลือกปฏิบัติ คุ้มครองความ ปลอดภัยในโรงงานและแก้ไขกฎหมายแรงงาน ปี 2518 ให้สอดคล้อง กับปัจจุบันและให้จัดตั้งสหภาพแรงงานในโรงงาน	- รศ. วรวิทย์ เจริญเลิศ - นายบัณฑิต เป็ญพิเศษ - นส. ปราภม สมวงศ์ - เครือข่ายแรงงานภาคเหนือ	คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ผู้ประสานงานแรงงานหญิง มูลนิธิเพื่อนหญิง ผู้ประสานงานโครงการสุขภาพแรงงานอพยพ	เน้นประเด็นว่า รัฐบาลมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ไม่ให้ความสำคัญกับคนงานที่อยู่ในกระบวนการผลิต ไม่ สนใจกับสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน
ข้อสังเกต	ประเด็นสุขภาพ การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมที่เกิดขึ้นของเครือข่ายแรงงานเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
2 พ.ค. 46 เรื่อง เชื้อนสาละวิน	สภาที่ปรึกษาฯ ได้ข้อมูล กฟผ. เชื้อน สาละวินไม่ทำให้ค่าไฟถูกลง น้ำท่วมเป็น แสนๆ ไร่ ไม่ใช่หมิ่นกว่าไร่	สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชี้ กฟผ. บิดเบือนข้อมูล ไม่ได้ทำให้ค่าไฟถูกลงจริง พื้นที่น้ำท่วมที่ จ.แม่ฮ่องสอนไม่ต่ำกว่า 30,000 ไร่ และฝั่งพม่าอีกเป็นแสนไร่ ส่วนการผันน้ำไปลงเขื่อนภูมิ พล องค์กรสิ่งแวดล้อมขึ้นน้ำก็ยังคงท่วม อ.เมือง แม่ฮ่องสอน	- นายวิฑูรย์ เพิ่มพงศาเจริญ - นายมนตรี จันทวงศ์	สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผช.ผอ.โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติภาคเหนือ	เห็นว่า กฟผ. ให้ข้อมูลบิดเบือนในการทำโครงการใหญ่ ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียมากมาย
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม การรายงานข่าวเรื่องดังกล่าวเห็นถึงความไม่โปร่งใสในการผลักดันโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งมักบิดเบือนข้อมูล สำนักข่าวประชาธรรมจึงให้ข้อมูลคู่กัน เพื่อให้สาธารณะได้ใช้ความเข้าใจกับเหตุการณ์อย่างหลากหลายมิติมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
5 พ.ค. 46 เรื่อง อุโมงค์ฝันท้า จ.แม่ฮ่องสอน	สบเมยฮิลโลบริษัที่ปรึกษาฯ ยื่น เอาทั้งอุโมงค์ฝันท้าและเขื่อน	ชาวสบเมยคัดค้านและขับไล่อุปกรณ์คนฮัลแดนที่ศึกษาอุโมงค์ฝันท้า นำลงเขื่อนภูมิพล ยืนยันไม่เอาทั้งอุโมงค์และเขื่อน ให้ยกเลิกโครงการ ขณะที่บริษัทชี้แจงมาสำรวจทำหน้าอำนาจตัดสินใจอยู่ที่คณะรัฐมนตรี	- นายสิงห์ทอง สุขสวัสดิ์ - นายดวงทิพย์ ทองวาฤทธิ์ - นายชูจิตร วัชรศิลป์ - ดร.เลิศ จันทภาพ	ผู้ใหญบ้านแม่ตะตวน อ. สบเมย ชาวบ้านแม่ตะตวน หัวหน้าโครงการสำรวจรายละเอียดข้อมูลในพื้นที่ คณะผู้สำรวจศึกษาโครงการ	ประเด็นหลักคือชาวบ้านไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าว เพราะจะทำให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและไม่มีที่ทำกิน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวอุบัติการณ์				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
5 พ.ค. 46 เรื่อง ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี	รุกเปิดแนวทางใหม่รักษาผู้ติดเชื้อเน้นเชื่อมโยงโรงพยาบาล - ชุมชนและผู้ป่วย	องค์การภาครัฐ เอกชนและผู้ป่วยสร้างแนวทาง ผู้ป่วยเป็นผู้ร่วมให้บริการ รักษาพยาบาลเสริมศักยภาพผู้ติดเชื้อและผู้ได้รับผลกระทบในการมีส่วนร่วม พัฒนาชุมชนนำไปสู่การสร้างสุขภาพองค์รวม	- นายชัยบาน วีรทัศน์ศักดิ์ - นายประเสริฐ เดชบุญ	ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่ หน่วยงานพันธกิจเอดส์ มูลนิธิสภา คริสตจักรแห่งประเทศไทย	เน้นประเด็นว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จเพราะเป็นการพัฒนาทั้งระบบตั้งแต่โรงพยาบาล ชุมชนและผู้ติดเชื้อให้มีความเชื่อมโยงกัน
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข ชำ้ดังกล่าวจัดเป็นข่าวดี โดยแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของทุกฝ่ายจะทำให้แก้ปัญหาได้สำเร็จ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
7 พ.ค. 46 เรื่อง กระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว ชันท์ท่องเที่ยวมากเกินพอแล้ว	สวดยับสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว ชันท์ท่องเที่ยวมากเกินพอแล้ว	กลุ่มสิ่งแวดล้อมคัดค้านการสร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว เพราะทำให้ทำลายระบบนิเวศน์ โดยเฉพาะสัตว์ป่าหายากและพืชเฉพาะถิ่น ไม่มีกระเช้าขึ้นท่องเที่ยวอีกมากพอแล้ว และ จ.เชียงใหม่ก็ทำรายได้จากการท่องเที่ยวสูงอยู่แล้ว ถึง 4 หมื่นล้านบาทต่อปี	- นายสุรพล เกียรติไชยกร - นายนิคม พุทธา - นายศิรัชย์ นฤมิตรเรขการ	ส.ส.จ. เชียงใหม่ กรรมการธิการ ท่องเที่ยว ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน ผู้ประสานงานชมรมเพื่อเชียงใหม่	เน้นประเด็นว่า ระบบนิเวศน์ของพื้นที่ดอยหลวงเชียงดาวค่อนข้างเปราะบาง การสร้างกระเช้าทำให้ระบบนิเวศน์เสียหาย และพื้นที่ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม นัยยะความหมายของการเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมจะเน้นไปที่ความเสียหายของสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น หากมีการสร้างโครงการใดๆ โดยเฉพาะโครงการที่ตอบสนองการท่องเที่ยว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
8 พ.ค. 46 เรื่อง การศึกษา	รณรงค์เด็กไร้สัญชาติมีสิทธิเรียนหนังสือ	สภานายความและกระทรวงศึกษาธิการรณรงค์เด็กที่ไม่มีสัญชาติและไม่เชื่อในทะเบียนราษฎรได้เข้าเรียนในระบบและนอกระบบตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา โดยเผยแพร่ระเบียบแก่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนให้ได้เข้าใจและยอมรับเด็กเข้าเรียน	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก	สภานายความ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ และผู้พลัดถิ่น	เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อ่านและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ
ข้อสังเกต	ประเด็นชาติพันธุ์ ชำ้ดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์เท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
8 พ.ค. 46 เรื่อง ปัญหายาเสพติด จ.แม่ฮ่องสอน	แม่ฮ่องสอนร้องนายกฯ ผู้ใหญ่บ้านถูกฉ้อเหตุเอาจริงปราบปรามยาเสพติด	ชาวบ้านบ้านปางตองและหมู่บ้านใกล้เคียงร้องเรียนนายกรัฐมนตรี้ให้คุ้มครองความปลอดภัย เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านปางตอง ต.ทุ่งยาว อ.ปาย ถูกลอบสังหาร โดยผู้มีอิทธิพลไม่พอใจผู้ใหญ่บ้านคนดังกล่าวที่เอาจริงกับการแก้ปัญหาเสพติด	- นายค่านวน ชัยยะ - นายพงษ์พิพัฒน์ มีเบญจมาศ	ผู้ใหญ่บ้านทุ่งปง ต. ปางตอง อ.ปาย ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน จัดการทรัพยากรลุ่มน้ำ จ.แม่ฮ่องสอน	เน้นประเด็นการให้รัฐเข้ามาคุ้มครองผู้นำชุมชน ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อต่อสู้กับปัญหายาเสพติด
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความร่วมมือของชุมชนต่อนโยบายของรัฐ ซึ่งรัฐควรจะสนับสนุนชุมชนอย่างเต็มที่ในทุกเรื่องด้วย				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
8 พ.ค. 46 เรื่อง การเซฟที่ดินภาคใต้	คนได้ใช้ประโยชน์อาคารโรงกลึงสัญญาเช่าที่ดินในเขตป่า เหยื่อรวม 2 เดือนแล้วยังไม่คืน	คนได้เรียกร้อง รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเร่งแก้ปัญหานายทุน นักการเมือง นักธุรกิจเซฟที่ดินในเขตป่า เนื่องจากปัญหาค้างมา 2 เดือนแล้วและยังถูกนายทุนเช่าป่าคุกคาม ย้ำต้องยกเลิกสัญญาเช่าทั้งหมดและนำที่ดินมาจัดสรรให้เกษตรกร	- นายพีรพงษ์ สังข์ทอง - นายวิชาญ เพชรรัตน์	แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชน 3 จังหวัดภาคใต้ แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนภาคใต้	ประเด็นหลักคือ ต่าหนักกระทรวงทรัพยากรฯ ทำงานข้ามกและปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง จึงต้องการให้มมต คณะรัฐมนตรีให้ทุกฝ่ายร่วมกันแก้ปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
9 พ.ค. 46 เรื่อง ทะเลสาบสงขลา	ประชาคมได้รุกร่วมทำแผนแม่บททะเลสาบสงขลา ทั่วพื้นที่ฝั่งซึ่งผลประโยชน์	สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเตรียมจัดทำแผนแม่บทพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี ขณะที่ภาคประชาชนจังหวัดสงขลา - พัทลุง - นครศรีธรรมราช ขอมีส่วนร่วมทำแผนแม่บทด้วย เพราะกลัวเป็นพื้นที่ซึ่งผลประโยชน์นักการเมือง	- นางพิชชา แก้วขาว	หัวหน้าสำนักงานโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ภาคใต้	เน้นประเด็น การที่ต้องมีภาคประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่การกำหนดกรอบจนถึงการขับเคลื่อนการพัฒนาทุกขั้นตอน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม การเสนอข่าวดังกล่าวจะมุ่งเน้นไปที่ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อเหตุการณ์ แสดงถึงความตื่นตัวของประชาชนที่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการวิถีชีวิตทรัพยากรในท้องถิ่นตน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 พ.ค. 46 เรื่อง กว๊านพะเยา	ผู้สื่อข่าว พะเยาหยุดพ่นระเบิด กว๊าน ย้ำผิวดมตี กรม.พื้นที่ชุ่มน้ำ	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าคัดค้านการก่อสร้างผนังป้องกันท่วมรอบกว๊านพะเยา ร้องเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดให้สั่งหยุด เพราะผิวดมตีกรม. พื้นที่ชุ่มน้ำ ขณะที่หน่วยงานรับผิดชอบถ่วงเวลา รอผู้ว่าราชการตัดสินใจ	- นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ - นายสรชชา สุริยกุล ณ อยุธยา	ผช.เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา	เน้นประเด็นการที่ฝ่าฝืนมติ กรม. ในการก่อสร้างผนังกันน้ำ ไม่ยอมยุติโครงการ ทั้งที่มีการร้องเรียนหลายครั้งแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการเสนอเสียงจากฝ่ายคัดค้าน แม้จะเปิดพื้นที่ให้ฝ่ายสนับสนุนโครงการ แต่ความหมายของข่าวค่อนข้างโจมตีฝ่ายสนับสนุนโครงการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 พ.ค. 46 เรื่อง พรบ. สภาตำบล	ติงผ่านร่าง พรบ. สภาตำบลรวมศูนย์อำนาจผู้ว่าฯ ซีอีโอ	อบต. และทนายความตั้งข้อสังเกต กรม. รับหลักการร่าง พรบ. สภาตำบล เอื้อผู้ว่าราชการซีอีโอ และยังรวมศูนย์มหาดไทยเหมือนเดิม ผิดหลักการกระจายอำนาจในท้องถิ่น	- นายธนวุฒิ ถาวรพรหมณ์ - นายกวิน สุพรรณตรี - นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปากพูนและประธานชมรม อบต. นครศรีธรรมราช ประธานบริหาร อบต.จันดี อ.ฉวาง นครศรีธรรมราช ทนายความและประธานสิทธิมนุษยชนภาคใต้	เน้นประเด็นการชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย ของร่าง พรบ. สภาตำบล ทั้งที่มีผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ สำนักข่าวประชาธรรมมักจะเสนอความคิดเห็น การวิพากษ์นโยบายรัฐ เพื่อให้สาธารณชนได้รับฟังความคิดเห็นอันหลากหลายมากขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
13 พ.ค. 46 เรื่อง โกดังสินค้า จ.เชียงราย	ชาวเชียงของซื้อตำนกรมศุลกาฯ สร้างโกดังเก็บสินค้ารองรับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและระเบิดแก่ง	ชมรมครู - ชาวเชียงของร่วมพัฒนาคณะกรรมการแย่งที่โรงเรียนสร้างโกดังสินค้าที่จะใช้รองรับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและโครงการระเบิดแก่ง ซึ่งโกดังสินค้าอยู่กลางเมืองหน้ากระโถนโรงเรียน วัดและชุมชน แถมยังทำลายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนลุ่มน้ำโขง	- นายศักดิ์ จันทวิมล - นายเทอดชาย ไชยพงษ์ - นายนิวัตร ร้อยแก้ว - นายอนุชา อรรถนาลัย	ครูใหญ่โรงเรียนบ้านหัวเวียง อ.เชียงของ หัวหน้าการประถมศึกษา อ.เชียงของ ตัวแทนชาวบ้านใน อ. เชียงของ ผอ.ศุลกากรภูมิภาคที่ 3	ประเด็นหลักของข่าวคือ หน่วยงานราชการมักจะทำโครงการใดก็ตามโดยไม่คิดถึงผลกระทบต่อชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวเชิงอุบัติการณ์เท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
14 พ.ค. 46 เรื่อง สร้างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ จ.แพร่	สองห้างต่างชาติผุดเมืองแพร่ ธุรกิจกระเทือนกระแสชุมชนต้อนรับทางเลือกใหม่	บิกซี - โลตัส เร่งก่อสร้าง ก่อนประกาศ พรบ. ผังเมืองโดยสร้างบนห้าเลทองกลางใจเมืองแพร่ ขณะที่ยอบต. เทศบาลหมดทางระงับ ส่วนห้างท้องถิ่นทำใจ ยอมรับว่าต้องลงไปแข่งขันเพื่อความอยู่รอด	- นายเอกชัย วงศ์วรกุล - นางดารานี พาณิชกุล - นางสุธรรญา สมศักดิ์	ประธานหอการค้า จ.แพร่ เจ้าของห้างสรรพสินค้าท้องถิ่น จ.แพร่ แม่บ้านใน อ.สูงเม่น	เน้นประเด็นการชี้ให้เห็นว่า ห้างสรรพสินค้าต่างชาติจะทำให้เจ้าของกิจการท้องถิ่นเสียหายแต่ปัญหาดังกล่าวกลับไม่มีทางแก้ไข หรือแก้ไขได้ไม่ทันการณ์
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ การรายงานข่าวในประเด็นดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การตั้งข้อสังเกตของการเสียประโยชน์ของคนท้องถิ่น หากเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจกรรมโดยไม่มีมาตรการรองรับที่ดีพอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
14 พ.ค. 46 เรื่อง ลุ่มน้ำแม่ตาช้าง จ.เชียงใหม่	ลึบชะต่าน้ำแม่ตาช้างหนุนชุมชนจัดการน้ำ หมดยุครัฐจัดการฝ่ายเดียว	เครือข่ายพันธมิตรลุ่มน้ำทั่วประเทศหนุนบทบาทชุมชนกับการจัดการทรัพยากร มีใช้ให้รัฐจัดการฝ่ายเดียว นักวิชาการสนับสนุนชุมชนต้องสร้างสามัคคี สร้างกฎกติกาในการจัดการทรัพยากรอย่างเท่าเทียม	- นายเฉลิม อันวิเศษ - ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ - นายสมนึก สุขชวย	ประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำแม่ตาช้าง นักวิชาการจาก ม.เที่ยงคืน สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 กรมทรัพยากรน้ำ	เน้นประเด็นว่า ชุมชนมีสิทธิจัดการทรัพยากรภายในชุมชน โดยต้องสามัคคีและสร้างกติการ่วมกัน เพื่อจัดการร่วมกันทุกฝ่าย
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมที่เกิดขึ้น แต่สำนักข่าวประชาธรรมจะมุ่งเน้นเรื่องสิทธิการจัดการทรัพยากรภายในชุมชนเสมอมา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
15 พ.ค. 46 เรื่อง เหมืองแร่ลิโด้เวียงแหง จ.เชียงใหม่	คนเวียงแหงล่ายชื่อค้านเหมืองลิโด้ นักวิชาการชี้ทำเหมืองเขตต้นน้ำผิดกม. แร่	ชาวเวียงแหงรวบรวมรายชื่อเพื่อคัดค้านการทำเหมืองลิโด้ โดยทำจดหมายถึงรมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชี้ว่า เป็นเขตต้นน้ำแม่แตง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ อากาศและทำลายวิถีชีวิต ขณะที่นักวิชาการยืนยันทำเหมืองแร่เขตต้นน้ำผิดกฎหมายชัดเจน	- นายบุญยืน กาใจ - นายหวัน อินทร์พรม - ดร.ปริญญา นุตาลัย	ตัวแทนชาวบ้าน อ.เวียงแหง ตัวแทนชาวบ้าน อ.เวียงแหง นักวิชาการ ผช. รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เน้นประเด็นการประท้วงการทำเหมืองแร่ลิโด้ที่เวียงแหง พร้อมชี้ให้เห็นถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมของภาคประชาชนในเรื่องสิทธิการจัดการทรัพยากรในชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
16 พ.ค. 46 เรื่อง นโยบายพลังงานหมุนเวียน	सर.ส. ต้นทางออกนโยบายพลังงาน หมุนเวียนที่ก่อปัญหาขัดแย้ง ประชา.	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เตรียมจัดเวทีทางออกนโยบายพลังงานหมุนเวียน เนื่องจากโครงการ ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานก่อปัญหาขัดแย้งกับประชาชน ขณะที่ นักวิชาการสนับสนุนต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการด้วย	- นายศุภกิจ นันทะวารการ - นายเดร์ต สุขากาเนด - นายสุรพล ปันธาน	หัวหน้าโครงการวิจัยโครงการมีส่วนร่วมของประชาชน สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ชาวบ้านในพื้นที่ขัดแย้ง จ.นครสวรรค์	เน้นประเด็นการพัฒนาการใช้พลังงาน หมุนเวียนที่ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในโครงการ
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวเป็นการประชาสัมพันธ์เวทีด้านพลังงานหมุนเวียนเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
16 พ.ค. 46 เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช	ไปโอโยยค้ำประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ซึ่ เป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์	องค์กรหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยค้ำกรมวิชาการเกษตรและบริษัทธุรกิจเมล็ด พันธุ์ในการเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดการขยายเมล็ด พันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีปัญหาดูเหมือนเมล็ดพันธุ์ราคาแพงพร้อมยึดข้อเรียกร้อง รพช. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้ง	- นายเดชา ศิริภัทร - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ	ผอ.มูลนิธิชีววิถี ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาไทย	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นเจตนาไม่ดีของกรม วิชาการเกษตร ที่จะให้นายทุนผูกขาดเมล็ด พันธุ์พืช ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการรายงานข่าวชิ้นนี้ ไม่เปิดพื้นที่ให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
16 พ.ค. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าแม่เมาะ	แม่เมาะโรงไฟฟ้าเก่า 1 - 3 ใช้ งาน ชาวบ้านไว้วางใจพักอยู่แล้ว	องค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแม่เมาะและเครือข่ายผู้ป่วยแม่เมาะยื่นหนังสือต่อ ประธานกฟผ. ให้ยุติการนำโรงไฟฟ้าเก่ามาใช้จนเพราะปัจจุบันนี้ชาวแม่เมาะก็รับ ปัญหาผลกระทบมากพอแล้ว โดยเสียชีวิตไปแล้ว 97 รายและเจ็บป่วยอีก 3,000 ราย	- นายลือชัย ยารังษี - นางมะลิวัลย์ นาควิโรจน์	นายกสมาคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อ.แม่เมาะ เลขาธิการเครือข่ายผู้ป่วยแม่เมาะ	เน้นประเด็นว่า กฟผ. ไม่เคยสนใจผลกระทบของ โรงไฟฟ้าแม่เมาะที่เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข โดยข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมข้อเรียกร้องภาคประชาชน ต่อกรณีแม่เมาะซึ่งเป็นปัญหายาวนานแล้ว				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
17 พ.ค. 46 เรื่อง โกดังสินค้า จ.เชียงราย	กลุ่มครูย้ายมีทางออกสร้างคลังสินค้า แต่กรมศุลกาฯ ดึงต้นขาดการมีส่วนร่วม	สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติลงพื้นที่เยี่ยมของติดตามปัญหา คลังสินค้าและการพัฒนาเชียงราย โดยกลุ่มครูเสนอให้ย้ายที่ตั้งคลังสินค้าออกนอก ชุมชน ชุมชนจะสละพื้นที่สาธารณะของชุมชนนอกตัวเมืองให้ แต่กรมศุลกากรยืนยัน จะใช้พื้นที่เดิม	- นายเทอดชาติ ไชยพงษ์ - นายพัฒนา สิทธิสมบัติ	หัวหน้าการประถมศึกษา อ.เชียงของ เลขาธิการหอการค้า จ.เชียงราย	ประเด็นหลักของข่าวคือชุมชนไม่เห็นด้วยกับการสร้าง โกดังสินค้าในพื้นที่เดิม เพราะมีผลกระทบต่อชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยการรายงานข่าวมีนัยยะที่สำคัญคือโครงการใดๆ มักจะดึงต้นตอเดิมนั้น ไม่ยอมฟังเสียงประชาชนในพื้นที่				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
19 พ.ค. 46 เรื่อง ยางพารา จ.พะเยา	หวั่นยางพารามา ป่าหมด อดต. ณะควรหาทางป้องกัน	ราคายางพาราสูง เกษตรกรเร่งปลูกเพิ่มตามนโยบายรัฐบาล ขณะที่ยอด. ซึ่กล้วยป่าเสื่อมโทรม ควรจะปลูกในพื้นที่ไร่ข้าวโพดแทน ไม่ใช่ปลูกกล้วยและเตรียมหาตลาดการส่งเสริมปลูกอย่างถูกวิธีแทน	- นายคำ ห้วนนา - นายวิทยา มงคลคลี	สมาชิก อดต.ทุ่งกล้วย กิ่ง อ. ภูซาง จ.พะเยา ประธานบริหาร อดต. แม่นาเรือ อ.เมือง จ.พะเยา	เน้นประเด็นการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกยางพาราอย่างถูกวิธีมีให้ปลูกพื้นที่ป่า
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ชำดงกล่าวมีลักษณะเฝ้าระวังและเตือนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลที่ไม่มีมาตรการเหมาะสมเพียงพอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
19 พ.ค. 46 เรื่อง ปัญหาเกษตรกร จ. เชียงราย	เกษตรกร ชร.ชื่อชุมนุมทวงสัญญา แก้ปัญหาตามมติ ครม.	เกษตรกรเชียงใหม่จากกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ กว่า 7,000 คนชุมนุมเรียกร้องให้จังหวัดเร่งแก้ปัญหาเกษตรกรเรื่องหนี้สิน - ราคาพืชผล - น้ำ - ที่ดินและป่าไม้ เพราะมีกลไกแก้ไขแล้วแต่การแก้ไขไม่เดินหน้า	- นายประทีป พุทธิศรี - นายรังสรรค์ แสนหนองแคว	ประธานกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ จ.เชียงราย กรรมการแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ	เน้นประเด็นการเร่งให้จังหวัดแก้ปัญหาเกษตรกรตรมมติ ครม.โดยเร็ว เพราะที่ผ่านมาแม้จะมีคณะทำงานแก้ไขแต่การแก้ปัญหาที่ยังไม่คืบหน้า
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกร ชำดงกล่าวเป็นข่าวเชิงอุบัติการณ์ โดยรายงานสถานการณ์การชุมนุมและข้อเรียกร้องจากเกษตรกรเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
20 พ.ค. 46 เรื่อง วิทยุชุมชน จ.ปัตตานี	ปัตตานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชนเครือข่ายภาคใต้เตรียมชุด 15 แห่งภายใน มิ.ย.นี้	องค์กรวิทยุชุมชนปัตตานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้ชุมชนแห่งแรกของจังหวัด และเป็นแห่งที่ 6 ของภาคโดยจะมีการเปิดให้ครบตามเป้าอีก 15 แห่งใน 7 จังหวัดภายในเดือน มิ.ย.และจะมีแผนตั้งชมแต่ละศูนย์ปฏิบัติการให้มีคุณภาพ	- นายนิรพงษ์ สุขเมือง - นายทวี สร้อยศิริสุนทร	ประธานกลุ่มวิทยุชุมชนปัตตานี ผู้ประสานงานเครือข่าย	เน้นว่ามี การเปิดวิทยุชุมชนที่เป็นแห่งแรกและจะเปิดให้ครบตามแผนในอนาคตและมี การควบคุมคุณภาพรายการ
ข้อสังเกต	ประเด็นการศึกษาเรียนรู้ ชำดงกล่าวเป็นข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมภาคประชาชน แสดงถึงศักยภาพของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมและสะท้อนการตื่นตัว ต้องการมีส่วนร่วมทางด้านการสื่อสารของชุมชน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
20 พ.ค. 46 เรื่อง บุกรุกป่า	ชาวบ้านสุราษฎร์ยึดป่าคืนจากนายทุนกว่าพันไร่ เหยื่อนายทุนลักลอบปลูกปาล์มในป่า	ชาวบ้าน อ.พนมและผู้ช่วยป่าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เข้าไปปักป้ายและกันแนวเขตป่า ซึ่งนายทุนบุกรุกเข้าครอบครองจำนวน 1,200 ไร่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ต.พลุเดือน ต.คลองชะอุ่น อ.พนม ขณะนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดสนับสนุนให้จัดการป่าชุมชนและอาจจริงต่อผู้บุกรุกป่า	- นายสวด สุขนาค - มล.ประทีป จรูญโรจน์	ราษฎรที่ร่วมเข้าไปปักแนวเขต ผู้ว่าราชการ จ. สุราษฎร์ธานี	ประเด็นหลักของข่าวคือ ชำดงยังมีนายทุน ผู้มีอิทธิพลบุกรุกป่า เพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตนอยู่
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชำดงกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวเชิงอุบัติการณ์ รายงานสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเน้นการเปิดโปงพฤติกรรมของนายทุนที่มักจะทำผิดกฎหมาย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
21 พ.ค. 46 เรื่อง พรบ.คุ้มครองเด็ก	เครือข่ายเด็ก - เขาวชนยืนวุฒา แก้ไขร่าง พรบ. คุ้มครองเด็กชี้ควบคุมและจัดการเด็กละเมิดตรน.	เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน 200 กลุ่มยื่นหนังสือถึงวุฒิสภาให้ยกเลิก พรบ. คุ้มครองเด็ก หมวด 7 เพราะสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจจัดการมากกว่าคุ้มครองเด็ก เป็นภาระละเมิดสิทธิเด็ก น่าจะเพิ่มการส่งเสริมเยาวชนทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็กแทน	- นายกิตติพันธ์ กันจันะ	รองประธานเครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน	เน้นประเด็นการทักท้วง พรบ.คุ้มครองเด็กในบางมาตราที่ยังละเมิดสิทธิเด็กตามรัฐธรรมนูญ
ข้อสังเกต	ประเด็นเด็กและสตรี การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมภาคประชาชนที่เกิดขึ้นเท่านั้น ยังมิได้แสดงให้เห็นในแง่มุมมองต่างไปจากสื่อกระแสหลัก				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
21 พ.ค. 46 เรื่อง การทำวิจัยไร่หมุนเวียน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	ยื่น <i>ประพิณ</i> ปาไม่ขวางวิจัย <i>ไร่หมุนเวียน</i>	ชาวบ้านในพื้นที่ อ.แม่แจ่มยื่นหนังสือถึง รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ป่าไม้คุกคามปลูกสวนป่าทับที่ทำกิน และขัดขวางชาวบ้านทำนาวิจัยไร่หมุนเวียน ขณะที่ป่าไม้ชี้แจงโจมตีชาวบ้านว่าต้องการครอบครองป่า ส่วนนักวิชาการชี้เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจวิถีชีวิตชาวบ้านจึงขัดแย้ง	- นายประชา จันทร์สองแสง - ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี	ชาวบ้านนักวิจัยในพื้นที่ คณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่	เห็นประเด็นว่า เจ้าหน้าที่รัฐมักใช้อำนาจคุกคามชาวบ้าน เนื่องจากไม่เข้าใจวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชนโดยเฉพาะเรื่องไร่หมุนเวียน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยเป็นการรายงานกิจกรรมภาคประชาชนให้เจ้าหน้าที่ไปทางด้านชาวบ้าน แต่ไม่ได้มีการเสนอข้อโต้แย้งจากฝ่ายถูกกล่าวหา				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
26 พ.ค. 46 เรื่อง มาตรการกักนุรักษ์ จ.ขอนแก่น	จ่อยิ่งนักนุรักษ์ลำน้ำพองดับ กลางหมู่บ้าน	นักอนุรักษ์ลุ่มน้ำพองนายสำเนา ศรีสงครามถูกยิงกลางหมู่บ้านเสียชีวิตทันที กลุ่มอนุรักษ์ยืนยันไม่เคยขัดแย้งกับใคร แต่อาจมาจากการเคลื่อนไหวนุรักษ์ลำน้ำพองกรณีโรงงานฟีนิกซ์ผลิตเยื่อกระดาษปล่อยน้ำเสีย	- นางมยุรี ศรีสงคราม ภรรยาผู้เสียชีวิต	เห็นประเด็นการให้เบาะแสการฆาตกรรมและการตั้งข้อสังเกตว่า โรงงานผลิตเยื่อกระดาษฟีนิกซ์อาจเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิต
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ข่าวดังกล่าวมีลักษณะค่อนข้างจะเป็นข่าวอาชญากรรม(จาววิถีการพาดหัวข่าว) มีการกล่าวหาผู้อื่นว่า มีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นการรายงานเหตุการณ์นี้ น่าจะมีการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดมากกว่านี้			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 พ.ค. 46 เรื่อง กระชาดอัยเชียงดาว จ.เชียงใหม่	ยันกระชาดอัยเชียงดาวคนท้องถิ่นไม่ได้ ประโยชน์เตรียมเปิดเวทีถกปลายเดือนนี้	คนท้องถิ่นยืนยันไม่ได้ประโยชน์อะไรกับการสร้างกระชาดขึ้นโดยหลวงเชียงดาว คนได้ประโยชน์เป็นเจ้าของธุรกิจโรงแรม และย้ายครัวศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น	- นายปริชา จักขุ - นายนิคม พุทธา - ดร.ปริญญา นุตาลัย	ชาวบ้าน อ.เชียงดาว ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน, ประชาชน ประชาคมเชียงดาว ผช.รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	เห็นประเด็นว่า โครงการดังกล่าวไม่เอื้อประโยชน์ต่อชาวบ้านในท้องถิ่นและทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม นัยยะความหมายของข่าวแสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของชุมชนในการสิทธิการจัดการทรัพยากรภายในท้องถิ่นของตน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 พ.ค. 46 เรื่อง พื้นที่ทำกิน จ.เชียงใหม่	กะเหรี่ยงสะเมิงสุดทรมนถูกล้อมรั้วเอา ที่ทำกินคืนจากหน่วยจัดการต้นน้ำ	ชาวกะเหรี่ยงบ้านแม่ลานคำและบ้านป่าคา ต.สะเมิงใต้ อ. สะเมิง ประมาณ 200 คนเข้าล้อมรั้วพื้นที่ทำกินเดิม ซึ่งหน่วยจัดการต้นน้ำแม่ลานคำยึดไปตั้งแต่ปี 2527 เพื่อนำกลับมาเป็นพื้นที่ส่วนรวมและทำโครงการต้นแบบการพัฒนาอย่างยั่งยืน บนพื้นที่สูงโดยเป็นไปตามมติ ครม. 9 เม.ย. 2545 ขณะที่เจ้าหน้าที่เข้าห้ามปรามและให้เหตุผลว่ายังไม่มีความคืบหน้ามาก	- นายสุนทร ตูลู - นายพรชัย ขวัญเลิศ - นายโกสินทร์ ชูจันทร์	ชาวบ้านแม่ลานคำ กลุ่มผู้เข้าล้อมรั้ว เจ้าของที่ดินและไร่ที่ถูกหน่วยจัดการต้นน้ำยึดไป หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำ	เห็นประเด็นว่า หน่วยจัดการต้นน้ำไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ชาวบ้านจึงต้องจัดการยึดที่ดินคืนกันเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง(มีภาพข่าว) การรายงานข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเสนอข่าวเชิงอุปติการณืประเภทการชุมชน แต่มีได้เสนอในแง่มุมมองที่ต่างออกไปจากสื่อกระแสหลัก				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
27 พ.ค. 46	เรื่อง ปลุกยางพาราภาคอีสาน	รัฐส่งเสริมปลุกยางอีสานเหนือรวม 1.5 ล้านไร่ เน้นปลูกพื้นที่ป่า ฤทส. พร้อมปล่อยเงินกู้	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางขยายพื้นที่ปลุกยางพาราภาคอีสาน 15 จังหวัด ภาคเหนือ 3 จังหวัด ขณะที่ยังเตรียมสนับสนุนเงินหมุนเพิ่ม เน้นปลูกในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม	- นายไพโรจน์ เหลี่ยมจินดา ฝ่ายส่งเสริมการสงเคราะห์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	เน้นประเด็นหน่วยงานหลายฝ่ายส่งเสริมและขยายพื้นที่ปลุกยางพาราเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ การรายงานข่าวนี้มักจะเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการของรัฐเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
27 พ.ค. 46	เรื่อง มาตรการนกอพยพ จ.ขอนแก่น	ซีขาวบริษัทกวันซื้อที่ดินปลูกยูคาฯ ปมสังหารนกอพยพน้ำพอง	กลุ่มสิ่งแวดล้อมซีขาวเหตุการเสียชีวิตนกอพยพน้ำพอง มาจากบริษัทพีนิคซ์ ตั้งเป้ากวันซื้อที่ดินทำโปรเจกกรีนและปลูกยูคาลิปตัส 10,000 - 20,000 ไร่ เพื่อลดต้นทุนผลิตกระดาษ แต่ชมรมอพยพคัดค้านการกวันซื้อที่ดิน	- ชมรมอพยพน้ำพอง จ.ขอนแก่น	เน้นประเด็นการแสดงหลักฐานความขัดแย้งและตั้งข้อสงสัยต่อบริษัทพีนิคซ์ว่า อาจมีส่วนในคดีฆาตกรรม
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่อง การรายงานยังเป็นการให้ข้อมูลจากฝ่ายที่ตั้งข้อสงสัย แต่ไม่ได้ให้โอกาสฝ่ายที่ถูกกล่าวหาออกมาชี้แจง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ		
28 พ.ค. 46	เรื่องกำหนดหมายปฏิรูปที่ดิน	เครือข่ายปฏิรูปที่ดิน 5 หมื่นชื่อ เสนอ กม.ปฏิรูปที่ดินและกม.ภาษีแก้วหน้า	เครือข่ายปฏิรูปที่ดินเตรียมยกร่างกฎหมายปฏิรูปที่ดินในชุมชน มีหลักการสำคัญคือให้เกิดการกระจายสิทธิการถือครองอย่างเป็นธรรม สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม	- นายไพโรจน์ พลเพชร - นายธารินทร์ วงศ์หาญเขาวน - นส.ศยามล ไกยูรวงศ์	เลขธิการสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน ผอ.มูลนิธิสถาบันที่ดิน ผอ.โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ	เน้นประเด็นการเสนอเนื้อหา สาระสำคัญของร่างกฎหมายปฏิรูปที่ดินโดยชุมชนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ข่าวดังกล่าวเป็นการให้ข้อมูลและเหตุผลของกิจกรรมที่ภาคประชาชนเตรียมจะดำเนินการ					

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ		
28 พ.ค. 46	เรื่อง โรงไฟฟ้าแม่เมาะ	ผู้ป่วยแม่เมาะร่ำรวยกว่ารายฟ้อง กฟผ.ชุดใช้พันกว่าล้าน	เครือข่ายผู้ป่วยโรงไฟฟ้าแม่เมาะ 130 คนยื่นฟ้อง กฟผ. ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการเจ็บป่วย 1,086 ล้านบาท และให้แก้ไขปัญหามลภาวะและจากการตรวจของแพทย์พบว่าป่วยจากสารซิลเฟอร์ไดออกไซด์ แตกฟผ.ไม่รับผิดชอบจึงฟ้องศาล โดยมีสหภาพนายความเป็นผู้ช่วย	- นางมะลิวัลย์ นาควิโรจน์ - นายเนตล สุชาติพงศ์ - นายธีระศักดิ์ ชีขุนทด	เลขธิการเครือข่ายผู้ป่วยจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ผู้ป่วย ประธานอนุกรรมการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมฝ่ายคดีสหภาพนายความ	กล่าวถึงความไม่รับผิดชอบของกฟผ. ในการแก้ปัญหาทั้งที่มีผู้ป่วยจริง มีการยื่นยันจากแพทย์
ข้อสังเกต	ประเด็นสุขภาพ ข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานเชิงสถานการณ์ว่า ภาคประชาชนทำกิจกรรมอะไร เพราะเหตุใด ซึ่งประเด็นการเสนอก็ไม่แตกต่างจากวิธีการของสื่อกระแสหลัก					

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ		
30 พ.ค. 46	เรื่อง ฝ่ายลูกยางกันแม่ปิง จ.เชียงใหม่	ฝ่ายยกกันแม่ปิงเสร็จแล้ว พ.พ. กักเก็บน้ำ ชาวบ้านโดนน้ำท่วมพื้นที่ทำกิน	กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน(พ.พ.)สร้างฝ่ายลูกยางกันแม่ปิงเสร็จแล้วใหญ่กว่าฝ่ายเดิมของชุมชนมาก แต่ตกลงกักเก็บน้ำทำให้หน้าท่วมพื้นที่ทำกินหลายสิบไร่ ชาวบ้านเรียกร้องให้ พ.พ.รับผิดชอบ	- นายอาทิตย์ พรหมเสน - นายสุชิน นามนิยม	ผู้ใหญ่บ้านหนองจ่อม ต.เชียงดาว ผู้ใหญ่บ้านบ้านดง ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว	เน้นประเด็นหน่วยงานรัฐไม่สนใจเสียงชาวบ้าน ให้ศึกษาผลกระทบของโครงการและพอมมีปัญหาเกิดขึ้นก็ยังไม่รับผิดชอบต่อความเสียหาย
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ข่าวประเภทความขัดแย้ง ระหว่างประชาชนกับรัฐมักมีประเด็นหลักคือ การที่รัฐไม่ฟังเสียงจากชาวบ้าน แต่ตั้งต้นที่จะดำเนินการโครงการ ทำให้ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ					

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
30 พ.ค. 46 เรื่อง สุราที่บ้าน จ.เชียงใหม่	คลท. คำนวณราคาจับเหล่าพื้นบ้าน ซึ่งเงื่อนไขจตจะเบียดเบียนไม่เอื้อ	สมาชิกเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่กว่า 300 คนยื่นหนังสือ คัดค้านรัฐบาลประกาศเส้นตาย 1 มิ.ย.กวาดล้างผู้ผลิต ผู้นำเหล่า พื้นบ้าน โดยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอนุญาตให้ทำสุรากลั่นชุมชน พ.ศ.2546 ไม่เป็นธรรมกับผู้ผลิตแต่เอื้อนายทุนใหญ่ ไม่สอดคล้องวิถี การผลิตระดับชาวบ้าน	- นายสมชัย ศิริชัย - นายปริญญา ปานหาง - นายนพพร ยอดพวง - นายสุพัฒน์ บุญปิง	กรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ รองผู้ว่าราชการ จ. เชียงใหม่ สรรพสามิตพื้นที่ จ. เชียงใหม่ ผู้ประสานงานเครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็นการคัดค้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการทำสุรา ชุมชนของสรรพสามิตและชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดความไม่สอดคล้อง กับการผลิตของชาวบ้าน
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ชำวดังกล่าวเป็นการรายงานข่าวเชิงอุบัติการณ์ เป็นเพียงการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
30 พ.ค. 46 เรื่อง กระเช้าขึ้นดอยหลวง เชียงใหม่	นักพฤษศาสตร์ชี้สร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวง อันตราย กระทบบบบนวิศนน์ประบาง	นักพฤษศาสตร์ยืนยันการสร้างกระเช้าดอยหลวงเชียงดาวจะทำลายพรรณไม้ไม่ต่ำกว่า 1,550 ชนิด ซึ่งเป็นพันธุ์หายากเกือบ 500 ชนิด คนเชียงใหม่เรียกร้องให้มีการ จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นทางการ ต้องคำนึงถึง ธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรมมากกว่าเศรษฐกิจด้านเดียว	- ดร.วีระชัย ณ นคร - นายสุชิน นามนิยม - นายนิคม พุทธา	ผ.องค์การสวนพฤกษศาสตร์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 บ้านดง อ.เชียง ดาว ประธานประชาคมเชียงดาว	เน้นประเด็นให้รัฐฟังความเห็นของประชาชนใน การดำเนินโครงการและคำนึงถึงธรรมชาติที่มาก
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ในเรื่องดังกล่าวสำนักข่าวประชาธรรมได้ติดตามและเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง มีประเด็นหลักคือ เน้นการฟังความเห็นของประชาชนและเตือนภัยที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อมหากมีการดำเนินการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
31 พ.ค. 4 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย จ.สงขลา	เคลื่อนไหวหนัก เดินหน้าท่อก๊าซอิน กลุ่มผู้คัดค้านรุนแรงจะยืนยันไม่ เกี่ยวข้อง	บริษัททรานส์ไทย - มาเลเซียจำกัด สร้างสถานการณ์ชาวจะใช้ความรุนแรง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครอง ส่งกำลังเข้าเคลียร์พื้นที่ อ.จะนะ ด้วยการ สลายกลุ่มผู้ชุมนุมเพื่อเร่งเดินหน้าโครงการ ขณะที่เรื่องทำร้ายเจ้าหน้าที่บริษัท สเทท คอนสตรัคชั่น จำกัด ชาวบ้านชี้แจงไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง	- นางอลิสสา หนานละ - นางทิพวรรณ ชนะสงคราม	แกนนำชาวบ้าน อ.จะนะ อาสาสมัครโครงการพัฒนาประมงขนาดเล็ก จ.สงขลา	เน้นประเด็นชี้แจงว่า ชาวบ้านที่รวมกลุ่มคัดค้าน ไม่ได้ใช้ความรุนแรง ดังที่ผู้ดำเนินการโครงการ กล่าวหา
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยข่าวชิ้นนี้มีลักษณะเป็นการชี้แจงจากฝ่ายชาวบ้านผู้ชุมนุมให้สาธารณชนได้เข้าใจกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างถูกต้องยิ่งขึ้น				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ

เดือนพฤษภาคม : ผู้ป่วยแม่เมาะฟ้องการไฟฟ้าฝ่ายผลิต

ข่าวเล็กๆ ที่ไม่ฮือฮาเป็นกระแสมากนัก แต่ก็ถือว่าเป็นคดีประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างมาก คือ เมื่อวันที่ 6 มิ.ย. 46 ผู้ป่วยแม่เมาะจำนวน 128 ราย ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) ต่อศาลปกครอง เป็นจำนวนเงินถึง 1,024 ล้านบาท ในข้อหาละเมิด พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมปี 2535 เนื่องจากได้รับความเจ็บป่วยจากมลพิษโรงไฟฟ้านานนับสิบปี โดยที่ กฟผ. ปฏิเสธความรับผิดชอบใดๆ ทุกครั้งที่ชาวแม่เมาะเรียกร้อง สิ่งที่ กฟผ.ทำก็คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ แทนการแก้ไขปัญหาก็แท้จริง ดังเช่นการโฆษณาว่า โรงไฟฟ้าแม่เมาะได้รับมาตรฐาน ISO ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ขณะนี้ ศาลปกครองยังไม่รับฟ้องผู้ป่วยทั้ง 128 ราย เนื่องจากตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครอง มาตรา 45 และวิธีพิจารณาคดีปกครอง ผู้ป่วยที่ต้องการฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจะต้องจ่ายเงิน 2.5 % จากมูลค่าที่เรียกร้อง นั่นหมายความว่า แต่ละรายจะต้องหาเงินเป็นจำนวน 200,000 บาทต่อราย ซึ่งเป็นเงินจำนวนมากสำหรับผู้ป่วย ดังนั้น ชาวแม่เมาะจึงร้องเรียนไปยังศาลปกครองสูงสุด และกระทรวงยุติธรรม เพื่อขอความเป็นธรรม ให้มีการดำเนินการยกเว้นค่าธรรมเนียมเป็นกรณีพิเศษ และให้มีการแก้ไขกฎหมายศาลปกครอง เพื่อให้ความเป็นธรรมกับคนจนในกรรร้องเรียนหน่วยงานรัฐ

คดีนี้ น่าจะเป็นคดีตัวอย่างที่น่าจับตามองอีกคดีหนึ่ง เพราะหากชาวแม่เมาะสามารถชนะคดีนี้ได้ จะกลายเป็นบรรทัดฐานต่อโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ๆ หลายโครงการที่ก่อปัญหามลพิษต่อประชาชนที่อยู่รอบๆ ที่ผ่านมาวงการแพทย์ยังไม่ได้ให้ความสนใจโรคจากสิ่งแวดล้อม โรคจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างจริงจัง ประชาชนจำนวนมากที่เจ็บป่วย เสียชีวิตโดยไม่ได้รับการชดเชย

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือน พฤษภาคม 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	20
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	32
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	2
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	2
นักวิชาการอิสระ	4
ฝ่ายการเมือง	7
รัฐวิสาหกิจ	0
ข้าราชการ	12
สมาคมวิชาชีพ	2
เอกชน	5
อื่นๆ	1
รวม	87

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนพฤษภาคม 2546

เนื้อหาข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอในเดือนพฤษภาคม 2546 มีการเน้นประเด็นสำคัญไปที่ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน และเรื่องสิ่งแวดล้อมทรัพยากร รวมถึงนโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมทรัพยากร มุมมองของข่าวชี้ให้เห็นถึง การดำเนินงานของรัฐที่ไม่ฟังความต้องการของประชาชน แต่กลับดึงดันที่จะดำเนินโครงการให้ได้ นอกจากนี้ยังมี การปิดเบือนข้อมูล ไม่เสนอข้อเท็จจริง โครงการไม่โปร่งใส เช่น กรณีเขื่อนสาละวิน และ กระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ มุมมองของข่าวสะท้อนถึง เรื่องการที่เจ้าหน้าที่รัฐมักใช้อำนาจคุกคามชาวบ้าน และในเรื่องการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุน การท่องเที่ยว มักได้รับการชูประเด็นว่า โครงการพัฒนาที่ใดๆ เป็นแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เป็นการทำลายระบบนิเวศน์ มุมมองของข่าวในเรื่องสิ่งแวดล้อมทรัพยากร เน้นการแสดงนัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพิจารณาตัดสินใจโครงการและสิทธิการจัดการทรัพยากรภายในชุมชน

ในส่วนประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน มีลักษณะเป็นข่าวอุบัติเหตุ คือ รายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ วันนั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง จำนวนผู้ชุมนุมประท้วง การยื่นหนังสือคัดค้านโครงการต่างๆ และเสียงของผู้ไม่เห็นด้วย

สิ่งสำคัญที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญและเป็นนโยบายการทำข่าวของสำนักข่าวคือ การให้ความสำคัญกับการเสนอข่าว กิจกรรมความสำเร็จของชุมชน ที่มีการร่วมมือแก้ไขปัญหา หรือจัดการอบรม ศึกษาในเรื่องต่างๆ เช่น การพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวี หรือการเสนอแผนการให้การเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิถุชุมชน มุมมองของข่าวพยายามจะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการร่วมมือภายในชุมชน ที่จะสร้างอำนาจทางสังคมของประชาชนระดับรากหญ้า เพื่อที่จะสามารถต่อรองกับฝ่ายรัฐ ราชการ หรือนายทุนได้

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมิถุนายน 2546

ในเดือนมิถุนายน 2546 สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวทั้งหมด 32 ชิ้น มีประเด็นการนำเสนอข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างให้ความสำคัญได้แก่ ประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน โดยเฉพาะเรื่อง นายทุนสวนล้มบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร และประเด็นนโยบายรัฐ ดังตารางแสดงผลการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนมิถุนายน 2546

ตารางการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมเดือนมิถุนายน 2546

การนำเสนอ/เดือน	มี.ย.
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	5
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	11
3. เด็กและสตรี	-
4. นโยบายรัฐ	5
5. สาธารณสุข	2
6. เกษตรกรรม	3
7. อุตสาหกรรม	4
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	-
9. เมืองและคน	-
10. ชชาติพันธุ์	1
11. โลกาวัดน์	1
รวม	32

รายละเอียดของเนื้อหาข่าวและข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าว มีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางสรุปเนื้อหาข่าวและการตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาข่าวเดือนมิถุนายน 2546

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
2 มิ.ย. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	นักวิชาการชี้รัฐกำลังถล่มลิ้ม ท่อก๊าซ เป็นเหตุไทยสูญเสียกว่าแปดหมื่นล้าน	นักวิชาการให้ความเห็นว่า รัฐบาลกำลังตั้งหุ้สร้างโครงการท่อส่งก๊าซ ทั้งที่ข้อมูลชี้ชัดว่าโครงการนี้ไม่ตอบสนองความต้องการใช้ไฟของภาคใต้ทำให้ไทยต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจ	- นายประสพ มี แต้ม นักวิชาการ ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	ประเด็นหลักของข่าวคือผลการศึกษาของทีมีวิจัยเรื่องปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ระบุว่าโครงการไม่ตอบสนองการใช้ไฟฟ้า ซึ่งทำให้ต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ในเรื่องมีการเสนอเสียงจากนักวิชาการเป็นสิ่งที่น่าสนใจข่าวประชาชนให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นการให้ข้อมูลแก่สาธารณะมากขึ้น เพื่อจะได้เป็นฐานข้อมูลในการทำความเข้าใจเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างชัดเจนขึ้น			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
6 มิ.ย. 46 เรื่อง สุราพื้นบ้าน จ.เชียงใหม่	สรรพสามิตเดินหน้าปราบเหล้าพื้นบ้าน ด้านคทท.แจงเหตุไม่ขึ้นทะเบียน	สรรพสามิตจังหวัดเร่งปราบเหล้าพื้นบ้าน ไม่เว้นแม้แต่ร้านยอดริมทาง ยืนยันเก็บภาษีสินค้าชนิดเดียวกัน อัตราต้องเท่ากัน ส่วนเครือข่ายเหล้าพื้นบ้านแห่งประเทศไทยชี้แจง ชาวบ้านยังไม่นำผลิตภัณ์ขึ้นทะเบียนเพราะการให้ข้อมูลของทางการลับสนและไม่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มสหกรณ์ เพราะไม่อิสระ	- นายนพพร ยอดตุง - นายประนอม เจริญภูมิ สรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ ที่ปรึกษาเครือข่ายเหล้าพื้นบ้านแห่งประเทศไทย	เน้นประเด็น สรรพสามิตจังหวัดไม่สนใจปัญหาและข้อเรียกร้องของกลุ่มผู้ผลิตสุราพื้นบ้านยังยืนยันทำตามกติกาเดิม
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม การเสนอดังกล่าวมีการพาดหัวข่าวค่อนข้างสนับสนุนฝ่ายสรรพสามิต แต่อย่างไรก็ตาม เมื่ออ่านข่าวทั้งหมดจะพบว่า ความหมกมุ่นของข่าวยังคงเน้นเสียงของผู้ที่เดือดร้อนจากการปราบปรามของฝ่ายสรรพสามิต			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
6 มิ.ย. 46 เรื่อง โรงโมหิน ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	ชาวแม่หอพระฮือต้านโรงโม แฉเชียงใหม่ คอนสตรัคชั่นลักไก่ขนย้ายวัตถุระเบิด	ชาวบ้านแม่หอพระ 1,000 คนเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ข้อมูลโรงโมหินลักไก่ขนย้ายวัตถุระเบิดเตรียมระเบิดหินแล้ว และชาวบ้านยืนยันให้จังหวัดยกเลิกโครงการและล้มปทานบัตรเหมืองหิน เพราะจะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชาวบ้าน ขณะที่อุตสาหกรรมจังหวัดยืนยันยังไม่อนุญาตให้โรงโมหินดำเนินการจนกว่าผลการศึกษาผลกระทบชัดเจน	- นายบรรจบ เรือนสุภา - นายมงคล จิตตะ - นายสุรพล มณีวรรณ - นายวันชัย พิพัฒน์สมุทร ตัวแทนชาวบ้าน ต.แม่หอพระ กำนัน ต.แม่หอพระ หัวหน้าฝ่ายอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อุตสาหกรรม จ.เชียงใหม่	เน้นประเด็น ชาวบ้านคัดค้านการสร้างโรงโมหิน เพราะจะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชาวบ้าน แต่โรงโมหินพยายามตักตักจะดำเนินการให้ได้
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานการชุมนุมยืนยันหนังสือและข้อเรียกร้องเท่านั้น			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
7 มิ.ย. 46 เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี	หวั่นเหมืองโปแตช ไม่มีเงินจ่ายค่าชดเชย ผู้ช่วย ท.ส.ยัน EIAขัดรัฐธรรมนูญ	บริษัทโปแตช APPCประสบปัญหาการเงินอย่างหนัก หดทวงหาเงินกว่า 200 ล้านบาทให้รัฐบาลไทยในการประกันความเสียหาย ความเสี่ยงจากการทำเหมือง ขณะที่นักวิชาการเตือนไม่ควรอนุญาตประทานบัตรให้กับบริษัทที่มีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง ขณะที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอให้แก้สัญญาที่ฝ่ายไทยเสียเปรียบ	- เอกสารรายงานไตรมาสแรก - นายสันติภาพ ศิริวัฒน์ไพบูลย์ - คณะทำงานแก้ไขปัญหา	ปี 2546 ของบริษัท APPC อาจารย์ประจำศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สถาบันราชภัฏอุดรธานีคณะทำงานแก้ไข ปัญหาข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองโปแตช	เน้นประเด็นว่า โครงการไม่มีหลักประกันใดที่จะชดเชย ความเสียหาย การรับประกันความเสี่ยงจากการทำเหมือง
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ขาดงบอุดหนุนมีลักษณะตั้งข้อสังเกต ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการไม่มีหลักประกันชดเชยความเสียหายจากการทำเหมือง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
8 มิ.ย. 46 เรื่อง สิทธิมนุษยชน	คำประกาศแห่งล้านนา ยันรัฐบาลทั่วโลกละเมิดสิทธิมนุษยชน	การประชุมภาคประชาชนด้วยสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เส้นทางสู่สังคมยุติธรรมที่ จ.เชียงใหม่ ได้ข้อสรุปว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นผลมาจากนโยบายการพัฒนาของรัฐบาลแต่ละประเทศ และการทำธุรกิจขององค์การการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งบริษัทข้ามชาติ ขณะที่เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซียเป็นตัวอย่งที่ชัดเจนของการละเมิดสิทธิมนุษยชน	- นางอลิษา หมานหลี - นายพิภพ ธงไชย - นายบัณฑิต อ่อนด้า	ชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย ที่ปรึกษาคณะกรรมการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย องค์การคักดีศรีมนุษยชนสากลประธานการจัดประชุม	เน้นประเด็นว่า ยังมีกรณีละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่เสมอทั่วโลก แม้จะมีกรรับรองหลักการสิทธิมนุษยชนแล้วก็ตาม
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ โดยขาดงบอุดหนุนเป็นการสรุปสาระจากการประชุมภาคประชาชน สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจกับเวทีสัมมนาภาคประชาชนเสมอเพราะได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่หลากหลายมาเสนอสู่สาธารณะ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
9 มิ.ย. 46 เรื่อง การละเมิดสิทธิมนุษยชน ในประเทศพม่า	นักศึกษาพม่าอดีตประธานสิทธิมนุษยชนยูเอ็น วอนทางทวงช่วย อองซานซูจี	นักศึกษาพม่าและนักรณรงค์ประชาธิปไตยในพม่ายื่นหนังสือถึงอดีต ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ เรื่องการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า และให้ช่วยเหลือนางอองซานซูจี	- นสปรานม สมวงศ์	ตัวแทนกลุ่มผู้เข้าพบอดีตประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ	เน้นประเด็นว่า มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่า แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการแก้ปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นโลกาภิวัตน์ การเสนอข่าวดังกล่าวมีความน่าสนใจเนื่องจากเป็นเรื่องประเทศเพื่อนบ้านในด้านสิทธิมนุษยชน แสดงถึงความสนใจของสำนักข่าวประชาธรรมที่เน้นเรื่องสิทธิของคนเป็นอย่างมาก				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
10 มิ.ย. 46 เรื่อง โรงไม่หิน ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	จัดผู้ว่า โรงไม่พวดาเนวิน	กลุ่มผู้สนับสนุนโรงไม่หินแม่แตงเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่งของ อุตสาหกรรมจังหวัดที่สั่งให้หยุดการดำเนินการ เพราะตำบลมีมติเห็นชอบไม่โครงการอีกทั้ง ชุมชนจะได้ประโยชน์จากค่าภาคหลวง ขณะที่ฝ่ายคัดค้านยังไม่ข้อเสนอยังไม่มีการ ประชุมชาวบ้าน ส่วนรายชื่อชาวบ้านที่กลุ่มสนับสนุนอ้างเป็นมติที่จริงเป็นผู้รับเงินจากเจ้าของ โครงการ ไม่เป็นมติเพราะไม่มีการประชุมชาวบ้านในโครงการนี้	- นายสุคำ ซ่อเสวาร์ภี และ นายสุพงษ์ ศรีพอก - นายเรืองศักดิ์ ศิริ - นายวิลาศ ธิมา - นายสุวัฒน์ ต้นพิพัฒน์	แกนนำชาวบ้านผู้สนับสนุนโครงการ ผู้ใหญ่บ้าน ม. 5 ต.แม่หอพระ ฝ่ายสนับสนุน แกนนำชาวบ้านฝ่ายคัดค้าน ผู้ว่าราชการ จ. เชียงใหม่	เน้นประเด็น กลุ่มผู้สนับสนุนโครงการเรียกร้อง ให้ดำเนินโครงการโรงไม่หินต่อไป กลุ่มผู้คัดค้าน ต้องยอมรับมติของตำบล
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ขาดงบอุดหนุนมีลักษณะตั้งข้อสังเกต ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการไม่มีหลักประกันชดเชยความเสียหายจากการทำเหมือง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
11 ม.ย. 46 เรื่อง ไร่หมุนเวียน จ.เชียงใหม่	ป่าไม้แป๊ะไตแผนเฉพาะกิจมุ่งจัดการไร่หมุนเวียน ชัดเจนวิจัยต้นเหตุชาวบ้านรุกป่า	เจ้าหน้าที่ป่าไม้เตรียมจัดการชาวบ้านที่ไร่หมุนเวียน ซึ่งนักวิจัยไร่ หมุนเวียนที่ รมว. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น ต้นเหตุชาวบ้านบุกรุกป่า ขณะที่นักวิชาการ ม.เชียงใหม่ยืนยัน งานวิจัยเป็นกลาง ชาวบ้านมิได้บุกรุกป่า ส่วนเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร ภาคเหนือตั้งข้อสังเกต อาจเป็นเรื่องการเมืองผลประโยชน์	- นายพิศาล วสุวานิช - นายสุรพล ตาค้า - ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี	ผอ.สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16 ที่ปรึกษาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรภาคเหนือ นักวิชาการประจำคณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ นักวิจัยโครงการศึกษาระบบการผลิตแบบไร่ หมุนเวียน	เน้นประเด็น เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยังไม่เข้าใจเรื่องการ ปลูกพืชไร่หมุนเวียน จึงเตรียมจัดการกับ ชาวบ้านโดยอ้างชาวบ้านบุกรุกป่า
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวดังกล่าวเป็นชาวต่อเนื่อง มีความน่าสนใจที่ฝ่ายราชการมีความเห็นไม่ตรงกับรัฐมนตรีที่มีงานวิจัยไร่หมุนเวียน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
11 มิ.ย. 46 เรื่อง เหมืองลิคไนต์ อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่	กฟผ. - จังหวัดเชียงใหม่มีใช้ชื่อเอ็นจีโอเป็นอนุกรม เหมืองเวียงแหงชี้แจงข้ออ้างหวังสร้างความชอบธรรม	กฟผ. และจังหวัดเชียงใหม่เอาข้อเอ็นจีโอสิ่งแวดล้อม นักวิชาการม.เที่ยงคืนและชาวบ้านเวียงแหงเป็นอนุกรมการ ประสานงานโครงการพัฒนาเหมืองถ่านหินเวียงแหงหวังสร้าง ความชอบธรรมดำเนินโครงการ ขณะทีม.เที่ยงคืนแถลงเป็นการ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ส่วนคนเวียงแหงยืนยันไม่ต้องการเหมือง ลิคไนต์	- นายมนตรี จันทวงศ์ - นางสุชาดา จักรพิสุทธิ์ - นายพยอม อามรณ์	ผู้ประสานงานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ จ.เชียงใหม่ คณะกรรมการ ม.เที่ยงคืน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแหง อ.เวียงแหง	เน้นประเด็น กฟผ.พยายามจะดำเนิน โครงการเหมืองแร่ลิคไนต์ทุกวิถีทาง โดยไม่ สนใจความถูกต้องและเสียงของประชาชนใน พื้นที่
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยชาวดังกล่าวมีลักษณะเปิดเผยพฤติกรรมไม่โปร่งใสในการผลักดันโครงการ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
12 มิ.ย. 46 เรื่อง กล้วยไม้ป่า จ.นครศรีธรรมราช	นครศรีฯ หวั่นกล้วยไม้ป่าสูญพันธุ์ เหตุจากลัมปะทอนระเบิดหิน	ชาว อ.ทิวไร จ.นครศรีธรรมราช เป็นห่วงกล้วยไม้ป่าหมดป่า แล้วจะไม่มีอาชีพ วิกฤติกล้วยไม้ป่าช่วง 10 ปีนี้ กล้วยไม้ป่าลดฮวบจาก 60 - 70 ชนิด เหลือเพียง 10 - 20 ชนิด เพราะลัมปะทอนระเบิดหิน	- นายเทียน คงยุทธ์	ชาวบ้านหมู่ที่ 6 ต.ทรายขาว อ.ทิวไร จ.นครศรีธรรมราช	เน้นประเด็นว่า การลัมปะทอนระเบิดหินเป็นสาเหตุ หลักทำให้กล้วยไม้ป่าสูญพันธุ์
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ชาวดังกล่าวเป็นการเสนอเสียงจากชาวบ้านผู้เป็นห่วงในสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ประเด็นหลักของเรื่องคือ การชี้ให้เห็นว่าโครงการอุตสาหกรรมมักทำลายสิ่งแวดล้อมแต่ก็ไม่มีฝ่ายรัฐให้ความสนใจ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
13 มิ.ย. 46 เรื่อง สวนลัมปะทอนที่สาธารณะ	ไวสวนลัมปะทอนรุกกล้าเหมือน สาธารณะแย่งน้ำชาวบ้าน ยังจัดการขั้น เด็ดขาด	ชาวฝั่งร่องเรียนสวนลัมปะทอนรุกกล้าเหมือนสาธารณะ สร้างอ่างเก็บน้ำ ครอบเหมือง แย่งน้ำชาวบ้านไปใช้ เจ้าของสวนรีบปักแล้วแต่ยังไม่ แก้ปัญหา และยังรุกพื้นที่สาธารณะเพิ่มไปเรื่อยๆ ทำให้ปลัดอำเภอฝาง ต้องช่วยไกลเกลี่ยให้เจ้าของสวนแก้ปัญหาใน 1 เดือน	- นายเทียน หนองหิน - นายจันทร์ หนองหิน - นายบัณฑิต จิระวัฒนากุล - นายวิจิตร หลังสัน	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 17 ต.เวียง อ.ฝาง ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 บ้านสันทรายกองน้อย ต.เวียง อ. ฝาง ประธานกรรมการบริษัทเชียงใหม่ ธนาธร ปลัดอำเภอฝาง	เน้นประเด็น นายทุนมักเอาเปรียบชาวบ้าน และมักเพิกเฉยต่อข้อเรียกร้องของชาวบ้าน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยชาวดังกล่าวมีลักษณะเป็นชาวร่องเรียนข้อเสนอของชาวบ้านเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
13 มิ.ย. 46 เรื่อง การศึกษา	ปรับความเข้าใจครูยอมรับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียน สหกรณ์ฯ ครูเข้าใจผิดและไม่ระบุเบียบกระทรวงฯ	สหกรณ์ฯ ความและกระทรวงศึกษาธิการร่วมประชุมปรับความเข้าใจ ให้ โรงเรียนยอมรับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียน เพราะจากสถิติเด็กไร้สัญชาติมี โอกาสเรียนเพียงแค่ 1 หมื่นรายจากจำนวน 6 หมื่นราย เนื่องจากครูไม่รู้ ระเบียบของกระทรวงและกลัวจะเป็นการให้ที่หักพังแก่ผู้หลบหนีเข้าเมือง	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก ประธานคณะกรรมการด้านชนชาติ ผู้ไร้ สัญชาติ และผู้พลัดถิ่น สหกรณ์ฯ ความ	เน้นประเด็นว่า สถานศึกษาไม่เข้าใจ เรื่องสิทธิเท่าเทียมกัน ของเด็กไร้สัญชาติกับเด็กทั่วไป ทำให้เป็นการตัดโอกาส ทางการศึกษาของเด็กกลุ่มนี้
ข้อสังเกต	ประเด็นชาติพันธุ์ ชำดั่งกล่าวมีลักษณะเป็นรายงานการประชุมหรือทำความเข้าใจไม่ปรุหาที่เกดขึ้นเท่านั้น			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
16 มิ.ย. 46 เรื่อง โรคเอดส์	ไทยเตรียมประชุมเอตส์นานาชาติ หวังผู้ติดเชื้อทุกคนเข้าถึงยา	ประเทศไทยเตรียมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเอตส์นานาชาติปี 2547 เน้นผู้ติดเชื้อเข้าถึงยา เพราะที่ผ่านมารัฐบาลหลายประเทศ ไม่สนใจช่วยเหลือผู้ติดเชื้อรายได้น้อย ขณะที่ต้านไวรัสมีราคาแพงและมีปัญหาสิทธิบัตร ทำให้ผู้ป่วยจำนวนมากเข้าไม่ถึง	- นางจันทวีภา อภิสุข ผู้ประสานงานการจัดประชุม นานาชาติเรื่องโรคเอดส์	เน้นประเด็นการประชาสัมพันธ์ จุดประสงค์หลักของการประชุมคือ ให้ผู้ป่วยทุกคนได้รับการรักษา
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข โดยข่าวนี้มีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
16 มิ.ย. 46 เรื่อง เจ้าหน้าที่ป่าไม้ จับชาวบ้าน จ.แม่ฮ่องสอน	จับชาวแม่ฮ่องสอนทำไร่เพิ่มอีก 6 ราย นักวิชาการมช.เตรียมแถลงได้ป่าไม้	เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์นำกำลังเข้าจับกุมชาวบ้าน บ้านน้ำงู 6 ราย โดยอ้างว่าชาวบ้านทำไร่อยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่า แต่ชาวบ้านยืนยันเป็นที่ทำไร่เก่า ขณะที่นักวิชาการ ม.เชียงใหม่เตรียมแถลง ตอบโต้ป่าไม้กรณีบอกงานวิจัยไร่หมุนเวียนเป็นต้นเหตุชาวบ้านบุกรุกป่า	- นายอานี ปางทู่ - นายไชยา ประหยัด ทรัพย์ ผู้ใหญ่บ้านห้วยอี ต.ห้วยปูปลิง อ.เมือง จ. แม่ฮ่องสอน ประธานกรรมการบริหาร อบต.ห้วยปูปลิง	เน้นประเด็น ห้ามจับกุมชาวบ้านก่อนจะ ตรวจสอบว่าเป็นพื้นที่ชาวบ้านทำไร่มาแต่ เดิมก่อนประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ จริงหรือไม่
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกรรม ชำดั่งกล่าวจากการพาดหัวมีลักษณะให้นำหนักความชอบธรรมที่เจ้าหน้าที่อุทยาน แต่อย่างไรก็ตามเนื้อความโดยรวมแสดงถึงความไม่เข้าใจของเจ้าหน้าที่ในเรื่องสิทธิชาวบ้าน			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
17 มิ.ย. 46 เรื่อง ปฏิรูประบบสุขภาพ จ.สงขลา	ซีพยาบาลวิชาชีพระจุกตัวโรงพยาบาลใหญ่ สวนทางปฏิรูประบบสุขภาพ	แพทย์ประจำโรงพยาบาล อ.จะนะ จ.สงขลา รายงานสถานการณ์การกระจายบุคลากรด้าน พยาบาลว่า ปัจจุบันมีลักษณะรวมศูนย์ ไม่สามารถกระจายไปยังโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศได้ ควรแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการสร้างโรงพยาบาลให้พอเหมาะกับพื้นที่ กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึง	- นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ แพทย์ประจำโรงพยาบาล อ.จะนะ จ.สงขลา	ประเด็นหลักของข่าวคือ ไม่มีแพทย์และพยาบาล ประจำโรงพยาบาลชุมชนเพียงพอ เพราะบุคลากรไป จุกตัวที่โรงพยาบาลศูนย์ขนาดใหญ่
ข้อสังเกต	ประเด็นสาธารณสุข โดยชำดั่งกล่าวเป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอของบุคคลที่คลุกคลีกับปัญหา			

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 มิ.ย. 46 เรื่อง ทะเลสาบสงขลา	ซี ครม.เร่งรีบบูมตึง 4.2 ล้าน พัฒนาทะเลสาบเน้นใช้เงินมากกว่าสร้างจิตสำนึก	กรม.อนุมัติงบ 4,200 ล้านพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบแบบบูรณาการปี 2547 - 2550 สำหรับโครงการเร่งด่วนและเร่งสร้างถนนโลกลิ่ง - หัวป่า พร้อมเรือถอนเครื่องมือประมงทุกชนิดภายใน 3 เดือนรวมถึงให้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนา ขณะที่ภาคประชาชนมองว่า รัฐเร่งทำแผนแม่บทเกินไป หัวป่าผ่านงบประมาณมากกว่าสร้างจิตสำนึก	- นายประพันธ์ ปัญญาชาติรักษ์ - นายประยูร ชูทอง - นายหมัด แสละ เส้นลิหมัน	รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แกนนำภาคประชาชน จ.พัทลุง อดีตนายกทะเลสาบสงขลา แกนนำภาคประชาชน	เน้นประเด็นว่า กรม.อนุมัติงบประมาณพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบแล้วแต่ชาวบ้านยังมองว่า แผนแม่บทยังขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ชาวตั้งกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมของคณะรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตามสำนักข่าวประชาธรรมเน้นเสียงจากภาคประชาชนที่พูดถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นตนเอง				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
18 มิ.ย. 46 เรื่อง ค่าเลือกตั้งซ่อม จ.สุรินทร์	คนสุรินทร์ยื่นสว.ลาออกต้องจ่ายค่าเลือกตั้งซ่อม ครป.ชี้เป็นวิกฤตการเมืองตัวแทน	คณะกรรมการรณรงค์ประชาธิปไตย(ครป.)จ.สุรินทร์ และนักวิชาการ แถลงผลการสำรวจความเห็นคนท้องถิ่นต่อการลาออกของสมาชิกวุฒิสภา จ.สุรินทร์ว่า ชาวสุรินทร์เชื่อว่าผลประโยชน์แอบแฝงและยื่นยื่น สว.ลาออกต้องจ่ายค่าเลือกตั้งซ่อม และครป.ยังเป็นตัวอย่างนักการเมืองที่ฉ้อฉล สะท้อนวิกฤตการเมืองระบบตัวแทน	- นายเอียด ตีพูน - นายดำเกิง โถทอง	ประธาน ครป. จ. สุรินทร์ นักวิชาการท้องถิ่น จ. สุรินทร์	เน้นประเด็นว่าสมาชิกวุฒิสภาลาออกเป็นเรื่องไร้อุดมการณ์ทางการเมือง ต้องรับผิดชอบและต้องจ่ายค่าเลือกตั้งซ่อม
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ชาวตั้งกล่าวเป็นการแถลงผลสำรวจประชามติเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
19 มิ.ย. 46 เรื่อง นายทุนบุกกรุบาย จ.กระบี่	ชาวบ้านตั้งแคมป์ในที่ดินนายทุนสวนปาล์ม ยืนยันที่กว่าหมื่นไร่ไม่ไปรังไร	ชาวบ้านตรวจสอบที่ดินนายทุนสวนปาล์มที่บุกกรุกกว่าหมื่นไร่ โดยชาวบ้าน 500 คนตั้งแคมป์ในที่ดินกระตุนเจ้าหน้าที่ป่าไม้และที่ดินตรวจสอบการครอบครองที่ดินโดยเร็ว และชาวบ้านเปิดเผยพบเอกสารจากสำนักงานป่าไม้ระบุสัญญาเช่าหมดตั้งแต่ปี 2543 และอนุญาตให้เช่าเพียง 450 ไร่	- นายสมเกียรติ โกฏิกุล - นางบุญลือ อารีทาน	ชาวบ้านหมู่ 10 ต.ปลายพระยา จ.กระบี่ ชาวบ้าน อ.ปลายพระยา	เน้นประเด็นการตั้งข้อสังเกตถึงความทุจริตทั้งของฝ่ายนายทุนและรัฐที่อาจแบ่งผลประโยชน์กันจากการบุกกรุกป่าซึ่งผิดกฎหมาย
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง การเสนอข่าวในเรื่องนี้เป็นารายงานกิจกรรมของประชาชนในการรวมตัวกดดันให้ตรวจสอบความทุจริตของนายทุนและรัฐที่อาจทำผิดกฎหมาย				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่นำเสนอ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
19 มิ.ย. 46 เรื่อง ไร่หมุนเวียน	นักวิชาการได้ป่าไม้ อัดงานวิจัยไร่หมุนเวียนชี้ไร่หมุนเวียนที่ไล่จับชาวบ้านไม่เป็นธรรม	นักวิชาการ ม.เชียงใหม่ ตอบโต้การกล่าวหาทางวิจัยไร่หมุนเวียนเป็นต้นเหตุชาวบ้านบุกกรุกป่าว่า เจ้าหน้าที่รัฐขาดความเข้าใจข้อเท็จจริงในพื้นที่และเรียกร้องให้สังคมตรวจสอบการไล่จับชาวบ้านโดยไม่เป็นธรรม ขณะที่ชาวบ้านหมดความมั่นใจการทำมาหากินและการดำรงชีวิตแล้ว	- นายอานันท์ กาญจนพันธุ์และดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี - นายเศรา โสทองเพริศ	ทีมวิจัยระบบเกษตรแบบไร่หมุนเวียนและนักวิชาการคณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ ชาวป่าเกาะญอ บ้านห้วยอีค่าง ต.แม่วิน อ.แม่วาง จ. เชียงใหม่	เน้นประเด็น เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจข้อเท็จจริง มีอคติและไม่ให้ความสำคัญต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มุ่งเน้นปราบปรามโดยอ้างกฎหมายด้านเดียว
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ชาวตั้งกล่าวเป็นข่าวต่อเนื่องโดยเสนอเสียงโต้ตอบของนักวิชาการและชาวบ้านที่ไม่เห็นด้วยกับฝ่ายป่าไม้				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
23 มิ.ย. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	ซีรัฐบาลท่าเกินกว่าเหตุใช้เงินภาษี ปชช. คุ้มครองนายทุนท่อก๊าซ	องค์การประชาชนทั่วประเทศโจมตีนายกรัฐมนตรีที่ส่งกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มเข้าไปในพื้นที่ที่มี ปัญหา การก่อสร้างโรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย โดยระบุว่าใช้เงินภาษีประชาชน คุ้มครองนายทุนและพร้อมสนับสนุนชาว อ. จะนะชุมนุมอย่างสันติตามรัฐธรรมนูญ	- นางจินตนา แก้วขาว ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม บ้านกรูด - นายสมศักดิ์ โยอินชัย คณะกรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	ประเด็นหลักของข่าวคือ รัฐบาลไม่ฟังความต้องการที่แท้จริง ของประชาชน แต่มุ่งหวังจะดำเนินโครงการอย่างเต็มที่ด้วยการ การกดดันและพยายามสร้างความชอบธรรมให้ตนเอง
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง โดยข่าวเรื่องท่อก๊าซไทย - มาเลเซียเป็นเรื่องที่มีปัญหายาวนาน จุดสำคัญของการเสนอข่าวที่ผ่านมามีโดยตลอดคือรัฐบาลไม่ฟังเสียงประชาชน แต่พยายามจะผลักดันโครงการให้สำเร็จ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
24 มิ.ย. 46 เรื่อง พ.ร.ก. ก่อการ ร้าย	หลายฝ่ายชี้พ.ร.ก. ก่อการร้ายย้อนยุค เผด็จการ เตือนสติไม่ต้องตามกัน อเมริกา	หลายฝ่ายชี้พระราชกำหนดก่อการร้ายย้อนยุคเผด็จการ เปิดช่องฝ่ายรัฐ ใช้อำนาจเผด็จการทำลายเอ็นอีโอ นักวิชาการและชนวนการประชาชน เตือนรัฐบาลตั้งสติให้ดี อย่ามั่วแต่มุ่งผลประโยชน์การค้าจากอเมริกา ขณะที่สภาพความรุนแรงขัดรัฐธรรมนูญ ยืนยันมีกฎหมายเพียงพอ แล้วที่จะจัดการปัญหา	- นายสุริชัย หวันแก้ว นักวิชาการคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - นายจรรยา เพชรรัตน์ นักวิชาการคณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี.สงขลานครินทร์ หาดใหญ่ - นายวิบูลย์ เชื้อชุมพล เลขาธิการอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ	ข่าวเน้นประเด็นการวิพากษ์การออก พ.ร.ก. ก่อการ ร้ายว่าจะเป็นการลดทอนสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวดังกล่าวเป็นการวิพากษ์นโยบายรัฐบาลจากนักวิชาการ ซึ่งสำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจที่จะเสนออย่างสม่ำเสมอ			

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
24 มิ.ย. 46 เรื่อง ตรวจสอบโครงการส่งเสริม การท่องเที่ยว จ. เชียงใหม่	ชาวเชียงใหม่พร้อมพลังตรวจสอบ 2 อภิเษกโครงการขายการท่องเที่ยว	ชาวเชียงใหม่พร้อมพลังตรวจสอบ 2 โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซาฟารีไนท์และกระบะเข้าดอย หลวง ยืนยันไม่คัดค้านส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่ต้องการรูปแบบที่เหมาะสม ไม่ใช่เลือกประโยชน์ เศรษฐกิจแต่ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมและเตรียมเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น	- นายนิคม พุทธา - นายชัยพันธ์ ประกาสะวัต - นายศิริชัย นฤมิตรราชการ	ผอ.โครงการลุ่มแม่ปิงตอนบน ผอ.สถาบันเพื่อสิทธิชุมชน ชมรมเพื่อเชียงใหม่	เน้นประเด็นว่า โครงการต้องรับฟังความ คิดเห็นของประชาชนและต้องคำนึงถึง สิ่งแวดล้อม มิใช่มุ่งหวังผลด้านเศรษฐกิจเพียง อย่างเดียว
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวดังกล่าวแสดงถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น เรื่องสิทธิการจัดการทรัพยากรในชุมชนของตน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
24 มิ.ย. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	จะระหวั่นถูกกลั่นแกล้งใช้วิธีสกปรก บิบบิให้ออกจากที่ดิน เดินหน้าท่อก๊าซ	สภาพความไม่กล้าใจชาวจะนะและซีรัฐบาลไม่ควรใช้กำลังตำรวจ เพราะจะเป็นการช่วยให้ สถานการณ์รุนแรง ขณะที่กลุ่มผู้คัดค้านให้ข้อมูลว่า อบต. ต. ลี้ยังไม่มีอนุมัติการใช้พื้นที่ตั้งโรง แยกก๊าซ ส่วนชาวบ้านที่ไม่ยอมขายที่ดินกลับถูกบริษัทผู้ดำเนินการกลั่นแกล้ง ด้านบริษัท ผู้ดำเนินการยืนยันต้องทำเสร็จในปี 2548	- นายदनัย อนันตโย - นางอาลิษา หนานละ - นางอารียะ มะเด - นายอานวย ลายไม้	อุปนายกฝ่ายกิจการพิเศษ สภาทนายความ แกนนำกลุ่มผู้คัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซและ โรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย ชาวบ้านในพื้นที่ หัวหน้าหน่วยประชาสัมพันธ์และมวลชนสัมพันธ์ ของบริษัทที่ ที เอ็ม ผู้ดำเนินการก่อสร้าง	เน้นประเด็นว่า รัฐบาลยังตั้งต้นที่จะเดินหน้า โครงการทุกรูปแบบ ทั้งที่มีเสียงคัดค้านจากหลาย ฝ่ายให้ทบทวนและชะลอโครงการ
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เรื่องดังกล่าวสำนักข่าวประชาธรรมติดตามอย่างต่อเนื่องและเน้นการเสนอความไม่ชอบมาพากลที่จะผลักดันโครงการทุกรูปแบบ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
25 มิ.ย. 46 เรื่อง แผนจัดการลุ่มน้ำปิง	แผนจัดการน้ำปิงใกล้ความจริงใช้ขบ 1.2 แสนล้าน ชาวบ้านห่วงห้องดินไม่มีอำนาจจัดการน้ำ	แผนจัดการน้ำลุ่มน้ำปิงใกล้เสร็จ ใช้ขบรวม 1.2 แสนล้านบาท เพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยแผนเน้นพัฒนาโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่และกลาง 61 โครงการ และตั้งเป้าทำน้ำประปาหมู่บ้าน 1,208 หมู่บ้านใน 5 ปี ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำยังระดมการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ขณะที่ตัวแทนชาวบ้านกลัวห้องดินไม่มีอำนาจจัดการน้ำ	- นายสรวิชัย ชิวประเสริฐ - นายปริญญา ปานทอง - นายชวลิต วัชรศิลป์ - นายพรมมา เก่งกล้า	ตัวแทนกรมทรัพยากรน้ำ รองผู้ว่าราชการ จ. เชียงใหม่ วิศวกรหัวหน้าโครงการ ก้านัน ต.แม่ณะ อ.เชียงดาว จ. เชียงใหม่	เห็นประเด็นว่าแผนการจัดการลุ่มน้ำปิงใกล้เสร็จแล้วและแผนนี้จะสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำได้ โดยทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานความคืบหน้าของแผนการจัดการลุ่มน้ำปิงจากฝ่ายวางแผนเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
25 มิ.ย. 46 เรื่อง วิทยุชุมชน	พลิกโฉมดี ครม.ทำหมันวิทยุชุมชนให้ กรมประชาสัมพันธ์ร่างหลักเกณฑ์	คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.)และสหพันธ์วิทยุชุมชนเข้มติกรม. 24 มิ.ย. แบ่งรับแบ่งสู้วิทยุชุมชน ไม่เปิดให้ประชาชนมีสถานีวิทยุชุมชนแม้จะให้เร่งตั้งกลส. แต่กลับให้กรมประชาสัมพันธ์ร่างหลักเกณฑ์ชั่วคราวศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้อวิทยุชุมชน และไม่แน่ใจว่าจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมร่างหลักเกณฑ์ด้วยหรือไม่	- นส.สุกัญญา กลางณรงค์ - นายวิเชียร คุณตวัส - นางสุภาพร โพธิ์แก้ว	เลขาธิการ คปส. ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เห็นประเด็นว่ารัฐบาลยังสับสนและไม่มี ความจริงใจในการมีวิทยุชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นนโยบายรัฐ ข่าวดังกล่าวเป็นการวิพากษ์ผลการประชุมคณะรัฐมนตรี โดยองค์กรภาคประชาชนและนักวิชาการซึ่งสำนักข่าวประชาธรรมเสนอเพื่อให้สาธารณะได้เป็นฐานข้อมูลในการทำความเข้าใจเหตุการณ์ได้รอบด้านขึ้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 มิ.ย. 46 เรื่อง นายทุนบุกกราบ จ.กระบี่	หน่วยงานรัฐเพิกเฉย ไม่ตรวจสอบที่ดินกระบี่ ชาวบ้านยื่นคำร้องกระทรวงทรัพยากรฯตรวจสอบ	ชาวบ้านบุกหลักตรวจสอบที่ดินสวนป่าลุ่มของนายทุน ขณะที่หน่วยงานรัฐเพิกเฉยไม่ตรวจสอบที่ดิน และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยอมรับยังไม่แต่งตั้งคณะทำงานระดับพื้นที่ แก้ปัญหาเช่าที่ดินในเขตป่า	- นายจตุพร พรหมพันธุ์ - นายวิชาญ เพชรรัตน์	ที่ปรึกษากรม.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวแทนเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคใต้	เห็นประเด็นว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดลงมา แก้ปัญหาตรวจสอบเรื่องนายทุนบุกกราบทั้งที่ มีการร้องเรียนไปแล้ว
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานกิจกรรมภาคประชาชนที่เกิดขึ้นเท่านั้น				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ	
26 มิ.ย. 46 เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย	กลุ่มชาวพุทธ - คริสต์ - มุสลิม ลง จะนะ หวังภาครัฐใช้สันติวิธีแก้ปัญหา	กลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ - คริสต์ - มุสลิมจะลงพื้นที่ อ.จะนะและจะขอเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาและผู้บังคับการตำรวจภูธร เพื่อยื่นหนังสือขอให้ใช้หลักเมตตาธรรม ขั้นตอนธรรมและสันติวิธี แก้ปัญหา ด้านบริษัทผู้ดำเนินการกล่าวว่า สามารถสร้างได้ แม้ชาวบ้านไม่ยอมขายที่ดิน เพราะบริษัทต้องการซื้อไว้เป็นพื้นที่กินขนเท่านั้น	- พระกิตติศักดิ์ กิตติโสภณ - บาทหลวงวิชัย โภคทวี - นายสมเดช มัสแหละ - นายเพิ่มศักดิ์ ชิววิวัฒน์	ตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ ประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรม และสันติตัวแทนชาวคริสต์ เลขาธิการสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัททรานส์ไทย - มาเลเซีย(ประเทศไทย)	เห็นประเด็นการเรียกร้องให้แก้ปัญหาอย่างสันติ วิธีใช้ความเข้าใจและอย่าละเมิดสิทธิประชาชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง เรื่องท่อก๊าซไทย - มาเลเซียมีนัยยะสำคัญของการเสนอข่าวคือการให้ฟังเสียงประชาชนว่าต้องการหรือไม่ มีใช้มุ่งจะผลักดันโครงการทุกวิถี				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
27 มิ.ย. 46 เรื่อง โรงไฟฟ้าพลังเกลบ จ.นครปฐม	โรงไฟฟ้าพลังเกลบผุนครปฐม ห้วยคึกแย่ง เกลบ	เกษตรกรกลัวจะมีการแย่งเกลบระหว่างการทำปุ๋ยชีวภาพของ เกษตรกรกับการสร้างโรงไฟฟ้า ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าพลังเกลบ	- นายสุธรรม จันทร์อ่อน	รองประธานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม	ประเด็นหลักของข่าวคือ การก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังเกลบเป็นการแย่ง เกลบของเกษตรกรและโรงไฟฟ้าก็ได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับชุมชน
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง ข่าวดังกล่าวเป็นการตั้งข้อสังเกตต่อเหตุการณ์ว่า อาจนำไปสู่ปัญหาในอนาคต				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
28 มิ.ย. 46 เรื่อง เหมือนแร่ ลิกไนต์เวียงแหง จ. เชียงใหม่	ร้องสอบนายอำเภอชาวชาวบ้านเวียง แหง สกน.จ.แก๊ทดินทำกินในเขตป่า	ชาวเวียงแหงร้องเรียนว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ ตรวจสอบนายอำเภอที่สนับสนุนโครงการนี้และชาวบ้านค้าน เหมือง ขณะที่สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ(สกน.)เร่งให้กระทรวง แก้ปัญหาที่ดินทำกินในเขตป่าเพราะชาวบ้านถูกหน่วยงานราชการข่มขู่ หนัก	- นายศรีชน จันดำ - นายสมเกียรติ ใจงาม - นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์	อดีตผู้ใหญ่บ้านม่วงปอก ต.แสนไห อ.เวียง แหง คณะกรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ รพว. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เน้นประเด็นว่าโรงไฟฟ้าดังกล่าวจะทำให้เกิดผลกระทบต่อ สุขภาพสิ่งแวดล้อมและปริมาณไฟฟ้าสำรองของประเทศยังมี พอเพียงดังนั้นจึงไม่ควรสร้างแต่หน่วยงานก็ไม่สนใจที่จะ แก้ปัญหา
ข้อสังเกต	ประเด็นเกษตรกร ชาวเหมืองแร่ลิกไนต์ที่อ.เวียงแหง สำนักข่าวประชาธรรมติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยมีการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายที่คัดค้านอย่างครบถ้วน				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
30 มิ.ย. 46 เรื่อง การคมนาคม อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน	ปายเดือดร้อน นายทุนดูดทรายขายจนดลิ่งพัง หน่วยงานรัฐอ้างถูก กม.	ชาวบ้าน อ.ปายเดือดร้อนจากการที่นายทุนดูดทรายขายจนดลิ่งพัง ทำลายเส้นทางสัญจรของ ชุมชน ขอให้ยุติโครงการเพราะกระทบสิ่งแวดล้อม ขณะที่หน่วยงานรัฐอ้างนายทุนทำถูก กฎหมาย ไม่สามารถช่วยชาวบ้านได้	- นายอำพัน ปรีชญากิจชัยกุล - นายดวงคำ ลอยดู	ชาวบ้าน อ.ปาย ประธานประชาคมบ้านแม่ปิง อ.ปาย	เน้นประเด็นนายทุนเอาเปรียบละเมิด สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน แต่ไม่มี หน่วยงานใดเข้าจัดการได้
ข้อสังเกต	ประเด็นสิ่งแวดล้อม ข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานรัฐ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง		การให้ความสำคัญ
30 มิ.ย. 46 เรื่อง เหมือนแร่ไปแดช จ.อุดรธานี	คนเมืองอุดรา ร้อยละ 66 ต้องการมีส่วนร่วมพิจารณา ประธาาบัตรเหมืองไปแดช	กลุ่มอนุรักษ์ดินรรณงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่คนในเมืองอุดรธานีทราบเกี่ยวกับผลกระทบของคค รกรเหมืองแร่ไปแดชและประชาชนร้อยละ 66.76 ต้องการมีส่วนร่วมในการพิจารณา ออกประทานบัตร ขณะที่สว.อุดรธานีบอก ผู้มีอำนาจไม่ต้องอ้างว่าคนส่วนน้อยต้องเสียสละ อย่าสนใจตัวเลขเศรษฐกิจมากกว่าวิถีชุมชน	- นางนิสิต ศักยพันธ์ - นายโสภณ สุภาพงษ์ - นายสุพจน์ นามอุตวงษ์	ผู้ประสานงานคณะศิษษาและติดตาม โครงการเหมืองแร่ไปแดช จ.อุดรธานี วุฒิสมาชิก จ.อุดรธานี ประธานชุมชนบ้านเตื่อ	เน้นประเด็นว่าประชาชนต้องการมีส่วนร่วม พิจารณาโครงการเหมืองไปแดช เพราะโครงการมี ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของพวกเขา
ข้อสังเกต	ประเด็นอุตสาหกรรม ข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานผลการสำรวจประชามติ รวมถึงยังเน้นเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องดังกล่าวอยู่เสมอ				

วัน เดือน ปี	พาดหัว	สาระที่น่าสนใจ	แหล่งข่าว - ตำแหน่ง	การให้ความสำคัญ
30 มิ.ย. 46 เรื่อง เหมืองแม่เมาะ จ.ลำปาง	โหวตประชามติเปิดเหมืองใหม่แม่เมาะ ชาวบ้านไม่ต้องการ	เวทีประชาคมหมู่บ้านห้วยคิงได้ข้อสรุป ชาวบ้านไม่ต้องการเปิดเหมืองเฟส 6 เพราะกลัวผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมและเรียกร้องให้นายอำเภอวางตัวเป็นกลางและเป็นธรรมกับทั้งชาวบ้านและกฟผ. ขณะที่ม็อบรายงานว่า จะมีการเปิดเหมืองเพิ่มขึ้นอีก 12 แปลง	- นายวรุตม์ เบ็ญจวัน - นายสุพจน์ ทอมชื่น ชาวบ้านห้วยคิง อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง นายอำเภอแม่เมาะ จ.ลำปาง	เห็นประเด็นเสี่ยงจากชาวบ้านในพื้นที่ สรุปว่าไม่ต้องการให้ กฟผ. เปิดพื้นที่เหมืองแห่งใหม่
ข้อสังเกต	ประเด็นความขัดแย้ง การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานผลสรุปจากเวทีประชาคมของชาวบ้านในพื้นที่เท่านั้น			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นข่าวที่น่าสนใจ

เดือนมิถุนายน : สวนลัม

การทำสวนลัมแปลงขนาดใหญ่ในเขตต้นน้ำ พื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อ.ฝาง แม่เอย ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ กลายเป็นประเด็นระดับชาติ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกสวนลัมอย่างไร้ขีดจำกัด จนถึงปัจจุบัน รวมพื้นที่เป็นจำนวนนับแสนไร่ จนส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ทั้งในเรื่องสุขภาพ การบุกรุกพื้นที่ป่าสาธารณะ และการใช้น้ำ ภายใต้การผลักดันของนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผลทำให้มติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 9 ก.ย. 46 มีมติให้แก้ไขปัญหสวนลัมอย่างเร่งด่วน ภายใน 6 เดือน โดยมีแนวทางคือ ประกาศกิจการสวนลัมเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข 2535 (มาตรา 8 และ 31) และให้ออกประกาศให้พื้นที่ อ.ฝาง แม่เอย และ ไชยปราการ เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม 2535 (มาตรา 43)

แนวทางที่ผ่านความเห็นชอบจาก ค.ร.ม.ดังกล่าว ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่กำลังดำเนินการ ซึ่งมี การกำหนดแนวทางเพิ่มเติมคือ

1. การประกาศให้กิจการสวนลัมเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
2. ประกาศให้พื้นที่ อ.ฝาง แม่เอยและไชยปราการ เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
3. เรงรัดพิสูจนสิทธิ์ที่ดินและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกฎหมาย
4. ให้พิจารณาเกี่ยวกับการจัดระเบียบการใช้ที่ดินในที่สูงหรือในพื้นที่อนุรักษ์
5. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว
6. การศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ซึ่งแนวทางทั้งหมด มีการตั้งคณะทำงานขึ้นมาดำเนินการ 6 ชุด และมีระยะเวลาในการดำเนินการ 6 เดือน หลังจากมีมติออกมา

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจาก ค.ร.ม.มีมติดังกล่าวออกมา เป็นผลให้ราคาลัม ใน จ.เชียงใหม่ มีราคาตกต่ำอย่างมาก จากเดิมที่แม่ตอกต่ำ แต่ราคาจะอยู่ที่ 24° 26 บาทต่อกิโลกรัม แต่ปัจจุบันราคาเหลือแค่ 14° 15 บาทต่อกิโลกรัมเท่านั้น ส่งผลให้ผู้ประกอบกิจการสวนลัมเดือดร้อนไม่พอใจอย่างมาก จนเกิดเหตุการณ์ข่มขู่คุกคามแกนนำชาวบ้านที่ออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไข จนชาวบ้านที่เป็นแกนนำบางส่วนไม่สามารถอยู่ในพื้นที่ได้ เพราะห่วงเกรงความปลอดภัยในสวัสดิภาพ

ประเด็นที่น่าติดตามกรณีสวนลัม คือการดำเนินการคุ้มครองพื้นที่ 3 อำเภอ จากมลพิษ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะดูเหมือนว่า สถานการณ์ขณะนี้เริ่มมีความขัดแย้งชัดเจนระหว่าง กลุ่มนายทุนที่ปลูก ลัมขาย กับกลุ่มชาวบ้านที่เผชิญกับภาวะสารพิษ กรณีนี้จะเป็กรณิดตัวอย่างอีกหลายพื้นที่ในยุคที่มีการเปิดการค้าเสรีสินค้าเกษตร การปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นแปลงขนาดใหญ่ เพื่อการส่งออก จะเกิดขึ้นในหลายๆ พื้นที่ หากจัดการไม่ได้ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งไปทั่ว

ตารางแสดงประเภทของแหล่งข่าว ที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอ เดือน มิถุนายน 2546

แหล่งข่าว	จำนวน
ชาวบ้าน,กลุ่มชาวบ้าน,ผู้นำชาวบ้าน	23
เอ็นจีโอ,นักกิจกรรม	20
กลุ่มเกษตรกร,กลุ่มอาชีพ	2
นักวิชาการมหาวิทยาลัย	7
นักวิชาการอิสระ	2
ฝ่ายการเมือง	7
รัฐวิสาหกิจ	0
ข้าราชการ	10
สมาคมวิชาชีพ	3
เอกชน	4
อื่นๆ	1
รวม	79

การบรรยายสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว เดือนมิถุนายน 2546

ประเด็นสำคัญและมุมมองของข่าวที่น่าสนใจและได้รับการยกขึ้นมากล่าวอยู่เสมอ ตั้งแต่ที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นประเด็นเกี่ยวกับเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และกิจกรรมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยเรื่องเกษตรกรรมไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดินทำกินของเกษตรกร หรือการผลิตสุราพื้นบ้าน เนื้อหาข่าวที่นำเสนอจะเป็นเรื่องปัญหาของชาวบ้านในการประกอบอาชีพ ซึ่งมักจะถูกเจ้าหน้าที่รัฐเข้าจับกุม เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจสิทธิของชาวบ้าน

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม มักมีความเชื่อมโยงกับประเด็นสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีผลต่อวิถีชีวิตชาวบ้านและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้น นโยบายที่สะท้อนจากเนื้อหาข่าวเป็นเรื่องที่มุ่งดำเนินการโครงการให้ได้โดยไม่สนใจผลกระทบใดๆ

ในส่วนข้อขัดแย้งระหว่างการผลิตไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.) กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโรงไฟฟ้าแม่เมาะ หรือ เขื่อนลิกไนต์ ที่ อ.เวียงแหง มุมมองของข่าวแสดงน้ำหนักในด้านลบกับกฟผ. โดยชี้ให้เห็นว่า กฟผ.ไม่คำนึงถึงผลกระทบกับคนในพื้นที่ ไม่สนใจฟังเสียงประชาชน ทั้งที่ประชาชนมีสิทธิในการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับโครงการ นอกจากนี้ข้อมูลการดำเนินงานมักปกปิดและพยายามสร้างความชอบธรรมให้โครงการเพื่อดำเนินโครงการให้สำเร็จทุกวิถีทาง

ข้อสังเกตที่สำคัญในการเสนอข่าวเดือนมิถุนายน 2546 คือ มีการนำเสนอแหล่งข่าวที่เป็นประชาชนมากกว่าองค์กรพัฒนาเอกชนหรือนักกิจกรรม ทำให้การเสนอข่าวมีแนวโน้มเข้าสู่การเป็นสำนักข่าวที่มุ่งเสนอเสียงจากประชาชนที่เป็นคนเล็กคนน้อยมากขึ้น นอกจากนี้ ข้อสังเกตอีกประการในเรื่องการเสนอข่าว คือ เนื้อหาของข่าวประเภทข่าวอุบัติการณ์ ยังมีการเสนอแบบรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป ลักษณะมุมมองแบบสื่อกระแสหลัก เช่น การรายงาน การร้องเรียนปัญหาของชาวบ้านแบบร้องทุกข์หรือทุกข์ชาวบ้าน การชุมนุมและ

การยื่นหนังสือคัดค้านหน่วยงาน รวมถึงปรากฏข่าวในลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรม ได้แก่ เรื่องการประชุมนานาชาติเรื่องโรคเอดส์ ลักษณะดังกล่าวนี้ยังขัดแย้งกับแนวคิดการดำเนินงานของสำนักข่าวที่ได้วางมาตรฐานวิธีการรายงานข่าวไว้ว่า หากเป็นข่าวอุบัติการณ์ต้องรายงานในมิติที่สื่ออื่นไม่ตาม เช่น ให้เห็นผลดีผลเสียจากการแก้ปัญหาของหน่วยงาน และจะไม่เสนอข่าวประเภทข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

**ตารางการนำเสนอข่าวแบ่งตามประเด็นการนำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรม
ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546 (6 เดือน)**

การนำเสนอ/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	รวม
1. สิ่งแวดล้อมทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	5	4	9	8	9	5	40
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	6	6	5	4	11	11	43
3. เด็กและสตรี	2	-	-	-	1	-	3
4. นโยบายรัฐ	8	10	6	7	5	5	41
5. สาธารณสุข	3	5	1	1	4	2	16
6. เกษตรกรรม	4	4	4	4	3	3	22
7. อุตสาหกรรม	2	1	-	-	-	4	7
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	3	-	6	4	1	-	14
9. เมืองและคน	1	3	1	2	-	-	7
10. ชชาติพันธุ์	2	-	-	-	1	1	4
11. โลกาวัดัน	2	3	3	3	2	1	14
รวม	38	36	35	33	37	32	211

สรุป การบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญกับเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับรากหญ้าที่มีนัยยะสะท้อนให้เห็นโครงสร้างและนโยบายการพัฒนาประเทศ หรือมีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงถึงคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม เรื่องราวที่นำเสนอเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า เรื่องความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและสตรี ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาประเทศ เรื่องราวด้านสุขภาพอนามัยสาธารณสุข ปัญหาของเกษตรกร ตั้งแต่เรื่องหนี้สิน ที่ดินทำกิน ราคาพืชผลการเกษตร ปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรม โครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อวิถีชุมชน ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาการเรียนรู้ของชุมชน ทิศทางการพัฒนาเมืองและการจัดการคนในเมือง รวมถึงปัญหาด้านชาติพันธุ์ และ ประเด็นเกี่ยวกับโลกาวัดัน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต วิธีการผลิตของคนในประเทศ ซึ่งเรื่องราวที่นำเสนอเหล่านี้เป็นเรื่องราวที่เป็นปัญหาและมีวิธีการแก้ปัญหายาวนานและซับซ้อน จึงเป็นข่าวที่ต้องติดตามความเคลื่อนไหวมานำเสนออย่างต่อเนื่อง

สิ่งสำคัญของการเสนอข่าวคือ ต้องรายงานภาพความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์อย่างชัดเจน มีการเจาะข่าวในเชิงลึก เน้นความหลากหลายของแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านคนเล็กคนน้อย รวมถึงให้โอกาสผู้ที่ต้องการแสดงความคิดเห็น แต่ขาดโอกาสในการเข้าถึงสื่อมวลชนได้พูด โดยสำนักข่าวประชาธรรมเป็นตัวเชื่อมโยงเสียงจากคนเหล่านี้ให้ได้ปรากฏในพื้นที่สื่อกระแสหลัก อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจถูกต้องของสาธารณะ ในปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่มีความสลับซับซ้อน และยากต่อการเข้าถึงสภาพความเป็นจริงในระดับพื้นที่

การไหลของข่าวสารแต่ละวันในการปฏิบัติงานข่าวมีความไม่ซับซ้อน เนื่องจากเป็นองค์กรสื่อที่มีบุคลากรไม่มากนัก บรรณาธิการข่าวเป็นผู้ขับเคลื่อนการทำงานที่สำคัญ โดยเป็นผู้กำหนดทิศทางข่าว คัดเลือกและแจกจ่ายประเด็นการทำข่าว โดยมีลักษณะวัฒนธรรม ลำดับขั้นการปฏิบัติงานแบบไม่เป็นทางการ คือมีความสัมพันธ์ลักษณะเป็นเครือข่ายกับองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชน หรือนักกิจกรรม นักวิชาการ ที่เคยร่วมงานกันมาบ้างแล้ว ก่อนจัดตั้งสำนักข่าวประชาธรรม

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในช่วงระยะเวลา 6 เดือนแรกของปี 2546 (1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546) พบว่า จากข่าวทั้งหมด 211 ข่าว มีการเสนอประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชนมากที่สุดคือ 43 ข่าว ลักษณะการเสนอมักเป็นการเสนอข่าวการประชุมประท้วง การยื่นหนังสือคัดค้านโครงการขนาดใหญ่ของรัฐและเอกชน (ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับประเด็นทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ประเด็นนโยบายรัฐ และปัญหาเกษตรกร) โดยบางครั้งก็เสนอข่าวได้ลึกและสะท้อนแนวคิดนโยบายของรัฐต่อประชาชนได้ชัดเจน ขณะที่บางครั้งการเสนอข่าวเป็นการรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวข้อเรียกร้องของชาวบ้านเท่านั้น

มุมมองข่าวที่ปรากฏในประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน จะเข้าไปในลักษณะประชาชนเป็นฝ่ายถูกกระทำ โดยการใช้อำนาจรัฐอย่างรุนแรง แต่ประชาชนก็รวมกลุ่มเรียกร้องอย่างสันติ และมีภาพของประชาชนในเชิงรุกในลักษณะการมีความรู้ในพื้นที่ ทำให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงของปัญหาอย่างถ่องแท้ ขณะที่รัฐ หรือราชการใช้วิธีการมองเหตุการณ์จากส่วนกลาง หรือในระดับนโยบายเท่านั้น ไม่มีการฟังเสียงประชาชน การแก้ปัญหาจึงไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ลักษณะดังกล่าวจึงเกิดความขัดแย้งกันเสมอมา สำหรับภาพของนายทุนที่ปรากฏมีลักษณะการหาประโยชน์ส่วนตนอย่างเต็มที่ โดยไม่สนใจกฎหมาย หรือหาประโยชน์ร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐหรือราชการกับประชาชน

ประเด็นนโยบายรัฐและประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร เป็นประเด็นที่มีการเสนอข่าวมากในลำดับถัดมา นัยยะความหมายที่ปรากฏเสมอในสองประเด็นดังกล่าวคือ นัยยะเชิงบวกของฝ่ายประชาชนชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการชูประเด็นศักยภาพของชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ดีกว่ารัฐ การจัดการทรัพยากรกันเองภายในชุมชนอย่างได้ผล วิธีการผลิตที่ดีและสอดคล้องกับชุมชนที่อยู่แล้ว การไม่เป็นฝ่ายตั้งรับ แต่เป็นฝ่ายรุกในการดำเนินการตรวจสอบหรือเรียกร้องสิ่งต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตนในระดับท้องถิ่นและระดับนโยบายของประเทศ อันหมายถึงความตื่นตัวและสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ส่วนนัยยะเชิงลบที่ปรากฏเป็นภาพของฝ่ายรัฐและราชการ ไม่ว่าจะเป็นการไม่ฟังเสียงประชาชน แต่มุ่งที่จะดำเนินโครงการ หรือนโยบายใดโดยไม่สนใจผลกระทบใดๆ ที่จะเกิดขึ้นกับวิถีชีวิต วิธีการผลิตและสิ่ง

แวดล้อมในชุมชน รวมถึงการใช้อำนาจ ความรุนแรง ความไม่โปร่งใส ทุกวิถีทางในการเดินหน้าแผนงานที่วางไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับชุมชน รวมถึงการทุจริตในโครงการต่างๆ มีการหาประโยชน์ให้พวกพ้อง

ประเด็นที่มีการนำเสนอมากเป็นลำดับถัดมาได้แก่ ประเด็นเกษตรกรรม ประเด็นสาธารณสุข การศึกษาและภูมิปัญญาและโลกาภิวัตน์ โดย ประเด็นเกษตรกรรมและประเด็นสาธารณสุขเป็นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐ มุมมองข่าวที่ปรากฏ มีลักษณะไม่ต่างไปจากมุมมองข้างต้น คือ ชาวบ้านที่เป็นเกษตรกรหรือรวมกลุ่มจัดการสุขภาพกันเอง มีการดำเนินการอย่างมีศักยภาพ มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการใช้ความร่วมมือภายในชุมชนและสำเร็จเป็นอย่างดี มีมาตรฐาน ขณะที่ฝ่ายรัฐไม่เข้าใจวิถีชีวิตชุมชน วิธีการผลิต ใช้การแก้ปัญหาด้วยการมองจากส่วนกลางทำให้ไม่เข้าใจสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ การแก้ไขปัญหาหรือดำเนินนโยบายได้จึงไม่สำเร็จและบางครั้งยังเป็นการทำลายวิถีทางเดิมๆ ของชุมชนด้วย

ส่วนมุมมองข่าวของประเด็นโลกาภิวัตน์ มักเป็นการให้ภาพเชิงลบและเสนอผลกระทบของบริษัทต่างชาติที่มักจะเข้ามาหาผลประโยชน์ในประเทศไทย ขณะที่ ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา เป็นการเน้นภาพความสำเร็จของกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้และการแก้ปัญหากันเองภายในชุมชน รวมถึงการมีความตื่นตัวในการพยายามจะเข้าถึงการใช้สื่อ การหาความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ เพื่อให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานการตัดสินของสาธารณะ

ด้านประเด็นที่เหลือ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเด็กและสตรี เมืองและคน อุตสาหกรรม และประเด็นชาติพันธุ์ ไม่ค่อยมีการเสนอข่าวมากนักในระยะเวลา 6 เดือนของต้นปี 2546 แต่อย่างไรก็ตาม นัยยะที่ปรากฏในข่าวของประเด็นเหล่านี้ก็มีลักษณะไม่พ้นที่กล่าวมาข้างต้นคือ มีมุมมองที่ดีต่อฝ่ายประชาชนชาวบ้าน ขณะที่ฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งหนีไม่พ้นฝ่ายรัฐ หรือราชการ มีมุมมองในแง่ลบ คือเป็นผู้ที่ไม่เข้าใจวิถีชีวิตของชาวบ้าน และยังไม่ฟังเสียงของชาวบ้าน แต่มุ่งที่จะดำเนินการตามความคิดตน ผลก็คือมักจะไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา

ด้านแหล่งข่าวที่ปรากฏ สำนักข่าวประชาธรรมมีการใช้แหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนหรือนักกิจกรรมมากกว่าชาวบ้านเล็กน้อย ทั้งนี้ ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาใดๆ ก็ตาม บางคนก็เป็นผู้ที่เข้าร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน และทำงานร่วมกับชุมชน เรียกว่ามีภาพเป็นทั้งตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนหรือนักกิจกรรม และเป็นชาวบ้านคนเล็กคนน้อยรายย่อย และบางครั้งก็ถูกยกให้เป็นผู้นำความคิดภายในชุมชนด้วย ลักษณะเป็นการไม่มีสถานภาพที่ชัดเจนเท่ากับคนชั้นกลางหรือคนในเมือง ขณะที่ การใช้แหล่งข่าวฝ่ายอื่นๆ มีความพยายามที่จะเสนอให้สมดุลมากขึ้น โดยเฉพาะหากเป็นกรณีที่มีความขัดแย้งก็จะให้ทุกฝ่ายออกมาพูด เพื่อทำความเข้าใจและหาข้อยุติร่วมกัน และเพื่อให้สาธารณะได้เห็นเหตุการณ์อย่างหลากหลายแง่มุม ได้เข้าใจมุมมองสภาพความเป็นจริงของทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้สาธารณะเข้าใจเหตุการณ์อย่างรอบด้าน เสียงจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะเสียงของคนเล็กคนน้อยที่จัดเป็นคนส่วนใหญ่ในสังคม แต่มักเข้าไม่ถึงสื่อ จะมีโอกาสได้นำเสนอออกมาส่งผลไปสู่การตัดสินใจในนโยบายสาธารณะของประเทศที่มาจากทุกส่วนในสังคม

การเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณ์ข่าวสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

การศึกษาคำบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ในบทนี้เป็นการรายงานผลการศึกษาคำบรรณาธิกรณ์ข่าวที่เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวระหว่างที่สมาชิกได้นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 30 มิถุนายน 2546 รวมระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการนำเสนอ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม
4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม
5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่สมาชิกทั้ง 4 ฉบับ นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

การเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลักได้แก่ หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับดังกล่าวในบทนี้ เพื่อทำความเข้าใจว่า การบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม และการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมสามารถเข้าถึงพื้นที่สื่อมวลชนกระแสหลักได้มากน้อยเพียงใด เพราะอะไรสมาชิกนำข่าวไปใช้อย่างไรบ้าง อันเป็นการตอบคำถามหลักของงานวิจัยชิ้นนี้

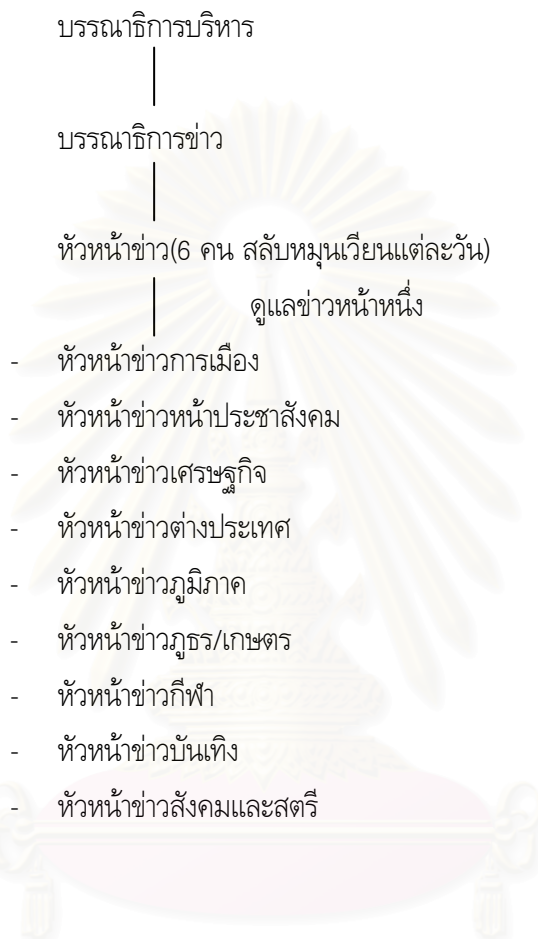
1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

การบรรณาธิกรณ์ข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีเป้าหมายที่จะเป็นที่พึ่งที่หวังของชาวบ้าน ต้องการนำเสนอเรื่องราวที่มีความสำคัญมีผลกระทบต่อสาธารณะ ให้สาธารณะได้รับรู้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

การบรรณาธิกรณ์ข่าวมาจากกองบรรณาธิกรณ์ประชุมข่าว หรือถกเถียง กำหนดทิศทาง คัดเลือกเรื่องราวที่มีความน่าสนใจในแต่ละวัน ไม่ว่าจะมาจากการรายงานของนักข่าว การติดตามประเด็นข่าวที่สื่ออื่น

เลือกนำเสนอ การรายงานข่าวจากสำนักข่าวต่างๆ เพื่อมองถึงจุดแข็งจุดอ่อนของตนในแต่ละวัน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ณ วันนั้น เพื่อที่จะตัดสินใจเลือกนำเสนอและให้ความสำคัญกับเหตุการณ์มาเสนอแก่ผู้อ่าน

แผนภาพ 7.1 แสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสด

การประชุมข่าว

หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการประชุมข่าว 2 รอบ ได้แก่ เวลา 17.00 น. และเวลา 22.30 น. โดยจะปิดข่าวในส่วนกองบรรณาธิการ ถ้าเป็นกรุงเทพฯ จะปิดข่าวเวลา 22.30 น. ส่วนต่างจังหวัดจะปิดข่าวในเวลาประมาณ 24.00 น. แต่ไม่เกิน 1.00 น. วันรุ่งขึ้น

บุคลากรที่เข้าร่วมประชุมข่าว ได้แก่

- บรรณาธิการบริหาร
- บรรณาธิการผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
- บรรณาธิการข่าว
- หัวหน้าข่าว 6 คน ตามเวรประจำวันและผู้ช่วยหัวหน้าข่าว
- หัวหน้าโต๊ะข่าวแต่ละโต๊ะ
- ช่างภาพ
- Sub editor หน้าหนึ่ง

- ปฐพี
- ศูนย์ข้อมูล

บุคลากรในการประชุมข่าวจะอาศัยการพูดคุย ถกเถียง เพื่อตัดสินใจในการเลือกจะเสนอข่าวใดๆ และจะให้ความสำคัญกับข่าวนั้นมากน้อยเพียงไร หัวหน้าโต๊ะข่าวจะเสนอประเด็นข่าวที่น่าสนใจที่ได้จากการรายงานจากนักข่าวหรือแหล่งข่าวอื่นๆ หัวหน้าข่าวจะเป็นคนเลือกประเด็นสำคัญที่จะนำลงหน้าหนึ่ง มาเสนอในที่ประชุมเพื่อกำหนดว่า ข่าวใดจะเป็นข่าวพาดหัวหลัก พาดหัวรอง บรรณาธิการข่าวจะเป็นผู้ตรวจสอบข่าวทั้งเล่มและเป็นผู้เขียนพาดหัวข่าวสำหรับผู้ช่วยหัวหน้าข่าวจะเป็นผู้ดูแลข่าวต่างจังหวัดและจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าข่าวในการประชุมรอบ 22.30 น. คือเป็นหัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์ข่าวสดกรอบบ่าย (กรอบต่างจังหวัดนั่นเอง)

กรอบของหนังสือพิมพ์ข่าวสดแบ่งการเสนอเป็น 2 กรอบ ได้แก่กรอบกรุงเทพฯ และกรอบต่างจังหวัด(กรอบบ่าย) โดยการพิจารณาจะนำข่าวใดลงกรอบใดนั้นมีหลักการกว้างๆ คือ หากเป็นเรื่องราวที่มีผลกระทบกับคนในพื้นที่นอกกรุงเทพฯ (250 กิโลเมตรรอบกรุงเทพฯ) ก็จะนำข่าวนั้นลงกรอบต่างจังหวัด โดยประเมินว่า คนต่างจังหวัดอ่านแล้วให้ประโยชน์กับตนเพียงใด หากเป็นเหตุการณ์ที่เป็นระดับนโยบาย มีการตัดสินใจอยู่ที่กรุงเทพฯ ก็จะเลือกข่าวนั้นลงกรอบกรุงเทพฯ หรือหากเป็นเรื่องราวที่คนทั้งประเทศน่าจะได้อรรถรส เป็นข่าวกึ่งกลางๆ เช่นนโยบายผสมทองถิ่นก็จะเลือกนำเสนอทั้งสองกรอบ

การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม

หนังสือพิมพ์ข่าวสดให้ความสำคัญกับภาคประชาชนค่อนข้างมาก เนื่องจากมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับชาวบ้าน และมีแนวโน้มค่อนข้างเห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมภาคประชาชน ประกอบกับสื่ออื่นๆ มักไม่ค่อยสะท้อนเสียงของชาวบ้าน และไม่ให้พื้นที่ที่แสดงความคิดเห็นซึ่งตรงข้ามกับการให้พื้นที่ฝ่ายรัฐได้เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างมาก หนังสือพิมพ์ข่าวสดเห็นความสำคัญจึงเปิดพื้นที่หน้า 5 หน้าประชาสังคมขึ้น เพื่อจะเสนอเสียงที่เป็นตัวแทนของคนระดับล่าง ชาวบ้าน คนเล็กคนน้อยรายย่อยได้พูด รวมถึงกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายชุมชนที่ต้องการนำเสนอผลงานหรือแสดงความคิดเห็นสู่สาธารณะ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมองว่า คนกลุ่มนี้เป็นคนส่วนใหญ่ในสังคมที่ไม่มีพื้นที่แสดงความคิดเห็น จึงน่าจะให้ออกาสคนกลุ่มนี้นำเสนอข้อเสนอแนะ ความทุกข์ ความเดือดร้อน หรือกิจกรรม นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จแก่สาธารณะให้ได้รับรู้ ขณะที่หน้าภูมิภาคมักจะเป็นข่าวที่เกาะติดกับส่วนราชการ ไม่ค่อยมีมุมมองจากรากหญ้ามากนัก หน้าประชาสังคมจึงมีแนวคิดที่จะให้พื้นที่เสนอข่าวภาคประชาชนมากขึ้น

ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมักจะได้รับพิจารณาให้ลงหน้าประชาสังคมค่อนข้างมาก เนื่องจากสอดคล้องกับนโยบายแนวคิดหน้าประชาสังคม ที่เน้นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบกับชุมชน คนย่อยๆ หรือสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตามวิธีการบรรณาธิการยังยึดตามแนวคิดจากมุมมองของบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยจะพิจารณาจากความน่าสนใจของประเด็นข่าว ความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พื้นที่และเวลาที่จำกัดของหนังสือพิมพ์ที่จะต้องตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวสารที่ส่งมา โดยสรุปประเด็นสำคัญจากการวินิจฉัยของบรรณาธิการ และนำส่วนที่สำคัญที่สุดของเนื้อหาที่เสนอ หรือ

บางครั้งเบาะแสที่น่าสนใจ ก็จะทำให้นักข่าวของตนไปตามสถานการณ์ร่วมด้วย(เช่นกรณีคลองระบายน้ำที่หาดใหญ่ จ.สงขลา หรือกรณีโรงไฟฟ้าที่แม่เมาะ จ.ลำปาง และกรณีท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย)

ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม หนังสือพิมพ์ข่าวสดเห็นว่ามีคำแนะนำเชื่อถือในระดับหนึ่ง ข่าวที่ส่งมาเป็นเบาะแสหรือ hint ข่าว บางครั้งค่อนข้างรุนแรงและโจมตีฝ่ายตรงข้ามมากเกินไป หรือบางครั้งสำนักข่าวประชาธรรมชี้ให้เป็นประเด็นร้อนมากเกินไป ก็ต้องได้รับการ rewrite ข่าว โดยจะพยายามให้ข่าวออกมาครบทุกมุม ให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวใหม่ก็มีความสำคัญคือ สำนักข่าวประชาธรรมมีพาดหัวข่าวที่เป็นในลักษณะไปรยข่าว หรือบางครั้งล่อแหลมมากเกินไป คือให้เกิดประเด็นร้อนมากเกินไป ก็จะมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้คลุมทุกประเด็นและเข้ากับนโยบายจุดยืนของหนังสือพิมพ์

สำหรับการตัดสินใจในการข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมลงพิมพ์ มีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือพื้นที่โฆษณา หากมีการขายโฆษณาได้มาก พื้นที่ข่าวก็จะน้อยลงและจะนำข่าวชิ้นนั้นไปลงในวันถัดไป หากมีสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเวลาอยู่ หรือหากเป็นเหตุการณ์ที่ต้องได้รับการเสนอ ณ ขณะนั้น ก็น่าจะนำข่าวดังกล่าวไปลงในส่วนหน้าข่าวที่ต่อจากข่าวหน้าหนึ่ง

ตารางที่ 7.1 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์

ประเด็นการนำเสนอ	สำนักข่าวประชาธรรม	หนังสือพิมพ์ข่าวสด	
		กรอบเช้า	กรอบบ่าย
1. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	40	1	11
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	43	1	11
3. เด็กและสตรี	3	-	1
4. นโยบายรัฐ	41	1	4
5. สาธารณสุข	16	1	4
6. เกษตรกรรม	22	1	1
7. อุตสาหกรรม	7	1	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	14	1	3
9. เมืองและคน	7	-	-
10. ชชาติพันธุ์	4	-	2
11. โลกวิทัศน์	14	-	-
รวม	211	7	37

รายละเอียดของการเปรียบเทียบมีดังนี้

ตารางที่ 7.2 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ข่าวสด
 กรอบกรุงเทพฯ (7 ข่าว)
 เรื่อง ที่ดินทำกิน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 12 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 13 ก.พ. 46
พาดหัว	รัฐบาลไม่สนคนได้ไรที่ดิน	ชาวบ้าน 7 จว.ได้ชื่อไล่ขายทุนเช่าที่ดิน
สาระที่นำเสนอ	รัฐบาลไม่สนคนได้ไรที่ดิน ขณะที่ผู้ชุมนุมสมทบร่วมหมื่นคน ยังไม่มีตัวแทนรัฐบาลมาเจรจา ผู้ว่าฯ เห็นด้วยยกเลิกสัญญาเช่าชาวบ้านเดือด นสพ. บิดเบือนชาวบ้านเป็นมือรับจ้าง	ชาวบ้านกว่า 10,000 คน จาก จ.สุราษฎร์ธานี พัทลุง นครศรีธรรมราช พังงา สตูล ชุมพรและระนอง ชุมนุมกันหน้าศาลากลางจ.สุราษฎร์ธานี เรียกร้องไม่ให้รัฐบาลต่อสัญญาเช่าที่ดินของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ที่นำไปทำสวนยางพารา สวนปาล์ม ฯลฯ โดยให้พื้นที่ดินเหล่านั้นมาปฏิรูปให้เกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินทำกินไม่เพียงพอและผู้ทีประสงค์จะเป็นเกษตรกรแต่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
แหล่งข่าว	- มล. ประทีป จรูญโรจน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ มล. ประทีป จรูญโรจน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น รัฐบาลเพิกเฉยไม่สนใจต่อข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุม	เน้นประเด็นการรายงานสถานการณ์การชุมนุมและข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุม
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้นำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมาโดย สำนักข่าวประชาธรรมได้นำเสนอเรื่องดังกล่าวมาตั้งแต่วันที่ 10,11 ก.พ. แล้ว สำหรับข้อมูลของวันที่ 12 ก.พ.ที่นสพ.ข่าวสดนำมาลงเป็นข้อมูลความคืบหน้าของการชุมนุมและมีข้อมูลที่ตรงกันในส่วนผู้มาชุมนุม โดยประชาธรรมเสนอว่า มาจาก 5 จังหวัด ขณะที่ข่าวสดเสนอว่า มาจาก 7 จังหวัด แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลส่วนอื่นที่นสพ.ข่าวสดนำมาเสนอก็ได้ให้นำมาจากสำนักข่าวประชาธรรมเกือบทั้งหมด แต่การให้ความสำคัญ นสพ.ข่าวสด อาศัยการรายงานสถานการณ์การชุมนุมและมิได้ให้น้ำหนักเรื่องรัฐบาลไม่สนใจต่อข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมเช่นเดียวกับข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีที่ดินทำกินภาคใต้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยทำให้ข่าวมีสีสันและเห็นภาพการชุมนุมของชาวบ้านมากขึ้น(ใช้คำว่า *ชื่อไล่ขายทุน*) ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมใช้การโจมตีรัฐบาล

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอเนื้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในลักษณะบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรายงานข้อเรียกร้องของชาวบ้าน ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีมุมมองเน้นการโจมตีรัฐบาลและโจมตีสื่อที่กล่าวหาว่า ชาวบ้านเป็นมือรับจ้าง ซึ่งลักษณะเนื้อหาข่าวที่มีมุมมองแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์ข่าวสดรีไรท์ข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมที่โจมตีรัฐบาลมากเกินไป ให้เป็นรายงานสถานการณ์การชุมนุมทั่วไปตามแนวทางการบรรณาธิการที่ไม่ต้องจะโจมตีฝ่ายใดมากเกินไป

เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่โจ้ จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 9 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 15 เม.ย. 46
พาดหัว	แม่แจ่มประท้วงอุทยานห้ามทำไร่	ชาวแม่แจ่ม ร้องอุทยานทับที่ทำกิน-ป่าไม้ลุยจับแหก-เมินมติกรม.ให้ศึกษา ไร่หมุนเวียน
สาระที่นำเสนอ	ชาวแม่แจ่มประท้วงเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่โจ้ เนื่องจากคุกคามไม่ให้ชาวบ้านทำไร่และทำไร่หมุนเวียน ซึ่งไม่เป็นไปตามมติกรม. เมื่อ 31 เม.ย. 2544 และ 9 เม.ย. 2545 ขณะที่นักวิชาการชี้เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจ มองไร่หมุนเวียนเป็นไร่เลื่อนลอย ทำให้เกิดความขัดแย้ง	ชาวบ้านอ.แม่แจ่มเปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่ป่าไม้เข้ามาข่มขู่คุกคามชาวบ้านอย่างหนักในเรื่องการทำกินและห้ามมิให้แผ้วถางไร่ โดยที่ผ่านมามีการดำเนินคดีกับชาวบ้านแล้ว 9 คดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ไม่เข้าใจการทำเกษตรแบบไร่หมุนเวียน ซึ่งขัดกับมติคณะรัฐมนตรีที่หยุดจับกุมขณะศึกษาระบบการทำเกษตรแบบไร่หมุนเวียน
แหล่งข่าว	- นายประพันธ์ พิชาติไพโรพนา ราษฎร บ้านแม่มาล อ.แม่แจ่ม - นายสงวน นิบุณะ ชาวบ้านจาก ต.ท่าผา อ.แม่แจ่ม - ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี คณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายประพันธ์ พิชาติไพโรพนา ราษฎร บ้านแม่มาล อ.แม่แจ่ม
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นเล่าความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติแม่โจ้ ที่ข่มขู่คุกคามชาวบ้านในเรื่องการทำกิน	เน้นประเด็นการร้องทุกข์ของชาวบ้าน กรณีการทำเกษตรแบบไร่หมุนเวียน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 6 วันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้ในส่วนคำสัมภาษณ์ของชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนและตัดการบรรยายสถานการณ์อื่นทิ้ง นัยยะความหมายข่าวที่ออกมาจากนสพ.ข่าวสดมีลักษณะเป็นข่าวร้องทุกข์ ซึ่งแตกต่างจากการให้ความหมายของสำนักข่าวประชาธรรมที่เป็นการบรรยายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	

ข่าวกรณีอุทยานแห่งชาติแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยมีการพาดหัวข่าวยาวขึ้นและมีการโจมตีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวแบบรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ตัดแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านบางคนและนักวิชาการออก คงเหลือแต่การรายงานสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการนำเสนอเหตุการณ์นี้ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม มีมุมมองข่าวแบบเดียวกัน แต่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอแหล่งข่าวที่หลากหลายกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง เชื้อนท่าแซะ จ.ชุมพร

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 18 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 21 เม.ย. 46
พาดหัว	จี รมต.ระงับขงเรื่องเข้า ครม.	ชาวท่าแซะ จี้ชะลอเชื้อนเข้าครม. อัด อีไอเอ โบราณ - แนะใช้วิธีอื่นดีกว่า
สาระที่นำเสนอ	ชาวท่าแซะค้านโครงการสร้างเชื้อนท่าแซะ จ.ชุมพร เพราะไม่สามารถสนองตอบการใช้น้ำและสามารถแก้ปัญหาหน้าโดยไม่ต้องลงทุนสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ได้	ตัวแทนชาวบ้าน ต.สองพี่น้อง อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร เข้ายื่นหนังสือต่อ รมว.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และ รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ทบทวนโครงการดังกล่าว โดยให้พิจารณาผลกระทบต่อชาวบ้านก่อนและรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เป็นรายงานกลับ อีกทั้งโครงการไม่สอดคล้องกับวิถีชาวบ้าน
แหล่งข่าว	- นายวิโรจน์ ชูกลาง ตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยให้การสรุปเนื้อหาแนะนำเสนอ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นคัดค้านการสร้างเขื่อนและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบกับชาวบ้านจากการสร้างเขื่อนอย่างละเอียด	เน้นประเด็นการคัดค้านการสร้างเขื่อนและให้ดูผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบกับชาวบ้านอย่างละเอียด
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงในอีก 3 วันถัดมา โดยนำข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมมาลงในเรื่อง ชื่อเรียกเรื่อง มีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านทิ้งไป แต่อย่างไรก็ตามข่าวจากนสพ.ข่าวสดก็เน้นประเด็นเดียวกับข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเชื้อนท่าแซะ จ.ชุมพร หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้มีสีสันทกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยเพิ่มประเด็นการวิจารณ์การโจมตีรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ)เข้ามาในพาดหัวข่าว

ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาสรุปและรายงานแก่ผู้อ่าน มีการตัดเสียงของแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านออก และสรุปเหตุการณ์ทั้งหมดมารายงาน แต่อย่างไรก็ตามข่าวที่ปรากฏจากสื่อทั้งสององค์กรมีมุมมองต่อข่าวเหมือนกัน โดยเน้นประเด็นการคัดค้านการสร้างเขื่อนและให้ดูผลกระทบกับชาวบ้าน รวมถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ประเด็นดังกล่าว มีลักษณะการตัดสินใจเชิงนโยบายในระดับส่วนกลาง คือระดับกระทรวง ข่าวประเด็นนี้จึงปรากฏในหนังสือพิมพ์กรอบกรุงเทพฯ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งวิทยุชุมชนเมืองปัตตานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 20 พ.ค.46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 3 มิ.ย.46
พาดหัว	ปัตตานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชนเครือข่ายใต้ เตรียมผู้ดู15 แห่ง ภายใน มิ.ย.นี้	ออนแอร์แล้ววิทยุชุมชนเมืองปัตตานี
สาระที่นำเสนอ	องค์กรชุมชนปัตตานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแห่งแรกของจังหวัดและเป็นแห่งที่ 6 ของภาค โดยจะมีการเปิดให้ครบตามเป้าอีก 15 แห่งใน 7 จังหวัดภายในเดือนมิ.ย. และจะมีแผนตัวเข้มแต่ละศูนย์ปฏิบัติการให้มีคุณภาพ	กลุ่มวิทยุชุมชนปัตตานีและเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนเขตเมืองปัตตานีซึ่งถือเป็นแห่งแรกของจังหวัดและเป็นศูนย์ที่ 6 ของภาคใต้ที่ได้ทดลองออกอากาศ
แหล่งข่าว	- นายนิรพงษ์ สุขเมือง ประธานกลุ่มวิทยุชุมชนปัตตานี - นายทวี สร้อยศิริสุนทร ผู้ประสานงานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้	นำมาจากสำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายนิรพงษ์ สุขเมือง ประธานกลุ่มวิทยุชุมชนปัตตานี
การให้ความสำคัญ	เน้นว่ามีการเปิดวิทยุชุมชนที่เป็นแห่งแรก และจะเปิดให้ครบตามแผนในอนาคตและมีการควบคุมคุณภาพรายการ	เน้นว่า มีการจัดตั้งวิทยุชุมชนที่ปัตตานีขึ้นแล้วเป็นแห่งแรกของจังหวัด
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวนี้นามลงในหนังสือพิมพ์อีก 14 วันต่อมา โดยลงในหน้าใน(ภูธร/เกษตร) มีการตัดทอนในประเด็นที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญเรื่องการควบคุมคุณภาพรายการและนำมาเรียบเรียงใหม่ให้สั้นลงในลักษณะแจ้งข่าวเท่านั้น	

ข่าวกรณีการจัดตั้งวิทยุชุมชนเมืองปัตตานี หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่ค่อนข้างยาวในรูปแบบเป็นไปรษณีย์ และมีการใช้คำให้ดูน่าสนใจกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม(ใช้คำว่า *ออนแอร์* แทนคำว่า *เปิดศูนย์ปฏิบัติการ*)

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการรีไรท์ข่าวโดยตัดเนื้อหาในส่วน *การควบคุมคุณภาพรายการ* ออกไป เหลือแค่การรายงานกิจกรรมที่เกิดขึ้นเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญที่เนื้อหาส่วนนี้ เนื่องจากเป็นรายงานให้ผู้อ่านเชื่อมั่นว่า ชาวบ้านก็มีการจัดการการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ คือเน้นการชูประเด็นความมีศักยภาพของชาวบ้าน

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านในพื้นที่กับโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จ. ลำปาง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 28 พ.ค.46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 2 มิ.ย. 46
พาดหัว	ผู้ป่วยแม่เมาะร้อยกว่ารายฟ้อง กฟผ.ชดใช้พันกว่าล้าน	ฟ้อง โรงไฟฟ้าแม่เมาะ ชดใช้ค่าเสียหาย
สาระที่นำเสนอ	เครือข่ายผู้ป่วยโรงไฟฟ้าแม่เมาะ 130 คน ยื่นฟ้องกฟผ. ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการเจ็บป่วย 1,086 ล้านบาท และให้แก่ไขปัญหาผลกระทบและจากการตรวจของแพทย์ พบว่าป่วยจากสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ แต่กฟผ. ไม่รับผิดชอบ จึงต้องฟ้องศาลโดยมีสหภาพนายความเป็นผู้ช่วย	ชาวบ้าน 130 คน จาก 4 ตำบลของ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง รวมกลุ่มที่หน้าศาลจังหวัด มอบเอกสารให้ตัวแทนสหภาพนายความยื่นฟ้องการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขอให้ศาลมีมติเพิกถอนสัญญาซื้อขายไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 อันทำให้ชาวบ้านล้มป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ
แหล่งข่าว	- นางมะลิวัลย์ นาควิโรจน์ เลขาธิการเครือข่ายผู้ป่วยจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ - นายนฤต น สุชาติพงศ์ ผู้ป่วย - นายธีระศักดิ์ ชีขุนทด ประธานอนุกรรมการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมฝ่ายคดีสหภาพนายความ	นำมาจากสำนักข่าวประชาธรรม แต่ภายในเนื้อหาใช้คำเรียกแหล่งข่าวว่า กลุ่มชาวบ้าน
การให้ความสำคัญ	- กล่าวถึงความไม่รับผิดชอบของกฟผ. ในการแก้ปัญหา ทั้งที่มีผู้ป่วยจริง มีการยืนยันจากแพทย์	-กล่าวถึงสาเหตุโดยรวมที่ทำให้กลุ่มชาวบ้านฟ้อง และกฟผ. ต้องใช้สินไหมทดแทน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวนี้นมาลงไปอีก 5 วันต่อมา โดยลงในหน้าใน(ภูธร/เกษตร) มีการใช้คำว่า กลุ่มชาวบ้าน แทนคำว่า เครือข่ายผู้ป่วย มีการตัดทอนสาระสำคัญในเรื่องที่ แพทย์ได้ยืนยันว่าป่วยจากสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์จริง และนำมาเรียบเรียงให้สั้นลง	

ข่าวกรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จ.ลำปาง หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้น กระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการรีไรท์ข่าว โดยใช้คำว่า กลุ่มชาวบ้าน ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า เครือข่ายผู้ป่วย ลักษณะเช่นนี้ มีการสร้างความหมายต่อชาวบ้านโดยความหมายที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้มีลักษณะแสดงถึงการรวมตัวที่ชัดเจนกว่าความหมายจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายงานข่าวลักษณะบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือการชุมนุมยื่นฟ้องศาล ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมได้รายงานข่าวโดยนำหลักฐานการตรวจของแพทย์มานำเสนอว่าป่วยจากสารที่โรงไฟฟ้าปล่อยออกมาจริง ซึ่งเป็นจุดที่บรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเน้นการตรวจสอบข้อมูลในส่วนนั้นเป็นอย่างมาก

เรื่อง ความขัดแย้งการสร้างท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรมวันที่ 2 มิ.ย.46	หนังสือพิมพ์ข่าวสดวันที่ 3 มิ.ย.46
พาดหัว	นักวิชาการชี้รัฐกำลังถลำลึก ท่อก๊าซ เป็นเหตุไทยสูญเสียมากกว่าแปดหมื่นล้าน	แล บ. เจ้าพ่อ รั้งงานท่อก๊าซ
สาระที่นำเสนอ	นักวิชาการให้ความเห็นว่า รัฐบาลกำลังดันทุรังสร้างโครงการท่อก๊าซ ทั้งที่ข้อมูลชี้ชัดว่า โครงการนี้ไม่ตอบสนองความต้องการใช้ไฟของภาคใต้ ทำให้ไทยต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจ	องค์กรประชาธิปไตยและด้านสิทธิมนุษยชนชี้ว่า มีการใช้อำนาจรัฐฉีกกลุ่มทุนเตรียมใช้ความรุนแรงกับชาวบ้านผู้คัดค้านอย่างสงบ นอกจากนี้ นักวิชาการยังชี้ให้เห็นว่า การสร้างท่อก๊าซไม่ตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของภาคใต้ นอกจากนี้ นักธุรกิจในพื้นที่เริ่มจะเข้ากับฝ่ายชาวบ้าน เนื่องจากโครงการก่อสร้างมีการให้ผู้รับเหมาที่เป็นเจ้าพ่อนอกพื้นที่มาดำเนินการ ทำให้ผลประโยชน์ไม่ตกอยู่ในมือของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันกองทัพบกก็ออกมาปฏิเสธเรื่อง มีการขอทหารมาสลายการชุมนุมของชาวบ้าน
แหล่งข่าว	- นายประสาธ มีแต่้ม นักวิชาการจาก ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	- นายสุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) - คณะทำงานปกป้องนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน - นายสุไลมาน หมดดยูโละ แกนนำชาวบ้าน - สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกแหล่งข่าวคือ นายประสาธ มีแต่้ม นักวิชาการ - แหล่งข่าวไม่ระบุที่มา - พล.อ.สมศักดิ์ อุตตะนันท์ ผู้บัญชาการทหารบก
การให้ความสำคัญ	ให้ความสำคัญกับผลของการศึกษาของทีมีวิจัยเรื่องปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ระบุว่า โครงการไม่ตอบสนองการใช้ไฟฟ้า ซึ่งทำให้ต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก	ให้ความสำคัญกับการคัดค้านการใช้กำลังจากฝ่ายปกครองในการสลายผู้ชุมนุมและการระบุถึงความไม่ชอบมาพากลของโครงการที่มีบริษัทผู้รับเหมารายหนึ่งของเจ้าพ่อในภาคตะวันออกได้รับงานในโครงการนี้
ข้อสังเกต	ข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำไปใช้มีลักษณะเป็นข้อมูลวิชาการ ซึ่งนำไปประกอบกับประเด็นหลักที่นำเสนอ โดยข่าวนี้ ในหนังสือพิมพ์เป็นข่าวหน้าหนึ่งและมีรายละเอียดมากมาย เป็นข่าวขนาดยาวและมีแหล่งข่าวจากหลายฝ่าย	

ข่าวกรณีความขัดแย้งการสร้างท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาประกอบเป็นข่าวขนาดยาวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด โดยใช้ข้อมูลความเห็นของนักวิชาการมาลงทั้งหมด ซึ่งภายในเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดได้เสนอเสียงความคิดเห็นจากหลายฝ่ายในการมองเหตุการณ์ทำให้เห็นภาพในหลายมุมมองมากขึ้น

นอกจากนี้หากพิจารณาข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะเห็นว่าเป็นข่าวสำคัญที่นำลงหน้าหนึ่ง การพาดหัวข่าวมีลักษณะการเปิดเผยความทุจริตที่เกิดขึ้นของโครงการ เป็นการเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านสนใจ ขณะที่ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอเสียงวิพากษ์ของนักวิชาการเท่านั้น

เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 7 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 9 มิ.ย. 46
พาดหัว	หวั่นเหมืองโปแตชฯ ไม่มีเงินจ่ายค่าชดเชย ผู้ช่วย ท.ส.ยัน EIAชัดรัฐธรรมนูญ	สรุปอีไอเอ โปแตช บกพร่องถึง 25 ข้อ
สาระที่นำเสนอ	บริษัทโปแตช APPCประสบปัญหาการเงินอย่างหนัก หดทวงเงินกว่า 200 ล้านบาทให้รัฐบาลไทยในการประกันความเสียหาย ความเสี่ยงจากการทำเหมือง ขณะที่นักวิชาการเตือนไม่ควรอนุญาตประทานบัตรให้กับบริษัทที่มีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง ขณะที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอให้แก้กฎหมายที่ฝ่ายไทยเสียเปรียบ	คณะทำงานแก้ไขปัญหาข้อเรียกร้องเกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ)โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี สรุปข้อบกพร่องอีไอเอ มากถึง 25 ข้อ โดยที่สำคัญที่สุดคือ ไม่มีการประเมินผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่สุขภาพอนามัย สังคม วัฒนธรรม ประเพณี และเศรษฐกิจชุมชน และประชาชนก็ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการซึ่งรัฐธรรมนูญ
แหล่งข่าว	- เอกสารรายงานไตรมาสแรก ปี 2546 ของบริษัท APPC - นายสันติภาพ ศิริวัฒน์ไพบูลย์ อาจารย์ประจำศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สถาบันราชภัฏอุดรธานี - คณะทำงานแก้ไขปัญหาข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองโปแตช	สำนักข่าวประชาธรรมโดยสรุปเนื้อหาจากรายงาน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า โครงการไม่มีหลักประกันใดที่จะชดเชยความเสียหาย การรับประกันความเสี่ยงจากการทำเหมือง	เน้นประเด็น การรายงานสรุปข้อบกพร่องของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีข้อบกพร่องมากมาย
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดลงข่าวดังกล่าวในอีก 2 วันถัดมา โดยตัดตอนข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมในประเด็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาเสนอเท่านั้น ทำให้การให้ความสำคัญในประเด็นข่าวของนสพ.ข่าวสดและสำนักข่าวประชาธรรมแตกต่างกันชัดเจน	

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สิ้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยชูประเด็นเสนอข้อสรุปรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ) มาพาดหัว ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้การพาดหัวข่าวเน้นเรื่องความวิตกกังวลในการไม่มีเงินจ่ายค่าประกันความเสียหาย

เนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ข่าวสดตัดตอนข้อสรุปความบกพร่องของอีไอเอมาเสนอเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอรายละเอียดในส่วนอื่นมากมาย หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอข่าวดังกล่าวในลักษณะเป็นการแจ้งความคืบหน้าของการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

กรอบต่างจังหวัด (37 ข่าว)

เรื่องความขัดแย้ง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 6 ม.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 7 ม.ค. 46
พาดหัว	สกน. ค้านประกันตัวกำนันคดีลอบยิงแกนนำซีกันมี อิทธิพลอาจข่มขู่หรือสังหารชาวบ้านได้อีก	ค้านประกันตัวกำนันคดียิงแกนนำ สกน.
สาระที่นำเสนอ	พบคนร้ายที่ลอบยิงแกนนำสกน. วัชรินทร์ อุประโจงแล้ว โดยมีหลักฐานมัดตัว กำนันศรีดงเย็นว่า เป็นผู้บงการ และ กำนันผู้นี้ยังมีอิทธิพลมากทั้งที่ไม่เอื้อและออกเอกสาร สิทธิ์ที่ดินสาธารณะโดยมิชอบ สกน.ยื่นคัดค้านการประกัน ตัวเพราะกลัวคนร้ายจะกลับมาข่มขู่และลอบสังหารอีก	ชาวบ้านจากกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝางและสหพันธ์เกษตรกร ภาคเหนือ(สกน.) อ.ฝาง และ อ.ไชยปราการ จำนวนกว่า 200 คน ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรไชย ปราการเพื่อขอคัดค้านการประกันตัวผู้ต้องหาเนื่องจากเกรงว่า ผู้ต้องหังเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่จะมาข่มขู่หรือสังหารชาวบ้าน อีกต่อไป กรณีนี้ผู้ถูกสังหารขัดขวางผลประโยชน์เรื่องไม่เอื้อ และบุกรุกที่ดินสาธารณะ
แหล่งข่าว	- นายวัชรินทร์ อุประโจง ประธานกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง และประธานองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดงเย็นอ.ไชย ปราการ จ.เชียงใหม่ - นายสมชัย ศิริชัย กรรมการสหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนางเลขาณายวัชรินทร์ อุ ประโจง ประธานกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝางและประธานองค์การ บริหารส่วนตำบลศรีดงเย็นอ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า มีกลุ่มผู้มีอิทธิพลใช้อำนาจทำผิดกฎหมาย และขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ดุลยพินิจในการดำเนินการ สอบสวนและทำคดีอย่างรอบคอบ	เน้นว่ามีเหตุการณ์ข่มขู่คัดค้านการประกันตัวผู้ต้องหาโดย ชาวบ้านในพื้นที่เพราะหากให้ประกันตัวเกรงว่าจะมีการมาข่มขู่ ชาวบ้าน
ข้อสังเกต	นำข่าวมาตัดทอนโดยตัดการให้ภูมิหลังที่ผ่านมาของข่าวและคงเหลือเรื่องสถานการณ์และเหตุผลการคัดค้านการประกันตัว	

ข่าวกรณีความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและกำนัน ต.ศรีดงเย็น หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่ค่อนข้างยาว ในรูปแบบเป็นไปรษย์ข่าว นอกจากนี้ ในประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญในการพิจารณาคดีในชั้นศาล การเขียนข่าวพาดพิงถึงบุคคลที่สามต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างสูง เนื่องจากเวลาข่าวปรากฏสู่สาธารณะหนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นผู้รับผิดชอบทางกฎหมาย การรีไรท์ข่าวมีลักษณะใช้ภาษาเป็นทางการ คือใช้คำว่า ผู้ต้องหา ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างชี้ชัดว่า เป็นผู้บงการ ส่วนการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีลักษณะลดความรุนแรงของเหตุการณ์ลง ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมพาดหัวขูประเด็นให้ร้อนขึ้นเกินกว่าบรรยากาศของเหตุการณ์ขณะนั้น

ด้านนัยยะความหมายข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอว่า มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง มีเหตุผลอะไร ขณะที่นัยยะความหมายของสำนักข่าวประชาธรรมเน้นการโจมตีผู้มีอิทธิพลว่า มักใช้อำนาจทำผิดกฎหมาย

สำหรับการตัดทอนแหล่งข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดตัดทอนเพื่อให้ได้ใจความครบถ้วนสอดคล้องกับพื้นที่ที่จำกัดบนหน้าหนังสือพิมพ์

เรื่อง การชุมนุมประท้วงรัฐบาล

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 29 ม.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 31 ม.ค. 46
พาดหัว	ชุมนุมจตุจักรไม่ต่างร.อนุบาลสวดรัฐบาล - กทม. จับมือทำลายปชต. นอกสภา	- ไม่ปรากฏ
สาระที่นำเสนอ	หลายฝ่ายไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลและกทม. ในการจับมือสลายการชุมนุมสมัชชาคนจน ซึ่งเป็นการทำลายประชาธิปไตย การเมืองภาคประชาชนอย่างรุนแรง ขณะที่นักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยทั่วประเทศชื้อละเมิดรัฐธรรมนูญ ทำลายพื้นที่การเมืองนอกสภา ยืนยันพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล เป็นพื้นที่ประชาชน สื่อสารนโยบายสาธารณะการชุมนุมในจตุจักรนั้น ไม่มีความหมายทางการเมือง	องค์กรประชาชนแถลงการณ์ประณามรัฐบาลและกทม. จับมือสลายการชุมนุมสมัชชาคนจนและไม่ให้มีการชุมนุมที่หน้าทำเนียบรัฐบาลแต่ให้ย้ายไปชุมนุมที่สวนจตุจักร ถือเป็น การขัดหลักประชาธิปไตย ขณะที่นักวิชาการก็กล่าวเช่นกันว่า การทำเช่นนั้นเป็นการไม่ให้พื้นที่สาธารณะในการสื่อสารปัญหาและทัศนคติต่อสังคม ซึ่งขัดกับรัฐธรรมนูญเรื่องสิทธิการชุมนุมแม้จะรุกล้ำพื้นที่สาธารณะก็ตาม
แหล่งข่าว	- นายนิรันดร์ กุลธำนันท์ กรรมการคณะกรรมการรณรงค์ประชาธิปไตยภาคอีสาน - นายสุพรรณ สาร ประธานเครือข่ายโครงการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนภาคอีสาน - นายสมชาย ปรีชาศิลป์กุล นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ ม.เชียงใหม่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายนิรันดร์ กุลธำนันท์ กรรมการคณะกรรมการรณรงค์ประชาธิปไตยภาคอีสาน นายสุพรรณ สาร ประธานเครือข่ายโครงการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนภาคอีสาน นายสมชาย ปรีชาศิลป์กุล นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ ม.เชียงใหม่
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของเรื่องคือ โจมดีรัฐบาลว่า ละเมิดสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ไม่สนับสนุนความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง	ให้ความสำคัญกับทัศนะขององค์กรประชาชนและนักวิชาการในการวิพากษ์การกระทำของรัฐบาลและกทม.
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวมารงในอีก 2 วันถัดมา มีการตัดภูมิหลังของสถานการณ์ โดยคงเหลือแต่ทัศนะขององค์กรประชาชนและนักวิชาการมาใช้ประกอบข่าวซึ่งเป็นข่าวขนาดยาว	

ข่าวกรณีการชุมนุมประท้วงรัฐบาล จากการเก็บข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดโดยสำนักข่าวประชาธรรม เกิด missing data ขึ้น เนื่องจากไม่ปรากฏการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด อย่างไรก็ตามการรีไรท์เนื้อหาข่าวโดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะสังเกตเห็นชัดว่า เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีความรุนแรงน้อยกว่า เช่น การใช้คำว่า **ขัดหลักประชาธิปไตยและขัดกับรัฐธรรมนูญ** ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเลือกใช้คำว่า **ทำลายประชาธิปไตยและละเมิดรัฐธรรมนูญ** นัยยะข่าวที่ปรากฏจึงแตกต่างกันได้ชัด แม้จะเลือกใช้แหล่งข่าวเดียวกันทั้งหมด

เรื่อง ป่าชุมชน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 3 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 5 ก.พ. 46
พาดหัว	เซียงดาวฮือค้านประกันตัวป่าไม้ เอาจริงผู้อยู่เบื้องหลังบุกรุกป่าชายที่ดิน	จีจับบงการฆ่า ผญบ. นักอนุรักษ์
สาระที่น่าสนใจ	ชาวบ้านค้านประกันตัวเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเซียงดาว หัวหน้าเจ้าหน้าที่รัฐฉวยผล ยืนยันต้องเอาผิดผู้อยู่เบื้องหลังบุกรุกป่าชายที่ดินให้นายทุนและให้เอาจริงกับขบวนการตัดไม้คุมครองชาวบ้านรักษาป่า รัฐต้องปราบปรามเพราะป่าชุมชนเซียงดาวอยู่ในเขตอนุรักษ์พื้นที่ร่วมหลายแสนไร่	ชาวบ้านเซียงดาวยกขบวนเข้าร้องเรียนตำรวจยื่นหนังสือชี้แจงให้ไปถึงคณบดีบงการฆ่าผู้ใหญ่นักอนุรักษ์ป่าชุมชนคัดค้านการประกันตัวป่าไม้โหดที่ยังผู้ใหญ่นักอนุรักษ์โดยชาวบ้านเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะเป็นเจ้าหน้าที่รัฐและเกรงว่าจะออกไปข่มขู่แกนนำชาวบ้านคนอื่นอีก
แหล่งข่าว	- นายคณิต กองสถาน ประธานเครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำปิงตอนบน - พ.ต.อ.ดิษฐ์ บุญเรือง ผกก. สภอ.เซียงดาว - นายนิคม พุทธา ผอ. โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน - นายคำปิ่น สุกใส รองประธานเครือข่ายป่าชุมชน บ้านปางต.แม่ณะ และคณะกรรมการป่าชุมชน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะนายคณิต กองสถาน ประธานเครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำปิงตอนบน พ.ต.อ.ดิษฐ์ บุญเรือง ผกก. สภอ.เซียงดาว นายนิคม พุทธา ผอ. โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักให้ความสำคัญที่การเห็นว่า มีผู้มีอิทธิพลหาผลประโยชน์กับการตัดไม้ทำลายป่าและซื้อขายที่ดินในเขตป่าและต้องการให้ดำเนินคดีไปถึงผู้อยู่เบื้องหลังอย่างถึงที่สุด	เห็นว่า มีเหตุการณ์ฆาตกรรมผู้ใหญ่นักอนุรักษ์และชาวบ้านรวมตัวประท้วงคัดค้านมิให้ประกันตัวผู้สังหารและต้องการให้สืบไปจนถึงต้นตอผู้บงการเบื้องหลัง เนื่องจากเกรงว่า จะไม่ได้รับความเป็นธรรมและอาจโดนข่มขู่
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมานำลงเป็นข่าวหน้าหนึ่งและใช้รูปภาพของสำนักข่าวประชาธรรม ด้านเนื้อหาข่าวกมาจากสำนักข่าวประชาธรรมเกือบทั้งหมดมีการนำมาจัดย่อหน้าใหม่และเขียนความนำข่าว(lead)ใหม่รวมถึงมีการสัมภาษณ์รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมในการจัดการเรื่องดังกล่าว	

ข่าวกรณีป่าชุมชน หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอข่าวในลักษณะเป็นข่าวอาชญากรรม มีการพาดหัวเจ้าอากรมณเฑียรผู้อ่านโดยใช้คำว่า *บงการฆ่า* (ลักษณะการเสนอข่าวเหมือนการเล่าเรื่องที่มีผู้ตาย ก็ต้องมีผู้บงการเบื้องหลัง) นอกจากนี้ ภายในเนื้อหาของข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดบรรยายให้เห็นภาพเคลื่อนไหว โดยใช้คำว่า *ชาวบ้านยกขบวนเข้าร้องเรียน* ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำกลางๆ คือ *ชาวบ้านค้านการประกันตัว* นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดยังใช้คำที่สร้างภาพผู้ต้องหาคือใช้คำว่า *ป่าไม้โหด* ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอข่าวทั้งหมดไปในการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับแหล่งข่าวมีการตัดทอนแหล่งข่าวออกบ้าง เพื่อให้ได้ความกระชับและสอดคล้องกับเหตุผลด้านพื้นที่ของหนังสือพิมพ์

เรื่อง การบูรณกุศลศพเพื่อทำลานจอดรถที่ จ.ตรัง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 6 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 7 ก.พ. 46
พาดหัว	อ.บ.ต.อ้างอุทยานหาดเจ้าไหม อนุญาตไปประชุมชนเฉลิมพระเกียรติสร้างลานจอดรถ	แฉ อบต. ตรังรุกเจ้าไหม ผุดที่จอดรถ
สาระที่นำเสนอ	ชมรมอนุรักษ์หาดเจ้าไหมค้านอ.บ.ต.เกาะลิบงสร้างลานจอดรถในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เพราะเป็นพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติชุมชนร่วมรักษาป่าอุทยานฯ ขณะที่ อ.บ.ต.ชี้แจงว่า อุทยานอนุญาตแล้ว	ชาวบ้านลิบง จ.ตรังค้าน อบต.ไถตันไม่รื้อชุมชนอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมเพื่อทำที่จอดรถ ขณะที่ อบต.อ้างอุทยานอนุญาตแล้วและทำเพื่อบริการนักท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้ชุมชน ส่วนชาวบ้านระบุว่าช่วยกันดูแลมานานจนมีค้างแวนถิ่นได้มาอาศัยอยู่และยังคงยื่นหนังสือถึงรัฐมนตรีคัดค้านกรณีดังกล่าวแล้ว แต่ไม่มีเสียงตอบกลับ
แหล่งข่าว	- นางมียะ ทะหวา ตัวแทนชุมชนอนุรักษ์หาดเจ้าไหมและสมาชิกชมรมชาวประมงพื้นบ้าน จ.ตรัง - นายสุธรรม ศิลปสมศักดิ์ ปลัดอบ.บ.ต.ลิบง - นายพิศิษฐ ชาญเสนาะ นายกสมาคมฯ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงทั้งหมด ได้แก่ นางมียะ ทะหวา ตัวแทนชุมชนอนุรักษ์หาดเจ้าไหมและสมาชิกชมรมชาวประมงพื้นบ้าน จ.ตรัง นายสุธรรม ศิลปสมศักดิ์ ปลัดอบต.ลิบง นายพิศิษฐ ชาญเสนาะ นายกสมาคมฯ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า อุทยานแห่งชาติหลายแห่งมักถูกบุกรุกเพราะกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งที่พื้นที่ป่าเป็นประโยชน์ต่อผู้คนและระบบนิเวศน์	เน้นประเด็นเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม
ข้อสังเกต	เป็นข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ข่าวสดโดยหนังสือพิมพ์ข่าวนี้มาลงในวันถัดมา โดยยกเนื้อความทั้งหมดมาจากสำนักข่าวประชาธรรม ตีพิมพ์มีกรทศหัวเข็มและเขียนความข่าวใหม่	

ข่าวกรณีการบุกรุกเพื่อทำลานจอดรถที่ จ.ตรัง หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอความจากข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาลงทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ทำให้สื่อถึงแก่นัยยะความหมายที่แตกต่างจากสำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกใช้คำว่า แฉ ซึ่งหมายถึง เหตุการณ์มีความไม่โปร่งใส ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมจะพาดหัวข่าวในลักษณะเป็นไปรษณีย์และใช้ภาษากลางๆ มิได้โจมตีฝ่ายตรงข้ามมากนัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องปัญหาสารพิษ

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 26 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 27 ก.พ. 46
พาดหัว	จี้รัฐเอาจริงสารพิษในประเทศเผยรัฐเมินผู้ป่วยกว่า 3,000 ราย ไม่ได้รับความเป็นธรรม	จี้รัฐเร่งแก้สารพิษโรงงาน
สาระที่นำเสนอ	หลายฝ่ายจี้รัฐเอาจริงปัญหาสารพิษ โดยที่ผ่านมารัฐเพิกเฉยต่อผู้ ได้รับผลกระทบจากมลภาวะ คดีทั้งหลาย เช่น แม่เฒ่า ลำตะคอง คลิตี้ ไม่เค็มหน้า ผู้ป่วยกว่า 3,000 ราย ไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะแพทย์ทั่วไปไม่ระบุว่าเป็นโรคจากสารพิษอุตสาหกรรม ส่วน แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอศิวศาสตร์มีน้อย	ผอ.ศูนย์กะเหรี่ยงและพัฒนาและเครือข่ายแก้ไข ปัญหาพิษสารตะกั่วสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เสนอว่า ให้รัฐบาลสนใจต่อปัญหาสารพิษใน ประเทศด้วย มิใช่ต่อต้านเฉพาะขยะสารพิษจาก ต่างประเทศเท่านั้น เช่น กรณีโรงไฟฟ้าและ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ฯลฯ ต้องแก้ปัญห อย่างจริงจัง
แหล่งข่าว	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก ผอ.ศูนย์กะเหรี่ยงและพัฒนา และ เครือข่ายแก้ไขปัญหาพิษสารตะกั่ว - นางสมบุญ สีคำดอกแค ประธานสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจาก การทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะนาย สุรพงษ์ กองจันทึก ผอ.ศูนย์กะเหรี่ยงและ พัฒนา และเครือข่ายแก้ไขปัญหาพิษสารตะกั่ว
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า รัฐเพิกเฉยต่อปัญหาสารพิษและมลภาวะทั้งที่มีผู้ ไม่ได้รับความเป็นธรรมเป็นจำนวนมาก	เน้นประเด็นว่า รัฐบาลควรสนใจปัญหาสารพิษ ภายในประเทศ เพราะมีผลกระทบต่อประชาชน ชัดเจน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมา โดยนำคำสัมภาษณ์ของ ผอ.ศูนย์กะเหรี่ยงและพัฒนาลงเท่านั้น และตัดความเห็นของแหล่งข่าวอื่น ส่วนนัยยะความหมายเน้นไปทำนองเดียวกันคือให้รัฐสนใจปัญหาสารพิษเพราะมี ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก	

ข่าวกรณีปัญหาสารพิษ หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าว
ของสำนักข่าวประชาธรรม และมีได้ใจมตีรัฐมากขึ้น ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมชูประเด็น
ว่า รัฐไม่สนใจผู้ป่วย

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ตัดแหล่งข่าวที่เป็นกลุ่มผู้ป่วยจากสารพิษออก และเนื้อหาที่เสนอ
ค่อนข้างจะเป็นข้อเสนอแนะให้รัฐบาลสนใจต่อปัญหาดังกล่าว ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเนื้อหาแบบตั้ง
ข้อสังเกตว่า รัฐเพิกเฉยต่อผู้ป่วย มีการให้นำหน้าในทางโจมตีรัฐบาลมากกว่าเนื้อหาที่นำเสนอโดย
หนังสือพิมพ์ข่าวสด

เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 14 มี.ค. 46
พาดหัว	ประพัฒน์ตั้งคณะทำงานทบทวนอีไอเอเหมืองโปแตช	ก้านยาวตั้งกก.สอบอีไอเอ เหมืองโปแตช
สาระที่นำเสนอ	รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี ขณะที่เครือข่ายทรัพยากรอีสานแฉเล่ห์บริษัท ลวง อ.เทคนิคอุดรฯ ไปดูเหมืองออสเตรเลีย อ้างทำเหมืองแผ่นดินไม่ทรุด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ตั้งกรรมการตรวจสอบใหม่โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี เรื่องการทรุดตัวของดิน การปนเปื้อนของเกลือ ฯลฯ ขณะที่แกนนำชาวบ้านเปิดเผยเจ้าของเหมืองพาอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีไปดูเหมืองที่กำลังทำงานที่ออสเตรเลีย แต่ไม่ยอมพาไปดูเหมืองที่มีปัญหา
แหล่งข่าว	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นให้มีการทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช เนื่องจากอีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนพื้นที่ตั้งของโครงการและปัญหาอีกมากมาย	เน้นประเด็นว่า รัฐมนตรีที่รับผิดชอบให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตชใหม่ เนื่องจากมีเสียงคัดค้านจากชาวบ้าน นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนว่า ฉบับเก่ามีความบกพร่องและไม่สมบูรณ์เป็นอย่างมาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์นำข่าวดังกล่าวลงในพื้นที่หน้าหนึ่งในวันถัดมา	โดยนำเนื้อหาการรายงานข่าวของสำนักข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมลงทั้งหมด มีการเขียนพาดหัวข่าวและความนำข่าวใหม่

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้มีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้ชื่อ *ก้านยาว* แทน นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว. กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเพิ่มสีสันให้ข่าว หากพิจารณาถึงสมญานาม *ก้านยาว* ก่อนข้างจะมีนัยยะที่ดีต่อรัฐมนตรีท่านนี้ โดยถือว่าเป็นคนสำคัญในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดเลือกใช้คำว่า *ตั้งกรรมการสอบ อีไอเอ* แสดงนัยยะถึงการตรวจสอบความไม่ชอบมาพากลของการทำอีไอเอ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำกลางๆ คือ *ทบทวนอีไอเอ* การใช้คำที่ต่างกันทำให้นัยยะของเหตุการณ์มีความหมายต่างกันด้วย

อย่างไรก็ตาม ภายในเนื้อความของหนังสือพิมพ์ข่าวสด มิได้มีการโจมตีบริษัทเจ้าของเหมืองมากนัก โดยใช้คำว่า *เปิดเผย* การไม่พาไปชมเหมืองที่ไม่มีปัญหา ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า *แฉเล่ห์บริษัท* ซึ่งแสดงนัยยะของความไม่ชอบมาพากลที่จะผลักดันโครงการอย่างไม่โปร่งใส

เรื่อง ปฏิรูปสื่อ

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 20 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 21 มี.ค. 46
พาดหัว	หมอประเวศย้ำสังคมต้องร่วมปฏิรูปสื่อ ชี้รวมอำนาจสื่อ สังคมยิ่งพินาศ	หมอประเวศแนะปฏิรูปกรม. ผศวิทย์ชุมชน
สาระที่นำเสนอ	การปาฐกถาเรื่อง สื่อในสังคมพหุลักษณะที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อคิดจากนักวิชาการ โดยสื่อ ต้องเปิดกว้างทางปัญญา รัฐไม่ควรผูกขาด สื่อต้องเป็น ธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ	เวทีปาฐกถาเรื่อง สื่อในสังคมพหุลักษณะ ที่คณะนิติ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น.พ.ประเวศ วะสี ผู้นำปาฐกถา เสนอเรื่องการทำปฏิรูปอย่างจริงจัง โดยถือว่าการสื่อสารถือเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคมและ ปัญญา การรวมศูนย์อำนาจแม้ว่าจะเป็นคนดีและเก่ง อย่างไร สังคมก็จะไปไม่รอด ต้องให้สังคมมีโอกาส สื่อสารกันให้เกิดปัญญา
แหล่งข่าว	- ศ.นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการ - ผศ. ดร.นวลน้อย ตริรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ - นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ รอง บ.ก. อำนวยการ นสพ. มติชน - นายสนิหสุตา เอกชัย รองบ.ก.นสพ. บางกอกโพสต์	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ ศ.นพ. ประเวศ วะสี นักวิชาการ
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือ นักวิชาการนักสื่อสารมวลชน ต้องการให้มีการเคลื่อนไหวปฏิรูปสื่ออย่างจริงจังและรัฐอย่า ผูกขาดสื่อแต่ต้องสนับสนุนให้มีความหลากหลาย	เน้นประเด็นว่า สื่อจะต้องเป็นธรรม มีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ ต้องเปิดพื้นที่ให้สังคมสื่อสารเพื่อให้เกิด ปัญญา
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำประเด็นดังกล่าวมาเสนอในหน้า 13 วันถัดมา มีการตัดตอนเนื้อหาของสำนักข่าวประชาธรรม ออก โดยใช้การสรุปเรื่อง ความสำคัญของการเปิดพื้นที่การสื่อสารและข้อเสนอการปฏิรูปสื่อมาเสนอ	

ข่าวกรณีการปฏิรูปสื่อ หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้การสรุปเนื้อหาและตัดแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการและ
บรรณาธิการข่าวของสื่อกระแสหลักออก คงเหลือแต่การสรุปใจความของ น.พ.ประเวศ วะสี มานำเสนอ
(หนังสือพิมพ์ข่าวสดส่งนักข่าวไปทำข่าวเองด้วย) การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้คำว่า แนะปฏิรูป
มีลักษณะเป็นการเสนอข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวที่เข้มกว่าในเชิง
นักวิชาการทำนวิพากษ์ว่า ควรปฏิรูปสื่อ มิเช่นนั้นสังคมจะเสียหาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ปัญหากรณีคณะกรรมการสรรหา กสช.

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 28 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 1 เม.ย. 46
พาดหัว	นิติเตือนสื่อในเมืองนายทุนอันตรายที่สุด ย้ำสังคมร่วมกดดัน กก.สรรหา กสช. ลาออก	นิติ ระดมถกสื่อท้องถิ่น - เมินจีรัฐบาลสรรหา กสช. ใหม่
สาระที่นำเสนอ	เวทีสัมมนาเรื่อง ผลประโยชน์ซ้อนทับ กรณีศึกษา คณะกรรมการสรรหากสช. นักวิชาการให้ความเห็นว่า สื่อไม่ควรอยู่ในเมืองนายทุน เพราะนายทุนจะใช้หาผลประโยชน์ โดยไม่สนใจผลกระทบต่อคนและให้สังคมร่วมกดดันให้ คณะกรรมการสรรหา กสช.ลาออก	ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ กล่าวในการเสวนาหัวข้อ ผลประโยชน์ซ้อนทับ : กรณีศึกษาคณะกรรมการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.) ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่า ต้องการสื่อสารกับสังคมเรื่องมีความไม่ชอบธรรมเกิดขึ้นในสังคม ทั้งที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองว่า คณะกรรมการสรรหา กสช. ไม่โปร่งใส แต่ยังมีผู้ยืนยันไม่ลาออก นอกจากนี้ การมีคณะกรรมการ กสช. ที่ชอบธรรมก็จะสามารถวางระเบียบดูแลการดำเนินการวิทยุชุมชนให้ดำเนินไปด้วยดีได้
แหล่งข่าว	- ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นสื่อหากอยู่ในเมืองนายทุนก็จะอันตรายกว่ารัฐ เพราะนายทุนสนใจผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่สนใจการสร้างการเรียนรู้ให้แก่สังคม	เน้นประเด็นคำกล่าวของ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ กรณีผลประโยชน์ซ้อนทับคณะกรรมการสรรหา กสช.ว่า เกิดความไม่ชอบธรรมขึ้นในสังคม และขณะนั้นการตั้งวิทยุชุมชนเกิดขึ้นแล้ว แต่ยังผิดกฎหมายอยู่เพราะความล่าช้าในการตั้งคณะกรรมการ กสช. ที่ชอบธรรมขึ้นมาดูแลแก้ไขปัญหาดังกล่าว
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำประเด็นดังกล่าวมานำเสนอในอีก 4 วันถัดมา โดยนำลงในหน้า 5 มีการจัดประเด็นสำคัญที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งข่าวมาให้ออกไป ในเรื่องการให้คำอธิบายการครอบงำสื่อโดยกลุ่มนายทุนและรัฐ แต่จะเน้นเรื่องการวิพากษ์ปัญหาคณะกรรมการสรรหา กสช. และการจัดการวิทยุชุมชน การเน้นประเด็นที่ต่างกันของสำนักข่าวประชาธรรมและหนังสือพิมพ์ข่าวสด จะเห็นได้ว่า สำนักข่าวประชาธรรมเน้นเรื่องการอธิบายโครงสร้างระบบสื่อ ขณะที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดไม่นำเสนอในเรื่องนี้ แต่จะเสนอภาพคร่าวๆ ของปัญหาเรื่องดังกล่าว	

ข่าวกรณี คณะกรรมการสรรหา กสช. หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้กระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยเน้นเรื่องกรรมการสรรหา กสช. ไม่โปร่งใส ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเน้นการวิพากษ์ระบบการสื่อสารที่สื่อหากตกอยู่ในเมืองนายทุนจะอันตราย นอกจากนี้ เนื้อหาข่าวก็มีทิศทางในการให้ความสำคัญต่างกัน คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายงานข้อสรุปจากเวทีสัมมนา ขณะที่ ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมชูประเด็นโจมตีนายทุนที่เข้ามายึดครองสื่อ

เรื่อง เหมืองลิกไนต์ ที่เวียงแหง จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 31 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 1 เม.ย. 46
พาดหัว	ปอยส่างลอง ระดมสู้เหมืองเวียงแหง ชี้พลังงานล้นระบบสูญเสีย 3 แสนล้านบาท	ชาวเวียงแหงฮือ - ชี้ชะตาโรงไฟฟ้า
สาระที่นำเสนอ	คนเวียงแหงจัดเวทีปอยส่างลองระดมทุนต่อสู้เหมืองลิกไนต์ รักษาทรัพยากรท้องถิ่น อ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ชี้คนเวียงแหงมีสิทธิแสดงตัวตนจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนนักวิชาการด้านพลังงานย้ำมีพลังงานสำรองเหลือเฟือ	นักวิชาการให้ความเห็นเรื่องโรงไฟฟ้าลิกไนต์เวียงแหงของกฟผ. ว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเพราะมีพลังงานสำรองเพียงพอ อีกทั้งยังเสี่ยงงบประมาณสูญเปล่า 3 แสนล้านบาท
แหล่งข่าว	- ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการม.เที่ยงคืน - นายเดชาธรณ์ สุขกำเนิด นักวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ - นายชัยพันธ์ ประกาสะวัตติ ผอ.สถาบันเพื่อสิทธิมนุษยชน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายเดชาธรณ์ สุขกำเนิด นักวิชาการคณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์ นายชัยพันธ์ ประกาสะวัตติ ผอ.สถาบันเพื่อสิทธิมนุษยชน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่าชุมชนมีสิทธิจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ไม่ต้องเสียสละตามวาทกรรมรัฐที่ว่า คนส่วนน้อยต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม	เน้นประเด็นการให้ความคิดเห็นของนักวิชาการว่าการสร้างโรงไฟฟ้านี้ไม่มีความจำเป็น เป็นการเสียประโยชน์ มากกว่าได้ประโยชน์
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงหน้า 5 (ประชาสังคม) โดยนำข้อมูลมาจากสำนักข่าวประชาธรรม มีการตัดความคิดเห็นของนักวิชาการบางท่านออก มีการเขียนพาดหัวและความนำข่าวใหม่	

ข่าวกรณีเหมืองแร่ลิกไนต์ที่เวียงแหง หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้กลุ่มบุคคลคือ ชาวเวียงแหงพาดหัวข่าวและตัดกิจกรรมของชาวบ้าน ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมพาดหัวข่าวโดยใช้กิจกรรมของชาวบ้านพาดหัวเรียกความสนใจ

ภายในเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเน้นการให้นักวิชาการด้านพลังงาน เสนอข้อมูลด้านสถานการณ์การสำรองพลังงานไฟฟ้า และตัดรายละเอียดที่เกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ ออก ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญและนำเสนอแนวคิดเรื่องสิทธิแสดงตัวตนจัดการทรัพยากรท้องถิ่นร่วมกับเรื่องพลังงานไฟฟ้า ซึ่งทำให้มุมมองข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมและหนังสือพิมพ์ข่าวสดต่างกันชัดเจน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ถนนกลางป่าอุทยานเขาหลวง จ.นครศรีธรรมราช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 17 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 22 เม.ย. 46
พาดหัว	หวั่นพื้นถนนผ่าเทือกเขาหลวงช่วยเร่งให้ป่าพินาศเร็ววัน	ซีพีถนนผ่า เทือกเขาหลวง เร่งเวลา สัตว์ถูกล่า-ป่าพินาศ
สาระที่นำเสนอ	อบต.เขาพระ อ.พิปูน จ.นครศรีธรรมราช เตรียมรื้อพื้นปูนถนนกลางป่าอุทยานเขาหลวง เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและคมนาคมของชาวบ้าน ขณะที่กลุ่มอนุรักษ์ไม่เห็นด้วยเพราะจะทำให้มีผลเสียต่อผืนป่า ควรจะให้มีการศึกษาผลกระทบเสียก่อน	กลุ่มอนุรักษ์ท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับการพื้นปูนถนนที่ตัดผ่านป่าอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เนื่องจากเป็นการเร่งให้มีการตัดไม้ทำลายป่า
แหล่งข่าว	- นายสวัสดิ์ สัมครพงศ์ นายกสมาคมเพื่อนเกลอเทือกเขาหลวง	สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกแหล่งข่าวคือ นายสวัสดิ์ สัมครพงศ์ นายกสมาคมเพื่อนเกลอเทือกเขาหลวง
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือการเสนอข้อขัดแย้งของผู้ผลักดันโครงการกับผู้คัดค้านการพื้นปูนถนนกลางป่าอุทยานเขาหลวง	เน้นประเด็นว่าการพื้นถนนผ่าเทือกเขาหลวงจะเป็นผลเสียคือทำให้สัตว์ถูกล่าและทำให้กบฏภูเขาปากขึ้น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาเสนอในอีก 5 วันถัดมาโดยนำเนื้อหาทั้งหมดจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอ มีการเขียนพาดหัวใหม่แต่ไม่ได้มีการเขียนคณมน์ข่าว	

ข่าวกรณีถนนกลางป่าอุทยานเขาหลวง จ.นครศรีธรรมราช หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยมีน้ำหนักที่เข้ากว่าการพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้คำว่า *ซีพีถนนผ่าเทือกเขาหลวง* ซึ่งมีความหมายว่า *ค่อนข้างเชื่อ* ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า *หวั่นพื้นถนนผ่าเทือกเขาหลวง* ซึ่งมีความหมายที่เบากว่า แสดงนัยยะว่า มีความเป็นห่วงการทำโครงการ

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดรีไรท์ข่าวเหลือการเสนอเสียงของกลุ่มอนุรักษ์ที่ไม่เห็นด้วย ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการให้ข้อมูลของฝ่ายจัดทำโครงการเพิ่มขึ้นมาด้วย ทำให้เห็นความขัดแย้งของกลุ่มที่สนับสนุนโครงการและกลุ่มที่คัดค้านโครงการ ซึ่งมีความชัดเจนมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง วิทยุชุมชน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 18 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 25 เม.ย. 46
พาดหัว	วิทยุชุมชนได้รุกทำศูนย์เรียนรู้วิทยุชุมชน 15 จุดพร้อมตรวจสอบใครแอบแฝง	วิทยุชุมชนได้ เปิดศูนย์เรียนรู้แนววิถีตั้งสถานี ที่ชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบคนทำ ตัวจริง-แอบแฝง
สาระที่น่าสนใจ	เครือข่ายวิทยุชุมชน กำหนด 7 ขั้นตอนสำหรับศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน 15 จุด 7 จังหวัด เน้นชุมชนบริหารจัดการเอง ตระหนักถึงสิทธิการใช้สื่อเป็นเจ้าของสถานีเอง มีไชกรรมประชาสัมพันธยังเป็นเจ้าของสถานี และเน้นต้องร่วมกันตรวจสอบกลุ่มที่แอบแฝงทำวิทยุชุมชน	มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน 15 จุดในภาคใต้ โดยศูนย์ดังกล่าวจะมีการให้ความรู้ในเรื่องการจัดตั้งและดำเนินงานวิทยุชุมชนทั้งระบบ ขณะที่นักวิชาการสื่อแนะให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและต้องตรวจสอบคนที่เข้ามาทำงานว่ามีผลประโยชน์แอบแฝงหรือไม่
แหล่งข่าว	- นายอุดมศักดิ์ ถนอมพงศ์ ผู้ประสานงานวิทยุชุมชนภาคใต้ จ.สตูล - รศ.ดร.เอื้อจิตต์ วิโรจน์ไตรรัตน์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ นายอุดมศักดิ์ ถนอมพงศ์ ผู้ประสานงานวิทยุชุมชนภาคใต้ จ.สตูล รศ.ดร.เอื้อจิตต์ วิโรจน์ไตรรัตน์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือ การเห็นว่า ชุมชนต้องเป็นเจ้าของและบริหารจัดการวิทยุชุมชนกันเอง	เน้นประเด็นการรายงานกิจกรรมของเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ว่ามีมีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนขึ้น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมานำเสนอในอีก 7 วันถัดมา การนำเสนอเนื้อหาข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้ใช้วิธีการย่อข้อมูลที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งมานำเสนอ นัยยะความหมายจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีความแตกต่างจากประชาธรรมคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอไปในเชิงรายงานกิจกรรมเท่านั้น	

ข่าวกรณีวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยมีได้ทำให้ใจความกระชับขึ้น มีการใช้คำว่า *เปิดศูนย์เรียนรู้* ลักษณะคำดังกล่าวมีนัยยะแบบการประกาศ ประชาสัมพันธ์โครงการ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า *รุกทำศูนย์เรียนรู้* ลักษณะของคำดังกล่าวมีความเข้มกว่าการพาดหัวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด แสดงนัยยะถึงการเดินหน้าเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ด้านเนื้อหาข่าว มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นการรายงานเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง อุโมงค์ส่งน้ำ จ.แม่ฮ่องสอน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 21 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 29 เม.ย. 46
พาดหัว	เดินหน้าอุโมงค์ผันน้ำสาละวิน อ่างเจ้าพระยาขาดแคลนน้ำ	แผนผันสาละวิน จัดการเจ้าพระยาเหลว
สาระที่น่าสนใจ	กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานดันโครงการอุโมงค์ส่งน้ำสาละวินลงเจ้าพระยาโดยอ้างแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำลุ่มเจ้าพระยา ขณะที่เอ็นจีโอต้านสิ่งแวดล้อมชี้ไม่มีความจำเป็น แม่น้ำเจ้าพระยาไม่ขาดแคลน แต่การจัดการไม่มีประสิทธิภาพเท่านั้น และยังจะทำให้ทำลายผืนป่าด้วย	ผู้ประสานเครือข่ายการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำยวม-เงา-สาละวิน ไม่เห็นด้วยกับโครงการผันน้ำจากสาละวิน น้ำยวม น้ำเมย มาลงที่เขื่อนภูมิพลเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำลุ่มเจ้าพระยา เนื่องจากโครงการจะทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากและไม่ได้แก้ปัญหาจริง ที่จริงอยู่ที่การบริหารจัดการไม่ดีถึงแต่ผลิตกระแสไฟฟ้า
แหล่งข่าว	- นายสันติพงศ์ มุลพอง ผู้ประสานงานเครือข่ายการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำยวม - เงา - สาละวิน - นายมนตรี เขมมงคล รองอธิบดีกรมพัฒนาพลังงานฯ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยนำเลือกเฉพาะ นายสันติพงศ์ มุลพอง ผู้ประสานงานเครือข่ายการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำยวม - เงา - สาละวิน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการไม่เห็นด้วยกับข้ออ้างของกรมชลประทานในการผลักดันโครงการอุโมงค์ส่งน้ำ	เน้นประเด็นว่าโครงการดังกล่าวไม่มีความจำเป็น ลุ่มน้ำเจ้าพระยามีได้ขาดแคลนน้ำ แต่เป็นเรื่องการบริหารจัดการน้ำไม่ได้
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมไปอีก 8 วันถัดมา โดยลงในหน้า 5 ประชาสังคม มีการตัดเนื้อหาอย่างมากมายนั่นที่มีความสำคัญโดยเฉพาะภูมิหลังของเหตุการณ์ที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ข่าวสดให้ข้อมูลเฉพาะเสียงของผู้ประสานงานเครือข่ายการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำเพียงคนเดียวเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม การนำเสนอออกมาก็มีนัยยะความหมายไปในทางเดียวกันคือ เห็นว่า ไม่มีความจำเป็นในการสร้างอุโมงค์ส่งน้ำ	

ข่าวกรณีอุโมงค์ส่งน้ำ จ.แม่ฮ่องสอน หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้เราอารมณ์ผู้อ่านมากขึ้น โดยเลือกใช้คำว่า แฉ ซึ่งแสดงนัยยะถึง ความไม่ชอบมาพากลที่ต้องปกปิดข้อมูลของโครงการ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้การพาดหัวข่าวค่อนข้างกลางๆ รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสตรีไรท์ข่าว โดยเลือกนำเสนอเสียงของแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอข้อมูลว่า หน่วยงานจะจัดทำโครงการขึ้นและมีการเสนอเสียงของฝ่ายผู้จัดทำโครงการเป็นแหล่งข่าวด้วย ซึ่งทำให้เห็นภาพความขัดแย้งของฝ่ายสนับสนุนโครงการและฝ่ายคัดค้านโครงการชัดเจนขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องบุกกรุป่า จ.พะเยา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 26 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 30 เม.ย. 46
พาดหัว	ขึ้นนโยบายส่งเสริมปลูกยางพาราภาคเหนือทำป่าवाद	ชี้หนุ่ยปลูกยางเหนือเปิดช่องนายทุนรุก-สูบป่า
สาระที่นำเสนอ	นโยบายนายกรัฐมนตรึที่ขยายพื้นที่ปลูกยางพาราภาคเหนือ ส่งผลกระทบต่อบุกกรุป่าโดยมีนายทุนรายใหญ่กว่าหมื่นไร่ในเขตกำลังออก สปก.4 - 01 กว่า 200 ไร่ ขณะที่สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมปลูกยางพาราทำให้ป่าเสียหายขอให้ทบทวนนโยบายใหม่	หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา กล่าวถึงกรณีรัฐบาลสนับสนุนให้การปลูกสวนยางพาราในภาคเหนือ พบว่ามีชาวบ้านซึ่งมีนายทุนหนุนหลังปลูกยางพาราในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และนายทุนก็จะเข้ามาทำการซื้อพื้นที่บุกกรุนั้นต่อไป นโยบายดังกล่าวควรได้รับการตรวจสอบอย่างรอบคอบเพราะจะทำให้เกิดการบุกกรุนพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น
แหล่งข่าว	- นายสรวิศา สุริยกุล ณ อยุธยา หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ นายสรวิศา สุริยกุล ณ อยุธยา หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า นายทุนเข้าบุกกรุกป่าเพิ่มขึ้น จากนโยบายขยายการปลูกยางพาราที่ไม่มีการตรวจสอบอย่างรอบคอบจากรัฐ	เน้นประเด็นว่า นโยบายส่งเสริมปลูกยางพาราในภาคเหนือเปิดช่องให้นายทุนบุกกรุกและยึดพื้นที่ป่า จึงควรตรวจสอบนโยบายดังกล่าวอย่างรอบคอบ
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอประเด็นดังกล่าวมาในอีก 4 วันถัดมา มีการตัดทอนมิหลังของข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวออก คงเหลือแต่การนำเสนอเสียงของหัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา โดยยกเนื้อหาดังกล่าวจากประชาธรรมมาลงทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การให้ความสำคัญระหว่างสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีนัยยะความหมายเช่นเดียวกัน	

ข่าวกรณีการบุกกรุกป่า จ.พะเยา หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวคล้ายกับการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม แต่มีการชูประเด็นการโจมตีนายทุนเป็นสำคัญ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวเน้นการชี้ให้เห็นความเสียหายของพื้นที่ป่า

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้สรุปเหตุการณ์ให้กระชับขึ้น แต่ใจความโดยรวมมีการให้ความสำคัญในประเด็นเดียวกับเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ปัญหาแรงงาน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 1 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 5 พ.ค. 46
พาดหัว	แรงงานเหนือยื่นหักเงินเดือนคุมครองแรงงาน แก่ กม.ปี'18 หนุนคนงานตั้งสหภาพฯ	จีรัฐคุมครองแรงงานชนเผ่า อพยพ
สาระที่นำเสนอ	เครือข่ายแรงงานเหนือยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลให้ปฏิบัติตามองค์การสหประชาชาติ คุมครองสิทธิแรงงานโดยไม่เลือกปฏิบัติ คุมครองความปลอดภัยในโรงงานและแก้ไขกฎหมายแรงงาน ปี2518 ให้สอดคล้องกับปัจจุบันและให้จัดตั้งสหภาพแรงงานในโรงงาน	เครือข่ายแรงงานภาคเหนือเรียกร้องนายกรัฐมนตรืให้แก้ไขปัญหาแรงงานกรณีต่างๆ 6 เรื่อง คือ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานแรงงานหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ,แรงงานอพยพ-ชนเผ่าต้องได้รับการคุ้มครอง,ต้องปฏิบัติตามแรงงานอย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, ให้มีกฎหมายและมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการ, รัฐต้องสามารถนำนายจ้างที่ทำผิดกฎหมายมาลงโทษได้อย่างถึงที่สุดและให้รัฐบาลรับรางวัล พบ.แรงงานสัมพันธ์ฉบับที่ผู้ใช้แรงงานเป็นผู้เสนอ
แหล่งข่าว	- รศ.วราวิทย์ เจริญเลิศ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - นายบัณฑิต แบนวิเศษ ผู้ประสานงานแรงงานหญิง มูลนิธิเพื่อนหญิง - นส.ปราณม สมวงศ์ ผู้ประสานงานโครงการสุขภาพแรงงานอพยพ - เครือข่ายแรงงานภาคเหนือ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะเครือข่ายแรงงานภาคเหนือ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า รัฐบาลมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ไม่ให้ความสำคัญกับคนงานที่อยู่ในกระบวนการผลิต ไม่สนใจกับสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน	เน้นประเด็นการให้รัฐบาลเข้ามาแก้ไขปัญหาแรงงาน โดยเฉพาะการคุ้มครองแรงงานชนเผ่าและแรงงานอพยพ
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวนี้ออกในอีก 4 วันถัดมา(สำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวและส่งข่าวเมื่อ 1 พ.ค. 46 ซึ่งเป็นวันแรงงาน) และนำลงในหน้าประชาสังคมมีการตัดทอน เรียบเรียงข่าวใหม่ให้เหลือแค่ชื่อเรียกร้องของเครือข่ายแรงงานภาคเหนือ ในส่วนความหมายของข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเน้นการให้รัฐบาลเข้ามาแก้ไขปัญหาแรงงานเท่านั้น ขณะที่ประชาธรรมให้ความสำคัญกับการวิพากษ์การทำงานของรัฐบาลในการที่ไม่ใส่ใจคนงานและชี้ให้เห็นสภาพความเป็นจริงที่แรงงานประสบปัญหา	

ข่าวกรณีปัญหาแรงงาน หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวให้กระชับขึ้น โดยมีการใช้คำว่า จีรัฐ คุมครองแรงงาน มีนัยยะที่เข้าและแสดงถึงเหตุการณ์ที่ควรเร่งทำ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวในลักษณะไปรยข่าว รายงานว่า ใคร,ทำอะไร,เพราะอะไร เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเลือกแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนมานำเสนอ โดยเสนอชื่อเรียกร้องของกลุ่มคนดังกล่าวเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีแหล่งข่าวที่หลากหลายกว่า นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือ ความทันสมัยการณณ์ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวเสนอถัดจากวันแรงงานถึง 4 วัน (5 พ.ค. 46) ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งข่าวไปแล้วตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 46 ดังนั้นเป็นข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่ทำให้การเสนอข่าวไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์

เรื่อง ผู้ติดเชื้อเอชไอวี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 5 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 6 พ.ค. 46
พาดหัว	รุกเปิดแนวทางใหม่รักษาผู้ติดเชื้อเน้นเชื่อมโยงโรงพยาบาล - ชุมชน และผู้ป่วย	เครือข่ายเอดส์เหนือจัดเชื่อม ชุมชน รพ. รักษาผู้ป่วย
สาระที่น่าสนใจ	องค์กรภาครัฐ เอกชนและผู้ป่วยสร้างแนวทาง ผู้ป่วยเป็นผู้ร่วม ให้บริการรักษาพยาบาลเสริมศักยภาพผู้ติดเชื้อและผู้ได้รับผลกระทบ ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนนำไปสู่การสร้างสุขภาพองค์รวม	ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่ รายงานการทำงานของเครือข่ายโดยเครือข่ายผู้ติดเชื้อร่วมกับภาคีอื่นๆ 6 องค์กรทำโครงการวิจัยส่งเสริมการดูแลผู้ติดเชื้อ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ภาคเหนือตอนบน โดยใช้การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ชุมชนและผู้ติดเชื้อทำให้มีการดูแลรักษาผู้ป่วยดีขึ้น
แหล่งข่าว	- นายชัยบาน วีรัตน์ศักดิ์ ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่ - นายประเสริฐ เดชบุญ หน่วยงานพันธกิจเอดส์ มูลนิธิสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย	สำนักข่าวประชาธรรมแต่เลือกเสนอเฉพาะนายชัยบาน วีรัตน์ศักดิ์ ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จเพราะเป็นการพัฒนาทั้งระบบตั้งแต่โรงพยาบาล ชุมชนและผู้ติดเชื้อให้มีความเชื่อมโยงกัน	เน้นประเด็นว่า หลังจากมีการจัดทำโครงการการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอชไอวีโดยให้ชุมชนและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเข้าร่วมเพื่อให้เข้าใจวิธีการดูแลผู้ติดเชื้ออย่างถูกต้อง ปรากฏว่าได้ผลดี มีการดูแลผู้ป่วยได้อย่างดีขึ้น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงวันถัดมาในส่วนหน้า 5(ประชาสังคม)มีการตัดความเห็นของแหล่งข่าวคนอื่นออก เหลือเพียงประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อเพียงคนเดียว ซึ่งในส่วนนี้ก็นำคำกล่าวของประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อมาลงครบถ้วนตามที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งมา ส่วนความหมายของข่าวมีความหมายไปในทางเดียวกัน คือโครงการประสบความสำเร็จ แต่สำนักข่าวประชาธรรมจะชี้ให้เห็นภาพที่มากขึ้นอีกในเรื่องความเชื่อมโยงในชุมชน อันทำให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ	

ข่าวกรณีผู้ติดเชื้อเอชไอวี หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวให้สั้นลง โดยมีลักษณะการพาดหัวข่าวเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าว โดยใช้คำว่า *รุกเปิดแนวทางใหม่* แสดงนัยยะถึงความตื่นตัว การเดินทางที่จะจัดการปัญหาโดยภาคประชาชน ลักษณะเช่นนี้ เป็นข้อแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างการพาดหัวข่าวของสื่อทั้งสององค์กร

นอกจากนี้ ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีลักษณะเสนอข่าวแบบ *รายงานการทำงานที่ผ่านมา* ของโครงการเท่านั้น ขณะที่ เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเสนอภาพความสำเร็จของโครงการที่อาศัยความร่วมมือ โดยการ *ใช้คำ สร้างแนวทาง* นัยยะความหมายของสื่อทั้งสององค์กรจึงมีความแตกต่างกัน

เรื่อง การศึกษา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 8 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 12 พ.ค. 46
พาดหัว	รณรงค์เด็กไร้สัญชาติมีสิทธิเรียนหนังสือ	เด็กไม่มีสัญชาติเข้าเรียนได้
สาระที่น่าสนใจ	สภาพนายความและกระทรวงศึกษาธิการรณรงค์เด็กที่ไม่มีสัญชาติและไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎรได้เข้าเรียนในระบบและนอกระบบ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา โดยเผยแพร่ระเบียบแก่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนให้ได้เข้าใจและยอมรับเด็กเข้าเรียน	สภาพนายความร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการรณรงค์เผยแพร่เพื่อให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติและไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎรได้เข้าเรียน โดยจัดทำแผ่นพับเผยแพร่ ในพื้นที่ 20 จังหวัดที่มีชาวเขาอาศัยอยู่ มอบให้เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชน ได้เข้าใจถึงระเบียบของกระทรวงว่าสามารถให้เด็กที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านและไม่มีสัญชาติเข้าเรียนได้
แหล่งข่าว	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก สภาพนายความ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ และผู้พลัดถิ่น	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงคือ นายสุรพงษ์ กองจันทึก สภาพนายความ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ และผู้พลัดถิ่น
การให้ความสำคัญ	เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อ่านและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ	เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบกิจกรรมรณรงค์
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 4 วันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอทั้งหมดโดยตัดเพียงความนำข่าวทิ้ง อย่างไรก็ตามข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมการรณรงค์ ซึ่งไม่ค่อยพบในการทำข่าวแบบสำนักข่าวประชาธรรม	

กรณีข่าวการศึกษาที่มีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด มีการพาดหัวข่าวให้สั้นลงและกระชับมากขึ้นเท่านั้น สำหรับในส่วนอื่นทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาข่าวหรือการใช้แหล่งข่าวมีความเหมือนกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมทุกประการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การเช่าที่ดินภาคใต้

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 8 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 14 พ.ค. 46
พาดหัว	คนใต้ใจพัฒนาเอาจรัญยกเลิกสัญญาเช่าที่ดินในเขตป่า เผยรอมา 2 เดือนแล้วยังไม่คืน	จ้เลิกสัญญาเช่าที่ดินป่าฯได้
สาระที่น่าสนใจ	คนใต้เรียกร้อง รว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเร่งแก้ปัญหานายทุน นักการเมือง นักธุรกิจเช่าที่ดินในเขตป่า เนื่องจากปัญหาค้างมา 2 เดือนแล้วและยังถูกนายทุนเช่าป่าคุกคาม ย้ำต้องยกเลิกสัญญาเช่าทั้งหมดและนำที่ดินมาจัดสรรให้เกษตรกร	เครือข่ายองค์กรประชาชน 3 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และกระบี่ เรียกร้องให้รัฐแก้ปัญหาการยกเลิกสัญญาเช่าพื้นที่ป่าแก่นายทุนอย่างต่อเนื่อง เพราะขณะนี้การแก้ไขปัญหาไม่คืบหน้าการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ก็พบอุปสรรคการปกปิดข้อมูลและชาวบ้านยังต้องเผชิญการประชุมจากนายทุนที่เช่าพื้นที่อีกด้วย
แหล่งข่าว	- นายพีรพงษ์ สังข์ทอง แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชน 3 จังหวัดภาคใต้ - นายวิชาญ เพชรรัตน์ แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนภาคใต้	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกเฉพาะ นายพีรพงษ์ สังข์ทอง แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชน 3 จังหวัดภาคใต้
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักคือ ตำนักระทรวงทรัพยากรฯ ทำงานช้ามากและปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง จึงต้องการให้มิมติคณะรัฐมนตรีให้ทุกฝ่ายร่วมกันแก้ปัญหา	เน้นประเด็น การเรียกร้องให้รัฐเร่งแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพราะขณะนี้ล่าช้ามาก
ข้อสังเกต		หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงใน 6 วันถัดมา หน้า 5(ประชาสังคม) โดยนำข่าวจากประชาธรรมมาตัดทอนและสรุปเนื้อหาบางส่วนให้สั้นลงและตัดคำสัมภาษณ์ของแหล่งข่าวบางคนออก แต่ยังมีภูมิหลังของข่าวมาเสนอ นัยยะความหมายที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอประเด็นว่า รัฐแก้ปัญหาล่าช้าเท่านั้น ขณะที่ประชาธรรมให้ภาพเพิ่มเติมว่าปัญหาเรื่องนี้เกี่ยวพันกับหลายกระทรวง จึงเกิดการทำงานล่าช้า ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

กรณีข่าวการเช่าที่ดินภาคใต้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวให้สั้นและกระชับมากขึ้น เนื่องจากการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเป็นไปยยาว

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการตัดทอนและสรุปเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมให้สั้นลง นอกจากนี้ ภายในเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้คำว่า *เครือข่ายองค์กรประชาชน 3 จังหวัดภาคใต้* มีลักษณะเป็นภาษาทางการ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า *คนใต้* แสดงนัยยะว่า เป็นคนเล็กคนน้อยรายย่อยมากกว่าการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

สำหรับความทันสถานการณ์ของการเสนอข่าว จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอข่าวได้ล่าช้า คือ 6 วันถัดมาจากการส่งข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ในส่วนนี้แสดงถึงข้อจำกัดที่เป็นพื้นที่ของสื่อกระแสหลักและข่าวภาคประชาชน มักถูกเบียดออกจากพื้นที่น้อยอยู่เสมอ

เรื่อง ทะเลสาบสงขลา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 9 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 13 พ.ค. 46
พาดหัว	ประชาคมได้รุกร่วมทำแผนแม่บททะเลสาบสงขลา หวั่นเป็นพื้นที่แย่งชิงผลประโยชน์	ระดมกิน-กำหนดกรอบพัฒนาทะเลสาบสงขลาภาคประชาชนย้าต้องมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้น
สาระที่นำเสนอ	สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเตรียมจัดทำแผนแม่บทพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี ขณะที่ภาคประชาชนจังหวัดสงขลา - พัทลุง - นครศรีธรรมราชขอมีส่วนร่วมทำแผนแม่บทด้วย เพราะกลัวเป็นพื้นที่แย่งชิงผลประโยชน์นักการเมือง	เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาร่วมประชุมเพื่อเตรียมเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องบทบาทประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลากับภาคราชการ ขณะที่ภาคประชาชนย้าว่า ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้น
แหล่งข่าว	- นางพิชชา แก้วขาว หัวหน้าสำนักงานโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ภาคใต้	สำนักข่าวประชาธรรม โดยไม่ได้เสนอชื่อแหล่งข่าว แต่ใช้การสรุปว่าเป็นเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น การที่ต้องมีภาคประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่การกำหนดกรอบจนถึงการขับเคลื่อนการพัฒนาทุกขั้นตอน	เน้นประเด็นว่าแผนพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาภาคประชาชนต้องมีส่วนร่วมกำหนดทุกขั้นตอน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 4 วันถัดมาโดยตัดภูมิหลังของเหตุการณ์ที่ผ่านมานำเสนอกิจกรรมการประชุมของภาคประชาชนในการจัดการพัฒนาทะเลสาบสงขลา ด้านความหมายของข่าวมีการเน้นประเด็นที่เหมือนกัน	

ข่าวกรณีเรื่องการพัฒนาทะเลสาบสงขลา หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าว โดยใช้คำที่มีสีล้นมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ลักษณะความหมายเป็นการพาดหัวข่าวรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป ขณะที่ สำนักข่าวประชาธรรมมีการใช้คำว่า รุก แสดงความหมาย การต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับแผนพัฒนารวมถึงการพาดหัวข่าวยังเสนอเสียงของภาคประชาชนที่ตั้งข้อสังเกตต่อโครงการว่า อาจเป็นที่แย่งชิงผลประโยชน์

ด้านเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดและสำนักข่าวประชาธรรม มีความแตกต่างกันโดย สำนักข่าวประชาธรรมเสนอภาพรวมของโครงการและเสียงของภาคประชาชนควบคู่กัน ขณะที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดใช้การสรุปข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมและเสนอเนื้อหาด้านที่เป็นกิจกรรมภาคประชาชนเท่านั้น

เรื่องกวีานพะเยา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 12 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 14 พ.ค. 46
พาดหัว	จีผู้ว่าฯ พะเยาหยุดพั้งรอบกวีาน ย่ำผิตมติ ครม. พั้งที่ชุ่มน้ำ	ร้องศาลปกครอง หยุดทำลายกวีาน
สาระที่น่าสนใจ	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าคัดค้านการก่อสร้างพั้งป้องกันน้ำท่วมรอบกวีานพะเยา ร้องเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดให้สั่งหยุดเพราะผิตมติครม. พั้งที่ชุ่มน้ำ ขณะที่หน่วยงานรับผิตชอบถ่วงเวลารอผู้ว่าราชการตัดสินใจ	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยเตรียมยื่นฟ้องศาลปกครองกรณีให้เร่งรับการก่อสร้างพั้งป้องกันดินรอบกวีานพะเยาเนื่องจากไม่มีการจัดทำรายงานผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
แหล่งข่าว	- นายกาญจนรงค์ เยาวเลิศ ผช.เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย - นายสรัชชา สุริยกุล ณ อยุรยา หัวหน้าสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.พะเยา	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกเฉพาะนายกาญจนรงค์ เยาวเลิศ ผช.เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการที่ฝ่าผิตมติ ครม. ในการก่อสร้างพั้งกันน้ำ ไม่ยอมยุติโครงการ ทั้งที่มีการร้องเรียนหลายครั้งแล้ว	เน้นประเด็น การเตรียมการยื่นฟ้องศาลปกครองเนื่องจากอบต.บ้านต๋อมไม่ยอมรับมติ ไม่ให้ก่อสร้างโครงการพั้งป้องกันดินรอบกวีานพะเยา แต่กลับเริ่มดำเนินการโดยไม่มีการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 2 วัน หน้าประชาสังคม โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาตัดทอนในเรื่องภูมิหลังของเหตุการณ์ที่ผ่านมาและตัดเสียงจากฝ่ายคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินการที่เกี่ยวข้องโครงการก่อสร้างพั้งดินรอบกวีานพะเยาออก ส่วนด้านการให้ความสำคัญกับประเด็น หนังสือพิมพ์ข่าวสดให้ความสำคัญเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีการสร้างพั้งรอบกวีานพะเยา หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม คือเป็นการพาดหัวข่าวลักษณะรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวลักษณะเป็นโปรยข่าว มีการใช้คำว่า จี ผู้ว่าฯ มีนัยยะว่าปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญต้องเร่งรีบแก้ไข เป็นการทำให้ประเด็นให้ร้อนขึ้น

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายงานเพียงกิจกรรมความเคลื่อนไหวของกลุ่มคัดค้านโครงการ มีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นฝ่ายราชการที่เป็นผู้ดำเนินโครงการออก ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอทั้งเสียงฝ่ายคัดค้านและฝ่ายดำเนินโครงการ ซึ่งในส่วนฝ่ายดำเนินโครงการ เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีการโจมตีฝ่ายดำเนินการโครงการว่า มีการถ่วงเวลากการตัดสินใจ ในจุดนี้อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดต้องตัดเนื้อหาในส่วนดังกล่าวออกไป

เรื่อง พรบ.สภาตำบล

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 12 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 16 พ.ค. 46
พาดหัว	ติงผ่านร่างพรบ.สภาตำบล รวมศูนย์อำนาจผู้ว่าฯซีไอโอ	ผู้นำท้องถิ่นเห็นแตกต่าง พรบ.อบต. ใหม่
สาระที่นำเสนอ	อบต. และนายความตั้งข้อสังเกต ครม. รับหลักการร่าง พรบ. สภาตำบล เอื้อผู้ว่าราชการซีไอโอ และยังรวมศูนย์มหาดไทย เหมือนเดิม ผิดหลักการกระจายอำนาจในท้องถิ่น	อบต. และประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนภาคใต้ไม่เห็นด้วยกับพรบ.อบต.ฉบับใหม่ เนื่องจากมีการรวมศูนย์อำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจในท้องถิ่น
แหล่งข่าว	- นายธนวุฒิ ถาวรพราหมณ์ ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปากพูนและประธานชมรม อบต. นครศรีธรรมราช - นายกวิน สุพรรณตรี ประธานบริหาร อบต.จันดี อ.ฉวาง นครศรีธรรมราช - นายสมชาย ฝั่งชลจิตร ทนายความและประธานสิทธิมนุษยชนภาคใต้	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ นายธนวุฒิ ถาวรพราหมณ์ ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปากพูน และประธานชมรม อบต. นครศรีธรรมราช นายกวิน สุพรรณตรี ประธานบริหาร อบต.จันดี อ.ฉวาง นครศรีธรรมราช นายสมชาย ฝั่งชลจิตร ทนายความและประธานสิทธิมนุษยชนภาคใต้
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย ของร่าง พรบ.สภาตำบล ทั้งที่มีผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย	เน้นประเด็น การเสนอเสียงที่ไม่เห็นด้วยกับร่างพรบ.ดังกล่าว
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 4 วันถัดมาหน้าประชาสังคม โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาตัดทอนและสรุปสาระ อย่างไรก็ตามการให้ความสำคัญกับประเด็นข่าว มีการให้ความสำคัญเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณี พรบ.สภาตำบล หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ในลักษณะสรุปเหตุการณ์ ไม่โจมตีฝ่ายใด เสนอเพียงว่า มีฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วย ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวเชิงการวิพากษ์ปัญหาที่เกิดขึ้นและค่อนข้างโจมตีรัฐบาลว่า เป็นการรวมศูนย์อำนาจ

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอข่าวลักษณะรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นำเสนอเสียงที่ไม่เห็นด้วยกับ พรบ.ดังกล่าว ขณะที่ นัยยะความหมายของเนื้อหาข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมนั้น เป็นการตั้งข้อสังเกตรัฐบาลและโจมตีว่า อาจมีการเอื้อประโยชน์กันเกิดขึ้น ลักษณะความแตกต่างของการบรรณาธิการข่าวทั้งสององค์กรมีความชัดเจน ซึ่งหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการรีไรท์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์พิจารณาของตนเอง

เรื่อง โกงดิ่งสินค้า จ.เชียงราย

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 19 พ.ค. 46
พาดหัว	ชาวเชียงของฮือต้านกรมศุลฯ สร้างโกดังเก็บสินค้ารองรับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและระเบิดแก่ง	เชียงของ ต้านหนักใช้ที่ดิน ร.ร.ผุดโกดังกรมศุลฯ
สาระที่น่าสนใจ	ชมรมครู ชาวเชียงของร่วมพันคนชุมนุมคัดค้านกรมศุลกากรแย่งที่โรงเรียนสร้างโกดังสินค้าที่จะใช้รองรับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและโครงการระเบิดแก่ง ซึ่งโกดังสินค้าอยู่กลางเมืองหวั่นกระทบโรงเรียน วัด และชุมชนแถมยังทำลายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนลุ่มน้ำโขง	ชาวเชียงของคัดค้านการใช้พื้นที่โรงเรียนบ้านหัวเวียงบริเวณริมแม่น้ำโขง สร้างคลังสินค้าเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวได้ใช้เปิดศูนย์พัฒนาข้าราชการครูและกิจกรรมทางการศึกษาและยังตั้งอยู่กลางชุมชนด้วย
แหล่งข่าว	- นายศักดิ์ จันทวิมล ครูใหญ่โรงเรียนบ้านหัวเวียง อ.เชียงของ - นายเทอดชาย ไชยพงษ์ หัวหน้าการประถมศึกษา อ.เชียงของ - นายนิวัตร ร้อยแก้ว ตัวแทนชาวบ้าน อ. เชียงของ - นายเอก อรรถนาลัย ผอ.ศุลกากรภูมิภาคที่ 3	ระบุที่มาว่ามาจากสำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกเสนอเฉพาะ นายเทอดชาย ไชยพงษ์ หัวหน้าการประถมศึกษา อ.เชียงของ นายพัฒนา สิทธิสมบัติ เลขาธิการหอการค้า จ. เชียงราย(นสพ.ข่าวสด หาแหล่งข่าวดังกล่าวเพิ่มเติม
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือ หน่วยงานราชการมักจะทำโครงการใดก็ตามโดยไม่คิดถึงผลกระทบต่อชุมชน	เน้นประเด็นว่า ชาวเชียงของไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าว แต่ศุลกากรก็ยังตั้งต้นจะใช้พื้นที่นั้นให้ได้
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาเสนอในอีก 6 วันถัดมา ในหน้าประชาสังคม มีการตัดทอนเสียงของครูใหญ่โรงเรียนบ้านหัวเวียงและตัวแทนชาวบ้าน นอกจากนี้มีความแตกต่างของต้นฉบับข่าวที่ประชาธรรมส่งไปให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดในเรื่องแหล่งข่าวที่เป็นหน่วยงานศุลกากร(ระหว่างผอ.ศุลกากรภูมิภาคที่ 3 กับเลขาธิการหอการค้า จ.เชียงราย) ในเรื่องนัยยะของข่าวมีความคล้ายคลึงกันคือหน่วยงานราชการมักทำโครงการใดๆ โดยไม่คิดถึงผลกระทบต่อชุมชน	

ข่าวกรณีโกดังสินค้า จ.เชียงราย หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยการพาดหัวข่าวนั้นมีลักษณะเสนอเสียงคัดค้านโครงการ ขณะที่ สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวให้เห็นการรวมตัวคัดค้านโครงการชัดเจน (ใช้คำว่า ฮือต้านกรมศุลฯ)

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นเสียงชาวบ้านที่คัดค้านออก คงเหลือแต่เสียงข้าราชการครูที่คัดค้านโครงการ โดยเนื้อหาข่าวที่น่าสนใจมีลักษณะเป็นการรายงานเสียงของฝ่ายคัดค้านเท่านั้น ขณะที่เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีการเสนอให้เห็นภาพความเคลื่อนไหวคือ มีการชุมนุมคัดค้านร่วมพันคนและมีการให้เหตุผลของการก่อสร้างโครงการ รวมถึงเหตุผลของฝ่ายคัดค้านโครงการมานำเสนอ

เรื่อง กลุ่มน้ำแม่ตาช้าง จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 14 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 18 พ.ค. 46
พาดหัว	สืบชะตาน้ำแม่ตาช้างหนุนชุมชนจัดการน้ำ หมดยุครัฐจัดการฝ่ายเดียว	สืบชะตาน้ำ-ต้นชุมชนจัดการน้ำ
สาระที่น่าสนใจ	เครือข่ายพันธมิตรลุ่มน้ำทั่วประเทศหนุนบทบาทชุมชนกับการจัดการทรัพยากร มีใช้ให้รัฐจัดการฝ่ายเดียว นักวิชาการสนับสนุนชุมชนต้องสร้างสามัคคี สร้างภูมิตกิดาในการจัดการทรัพยากรอย่างเท่าเทียม	คณะกรรมการลุ่มน้ำแม่ตาช้างและเครือข่ายลุ่มแม่ น้ำทั่วประเทศจัดงานสืบชะतालุ่มน้ำแม่ตาช้าง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ โดยในงานมีการเสวนาจากนักวิชาการ ซึ่ง ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ กล่าวในเรื่องนี้ว่า การจัดการทรัพยากรต่างๆ มักรวมศูนย์อยู่ที่รัฐและลือเหลวเสมอในอดีตชุมชนมีภูมิตกิดาการจัดการอยู่แล้ว ทางออกของปัญหานี้คือต้องมีความเท่าเทียมกันและมีอำนาจต่อรองเท่ากัน อันจะเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดการน้ำร่วมกันจากทุกฝ่าย
แหล่งข่าว	- นายเฉลิม อำนวยพิเศษ ประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำแม่ตาช้าง - ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการจาก ม.เที่ยงคืน - นายสมนึก สุขช่วย สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 กรมทรัพยากรน้ำ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกเฉพาะ ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการจาก ม.เที่ยงคืน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า ชุมชนมีสิทธิจัดการทรัพยากรภายในชุมชน โดยต้องสามัคคีและสร้างกติการ่วมกัน	เน้นประเด็นว่า ชุมชนมีสิทธิจัดการทรัพยากร โดยหากสามัคคีกันจะสร้างกติการ่วมกันขึ้นมา สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายได้
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาเสนอใน 4 วันถัดมา โดยมีการตัดเสียงของผู้ทำโครงการและผ่านหน่วยงานราชการออก เหลือเพียงเสียงของนักวิชาการคือ ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ เท่านั้น สำหรับนัยยะความหมายของข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดและสำนักข่าวประชาธรรมให้ความหมายเหมือนกันคือเน้นเสียงของนักวิชาการ	

ข่าวกรณีลุ่มน้ำแม่ตาช้าง หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยพาดหัวข่าวลักษณะรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวที่สะท้อนนัยยะถึงสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร(จากคำว่า *หมดยุครัฐจัดการฝ่ายเดียว*)

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเลือกแหล่งข่าวเฉพาะนักวิชาการ โดยตัดแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนและฝ่ายราชการออก แต่อย่างไรก็ตามนัยยะความหมายที่แสดงออกมากในเนื้อหาของสื่อทั้งสององค์กรมีการให้ความหมายเหมือนกัน คือ ให้ชุมชนจัดการทรัพยากรร่วมกัน

เรื่อง ยางพารา จ.พะเยา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 19 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 23 พ.ค. 46
พาดหัว	หวั่นยางพารามาป่าหมด อดต.แนะควรรหาทางป้องกัน	ซีพีซีรัฐหนุนปลูกยางนายทุนรุกป่าเหี้ยน
สาระที่นำเสนอ	ราคายางพาราสูง เกษตรกรเร่งปลูกเพิ่มตามนโยบายรัฐบาล ขณะที่อดต. ชี้กลัวป่าเสื่อมโทรม ควรจะปลูกในพื้นที่ไร่ข้าวโพดแทน ไม่ใช่บุกรุกป่าและเตรียมหามาตรการส่งเสริมปลูกอย่างถูกวิธีแทน	ประธานบริหารอดต.แม่เงาเรือ อ.เมือง จ.พะเยาลงพื้นที่ศึกษาการปลูกสวนยางพาราที่อดต. กิ่ง อ.ภูซาง เชียงคำ พบว่า มีการบุกรุกทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่ปลูกสวนยางพาราและมีนายทุนเข้าไปสนับสนุนให้ชาวบ้านปลูกยางพาราพร้อมกับบุกรุกป่ากว่า 1,000 ไร่
แหล่งข่าว	- นายคำ ห้วน สมาชิก อดต.ทุ่งกล้วย กิ่งอ.ภูซางจ.พะเยา - นายวิทยา มงคลคลี ประธานบริหาร อดต. แม่เงาเรือ อ.เมือง จ.พะเยา	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกเฉพาะ นายวิทยา มงคลคลี ประธานบริหาร อดต. แม่เงาเรือ อ.เมือง จ.พะเยา
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกยางพาราอย่างถูกวิธีมิให้ปลูกพื้นที่ป่า	เน้นประเด็น การเปิดเผยข้อมูลของประธานบริหารอดต.แม่เงาเรือ หลังจากลงพื้นที่ว่า การสนับสนุนปลูกยางพาราดีแล้ว แต่หากไม่มีมาตรการป้องกันเรื่องพื้นที่ปลูกจะทำให้นายทุนเข้ามาบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 4 วันถัดมาหน้าประชาสังคม โดยนำเสนอเพียงแต่ข้อมูลจากประธานบริหาร อดต.แม่เงาเรือทั้งหมด และตัดเสียงของเกษตรกรที่ขมนโยบายการส่งเสริมการปลูกยางพาราของรัฐบาลออก สำหรับความหมายของข่าวมีการให้ความสำคัญเหมือนกัน แต่ในด้านสาระที่นำเสนอผู้อ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะไม่ทราบเสียงของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจจากนโยบายการส่งเสริมการปลูกยางพารา จะทราบเพียงแค่ว่าเกิดการรุกป่าขึ้นเท่านั้น	

ข่าวกรณีรัฐหนุนปลูกยางพาราที่ภาคเหนือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้คำที่รุนแรงกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ลักษณะเร่งประเด็นให้ร้อนขึ้น และมีลักษณะวิพากษ์นโยบายรัฐ(จากคำว่า ซีพีซีรัฐหนุนปลูกยาง) ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีนัยยะการพาดหัวข่าวแบบการเตือนภัยที่อาจเกิดขึ้นจากการปลูกยางพารา

ด้านเนื้อหาข่าว มีการให้ความสำคัญแตกต่างกันกล่าวคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดเน้นการเปิดเผยว่า มีนายทุนรุกป่าจากการปลูกยางพารา ขณะที่ เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเป็นการเตือนภัยหากปลูกยางพาราไม่ถูกที่ ถูกวิธี จะทำให้เกิดความเสียหาย

เรื่อง ปัญหาเกษตรกร จ.เชียงราย

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 19 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 26 พ.ค. 46
พาดหัว	เกษตรกรชร. ฮือชุมนุมทวงสัญญาแก้ปัญหตามมติ ครม.	เกษตรกรจี้แก้ 5 ปัญหาเรื้อรัง
สาระที่น่าสนใจ	เกษตรกรเชียงรายจากกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือกว่า 7,000 คนชุมนุมเรียกร้องให้จังหวัดเร่งแก้ไขปัญหาเกษตรกรเรื่องน้ำล้น - ราคาพืชผล - น้ำ - ที่ดินและป่าไม้ เพราะมีกลไกแก้ไขแล้วแต่การแก้ไขไม่เดินหน้า	เกษตรกรเชียงรายจากกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือเรียกร้องให้ จ.เชียงรายเร่งแก้ไขปัญหาเกษตรกรได้แก่ ปัญหาที่ล้น ' ราคาพืชผล ' ที่ดิน ' น้ำและป่าไม้ เพราะมีการตั้งกลไกแก้ไขปัญหาแล้ว แต่ระดับจังหวัดยังไม่รีบหน้า
แหล่งข่าว	- นายประทีป พุทธศรี ประธานกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ จ.เชียงราย - นายรังสรรค์ แสนหนองแคว กรรมการแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ	ระบุที่มาว่า มาจากสำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายประทีป พุทธศรี ประธานกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ จ.เชียงราย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการเร่งให้จังหวัดแก้ปัญหเกษตรกรตรมมติ ครม. โดยเร็ว เพราะที่ผ่านมาแม้จะมีคณะ	เน้นประเด็นว่า ให้จังหวัดเชียงรายเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามมติ ครม. เพราะชาวบ้านเดือดร้อนมาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาเสนอในอีก 7 วันถัดมา หน้าประชาสังคม โดยตัดทอนเสียงของกรรมการแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือและรายละเอียดการประชุมหน้าศาลากลางจังหวัดออก รวมถึงตัดการวิพากษ์รัฐบาลจากประธานกลุ่มแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือออกคงเหลือเพียงแต่การเสนอข้อเรียกร้องของกลุ่มเท่านั้น สำหรับนัยยะความหมายของข่าวมีการให้ความสำคัญในประเด็นเดียวกัน	

ข่าวกรณีปัญหาเกษตรกร จ.เชียงราย หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากทั้งช่วงเวลาจากการเกิดเหตุการณ์ถึง 7 วัน ในส่วนการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยนัยยะการพาดหัวข่าวมีการใช้คำว่า *จี้แก้ปัญหา* แสดงถึงการให้รัฐเร่งรีบแก้ปัญหา ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวเน้นความเคลื่อนไหว เน้นการกระทำของเหตุการณ์(มีการใช้คำว่า *ฮือชุมนุม*)

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ระบุว่า ข่าวชิ้นนี้มาจากสำนักข่าวประชาธรรม แต่มีการตัดแหล่งข่าวออก เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่หนังสือพิมพ์ เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นการรายงานข้อเรียกร้องของกลุ่มเกษตรกรเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ภาพเหตุการณ์ที่มากขึ้น คือ เน้นการกระทำของเกษตรกร โดยเสนอว่า *มีการรวมตัวชุมนุมกว่า 7,000 คน* ซึ่งมีนัยยะว่า มีผู้เดือดร้อนเป็นจำนวนมาก

เรื่อง พรบ.คุ้มครองเด็ก

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 21 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 22 พ.ค. 46
พาดหัว	เครือข่ายเด็ก - เยาวชนยื่นวุฒิสภา แก้อัยการพรบ.คุ้มครองเด็กชี้ ควบคุมและจัดการเด็กละเมิด รธน.	เครือข่ายเด็กภาคเหนือยื่นวุฒิสภา แก้อัยการพรบ. คุ้มครองเด็กกลายเป็น ควบคุมเด็ก
สาระที่นำเสนอ	เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน 200 กลุ่มยื่นหนังสือถึง วุฒิสภาให้ยกเลิกพรบ.คุ้มครองเด็ก หมวด 7 เพราะสนับสนุนให้ เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจจัดการมากกว่าคุ้มครองเด็ก เป็นการละเมิด สิทธิเด็ก น่าจะเพิ่มการส่งเสริมเยาวชนทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมใน การคุ้มครองเด็กแทน	เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน 200 กลุ่ม ทำจดหมายเปิดผนึกถึงกรมการปกครองปฏิบัติ ร่าง พรบ.คุ้มครองเด็กและสมาชิกวุฒิสภา เนื่องจากเนื้อหาของพรบ.ฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญปี 2540 เพราะบางหมวดเป็นการ ควบคุมเด็กมากกว่าคุ้มครองเด็ก
แหล่งข่าว	- นายกิตติพันธ์ กันจันะ รองประธานเครือข่ายเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ นาย กิตติพันธ์ กันจันะ รองประธานเครือข่ายเด็กและ เยาวชนภาคเหนือตอนบน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการทักท้วงพรบ.คุ้มครองเด็กในบางมาตราที่ยังละเมิด สิทธิเด็กตามรัฐธรรมนูญ	เน้นประเด็นว่า พรบ.ฉบับดังกล่าวบางหมวดเอื้อให้ เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของเด็กรวมทั้ง ชุมชนด้วย
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงในวันถัดมาหน้าประชาสัมพันธ์ (ในส่วนมาตราที่อาจละเมิดสิทธิ)และตัดบางย่อหน้าทิ้ง สำหรับนัยยะความหมายของข่าวมีการให้ความหมายต่อประเด็นที่ เหมือนกัน	โดยนำเนื้อหาบางย่อหน้าที่มีความสำคัญยกมานำเสนอ

ข่าวกรณี พรบ.คุ้มครองเด็ก หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยเสนอเสียงที่ไม่เห็นด้วย
ต่อ พรบ.ฉบับดังกล่าว ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า *ชี้ ควบคุมและจัดการเด็ก
ละเมิด รธน.* มีนัยยะที่ค่อนข้างโจมตี พรบ. ฉบับดังกล่าวและการยกรัฐธรรมนูญขึ้นมาเสนอเป็นการชูประเด็น
การเน้นสิทธิของเด็กเป็นอย่างมาก

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการใช้ภาษาที่เป็นทางการมากกว่าสำนักข่าวประชาธรรม และม
ีการเสนอเสียงของผู้ไม่เห็นด้วยกับ พรบ.คุ้มครองเด็กฉบับดังกล่าวเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการ
รายงานความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอ ซึ่งน่าจะเพิ่มเข้าไปใน พรบ. ฉบับนี้ เพิ่มขึ้นในเนื้อหาข่าวด้วย แต่อย่างไรก็
ตาม ความหมายของข่าวโดยรวมมีความคล้ายคลึงกัน แม้หนังสือพิมพ์ข่าวสดจะตัดทอนเนื้อหาบางส่วน
จากสำนักข่าวประชาธรรมออกไป

เรื่อง การทำวิจัยไร่หมุนเวียน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 21 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 23 พ.ค. 46
พาดหัว	ยื่น ประพัฒน์ ป่าไม้ขวางวิจัย ไร่หมุนเวียน	ชาวแม่แจ่มร้องป่าไม้ขวางวิจัย ไร่หมุนเวียน
สาระที่นำเสนอ	ชาวบ้านในพื้นที่ อ.แม่แจ่มยื่นหนังสือถึงรมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ป่าไม้ คุกคามปลุกสวนป่าที่ทำกิน และขัดขวางชาวบ้านทำงานวิจัยไร่หมุนเวียน ขณะที่ป่าไม้ชี้แจงโจมตีชาวบ้านว่าต้องการครอบครองป่า ส่วนนักวิชาการชี้เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจวิถีชีวิตชาวบ้านจึงขัดแย้ง	คณะทำงานของรมว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงพื้นที่บ้านเซโดซา ต.ปางหินฝน อ.แม่แจ่มเพื่อรับฟังข้อมูล กรณีชาวบ้านประสบปัญหาจากการดำเนินงานของหน่วยจัดการต้นน้ำแม่อมพาย ที่เข้ามาปลุกสวนป่าที่พื้นที่ทำกิน ชาวบ้านและขัดขวาง มีให้มีการทำงานวิจัยไร่หมุนเวียนในพื้นที่ดังกล่าวทั้งที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้วเมื่อปี 2544
แหล่งข่าว	- นายประชา จันทร์สองแสง ชาวบ้านนักวิจัยในพื้นที่ - ดร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี คณะสังคมศาสตร์ ม.เชียงใหม่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะนายประชา จันทร์สองแสง ชาวบ้านนักวิจัยในพื้นที่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า เจ้าหน้าที่รัฐมักใช้อำนาจคุกคามชาวบ้าน เนื่องจากไม่เข้าใจวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชนโดยเฉพาะเรื่องไร่หมุนเวียน	เน้นประเด็นว่า เจ้าหน้าที่ป่าไม้ทำให้ชาวบ้านเข้ามาคุกคามที่ทำกินของชาวบ้านและขัดขวางวิจัยไร่หมุนเวียนจนทำให้ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อมาทำวิจัยได้
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมาในหน้าประชาสังคม โดยนำข้อมูลในส่วนของชาวบ้านและภูมิหลังของเหตุการณ์มาลงทั้งหมดแต่ได้ตัดเสียงของนักวิชาการที่เป็นนักวิจัยหลักของโครงการออกไป สำหรับความหมายของข่าวนั้น หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอเพียงคำว่าเจ้าหน้าที่ป่าไม้เข้ามาขัดขวางงานวิจัยเท่านั้น ขณะที่ สำนักข่าวประชาธรรมเสนอความหมายที่มากกว่าคือสะท้อนภาพเจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชนโดยเฉพาะเรื่องไร่หมุนเวียน	

ข่าวกรณีการทำวิจัยไร่หมุนเวียนที่ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้กลุ่มบุคคลพาดหัวข่าว(ใช้คำว่า ชาวแม่แจ่ม) ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้ประเด็นพาดหัวข่าว

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการ คงเหลือแต่แหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้าน นอกจากนี้เนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด แสดงนัยยะการแก้ปัญหาแบบรัฐเข้ามาช่วยเหลือประชาชนเป็นฝ่ายรอรับ ใช้คำว่า คณะทำงานลงพื้นที่รับฟังข้อมูลจากชาวบ้าน ขณะที่เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ชาวบ้านที่ประสบปัญหามีลักษณะตื่นตัวต้องการแก้ปัญหา (ใช้คำว่า ชาวบ้านยื่นหนังสือถึงรมว. กระทรวงทรัพยากร) นอกจากนี้ เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมได้เสนอความคิดเห็นต่อเหตุการณ์จากหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายชาวบ้าน ฝ่ายป่าไม้ และฝ่ายนักวิชาการ เช่นนี้ทำให้ได้มุมมองหลากหลายมากขึ้น

เรื่อง กระเช้าดอยเชียงดาว จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 26 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 29 พ.ค. 46
พาดหัว	ยันกระเช้าดอยเชียงดาวคนท้องถิ่นไม่ได้ประโยชน์เตรียมเปิดเวทีถกปลายเดือนนี้	กระเช้า เชียงดาว คนท้องถิ่นแค่ตัวประกอบ
สาระที่นำเสนอ	คนท้องถิ่นยืนยันไม่ได้ประโยชน์อะไรกับการสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว คนได้ประโยชน์เป็นเจ้าของธุรกิจโรงแรม และย้ายควรรักษาผลประโยชน์คนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น	คนท้องถิ่นและองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมไม่เห็นด้วยกับการสร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว เนื่องจากเกรงจะกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลประโยชน์ส่วนใหญ่ชุมชนแทบไม่ได้ประโยชน์อย่างที่รัฐอ้างไว้
แหล่งข่าว	- นายปรีชา จักขุ ชาวบ้าน อ.เชียงดาว - นายนิคม พุทธา ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน ประธานประชาคมเชียงดาว - ดร.ปริญญา นุตาลัย ผ.ช.ร.มว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายปรีชา จักขุ ประธานประชาคม อ.เชียงดาว นายนิคม พุทธา ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน ประธานประชาคมเชียงดาว
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่าโครงการดังกล่าวไม่เอื้อประโยชน์ต่อชาวบ้านในท้องถิ่นและทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย	เน้นประเด็นว่า โครงการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อบริเวณที่ละเอียดอ่อนและไม่เอื้อประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชาวบ้านในท้องถิ่น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาเสนอในอีก 3 วันถัดมา โดยตัดเสียงของผู้ช่วยร.มว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและนำเสียงของชาวบ้านในพื้นที่มานำเสนอว่า ไม่ควรสร้างกระเช้าเพราะเหตุใด แต่อย่างไรก็ตามเสียงของชาวบ้านก็ได้ถูกตัดทอนบางส่วนในเรื่องที่ชาวบ้านยืนยันว่า การสร้างกระเช้าจะไม่กระทบกับอาชีพการนำนักท่องเที่ยวขึ้นดอย ในส่วนนี้หากดูข่าวทั้งสองอย่างผิวเผิน ก็จะพบว่า มีนัยยะความหมายที่เสนอเหมือนกัน แต่การที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดตัดทอนเรื่องดังกล่าว อาจทำให้ผู้อ่านเกิดภาพว่า ชาวบ้านต้องการให้สร้างเพราะจะขาดรายได้จากการนำนักท่องเที่ยวขึ้นดอย ซึ่งทั้งที่จริงชาวบ้านได้ยืนยันว่า การนำขึ้นดอยเป็นอาชีพเสริมในฤดูหนาวเท่านั้น	

ข่าวกรณีการสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรม นัยยะความหมายไม่เข้มเท่ากับการพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรม ซึ่งใช้คำว่า ยันกระเช้าเชียงดาวคนท้องถิ่นไม่ได้ประโยชน์ มีความหมายคัดค้านโครงการเต็มที่

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการเสนอเนื้อหาคล้ายคลึงกับเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม แต่อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ข่าวสดก็เสนอเหตุผลการไม่เห็นด้วยกับโครงการเท่านั้น และมีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการออก ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการโจมตีผู้ที่น่าจะได้ประโยชน์จากโครงการ และมีการชูประเด็น การมีส่วนร่วมของคนท้องถิ่น ต่อโครงการ ปรากฏภายในเนื้อหาข่าว ในจุดนี้สะท้อนถึงแนวทางการเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่เน้นการเสนอความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อกิจกรรมต่างๆ ที่กระทบวิถีชีวิตของตน

เรื่อง เหมืองลิกไนต์ อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 11 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 13 มิ.ย. 46
พาดหัว	กฟผ. - จังหวัดเชียงใหม่มีวไลเชื้อเอ็นจีโอเป็นอนุกก.เหมืองเวียงแหง ซีแอบอ้างหวังสร้างความชอบธรรม	โว้ยจังหวัดมีวไลเชื้อชาวบ้าน อ้างเอ็นจีโอ หนุนเหมืองเวียง แหง
สาระที่นำเสนอ	กฟผ. และจังหวัดเชียงใหม่แอบอ้างชื่อเอ็นจีโอสิ่งแวดล้อม นักวิชาการม.เที่ยงคืนและชาวบ้านเวียงแหงเป็นอนุกรรมการ ประสานงานโครงการพัฒนาเหมืองถ่านหินเวียงแหงหวังสร้าง ความชอบธรรมดำเนินโครงการ ขณะนี้ ม.เที่ยงคืนแถลงเป็นการ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ส่วนคน เวียงแหงยืนยันไม่ต้องการเหมือง ลิกไนต์	จากการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะเปิด เหมืองลิกไนต์ที่อ.เวียงแหง นั้นมีเสียงคัดค้านจาก ชาวบ้านและองค์กรสิ่งแวดล้อมอย่างหนัก ทางจังหวัด เชียงใหม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมากดูแลในเรื่อง ดังกล่าว โดยกรรมการที่มีชื่อบางส่วน บางคนไม่เคย รับรู้มาก่อนโดยเฉพาะชาวบ้านเวียงแหง นักวิชาการและ องค์กรพัฒนาเอกชนจึงมีการเรียกร้องให้ถอนชื่อตนออก
แหล่งข่าว	- นายมนตรี จันทวงศ์ ผู้ประสานงานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ จ.เชียงใหม่ - นางสุชาดา จักรพิสูทธิ์ คณะกรรมการ ม.เที่ยงคืน - นายพยอม คารมณี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแหง อ. เวียงแหง	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะ นายมนตรี จันทวงศ์ ผู้ประสานงานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ จ.เชียงใหม่ นางสุชาดา จักรพิสูทธิ์ คณะกรรมการ ม.เที่ยงคืน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น กฟผ.พยายามจะดำเนินโครงการเหมืองแร่ลิกไนต์ทุก วิถีทาง โดยไม่สนใจความถูกต้องและเสียงของประชาชนในพื้นที่	เน้นประเด็นว่า โครงการดังกล่าวพยายามอ้างชื่อ นักวิชาการ ชาวบ้านในพื้นที่และองค์กรพัฒนาเอกชนมา สนับสนุนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินการ
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงใน 2 วันถัดมาหน้าประชาสังคม โดยมีการนำข่าวของประชาธรรมมาตัดทอนให้เหลือว่า บางคนออกมาเปิดเผยไม่ทราบการที่ตนมีชื่อในคณะกรรมการดังกล่าว นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ข่าวสดยังตัดส่วนที่เป็นกิจกรรม การคัดค้านของชาว อ.เวียงแหงออก สำหรับนัยยะความหมายข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเมื่อ rewriteข่าวแล้ว มีการเน้นประเด็นที่ เหมือนกับประชาธรรม	

ข่าวกรณีเหมืองลิกไนต์ อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มี
ลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม รวมถึงการลดความรุนแรงในการโจมตีฝ่าย
ตรงข้าม ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างโจมตีโครงการดังกล่าว(มีการใช้คำว่า ซีแอบ
อ้างหวังสร้างความชอบธรรม)

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีลักษณะการรายงานข่าวว่า มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเท่านั้น ขณะที่
เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีนัยยะโจมตีฝ่าย กฟผ.และคณะกรรมการของจังหวัดเชียงใหม่ โดย
เสนอความคิดเห็นว่า เป็นการ *หวังสร้างความชอบธรรมดำเนินโครงการ* ลักษณะเช่นนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดจึง
มีการรีไรท์ข่าว ให้เสนออย่างกลางๆ ไม่เข้าข้างหรือโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ตามนโยบายขององค์กร

เรื่อง สอนสัมรูกพื้นที่สาธารณะ

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 19 มิ.ย. 46
พาดหัว	ไวยสวนสัมรูกนทรูกลำเหมืองสาธารณะแย่งน้ำชาวบ้าน ยันจัดการขั้นเด็ดขาด	ชาวฝางไวยสวนสัมรูกนทรูกลำเหมืองสาธารณะ ทุบลำเหมืองแย่งน้ำชาวบ้านใช้ส่วนตัว
สาระที่น่าสนใจ	ชาวฝางร้องเรียนสวนสัมรูกนทรูกลำเหมืองสาธารณะ สร้างอ่างเก็บน้ำคร่อมเหมือง แย่งน้ำชาวบ้านไปใช้ เจ้าของสวนรับปากแล้วแต่ยังไม่แก้ปัญหา และยังรูกพื้นที่สาธารณะเพิ่มไปเรื่อยๆ ทำให้ปลัดอำเภอฝางต้องช่วยไกลเกลี่ยให้เจ้าของสวนแก้ปัญหาใน 1 เดือน	ชาวบ้านจาก ต.เวียง อ.ฝาง เข้าร้องเรียนปลัดอำเภอฝางกรณีสวนสัมรูกนทรูกลำเหมืองสาธารณะและลำเหมืองสาธารณะของชุมชนสร้างปัญหาให้ชาวบ้านไม่มีน้ำใช้และถนนก็ไม่สามารถสัญจรไปมาได้ โดยเร่งให้ปลัดอำเภอแก้ไขปัญหาดังกล่าว หลังจากที่มีการร้องเรียนหน่วยงานราชการหลายครั้งและคุยกับเจ้าของสวนสัมแล้ว แต่ยังไม่มีการแก้ไขปัญหาใดๆ
แหล่งข่าว	- นายเกียน หนองหิน ผู้ใหญ่บ้าน ม.17 ต.เวียงอฝาง - นายจันทร์ หนองหิน ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 บ้านสันทรายกองน้อย ต.เวียงอ.ฝาง - นายบัณฑิต จิระวัฒนากุล ประธานกรรมการบริษัทเชียงใหม่ ธาร - นายวิจิตร หลั่งสัน ปลัดอำเภอฝาง	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนางเฉพะนายเกียน หนองหิน ผู้ใหญ่บ้าน ม.17 ต.เวียงอฝาง นายจันทร์ หนองหิน ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 บ้านสันทรายกองน้อย ต.เวียง อ.ฝาง
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น นายทุนมักเอาเปรียบชาวบ้าน และมักเพิกเฉยต่อข้อเรียกร้องของชาวบ้าน	เน้นประเด็นการเรียกร้องของชาวบ้านให้ราชการเร่งเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะแม้จะมีการหารือกับเจ้าของสวนสัมหลายครั้งแล้ว แต่ก็ยังไม่มีการแก้ไขและยังรูกพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้นด้วย
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงในอีก 6 วันถัดมา โดยนำเสนอข้อเรียกร้องของชาวบ้านทั้งหมดแต่ตัดข้อมูลไม่ให้พื้นที่แก่เจ้าของสวนสัมและข้อเสนอการจัดการปัญหาของปลัดอำเภอ	สำหรับนัยยะความหมายหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการให้ความสำคัญเน้นประเด็นเหมือนกันกับสำนักข่าวประชาธรรม

ข่าวกรณีสวนสัมรูกนทรูกลำเหมืองสาธารณะ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้กลุ่มชาวบ้าน พาดหัวข่าว(ใช้คำว่า ชาวฝางไวย) ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้ประเด็นมาพาดหัวข่าว นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสด ใช้คำที่มีสีล้นมากกว่า คือใช้คำว่า ทุบลำเหมือง ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า รูกลำเหมือง

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอเนื้อหาเป็นการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝ่ายชาวบ้านด้านเดียว ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอแหล่งข่าวที่มาจากฝ่ายนายทุนเจ้าของสวนสัมและฝ่ายราชการ ประกอบกับฝ่ายชาวบ้านด้วยทำให้มีเสียงชี้แจงจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

เรื่อง การศึกษา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 19 มิ.ย. 46
พาดหัว	ปรับความเข้าใจครูยอมรับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียน สถานายชื้อครู เข้าใจผิดและไม่รู้ระเบียบกระทรวงฯ	รูก ศธ.รับเด็กไร้สัญชาติแม่ฮ่องสอนเข้าเรียน
สาระที่นำเสนอ	สภานายความและกระทรวงศึกษาธิการร่วมประชุมปรับความเข้าใจ ให้โรงเรียนยอมรับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียน เพราะจากสถิติเด็กไร้ สัญชาติมีโอกาสเรียนเพียงแค่ 1 หมื่นรายจากจำนวน 6 หมื่นราย เนื่องจากครูไม่รู้ระเบียบของกระทรวงและกลัวจะเป็นการให้ที่พักพิง แก่ผู้หลบหนีเข้าเมือง	ประธานคณะอนุกรรมการด้านชนชาติผู้ไร้สัญชาติและผู้พลัด ถิ่น เปิดเผยข้อมูลจากการลงพื้นที่ จ.แม่ฮ่องสอน พบว่ามีเด็ก ซึ่งไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือเด็กไร้สัญชาติ ได้รับ โอกาสในการศึกษาเพียง 1 หมื่นคน จากที่ประเมินไว้ 6 หมื่น คน เนื่องจากสถานศึกษาไม่เข้าใจระเบียบของกระทรวง จึงไม่ กล้ารับเด็กเข้าเรียนเพราะกลัวเป็นการให้ที่พักพิงกับบุคคลที่ หลบหนีเข้าเมือง
แหล่งข่าว	- นายสุรพงษ์ กองจันทึก ประธานคณะอนุกรรมการด้านชนชาติผู้ไร้ สัญชาติและผู้พลัดถิ่น สภานายความ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายสุรพงษ์ กอง จันทึก ประธานคณะอนุกรรมการด้านชนชาติผู้ไร้สัญชาติและผู้ พลัดถิ่น สภานายความ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า สถานศึกษาไม่เข้าใจ เรื่องสิทธิเท่าเทียมกันของเด็กไร้ สัญชาติกับเด็กทั่วไป ทำให้เป็นการตัดโอกาสทางการศึกษาของเด็ก กลุ่มนี้	เน้นประเด็นว่าสถานศึกษายังไม่เข้าใจกฎระเบียบของกระทรวง ว่า การรับเด็กซึ่งไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรเข้าศึกษาเป็น การกระทำอย่างเปิดเผย ไม่นับเป็นการเจตนาหลบซ่อน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 6 วันถัดมา โดยตัดทอนภูมิหลังของเหตุการณ์ทำให้ข้อมูลระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวปฏิบัติของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีทะเบียนราษฎร คงเหลือเพียงแต่การเสนอการเปิดเผยข้อมูลของประธาน คณะอนุกรรมการด้านชนชาติเท่านั้น สำหรับนัยยะความหมายหนังสือพิมพ์ข่าวสด เมื่อนำข่าวของประชาธรรมมา rewrite แล้วก็ยังให้ ความหมายเหมือนกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมอยู่	

กรณีข่าวการศึกษา หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นและกระชับกว่าการพาดหัวข่าว
ของสำนักข่าวประชาธรรมที่เป็นลักษณะโปรยข่าว นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการเสนอข่าวที่ล่าช้ากว่า
เหตุการณ์ คือ เสนอข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งมาแล้วถึง 6 วัน อย่างไรก็ตามในส่วนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น
เนื้อหาข่าวหรือแหล่งข่าวได้มีการนำมาจากสำนักข่าวประชาธรรมทั้งหมด มีการเน้นประเด็นและมุมมองต่อ
เหตุการณ์แบบเดียวกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง โรคเอดส์

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 16 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 19 มิ.ย. 46
พาดหัว	ไทยเตรียมประชุมเอดส์นานาชาติ หวังผู้ติดเชื้อทุกคนเข้าถึงยา	ไทยจัดถกเอดส์หวังผู้ติดเชื้อถึงยา
สาระที่น่าสนใจ	ประเทศไทยเตรียมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเอดส์นานาชาติปี 2547 เน้นผู้ติดเชื้อเข้าถึงยา เพราะที่ผ่านมารัฐบาลหลายประเทศไม่สนใจช่วยเหลือผู้ติดเชื้อรายได้น้อย ขณะที่ยาต้านไวรัสมีราคาแพงและมีปัญหาสิทธิบัตร ทำให้ผู้ป่วยจำนวนมากเข้าไม่ถึง	การประชุมนานาชาติเรื่องโรคเอดส์ที่จะจัดขึ้นในปี 2547 นั้นจะเน้นเรื่องการมีงานทำของผู้ติดเชื้อ ครอบคลุมผู้ติดเชื้อและการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมถึงการเข้าถึงยาต้านไวรัสเพราะยาราคาแพง
แหล่งข่าว	- นางจันทวิภา อภิสุข ผู้ประสานงานการจัดประชุมนานาชาติเรื่องโรคเอดส์	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ นางจันทวิภา อภิสุข ผู้ประสานงานการจัดประชุมนานาชาติเรื่องโรคเอดส์
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการประชาสัมพันธ์ประสงค์หลักของการประชุมคือ ให้ผู้ป่วยทุกคนได้รับการรักษา	เน้นประเด็นการประชาสัมพันธ์การประชุมนานาชาติเรื่องโรคเอดส์ โดยเฉพาะเรื่องให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงยา
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 3 วันถัดมา โดยยกเนื้อความในส่วนวัตถุประสงค์การประชุมมาเสนอทั้งหมดและตัดในส่วนกิจกรรมอื่นภายในงานออก สำหรับความหมายของข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอมีความหมายเช่นเดียวกับข่าวจากประชาธรรม	

ข่าวกรณีการประชุมเอดส์นานาชาติ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยใช้คำที่มีสีล้นมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม คือ เลือกใช้คำว่า *จัดถกเอดส์นานาชาติ แทนคำว่า เตรียมประชุมเอดส์นานาชาติ*

สำหรับในส่วนอื่น ไม่ว่าจะป็นเนื้อหาข่าวหรือแหล่งข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดยกเนื้อความมาทั้งหมด ลักษณะของข่าวดังกล่าว ค่อนข้างเป็นข่าวประเภทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมเท่านั้น การที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดคัดเลือกลำเสนอ เนื่องจากมีนัยยะสำคัญต่อสังคมทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องทะเลสาบสงขลา

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 18 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 20 มิ.ย. 46
พาดหัว	ซี ครม.เร่งรีบอนุมัติงบ 4.2 ล้าน พัฒนาทะเลสาบ เน้นใช้เงินมากกว่าสร้างจิตสำนึก	ประชาสังคมท้องถิ่นดึงแผนบูรณาการ ทะเลสาบสงขลา รัฐดีแต่ใช้เงินนำหน้า - เมินให้ประชาชนมีส่วนร่วมจริงๆ
สาระที่น่าสนใจ	ครม.อนุมัติงบ 4,200 ล้านพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบ แบบบูรณาการปี 2547 - 2550 สำหรับโครงการ เร่งด่วนและเร่งสร้างถนนใสกัจัง - หัวป่า พร้อมเรือ ถอนเครื่องมือประมงทุกชนิดภายใน 3 เดือนรวมถึง ให้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนา ขณะที่ภาคประชาชน มองว่า รัฐเร่งทำแผนแม่บทเกินไป หวังผ่าน งบประมาณมากกว่าสร้างจิตสำนึก	แกนนำภาคประชาชนในพื้นที่ที่กักท้วงแผนบูรณาการ ทะเลสาบ เนื่องจากประชาชนไม่มีส่วนร่วมจริงจังและ เน้นให้สร้างจิตสำนึกของคนมากกว่าจะเน้นการใช้ งบประมาณพัฒนา
แหล่งข่าว	- นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมว.กระทรวง ทศพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - นายประยูร ชูทอง แกนนำภาคประชาชน จ. พัทลุง อดีตบอร์ดทะเลสาบสงขลา - นายหมัด แสละ เลื่อนลิหมัน แกนนำภาคประชาชน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะ นายประยูร ชูทอง แกนนำภาคประชาชน จ. พัทลุง อดีตบอร์ด ทะเลสาบสงขลา นายหมัด แสละ เลื่อนลิหมัน แกนนำภาคประชาชน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่าครม.อนุมัติงบประมาณพัฒนาลุ่มน้ำ ทะเลสาบแล้วแต่ชาวบ้านยังมองว่า แผนแม่บทยัง ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	เน้นประเด็นว่า แผนพัฒนาทะเลสาบยังขาดการมีส่วนร่วม ของประชาชน
ข้อสังเกต		หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมา โดยเสนอความคิดเห็นของแกนนำภาคประชาชนในพื้นที่และตัดข้อมูลในการแถลงผลการประชุมของ รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออก แต่ ความหมายโดยรวมของข่าวมีนัยยะเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม

ข่าวกรณีการพัฒนาทะเลสาบสงขลา หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยการพาดหัวข่าวมี ลักษณะตั้งข้อสังเกตต่อแผนพัฒนา (ใช้คำว่า ดึง) ขณะที่ การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมใช้คำว่า ซี ครม.เร่งรีบอนุมัติงบ มีนัยยะถึงการชูประเด็นโจมตีและยืนยันการไม่เห็นด้วยกับวิธีการของรัฐ

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอเฉพาะเสียงทักท้วงของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยเท่านั้น มีการตัด แหล่งข่าวฝ่ายรัฐ ขณะที่เนื้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมเสนอข่าวแสดงให้เห็นภาพรวมโครงการว่า จะ ดำเนินการอย่างไรบ้าง แล้วจึงเสนอเสียงของประชาชนเพิ่มเติม ลักษณะของการเสนอภาพรวมโครงการว่า จะ มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง เป็นจุดเน้นที่บรรณาธิการสำนักข่าวประชาธรรมเห็นอยู่เสมอในการทำข่าว

เรื่อง นายทุนบุกรุกป่าที่ จ.กระบี่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 19 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 23 มิ.ย. 46
พาดหัว	ชาวบ้านตั้งแคมป์ในที่ดินนายทุนสวนปาล์ม ยันที่กว่าหมื่นไร่ไม่โปรงใส	กระบี่ยึดสวนปาล์ม จี้สอบสิทธินายทุน
สาระที่นำเสนอ	ชาวบ้านตรวจสอบที่ดินนายทุนสวนปาล์มที่บุกรุกป่ากว่าหมื่นไร่ โดยชาวบ้าน 500 คนตั้งแคมป์ในที่ดินกระตุนเจ้าหน้าที่ป่าไม้และที่ดิน ตรวจสอบการครอบครองที่ดินโดยเร็ว และชาวบ้านเปิดเผยพบเอกสารจากสำนักงานป่าไม้ระบุสัญญาเช่าหมดตั้งแต่ปี 2543 และอนุญาตให้เช่าเพียง 450 ไร่	ชาวบ้าน อ.ปลายพระยา และ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ ประมาณ 450 คน เข้าไปตั้งแคมป์ในสวนปาล์มของนายทุนในเขต ต.เขาใหญ่ อ.อ่าวลึก และ ต.เขาเขน อ.ปลายพระยา เพื่อต้องการให้มีการตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวว่า นายทุนอาจบุกรุกเขตป่าสงวนแห่งชาติ และอาจมีการทำผิดกฎหมาย
แหล่งข่าว	- นายสมเกียรติ โกฏิกุล ชาวบ้านหมู่ 10 ต.ปลายพระยา จ.กระบี่ - นางบุญลือ อารีทาน ชาวบ้านอ.ปลายพระยา	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะ นายสมเกียรติ โกฏิกุล ชาวบ้านหมู่ 10 ต.ปลายพระยา จ.กระบี่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการตั้งข้อสังเกตถึงความทุจริตทั้งของฝ่ายนายทุนและรัฐที่อาจแบ่งผลประโยชน์กันจากการบุกรุกป่าซึ่งผิดกฎหมาย	เน้นประเด็น ชาวบ้านเห็นว่า บริษัทสวนปาล์มไม่โปรงใสในการเข้าครอบครองพื้นที่ดังกล่าว ต้องตรวจสอบโดยด่วน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงใน 4 วันถัดมา โดยคงเหลือเสียงของชาวบ้านไว้หนึ่งคน มีการตัดข้อมูลในส่วนกิจกรรมการตั้งแคมป์และภูมิหลังของข่าวออกไป แต่นัยยะความหมายข่าวโดยรวมยังเหมือนกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีนายทุนบุกรุกป่าที่ จ.กระบี่ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรม นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวมีลักษณะเสนอว่า มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวที่ค่อนข้างโจมตีและกล่าวหาฝ่ายนายทุน ในจุดนี้การเขียนพาดหัวข่าวใหม่ของหนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นการระวังการโดนฟ้องหมิ่นประมาทจากผู้ถูกกล่าวหาได้

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการเสนอเนื้อหาในลักษณะเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า มีใครทำอะไร อย่างไรบ้าง เท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการเสนอเนื้อหาในลักษณะค่อนข้างกล่าวหานายทุนว่า ทำผิดกฎหมาย จากการเปิดเผยเอกสารที่พบโดยชาวบ้าน ซึ่งในส่วนนี้มีความสำคัญมากในการเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ต้องตรวจสอบข้อมูลและชื่อแหล่งข่าวอย่างชัดเจน มิเช่นนั้นอาจส่งผลถูกดำเนินคดีฟ้องร้องหมิ่นประมาทได้

เรื่อง วิทยุชุมชน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 25 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 27 มิ.ย. 46
พาดหัว	พลิกโฉมดิครม.ทำหมั้นวิทยุชุมชนให้กรมประชาสัมพันธ์ร่างหลักเกณฑ์	ภาคประชาชนจะรัฐแก๊งก๊ว วิทยุชุมชน ไม่ยอมให้อำนาจตั้งสถานี ยื้อเวลาใช้กรมประชาสัมพันธ์ร่างกติกา
สาระที่นำเสนอ	คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.)และสหพันธ์วิทยุชุมชนชี้มติครม.24 มิ.ย.แบ่งรับแบ่งสู้วิทยุชุมชนไม่เปิดให้ประชาชนมีสถานีวิทยุชุมชนแม้จะให้เร่งตั้งกสช. แต่กลับให้กรมประชาสัมพันธ์ร่างหลักเกณฑ์ชั่วคราวศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนและไม่แน่ใจว่าจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมร่างหลักเกณฑ์ด้วยหรือไม่	คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ สหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติวิพากษ์มาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราววิทยุชุมชน โดยกล่าวว่า รัฐบาลไม่เทกกับภาคประชาชนก็จริง แต่ก็ไม่เปิดให้ประชาชนมีสถานีวิทยุชุมชน ถือว่ายังพยายามรักษาผลประโยชน์ให้อยู่กับภาครัฐ
แหล่งข่าว	- นส.สุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการ คปส. - นายวิเชียร คุตตวัส ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ - นางสุภาพร โพธิ์แก้ว นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวทั้งหมดคือ นส.สุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการ คปส. นายวิเชียร คุตตวัส ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ นางสุภาพร โพธิ์แก้ว นักวิชาการคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
การให้ความสำคัญ	เห็นประเด็นว่า รัฐบาลยังสับสนและไม่มีความจริงจังในกรณีวิทยุชุมชน	เห็นประเด็นว่า รัฐบาลไม่มีความจริงจังในการให้ประชาชนสามารถเปิดวิทยุชุมชน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 2 วันถัดมาและตัดทอนบางส่วนของข่าวออก แต่นัยยะความหมายก็ยิ่งเหมือนกับข่าวของประชาธรรมที่เห็นว่า รัฐบาลไม่มีความจริงจังในการปฏิรูปสื่อ โดยเฉพาะการเปิดวิทยุชุมชน	

ข่าวกรณีวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลีลันมากขึ้นโดยใช้คำว่า *แก๊งก๊ว* ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมก็พาดหัวข่าวอย่างมีลีลันเช่นกันคือ *ทำหมั้นวิทยุชุมชน* ซึ่งนัยยะความหมายที่ปรากฏ ด้านหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีความหมายถึง *แบ่งรับแบ่งสู้* ขณะที่ความหมายของสำนักข่าวประชาธรรมมีความหมายในด้านลบมากกว่า

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้ใช้แหล่งข่าวทั้งหมดจากสำนักข่าวประชาธรรม แต่มีนัยยะการวิพากษ์มติคณะรัฐมนตรี ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเนื้อหาในเชิงตั้งข้อสังเกตถึงการที่ภาคประชาชนอาจจะไม่มีส่วนร่วมในการร่างหลักเกณฑ์วิทยุชุมชน อย่างไรก็ตามมุมมองของข่าวโดยรวมมีความคล้ายกันคือต่างมองว่ารัฐบาลไม่มีความจริงจังในการเปิดวิทยุชุมชน

เรื่อง ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 26 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 28 มิ.ย. 46
พาดหัว	กลุ่มชาวพุทธ - คริสต์ - มุสลิม ลงจะนะ หวังภาครัฐใช้สันติวิธีแก้ปัญหา	ตัวแทน 3 ศาสนาชี้ขจัดท่อก๊าซ
สาระที่น่าสนใจ	กลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ - คริสต์ - มุสลิมจะลงพื้นที่ อ.จะนะ และจะขอเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาและผู้บังคับการตำรวจภูธร เพื่อยื่นหนังสือขอให้ใช้หลักเมตตาธรรม ชนิตธรรมและสันติวิธี แก้ปัญหา ด้านบริษัทผู้ดำเนินการกล่าวว่าจะสามารถสร้างได้ แม้ชาวบ้านไม่ยินยอมที่ดิน เพราะบริษัทต้องการซื้อไว้เป็นพื้นที่กันชนเท่านั้น	ตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ คริสต์และมุสลิมเตรียมลงพื้นที่และขอพบผู้ว่าราชการสงขลา เพื่อให้มีการใช้หลักเมตตาธรรม ชนิตธรรมและสันติธรรมในการแก้ปัญหา
แหล่งข่าว	- พระกิตติศักดิ์ กิตติโสภณ ตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ - บาทหลวงวิชัย โภคทวี ประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติตัวแทนชาวคริสต์ - นายสมเดช มัสแหละ เลขานุการสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย - นายเพิ่มศักดิ์ ชิววี่วัฒนานนท์ กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัททรานส์ไทย - มาเลเซีย(ประเทศไทย)	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะพระกิตติศักดิ์ กิตติโสภณ ตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนชาวพุทธ บาทหลวงวิชัย โภคทวี ประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติตัวแทนชาวคริสต์ นายสมเดช มัสแหละ เลขานุการสภาองค์กรมุสลิมแห่งประเทศไทย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการเรียกร้องให้แก้ปัญหาอย่างสันติวิธีใช้ความเข้าใจและอย่าละเมิดสิทธิประชาชน	เน้นประเด็น การให้แก้ปัญหาด้วยสันติวิธี อย่าใช้ความรุนแรง
ข้อสังเกต		หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงหน้าหนึ่งใน 2 วันถัดมา โดยนำเสียงของตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนมาเสนอทั้งหมด

ข่าวกรณีท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม และมีการใช้คำที่ทำให้เหตุการณ์เข้มข้นขึ้น ได้แก่ คำว่า **ขจัดท่อก๊าซ** ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมใช้คำที่ค่อนข้างมีน้ำหนักมากกว่า

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอเสียงของตัวแทนกลุ่มศาสนิกชนเท่านั้น มีการตัดเสียงจากฝ่ายผู้ดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม ประเด็นหลักของข่าวคือการที่ศาสนิกชนให้ใช้สันติวิธีแก้ปัญหาเสียงของผู้ดำเนินโครงการเป็นการตามข่าวเพิ่มเติมของสำนักข่าวประชาธรรมที่นำมาใส่ไว้ท้ายข่าวเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง การคมนาคม อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 30 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 3 ก.ค. 46
พาดหัว	ปายเดือดร้อน นายทุนดูดทรายชายจนตลิ่งพัง หน่วยงานรัฐอ้างถูก กม.	ร้องนายทุนดูดทราย ตลิ่งพัง
สาระที่นำเสนอ	ชาวบ้านอ.ปาย เดือดร้อนจากการที่นายทุนดูดทรายชายจนตลิ่งพัง ทำลายเส้นทางสัญจรของชุมชน ขอให้ยุติโครงการเพราะกระทบสิ่งแวดล้อม ขณะที่หน่วยงานรัฐอ้างนายทุนทำถูกต้องกฎหมาย ไม่สามารถช่วยชาวบ้านได้	ชาวบ้านสองฝั่งน้ำปิง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน ร้องเรียนว่า ได้รับความเดือดร้อนจากการที่นายทุนกว้านซื้อที่ดินบริเวณสองฝั่งปากแม่น้ำปิง ในเขตอ.ปาย เพื่อดูดทรายชาย ทำให้ตลิ่งพังและเส้นทางสัญจรเสียหายหนัก
แหล่งข่าว	- นายอำพัน ปรีชญากวีชัยกุล ชาวบ้าน อ.ปาย - นายดวงคำ ลอยดู ประธานประชาคมบ้านแม่ปิง อ.ปาย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยไม่ได้เสนอชื่อแหล่งข่าวแต่ใช้การสรุปว่า ชาวบ้านสองฝั่งน้ำปิง อ.ปาย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นนายทุนเอาเปรียบละเมิดสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน แต่ไม่มีหน่วยงานใดเข้าจัดการได้	เน้นประเด็นว่า ชาวบ้านเดือดร้อนจากการกระทำของนายทุน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวลงใน 3 วันถัดมา โดยเสนอแต่ข้อร้องเรียนของชาวบ้านและตัดการแสดงความคิดเห็นของชาวบ้านออก นัยยะความหมายที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอมักมีลักษณะเป็นข่าวประเภททุกข์ชาวบ้าน ทั้งที่สำนักข่าวประชาธรรมให้ภาพว่า นายทุนไม่สนใจสิ่งแวดล้อมและละเมิดวิถีชุมชน แต่ไม่มีหน่วยงานใดเข้าจัดการได้	

ข่าวกรณีการคมนาคมที่ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่า การพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรมที่มีลักษณะเป็นโปรยข่าว ด้านเนื้อหาของข่าว การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีลักษณะเป็นข่าวร้องทุกข์ มีการใช้คำว่า ชาวบ้านร้องเรียน การใช้แหล่งข่าวมิได้มีการระบุชื่อเช่นเดียวกับที่สำนักข่าวประชาธรรมระบุ ทั้งนี้อาจเป็นการปกปิดชื่อผู้ร้องเรียนที่อาจได้รับความเดือดร้อน

นอกจากนี้ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอเสียงของชาวบ้านเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเสนอเสียงฝ่ายรัฐเพิ่มเติมท้ายข่าวด้วย ซึ่งทำให้เห็นภาพความขัดแย้งชัดเจน อย่างไรก็ตาม มุมมองข่าวของสื่อทั้งสององค์กรมีมุมมองที่สอดคล้องกันคือ นายทุนมักเอาเปรียบชาวบ้านเสมอ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง เหมืองแม่เมาะ จ.ลำปาง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 30 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ข่าวสด 3 ก.ค. 46
พาดหัว	โหวตประชามติเปิดเหมืองใหม่แม่เมาะ ชาวบ้านไม่ต้องการ	คนแม่เมาะไม่เอาเหมืองใหม่
สาระที่น่าสนใจ	เวทีประชาคมหมู่บ้านห้วยคิงได้ข้อสรุป ชาวบ้านไม่ต้องการเปิดเหมืองเฟส 6 เพราะกลัวผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมและเรียกร้องให้นายอำเภอวางตัวเป็นกลางและเป็นธรรมกับทั้งชาวบ้านและกฟผ. ขณะที่ม็อบรายงานว่าจะมีการเปิดเหมืองเพิ่มขึ้นอีก 12 แปลง	ชาวบ้านห้วยคิง อ.แม่เมาะมีมติไม่เห็นด้วยกับการที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จะเปิดพื้นที่เหมืองแห่งใหม่ เนื่องจากชุมชนไม่สามารถรองรับผลกระทบจากมลภาวะได้
แหล่งข่าว	- นายวรุตม์ เบ็ญปังวัน ชาวบ้านห้วยคิง อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง - นายสุพจน์ หอมชื่น นายอำเภอแม่เมาะ จ.ลำปาง	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะนายวรุตม์ เบ็ญปังวัน ชาวบ้านห้วยคิง อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นเสียงจากชาวบ้านในพื้นที่สรุปว่า ไม่ต้องการให้กฟผ. เปิดพื้นที่เหมืองแห่งใหม่	เน้นประเด็นว่า ชาวบ้านในพื้นที่มีมติไม่ต้องการให้กฟผ.เปิดเหมืองแห่งใหม่
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 3 วันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาสรุปแล้วนำเสนอมีการตัดเสียงของนายอำเภอแม่เมาะและตัดการรายงานกิจกรรมการทำเวทีประชาคมออก แต่อย่างไรก็ตามความหมายของข่าวยังเหมือนกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเหมืองแม่เมาะ จ.ลำปาง หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีการพาดหัวข่าวใหม่ ให้มีลักษณะสั้นกระชับกว่า การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยมีลักษณะรายงานที่เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวโดยใช้คำ โหวตประชามติ ซึ่งมีนัยยะสะท้อนถึงโครงสร้างการตัดสินใจระดับประเทศว่า โครงการขนาดใหญ่ใดๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ต้องมีการเปิดให้ลงคะแนนแสดงความคิดเห็น

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้นว่าชาวบ้านไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด มีการตัดแหล่งข่าวที่เป็นฝ่ายราชการออก ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรม นอกจากจะรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นแล้ว ยังมีการเสนอข้อเรียกร้องต่อฝ่ายราชการและมีการรายงานความคืบหน้าเพิ่มเติมเป็นเบาะแสว่า อาจมีการเปิดเหมืองเพิ่ม อย่างไรก็ตาม มุมมองข่าวของสื่อทั้งสององค์กรให้ความสำคัญในเรื่องเดียวกันคือ ชาวบ้านไม่ต้องการให้เปิดเหมืองแห่งใหม่

สรุปการเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ข่าวสด

การบรรณาธิกรณ์ของหนังสือพิมพ์ข่าวสด มีเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข่าวคือเน้นการเสนอเรื่องราวที่มีความสำคัญ มีผลกระทบต่อสาธารณะ สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านในระดับที่เป็นคนธรรมดาทั่วไป โดยพยายามจะเสนอข่าวให้ครบทุกมุม ให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น ไม่มุ่งเน้นการโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะ ให้ความสนใจกับภาคประชาชน โดยถือว่าเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เปิดโอกาสให้คนกลุ่มนี้ได้ส่งเสียงแสดงความคิดเห็นสู่สาธารณะ

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์ พบว่ามีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในพื้นที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดจำนวนค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์กระแสหลักฉบับอื่นๆ คือ กรอบกรุงเทพ มีจำนวน 7 ข่าว และกรอบต่างจังหวัด มีจำนวน 37 ข่าว จากจำนวนทั้งหมด 211 ข่าว ภายในช่วงเวลา 6 เดือน คือ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 30 มิถุนายน 2546 เมื่อพิจารณาประเด็นในการคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในพื้นที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดพบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดกรอบกรุงเทพคัดเลือกข่าวในประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน ประเด็นนโยบายรัฐ ประเด็นสาธารณสุข ประเด็นเกษตรกรรม ประเด็นอุตสาหกรรม และประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา ประเด็นละ 1 ข่าว รวมทั้งหมด 7 ข่าว ขณะที่กรอบต่างจังหวัดคัดเลือกข่าวเน้นหนักในประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากรและความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนและประชาชน ประเด็นละ 11 ข่าว ส่วนประเด็นอื่น ก็มีจำนวนลดหลั่นลงมาละเคล้ากันไป

สาเหตุสำคัญที่มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้ในปริมาณค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์กระแสหลักฉบับอื่นคือ ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่ต้องการเปิดพื้นที่ให้มีเสียงจากชาวบ้านมากขึ้น รวมถึงหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีมุมมองข่าวลักษณะให้ความสนใจและค่อนข้างเห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมภาคประชาชน มีการทำงานและประสบการณ์เกี่ยวข้องกับชาวบ้านโดยเห็นว่า คนกลุ่มนี้ไม่มีพื้นที่แสดงความคิดเห็นมากนัก จึงน่าจะให้อีกสาคณะระดับรากหญ้าได้ส่งเสียงสู่สาธารณะ ซึ่งก้าวที่สำคัญของการรุกคืบของข่าวภาคประชาชนคือ การที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเปิดพื้นที่หน้าประชาสังคมขึ้น ตั้งแต่ประมาณเดือนมีนาคม 2546 ปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ข่าวสดสนใจนำข่าวเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อชุมชนคนย่อยๆ รวมถึงการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมาเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับการทำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ดังนั้นข่าวที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์ข่าวสดจึงมักเป็นการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมไว้ที่เพียงเล็กน้อย และนำเสนอสู่สาธารณะ

เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในส่วนกรอบกรุงเทพ พบว่า เป็นเหตุการณ์ทั้งที่เป็นระดับนโยบายและเป็นเหตุการณ์ระดับท้องถิ่น การนำเสนอข่าวพบว่า มีการรีไรท์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตั้งแต่ในส่วนของการพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว

โดย การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะใช้คำที่มีสีล้นเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ส่วนด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏจะเป็นการนำเสนอเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมยกมานำเสนอ โดยตัดแหล่งข่าวบางคนที่ไม่ให้ความเห็นซ้ำกับแหล่งข่าวที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเลือกนำลงออก นอกจากนี้ มีการรีไรท์เนื้อหาข่าวบางข่าวที่โจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ให้เหลือการบรรยายสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกลางๆ เท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมา นำเสนอในส่วนกรอบต่างจังหวัดพบว่า เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง การนำเสนอข่าวพบว่า มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้มีสีล้นและเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่เป็นโปรยข่าวขนาดยาว ขณะเดียวกัน การนำเสนอเนื้อหาข่าว โดยเฉพาะเป็นปัญหาที่มีความขัดแย้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสดจะรีไรท์ข่าวให้ลดความรุนแรงลงโดยรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและไม่โจมตีฝ่ายใด ขณะที่เนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมค่อนข้างมีความรุนแรงและมีมุมมองต่อฝ่ายที่ยืนตรงข้ามกับชาวบ้านค่อนข้างลบปรากฏออกมาในเนื้อหาข่าว

สำหรับกรณีการเลือกตัดแหล่งข่าวใดแหล่งข่าวหนึ่งออก มิได้มีนัยยะสำคัญด้านการเสนอข่าวที่จะต้องการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการตัดข้อมูลในส่วนที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้ข่าวกระชับ ได้ใจความสำคัญสอดคล้องกับพื้นที่ในหน้าหนังสือพิมพ์ที่ค่อนข้างมีจำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

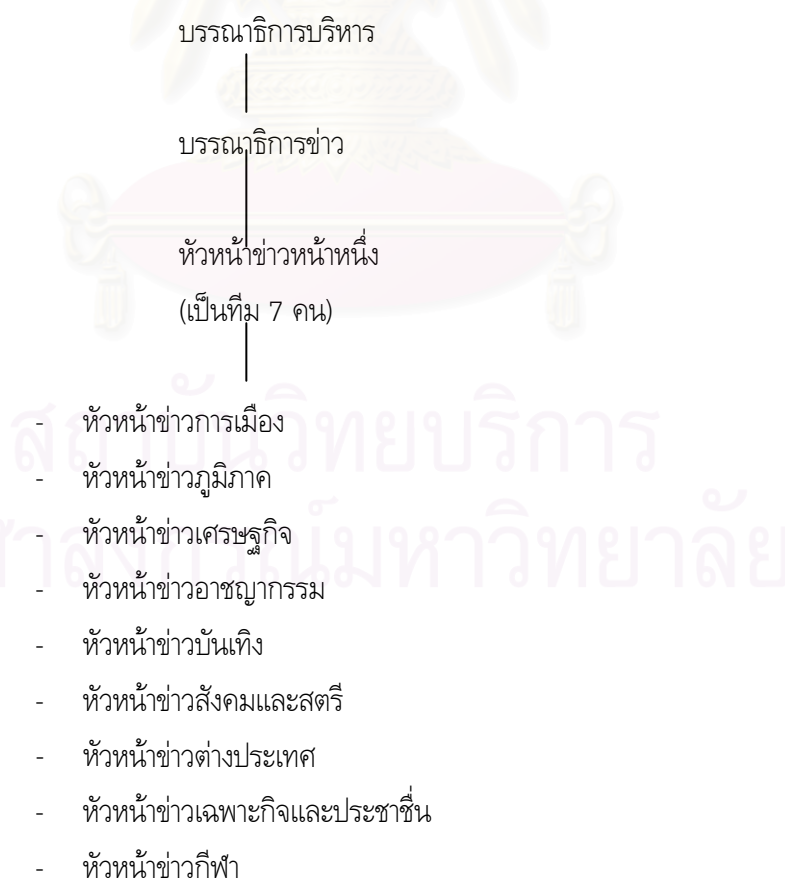
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับ

ต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

การบรรณาธิการข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนหนังสือพิมพ์มติชนจัดเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพนำเสนอเนื้อหาเน้นการเมือง เศรษฐกิจและสังคม มีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเป็นกลุ่มปัญญาชน ผู้มีการศึกษาค่อนข้างสูง มีแนวคิดนโยบายตามสโลแกนของหนังสือพิมพ์ที่ว่า เป็น หนังสือพิมพ์คุณภาพเพื่อคุณภาพของประเทศ อย่างไรก็ตามในระยะหลัง หนังสือพิมพ์มติชนมีส่วนแบ่งยอดจำหน่ายในตลาดหนังสือพิมพ์มากขึ้น จึงมีการปรับตำแหน่งของหนังสือพิมพ์ให้สอดคล้องกับนโยบายตลาดมากขึ้น มีข่าวเชิงสีล้นมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข่าวบันเทิง ข่าวสตรีและเด็ก เป็นต้น

การบรรณาธิการข่าวมาจากกองบรรณาธิการประชุมข่าวประจำวัน เพื่อกำหนดทิศทางการนำเสนอข่าว โดยคณะกองบรรณาธิการประชุมหารือเรื่องราวที่จะนำลงในแต่ละหน้า เรื่องราวที่มีความน่าสนใจจะถูกนำเสนอในที่ประชุม โดยข่าวสารมาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ การรายงานข่าวของนักข่าว การติดตามประเด็นข่าวที่สื่อคู่แข่งเลือกนำเสนอ หรือการรายงานข่าวส่งข่าวจากสำนักข่าวต่างๆ ทั้งนี้เพื่อการพิจารณาจุดแข็งจุดอ่อนในการนำเสนอให้สอดคล้องกับสถานการณ์และกลุ่มผู้อ่านที่จะได้ข่าวสารในเชิงลึกมากขึ้น

แผนภาพ 7.2 แสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน

การประชุมข่าว

กองบรรณาธิการมติชนมีการประชุมข่าวในแต่ละวัน 2 รอบ ได้แก่ ช่วงเช้า 11.00-12.00 น. และช่วงบ่าย 15.30 น. และปิดข่าวเวลา 22.00 น. โดยลักษณะการประชุมในช่วงเช้าจะเป็นการกำหนดทิศทางข่าว บทนำ และรายงานพิเศษ เป็นการวางแผนกำหนดหน้าที่ที่จะนำเสนอเรื่องอะไรอย่างคร่าวๆ มีการตรวจสอบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เพื่อดูจุดเด่น จุดด้อยของตนในการเลือกประเด็นการทำข่าว หลังจากนั้นจึงมีการแจกจ่ายงานตามข้อสรุปการประชุม

บุคลากรในการประชุมข่าวจะประกอบด้วย

- บรรณาธิการบริหาร
- บรรณาธิการข่าว
- หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง(เป็นทีม 7 คน)
- หัวหน้าโต๊ะข่าว ได้แก่ โต๊ะการเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรม บันเทิง สตรี และโต๊ะข่าวเฉพาะกิจ
- หัวหน้าช่างภาพ

ในการประชุมช่วงบ่าย จะเป็นการนำเสนอผลงานในสิ่งที่ได้รับมอบหมายและเป็นการถกเถียงหาข้อสรุปเพื่อกำหนดว่า ประเด็นใดจะนำเป็นข่าวใหญ่ ข่าวเล็ก ซึ่งในขั้นตอนจะเห็นภาพหนังสือพิมพ์ฉบับวันรุ่งขึ้นชัดเจนประมาณ 70% จากนั้นการปรับเปลี่ยนตำแหน่งข่าวจะยืดหยุ่นตามสถานการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นได้ถึงช่วงเวลาปิดข่าวคือ เวลา 22.00 น.

สำหรับกรอบการนำเสนอของหนังสือพิมพ์มติชนจะแบ่งเป็นสองกรอบ ได้แก่ กรอบกรุงเทพฯและกรอบต่างจังหวัด(ซึ่งพิมพ์วันที่ล่วงหน้า) โดยมีความแตกต่างกันประมาณ 50% ขึ้นอยู่กับบริบทด้านพื้นที่ อิงกับความสนใจของผู้อ่านที่หนังสือพิมพ์มองว่าสอดคล้องและเป็นเรื่องราวใกล้ตัวเขา ซึ่งในหนังสือพิมพ์บางหน้าจะใช้ข่าวภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านในภูมิภาค

การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม

หนังสือพิมพ์มติชนให้ความสนใจกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม เนื่องจากถือว่า สื่อกระแสหลักเป็นเวทีประสานประโยชน์จากทุกกลุ่มทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน โดยเมื่อ อ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ประธานกรรมการบริหารสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอขาย หนังสือพิมพ์มติชนจึงตกลงเป็นสมาชิก แต่มีเงื่อนไขในการพิจารณาการคัดเลือกข่าวออกมานำเสนอว่า ให้เป็นสิทธิการพิจารณาของคณะกองบรรณาธิการ การยอมรับเป็นสมาชิกของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือกันในคำซื้อขายข่าว นอกจากนี้ การที่สื่อกระแสหลักถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า มักไม่ให้ความสนใจกับข่าวรอง หรือพวกชายขอบ เพราะอาจมีปัญหา เนื่องจากมีจำนวนข่าวส่วนกลางมากมาย ทำให้เบียดพื้นที่ข่าวของกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์มติชนมีความสนใจการใช้ข้อมูลดังกล่าว เพื่อตรวจสอบประเด็นข่าวอย่างรอบด้าน และให้ความเชื่อถือไว้วางใจสำนักข่าวประชาธรรมในระดับหนึ่ง

การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรมของหนังสือพิมพ์มติชนออกมาในรูปแบบตรวจสอบข้อมูลเพื่อทราบสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในระดับพื้นที่ รวมถึงเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวบ้าน นักกิจกรรม และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานกับชาวบ้าน ในการตรวจสอบว่า มีเหตุการณ์ปัญหาใดเกิดกับชาวบ้านหรือข้อ

ขัดแย้ง ความเดือดร้อนที่เกิดจากการไม่เห็นด้วยกับโครงการ หรือนโยบายการพัฒนาการแก้ปัญหาจากฝ่ายรัฐ นอกจากนี้ ยังเป็นการดูกระแสความน่าจะเป็นข่าวใหญ่ มีความสำคัญกับประชาชนในอนาคต

ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมโดยส่วนใหญ่จะเข้าสู่หนังสือพิมพ์มติชนที่โต๊ะข่าวเฉพาะกิจ ซึ่งรับผิดชอบด้านการเจาะข่าว หาข้อมูลเพิ่มเติมให้กับข่าวหน้าหนึ่ง เป็นข่าวใหญ่ที่จะต้องนำเสนอในเชิงลึก หรือข่าวที่ไม่สามารถเข้ากับหน้าที่ความรับผิดชอบกับโต๊ะข่าวใดโต๊ะหนึ่งอย่างชัดเจน เช่น เรื่อง การชุมนุมประท้วง, การปฏิรูปสื่อ, กิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนที่เข้าร่วมกับชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจะมาในรูปแบบเป็นเบาะแสหรือ hint ข่าว โต๊ะข่าวเฉพาะกิจจะเลือกข่าวที่มีความน่าสนใจ มีความใกล้ชิดประชาชน หรือเป็นปัญหาสังคม มาชูเป็นประเด็นที่น่าจะทำข่าวในการประชุมข่าวของกองบรรณาธิการ ข่าวสารที่ส่งมาจะนำมาใช้บางส่วนคือการรายงานความเคลื่อนไหวทั่วไปว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไรและทำไม โดยจะมีการตรวจสอบความถูกต้องจากคนที่เห็นข่าวอีกครั้งหนึ่งโดยตรงจากหัวหน้าโต๊ะ หรือมอบหมายให้นักข่าวในพื้นที่ตรวจสอบเพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการหรือมุมมองข่าวไม่เหมือนกัน บางครั้งข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมีการเข้าข้างโน้มเอียงไปในทางชาวบ้านมากเกินไป หรือโจมตีรัฐอย่างรุนแรง หนังสือพิมพ์มติชนเน้นการเสนอที่รอบด้านเสนอข้อมูลอย่างกลางๆ ไม่เข้าข้างฝ่ายใด

สิ่งสำคัญในการคัดเลือกข้อมูลมานำเสนอคือ ต้องตรวจสอบที่มาของข่าวอย่างละเอียด ไม่ว่าจะมาจากสำนักข่าวประชาธรรมก็ตามหรือแหล่งใดๆ มีการ edit ข่าวให้กระชับได้ใจความครบถ้วนตามหลักการบรรณาธิการปกติ นอกจากนี้การคัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมในกรณีเหตุการณ์ปัญหาที่มีความแหลมคม เช่น การชุมนุมประท้วง ก็ต้องมีการตรวจสอบมากขึ้น เนื่องจากบรรณาธิการเห็นว่า นักข่าวสำนักข่าวประชาธรรมอาจเป็นคนร่วมเคลื่อนไหวด้วย จึงมีการตีความผู้ชุมนุมหรือมีอบต่างกัน อาจเกิดการโน้มเอียงของการเสนอข่าวได้

นอกจากนี้มุมมองของบรรณาธิการที่สำคัญคือ พื้นที่ของหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัด หากข่าวใดมีผลกระทบไม่กว้างมากพอ จะถูกเบียดจากข่าวกระแสหลัก เช่น เรื่องสัญชาติที่ อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่ หากเป็นนโยบายจากกระทรวงที่รับผิดชอบก็จะได้รับความสนใจมากกว่า ขณะที่เสียงความเดือดร้อนของชาวบ้านรายย่อยที่มีปัญหา ก็จะถูกเบียดออกจากพื้นที่สื่อกระแสหลัก รวมถึงตัวนักข่าวหรือกองบรรณาธิการมีความสนใจในเรื่องราวนั้นๆ ไม่มากพอ ทำให้ละเลยปัญหาหรือข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม ส่วนในเชิงการทำงานของนักข่าวภูมิภาค นักข่าวภูมิภาคมักเป็น stringer ซึ่งไม่ได้มีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับชาวบ้าน เพราะมีการปลูกฝังกันมานานว่า ต้องติดแหล่งข่าวราชการ ทำให้มุมมองต่อเหตุการณ์มากพอ ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจะเพิ่มมุมมองในระดับการทำงานได้มากขึ้น

ตารางที่ 7.3 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์

ประเด็นการนำเสนอ	สำนักข่าวประชาธรรม	หนังสือพิมพ์มติชน	
		กรอบกรุงเทพฯ	กรอบต่างจังหวัด
1. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	40	-	1
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับประชาชน	43	-	-
3. เด็กและสตรี	3	-	-
4. นโยบายรัฐ	41	1	-
5. สาธารณสุข	16	-	-
6. เกษตรกรรม	22	-	-
7. อุตสาหกรรม	7	-	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	14	2	-
9. เมืองและคน	7	-	-
10. ชชาติพันธุ์	4	-	-
11. โลกาวัดัน	14	1	-
รวม	211	4	1

รายละเอียดของการเปรียบเทียบมีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.4 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์มติชน

กรอบกรุงเทพฯ(1 ข่าว)

เรื่อง พ.ร.บ.ข้าง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 29 ม.ค. 46	หนังสือพิมพ์มติชน 30 ม.ค. 46
พาดหัว	คนเลี้ยงช้างขอช้างคืน ชี้ พ.ร.บ.ข้างเหมาะกับ อ.อ.ป. ไม่ใช่ช้างบ้าน	ทักษิณ อ้างสงสารช้างเร่ร่อน รับซื้อเลี้ยงเชือกละ 2 หมื่น
สาระที่นำเสนอ	ขบวนช้างและคนเลี้ยงช้าง 100 กว่าเชือกเดินทางเข้ากรุงเทพฯเพื่อขอช้างคืนจากสถาบันคชบาลแห่งชาติ และเรียกร้องให้ยกเลิกร่างพ.ร.บ.ข้าง สัตว์ประจำชาติเพราะไม่เหมาะกับช้างบ้าน และตอบโต้มูลนิธิเพื่อนช้างว่า คนไม่ได้หากินกับช้างหน้าแล้ง ทั้งคนและช้างจำเป็นต้องหากินในเมือง พอหน้าฝนจึงกลับบ้านทำนา	นายกรัฐมนตรีประกาศทุ่มเงินรับซื้อช้างตัวละ 2 หมื่นบาท ให้เหตุผลไม่ยอมให้เร่ร่อนลำบาก ต้องดูแลอย่างดีให้สมกับเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ ด้านก้านัน ต.กระโพ จ.สุรินทร์ ไม่เชื่อคนในจังหวัดรวมถึงบุรีรัมย์ยอมขายขนะที่ปางช้างทั่วประเทศยกพลสมทบมือบสัฒชาชาวช้าง รอพพบุดคุดปัญหาที่กรมช.มหาดไทยและรมช.เกษตรและสหกรณ์ ให้ยกเลิกร่างพ.ร.บ.ข้าง สัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติและให้ช่วยเหลือเรื่องอาหารช้างและส่งเสริมอาชีพผู้เลี้ยงช้าง
แหล่งข่าว	- นายสุริยะ ร่วมพัฒนา สัมชชาชาวช้าง - นายสา ศาลางม สัมชชาชาวช้าง - นายเกษมศักดิ์ แสนโกชน์ ผู้ว่าราชการ จ.สุรินทร์	สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกนางเฉพะนายสุริยะ ร่วมพัฒนา สัมชชาชาวช้าง นายสา ศาลางม สัมชชาชาวช้าง
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่าสถาบันคชบาลแห่งชาติ ดำเนินการออกพ.ร.บ.ข้าง สัตว์ประจำชาติเป็นการคิดเองทำเอง ไม่เข้าใจปัญหาว่า ช้างบ้านต่างจากการใช้ช้างที่ลักลอบตัดไม้ในป่าสงวน	เน้นประเด็นการเสนอวิธีการแก้ไขของนายกรัฐมนตรีที่จะรับซื้อช้าง เพื่อนำไปดูแลไม่ให้ลำบาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมาในหน้าหนึ่ง โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำข่าวต่อ ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอมีความแตกต่างจากต้นฉบับ โดยให้นำหน้าไปที่วิธีการแก้ไขของนายกรัฐมนตรีและมีได้นำเสนอความคิดเห็นของผู้เลี้ยงช้างในปัญหาที่เกิดขึ้น	

ข่าวกรณี พรบ. ข้าง หนังสือพิมพ์มติชนมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยเน้นความสำคัญที่ตัวบุคคลมาพาดหัวข่าวว่า ลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏเป็นการใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเป็นเบาะแส ในส่วนที่มีการเดินขบวนเข้ากรุงเทพฯ เพื่อพูดคุยปัญหากับรัฐมนตรีเท่านั้น ส่วนเนื้อหาอื่นๆ ที่หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอได้เสนอมุมมองจากฝ่ายอื่นนอกจากผู้เดินขบวนด้วย คือมีการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาของนายกรัฐมนตรี และนำเสนอเสียงของผู้ไม่เห็นด้วยในวิธีการแก้ปัญหาของนายกรัฐมนตรีเพิ่มขึ้นในข่าว ลักษณะดังกล่าวหนังสือพิมพ์มติชนต้องการเป็นเวทีประสานผลประโยชน์จากทุกฝ่ายให้ได้แสดงความคิดเห็นหาข้อยุติร่วมกัน

กรอบต่างจังหวัด (4ข่าว)

เรื่อง วิทยุชุมชน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 12 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์มติชน 13 มี.ค. 46
พาดหัว	วิทยุชุมชนเดือด <i>อากู่</i> แกรมมีปิดกั้นคนจนใช้สื่อ	เอ็นจีโอรูมโต้ <i>อากู่</i> ยัดข้อหาเถื่อน ยันการสรรหา กสช. ต้องไม่ผูกขาด
สาระที่นำเสนอ	วิทยุชุมชนทั่วประเทศเดือด <i>อากู่</i> แกรมมีกล่าวหาว่าเป็นวิทยุเถื่อน ซึ่งคนมีโอกาสใช้สื่อจนร่ำรวย ไม่ควรทำลายคนยากจนที่ไม่มีโอกาสใช้สื่อ และตั้งคำถามสื่ออยู่ในมือนายทุนไม่เคยทำอะไรกับชุมชนและสังคมนอกจากขายเพลง ขณะเอ็นจีโอยืนยันคณะกรรมการรณรงค์การปฏิรูปสื่อ(คปส.)ทำงานจริงจึงมาตลอดและกสช.ต้องโปร่งใส แม้จะล่าช้า	เครือข่ายเอ็นจีโอฟันกำลังตอบโต้ประธานกรรมการบริหารบริษัทแกรมมีขอห้ามนายทุนต่างชาติล้มคณะกรรมการสรรหา กสช. โดยกล่าวว่า กสช. เป็นองค์กรอิสระต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมสรรหาทุกกระบวนการ ไม่ใช่ผูกขาดเฉพาะในกลุ่มวิชาชีพ ขณะที่สมาพันธ์วิทยุชุมชนยืนยันไม่ใช้สถานีเถื่อน แต่มีมติคณะกรรมการแล้วว่า ทำได้ตามสิทธิในรัฐธรรมนูญมาตรา 40
แหล่งข่าว	- นายบุญส่ง จันทร์ส่องรัมย์ ประธานกลุ่มปฏิรูปสื่อกาญจนบุรี - นายไพศาล เจียมสิริจินดา ผู้ประสานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคเหนือตอนล่าง - นายประสาธ ปะเทศรัตน์ ผู้ประสานงานวิทยุชุมชน จ.แพร่ - นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข - นางศยามล ไกรยูรวงศ์ คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน - นายวิเชียร คุตตะวัตกร ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชน	- สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะนางเรวดี ประเสริฐเจริญสุขและนายวิเชียร คุตตะวัตกร ผู้ประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชน - สฎิญา กลางณรงค์ รองเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ(แหล่งข่าวที่ นสพ.มติชนเพิ่มเติม)
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการสิทธิของคนยากจนในการเข้าถึงสื่อและความสามารถในการใช้สื่อได้อย่างเท่าเทียมกันตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ	เน้นประเด็น การโต้ตอบประธานกรรมการบริหารบริษัทแกรมมีและชี้แจงต่อสังคมว่า ได้ทำถูกต้องตามกฎหมายและทำไปด้วยเจตนาดีที่ต้องการจะปฏิรูปสื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์เต็มที่
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมา โดยนำข้อมูลของประชาธรรมบางส่วนมาเป็นแบบแปลและขยายประเด็นโดยเน้นเรื่องเครือข่ายสื่อโต้ตอบบริษัทแกรมมี สำหรับการให้ความสำคัญมีการเน้นประเด็นต่างกัน โดยนสพ.มติชนเน้นการโต้ตอบของเครือข่ายสื่อ ขณะที่ประชาธรรมเน้นการสิทธิของคนในการเข้าถึงและใช้สื่ออย่างเท่าเทียมกัน	

ข่าวกรณีวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์มติชนมีการพาดหัวข่าวใหม่โดยใช้ภาษาที่มีลีลาดีกว่า การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม สำหรับเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์มติชนมีการรีไรท์ข่าว โดยเลือกจุดประเด็นการตอบโต้ของเอ็นจีโอขึ้นมา แล้วจึงเสนอเสียงของกลุ่มวิทยุชุมชน ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมชูประเด็นใช้กลุ่มวิทยุชุมชนแล้วจึงเสนอเสียงของเอ็นจีโอ นัยยะที่ปรากฏดังกล่าวแสดงถึงสำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญกับภาคประชาชนที่เป็นกลุ่มวิทยุชุมชนวิพากษ์เข้าถึงสื่อ ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนเสนอข่าวมีนัยยะได้ข้อกล่าวหาฝ่ายนายทุน

ภายในเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชน เป็นการสรุปข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอ มีการตัดแหล่งข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอมากมาย นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์มติชนมีการติดตามแหล่งข่าวเพิ่มเติม คือเข้าถึงแหล่งข่าวที่เป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อโดยตรง

เรื่อง กสช.

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 28 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์มติชน 29 มี.ค. 46
พาดหัว	นิติเตือนสื่อในเมืองนายทุนอันตรายที่สุด ย้ำสังคมร่วม กตตันกก.สรรหา กสช. ลาออก	นิติ ชี้คนหน้าด่านยึด กก. เพ้น กสช.
สาระที่นำเสนอ	เวทีสัมมนาเรื่อง ผลประโยชน์ซ้อนทับ กรณีศึกษา คณะกรรมการสรรหากสช. นักวิชาการให้ความเห็นว่า สื่อไม่ควร ควรออยู่ในเมืองนายทุน เพราะนายทุนจะเข้าหาผลประโยชน์ โดยไม่สนใจผลกระทบต่อคนและให้สังคมร่วมกตตันให้ คณะกรรมการสรรหา กสช.ลาออก	นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืนกล่าว ปาฐกถา เมื่อวันที่ 28 มี.ค. ที่ ม.เชียงใหม่ เรื่อง ผลประโยชน์ซ้อนทับกรณีศึกษาคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แห่งชาติ(กสช)มีใจความว่า กลุ่มทุนได้เข้ามากำกับและ ยึดครองสื่อ ซึ่งมีวิธีการครอบงำสื่อได้แนบเนียนกว่าใน อดีต มาตรา 40 กลายเป็นเครื่องมือของกลุ่มทุนและ แม้จะมีคำสั่งศาลปกครอง กรรมการสรรหาบางคนก็ยัง หน้าด่านไม่ลาออกตามมติ
แหล่งข่าว	- ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นสื่อหากอยู่ในเมืองนายทุนก็จะยิ่งอันตรายกว่ารัฐ เพราะนายทุนสนใจผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่ สนใจการสร้างการเรียนรู้ให้แก่สังคม	เน้นประเด็นว่า กลุ่มทุนได้เข้ามากำกับและยึดครองสื่อ ซึ่งอันตรายมากเพราะวิธีการครอบงำอย่างแนบเนียน โดยที่สื่อไม่รู้สึกรู้ว่า กำลังถูกกำกับครอบงำและ บางครั้งก็ปล่อยให้เป็นไปด้วย
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมา โดยใช้ข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมมาสรุปและนำเสนอ ซึ่งการ ให้ความสำคัญในประเด็นข่าวก็ให้นัยยะความหมายออกมาเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.)
หนังสือพิมพ์มติชนมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยมีการพาดหัวข่าวรุนแรงกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม
คือ เน้นการที่นักวิชาการ ผู้นำปาฐกถาโจมตีคณะกรรมการสรรหาฯ ชูต้นนี้โดยตรง ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมพาด
หัวข่าวในลักษณะเสนอเสียงห่วงหวังตึงของนักวิชาการผู้นำปาฐกถาในลักษณะเตือนภัยต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์มติชนเสนอข่าวโดยมีมุมมองต่อข่าวเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชา
ธรรมคือ รายงานสรุปความจากการปาฐกถาของนักวิชาการที่วิพากษ์การที่นายทุนเข้ามายึดครองสื่อจะเป็นอันตราย
ต่อสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 16 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์มติชน 17 พ.ค. 46
พาดหัว	ไปโอไทยค้าประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ซึ่งเป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์	ฮั่วเอกชนยัด พืชผัก 12 พันธุ์ต้องซื้อแพง ปลูก - ห้ามเพาะ
สาระที่นำเสนอ	องค์การหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยค้ำกรมวิชาการเกษตรและบริษัทธุรกิจเมล็ดพันธุ์ในการเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดการขยายเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีปัญหาคือต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงพร้อมยัดซื้อเรียกร้อง รมช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้ง	ผอ.มูลนิธิชีวขวัญและผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย แถลงข่าวความไม่ชอบธรรมภายหลังการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชในประเด็นที่ ที่ประชุมมีมติเร่งด่วนรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด โดยไม่เปิดให้ตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนอภิปรายคัดค้านตามระเบียบการประชุม ซึ่งจะให้เกิดการผูกขาดการซื้อขยายเมล็ดพันธุ์จากบริษัทข้ามชาติและเกษตรกรต้องซื้อแพงกว่าเดิมถึง 50% และได้ยื่นเรียกร้องรมช.เกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้งแล้ว
แหล่งข่าว	- นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิชีวขวัญ - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนางลงเฉพาะ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิชีวขวัญ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นเจตนาไม่ดีของกรมวิชาการเกษตร ที่จะให้เงินทุนผูกขาดเมล็ดพันธุ์พืช ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์	เน้นประเด็นความไม่ชอบมาพากลในการอนุมัติเรื่องดังกล่าวอย่างเร่งด่วนโดยไม่ฟังความเห็นผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะ ทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวดังกล่าวลงในวันถัดมาหน้าหนึ่ง โดยนำข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมมาขยายรายละเอียดให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามด้านการให้ความสำคัญกับประเด็นข่าวยังมีนัยยะความหมายเช่นเดียวกับข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเมล็ดพันธุ์พืช หนังสือพิมพ์มติชนมีการพาดหัวข่าวแบบนำประเด็นพาดหัว โดยใช้คำที่มีสีเสียดกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม คือใช้คำว่า ฮั่ว ซึ่งมีความหมายทางลบว่า ตกกลางคืนในทางลับเพื่อหาประโยชน์ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมพาดหัวข่าวโดยใช้บุคคลพาดหัวรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์มติชนมีการรีไรท์ข่าว ตัดแหล่งข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมออกบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม มุมมองข่าวที่ปรากฏของทั้งหนังสือพิมพ์มติชนและสำนักข่าวประชาธรรม มีลักษณะการเสนอแบบเดียวกันคือ รายงานเหตุการณ์ความไม่ชอบมาพากลที่เกิดขึ้น และจากนั้นจึงรายงานผลกระทบที่เกษตรกรจะได้รับ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบข่าย(ต่างจังหวัด)
เรื่อง เหมืองโปแตซ จ.อุตรธานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์มติชน 14 มี.ค. 46
พาดหัว	ประพัฒน์ตั้งคณะทำงานทบทวนอีเอเอเหมืองโปแตซ	ก้านยาว ตั้งทีมรื้อ อี ไอ เอ เหมืองแร่โปแตซอุตรธานี
สาระที่นำเสนอ	รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานทบทวนอีเอเอเหมืองแร่โปแตซ จ.อุตรธานี ขณะที่เครือข่ายทรัพยากรอีสานแลสหพันธ์บริษัทหลวง อ.เทคนิคอุตรา ไปดูเหมืองออสเตรเลีย อ้างทำเหมืองแผ่นดินไม่ทรุด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาคือ ร้องเรียนเกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อี ไอ เอ) โครงการเหมืองแร่โปแตซ จังหวัดอุตรธานี เนื่องจากฉบับที่ผ่านมาถูกประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนคัดค้านว่ามีความบกพร่องเรื่องการประเมินการทรุดตัวของผืนดิน การปนเปื้อนของเกลือในน้ำข้าวและการกระจายของฝุ่นเกลือ รวมถึงความไม่ชัดเจนของพื้นที่ของโครงการ
แหล่งข่าว	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น ให้มีการทบทวนอีเอเอเหมืองแร่โปแตซ เนื่องจากอีเอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนพื้นที่ตั้งของโครงการและปัญหาอีกมากมาย	เน้นว่ารัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรได้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ปัญหาดังกล่าวขึ้นตามข้อเรียกร้องคัดค้านจากชาวบ้านในพื้นที่ที่นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวนี้ออกในวันถัดมาโดยมีการเขียนพาดหัวใหม่และรวบย่อหน้า สรุปเนื้อหา อย่างไรก็ดี การให้ความสำคัญค่อนข้างเน้นไปที่ตัวบุคคล ซึ่งเป็นรัฐมนตรีที่ได้ดำเนินการแก้ปัญหา	

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตซ จ.อุตรธานี หนังสือพิมพ์มติชนมีการพาดหัวข่าว โดยใช้ภาษาที่มีลีลาว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมคือ ใช้สมญานาม ก้านยาว แทน ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ มีการใช้ภาษาที่ดูเข้าใจว่าสำนักข่าวประชาธรรมคือ ตั้งทีมรื้อ แทนคำว่า ตั้งคณะทำงานทบทวน ความหมายที่เกิดจากการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนมีลักษณะเป็นประเด็นที่ร้อนกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์มติชนใช้ภาษาที่เป็นทางการมากกว่าสำนักข่าวประชาธรรมคือ ใช้คำว่า ลงนามคำสั่งแต่งตั้ง แทนคำว่า ตั้งคณะทำงาน ลักษณะเป็นการให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีอำนาจแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์มติชนได้ตัดเนื้อหาข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมบางส่วนออกและสรุปเนื้อหาโดยรวมและให้ความสำคัญในประเด็น มีการตั้งคณะทำงานขึ้น เท่านั้น

สรุปการเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์มติชน

การบรรณาธิกรณข่าวของหนังสือพิมพ์มติชน มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวคือ เน้นการเสนอข่าวที่ต้องมีประเด็นรอบด้าน มีความลึก มีผลกระทบต่อประชาชน สอดคล้องกับการสนใจของผู้อ่านที่เป็นระดับผู้มีการศึกษา เป็นปัญญาชน เนื้อหาข่าวจะเป็นข่าวหนัก(hard news) ทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยถือว่าหนังสือพิมพ์สื่อกระแสหลักต้องเป็นเวทีประสานประโยชน์ให้ทุกฝ่ายในสังคม ทำให้เรื่องราวปัญหาที่มีข้อถกเถียงจนได้ข้อสรุปที่สามารถเฉลี่ยผลประโยชน์ให้เท่าเทียมกันทุกฝ่าย

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์พบว่า มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์มติชนน้อยมาก คือ กรอบกรุงเทพฯ มีจำนวน 4 ข่าวจากทั้งหมด 211 ข่าว และกรอบต่างจังหวัดจำนวน 1 ข่าว จากจำนวนทั้งหมด 211 ข่าว ภายในช่วงเวลา 6 เดือน คือ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 30 มิถุนายน 2546(การเก็บตัวอย่างข่าวของหนังสือพิมพ์กรอบต่างจังหวัดเป็นข้อจำกัดของงานวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาจากการเก็บตัวอย่างข่าว โดยฝ่ายข้อมูลของสำนักข่าวประชาธรรม ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่ครบถ้วนได้) และเมื่อพิจารณาประเด็นในการคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์มติชนพบว่า หนังสือพิมพ์มติชนกรอบกรุงเทพฯ คัดเลือกข่าวในประเด็นนโยบายรัฐ ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา(ปฏิรูปสื่อ) และประเด็นโลกาภิวัตน์ รวม 4 ข่าว มาเสนอขณะที่ กรอบต่างจังหวัดคัดเลือกข่าวในประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากรมาเสนอ ซึ่งเป็นเรื่องภายในพื้นที่ภูมิภาคโดยตรง(เรื่องเหมืองแร่โปแตซ จ.อุดรธานี)

สาเหตุสำคัญที่มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้้น้อยมากคือ การที่มีจำนวนข่าวส่วนกลางมากมาย ทำให้เบียดพื้นที่ข่าวภาคประชาชน ซึ่งเกิดขึ้นในระดับพื้นที่ที่ไม่ใช่ส่วนกลางออก นอกจากนั้นการคัดเลือกข่าวเป็นสิทธิในการพิจารณาของกองบรรณาธิการในการตัดสินใจที่จะเลือกนำข่าวใดๆ มาเสนอ ซึ่งในส่วนนั้นนโยบายขององค์กร ภูมิหลังและประสบการณ์ของบุคลากรในกองบรรณาธิการมีผลต่อมุมมองต่อเหตุการณ์ว่า เหตุการณ์ใดควรจะเป็นหรือไม่เป็นข่าว ดังนั้น ลักษณะการพิจารณาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมจึงเป็นการใช้ข่าวในลักษณะเป็นเบาะแสเพื่อทราบสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในระดับพื้นที่ ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมของชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือปัญหาความเดือดร้อนที่ชาวบ้านประสบอยู่

เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนที่คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอในส่วนกรอบกรุงเทพฯ จำนวน 4 ข่าว พบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับส่วนกลางทั้งสิ้น ไม่ว่าจะ เป็นการแก้ปัญหาเรื่องช้างเร่ร่อนของนายกรัฐมนตรื การโต้ตอบประธานกรรมการบริหารบริษัทแกรมมี่ เรื่องวิฤตชุมชน การวิพากษ์คณะกรรมการสรรหา กสช. และการตั้งข้อสังเกตต่อการพิจารณาการคุ้มครองพันธุ์พืช การนำเสนอข่าวพบว่า มีการรีไรต์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตั้งแต่ในส่วนการพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว โดยการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนจะใช้คำที่มีลีลันเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่ค่อนข้างพาดหัวในลักษณะใช้ภาษาเรียบง่าย บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์มติชนจะนำเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาสรุปประเด็นและประกอบข่าวที่นักข่าวมติชนทำข่าวเพิ่มเติม นอกจากนี้ มีการเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นแหล่งข่าวอื่นๆ

จากการติดตามแหล่งข่าวโดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อตรวจสอบเนื้อหาข่าวเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า มุมมองข่าวที่ปรากฏในเนื้อหาข่าวค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน

สำหรับกรอบต่างจังหวัด กรณีเหมืองแร่โปแตซ จ.อุดรธานี แม้จะเป็นการเสนอข่าวที่มีการตัดลีนจากส่วนกลางในระดับกระทรวง แต่เป็นเรื่องที่สอดคล้องและใกล้เคียงกับประชาชนในพื้นที่ภูมิภาค และมีนัยยะเชื่อมโยงไปถึงโครงการอื่นทั่วประเทศที่ต้องมีการทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนอนุมัติโครงการ การนำข่าวดังกล่าวตีพิมพ์กรอบต่างจังหวัดจึงมีความสอดคล้องกับผู้อ่านที่อยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด

ด้านการพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว มีลักษณะการรีไรท์ข่าวเช่นเดียวกับกรอบกรุงเทพฯ คือ มีการใช้การพาดหัวข่าวด้วยคำที่มีลีลันมากขึ้น และอาศัยการสรุปเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่สื่อของตน

สำหรับการเลือกตัดแหล่งข่าวบางคนออกไปจากต้นฉบับของสำนักข่าวประชาธรรม เป็นการตัดเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่หนังสือพิมพ์ เนื้อหาบางประการจากแหล่งข่าวค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน จึงอาศัยการสรุปใจความสำคัญมาเสนอ เพราะเนื้อที่หนังสือพิมพ์ค่อนข้างจำกัดและในวันหนึ่งๆ มีข่าวมากมาย โดยเฉพาะข่าวจากส่วนกลางที่มาจากรัฐหรือเอกชนที่ส่งผลกระทบต่อประเทศ หรือต่อประชาชนในระดับที่เป็นนโยบายการบริหาร ด้วยเหตุนี้ จึงค่อนข้างเบียดขับข่าวที่มาจากภาคประชาชนให้ปรากฏในพื้นที่หนังสือพิมพ์ได้น้อยลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับ ต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

การบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันเป็นหนังสือพิมพ์เชิงธุรกิจ เห็นข่าวธุรกิจเป็นหลัก มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อ่านที่เป็นนักธุรกิจหรือชนชั้นกลาง และนอกจากจะเสนอเรื่องธุรกิจแล้ว ยังเสนอเรื่องราวทั่วไปที่กลุ่มผู้อ่านน่าจะอยากรู้ หรือควรจะต้องรู้ตามแนวคิดขององค์กรว่าเป็น หนังสือพิมพ์ ธุรกิจ ที่ให้มากกว่าธุรกิจ

ลักษณะโครงสร้างของกองบรรณาธิการ มีลักษณะดังนี้

แผนภาพ 7.3 แสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

การประชุมข่าว

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ จัดการประชุมข่าว 2 รอบแบ่งเป็น รอบเช้า 10.00 น. และรอบบ่าย 15.30 น. โดยในรอบเช้า บรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการแต่ละเซคชัน บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง (ซึ่งสลับสับเปลี่ยนกันระหว่าง บรรณาธิการข่าวและหัวหน้าโต๊ะ) หัวหน้าโต๊ะข่าวจะเข้าประชุมเพื่อกำหนดทิศทางการทำข่าวในวันนั้นๆ โดยตรวจสอบกระแสข่าวจากหนังสืออื่นๆ เพื่อดูว่า หนังสือพิมพ์ผู้จัดการขาดข่าวใดหรือตกข่าวใดบ้าง ในที่ประชุม บรรณาธิการและหัวหน้าโต๊ะข่าวพูดคุยเสนอว่า ในวันนี้จะทำข่าวใดบ้าง อะไรเป็นเรื่องน่าสนใจ และที่ประชุมจะพูดคุยถกเถียงให้เกิดมุมมองและอาจสั่งให้ตามประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

ในการประชุมรอบบ่าย การประชุมข่าวจะเป็นการติดตามผลงานดูความคืบหน้าของการสั่งงานจากการประชุมรอบเช้า และเป็นการพิจารณาว่า จะวางตำแหน่งแต่ละข่าวไว้ในส่วนใดของหนังสือพิมพ์ ข่าวใดจะนำขึ้น

หน้าหนึ่ง เป็นข่าวใหญ่และข่าวรอง ซึ่งในการประชุมข่าว เพื่อวางรูปแบบหนังสือพิมพ์นี้ จะสามารถปรับเปลี่ยนได้อีก หากมีสถานการณ์ที่มีความน่าสนใจในวันนั้นเกิดขึ้น

สิ่งสำคัญที่เป็นแนวทางในการคัดเลือกข่าวคือ ข่าวต้องนำเสนอข้อมูลในมิตินอกเหนือจากผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้องเสนอข่าวที่มีนัยยะหรือมีผลกระทบต่อสังคม ต่อชุมชนในวงกว้าง บรรณาธิการเซคชันจะเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อยของข่าวที่ถูกเลือกจะตีพิมพ์และเป็นผู้ตรวจข่าว, เขียนพาดหัวข่าว, เขียนโปรย, rewrite ข่าว, ไฮไลต์ข่าว, เขียนคำบรรยายภาพ และตรวจสอบกราฟิกให้พร้อมที่จะผลิตเป็นรูปเล่มต่อไป ซึ่งมีการปิดข่าวเวลาประมาณ 22.00 น.

การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม

เมื่อข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมส่งมาที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการโต๊ะข่าวแต่ละโต๊ะจะเป็นผู้พิจารณาเลือกใช้ข้อมูลแต่ประเด็นข่าว โดยส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่สอดคล้องกับโต๊ะข่าวภูมิภาค ซึ่งการเสนอข่าวในหน้าภูมิภาคจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคทั่วประเทศไทย บรรณาธิการข่าวภูมิภาคและนักข่าวสายภูมิภาคจะเป็นผู้พิจารณาข่าวที่ส่งเข้ามา ไม่ว่าจะมาจากสำนักข่าวประชาธรรม หรือมาโดยตรงจากองค์กรพัฒนาเอกชน รวมถึงการตรวจสอบกระแสข่าวจากสื่ออื่นๆ และจากหน่วยงานที่แจ้งเบาะแสมา โดยการพิจารณาข้อมูล มักจะเป็นในลักษณะการใช้เป็นเบาะแสหรือ hint ข่าว เพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวของมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือกิจกรรมภาคประชาชนในระดับพื้นที่และในระดับส่วนกลาง หรือกระทรวงที่รับผิดชอบเหตุการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อสั่งการให้นักข่าวในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์เข้าตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด โดยเฉพาะหากเป็นประเด็นที่มีความขัดแย้ง จะมีการตรวจสอบโดยตรงกับแหล่งข่าว ทั้งนี้เพื่อชั่งน้ำหนักข้อเท็จจริง และเสนอข่าวให้มีความสมดุลกันระหว่างฝ่ายที่มีความขัดแย้งเพื่อความชัดเจนของข้อมูลทั้งสองฝ่าย

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีศูนย์ข่าวและนักข่าวภูมิภาคของตนเองแบ่งเป็นศูนย์ข่าวเชียงใหม่ นครราชสีมา และชลบุรี ซึ่งนักข่าวในระดับพื้นที่จะเป็นผู้ใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสในการติดตามข่าวเพิ่มเติม บางครั้งข่าวสำนักข่าวประชาธรรมที่ส่งมาไม่ได้รับการพิจารณา เนื่องจากนโยบายของหนังสือพิมพ์จากระดับผู้บริหารต้องการเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่าน ที่ต้องการอ่านเรื่องที่ใกล้ตัวมากกว่าประเด็นข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมที่มักเป็นเรื่องไกลตัวกลุ่มผู้อ่าน

สำหรับเรื่องความเคลื่อนไหวของภาคประชาชน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน บรรณาธิการข่าวภูมิภาคมีมุมมองว่า โดยทั่วไประยะหลังสื่อไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกลุ่มนี้ ภาพของภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนจะรวมกลายเป็นภาพเดียว คือเป็น NGO ซึ่งมีลักษณะคัดค้านโครงการใดๆ อย่างหัวชนฝา

ข่าวที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสและร่วมใช้ข่าวบางส่วนมาตีพิมพ์ในช่วงระยะเวลา มกราคม 2546 มิถุนายน 2546 ได้แก่เรื่อง เหมืองแร่ไปเตชและเรื่องพันธู์พิช โดยบรรณาธิการข่าวภูมิภาคมีมุมมองต่อเหตุการณ์ เรื่องเหมืองแร่ไปเตชว่า โครงการนี้เป็นโครงการขนาดใหญ่ เป็นกลุ่มทุนจากต่างประเทศ แต่การประชาสัมพันธ์โครงการค่อนข้างเงียบ บรรณาธิการมองว่า โครงการนำจะส่งผลกระทบต่อผู้คน แต่เป็นผู้ดำเนินการไม่บอกกล่าวและไม่ทำการขออนุญาตเรื่อง รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างโปร่งใสเป็นขั้นเป็นตอน เบาะแสในหลายส่วนมาจากสำนักข่าวประชาธรรมและองค์กรพัฒนาเอกชนในเรื่องการขออนุญาต

โครงการดังกล่าวไม่โปร่งใสและย้ายโครงการจากประเทศตนเองมาลงทุนในประเทศไทย เพราะเกิดปัญหาในประเทศตน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการเลยให้ความสำคัญติดตามข่าวมานำเสนออย่างต่อเนื่อง

สำหรับเรื่องพันธบัตร บรรณธิการชาว-ภูมิภาคกล่าวเป็นนโยบายของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการที่จะติดตามประเด็นนี้ เนื่องจากต้องการความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่อาจเสียประโยชน์จากการที่บริษัทต่างชาติจะเข้ามาผูกขาด และจะทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบ ต้องซื้อพันธบัตรในราคาแพง

ตารางที่ 7.5 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์

ประเด็นการนำเสนอ	สำนักข่าวประชาธรรม	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
1. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	40	3
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน	43	-
3. เด็กและสตรี	3	-
4. นโยบายรัฐ	41	-
5. สาธารณสุข	16	-
6. เกษตรกรรม	22	-
7. อุตสาหกรรม	7	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	14	1
9. เมืองและคน	7	-
10. ชชาติพันธุ์	4	-
11. โลกาภิวัตน์	14	1
รวม	211	5

รายละเอียดของการเปรียบเทียบมีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
เรื่อง เหมืองแร่โปแตช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 9 ม.ค. 46	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 11-12 ม.ค. 46
พาดหัว	ชื่อเวลาดังคณะทำงานศึกษาจัดทำอีเอ เหมืองโปแตชใหม่พร้อมชลประทานบัตร	ตั้งคณะทำงานจับผิด EIA โปแตชอุดรฯ เอพีพีซี ชะลอขอประทานบัตรทำเหมือง
สาระที่น่าสนใจ	กระทรวงทรัพยากรมีข้อสรุปชะลอการขอประทานบัตรเหมืองโปแตชไปก่อนและตั้งคณะทำงานศึกษาเพื่อพิจารณาอีเอใหม่ประกอบด้วยตัวแทน สผ. 3 คน ภาคประชาชน 3 คน กลุ่มอนุรักษ์ฯ ย้ำความจริงใจแก้ปัญหาพร้อมตรวจสอบการทำงาน	การประชุมเจรจาหาข้อยุติการแก้ปัญหาโครงการเหมืองแร่โปแตชอุดรธานีมีมติตั้งคณะทำงานศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)โครงการเหมืองแร่กันใหม่ เพื่อเสนอความเห็นเพิ่มเติมต่อสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม โดยชาวบ้านกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่งนักวิชาการเข้าร่วม 3 คนขณะที่การขอประทานบัตรเหมืองของฝ่ายนายทุนต้องพับไว้ก่อนจนกว่าผลการศึกษาEIAจะสมบูรณ์
แหล่งข่าว	<ul style="list-style-type: none"> - นายอภิชัย ชวเจริญพันธุ์ เลขานุการสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม(สผ.) - นายสุภรณ์ อัดถาวรชัย เลขานุการรมว. ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม - นายสุพล เขียวทอง ตัวแทนส่วนอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม - นายชัยพร รัตนนาคะ ผู้อำนวยการ จ.อุดรธานี - นางมณี บุญรอด แกนนำกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี 	<ul style="list-style-type: none"> สำนักข่าวประชาธรรม โดยใช้แหล่งข่าวทั้งหมดได้แก่ นายอภิชัย ชวเจริญพันธุ์ เลขานุการสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม(สผ.) - นายสุภรณ์ อัดถาวรชัย เลขานุการรมว. ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม - นายสุพล เขียวทอง ตัวแทนส่วนอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม - นายชัยพร รัตนนาคะ ผู้อำนวยการ จ.อุดรธานี - นางมณี บุญรอด แกนนำกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่าหากหน่วยงานรัฐทำงานอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาโครงการและรับฟังข้อมูลจากทุกฝ่ายอย่างดีแล้ว ทุกฝ่ายก็จะได้รับผลประโยชน์และมีความเข้าใจกัน	เน้นประเด็นว่า รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตชดังกล่าวมีความไม่สมบูรณ์ ต้องศึกษากันใหม่โดยต้องรับฟังข้อมูลจากทุกฝ่าย
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมา หน้าเศรษฐกิจภูมิภาค โดยนำความเคลื่อนไหวจากการรายงานของสำนักข่าวประชาธรรมลงทั้งหมด แต่ได้มีการพาดหัวข่าวใหม่และเขียนความนำข่าวใหม่ แต่อย่างไรก็ตามนัยยะความหมายยังให้ความหมายเช่นเดียวกับประชาธรรม	

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช ที่ จ.อุดรธานี หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยพาดหัวข่าวมีลีลาว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม มีการใช้คำว่า *ตั้งคณะทำงานจับผิด* แทนคำว่า *ตั้งคณะทำงานศึกษา* นัยยะความหมายที่ปรากฏแสดงถึงรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีเอ) มีความบกพร่องและไม่โปร่งใสจึงให้ชะลอการอนุมัติ ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวใช้คำกลางๆ รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำเนื้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมาลงทั้งหมด มีการรีไรท์เนื้อหาข่าวเป็นภาษาทางการมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม มุมมองข่าวที่ปรากฏหนังสือพิมพ์ผู้จัดการและสำนักข่าวประชาธรรมมีการนำเสนอที่เหมือนกันคือ มีการตั้งคณะทำงานศึกษาอีเอใหม่

เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 17 มี.ค. 46
พาดหัว	ประพัฒน์ตั้งคณะทำงานทบทวนอีไอเอเมืองแร่โปแตช	ประพัฒน์ ตั้งคณะทำงานจับผิดโปแตช อุดร ฯ
สาระที่นำเสนอ	รณว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานทบทวนอีไอเอเมืองแร่โปแตชอุดรธานี ขณะที่เครือข่ายทรัพยากรอีสานแฉแหล่งที่บริษัทหลวง.เทคนิคอุดรฯไปดูแลเหมืองออสเตรเลียอ้างทำเหมืองแผ่นดินไม่ทรุด	นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รณว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานศึกษาวิเคราะห์โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี โดยคณะทำงานเปิดเผยว่า มีหลายประเด็นน่าสงสัยและยังไม่เคยมีการเปิดเผย โดยคณะทำงานจะเปิดข้อมูลที่มาที่ไปทั้งหมดวันที่ 29 มี.ค.นี้
แหล่งข่าว	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยใช้การสรุปใจความสำคัญมาเสนอ แหล่งข่าวเพิ่มเติมโดยนสพ.ผู้จัดการได้แก่ - นายปริญญา นุตาลัย ประธานคณะทำงาน - นายสุรพล สุตารา อาจารย์พิเศษภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นให้มีการทบทวนอีไอเอเมืองแร่โปแตช เนื่องจากอีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนพื้นที่ตั้งของโครงการและปัญหาอีกมากมาย	เน้นประเด็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตชฉบับที่ผ่านมา มีความน่าสงสัยและมีข้อมูลหลายอย่างที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวดังกล่าวลงในอีก 4 วันถัดมา โดยใช้ข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นแบบแอส โดยนสพ.ผู้จัดการเน้นหนักไปที่คำให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบและคณะทำงานที่ตั้งขึ้น ส่วนในด้านนัยยะความหมายข่าวมีการให้ความสำคัญในประเด็นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรมและมีการทำข่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับก่อนด้วย ในเรื่องข้อมูลบางส่วนที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ	

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช ที่ จ.อุดรธานี หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการพาดหัวข่าวใหม่โดยใช้ภาษาที่มีลีลาเกินกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีการใช้คำว่า *ตั้งคณะทำงานจับผิด* แทนคำว่า *ตั้งคณะทำงานทบทวน* นัยยะความหมายที่ปรากฏแสดงถึงรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ) มีความบกพร่องไม่โปร่งใส

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการให้ความสำคัญประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาที่ปรากฏเป็นการสรุปใจความสาระสำคัญของเหตุการณ์จากการรายงานข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอ โดยตัดแหล่งข่าวที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนออก นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการตามข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข่าวที่เป็นคณะทำงานศึกษาและนักวิชาการ มีการตัดเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในส่วนที่โจมตีบริษัทผู้ดำเนินการออก มุมมองของข่าวให้น้ำหนักไปที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบกับปัญหาารายงานสู่สาธารณะ

เรื่องปฏิรูปสื่อ

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 20 มี.ค. 46	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 21 มี.ค. 46
พาดหัว	หมอบริเวณย่านสังคมต้องร่วมปฏิรูปสื่อ ซึ่งรวมอำนาจสื่อ สังคมยิ่งพินาศ	ประเวศ ซึ่งทางสว่างทักษิณ ใช้เสียงข้างมากปฏิรูปสื่อ เปิดพื้นที่ทางปัญญา
สาระที่น่าสนใจ	การปาฐกถาเรื่อง สื่อในสังคมพหุลักษณะที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขอคิดจากนักวิชาการ โดยสื่อต้องเปิดกว้างทางปัญญา รัฐไม่ควรผูกขาด สื่อต้องเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ	พ.ต.ต.ยงยุทธ สารสมบัติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลื่อนแถลงความคืบหน้าการดำเนินการรับสมัครกรรมการสรรหา กสช. เนื่องจากยังอยู่ในขั้นตอนการตีความของกฤษฎีกา ด้านศ.นพ.ประเวศ วะสี กล่าวปาฐกถาหัวข้อสื่อในสังคมพหุลักษณะที่คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีใจความสำคัญว่า ระบบสื่อสารที่ดีต้องมีความเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพคือใช้เงินไม่มากแต่ได้ผลตอบแทนมากและต้องมีความเป็นธรรมในสื่ออีกด้วย
แหล่งข่าว	- ศ.นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการ - ผศ. ดร.นวลน้อย ตริรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ - นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ รอง บ.ก. อำนวยการ นสพ.มติชน - นายสนธิทูดา เอกชัย รองบ.ก.นสพ. บางกอกโพสต์	- สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ ศ.นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการ - เวทีปาฐกถา สื่อในสังคมพหุลักษณะ จัดโดยสำนักข่าวประชาธรรมร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือ นักวิชาการนักสื่อสารมวลชนต้องการให้มีการเคลื่อนไหวปฏิรูปสื่ออย่างจริงจังและรัฐอย่าผูกขาดสื่อแต่ต้องสนับสนุนให้มีความหลากหลาย	เน้นประเด็นเนื้อหาการปาฐกถาของ ศ.นพ.ประเวศ วะสีว่าสื่อควรมีการปฏิรูปให้มีระบบสื่อสารที่ดีขึ้น ต้องเปิดพื้นที่ทางปัญญาอย่างกว้างขวางเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ข้อสังเกต	ประเด็นดังกล่าวได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน เนื่องจากมีนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับคือ ศ.นพ.ประเวศ วะสีเป็นผู้นำปาฐกถา เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำลงได้มาจากการส่งข่าวไปทำข่าวและจากสำนักข่าวประชาธรรม โดยมีข่าวเรื่องความคืบหน้าคณะกรรมการสรรหา กสช. มาประกอบความแตกต่างกับสำนักข่าวประชาธรรมอยู่ที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการได้ยกคำพูดการวิพากษ์รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร มานำเสนอด้วย ส่วนเนื้อหาความข้อเสนอการปฏิรูปสื่อครบทุกประเด็นเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม แต่มีวิธีการเรียบเรียงต่างกัน	

ข่าวกรณีการปฏิรูปสื่อ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการพาดหัวข่าวใหม่ โดยมีลักษณะเสนอเสียงนักวิชาการที่แนะรัฐบาลในการปฏิรูปสื่อ ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมพาดหัวข่าวโดยสรุปเหตุการณ์ที่นักวิชาการกล่าวปาฐกถามานำเสนอ

ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมลักษณะเป็นเบาะแสในการตามข่าว และนำข่าวมาประกอบกรายงานเหตุการณ์สถานการณ์การปฏิรูปสื่อ มีการทำข่าวเพิ่มเติมในกรณีคณะกรรมการสรรหา กสช. อย่างไรก็ตาม การสรุปใจความสำคัญของนักวิชาการที่มาปาฐกถาทั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการและสำนักข่าวประชาธรรมให้ความสำคัญกับประเด็นเดียวกัน

เรื่อง เหมืองแร่โปแตช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 23 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 26-27 เม.ย.46
พาดหัว	ตรวจสอบอู่ไอเอเหมืองโปแตช เตรียมเสนอประพัฒน์ภายใน 60 วัน	คณะทำงานเหมืองแร่โปแตชลงพื้นที่พร้อมสรุปความเห็นยื่นรมต.ใน 2 เดือน
สาระที่นำเสนอ	คณะทำงานตรวจสอบอู่ไอเอลงพื้นที่รับฟังความเห็นของฝ่ายต่างๆ ประเด็นอู่ไอเอ ไม่โปร่งใส และเตรียมเสนอข้อสรุปให้รัฐมนตรีใน 60 วัน พร้อมกับชี้กระทรวงอุตสาหกรรมควรฟังข้อมูลคณะทำงานตรวจสอบอู่ไอเอ ก่อนอนุมัติประทานบัตร	คณะทำงานแก้ไขปัญหาความบกพร่องรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี ลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลทุกส่วนที่เกี่ยวข้องและจะเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีภายใน 2 เดือน ขณะที่ที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเห็นว่ากระบวนการทำโครงการต้องฟังความคิดเห็นจากชาวบ้านด้วย ส่วนประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติชื่อไอเอนี้ ใช้เพื่อประชาสัมพันธ์และกู้เงินนั้น จึงต้องดูดีที่ สุด ไม่เช่นนั้นก็จะประชาสัมพันธ์ไม่ได้
แหล่งข่าว	- ดร.ปริญญา นุตาลัย ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาร่องเรียนเกี่ยวกับรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตช - นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์ ที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือดร.ปริญญา นุตาลัย ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาร่องเรียนเกี่ยวกับรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตช นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์ ที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี - นายวีรวัฒน์ ชีรประสาธน์ ประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ(แหล่งข่าวที่ นสพ.ผู้จัดการหาเพิ่มเติม)
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวเน้นไปที่การรายงานความคืบหน้าของการรับฟังข้อมูลจากกลุ่มต่างๆ กรณีการคัดค้านเหมืองแร่โปแตช	เน้นประเด็น การรายงานความคืบหน้าของคณะทำงาน โดยจะนำข้อมูลทั้งหมดไปศึกษาและจะสรุปความเห็นยื่นรัฐมนตรีใน 2 เดือน
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวดังกล่าวมาลงอีก 4 วันถัดมา โดยใช้ข้อมูลจากสำนักข่าวนักข่าวประชาธรรมมาเป็นเบาะแส มีการขยายเนื้อความเพิ่มเติมและตามแหล่งข่าวอื่นเพิ่ม แต่อย่างไรก็ตามการให้ความสำคัญก็เน้นประเด็นเดียวกับข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช ที่ จ.อุดรธานี หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการพาดหัวข่าวใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม การพาดหัวข่าวนี้นัยยะความหมายเหมือนกับการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมลักษณะเป็นเบาะแสในการทำข่าวและนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอโดยรีไรท์ข่าวให้เป็นภาษาทางราชการมากขึ้น นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการทำข่าวเพิ่มเติมจากแหล่งข่าวอื่นและนำเสนอเสียงของแหล่งข่าวที่โจมตีรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบมุมมองข่าวทั้งสององค์กรถือพบว่า มีมุมมองข่าวและเสนอประเด็นเหมือนกันคือ เน้นการรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า คณะทำงานศึกษาจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 30 มิ.ย. 46	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 17-18 พ.ค.46
พาดหัว	ไปโอไทยค้านประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ซึ่งเป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์	ค้านคุ้มครอง 12 พันธุ์พืชใหม่ เอื้อ บ.ยักษ์ผูกขาดเมล็ดพันธุ์
สาระที่นำเสนอ	องค์การหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยด้านกรมวิชาการเกษตรและบริษัทธุรกิจเมล็ดพันธุ์ในการเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดการขายเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีปัญหาคือต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงพร้อมยึดข้อเรียกร้อง รบช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้ง	ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยและผอ.มูลนิธิข้าวขวัญเข้ายื่นหนังสือคัดค้านการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่สร้างผลกระทบต่อเกษตรกร ต่อรมช.เกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากเอื้อประโยชน์บริษัทยักษ์ใหญ่ผูกขาดธุรกิจเมล็ดพันธุ์และจะทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพง รวมถึงกระบวนการพิจารณาเร่งรัดพิจารณาข้ามขั้นตอน ไม่ผ่านการกลั่นกรองจากคณะอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ด้วย
แหล่งข่าว	- นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย	สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นเจตนาไม่ดีของกรมวิชาการเกษตรที่จะให้นายทุนผูกขาดเมล็ดพันธุ์พืช ซึ่งจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์	เน้นประเด็นการคัดค้านการพิจารณาประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่มีความไม่ชอบมาพากลและยังทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบต่อซื้อเมล็ดพันธุ์ในราคาแพงขึ้น
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวดังกล่าวมาลงในวันถัดมาในหน้าหนึ่ง โดยนำข้อมูลมาจากสำนักข่าวประชาธรรมและเสนอรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ด้านนัยยะความหมายข่าว นสพ.ผู้จัดการเน้นการชี้ให้เห็นความไม่ชอบมาพากลในการพิจารณาพันธุ์พืชดังกล่าว ซึ่งก็เป็นการเน้นประเด็นเดียวกับข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเมล็ดพันธุ์พืช หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นและกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม แต่อย่างไรก็ตามก็มีการให้ความหมายเหมือนกันในการพาดหัวข่าว

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำเสนอเนื้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมาไว้ที่ใหม่ให้เป็นภาษาทางการมากขึ้น(ใช้คำว่า ยื่นหนังสือคัดค้าน) นอกจากนี้ มีการเสนอภาพความไม่ชอบมาพากลในการพิจารณาพันธุ์พืชมากขึ้น เป็นการตั้งข้อสงสัยต่อกระบวนการพิจารณา อย่างไรก็ตามมุมมองของข่าวโดยรวมของทั้งสององค์การสื่อ มีมุมมองในทิศทางเดียวกันคือ การพิจารณาเมล็ดพันธุ์พืชไม่โปร่งใสและการรายงานผลกระทบที่เกษตรกรจะได้รับจากการประกาศคุ้มครองพันธุ์พืช

สรุปการเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณั่ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

การบรรณาธิกรณั่ข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวคือ ต้องเสนอข่าวที่มีนัยยะหรือผลกระทบต่อสังคมและชุมชนในวงกว้าง สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่านที่เป็นระดับชนชั้นกลางและนักธุรกิจ มีวิธีการนำเสนอข่าวที่เน้นความสมดุลของทุกฝ่ายได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เพื่อความชัดเจนของข้อมูลทั้งสองฝ่าย

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนข่าวที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์พบว่า มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการน้อยมากคือ จำนวน 5 ข่าว จากทั้งหมด 211 ข่าวภายในช่วงเวลา 6 เดือน คือตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 30 มิถุนายน 2546 และเมื่อพิจารณาประเด็นในการคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการพบว่า มีประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา และประเด็นโลกาภิวัตน์ โดยประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ข่าว เป็นเรื่องเหมืองแร่ไปแตช จ.อุดรธานีทั้งหมด ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญาเป็นเรื่องการปฏิรูปสื่อ และประเด็นโลกาภิวัตน์เป็นเรื่องการพิจารณาเมล็ดพันธุ์พืชที่เอื้อประโยชน์กับนายทุนต่างชาติ ซึ่งทั้งสามเรื่องนี้เป็นเรื่องที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการสนใจและติดตามเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

สาเหตุสำคัญที่มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้โดยตรงน้อยมาก มีลักษณะการใช้เป็นเบาะแสหรือนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาประกอบเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการคือ การที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีศูนย์ข่าวและนักข่าวภูมิภาคของตนเองโดยตรง ได้แก่ ศูนย์ข่าวเชียงใหม่ นครราชสีมา และชลบุรี มีการสั่งการให้นักข่าวประจำภูมิภาคของตนรายงานเหตุการณ์ในระดับพื้นที่โดยตรง (จากการสังเกตการภาคสนาม พบว่า มีนักข่าวภูมิภาคของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการเข้าร่วมรายงานเหตุการณ์ทุกครั้งไป) ซึ่งนักข่าวภูมิภาคของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีความชำนาญในการทำข่าวระดับพื้นที่ มีประสบการณ์ทำงานข่าวค่อนข้างนานเมื่อเทียบกับนักข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม มีการเข้าถึงปัญหาและเข้าถึงแหล่งข่าวได้เช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม จึงมีการใช้ข่าวของนักข่าวประจำศูนย์ของตนเองโดยตรง

นอกจากนี้ แนวนโยบายของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการระดับผู้บริหาร ต้องการเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นคนในเมืองหลวง หรือเมืองใหญ่ ซึ่งต้องการอ่านเรื่องที่ใกล้ตัว ทำให้ไม่มีข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่มักถูกมองว่า ไกลตัว ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อ่านมากนัก ปรากฏในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมากนัก

เมื่อเปรียบเทียบถึงการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการที่คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอพบว่า มีการรีไรท์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตั้งแต่ในส่วนการพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว โดยการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการจะใช้คำที่มีสีลั่่นเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่เป็นการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยภาษาเรียบง่าย

สำหรับด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสในการติดตามข่าวเพิ่มเติม หรือนำข่าวบางส่วนมาสรุปและประกอบกับข่าวของตน โดยมีวิธีการรีไรท์ใหม่ ใช้ภาษาที่เป็นทางการมากขึ้น ซึ่งการรีไรท์ข่าวนั้เป็นการปรับปรุงเนื้อหาความในส่วนที่มีลักษณะโจมตีฝ่ายตรงข้ามให้เป็นการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ มีการทำข่าวเพิ่มเติมโดยมีการติดต่อกับแหล่งข่าวในระดับพื้นที่โดยตรงหรือ แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลในแง่มุมอื่น ประกอบข่าวให้มีหลากหลายมุมมองมากขึ้น

ข้อสังเกตที่สำคัญของเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ จากการวิเคราะห์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาประกอบเป็นข่าวของตนเองในแบบหนังสือพิมพ์ผู้จัดการคือ ค่อนข้างให้ความสำคัญกับบุคคลที่เป็นข่าว ตั้งแต่ รัฐมนตรีผู้มีอำนาจรับผิดชอบกับปัญหาที่เกิดขึ้น หรือนักวิชาการที่สังคมจัดว่าเป็นปัญญาชนสาธารณะ ได้แสดงความคิดเห็น หรือมีโอกาสพูดและยกระดับขึ้นเป็นประเด็นหลักของข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมดี พิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

การบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ลักษณะเป็นหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยทั่วไป มีแนวคิดที่ว่า ข่าวต้องถูกต้องเที่ยงธรรมเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีการแบ่งเซคชั่นหนังสือพิมพ์เป็น 4 เซคชั่น ได้แก่ เซคชั่นภายในประเทศ เซคชั่นธุรกิจ เซคชั่นกีฬา และเซคชั่นสารคดี โดยแต่ละเซคชั่นมี บรรณาธิการเซคชั่น รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการเป็นลำดับขั้นการสั่งการ และมีหัวหน้าโต๊ะข่าวคอยสั่งการในระดับปฏิบัติการแก่นักข่าวอีกครั้งหนึ่ง

การไหลของข่าวสารภายในกองบรรณาธิการมาจาก 2 ลักษณะ ได้แก่ การที่นักข่าวในพื้นที่ตามสายข่าวเห็นประเด็นที่น่าจะติดตามรายงานข่าวที่มีแต่ละวัน รวมถึงปฏิกริยาจากสังคมเสนอแก่หัวหน้าข่าว หรือการที่หัวหน้าข่าวกำหนดประเด็น คิดประเด็นจากการประมวลข่าวจากแหล่งต่างๆ เช่น สำนักข่าวที่ส่งข่าวมา หรือสื่ออื่นๆ เพื่อดูความสอดคล้องหรือแตกต่างในการนำเสนอของสื่อคู่แข่ง รวมถึงอาศัยการร่วมกำหนดประเด็นกับนักข่าวในการกำหนดว่า ณ วันนั้นจะติดตามข่าวใดบ้างมานำเสนอ จากนั้นจึงนำประเด็นที่ได้เข้าสู่ระดับการประชุมข่าว

แผนภาพ 7.4 แสดงโครงสร้างกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

การประชุมข่าว

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์กำหนดการประชุมข่าวเป็น 3 รอบ ได้แก่ รอบเช้า 10.30 น. รอบบ่าย 14.30 น. และรอบเย็น 18.00-18.30 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมข่าวคือ หัวหน้าสายข่าวต่างๆ ประชุมร่วมกับบรรณาธิการและรองบรรณาธิการเซคชั่น (การประชุมข่าวช่วงเย็นจะมีฝ่ายเตรียมผลิตที่เป็น sub editor ร่วมประชุมด้วย) โดยลักษณะการประชุมข่าวรอบเช้าเป็นการรายงานทั่วไปว่า นักข่าวคนไหนติดตามทำข่าวเรื่องอะไรและเป็นการกำหนดทิศทางว่า น่าจะมีการตามประเด็นใด หรือคาดการณ์ว่าจะมีข่าวเด่นอะไรบ้าง

สำหรับการประชุมข่าวรอบบ่าย จะเป็นการประชุมเพื่อติดตามผลงานในรอบเช้า การประชุมรอบนี้จะทราบว่ กระแสข่าวในวันนี้มีอะไรบ้าง และอะไรจะเป็นข่าวเด่น เรียกว่าเป็นการกำหนดข่าวนำและจัดลำดับ

ความสำคัญของข่าวของวันนั้นเอง จากนั้นในรอบเย็นการประชุมข่าวจะเป็นการประชุมเพื่อทราบว่า หนังสือพิมพ์ฉบับวันรุ่งขึ้นจะเป็นอย่างไร ข่าวใดเป็นข่าวนำหรือข่าวรอง วางตำแหน่งอย่างแน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นได้ตามสถานการณ์ที่ผันแปร ถึงเวลาปิดข่าวส่วนกองบรรณาธิการเวลา 22.00 น. หลังจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของฝ่ายตรวจเช็คเนื้อหา มีการรีไรท์ข่าว ตรวจสอบภาษาก่อนที่จะเข้าสู่ชั้นผลิต

เกณฑ์การพิจารณาข่าวภายในการประชุมข่าวของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ มีหลักการพื้นฐานคือ สอดคล้องความสนใจของผู้อ่าน มีผลกระทบต่อสาธารณะ มีความสนใจในแง่ที่คนยังไม่รู้หรือโครงการและนโยบายของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก โดยจะเน้นความเที่ยงธรรมคือ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้พูด แสดงความคิดเห็นให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลจากหลายแง่หลายมุม

การใช้ข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรม

ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจะถูกส่งมาโดย e-mail หลังจากนั้น ผู้พิจารณาประเด็นข่าวแต่ละโต๊ะข่าวในระดับหัวหน้าข่าวจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะจัดการอย่างไร แต่โดยส่วนมากจะเป็นการใช้เพื่อเป็นเบาะแสข่าวในการติดตามข่าวเพิ่มเติม มีการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของข่าวที่ส่งมาอย่างละเอียด โดยเฉพาะเรื่องที่น่าก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่สาม การยกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมลงพิมพ์ทั้งเรื่องจะมีน้อยมาก ต้องผ่านการตรวจสอบและผ่านเกณฑ์การใช้ข่าวของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่สำคัญคือเน้นการมองเหตุการณ์ตามเนื้อผ้าไม่ลำเอียง พยายามปราศจากทัศนคติและความคิดเห็นที่มีอยู่ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการรีไรท์ให้กระชับและให้เข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ รวมถึงมีการติดตามข่าวเพิ่มเติม เสนอแหล่งข่าวให้หลากหลายมากกว่าต้นฉบับที่ส่งมาจากสำนักข่าวประชาธรรม

ประเด็นข่าวที่สำนักข่าวประชาธรรมส่งมาที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และได้รับการลงพิมพ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนเป็นส่วนใหญ่ เกณฑ์การพิจารณาของหัวหน้าข่าวสิ่งแวดล้อมและชุมชนเมือง เน้นการดูโครงการพัฒนาว่า มีแนวทางการพัฒนาเป็นอย่างไร มีผลกระทบของการพัฒนาอย่างไรและมีวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลุ่มน้ำ ป่าไม้ การสร้างเขื่อน เป็นต้น จะใช้การเสนอข้อมูลพื้นฐานจากภาครัฐ รวมถึงเสนอความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้เกิดมุมมองต่อเหตุการณ์ที่หลากหลาย

มุมมองของรองบรรณาธิการต่อข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเห็นว่า ในระยะแรก พื้นฐานความเป็นมาของสำนักข่าวประชาธรรมมาจากนักกิจกรรมและองค์กรพัฒนาเอกชน การนำเสนอข่าวอาจมีการเน้นด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ มีการเสนอมุมมองเดียวด้านประชาชนจึงมีความลำเอียงมากเกินไป นอกจากนี้ พื้นฐานของบุคลากรมาจากองค์กรที่มุ่งช่วยเหลือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือคนยากจน หรือกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็น advocacy group คือ กลุ่มที่มีจุดยืนชัดเจน พยายามผลักดันสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับฐานความคิดความเชื่อของตน ซึ่งนักข่าวควรจะต้องมองเหตุการณ์จากข้างนอกเข้าไป มิใช่ เป็นกลุ่มที่เคลื่อนไหวอยู่ภายใน ซึ่งทำให้มองความเป็นจริงของเหตุการณ์ต่างกับแนวทางของสื่อกระแสหลัก สำนักข่าวประชาธรรมมองสื่อกระแสหลักในลักษณะมีความจริงอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ความจริงที่ตรงกับความคิดของตนทั้งหมด เหล่านี้ทำให้เกิดมุมมองที่แตกต่างกันระหว่างสำนักข่าวประชาธรรมกับสื่อกระแสหลักโดยทั่วไป การเสนอข่าวจึงมักขาดมุมมองที่

หลากหลายจากฝ่ายรัฐ หรือจากเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่สำนักข่าวประชาธรรมก็ได้มีการปรับตัว มีการเสนอข่าวอย่างรอบด้านมากขึ้น มีแหล่งข่าวที่เป็นรัฐเพิ่มเข้ามา หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์จึงใช้ข่าวมากขึ้น

(รองบรรณาธิการไม่ปฏิเสธเรื่องการที่บุคลากรในสื่อกระแสหลักเอง ก็มีแนวทางอุดมการณ์ ประสบการณ์แบบหนึ่ง ผ่านการศึกษาด้านวารสารศาสตร์จากสถาบันการศึกษาแบบเดียวกัน มีวัฒนธรรมการทำงานภายใต้บริบทองค์กรสื่อมวลชนระดับชาติหรือแบบกระแสหลัก ซึ่งย่อมมองความเป็นจริงของเหตุการณ์อาจจะแตกต่างออกไปจากสำนักข่าวประชาธรรม หรือต่างไปจากฝ่ายการเมือง ชาวบ้าน รวมถึง NGO ดังนั้น คณะกองบรรณาธิการจึงมีส่วนกำหนดทิศทางการนำเสนอให้ข่าวนำเสนออย่างหลากหลายมุมมองจากเสียงของหลายฝ่ายให้ได้มากที่สุด เพื่อประกอบภาพให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์หลากหลายมิติมากขึ้น)

จุดเด่นของข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเสนอเข้ามาใช้มากขึ้นคือ การที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการใกล้ชิดแหล่งข่าวในพื้นที่ และมีความเข้าใจเหตุการณ์มากกว่านักข่าวต่างจังหวัดของบางกอกโพสต์ ที่บางคนเป็น stringer ทำข่าวส่งมาส่วนกลางอย่างไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่เข้าใจแนวคิดของหนังสือพิมพ์ จึงมีการใช้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการที่สำนักข่าวประชาธรรมนำเสนอเนื้อหาที่มีแหล่งข่าวหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่พยายามให้โอกาสฝ่ายต่างๆ แสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะป็นนักวิชาการ ชาวบ้าน โดยเฉพาะข่าวชาวบ้านมักห่างไกลศูนย์กลางไม่ทราบ แต่สำนักข่าวประชาธรรมอุดช่องว่างในจุดนี้ได้ ก็จะได้รับการปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

สิ่งสำคัญอีกประการที่เกิดขึ้นของการที่ข่าวภาคประชาชนไม่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์ของบางกอกโพสต์ตามมุมมองของรองบรรณาธิการคือ *โอกาสที่จะเข้าถึง* กล่าวคือ การที่รัฐหรือเอกชนเข้าถึงสื่อได้มากกว่า มาจากการที่งานของรัฐหรือเอกชนส่งผลกระทบต่อสาธารณะในวงกว้าง เช่น เป็นระดับนโยบายต่างๆ ทำให้หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ไม่สามารถละเลยข้อมูลในส่วนนี้ ทำให้เบียดเบียนพื้นที่ที่มีจำกัดบนหน้าหนังสือพิมพ์และยิ่งหากไม่เข้าหลักเกณฑ์การใช้ข่าวของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่เน้นความรอบด้านให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนจากหลากหลายมุมมองก็จะไม่ได้รับการพิจารณานำเสนอ

สำหรับข้อสังเกตของผู้วิจัยต่อการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมลงพิมพ์บนพื้นที่ ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์คือ ข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำมาจากสำนักข่าวประชาธรรมและลงพิมพ์ทั้งหมด มักเป็นข่าวที่ไม่มีชื่อผู้รายงานข่าว (by line) กำกับ ในจุดนี้รองบรรณาธิการกล่าวว่า การลงกำกับผู้รายงานข่าว หมายถึงการที่นักข่าวในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เป็นผู้รายงานมาโดยตรง ส่วนการที่ไม่ลงชื่อผู้รายงานข่าวกำกับขึ้นข่าวนั้นคือ การที่ข่าวได้ข้อมูลมาจากหลายแหล่ง ไม่ว่าจะมาจากสำนักข่าวประชาธรรมหรือจากแหล่งอื่นๆ มาประกอบกันเป็นขึ้นข่าว หรือการที่ในพื้นที่ ไม่ต้องการให้กำกับชื่อผู้รายงานหรือบางครั้งเป็น stringer หรือนักข่าวที่ทดลองงานก็จะไม่ใช้การลงชื่อผู้รายงานข่าวกำกับขึ้นข่าวนั้น

ตารางที่ 7.7 ตารางประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเสนอของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์

ประเด็นการนำเสนอ	สำนักข่าวประชาธรรม	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์
1. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	40	2
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน	43	-
3. เด็กและสตรี	3	-
4. นโยบายรัฐ	41	-
5. สาธารณสุข	16	2
6. เกษตรกรรม	22	1
7. อุตสาหกรรม	7	-
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	14	-
9. เมืองและคน	7	-
10. ชชาติพันธุ์	4	-
11. โลกาวัดัน	14	2
รวม	211	7

รายละเอียดของการเปรียบเทียบมีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.8 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์
เรื่อง ระเบิดแก่งแม่น้ำโขง

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 9 ม.ค. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 10 ม.ค. 46
พาดหัว	ทูตไทย 22 ประเทศและวุฒิสภา ร่วมถกปัญหาระเบิดแก่งห่วงเสียเปรียบทางการค้า ย้ำอนุภูมิภาคต้องมีส่วนร่วม	Review of project demanded.
สาระที่นำเสนอ	คณะทูตไทยจาก 22 ประเทศและคณะกรรมการวุฒิสมาชิกลงพื้นที่ติดตามปัญหาระเบิดแก่งจากเวทีชาวบ้าน พบว่า ไทยและอนุภูมิภาคเสียเปรียบ มีแต่จีนได้ประโยชน์ จึงมีการเตรียมหารือกับประเทศที่เกี่ยวข้องได้แก่ ลาว กัมพูชา และเวียดนามต่อไป	คณะกรรมการวุฒิสภาทบทวนแผนการระเบิดแก่งในแม่น้ำโขงเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อการค้า โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยกับโครงการและต้องดูแลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
แหล่งข่าว	- คณะกรรมการวุฒิสภาและเอกอัครราชทูต - นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สว. - นายสมเกียรติ เชื้อนเชียงใหม่ โฆษกกรมแม่น้ำและชุมชน	- สำนักข่าวประชาธรรม - นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ - นางเตือนใจ ดีเทศน์ - นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า ประชาชนห่วงเกรงผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น และให้รัฐบาลไทยและจีนระงับโครงการไว้ก่อน โดยต้องศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมให้ละเอียดและให้ชุมชนมีส่วนร่วม รวมถึงต้องเปิดเผยรายละเอียดของโครงการให้ประชาชนทราบ	เน้นประเด็นว่า โครงการดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบของชาวบ้านและต้องศึกษาปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมให้ดี
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เสนอประเด็นดังกล่าวในวันถัดมา โดยใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสและได้ทำข่าวต่อเอง มีการตามข้อมูลจากแหล่งข่าวโดยตรง ส่วนนัยยะความหมายมีความคล้ายกับประชาธรรมในส่วนที่เห็นว่า โครงการการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมและประชาชนต้องมีส่วนร่วม	

ข่าวกรณีระเบิดแก่งแม่น้ำโขง หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่มีการพาดหัวข่าวในลักษณะเป็นไประยข่าว

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสและทำข่าวต่อโดยใช้หน้าข่าวของตน มุมมองของข่าวที่ปรากฏหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เน้นการรายงานการลงพื้นที่ของคณะกรรมการวุฒิสภา แต่มีการชูประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการเพิ่มเติม ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมเน้นการวิพากษ์โครงการว่า ไทยจะเสียประโยชน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ที่ดินทำกิน

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 10 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 12 ก.พ. 46
พาดหัว	คนได้รุกฮือ จักรมป่าไม่ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดินนำมาปฏิรูปให้คนจน	Farmers seek end to forest lease deals.
สาระที่น่าสนใจ	คนได้ 4 จังหวัดกว่า 3,000 คนรวมตัวเรียกร้องที่ดินทำกิน จักรมป่าไม่ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดินเพื่อปลูกปาล์ม พร้อมเปิดเผยข้อมูลการนำที่ดินของรัฐไปใช้ในด้านอื่นทั้งที่เกษตรกรขาดแคลนที่ดินทำกิน	ชาวภาคใต้กว่า 10,000 คนจาก 6 จังหวัด ร้องเรียนรัฐบาลเลิกสัญญาเช่าป่าของบริษัทเอกชน โดยให้นำที่ดินนั้นมาปฏิรูปให้เกษตรกรที่ไร้ที่ดินทำกิน
แหล่งข่าว	- นายพิรพงษ์ สังข์ทอง แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนสุราษฎร์ธานี - นายวิชาญ เพชรรัตน์ - มล. ประทีป จรูญโรจน์ผู้ว่าฯ จ. สุราษฎร์ธานี	สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกนางเลพะ นายพิรพงษ์ สังข์ทอง แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนสุราษฎร์ธานี มล.ประทีป จรูญโรจน์ผู้ว่าฯ จ.สุราษฎร์ธานี
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า รัฐไม่สนใจจะช่วยประชาชนโดยคนไทย เจ้าของประเทศไม่มีที่ดินทำกิน เพราะรัฐอนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามาหาผลประโยชน์ที่ดินของคนไทย	เน้นประเด็น การเรียกร้องของผู้ชุมนุมว่า ให้รัฐบาลยกเลิกสัญญาดังกล่าว
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข้อมูลจากสำนักข่าวประชาธรรมวันที่ 10 และ 11 ก.พ. มาสรุปเป็นข่าวในวันที่ 12 ก.พ. โดยนำข้อมูลจากประชาธรรมมาเสนอในเรื่องข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมและได้ทำการติดตามข่าวเพิ่มเติมในเรื่องข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมได้ถึงมีรัฐบาลแล้ว ส่วนนัยยะความหมาย นสพ.บางกอกโพสต์รายงานสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเท่านั้น มิได้ให้ความหมายแบบประชาธรรมในเรื่องรัฐเพิกเฉยต่อปัญหาดังกล่าว	

ข่าวกรณีที่ดินทำกิน หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นและกระชับกว่า การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม โดยการพาดหัวข่าวมีลักษณะการสรุปกิจกรรมที่เกิดขึ้นมานำเสนอ ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีลีลันกว่าโดยใช้คำว่า *รุกฮือ* และ *จักรมป่าไม่* แสดงถึงภาพเหตุการณ์ที่มีความเคลื่อนไหว

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ใช้ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมของวันที่ 10 และ 11 ก.พ. 46 มาสรุปและนำเสนอ ข้อมูลเรื่องจำนวนผู้ชุมนุมมีความไม่ตรงกัน ในส่วนมุมมองข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เน้นการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมแสดงมุมมองข่าวถึงการโจมตีราชการว่า ไม่สนใจเกษตรกรแต่สนใจนายทุนทั้งที่เกษตรกรขาดแคลนที่ดินทำกิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ปัญหายาเสพติด

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 21 ก.พ. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 23 ก.พ. 46
พาดหัว	โรงเรียนหนุนเด็กตั้งกลุ่ม ฝึ้น้อยกลับใจแก้ปัญหายาเสพติด ได้ผลดีกว่าพักการเรียน	School enlists students' help Club gives addicts chance to air feeling.
สาระที่น่าสนใจ	โรงเรียนช่วยเด็กตั้งกลุ่ม ฝึ้น้อยกลับใจ แก้ปัญหายาเสพติด กันเอง ลดปัญหาได้เกือบ 100% ขณะที่หากใช้มาตรการ เด็ดขาดพักการเรียนไม่ได้ผล วิธีบำบัดครูต้องให้กำลังใจ ไม่ใช่ มองนักเรียนเสพยาเป็นเด็กมีปัญญา	นักเรียนตั้งกลุ่ม ฝึ้น้อยกลับใจ ที่โรงเรียนเชียรใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช เพื่อชักชวนนักเรียนที่ติดยาเสพติดให้เลิก ซึ่งปรากฏว่าได้ผลดีกว่าการใช้มาตรการเด็ดขาดพักการ เรียน
แหล่งข่าว	- นายหัตชัย ชูใหม่ นักเรียนสมาชิกกลุ่มฝึ้น้อยกลับใจ - นส.ปวีดา ทองรวีวัฒน์ นักเรียนสมาชิกกลุ่มฝึ้น้อยกลับใจ - อ.จิราพร รัตนกุล อาจารย์วิชาสุขศึกษา โรงเรียนเชียรใหญ่ - นายสุนทร คำด้วง ผอ.โรงเรียนเชียรใหญ่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นส.ปวีดา ทองรวีวัฒน์ นักเรียนสมาชิกกลุ่มฝึ้น้อยกลับใจ อ.จิราพร รัตนกุล อาจารย์วิชาสุขศึกษา โรงเรียนเชียรใหญ่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการใช้ความล้มพันธ์ของหมู่คณะแก้ปัญหายาเสพติด ด้วยความเข้าใจ ได้ผลดีกว่ามาตรการของโรงเรียนที่เข้มงวด	เน้นประเด็น การใช้ความล้มพันธ์ของหมู่คณะแก้ปัญหายา เสพติดด้วยความเข้าใจได้ผลดีกว่ามาตรการของตรง เรียนที่เข้มงวด
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมา ซึ่งนำข้อมูลทั้งหมดจากสำนักข่าวประชาธรรมมาลง มีการสลับ ย่อหน้าของข้อมูลเท่านั้น สำหรับความหมายให้ความหมายเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีการรวมกลุ่มลดปัญหายาเสพติด หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ อย่างไรก็ตาม
ตามนัยยะความหมายของการพาดหัวข่าวมีความหมายเช่นเดียวกับการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเนื้อหาข่าวประเด็นหลักจากสำนักข่าวประชาธรรมมาลง
ทั้งหมด มีการสลับย่อหน้าของข้อมูลและตัดแหล่งข่าวบางคนออก อย่างไรก็ตามมุมมองข่าวที่ปรากฏมีความหมาย
และทิศทางที่เหมือนกันในการนำเสนอข่าวของสื่อทั้งสององค์กร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง โรคติดต่อ จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 4 เม.ย. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 5เม.ย.46
พาดหัว	เชียงใหม่หวั่นเวทีนานาชาติแพร่เชื้อหวัดมรณะเคยมีคนจีน เวียดนามร่วมประชุม	Out break concerns conference organiser
สาระที่นำเสนอ	คนเชียงใหม่หวั่นเกรงจะมีการแพร่เชื้อโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน(SARS) ในการประชุมสัมมนานานาชาติลดสารเสพติดครั้งที่ 14 เพราะยังมีกลุ่มประเทศเสี่ยงเข้าร่วม และสาธารณสุขยังไม่มีการตรวจคัดกรอง ขณะที่ทำอากาศยานยืนยันมีมาตรการตรวจผู้โดยสารขาเข้าจากประเทศต้นเชื้อ	เวทีการประชุมนานาชาติลดสารเสพติดที่จะจัดในสัปดาห์หน้า (6-10 เม.ย.)จ.เชียงใหม่กังวลโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน เนื่องจากจะมีผู้เข้าร่วมจากจีนและเวียดนาม ด้านกาญจนา แถलगกิจ ผู้ประสานงานเอ็นจีโอภาคเหนือกล่าวว่า ยังไม่เห็นมาตรการป้องกันใดๆ จากกระทรวงสาธารณสุข ขณะที่ นพ.สุรสิงห์ วิศรุรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุขกล่าวว่า ขณะกำลังหารือเพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการประชุม
แหล่งข่าว	- นส.กาญจนา แถलगกิจ ผู้ประสานงานเครือข่ายเอ็นจีโอภาคเหนือ - นพ.สุรสิงห์ วิศรุรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุข จ.เชียงใหม่ - ทำอากาศยานเชียงใหม่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนางเฉพา นส.กาญจนา แถलगกิจ ผู้ประสานงานเครือข่ายเอ็นจีโอภาคเหนือ นพ.สุรสิงห์ วิศรุรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสาธารณสุข จ.เชียงใหม่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า สาธารณสุขยังไม่เห็นแนวทางชัดเจนในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาที่อาจจะมีการแพร่เชื้อขึ้นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา	เน้นประเด็นว่า สาธารณสุขยังไม่เห็นแนวทางชัดเจนในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากผู้เข้าร่วมที่มาจากประเทศต้นเชื้อ ขณะมีการประชุมนานาชาติ
ข้อสังเกต		

ข่าวกรณีโรคติดต่อทางเดินหายใจเฉียบพลัน หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมที่มีลักษณะเป็นไปยข่าว

ด้านเนื้อหาข่าว หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ได้นำเนื้อหาข่าวที่เป็นประเด็นหลักจากสำนักข่าวประชาธรรมมาลงทั้งหมด แต่มีการตัดเสียงของฝ่ายเอกชน(ทำอากาศยานเชียงใหม่)ออก ซึ่งมุมมองของข่าวโดยรวมมีความเหมือนกับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมคือการเตือนภัยป้องกันการติดเชื้อโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันจากเวทีการประชุมลดสารเสพติดที่มีประเทศกลุ่มเสี่ยงเข้าร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง กระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 7 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 8พ.ค.46
พาดหัว	สวดยับสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว นักท่องเที่ยวมากเกินพอแล้ว	Cable car project opposed
สาระที่นำเสนอ	กลุ่มสิ่งแวดล้อมคัดค้านการสร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว เพราะทำให้ทำลายระบบนิเวศน์ โดยเฉพาะสัตว์ป่าหายากและพืชเฉพาะถิ่น ไม่มีกระเช้านักท่องเที่ยวก็มากพอแล้ว และ จ.เชียงใหม่ก็ทำรายได้จากการท่องเที่ยวสูงอยู่แล้ว ถึง 4 หมื่นล้านบาทต่อปี	กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคัดค้านแนวคิดของ นายกรัฐมนตรีที่จะให้สร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว เนื่องจากจะเป็นการทำลายระบบนิเวศน์เป็นอย่างมากและปัจจุบันนักท่องเที่ยวก็ขึ้นไปเที่ยวมากพออยู่แล้ว ซึ่งทำเงินสูงถึง 4 หมื่นล้านบาทต่อปี
แหล่งข่าว	- นายสุพล เกียรติไชยกร ส.ส.จ. เชียงใหม่ กรรมการธิการการท่องเที่ยว - นายนิตม พุทธา ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน - นายศิริชัย นฤมิตรเรขการ ผู้ประสานงานชมรมเพื่อเชียงใหม่	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวทั้งหมด ได้แก่ นายสุพล เกียรติไชยกร ส.ส.จ. เชียงใหม่ กรรมการธิการการท่องเที่ยว นายนิตม พุทธา ผอ.โครงการลุ่มน้ำปิงตอนบน นายศิริชัย นฤมิตรเรขการ ผู้ประสานงานชมรมเพื่อเชียงใหม่
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นว่า ระบบนิเวศน์ของพื้นที่ดอยหลวงเชียงดาวค่อนข้างเปราะบาง การสร้างกระเช้าทำให้ระบบนิเวศน์เสียหายและพื้นที่ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้	เน้นประเด็นว่า ไม่สมควรสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว เพราะระบบนิเวศน์ที่เปราะบาง การสร้างกระเช้าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อพืชและสัตว์เป็นอย่างมาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวดังกล่าวลงในวันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเรียบเรียงสลับย่อหน้าใหม่ อย่างไรก็ตามเนื้อหาสาระก็ได้ยกมาจากสำนักข่าวประชาธรรมครบถ้วนและการให้ความสำคัญก็เน้นประเด็นเดียวกับข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีการสร้างกระเช้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาว จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นและกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม นอกจากนี้การพาดหัวมีการใช้ภาษารายงาน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ได้มีการพาดหัวข่าวโจมตีผู้สนับสนุนโครงการเช่นการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเนื้อหาข่าวและแหล่งข่าวทั้งหมดของสำนักข่าวประชาธรรมมารายงาน ทำให้มุมมองข่าวที่ปรากฏมีความเหมือนกับเนื้อหาและมุมมองข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ลักษณะการนำเนื้อหาข่าวทั้งหมดของสำนักข่าวประชาธรรมมารายงานจะสังเกตได้ว่า เหตุการณ์ค่อนข้างไกลจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง การใช้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมารายงานจึงมีความสะดวกกว่า เพราะสำนักข่าวประชาธรรมมีความใกล้ชิดพื้นที่

เรื่อง เหมืองแร่ลิกไนต์เวียงแหง จ.เชียงใหม่

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 15 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 17 พ.ค.46
พาดหัว	คนเวียงแหงล่ายชื่อค้านเหมืองลิกไนต์ นักวิชาการชี้ทำเหมืองเขตต้นน้ำผิดกม. แร่	Villagers sign up to oppose mine project
สาระที่นำเสนอ	ชาวเวียงแหงรวบรวมรายชื่อเพื่อคัดค้านการทำเหมืองลิกไนต์ โดยทำจดหมายถึงร.มว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชี้ว่า เป็นเขตต้นน้ำแม่แตง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออากาศและทำลายวิถีชีวิต ขณะที่นักวิชาการยืนยันทำเหมืองแร่เขตต้นน้ำผิดกฎหมายชัดเจน	ชาวบ้านกว่า 1,000 คนที่เวียงแหง จ.เชียงใหม่ลงชื่อคัดค้านการทำเหมืองลิกไนต์ โดยทำหนังสือถึงร.มว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้ว่าจะทำให้เกิดผลกระทบกับวิถีชีวิตและจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขณะที่นักวิชาการยืนยันทำเหมืองแร่เขตต้นน้ำผิดกฎหมายชัดเจน
แหล่งข่าว	- นายบุญยืน กาใจ ตัวแทนชาวบ้าน อ.เวียงแหง - นายหวั่น อินทร์พรม ตัวแทนชาวบ้าน อ.เวียงแหง - ดร.ปริญญา นุตาลัย นักวิชาการ ผช. ร.มว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะนายบุญยืน กาใจ ตัวแทนชาวบ้าน อ.เวียงแหง ดร.ปริญญา นุตาลัย นักวิชาการ ผช. ร.มว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นการประท้วงการทำเหมืองลิกไนต์ที่เวียงแหง พร้อมชี้ให้เห็นถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ	เน้นประเด็นการคัดค้านการก่อสร้างเหมืองแร่ลิกไนต์ที่เวียงแหง เพราะจะทำให้มีผลกระทบต่อชาวบ้านและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเรียบเรียงย่อหน้าใหม่ ซึ่งเนื้อหาสาระและนัยยะความหมายข่าวยังคงเหมือนข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม	

ข่าวกรณีเหมืองแร่ลิกไนต์ อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่ให้สั้นและกระชับกว่าการพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ที่มีลักษณะการพาดหัวค่อนข้างยาวเป็นไปรษณีย์ข่าว

ด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำเนื้อหาข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมาเรียบเรียงย่อหน้าใหม่ และตัดแหล่งข่าวบางคนออก มีการให้จำนวนผู้ชุมนุมคัดค้านแสดงภาพการรวมตัวของมวลชนอย่างไรก็ตาม มุมมองข่าวที่ปรากฏทั้งหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และสำนักข่าวประชาธรรมมีการเสนอไปในทิศทางเดียวกันคือ การรายงานกิจกรรมการรวมตัวคัดค้านและรายงานเสียงการแสดงความคิดเห็นของนักวิชาการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 16 พ.ค. 46	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 18พ.ค.46
พาดหัว	ไปโอไทยค้านประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่เป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์	Farmers urge review of bid to bring seeds under projection list
สาระที่น่าสนใจ	องค์การหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยด้านกรมวิชาการเกษตรและบริษัทธุรกิจเมล็ดพันธุ์ในการเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดการขยายเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีปัญหาดังข้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงพร้อมยึดข้อเรียกร้องรช.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้ง	ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย และผอ.มูลนิธิชีววิถียื่นหนังสือคัดค้านการพิจารณาพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด เนื่องจากจะทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ที่แพงขึ้นกว่าเดิม 50% เพราะบริษัทที่ขายมีการผูกขาดตลาด
แหล่งข่าว	- นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิชีววิถี - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวทั้งหมดได้แก่ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิชีววิถี นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นเจตนาไม่ดีของกรมวิชาการเกษตร ที่จะให้เงินทุนผูกขาดเมล็ดพันธุ์พืชซึ่งจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์	เน้นประเด็นการคัดค้านการพิจารณาพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด เนื่องจากเป็นการผูกขาดการขยายโดยบริษัทใหญ่และจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์เป็นอย่างมาก
ข้อสังเกต	หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวดังกล่าวมาลงในอีก 2 วันถัดมา โดยนำข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมเป็นแบบแปล มีการตัดข้อเสนอของผู้คัดค้านออก คงเหลือเนื้อหาเรื่อง การเสียประโยชน์ของเกษตรกร ด้านการให้ความสำคัญกับประเด็น นสพ.บางกอกโพสต์ไม่ได้เห็นว่า ผู้อนุมัติเรื่องดังกล่าวมีเจตนาไม่ดี แต่จะเห็นว่าเกษตรกรต้องเสียประโยชน์อย่างไรบ้างเท่านั้น	

ข่าวกรณีเมล็ดพันธุ์พืช หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการพาดหัวข่าวใหม่โดยใช้คำว่า Farmers หรือกลุ่มเกษตรกรแทน การพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรมที่ให้ข้อมูลการพาดหัวข่าวว่า *ไปโอไทยคัดค้าน*

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำแหล่งข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอทั้งหมด และมีการรีไรท์ข่าวใหม่ โดยเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและการเสียประโยชน์ของเกษตรกรเท่านั้น ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมรายงานข่าวลักษณะโจมตีกรมวิชาการเกษตรว่า มีความไม่โปร่งใสในการพิจารณา ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวทำให้เห็นวิธีการบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่ต้องการเสนอข่าวอย่างเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ไม่โจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากไม่มีข้อเท็จจริงที่แน่ชัด

สรุปการเปรียบเทียบการบรรณาธิกรณข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมกับหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

การบรรณาธิกรณข้อหาของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกข้อหา คือ เน้นการเสนอข้อหาที่มีผลกระทบต่อสาธารณะในวงกว้าง สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่านที่เป็นระดับผู้มีการศึกษาค่อนข้างสูง มีวิธีการนำเสนอข้อหาที่เน้นความเที่ยงธรรมคือ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้พูดแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลความเป็นจริงจากทุกฝ่าย

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนข้อหาที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์พบว่ามี การนำข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์น้อยมากคือ มีจำนวน 7 ข้อหา จากทั้งหมด 211 ข้อหา ภายในช่วงเวลา 6 เดือน คือ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ถึง 30 มิถุนายน 2546 และเมื่อพิจารณาประเด็นในการคัดเลือกข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์พบว่า มีประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทรัพยากร ประเด็นสาธารณสุข ประเด็นเกษตรกรรมและประเด็นโลกาภิวัตน์ โดยเหตุการณ์ที่นำเสนอนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ส่วนท้องถิ่นจำนวน 6 ข้อหา และเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับส่วนกลาง 1 ข้อหา ซึ่งแสดงถึงการที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เห็นจุดเด่นของสำนักข่าวประชาธรรมในความใกล้ชิดกับเหตุการณ์และแหล่งข่าวในพื้นที่ รวมถึงมีความเข้าใจปัญหาในพื้นที่ได้ดีกว่าหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ จึงนำข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมาอุดช่องว่างของการนำเสนอข้อหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชนและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทรัพยากรของประเทศให้ได้ปรากฏในพื้นที่ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่ประสบปัญหาการห่างไกล เข้าไม่ถึงปัญหาและแหล่งข่าวในระดับพื้นที่

เมื่อเปรียบเทียบถึงลักษณะเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอในพื้นที่ของตนนั้น จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการรีไรท์ข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมตั้งแต่ในส่วนการพาดหัวข้อหาและเนื้อหาคำว่า โดยการพาดหัวข้อหาจะมีการรีไรท์ให้สั้นและกระชับมากกว่าการพาดหัวของสำนักข่าวประชาธรรมที่มีลักษณะเป็นประโยคยาว และมีนัยยะความหมายที่ปรากฏจากการใช้คำในการพาดหัวข้อหา มีลักษณะใช้ภาษากลางๆ รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีกำปั้นทุบดิน

สำหรับด้านเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีการรีไรท์ข้อหาของสำนักข่าวประชาธรรมให้เป็นรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น โดยตัดส่วนที่สำนักข่าวประชาธรรมรายงานเหตุการณ์ซึ่งมีมุมมองข่าวหรือจากแหล่งข่าวที่มีลักษณะโจมตีฝ่ายอื่นในข่าวออก รวมถึงการใช้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในลักษณะเป็นเบาะแสหรือ hint ข่าวแล้วให้นักข่าวของตนตรวจสอบเหตุการณ์เพิ่มเติม หรือติดตามจากแหล่งข่าวโดยตรงในการนำเสนอข่าวขึ้นนั้นๆ

สำหรับการรีไรท์ข้อหาโดยสรุปใจความสำคัญของข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอโดยตัดแหล่งข่าวบางคนออกไปจากต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม มิได้มีนัยยะสำคัญด้านการให้ความสนใจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากนัก เพียงแต่ตัดแหล่งข่าวออก หากมีการโจมตีฝ่ายตรงข้ามมากเกินไป รวมถึงให้สอดคล้องกับพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัด หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ให้ความสำคัญกับความเที่ยงธรรมในการเสนอข่าว โดยต้องการให้ทุกฝ่ายได้เสนอข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหาหรือเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมาและให้ผู้อ่านพิจารณาข้อมูลจากหลายฝ่ายรอบด้านในการที่จะเข้าถึงความเป็นจริงของเหตุการณ์

ข้อสังเกตของผู้วิจัยต่อการปรากฏข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์คือ สำหรับข่าวที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาเสนอ โดยยกเนื้อหาทั้งหมดมาตีพิมพ์และผ่านการรีไรท์บ้างเล็กน้อย จะเป็นข่าวที่ไม่มีชื่อผู้รายงานข่าว (by line) กำกับข่าว มุมมองของข่าวและเนื้อหาที่ปรากฏมีความเหมือนกับมุมมองข่าวและเนื้อหาข่าวจากต้นฉบับข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ขณะที่ข่าวที่มีชื่อผู้รายงานข่าวกำกับจะมีการรีไรท์ข่าวอย่างมากโดยจะตัดเนื้อหาในส่วนการโจมตีฝ่ายตรงข้ามออก เหลือเพียงการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและใช้ภาษาอย่างเรียบง่าย ไม่มีสีล้นหรือทำให้ประเด็นมีความเข้มข้นขึ้น

5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่สมาชิกทั้ง 4 ฉบับ นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์กับต้นฉบับข่าวสำนักข่าวประชาธรรม

ประเด็นข่าวที่สมาชิกสำนักข่าวประชาธรรมให้ความสนใจและมีการนำเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาตีพิมพ์ในพื้นที่สื่อของตนพร้อมกัน ได้แก่ ประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากรเรื่อง เหมืองแร่โปแตช มีหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับนำลงพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

ประเด็นการศึกษาและภูมิปัญญา เรื่องการปฏิรูปสื่อ มีหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการคัดเลือกข่าวตีพิมพ์ และเรื่องคณะกรรมการสรรหา กสช. มีหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชนตีพิมพ์ และประเด็นโลกาภิวัตน์เรื่อง การประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ มีหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ คัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีรายละเอียดดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7.9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ

เรื่อง เหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 13 มี.ค. 46	นสพ.ข่าวสด 14 มี.ค. 46	นสพ.มติชน 14 มี.ค. 46	นสพ.ผู้จัดการ 17 มี.ค. 46
พาดหัว	ประพัฒน์ตั้งคณะทำงานทบทวนอีโอดีเหมืองโปแตช	ก้านยาวตั้งกก.สอบอีโอดี เหมืองโปแตช	ก้านยาว ตั้งทีมหรือ อี โอดี เหมืองแร่โปแตชอุดรธานี	ประพัฒน์ ตั้งคณะทำงานจับผิดโปแตช อุดร ฯ
สาระที่น่าสนใจ	รรมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งคณะทำงานทบทวนอีโอดีเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี ขณะที่เครือข่ายทรัพยากรอีสานแฉลัทธิบริษัทหลวง อ.เทคนิคอุดรฯ ไปดูขมิ้นอรรถสิทธิ์อ้างทำเหมืองแผ่นดินไหวทรุด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ตั้งกรรมการตรวจสอบใหม่โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี เรื่องการทรุดตัวของดิน การปนเปื้อนของเกลือ ฯลฯ ขณะที่แกนนำชาวบ้านเปิดเผยเจ้าของเหมืองพญาอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีไปดูเหมืองที่กำลังทำงานที่ออสเตรเลีย แต่ไม่ยอมพาไปดูเหมืองที่มีปัญหา	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อี โอดี) โครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากฉบับที่ผ่านสภาประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนคัดค้านว่ามีความบกพร่องเรื่องการประเมินการทรุดตัวของผิวดิน การปนเปื้อนของเกลือในน้ำข้าว และการกระจายของฝุ่นเกลือ รวมถึงความไม่ชัดเจนของพื้นที่ของโครงการ	นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รรมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะทำงานศึกษาวิเคราะห์โครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี โดยคณะทำงานเปิดเผยว่า มีหลายประเด็นน่าสงสัยและยังไม่เคยมีการเปิดเผย โดยคณะทำงานจะเปิดข้อมูลที่มาที่ไปทั้งหมดวันที่ 29 มี.ค.นี้
แหล่งข่าว	- นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือนายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยใช้การสรุปใจความสำคัญมาจากแหล่งข่าวเพิ่มเติมโดยนสพ.ผู้จัดการได้แก่ - นายปริญญา นุตาลัย ประธานคณะทำงาน - นายสุรพล สุตารา อาจารย์พิเศษภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นให้มีการทบทวนอีโอดีเหมืองแร่โปแตช เนื่องจากอีโอดียังมีปัญหาความไม่ชัดเจนพื้นที่ตั้งของโครงการและปัญหาอีกมากมาย	เน้นประเด็นว่า รัฐมนตรีที่รับผิดชอบให้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตชใหม่ เนื่องจากมีเสียงคัดค้านจากชาวบ้าน นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนว่า ฉบับเก่ามีความบกพร่องและไม่สมบูรณ์เป็นอย่างมาก	เน้นว่ารัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรได้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาดังกล่าวขึ้นตามข้อเรียกร้องคัดค้านจากชาวบ้านในพื้นที่นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน	เน้นประเด็นว่า รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตชฉบับที่ผ่านสภา มีความน่าสงสัยและมีข้อมูลหลายอย่างที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ

ข่าวกรณีเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานีเป็นข่าวที่สื่อกระแสหลักให้ความสนใจเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ คัดเลือกข่าวดังกล่าวมานำเสนอในพื้นที่สื่อของตน ซึ่งปัจจัยสำคัญในการเสนอข่าวดังกล่าวคือ เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลของโครงการให้สาธารณะได้ทราบมากนักในระยะเริ่มต้นโครงการ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข่าวที่ปรากฏพบว่า มีทิศทางการนำเสนอไม่ว่าจะเป็นกรณีพิพาทข่าว เนื้อหาข่าวหรือมุมมองของข่าวในทางเดียวกัน คือเป็นการรายงานการแก้ปัญหาโดยรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการไม่ได้เสนอเรื่องนายทุน เจ้าของเหมืองไม่ได้พาไปดูเหมืองที่มีปัญหาที่ประเทศออสเตรเลีย จะเสนอเพียงแต่ความคืบหน้าของเหตุการณ์ที่รัฐมนตรีดำเนินการแก้ปัญหาและเสียงคัดค้านจากฝ่ายไม่เห็นด้วยเท่านั้น

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการตามแหล่งข่าวเพิ่มเติม ขณะที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดและมติชนนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอเนื้อหาและมุมมองข่าวโดยรวมของทั้งสี่องค์กร พอสรุปได้ว่า มีทิศทางในทางเดียวกันคือเน้นประเด็นความไม่โปร่งใสของรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีการให้ตรวจสอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่า โครงการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง

เรื่อง ปฏิรูปสื่อ

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 20 มี.ค. 46	นสพ.ข่าวสด 21 มี.ค. 46	นสพ.ผู้จัดการ 21 มี.ค. 46
พาดหัว	หมอบระเวศย่ำสังคมต้องร่วมปฏิรูปสื่อ ซึ่งรวมอำนาจสื่อสังคมยิ่งพินาศ	หมอบระเวศแนะปฏิรูปกม. ผุดวิทย์ชุมชน	ประเวศ ชี้ทางสว่างทักษิณ ใช้เสียงข้างมากปฏิรูปสื่อ เปิดพื้นที่ทางปัญญา
สาระที่นำเสนอ	การปาฐกถาเรื่อง สื่อในสังคมพหุลักษณะที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อคิดจากนักวิชาการ โดยสื่อต้องเปิดกว้างทางปัญญา รัฐไม่ควรผูกขาด สื่อต้องเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ	เวทีปาฐกถาเรื่อง สื่อในสังคมพหุลักษณะ ที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น.พ.ประเวศ วะสี ผู้นำปาฐกถาเสนอเรื่องการทำปฏิรูปอย่างจริงจัง โดยถือว่าการสื่อสารถือเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคมและปัญญา การรวมศูนย์อำนาจแม้ว่าจะเป็นคนดีและเก่งอย่างไร สังคมก็จะไปไม่รอด ต้องให้สังคมมีโอกาสสื่อสารกันให้เกิดปัญญา	พ.ต.ต.ยงยุทธ สารสมบัติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลื่อนแถลงความคืบหน้าการดำเนินการรับสมัครกรรมการสรรหา กสช. เนื่องจากยังอยู่ในขั้นตอนการตีความของกฤษฎีกา ด้าน ศ.นพ. ประเวศ วะสี กล่าวปาฐกถาหัวข้อสื่อในสังคมพหุลักษณะที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีใจความสำคัญว่าระบบสื่อสารที่ดีต้องมีความเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพคือใช้เงินไม่มากแต่ได้ผลตอบแทนมากและต้องมีความเป็นธรรมในสื่อเหล่านั้นด้วย
แหล่งข่าว	- ศ.นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการ - ผศ. ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ - นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ รอง บ.ก. อำนวยการ นสพ.มติชน - นายสินิสสุดา เอกชัย รองบ.ก.นสพ. บางกอกโพสต์	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ ศ.นพ. ประเวศ วะสี นักวิชาการ	- สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ ศ.นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการ - เวทีปาฐกถา สื่อในสังคมพหุลักษณะ จัดโดยสำนักข่าวประชาธรรมร่วมกับคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การให้ความสำคัญ	ประเด็นหลักของข่าวคือ นักวิชาการนักสื่อสารมวลชนต้องการให้มีการเคลื่อนไหวปฏิรูปสื่ออย่างจริงจังและรัฐอย่าผูกขาดสื่อแต่ต้องสนับสนุนให้มีความหลากหลาย	เน้นประเด็นว่า สื่อจะต้องเป็นธรรม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ต้องเปิดพื้นที่ให้สังคมสื่อสารเพื่อให้เกิดปัญญา	เน้นประเด็นเนื้อหาการปาฐกถาของ ศ.นพ.ประเวศ วะสีว่าสื่อควรมีการปฏิรูปให้มีระบบสื่อสารที่ดีขึ้น ต้องเปิดพื้นที่ทางปัญญาอย่างกว้างขวางเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข่าวกรณีการปฏิรูปสื่อ เป็นข่าวที่สื่อกระแสหลักให้ความสนใจเสนอข่าวโดย หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ การคัดเลือกข่าวดังกล่าวนำเสนอในพื้นที่สื่อของตน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการนำเสนอข่าวดังกล่าวคือเป็นการรายงานข่าวจากเวทีปาฐกถาที่มีนักวิชาการผู้ได้รับการยอมรับในสังคมเป็นอย่างสูงเป็นผู้นำปาฐกถา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวงการวิชาชีพสื่อสารมวลชนโดยตรง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข่าวที่ปรากฏพบว่า ก่อนข้างจะมีการนำเสนอและมีมุมมองของข่าวในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการพาดหัวข่าวหรือสาระที่นำเสนอ โดยการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มีนัยยะความหมายใกล้เคียงกัน คือให้ความสำคัญกับนักวิชาการในการชี้แนะแนวทางการสื่อสารที่ดีจะทำให้สังคมมีความพัฒนานำไปสู่การเกิดปัญญา ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวระบุประเด็นสรุปใจความสำคัญของการปาฐกถา และการวิพากษ์โครงสร้างสื่อที่รัฐรวมอำนาจ

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ มีลักษณะเป็นการสรุปใจความสำคัญของการปาฐกถาที่นำเสนอเช่นเดียวกันทั้งสามองค์กร แต่การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการทำข่าวเพิ่มเติมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปสื่อมาประกอบในข่าว แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหวของการปฏิรูปสื่อเพิ่มขึ้น สำหรับมุมมองของข่าวที่ปรากฏทั้งสามองค์กรระบุประเด็นการสนับสนุนการปฏิรูปสื่อ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญาในสังคมเช่นเดียวกัน

สรุปเมื่อเปรียบเทียบข่าวกรณีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการพาดหัวข่าว เนื้อหาข่าวที่นำเสนอ และมุมมองข่าวทั้งสำนักข่าวประชาธรรม หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มีการเสนอข่าวดังกล่าวค่อนข้างเหมือนกัน ทั้งหมด แตกต่างกันเล็กน้อยที่การใช้ภาษาทำให้ความหมายแตกต่างกันไม่มากนัก แต่ภาพโดยรวมของข่าวมีการนำเสนอที่เหมือนกัน

เรื่อง ปัญหากรณีคณะกรรมการสรรหา กสช.

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 28 มี.ค. 46	นสพ.ข่าวสด 1 เม.ย. 46	นสพ.มติชน 29 มี.ค. 46
พาดหัว	นิติเตือนสื่อในเมืองนายทุนอันตรายที่สุด ย้ำสังคมร่วมกดดัน กก.สรรหา กสช. ลาออก	นิติ ระดมถลึงท้องถื่น - เมินรัฐบุรุษสรรหา กสช. ใหม่	นิติ ชี้คนหน้าด้านยึด กก. เพ็น กสช.
สาระที่นำเสนอ	เวทีสัมมนาเรื่อง ผลประโยชน์ซ้อนทับ กรณีศึกษาคณะกรรมการสรรหากสช. นักวิชาการให้ความเห็นว่า สื่อไม่ควรอยู่ในเมืองนายทุน เพราะนายทุนจะใช้หาผลประโยชน์โดยไม่สนใจผลกระทบต่อคนและให้สังคมร่วมกดดันให้คณะกรรมการสรรหา กสช. ลาออก	ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ กล่าวในการเสวนาหัวข้อ ผลประโยชน์ซ้อนทับ : กรณีศึกษาคณะกรรมการวิฤกษ์จายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.) ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าต้องการสื่อสารกับสังคมเรื่องมีความไม่ชอบธรรมเกิดขึ้นในสังคม ทั้งที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองว่า คณะกรรมการสรรหา กสช. ไม่โปร่งใส แต่ยังมีผู้ยืนยันไม่ลาออก นอกจากนี้ การมีคณะกรรมการ กสช. ที่ชอบธรรมก็จะสามารถระงับระเบียบดูแลการดำเนินการวิทยุชุมชนให้ดำเนินไปด้วยดี	นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืนกล่าวปาฐกถา เมื่อวันที่ 28 มี.ค. ที่ ม.เชียงใหม่ เรื่องผลประโยชน์ซ้อนทับกรณีศึกษาคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ(กสช.)มีใจความว่า กลุ่มทุนได้เข้ามากำกับและยึดครองสื่อ ซึ่งมีวิธีการครอบงำสื่อได้แบบเนียนกว่าในอดีต มาตรา 40 กลายเป็นเครื่องมือของกลุ่มทุนและแม้จะมีคำสั่งศาลปกครอง กรรมการสรรหาบางคนก็ยังไม่ลาออกตามมติ
แหล่งข่าว	- ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวคือ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็นสื่อหากอยู่ในเมืองนายทุนก็จะอันตรายกว่ารัฐ เพราะนายทุนสนใจผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่สนใจการสร้างการเรียนรู้ให้แก่สังคม	เน้นประเด็นคำกล่าวของ ศ.ดร.นิติ เอียวศรีวงศ์ กรณีผลประโยชน์ซ้อนทับคณะกรรมการสรรหา กสช. ว่า เกิดความไม่ชอบธรรมขึ้นในสังคม และขณะนี้การตั้งวิทยุชุมชนเกิดขึ้นแล้ว แต่ยังผิดกฎหมายอยู่เพราะความล่าช้าในการตั้งคณะกรรมการ กสช. ที่ชอบธรรมขึ้นมาดูแลแก้ไขปัญหาดังกล่าว	เน้นประเด็นว่า กลุ่มทุนได้เข้ามากำกับและยึดครองสื่อ ซึ่งอันตรายมากเพราะวิธีการครอบงำอย่างแนบเนียน โดยที่สื่อไม่รู้ลึกลับว่า กำลังถูกกำกับครอบงำและบางครั้งก็ปล่อยให้เป็นอย่างนี้

ข่าวกรณีปัญหาคณะกรรมการสรรหา กสช. เป็นข่าวที่สื่อกระแสหลักให้ความสนใจเสนอข่าว โดยหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์มติชน คัดเลือกข่าวดังกล่าวมานำเสนอในพื้นที่สื่อของตน ซึ่งปัจจัยสำคัญในการนำเสนอข่าวดังกล่าว คือเป็นการรายงานข่าวจากเวทีสัมมนาวิชาการ ที่มีนักวิชาการผู้ได้รับการยอมรับในสังคมเป็นอย่างสูงเป็นผู้ดำเนินการสัมมนา และนักวิชาการท่านนี้สายสัมพันธ์กับสื่อทั้งสามองค์กร รวมถึงเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวงการวิชาชีพสื่อสารมวลชนโดยตรง และสาธารณะให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างสูง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข่าวที่ปรากฏ พบว่า ในการพาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์มติชนใช้ภาษารุนแรงที่สุดในการพาดหัวข่าวและมีลักษณะโจมตีกลุ่มทุนที่เข้ามากำกับสื่อโดยตรง ขณะที่การพาดหัวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมและหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีลักษณะการสรุปใจความสำคัญของการสัมมนาขึ้นมาพาดหัวข่าว

อย่างไรก็ตาม ในด้านสาระที่นำเสนอ สื่อทั้งสามองค์กรมีการรายงานเนื้อหาในทิศทางเดียวกัน คือเป็นการสรุปสาระสำคัญของเวทีสัมมนานำเสนอ ด้านมุมมองข่าวที่ปรากฏทั้งสามองค์กรพบเห็นการเกิดความไม่ชอบธรรมขึ้นในการแต่งตั้งคณะกรรมการ กสช. แต่สำนักข่าวประชาธรรมจะเพิ่มเติมการวิพากษ์สถานการณ์สื่อที่หากตกอยู่ในเมืองนายทุนจะเป็นอันตราย เพราะไม่สนใจการสร้างการเรียนรู้ให้แก่สังคม แต่จะสนใจผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว

สรุปเมื่อเปรียบเทียบข่าวกรณีดังกล่าว พบว่า มีความแตกต่างกันในการพาดหัวข่าวที่แต่ละองค์กรมีวิธีการใช้ภาษาที่ต่างกัน ทำให้ความเข้มข้นของเหตุการณ์แตกต่างกันไปด้วย ขณะที่ด้านสาระที่นำเสนอและมุมมองข่าวของทั้งสามองค์กรมีการนำเสนอไปในทิศทางเดียวกันคือ สรุปใจความสำคัญของเวทีสัมมนานำเสนอ และมีมุมมองต่อคณะกรรมการสรรหา กสช. ชุดดังกล่าวในแง่ลบ แต่สำนักข่าวประชาธรรมจะเสนอการวิพากษ์สถานการณ์และเตือนภัยผลเสียกรณีหากสื่อตกอยู่ในกำกับของนายทุน ให้สาธารณะทราบเพิ่มเข้ามาในเนื้อหาข่าว

เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืช

เนื้อหา	สำนักข่าวประชาธรรม 16 พ.ค. 46	นสพ.มติชน 17 พ.ค. 46	นสพ.ผู้จัดการ 17 - 18 พ.ค. 46	นสพ.บางกอกโพสต์ 18 พ.ค. 46
พาดหัว	ไบโอไทยค้านประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ชี้เป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์	อ้าวเอกชนยึด พืชผัก 12 พันธุ์ต้องซื้อแพง ปกุก - ห้ามเพาะ	ค้านคุ้มครอง 12 พันธุ์พืชใหม่ เอื้อ บ.ยักษ์ผูกขาดเมล็ดพันธุ์	Farmers urge review of bid to bring seeds under projection list
สาระที่น่าสนใจ	องค์การหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยคานกรมวิชาการเกษตรและบริษัทธุรกิจเมล็ดพันธุ์ในการเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดการขยายเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะให้เกิดเกษตรกรมีปัญหาดึงซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงพร้อมยึดข้อเรียกร้อง ร่มช. กระหวางเกษตรกรและสหกรณ์ให้ยับยั้ง	ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญและผอ.องค์กรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยแถลงข่าวความไม่ชอบธรรมภายหลังการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชในประเด็นที่ประชุมมีมติเร่งด่วนรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด โดยไม่เปิดให้ตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนอภิปรายคัดค้านตามระเบียบการประชุม ซึ่งจะให้เกิดการผูกขาดการขยายเมล็ดพันธุ์จากบริษัทข้ามชาติและเกษตรกรต้องซื้อแพงกว่าเดิมถึง 50% และได้ยื่นร้องเรียนรมช.เกษตรและสหกรณ์ให้ยับยั้งแล้ว	ผอ.องค์กรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยและผอ.มูลนิธิข้าวขวัญเขียนหนังสือคัดค้านการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่จะสร้างผลกระทบต่อเกษตรกรต่อรมช.เกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากเอื้อประโยชน์บริษัทยักษ์ใหญ่ผูกขาดธุรกิจเมล็ดพันธุ์และจะทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพง รวมถึงกระบวนการพิจารณาเร่งรัดพิจารณาข้ามขั้นตอน ไม่ผ่านกรรณั้หรือจากคณะอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ด้วย	ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทยและผอ.มูลนิธิข้าวขวัญเขียนหนังสือคัดค้านการพิจารณาพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด เนื่องจากจะทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ที่แพงขึ้นกว่าเดิม 50% เพราะบริษัทที่ขยามีการผูกขาดตลาด
แหล่งข่าว	- นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ - นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกนำลงเฉพาะ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ	สำนักข่าวประชาธรรมโดยเลือกแหล่งข่าวเฉพาะ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ	สำนักข่าวประชาธรรม โดยเลือกแหล่งข่าวทั้งหมดได้แก่ นายเดชา ศิริภัทร ผอ.มูลนิธิข้าวขวัญ นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผอ.องค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย
การให้ความสำคัญ	เน้นประเด็น การชี้ให้เห็นเจตนาไม่ดีของกรมวิชาการเกษตรที่จะให้นายทุนผูกขาดเมล็ดพันธุ์พืช ซึ่งจะให้เกิดเกษตรกรเสียประโยชน์	เน้นประเด็นความไม่ชอบมาพากลในการอนุมัติเรื่องดังกล่าวอย่างเร่งด่วนโดยไม่ฟังความเห็นผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะให้เกิดเกษตรกรเสียประโยชน์	เน้นประเด็นการคัดค้านการพิจารณาประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่มีความไม่ชอบมาพากลและยังทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ในราคาแพงขึ้น	เน้นประเด็นการคัดค้านการพิจารณาพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด เนื่องจากการผูกขาดการขายโดยบริษัทใหญ่ และจะทำให้เกษตรกรเสียประโยชน์เป็นอย่างมาก

ข่าวกรณีเมล็ดพันธุ์พืช เป็นข่าวที่สื่อกระแสหลักให้ความสนใจเสนอข่าวโดย หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ คัดเลือกข่าวดังกล่าวมานำเสนอในพื้นที่สื่อของตน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการนำเสนอข่าวดังกล่าวคือ เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรจำนวนมากในประเทศ แต่กลับเป็นการเอื้อประโยชน์ให้บริษัทต่างชาติที่เข้ามาหาประโยชน์ในประเทศไทย และมีนัยยะถึงความไม่โปร่งใสในกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานราชการ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข่าวที่ปรากฏพบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีการใช้คำพาดหัวข่าวที่โจมตีหน่วยงานราชการและบริษัทต่างชาติว่ามีความไม่โปร่งใส ขณะที่สำนักข่าวประชาธรรม หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ มีการพาดหัวข่าวในลักษณะรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเสนอเหตุผลของการคัดค้านเท่านั้น

ด้านเนื้อหาที่ปรากฏ ทั้งสื่อองค์กรใช้การสรุปเนื้อหาที่สำคัญมานำเสนอ โดยมีสาระที่นำเสนอเหมือนกัน คือ การรายงานการคัดค้านการพิจารณาเมล็ดพันธุ์พืชและการเสนอผลกระทบที่เกษตรกรจะได้รับ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีได้รายงานถึงความไม่โปร่งใสในการพิจารณามานำเสนอด้วย

สำหรับมุมมองของข่าวทั้งสองสื่อที่มีมุมมองของข่าวเหมือนกันคือ ชูประเด็นการเอื้อประโยชน์ของเกษตรกรที่จะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์พืชราคาแพง จากการศึกษาการเกษตรเร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด

สรุปเมื่อเปรียบเทียบข่าวกรณีดังกล่าวพบว่า การพาดหัวข่าว มีวิธีการใช้ภาษาที่ต่างกันโดยหนังสือพิมพ์มติชนจะมรการพาดหัวข่าวที่มีสีล้นมากที่สุด ขณะที่ด้านการนำเสนอเนื้อหาที่มีความคล้ายคลึงกัน คือรายงานเหตุการณ์และผลกระทบต่อผู้เสียประโยชน์ที่เกิดขึ้น รวมถึงตั้งข้อสังเกตต่อความทุจริตของฝ่ายราชการ ยกเว้นหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่ไม่ได้เสนอการตั้งข้อสังเกตต่อความทุจริต ส่วนมุมมองของข่าวมีความเหมือนกันทั้งสองสื่อคือ เน้นการเสียประโยชน์ของเกษตรกรจากการพิจารณาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ครั้งนี้

ตารางที่ 7.10 ตารางสรุปจำนวนประเด็นข่าวที่สื่อกระแสหลักนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมานำเสนอ

ช่วงเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2546

ประเด็นการนำเสนอ	สำนักข่าวประชาธรรม	ข่าวสด		มติชน		ผู้จัดการ	บางกอกโพสต์	รวม 4 ฉบับ
		กรอบกรุงเทพฯ	กรอบต่างจังหวัด	กรอบกรุงเทพฯ	กรอบต่างจังหวัด			
1. สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	40	1	11	-	1	3	2	18
2. ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน	43	1	11	-	-	-	-	12
3. เด็กและสตรี	3	-	1	-	-	-	-	1
4. นโยบายรัฐ	41	1	4	1	-	-	-	6
5. สาธารณสุข	16	1	4	-	-	-	2	7
6. เกษตรกรรม	22	1	1	-	-	-	1	3
7. อุตสาหกรรม	7	1	-	-	-	-	-	1
8. การศึกษาและภูมิปัญญา	14	1	3	2	-	1	-	7
9. เมืองและคน	7	-	-	-	-	-	-	-
10. ชาดิพันธุ์	4	-	2	-	-	-	-	2
11. โลกาวัดน์	14	-	-	1	-	1	2	4
รวม	211	7	37	4	1	5	7	71

สรุปการเปรียบเทียบการบรรณาธิการข่าวสำนักข่าวประชาธรรมกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาที่สมาชิกรนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์ในช่วงเวลาตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 - 30 มิถุนายน 2546 พบว่า ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมทั้งหมด 211 ข่าว มีปรากฏในหนังสือพิมพ์ข่าวสด จำนวน 54 ข่าว โดยแบ่งเป็น กรอบกรุงเทพฯ 7 ข่าว และกรอบต่างจังหวัด 37 ข่าว โดยกรอบต่างจังหวัดจะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับในระดับท้องถิ่นหรือระดับรากหญ้าโดยตรง โดยเฉพาะให้ความสำคัญกับการเสนอประเด็นสิ่งแวดล้อมทรัพยากรและนโยบายที่ส่งผลต่อชุมชน หนังสือพิมพ์ข่าวสดจะใช้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในลักษณะเป็นการนำข่าวมาลงทั้งหมดหรือมีการรีไรท์ข่าวเพียงเล็กน้อย เช่น การพาดหัวข่าวให้มีลีลามากกว่า และการรีไรท์เนื้อหาข่าวที่มีเนื้อหาโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ให้เหลือการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกลางๆ เท่านั้น รวมถึงการรีไรท์ข่าวในลักษณะสรุปประเด็นสำคัญจากการตัดแหล่งข่าวบางแหล่งออก เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุผลด้านพื้นที่ที่มีจำกัดและปัจจัยด้านโฆษณาที่เบียดพื้นที่ให้มีเนื้อที่ในการนำเสนอลดลง

การที่ข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมปรากฏในหนังสือพิมพ์ข่าวสดมากกว่าสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เนื่องจากมีแนวทางการบรรณาธิการข่าวไปในทิศทางเดียวกัน คือ มีการเปิดหน้าประชาสัมพันธ์สำหรับเสนอข่าวภาคประชาชนโดยเฉพาะ ซึ่งสำนักข่าวประชาธรรมตอบสนองในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี

ด้านหนังสือพิมพ์มติชนได้นำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์จำนวน 5 ข่าว โดยแบ่งเป็น กรอบกรุงเทพฯ 4 ข่าว และกรอบต่างจังหวัด 1 ข่าว โดยจะใช้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในลักษณะเป็นเบาะแสเพื่อทราบสถานการณ์ในพื้นที่ การนำเสนอข่าวมีการรีไรต์ตั้งแต่การพาดหัวข่าวให้มีลีลาอ่านง่ายผู้อ่าน เนื้อหาข่าวจะใช้การสรุปเนื้อหาสำคัญมาเสนอ มีการตัดแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลซ้ำซ้อนกัน เพื่อเหตุผลด้านพื้นที่ที่มีข่าวส่วนกลางค่อนข้างมาก และมีการทำข่าวเพิ่มเติม

สำหรับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์จำนวน 5 ข่าว โดยนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้โดยตรงน้อยมาก เนื่องจากมีศูนย์ข่าวภูมิภาคของตนเอง ซึ่งมีประสบการณ์การทำข่าวและชำนาญการทำวารดับพื้นที่ การใช้ข่าวจึงมีลักษณะใช้เป็นเบาะแสหรือการสรุปประเด็นสำคัญแล้วให้นักข่าวของตนทำข่าวโดยตรงเพิ่มเติม นอกจากนี้ มีการรีไรต์การพาดหัวข่าวให้มีลีลามากขึ้น มีการรีไรต์เนื้อความเป็นภาษาทางการและลดระดับภาษาการโจมตีฝ่ายตรงข้าม

ในส่วนของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ มีการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมตีพิมพ์จำนวน 7 ข่าว เน้นการนำข่าวในระดับพื้นที่มาเสนอ เนื่องจากเห็นว่าสำนักข่าวประชาธรรมมีความเข้าถึงพื้นที่ได้มากกว่านักข่าวของบางกอกโพสต์ นอกจากนี้มีการรีไรต์ข่าวโดยการพาดหัวข่าวและการรีไรต์เนื้อหาข่าว อย่างไม่โจมตีฝ่ายใด นอกจากนี้ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมเป็นเบาะแสที่ดีในการติดตามข่าวเพิ่มเติม

ด้านมุมมองข่าวที่ปรากฏ สำนักข่าวประชาธรรมจะสะท้อนมุมมองต่อกลุ่มต่างๆ ผ่านข่าว ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือเกษตรกรที่มีศักยภาพในการแก้ปัญหาใดๆ มีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวิถีการผลิตได้อย่างมีคุณภาพ หรือ การที่รัฐหรือราชการมักใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ไม่ฟังเสียงจากชาวบ้าน ไม่เข้าใจปัญหาและวิถีชีวิต วิธีการผลิตของชาวบ้าน ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนัก หรือบางครั้งก็กลายเป็นความขัดแย้ง รวมถึงนายทุนที่มักหาผลประโยชน์โดยไม่สนใจชุมชนและมีการร่วมมือกับรัฐหรือราชการในการเอาเปรียบชาวบ้าน ขณะที่ สมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับแม้จะมีการรีไรต์ข่าว โดยเฉพาะการพาดหัวข่าวให้มีลีลาอ่านง่ายผู้อ่าน แต่มุมมองข่าวที่ปรากฏมิได้สะท้อนความหมายต่อกลุ่มใดมากนัก เป็น การบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตรวจสอบการเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม ว่ามีการนำข่าวไปตีพิมพ์อย่างไรบ้าง โดยใช้วิธีเนื้อหาเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับกระบวนการบรรณาธิการข่าวของสมาชิกที่เป็นสื่อสารมวลชนกระแสหลักในการเข้าใจปรากฏการณ์ อย่างไรก็ตาม การจะประกอบภาพให้ชัดเจนขึ้นต้องอาศัยการตรวจสอบประวัติศาสตร์ พัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทยตั้งแต่หลังปี พ.ศ.2475 ถึงปัจจุบัน อันจะทำให้เห็นความสัมพันธ์กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในแต่ละยุคที่ผ่านมา และนอกจากนี้ การศึกษาองค์กรในแง่มุมมองจากภายในองค์กรจะทำให้เข้าใจแนวคิด ประวัติ ที่มาขององค์กรและกระบวนการทำข่าว รวมถึงการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสำนักข่าวประชาธรรม เพื่อที่จะเข้าใจวิธีการทำข่าวภาคประชาชนมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาทั้งหมดมีข้อสรุปดังนี้

1. ประวัติศาสตร์และพัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทย ตั้งแต่หลังปี พ.ศ.2475 ถึงปัจจุบัน ในสังคมประชาธิปไตย สื่อมวลชนจัดว่าเป็นเวทีเสรีแห่งการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอันหลากหลาย และยอมรับความคิดเห็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อพิจารณาหาข้อสรุปที่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ใดๆ ในช่วงเวลานั้น แต่อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นจริงก็ได้มีการกีดกันการเข้าถึงและการแสดงความคิดเห็น สำหรับพวกที่มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับพวกตน ผู้ที่เข้าถึงและสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมักเป็นผู้มีอำนาจ(ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ)ในสังคม ซึ่งลักษณะเช่นนี้จึงเป็นเหตุปัจจัยให้เกิดการมีสื่อของตนเอง เพื่อสื่อสารกันเองในกลุ่มและเพื่อสื่อสารสู่สาธารณะ ที่เรียกว่าเป็นสื่อทางเลือก โดยสิ่งที่สื่อทางเลือกนำเสนอ จะมีลักษณะตั้งแต่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทักษะและความคิดเห็นของคนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยในสังคม ซึ่งมักจะเป็นการแสดงทัศนคติที่ค่อนข้างตรงกันข้ามและท้าทาย ความเชื่อ ค่านิยมเดิมของสังคม หรือมีความขัดแย้งกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่หรือเป็นการทวนกระแส รวมถึงการวิพากษ์สังคม นอกจากนี้ เรื่องที่ถูกนำเสนอออกมาเสนอมากจะไม่ได้เป็นที่สนใจหรือเผยแพร่โดยสื่อต่างๆ ไปที่มีอยู่ในสังคม พวกเขาปรารถนาที่จะเสนอแง่มุมอื่นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้รับรู้ โดยมีกลยุทธ์หลักของการผลิตและการเผยแพร่คือ อนุญาตให้ผู้ซื้อหรือผู้อ่านสามารถทำซ้ำขึ้นมาที่ซุกก็ได้ แต่ห้ามทำเพื่อแสวงหากำไร ผู้ผลิตและผู้อ่านแยกกันไม่ชัดเจน ผู้อ่านอาจจะตีพิมพ์หนังสือขึ้นมาใหม่ได้อย่างอิสระเสรี โดยอาจทำสำเนาขึ้นมาหลายๆ ชุด

สำหรับประเทศไทยนั้น การเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของสื่อทางเลือก อาศัยเครือข่ายปัญญาชนโดยผลิตวาทกรรมทางเลือกซึ่งอาจพิจารณาแบ่งได้เป็น 4 ยุคหลักๆ ตามเกณฑ์การแบ่งจากเหตุการณ์และอุดมการณ์ทางการเมือง โดยในยุคเริ่มต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการสร้างชาติแนวชาตินิยมและเชื่อผู้นำ (พ.ศ.2475-2500) เป็นยุคที่มีการใช้สื่อจากฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะรัฐบาลในการรักษาเสถียรภาพให้กับคณะของตน จึงมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อ ผู้ที่กล้าเสนอแนวคิดสวนทางกับเสียงกระแสหลัก มักถูกจับกุมและถูกตัดสิน

จำคุก รัฐบาลเน้นการควบคุมให้สื่อต่างๆ เสนอข่าวที่สนับสนุนนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลพลเรือนแนวคิดมาร์กซิสต์ คอมมิวนิสต์ เริ่มแพร่หลายจากนักคิดหัวก้าวหน้าที่เป็นคนไทย และจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนและเวียดนามชั้นลูกหลานของชาวจีนและเวียดนามที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เพื่อเคลื่อนไหวกู้ชาติของตน โดยขณะนั้นเกิดความเลื่อมโทรมและความชอบธรรมของอุดมการณ์ทางการเมืองที่เคยใช้ในเมืองไทย รวมถึงภาวะเศรษฐกิจ สังคมตกต่ำในประเทศหลังสงคราม แนวคิดนี้จึงถูกมองว่าเป็นทางเลือกทางการเมืองที่อาจจะมาช่วยแก้ปัญหาของประเทศได้ มีการเผยแพร่ผ่านเครือข่ายปัญญาชนที่ผลิตสื่อ ได้แก่ อักษรสาส์น การเมืองรายสัปดาห์ หนังสือพิมพ์มหาชน ปิฎกนิรายสัปดาห์ ไผ่ตงรายสัปดาห์ เศรษฐสารรายสัปดาห์ สายธารรายเดือน สัจธรรม โลกใหม่ เสียงไทย ปวงชน ทางใหม่ เสียงนิสิต และสิ่งพิมพ์ของนักศึกษา เช่น ธรรมจักร นิติตาสตร์ เอื้องฟ้า ของธรรมศาสตร์ เครือข่ายนี้ถือว่าเป็นบรรพบุรุษของสื่อทางเลือกในประเทศไทย แต่ถัดจากนั้นไม่นาน การเข้มงวดต่อสื่อจากกฎหมายต่อต้านคอมมิวนิสต์ที่นำกลับมาใช้อีกครั้ง เมื่อ พ.ศ.2495 โดยรัฐบาลทหารทำให้หนังสือพิมพ์กลุ่มนี้จึงค่อยๆ หายไปจากตลาด

ในยุคถัดมาคือ ยุคเผด็จการครองเมืองและการต่อสู้ของนักหนังสือพิมพ์และนักเขียนเพื่อประชาชน พ.ศ. 2500 - 2516 มีการเข้มงวดต่อวงการสื่อโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำให้ไม่ปรากฏการเสนอแนวคิดที่สวนทางกับทิศทางของรัฐบาลบนหน้าสื่อ เมื่อถึงรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร แม้จะผ่อนคลายความเข้มงวดเล็กน้อย ก็มีระบบเซ็นเซอร์ข่าวสารอยู่ อย่างไรก็ตาม ปัญญาชนหัวก้าวหน้ารุ่นใหม่ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศได้มีบทบาทในการเผยแพร่ทัศนะของพวกเขา โดยหนังสือสังคมศาสตร์ปริทัศน์ เป็นศูนย์รวมปัญญาชนของสังคมไทย ให้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเสรี เครือข่ายดังกล่าวได้กระจายออกไปสู่สิ่งพิมพ์ของปัญญาชนบ้างอื่นๆ มีการอ้างอิงผลงานแลกเปลี่ยนหมุนเวียนนักเขียนกัน มีการลงโฆษณาแนะนำให้กันและกันอย่างสม่ำเสมอโดยไม่คิดมูลค่า

นอกจากนี้เครือข่ายดังกล่าวได้ขยายไปสู่ระดับศึกษามหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาออกไปคัดลอกผลงานปัญญาชนนอกมหาวิทยาลัยมาตีพิมพ์ในหนังสือตน หรือขอให้นักเขียนที่ตนชื่นชอบเขียนงานมาลงหนังสือที่พวกเขาจัดทำ ลักษณะการพิมพ์ไม่มุ่งแสวงหากำไร ได้รับเงินสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรือบริษัทต่างๆ ไม่มีการวางขายแต่อาศัยการเดินขายหรือแจกกันเอง เนื้อหาวิจารณ์สังคมการเมืองอย่างตรงไปตรงมา เครือข่ายปัญญาชนนี้มีส่วนบ่มเพาะให้เกิดขบวนการนักศึกษาเรียกร้องประชาธิปไตย ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516

ในยุคถัดมา ยุควิกฤตการณ์ 14 ตุลา และ 6 ตุลา กับความหลากหลายและเริ่มต้นการดำเนินงานแบบอุตสาหกรรมสื่อ (พ.ศ.2516 - พ.ศ. 2532) เมื่อสถานการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จบสิ้น บ้านเมืองมีเสรีภาพอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็น มีการตีพิมพ์หนังสือปรัชญาในหลากหลายแนว จนไม่มีความชัดเจนว่า แนวคิดใดเป็นกระแสหลักหรือกระแสรอง ความวุ่นวายเนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำ รวมถึงมีการใช้เสรีภาพอย่างปราศจากขอบเขต มีกระแสความไม่พอใจกับกลุ่มเสียประโยชน์ ซึ่งได้เริ่มปลุกฝังอุดมการณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ บ้านเมืองแตกแยกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ ฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา ซึ่งมีความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีความคิดกระแสหลักหรือรองชัดเจน มี

การใช้สื่อโจมตีกันและต่างพยายามเสนอข่าวสารเพื่อช่วงชิงพื้นที่ความคิดกัน จนกลายเป็นเงื่อนไขความรุนแรงในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งเป็นการหวนคืนการจำกัดสิทธิเสรีภาพอีกครั้งในสังคมไทย

หลังจากปี พ.ศ.2522 สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มมีการปรับท่าทีของรัฐให้คลายเข้มงวดกับสื่อมากขึ้น นิตยสารและวารสารอย่าง เศรษฐศาสตร์การเมืองของกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปาจารย์สารของกลุ่มอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์และลูกศิษย์ และปริทัศน์สารของบรรดา *ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย* ที่ไปห้อมล้อมเครื่องหนังสือพิมพ์มาตุภูมิ - อาทิตยวิเคราะห์รายสัปดาห์ของชัชวรินทร์ ไชยวัฒน์ ก็เป็นเครือข่ายที่ผลิต *วาทกรรมทางเลือก* สู่อังคมในช่วงหลังจากที่นักศึกษาออกจากป่า ขณะเดียวกัน ปัจจัยที่มีส่วนทำให้สื่อมวลชนซึ่งเป็นเวทีเสรีภาพแห่งการแสดงความคิดเห็น ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวคิดได้จริง คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยวงการสื่อเริ่มเข้าสู่ระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรม มีการแข่งขันกันเพิ่มยอดขายมากขึ้น ทำให้การเสนอเนื้อหาข่าวสารใดที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้อ่านก็จะถูกเบียดขับออกจากพื้นที่สื่อ

สำหรับยุคสุดท้าย คือยุคการปรับตัวเข้าสู่ระบบข่าวสาร ยุคใหม่และธุรกิจการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์กับการขยายตัวของสื่อทางเลือก(พ.ศ. 2532- ปัจจุบัน) สื่อได้เข้าสู่ระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมเต็มตัว สื่อต้องหารายได้โดยการแข่งขันกันเพิ่มยอดจำหน่ายและขยายพื้นที่โฆษณา เนื้อหาที่ปรากฏจึงมีลักษณะที่ต้องขายได้ ซึ่งมักเป็นเรื่องเร้าอารมณ์ หรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มอำนาจที่เอื้อประโยชน์ให้คนกลุ่มเล็กที่มีอำนาจซื้อและสามารถสนองผลประโยชน์ให้แก่กันทางธุรกิจ รวมถึงเป็นเรื่องที่บันเทิง ไม่มีสาระมากนัก โกลัต์ตัวผู้อ่าน เพื่อการผ่อนคลายจากสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่เร่งรีบและมีการแข่งขันสูงในระบบทุนนิยม

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงไม่มีพื้นที่ให้กับประชาชนกลุ่มที่ไม่มีอำนาจทางการเมือง ในการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนมากนักเนื่องจากไม่สามารถ *ขายได้* นั่นเอง แม้จะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ที่ให้หลักประกันด้านสิทธิเสรีภาพมากที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจการตลาดก็ยังมีผลต่อการกีดกันเสียงจากประชาชนในสื่อมวลชนอยู่เป็นอย่างมาก จึงมีการผลิตสื่อเพื่อสื่อสารกันเองในหลายกลุ่ม โดยวิธีการสังเกตสื่อเหล่านี้คือ มักมีคำว่า *ทางเลือก* กำกับครอบคลุมทุกประเด็น ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาทางเลือก เศรษฐกิจทางเลือก การแพทย์ทางเลือก ทางเลือกออกจะกระแสนิยม เกษตรกรรมทางเลือก เป็นต้น (ขณะที่ในยุคแรกๆ เน้นหนักเรื่องแนวคิดทางการเมือง) และการวิพากษ์สังคม หรือการชูประเด็น *ภาคประชาชน* และแนวคิดประชาสังคม เพื่อสร้างเครือข่ายในระดับประชาชนชาวบ้าน ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงสื่อกระแสหลัก ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็นซึ่งกันและกันผ่านสื่อขนาดเล็กของตน เพื่อให้มีพลังต่อรองและปรากฏในพื้นที่สื่อกระแสหลักมากขึ้น

2. แนวคิด ประวัติ ที่มาขององค์กรและกระบวนการทำงานข่าว รวมถึงการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสำนักข่าวประชาธรรม

สำนักข่าวประชาธรรมเป็นองค์กรบริษัทเอกชนที่ทำการขายข่าว โดยเน้นการทำข่าวภาคประชาชน ที่เปิดโอกาสให้คนเล็กคนน้อยในสังคมที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงและปรากฏในสื่อกระแสหลักได้มีโอกาสพูดและสื่อสารปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายในระดับรากหญ้า ซึ่งนับยะสำคัญต่อสังคม สู่อำนาจในวงกว้าง ให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง ผ่านสำนักข่าวประชาธรรมที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระดับภาคประชาชนกับสื่อกระแสหลัก ซึ่งจะทำให้

เรื่องราวของพวกเขา มีความน่าเชื่อถือมากกว่า (ในสายตาระยะสั้น) และเป็นยุทธวิธีที่รวดเร็ว ใช้เงินทุนน้อยกว่า การผลิตสื่อขึ้นจำหน่ายเอง

การจัดตั้งองค์กร เริ่มมีการพูดคุยกันระหว่างนักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และนักกิจกรรม ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2542 เกี่ยวกับการที่สื่อกระแสหลักไม่เปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่มในสังคมได้เข้าถึงพื้นที่สื่อ เพราะภาครัฐและธุรกิจได้ยึดครองพื้นที่นี้ไปจนหมดสิ้น แม้บางครั้งจะสามารถช่วงชิงพื้นที่สื่อได้เป็นครั้งคราว แต่ก็ยังเป็นประเด็นปัญหาประเภทความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับชาวบ้าน ซึ่งการเสนอข่าวของสื่อมวลชน ภาพของภาคประชาชนที่ปรากฏจะบิดเบือนทั้งจากการเป็นเครื่องมือของรัฐ และจากการที่สื่อมวลชนไม่เข้าใจปัญหาอันสลับซับซ้อน หรือไม่มีวิธีคิดในการทำความเข้าใจปัญหานั้นๆ

สำนักข่าวประชาธรรมเริ่มวางแผนดำเนินงานและปฏิบัติการจัดตั้งองค์กรตั้งแต่ มิถุนายน 2543 ธันวาคม 2543 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการระดมทุน การขายความคิดหาสมาชิก การสร้างทีมผู้สื่อข่าว สร้างเครือข่ายแหล่งข่าว การจดทะเบียนองค์กร และเอกสารทางนิติกรรม และทดลองขายข่าว โดยมีคณะทำงานหลักคือ นิธิ เอียวศรีวงศ์ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ คำธณ คุณะติลก สวิง ต้นอูด ไพลีฐ พานิชย์กุล ประหยัด จตุพร พิทักษ์กุล และนันทา เบญจาศิลารักษ์ มีการจดทะเบียนเป็นองค์กรนิติบุคคลอย่างเป็นทางการเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2544

ลักษณะองค์กรมีการจดทะเบียนเป็นบริษัทเอกชน แต่ไม่ได้มุ่งทำกำไรสูงสุด ถ้าไรที่ได้มาจะใช้นำมาพัฒนาองค์กร มีการระดมทุนจากองค์กร มูลนิธิต่างๆ รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนถือหุ้น รายได้มาจากการขายข่าวให้สมาชิก ทั้งที่เป็นสื่อกระแสหลัก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่เข้ามาเป็นสมาชิกตั้งแต่แรกเริ่ม (หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ เข้าเป็นสมาชิกในช่วงหลัง) รวมถึงสมาชิกที่เป็นองค์กรเครือข่ายอื่นๆ

การดำเนินการขององค์กร อาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายและภาคประชาชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมแจ้งเบาะแสเหตุการณ์ ที่น่าจะนำไปรายงานเป็นข่าวได้ วัฒนธรรมการทำงาน มีลักษณะไม่เป็นทางการ เน้นการพูดคุย แลกเปลี่ยนประเด็น โดยอาศัยสายสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง การทำงานหลัก นอกจากจะผลิตข่าวเพื่อขายแก่สมาชิก ทั้งที่เป็นสื่อมวลชนกระแสหลักและองค์กรทั่วไปแล้ว ยังมีการทำงานความคิดกับเครือข่ายภาคประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาชีพ โดยอาศัยการจัดฝึกอบรมเผยแพร่แนวคิดไปตามภูมิภาคทั่วประเทศ มีการจัดเวทีเสวนาประจำปี เพื่อสร้างความเข้าใจกับสังคม และปรับมุมมองของการทำงานข่าวของสื่อกระแสหลัก ให้มีความรอบด้านมากขึ้น

สำหรับวิธีการทำข่าว จะยึดหลัก ทำข่าวเพื่อความเป็นธรรม เสนอข้อมูลรอบด้านให้ผู้อ่านมีข้อมูลในการคิดพิจารณา เสนอข่าวเชิงลึกและมีมิติสำคัญที่สื่อกระแสหลักไม่นำเสนอ ซึ่งประเด็นข่าวที่นำเสนอ มักเป็นเรื่องที่เป็นปัญหายาวนาน มีผลกระทบต่อชุมชน มีความซับซ้อน ต้องเข้าถึงพื้นที่ที่จะเข้าใจในเรื่องราว การเสนอเหตุการณ์เรื่องราวจึงต่างกับสื่อมวลชนกระแสหลักอย่างสิ้นเชิง เพราะข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมไม่ใช่ข่าวสำเร็จรูป แต่เป็นข่าวที่ต้องติดตามประเด็นเป็นเวลานาน ซึ่งข่าวต่างๆ มีนัยสำคัญต่อสังคมครอบคลุมในทุกประเด็น ตั้งแต่เรื่องทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชน นโยบายรัฐที่ส่งผลใดๆ ต่อชุมชน ประเด็นเด็กและสตรี การศึกษาและภูมิปัญญา สาธารณสุข เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ประเด็น

เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและการจัดการกับคน เรื่องชาติพันธุ์ และประเด็นโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพื่อสื่อสารให้สาธารณะวงกว้างได้เข้าใจจากมุมมองแบบคนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังเป็นเป็นการส่งเสียงไปถึงรัฐที่มักมีนโยบายสาธารณะมาจากการกำหนดของคนกลุ่มเล็กๆ กลุ่มเดียว ทำให้ไม่สอดคล้องกับคนซึ่งมีหลากหลายกลุ่มในสังคมที่ได้รับฟังเสียงที่หลากหลายและปรับเปลี่ยนนโยบายสาธารณะให้มาจากทุกส่วนในสังคมมากขึ้น

3. การเปรียบเทียบกระบวนการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมกับการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลักจากเนื้อหาข่าวในช่วงเวลา มกราคม 2546 - มิถุนายน 2546 เป็นการสรุปข้อมูลและการวิเคราะห์ที่น่าเสนอ ก่อนจะนำไปอภิปรายผลในส่วนถัดไป ข้อสรุปมีดังนี้

กระบวนการบรรณาธิกรณ์ข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมีความไม่ซับซ้อนเมื่อเทียบกับสมาชิก เนื่องจากเป็นสำนักข่าวขนาดเล็ก บรรณาธิกรณ์มีอำนาจเต็มในการสั่งการ การกำหนดทิศทางข่าวและคัดเลือกประเด็นในการเสนอข่าว มีนโยบายองค์กรที่เน้นการเสนอข่าวภาคประชาชน ข่าวระดับรากหญ้าที่มีผลกระทบต่อชุมชน ชาวบ้านในทุกเรื่อง เน้นการเสนอแหล่งข่าวที่เป็นคนเล็กคนน้อยได้พูด รวมถึงการเน้นการเสนอความสำเร็จของชุมชนหรือข่าวดี เนื้อหาข่าวที่ปรากฏในช่วงเวลา มกราคม 2546 - มิถุนายน 2546 จำนวน 211 ข่าว มีประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชนกับประชาชนมากที่สุด คือ 43 ข่าว ขณะที่เรื่องนโยบายรัฐและเรื่องสิ่งแวดล้อมมีจำนวนรองลงมาคือ 41 และ 40 ข่าว ตามลำดับ

รูปแบบการเสนอข่าวที่ปรากฏ การพาดหัวข่าวมักจะเป็นไปรษยข่าวขนาดยาวที่ให้ข้อมูลเหตุการณ์ขึ้นเกือบทั้งหมด เนื้อหาสาระเป็นการบรรยายภาพรวมของเหตุการณ์ก่อน แล้วจึงเสนอความคิดเห็นที่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน หรือชาวบ้านที่เกี่ยวข้อง ซึ่งค่อนข้างมีการโจมตีฝ่ายตรงข้ามรุนแรง แต่มิได้เสนอเสียงจากฝ่ายตรงข้ามมากนัก มุมมองข่าวที่ปรากฏต่อฝ่ายต่างๆ มีลักษณะชมเชย เห็นด้วยกับฝ่ายประชาชนในความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้น ขณะที่ฝ่ายตรงข้ามที่เป็นรัฐหรือเอกชน มักจะถูกตำหนิว่า ไม่เข้าใจวิถีชีวิต วิธีการผลิตของชาวบ้านและมักใช้อำนาจ ไม่ฟังเสียงจากประชาชน รวมถึงจะเข้ามาหาประโยชน์กับชุมชน ชาวบ้าน

ขณะที่สมาชิกที่เป็นสื่อกระแสหลัก กระบวนการบรรณาธิกรณ์ข่าวมีความซับซ้อนกว่าสำนักข่าวประชาธรรม เนื่องจากเป็นองค์กรธุรกิจสื่อขนาดใหญ่ มีบุคลากรมาก การบรรณาธิกรณ์ข่าวมาจากคณะกองบรรณาธิกรณ์ซึ่งประกอบด้วยบรรณาธิกรณ์และหัวหน้าข่าวในระดับต่างๆ อาศัยการถกเถียงหารือ เพื่อกำหนดทิศทางข่าวและคัดเลือกข่าวในวันนั้นๆ มีนโยบายการทำข่าวที่เน้นข่าวจากส่วนกลาง หรือนโยบายและปัญหาในระดับประเทศ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจำนวน 54 ข่าว แบ่งเป็นกรอบกรุงเทพฯ 7 ข่าว และกรอบต่างจังหวัด 37 ข่าว นับว่านำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาใช้มากที่สุด เมื่อเทียบกับสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เนื่องจากมีความสนใจข่าวสารภาคประชาชน โดยมีการเปิดพื้นที่หน้าประชาสังคม สำหรับเสนอข่าวประเภทนี้โดยเฉพาะ ประเด็นข่าวที่ได้รับการพิจารณาสูงค่อนข้างมากคือเรื่องสิ่งแวดล้อมทรัพยากร และความขัดแย้งระหว่างรัฐ เอกชน กับชาวบ้าน มีรูปแบบการเสนอข่าวข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมปรากฏในลักษณะการรีไรท์พาดหัวข่าวให้สั้นกระชับ มีสีสันมากกว่าด้านเนื้อหาสาระค่อนข้างจะยกมาลงทั้งหมด โดยมีการรีไรท์ไม่ให้มีการโจมตีฝ่ายใดมากนัก มีการสรุปแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลซ้ำกัน เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่หนังสือพิมพ์

มุมมองข่าวที่ปรากฏมีลักษณะไม่แน่นอนคือบางครั้งมีมุมมองต่อประชาชนและฝ่ายรัฐเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชา
 ธรรม ขณะที่บางครั้งไม่ได้ชมเชยหรือโจมตีฝ่ายใดเป็นพิเศษ

หนังสือพิมพ์มติชนคัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจำนวน 5 ข่าว แบ่งเป็นกรอบกรุงเทพฯ 4 ข่าว
 และกรอบต่างจังหวัด 1 ข่าว โดยมีได้เห็นการนำเสนอในประเด็นใดเป็นพิเศษ แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการ
 ตัดสินใจในระดับส่วนกลาง หัวหน้าข่าวผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม ใช้ข่าวของสำนักข่าว
 ประชาธรรมในลักษณะเป็นเบาะแสเพื่อทราบความเคลื่อนไหวภาคประชาชน รูปแบบการเสนอข่าวที่ปรากฏใน
 ลักษณะพาดหัวข่าวให้มีลีลาสั้นมากกว่าด้านเนื้อหาสาระจะให้การสรุปเนื้อหาสำคัญมานำเสนอ มีการตัดแหล่งข่าวที่ให้
 ข้อมูลซ้ำซ้อนกันเนื่องจากเหตุผลด้านพื้นที่ที่จำกัดจากปริมาณข่าวส่วนกลางที่ค่อนข้างมากและมีการทำข่าวเพิ่มเติม

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการคัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจำนวน 5 ข่าว โดยนำข่าวมาใช้โดยตรงน้อย
 มาก อาศัยการใช้เป็นเบาะแส สรุปประเด็นสำคัญและให้นักข่าวภูมิภาคของตน ซึ่งมีความชำนาญระดับพื้นที่ ที่ม
 ความชำนาญมากกว่าสำนักข่าวประชาธรรมทำข่าวโดยตรงเพิ่มเติม รูปแบบการเสนอข่าวมีการรีไรท์พาดหัวข่าวให้
 มีลีลาสั้นมากขึ้น แต่ภายในเนื้อหาจะใช้ภาษาทางการมากกว่าและลดระดับความรุนแรงในการโจมตีฝ่ายตรงข้าม

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์คัดเลือกข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรมจำนวน 7 ข่าว เห็นการนำข่าวในระดับ
 พื้นที่มาเสนอ มีลักษณะการนำข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมาลงทั้งหมด และการนำข่าวของสำนักข่าวประชา
 ธรรมเป็นเบาะแสแล้วให้นักข่าวของตนติดตามข่าวเพิ่มเติม รูปแบบข่าวที่ปรากฏมีการพาดหัวข่าว ไม่มีลีลาสั้นมากนัก
 สำนักข่าวประชาธรรมมีการพาดหัวข่าวที่เข้มข้นกว่า ด้านเนื้อหา มีการรีไรท์ โดยตัดส่วนที่มีการโจมตีฝ่ายตรงข้าม
 มากเกินไป มุมมองข่าวที่ปรากฏโดยทั่วไปมีลักษณะเช่นเดียวกับสำนักข่าวประชาธรรม แต่ถ้าเป็นเรื่องที่มีความ
 ชัดแย้งจะไม่ปรากฏมุมมองการชมเชยหรือการโจมตีฝ่ายใดเป็นพิเศษ เป็นการเล่าถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น
 ต่อกรณีปัญหาเท่านั้น

อภิปรายผล

ในสังคมประชาธิปไตย สื่อมวลชนต้องมีบทบาทเป็นตัวกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ
 และต้องช่วยสะท้อนความคิดเห็นสาธารณะสู่ผู้บริหารประเทศ ในการนี้คนทุกกลุ่มต้องมีสิทธิ์ในการใช้สื่ออย่างเท่า
 เทียมกัน และสื่อมวลชนต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นอิสระจากการครอบงำของกลุ่มต่างๆ

อย่างไรก็ตามสภาพความเป็นจริงพื้นที่สื่อมักถูกผูกขาดขาดในการเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นจากกลุ่มผู้
 มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ คนที่ขาดการเข้าถึงพื้นที่สื่อ จึงรวมตัวกันผลิตสื่อภายในกลุ่มเพื่อเผยแพร่
 แนวความคิดและเพื่อนำเสนอความคิดเห็นของตนสู่สาธารณะในลักษณะที่เรียกว่า เป็นสื่อทางเลือก

พัฒนาการของสื่อทางเลือกในประเทศไทยหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบ
 ประชาธิปไตยมีความเคลื่อนไหวผ่านหลายลักษณะตั้งแต่ รูปแบบการนำเสนอเป็นการนำเสนอเนื้อหาเชิงทฤษฎีด้าน
 การเมือง การวิพากษ์ระบบการเมืองการปกครอง เรื่องสั้นเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมในสังคมหรือวรรณกรรมเพื่อ
 ชีวิต บทความวิชาการ รวมแล้วมีลักษณะเป็นการขายความคิด โดยกลุ่มปัญญาชนมาจนถึงปัจจุบัน มีการจัดตั้ง
 องค์กรสื่อเพื่อเสนอข่าวสารที่เป็นทางเลือกคือ สำนักข่าวประชาธรรม โดยเน้นให้ประชาชนมีโอกาสเป็นผู้พูดแสดง
 ความคิดเห็นโดยตรง

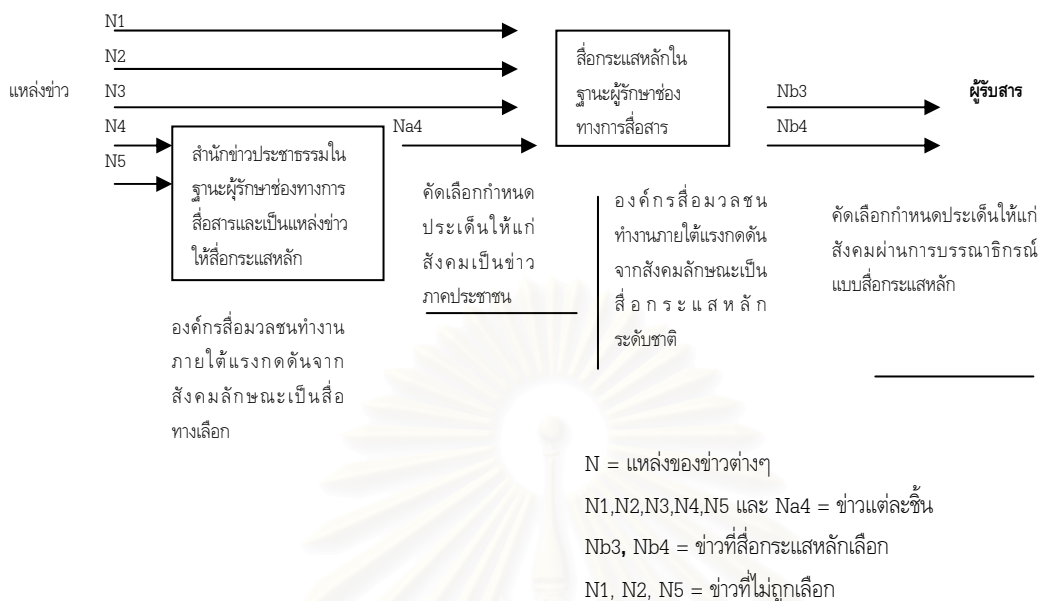
นอกจากเนื้อหาที่มีการเคลื่อนผ่านหลายลักษณะดังกล่าว การจัดรูปองค์กรสื่อทางเลือกมีการปรับเปลี่ยนเช่นกัน คือ ในอดีตจากการที่มีการรวมศูนย์ของเครือข่ายปัญญาชน มีการรวมหุ้นระหว่างคณะผู้จัดทำหรือมีผู้ลงทุนรายใหญ่ ปัจจุบันสำนักข่าวประชาธรรมใช้การกระจายการมีส่วนร่วมจากประชาชนกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามาถือหุ้นเป็นเจ้าของร่วมกัน อย่างไรก็ตาม จุดร่วมของอดีตและปัจจุบันที่ยังคงอยู่คือ ใช้ความสัมพันธ์ลักษณะ *เครือข่าย* ในการดำเนินงาน

ความจำเป็นที่มีการจัดตั้งสำนักข่าวเสนอข่าวสารทางเลือกเช่นสำนักข่าวประชาธรรมเกิดจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไม่มีสิทธิ์จะเป็นข่าว แม้เรื่องนั้นจะมีความสำคัญมากเพียงใด สื่อกระแสหลักก็ไม่พิจารณาเสนอ เนื่องจากมองว่า ไม่มีคุณค่าของข่าว ขณะที่กลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ มักจะถูกนิยามว่า สามารถเป็นข่าวไปได้ ส่งผลให้นโยบายสาธารณะในการพัฒนาประเทศจึงมาจากคนกลุ่มเดียว ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนส่วนใหญ่ในประเทศ สำนักข่าวประชาธรรมก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับสื่อกระแสหลักให้ประชาชนได้ปรากฏเป็นข่าว เพื่อที่จะทำให้สาธารณะเข้าใจสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม สำนักข่าวประชาธรรมแม้จะนิยามตนเองว่าเป็นสำนักข่าวมืออาชีพ มีหน้าที่รวบรวมข่าวและส่งข่าว(ขายข่าว) ให้แก่สมาชิกหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องให้ได้รับการรายงานข่าวปรากฏแก่สาธารณะ แต่การทำงาน ณ ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินงานได้ดังเช่นสำนักข่าวอาชีพแห่งอื่น แต่เนื่องจากอยู่ในระยะแรกของการทำงานและมีขนาดขององค์กรเล็กมาก อาจเรียกได้ว่าเป็นสำนักข่าวประเภทใหม่ที่เรียกว่า *สำนักข่าวทางเลือก* เนื่องจากมีความแตกต่างด้านการบริหารจัดการและการผลิตข่าวกับสำนักข่าวที่ Boyd Barrett(1980) ได้จัดแบ่งไว้ 4 ประเภทในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านเงินลงทุน จำนวนผู้ปฏิบัติงาน และการให้นิยามคุณค่าข่าว ทำให้สื่อกระแสหลักนำข่าวไปใช้ไม่มากนัก ประเด็นดังกล่าวพิจารณาโดยสำนักข่าวประชาธรรม เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร(gate keeper) ในลำดับแรก ก่อนส่งข่าวไปยังสมาชิกที่เป็นสื่อ ในที่นี้คือ หนังสือพิมพ์(เป็นแหล่งข่าวให้หนังสือพิมพ์) หนังสือพิมพ์ก็จะเป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสารอีกชั้นหนึ่งก่อนจะรายงานไปยังสาธารณะ ซึ่งการรักษาช่องทางการสื่อสารนี้ หนังสือพิมพ์ก็จะเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารว่า มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีข้อเท็จจริง ครบถ้วนเพียงใด มีประโยชน์ต่อผู้อ่านมากน้อยเพียงใด แล้วจึงนำเสนอต่อผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อความน่าเชื่อถือและเหตุผลทางการดำเนินธุรกิจให้หนังสือพิมพ์ดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งหากพิจารณาตามแบบจำลองผู้รักษาช่องทางการสื่อสารของ White (1950) จะเห็นภาพดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 8.1 แผนภาพแสดงตำแหน่งขององค์กรระหว่างสำนักข่าวประชาธรรมกับสื่อกระแสหลัก

ที่มา : ปรับปรุงเพิ่มเติมจากแบบจำลองผู้รักษาช่องทางการสื่อสารของ White (1950) โดยผู้เขียน

แม้ว่าสำนักข่าวประชาธรรมจะมีจุดเด่นที่การเจาะข่าวเชิงลึก เข้าถึงประชาชนโดยตรง แต่การที่สำนักข่าวประชาธรรมเลือกกลยุทธ์การเกาะเกี่ยวสื่อกระแสหลักในที่นี้คือ หนังสือพิมพ์เพื่อการเข้าถึงมวลชนได้มากกว่า ก็ประสบปัญหาที่สำคัญคือ การที่หนังสือพิมพ์เป็นผู้รักษาช่องทางการสื่อสารเช่นนี้จึงมีการคัดเลือกข่าวสารจากสำนักข่าวประชาธรรมว่า ข่าวใดควรนำเสนอหรือไม่นำเสนอ ข่าวใดควรติดตามทำข่าวเพิ่มเติม ข่าวใดควรถูกลดทอนให้เหมาะสมตามวิธีการให้คุณค่าข่าวของตัวผู้รักษาช่องทางการสื่อสาร โดยปัจจัยในการคัดเลือกข่าวแบ่งได้เป็นปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ตามแนวคิดเรื่ององค์กรสื่อมวลชนภายใต้แรงกดดันจากสังคม ของ McQuail (1994) ดังนี้

ตารางที่ 8.1 ตารางแสดงความแตกต่างในการทำงานขององค์กรสื่อภายใต้แรงกดดันจากสังคม

	ปัจจัยในการคัดเลือกตามแนวคิดองค์กรภายใต้แรงกดดันจากสังคม	สำนักข่าวประชาธรรม	สมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ
ปัจจัยภายใน	การจัดการ การบริหาร การจัดการองค์กร การบริหารรายได้ บุคลากร	เป็นสำนักข่าวประเภททางเลือก,วางตำแหน่งเป็นองค์กรธุรกิจแต่ไม่มุ่งเน้นหากำไรสูงสุด นำกำไรมาพัฒนาองค์กร,มีประชาชนร่วมถือหุ้น ร่วมกับองค์กรประชาชนอื่นๆ,รายได้จากการขายข่าวให้สมาชิก,บุคลากรทำข่าว ทั้งนักข่าวประจำ นักข่าวอิสระ นักข่าวที่เป็นประชาชน เชื้อมโยงเป็นเครือข่ายภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักกิจกรรม นักวิชาการมีประสบการณ์ทำข่าวไม่มากนัก	เป็นสื่อกระแสหลักระดับชาติ วางตำแหน่งเป็นองค์กรธุรกิจและสถาบัน บริการสาธารณะแม้ด้านหนึ่งจะเป็นบริการสาธารณะแต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าต้องมุ่งหากำไรเพื่อความเติบโตในอุตสาหกรรมสื่อ มีผู้ถือหุ้นเป็นนายทุน,รายได้จากการขายโฆษณาและขายหนังสือพิมพ์,บุคลากรทำข่าว เป็นนักข่าวประจำและนักข่าวอิสระที่เป็นมืออาชีพมีประสบการณ์ยาวนาน

ปัจจัยภายนอก	สังกมการเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจ ได้แก่ คู่แข่ง เจ้าของทุน ผู้โฆษณา ผู้รับสาร	ทำงานด้วยการมีจุดมุ่งหมายเป็นสื่อมืออาชีพ ได้รับการตรวจสอบจากสังคม แต่มิได้เป็น ผู้รับผิดชอบทางกฎหมายโดยตรง มิได้ การเมืองกีดกันการทำงาน,ยังไม่มีคู่แข่งใน ลักษณะเดียวกันเกิดขึ้น,เจ้าของทุนและผู้ให้ เงินทุนสนับสนุนเป็นประชาชนและองค์กร ประชาชนสนับสนุนไม่มีการล่งล้าหน้าที่การ ปฏิบัติงานข่าว,เป็นตัวเชื่อมภาคประชาชนกับสื่อ กระแสหลักมุ่งให้สาธารณะได้รับรู้เรื่องราวระดับ รากหญ้า	ทำงานด้วยการมีจุดมุ่งหมายเป็นสื่อ มืออาชีพได้รับการตรวจสอบจาก สังคม เป็นผู้รับผิดชอบทางกฎหมาย หากเสนอข่าวกระทบบุคคลที่สาม ลักษณะเป็นเท็จหรือหมิ่นประมาท มี การเมืองกีดกันการทำงานบ้าง ใน ฐานะเป็นเจ้าของทุน หรือผู้ให้เงิน สนับสนุน,ต้องแข่งขันกับสื่อที่เป็น หนังสือพิมพ์และสื่อประเภทอื่นอย่าง สูง จึงต้องเสนอข่าวให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้รับสารหรือข่าวที่ ขายได้
--------------	---	---	---

หากพิจารณาจะเห็นว่าปัจจัยด้านความแตกต่างในการทำงานขององค์กรสื่อภายใต้แรงกดดันจากสังคม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ การจัดการการบริหาร การจัดการองค์กร การบริหารรายได้และบุคลากร ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สังคม การเมือง กฎหมาย เศรษฐกิจตั้งแต่คู่แข่ง เจ้าของทุน ผู้โฆษณา และ ผู้รับสาร ทำให้สำนักข่าวประชาธรรมและสื่อกระแสหลักมีรูปแบบเฉพาะในการนำเสนอของตนและข่าวสารที่คัดเลือกไว้ก็จะบรรณาธิการให้เหมาะสมกับแนวนโยบายของตน ซึ่งเมื่อดูที่ ตารางที่ 8.1 จะพบว่ามี ความแตกต่างกันในทุกเรื่องเป็นอย่างมาก สำหรับในที่นี้สื่อกระแสหลักเป็นผู้รักษาช่องทางสื่อสารในชั้นสุดท้ายและเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารให้แก่สังคม ข่าวสารของสำนักข่าวประชาธรรมตามสถิติที่ปรากฏคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดคัดเลือกมาเสนอ 54 ข่าว หนังสือพิมพ์มติชนคัดเลือกมาเสนอ 5 ข่าว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการคัดเลือกมาเสนอ 5 ข่าว และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์คัดเลือกมาเสนอ 7 ข่าว จากจำนวนทั้งหมด 211 ข่าวในรอบครึ่งปีแรกของปี 2546 คิดเป็น 33 % ถือว่ามีการเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักได้น้อยมาก และไม่เป็นวาระข่าวสารที่สำคัญต่อสังคม ยกเว้นการเข้าถึงหนังสือพิมพ์ข่าวสดจะประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ โครงสร้างของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับที่แตกต่างกัน ทำให้มีวิธีการคัดเลือกข่าวคนละแบบกล่าวคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดจะคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมประเด็นสิ่งแวดล้อมและความขัดแย้งระหว่างรัฐ ราชการ เอกชนกับประชาชนเป็นจำนวนมาก ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนจะคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในเรื่องที่มีการตัดสินใจเชิงนโยบายจากส่วนกลาง ขณะที่ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการจะคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมในส่วนที่เป็นข่าวพื้นที่เพื่อให้นักข่าวของคนที่ชำนาญกว่าใช้เป็นเบาะแสเจาะข่าวต่อ ส่วนหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์จะคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมประเภทข่าวในพื้นที่เช่นกัน แต่ที่คัดเลือกเพราะบุคลากรของตนไม่สามารถเข้าถึงเหตุการณ์ได้ดีกว่านักข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ในเรื่องข่าวที่ปรากฏสู่สาธารณะตรงกับความคาดหวังและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าวหรือไม่ ต้องพิจารณาที่มุมมองข่าวที่ปรากฏ โดยมีเบื้องหลังจากหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพในเรื่องคุณค่าของข่าว กระบวนการทำงานในห้องข่าว ภูมิหลังของนักวิชาชีพ รวมทั้งบรรทัดฐานขององค์กร ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และการมองโลกของนักสื่อสารมวลชน

ตารางที่ 8.2 ตารางแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และการมองโลกของนักสื่อสารมวลชน

หลักเกณฑ์ทางวิชาชีพ	สำนักข่าวประชาธรรม	สื่อกระแสหลัก
คุณค่าของข่าว	สนใจความมีศักยภาพของชุมชน,สนใจเรื่องราวของคนเล็กคนน้อยในสังคมที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงสื่อ แต่มีนัยยะต่อสังคม	สนใจเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ซึ่งมักจะเป็นเรื่องราวภาครัฐและเอกชน
กระบวนการทำงานในห้องข่าว	บรรณาธิการมีอำนาจตัดสินใจสูง	เป็นการต่อรองกัน ในคณะกองบรรณาธิการ
ภูมิหลังของนักวิชาชีพ	ทำงานกับชาวบ้านชุมชนมาโดยตลอด	ทำงานในสื่อกระแสหลักมาโดยตลอด
บรรทัดฐานองค์กร	เน้นการเสนอด้วยความเป็นธรรม	เน้นความเป็นกลางและความสมดุล ไม่โจมตีฝ่ายใด

การรับรู้และการมองโลกที่ต่างกันของนักสื่อสารมวลชน สังกัดสื่อทางเลือกและสังกัดสื่อกระแสหลักทำให้มุมมองข่าวที่ปรากฏมีความแตกต่างกัน โดยสำนักข่าวประชาธรรมมีมุมมองที่สนับสนุนชมเชยภาคประชาชน เป็นภาพตัวแทนของชาวบ้าน เสนอความสำเร็จและศักยภาพชุมชนและมักจะโจมตีฝ่ายรัฐ ราชการ เอกชน ขณะที่บรรดาสื่อกระแสหลักไม่ปรากฏมุมมองดังกล่าว เนื่องจากมีการบรรณาธิการให้เป็นไปตามบรรทัดฐานองค์กร เน้นความเป็นกลาง ไม่โจมตีฝ่ายใด ลักษณะดังกล่าวไม่ตรงกับความคิดหวังและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าว ยกเว้นหนังสือพิมพ์ข่าวสดที่มีแนวทางนโยบายสนับสนุนภาคประชาชน มีหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพในเรื่องข่าวภาคประชาชน ที่ค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันกับสำนักข่าวประชาธรรม ข่าวที่ปรากฏจะมีมุมมองส่วนมากที่สนับสนุนเห็นด้วยกับภาคประชาชน แต่ไม่มีการโจมตีฝ่ายรัฐ ราชการ เอกชน เหมือนสำนักข่าวประชาธรรม

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องการที่สื่อกระแสหลักนำเสนอเนื้อหาแบบเป็นกลาง ไม่โจมตีฝ่ายรัฐหรือเอกชนมากนัก สะท้อนให้เห็นว่าสื่อมวลชน เป็นตัวแทนของชนชั้นนายทุน ซึ่งนายทุนก็มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอำนาจรัฐและต่างฝ่ายต่างเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำงานภายใต้ระบบเศรษฐกิจการเมืองทุนนิยมที่ผูกขาดโดยคนกลุ่มน้อย สื่อมวลชนมีการทำงานตามกลไกตลาดที่จะต้องเสนอในสิ่งที่คนส่วนใหญ่นิยมชมชอบ(มองผู้อ่านว่าเป็นผู้บริโภค) จึงจะสามารถขายพื้นที่โฆษณาซึ่งเป็นรายได้หลักของหนังสือพิมพ์ ในจุดนี้ทำให้อำนาจของนายทุนและกลุ่มการเมืองเข้ามามีบทบาทกำหนดเนื้อหาต่างๆในหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก โดยกดดันให้หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาที่ไม่โจมตีฝ่ายตนมากนัก เพื่อที่จะรักษาอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจของกลุ่มตนไว้ได้ นอกจากนี้โลกทัศน์แบบทุนนิยมได้แผ่ขยายเข้าสู่ชนชั้นกลาง เป็นผลทำให้ผู้มีโอกาสที่จะศึกษาในระดับสูงเหล่านี้ เมื่อสำเร็จการศึกษาก็เข้าสู่ระบบทุนนิยมแบบยินยอมพร้อมใจ บุคคลากรในทุกอาชีพรวมถึงสื่อมวลชนได้รับการปลูกฝังดังกล่าวผ่านกลไกทางสังคมของนายทุนและรัฐอย่างแยบยล

ในขณะเดียวกัน กลุ่มสื่อทางเลือกที่เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่ (New Social Movement) ต่างก็รวมกลุ่มของประชาชนในฐานะผู้กระทำทางการเมือง เป็นพลเมือง(citizens) ผู้มีเป้าหมายในการสร้างบรรยากาศและเงื่อนไขแบบประชาธิปไตย เพื่อสร้างประชาสังคม (Civil Society) ที่เข้มแข็ง มีการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านรัฐและระบบราชการ พร้อมกับแสดงออกในด้านที่เชื่อมั่นศักยภาพของประชาชน และมีจุดมุ่งหมายที่จะเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้ประชาชนธรรมดาสามัญมากขึ้น การเสนอข่าวของสำนักข่าวประชา

ธรรมมีอุดมการณ์ดังกล่าวสนับสนุนการทำงาน ทำให้เนื้อหาข่าวที่ปรากฏมีลักษณะชูประเด็นศักยภาพความสำเร็จของประชาชน และโจมตีฝ่ายรัฐ ราชการหรือเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้ตนได้มีส่วนร่วมกำหนดชะตาชีวิตหรือนโยบายสาธารณะ ที่ในอดีตมาจากผู้มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจกลุ่มเล็กๆเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งพยายามจะรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของตนเองไว้ การปะทะกันระหว่างกลุ่มสื่อทางเลือกและสื่อกระแสหลักจึงเป็นความพยายามช่วงชิงพื้นที่สาธารณะเพื่อให้อุดมการณ์ของตนปรากฏขึ้นและสืบเนื่องต่อไปได้นั่นเอง

และในปัจจุบันนี้ การที่สื่อกระแสหลักมีการแข่งขันกันในการนำเสนอข่าวสารต่างๆ สูงมาก ข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการทำงานขององค์กรสื่อสารมวลชน ก็จะไม่ถูกคัดเลือก หรือคัดเลือกแล้วนำเสนอในแบบองค์กรของตน ยุทธศาสตร์ของสำนักข่าวประชาธรรมที่ต้องการจะเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลัก เพื่อให้ข่าวสารภาคประชาชนถูกเผยแพร่ในสาธารณะวงกว้างนั้น นอกจะปรับตัวให้การเสนอข่าวอย่างรอบด้านจากทุกฝ่ายแล้ว กิจกรรมการทำงานเผยแพร่ความคิดกับสื่อกระแสหลัก มีความสำคัญมากเพราะจะทำให้ฝ่ายสื่อกระแสหลักเข้าใจและปรับตัวเข้าหาการเสนอข่าวภาคประชาชน ผลการวิจัยชี้ชัดเจนนว่า การเข้าถึงสื่อสารมวลชนกระแสหลักของสำนักข่าวประชาธรรม ยังไม่สามารถเข้าถึงได้มากนักและข่าวที่เข้าถึงสื่อมวลชนกระแสหลักไม่ตรงกับ ความคาดหวังและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรสำนักข่าว เนื่องจากไม่ปรากฏจุดเน้นเรื่องศักยภาพความสำเร็จของภาคประชาชนในการจัดการกับปัญหาหรือดำเนินกิจกรรมใดๆ ยกเว้นหนังสือพิมพ์ข่าวสด ที่จัดว่าเป็นการรุกคืบของข่าวภาคประชาชน มีการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรมมากกว่าหนังสือพิมพ์แห่งอื่น เพราะมีการเปิดพื้นที่หน้าประชาสังคมโดยตรง และมีจุดเน้นเรื่องภาคประชาชนเช่นเดียวกับความคาดหวังและวัตถุประสงค์ของการเสนอข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสารว่า มีความเข้าใจต่อข่าวภาคประชาชนอย่างไร รวมถึงทิศทางการต้องการของผู้รับสารในการรับข่าวสารจากสื่อกระแสหลักว่า เป็นสิ่งที่ผู้รับสารต้องการจริงๆ หรือเป็นการคาดเดาและยึดยึดข่าวที่ตนทำให้แก่ผู้รับสาร

2. ศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ของสื่อทางเลือกแบบเจาะลึก

3. ศึกษากระบวนการผลิต การบริหารองค์กร เงินทุนและการเผยแพร่ของสื่อทางเลือกแต่ละกลุ่มในแต่ละยุคสมัย จะทำให้เข้าถึงกลยุทธ์การดำรงอยู่และสืบต่อของกลุ่มทางเลือก เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนพัฒนาการผลิตสื่อขนาดเล็ก ที่มีความหลากหลายทางความคิดต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยาณี ธรรมปรีชาไว. บรรณธิการข่าวภูมิภาค หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ. สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2546.

กาญจนา แก้วเทพ. **การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์, 2542.

กาญจนา แก้วเทพ. **การสื่อสารกับพื้นที่สาธารณะ : ทักษะของHabermas**. ใน **มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่**, หน้า 155-225. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์, 2543.

กิติมา สุรสนธิ. **ความรู้ทางการสื่อสาร**. เอกสารประกอบวิชาการสื่อสารมวลชนเบื้องต้น(วส.200) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ข่าวสด 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2546.

ขุนทอง รอดเสรีวานิชย์. บรรณธิการเซกชั่นข่าวธุรกิจทั่วไป หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ. สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2546.

ชัชวาลย์ ทองดีเลิศ. กรรมการบริหารสำนักข่าวประชาธรรม. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2545.

ชัยพฤกษ์ฉบับนักศึกษาประชาชนรายปักษ์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 15 - 35 (2512).

ชัยวัฒน์ สุวิชัย. **สื่อทางเลือกบัจจยที่ขาดไม่ได้ในการทำการเมืองใหม่ภาคประชาชน**. **วารสารการเมืองใหม่** ฉบับที่ 3 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2544) : 46 - 47.

ชัยสิริ สมุทวนิช. **วรรณกรรมการเมืองไทย 14 ตุลา 16 - 6 ตุลา 19 รากเหง้า การก่อเกิด การเติบโตและพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สายธาร, 2544.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. **14 ตุลา : บันทึกประวัติศาสตร์.** ใน ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ (บรรณาธิการ), **จาก 14 ถึง 6 ตุลา**, หน้า 179-203. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2541.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. **ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่/ขบวนการเคลื่อนไหวประชาสังคมในต่างประเทศ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิภาษา, 2540.

ฐากร บุญปาน. บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์ข่าวสด. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2546.

ดรุณี หิรัญรักษ์. **การสื่อสารมวลชนโลก.** กรุงเทพมหานคร : เอเชีย แปซิฟิก มัลติมีเดีย, 2542.

ดรุณี หิรัญรักษ์. **เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ชนิตา แสนคำ. **ดุลพินิจในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวารสารสนเทศ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ชเนศ อภรณ์สุวรรณ. **จากคัมภีร์ถึงภัยขาว.** ใน **วรรณกรรมในชีวิต : ชีวิตในวรรณกรรม**, หน้า 29 - 43. กรุงเทพมหานคร : มิ่งมิตร, 2539.

ธรรมนูญบริษัทสำนักข่าวประชาธรรม, 2544. (อัดสำเนา)

ชัชชัย สันคติประภา. **เสรีภาพกับบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย : ศึกษาตั้งแต่การปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

นันทา เบญจาศิลารักษ์. บรรณาธิการข่าวสำนักข่าวประชาธรรม. สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน, 5 ธันวาคม 2545.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. **ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีสำนักข่าวภาคประชาชน.** เชียงใหม่ : สำนักข่าวประชาธรรม, 2544.

นิธิ เอียวศรีวงศ์ . **ประธานกรรมการบริษัทสำนักข่าวประชาธรรม.** สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2545.

นิธิ เอียวศรีวงศ์ . **สำนักข่าวเพื่อคนจน : ยุทธศาสตร์เชิงรุกของภาคประชาชน**. เชียงใหม่ : สำนักข่าวประชาธรรม.
(ม.ป.ป.)

นิธิ เอียวศรีวงศ์ . **สื่อมวลชนกับการเมืองภาคประชาชน**. ใน **ข่าวที่ไม่เป็นข่าว**, หน้า 162 - 185. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เดือนตุลา, (ม.ป.ป.)

นิธิ เอียวศรีวงศ์. **เหยี่ยวข่าวภาคประชาชน**. เชียงใหม่ : สำนักข่าวประชาธรรม, 2543.

บางกอกโพสต์ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2546.

ประชัน วัลลิโก. **หลักการเขียนข่าว**. พิมพ์ครั้งที่ 3. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).

ประหยัด จตุพรพิทักษ์กุล. **กรรมการบริหารสำนักข่าวประชาธรรม**. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2545.

ปารณีย์ จันทกุล. **การเสนอข่าวโลกตะวันตกและข่าวโลกตะวันออกของสำนักข่าวต่างประเทศ** วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ผู้จัดการ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2546.

พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม. **บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย(2475 - 2488)**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

พัสนัย นุตาลัย. **การสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นกลาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

พิศิษฐ์ ชาลาธวัช. **การรายงานข่าวชั้นสูง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2537.

พีระ จิระโสภณ. **หน่วยที่ 11 ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน**. ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์, หน้า 607 - 675. พิมพ์ครั้งที่ 9. สำนักพิมพ์สุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2535.

เพ็ญแข เอี่ยมนิรุตต์. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกชาวต่างประเทศเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย**
รายวัน 4 ฉบับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

มนทิตรา วิโรจน์อนันต์. **การนำเสนอข่าวด้านการพัฒนาในประเทศไทย ของสำนักข่าวข้ามชาติ** วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหา
 บัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

มาลี บุญศิริพันธ์. **หลักการทำหนังสือเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2534.

รวี โดมพระจันทร์. *บทกวีประชา.* **สังคมศาสตร์ปริทัศน์.** 10 (พฤศจิกายน 2515) : 10.

รัตนา ทิมเมือง. **บทบาทสื่อมวลชนในฐานะเวทีสาธารณะในการหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป 17 พ.ย. 2539.** วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ระวีวรรณ ประกอบผล. **นิตยสารไทย.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ระวีวรรณ ประกอบผล. **สื่อมวลชนกับวิกฤตทางการเมืองไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ลิขิต ธีรเวคิน. **วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

वलันต์ เตชะวงศ์ธรรม. **รองบรรณาธิการข่าวในประเทศและหัวหน้าข่าวสิ่งแวดล้อมและชุมชนเมือง** หนังสือพิมพ์
 บางกอกโพสต์. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2546.

วารสารชาวบ้าน ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 - 7 (2515).

วิภา อุตมฉันทน์. **ปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม หลักคิดและบทเรียนจากนานาประเทศ.** กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและ
 เอกสารทางวิชาการ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สฤณา ประยูรสุข. **หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจ** หนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2546.

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 - 4 (2509 - 2510).

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 - 6 (2514 - 2515).

สายทิพย์ สุคติพันธ์. **ปฏิบัติการสื่อสารมวลชนกับการสร้างความชอบธรรมแห่งรัฐ**. รัฐศาสตร์สาร. 14 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2531) : 98 - 130.

สำนักข่าวประชาธรรม. **ทำไมจึงต้องมีสำนักข่าวภาคประชาชน**. (ม.ป.ป.) (อัดสำเนา).

สำนักข่าวประชาธรรม. **สำนักข่าวประชาธรรม(Prachadharm News Net)**. (ม.ป.ป.) (อัดสำเนา).

สำนักข่าวประชาธรรม. **สื่อ ภาคประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน**. ข่าวสด. (25 มีนาคม 2544) : 5 - 6.

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. **การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายประกาย, 2539.

สุกัญญา ตีระวนิช. **หนังสือพิมพ์ไทยจากปฏิวัติ 2475 สู่ปฏิวัติ 2516**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

สุกัญญา สุตบรรทัด. **รายงานการวิจัยเรื่อง “พัฒนาการการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ และอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ไทย ภายใต้แรงกดดันของกลุ่มชนชั้นนำและกลุ่มผลประโยชน์”**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ทุนงบประมาณแผ่นดินปี 2544).

สุกัญญา สุตบรรทัด. **รายงานวิจัยเรื่อง “วิกฤติในวิวัฒนาการหนังสือพิมพ์ไทย”**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สุชาดา จักรพิสูทธิ์. **กรรมการผู้จัดการ สำนักข่าวประชาธรรม**. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2545 และ 4 มกราคม 2546.

สุชาดา จักรพิสูทธิ์. **สำนักข่าวประชาธรรม อีกเสียงหนึ่งของสื่อภาคประชาชน**. วารสารการเมืองใหม่. ฉบับที่ 3 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2544) : 2 - 7.

สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ. **การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ต่อต้านรัฐบาลสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2491 -**

2500) วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สุภิญญา กลางณรงค์. *มาตรา 40 กับการสร้างสรรค์สื่อทางเลือกภาคประชาชน. วารสารการเมืองใหม่*. ฉบับที่ 3 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2544) : 16 - 22.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. *บทนำ : อีสานในปัจจุบัน. สังคมศาสตร์ปริทัศน์*. 4,1 (มิถุนายน 2509) : 3.

สุวพงศ์ จันผิงเพชร. *บรรณธิการบริหาร หนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์*, 22 มีนาคม 2546.

สื่อคนจน ทางเลือกสู่การพัฒนาที่เป็นธรรมและยั่งยืน. เชียงใหม่ : สำนักข่าวประชาธรรม, 2543.

ศิริอร หริ่มปราณี. *การศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กับสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร (21 เม.ย. 2519 - 20 ต.ค. 2520)*
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อนุช อาภาภิรม. *การสื่อสาร ความพยายามแสวงหาสื่อเพื่อสาธารณะในยุคโลกไร้พรมแดน.* กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา, 2545.

อนุช อาภาภิรม. *บทบรรณาธิการ : หนุ่มสาวคือชีวิต. ชัยพฤกษ์ฉบับนักศึกษาประชาชนรายปักษ์*. 16, 15 (22 กรกฎาคม 2512)

อรนุช วานิชทวีวัฒน์. *กระบวนการตรวจสอบกันเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปี พ.ศ.2537 ถึง พ.ศ.2539.*
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อังคณา วิชาดากุล. *สำนักข่าวจีจีเพรส และบทบาทที่มีต่อชุมชนคนญี่ปุ่นในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. *พื้นที่สาธารณะใหม่ของประชาชน. ใน ข่าวที่ไม่เป็นข่าว*, หน้า 10 - 17. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2544.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, วิลาสินี พิพิธกุล และกิตติ กันภัย. *บทที่ 1 การสื่อสาร สื่อสารมวลชน และสื่อมวลชน*. ใน **การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน, วัฒนธรรมและสังคม**, หน้า 1 - 31. พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงใหม่. โครงการสื่อสันติภาพ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมเชิต, สุธี พลพงษ์ และไศลทิพย์ จารุภูมิ. **การวิจัยเรื่องการสื่อสารและสารสนเทศในสมัยรัชกาลที่ 9**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. (ทุนวิจัยกาญจนาภิเษก).

ภาษาอังกฤษ

Atton, Chris. **Alternative Media**. London : Sage, 2002.

Boyd - Barrett, O. **The International News Agencies**. Beverly Hills : Sage, 1980.

Censored 1998 : The News that Didn't Make the News The Year's Top 25 Censored Stories.

New York : Seven Stories Press, 1998.

Fedler, Fred. **Reporting For Prind Media**. 3rd ed. New York : Marcourt Brace Jovanovich Publishers, 1984.

Kasian Tejapira. **Commodifying Marxism : The Foundation of Modern Thai Radical Culture 1927 - 1958** . Doctoral. Dissertation, Cornell University , 1992.

Kessler, Lauren. **The Dissident Press : Alternative Journalism in American History**. Beverly Hills, California, Sage, 1984.

McCombs, M.E.& Shaw, D.L. (1972). The agenda setting functions of mass media. **Public Opinion Quarterly**, 36.

McQuail, Dennis. **Mass Communication Theory**. 3rd.ed. London : Sage Publication, 1994.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คนเลี้ยงช้างขอช้างคืน ชีพ.ร.บ. ช้างเหมาะกับอ.อ.ป. ไม่ใช่ช้างบ้าน

(สำเนาจาก: ประมวล ๒๙ ม.ค. ๕๖)

สุรินทร์/ขบวนช้างและคนเลี้ยงช้าง 100 กว่าเชือกเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ขอช้างคืนจากสถาบันคชบาลแห่งชาติ เรียกร้องยกเลิกร่าง พ.ร.บ. ช้างสัตว์ประจำชาติ ชีพ.ร.บ. ช้างฯ เหมาะกับอ.อ.ป. กรณีใช้ช้าง ลักลอบทำไม้ในเขตป่าสงวน ไม่ใช่ช้างบ้าน อัฒมุนิธิเพื่อนช้างไม่รู้จักอย่าพูด ใครหากินกับช้างกัน แน่ ? ย้ำวิถีชีวิตช้างกับคนเลี้ยงช้างอยู่คู่กันมานาน ปัญหาหน้าแล้งขาดแคลนอาหาร หวังคนทั้งช้างจำ เป็นต้องหากินในเมือง ไม่ได้ทรมานสัตว์ พอหน้าฝนจึงกลับบ้านทำนา

จากกรณีที่สถาบันคชบาลแห่งชาติจับกุมยึดช้างจากจ.สุรินทร์ และบุรีรัมย์ไปจากคนเลี้ยงช้าง โดย อ้างกระทำผิดตาม พ.ร.บ. จราจร นำไปไว้ที่ปางช้างจังหวัดลำปางจำนวน 5 ตัว และไปส่งช้างคืนเจ้าของ แม้จะจ่ายค่าปรับแล้วตามธรรมเนียมก็ตาม จนถึงวันนี้ (29 มค.) ขบวนช้างได้รวมตัวกันกว่า 100 ตัว เดิน ทางเข้าสู่ตัวเมืองสุรินทร์แล้ว พร้อมกับมีข้อเรียกร้องขอช้างคืนจากสถาบันคชบาลแห่งชาติ และให้ยกเลิก ร่าง พ.ร.บ. ช้างสัตว์ประจำชาติ อัฒมุนิธิเพื่อนช้างที่ไม่เข้าใจข้อเท็จจริง และยืนยันจะนำขบวนช้าง เข้ากรุงเทพฯ ประท้วงร้องเรียนต่อรัฐบาลจนถึงที่สุด

นายสุริยะ ร่วมพัฒนา จากสมัชชาชาวช้างกล่าวว่ากรณีที่ประชาชนผู้เลี้ยงช้างรวมกันก่อตั้งสมัชชาชาว ช้างแห่งประเทศไทยขึ้นมา เพื่อเป็นตัวแทนชาวช้างแสดงการคัดค้านการกระทำครั้งนี้ ทั้งนี้เพราะ สถาบันคชบาลเป็นการลิดรอนเสรีภาพของประชาชนชาวไทยและชาวช้าง และยังไม่เห็นด้วยกับราย ละเอียดในร่าง พ.ร.บ. ช้างสัตว์ประจำชาติที่สถาบันคชบาลแห่งชาติดำเนินการอีกด้วย เพราะเป็นการคิด เองทำเองโดยยึดกฎหมายขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เหตุผลความพยายามจะออก พ.ร.บ. ฉบับนี้เหมาะจะใช้กับช้างที่กระทำผิดลักลอบตัดไม้ในป่าสงวน ไม่เหมาะสมจะใช้กับช้างบ้านอีกประเภท ดั้งนั้น จึงต้องจัดขบวนทัพช้างกว่า 125 เชือก และคนเลี้ยงช้างอีกกว่า 500 คน ออกจากศูนย์ศึกษา หมู่บ้านช้างเพื่อเรียกร้องความชอบธรรม

นายสุริยะ กล่าวเรียกร้องด้วยว่าสถาบันคชบาลแห่งชาติจะต้องดำเนินการส่งมอบช้างที่ยึดไว้ที่ปางช้าง ลำปางคืนให้เจ้าของช้างโดยไม่มีเงื่อนไข และขอให้ยกเลิก ร่าง พ.ร.บ. ช้างสัตว์ประจำชาติ พร้อมทั้งขอ ให้รัฐบาลช่วยเหลือช้างอย่างเร่งด่วน เรื่องอาหารช้าง เรื่องอาชีพของผู้เลี้ยงช้างและครอบครัวให้ สามารถประกอบอาชีพและเลี้ยงช้างในถิ่นอาศัย และขอผ่อนปรนพื้นที่ให้ช้างเข้าไปหากินในกรุงเทพฯ และบริเวณปริมณฑลได้ด้วย

"ที่เป็นปัญหายืดเยื้อในการส่งช้างคืนเจ้าของ ส่วนหนึ่งเกิดจากทางด้านปางช้างลำปางขอหลักฐาน ตรวจสอบทางด้านรูปพรรณ สันฐานจากเจ้าของช้างก่อนนำไปตามที่เป็นช้างที่ยึดมาหรือไม่ ซึ่งทางเรา คิดว่าน่าจะเป็นการตั้งเกมสขของทางปางช้างลำปางมากกว่าจึงทำให้เกิดปัญหา เพราะทางเราก็มียลั กฐานพร้อมพิสูจน์เช่นกัน"

ตัวแทนสมัชชาช้างกล่าวต่อว่ากรณีที่คุณไชโรดา สุไลมาน จากมูลนิธิเพื่อนช้าง เคยกล่าวหาว่าพวกตน เองเป็นช้างเร่รอน เป็นช้างขอทาน และทำให้เกิดปัญหาเกิดขวางทางจราจร เป็นการทรมานช้าง ผมคิด ว่าทางมูลนิธิช้าง คงไม่ทราบข้อเท็จจริงของปัญหา รวมถึงความผูกพันระหว่างช้างกับคนเลี้ยงช้างเป็น ความผูกพันลึกซึ้ง พ่อแม่สอนให้เราเลี้ยงช้าง ลูกก็ต้องเลี้ยงช้าง "อยากถามกลับไ้ว่า ใครกันแน่ที่หา กินกับช้าง" ตัวแทนสมัชชาช้างกล่าว

นายสา ศาลางาม สมัชชาชาวช้างกล่าวถึงร่าง พ.ร.บ. ช้างว่านั่นคนเลี้ยงช้างจ.สุรินทร์ และบุรีรัมย์ไม่ต้อง การเพราะมีข้อบังคับยากจะปฏิบัติได้ ยกตัวอย่างสามกรณี คือ 1. ถ้ามีราชได้ต้องจัดเก็บ 2. การตัดงาช้าง ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่และถ้าฝ่าฝืนสถาบันคชบาลแห่งชาติ จะริบงาช้างเป็นของหลวง 3. ถ้า ช้างต้องแจ้งกับทางเจ้าหน้าที่และหากพิสูจน์ได้ว่าช้างตายผิดปรกติจะถูกปรับตัวละเป็นแสนบาท ขึ้นไป นี่เป็นเหตุผลการคัดค้านของคนเลี้ยงช้าง เพราะเท่ากับมาสกัดมรดกตกทอดการเลี้ยงช้าง วัฒนธรรมของคนเลี้ยงช้างชาวจังหวัดสุรินทร์ไป

นายสา กล่าวต่อว่าเหตุผลที่ช้างเร่รอนเข้าไปหากินในเมืองและทำให้เกิดปัญหาขึ้น เพราะว่าช้างไม่มี อาหารกินในพื้นที่อย่างเพียงพอ ดังนั้นในหน้าแล้งคนเลี้ยงช้างจึงจำเป็นต้องพาช้างเดินทางเข้าไปหากินใน เมืองเพื่อหารายได้เลี้ยงช้างและเลี้ยงตัวเองเช่น ขายอ้อย กล้วย เพื่อเลี้ยงช้างและจุนเจือครอบครัว พอ ถึงหน้าฝนช้างและคนก็กลับมาทำนาเหมือนเดิม

ด้านนายเกษมศักดิ์ แสนโกษณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ได้สั่งการให้หน่วยงานของจังหวัดเตรียม พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ขบวนทัพช้างของสมัชชาชาวช้าง ด้วยการนำน้ำดื่มมาให้กับช้างและ ขบวนผู้เลี้ยงช้าง และสั่งให้สาธารณสุข และสัตวแพทย์คอยตรวจดูแลสุขภาพของคนและช้าง พร้อม ทั้งสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอำนวยความสะดวกและความสงบเรียบร้อยด้วย

"สมัชชาชาวช้าง" ส่งตัวแทนยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันศุกร์ที่ 24 มกราคม และได้คำตอบรับว่าได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปแล้ว และยังได้ทำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ในรายละเอียดของข้อเรียกร้องของสมัชชาชาวช้างจังหวัดสุรินทร์เรียบร้อยแล้ว.

'ทักษิณ'อ้างสงสารข้างเรื้อน รับซื้อเลี้ยงเชือกละ 2 หมื่น

'ทักษิณ'ประกาศทุ่มเงินรับซื้อข้างตัวละ 2 หมื่นบาท ให้เหตุผล
ไม่ยากให้เรื้อนลำบาก ต้องดูแลอย่างดีให้สมกับเป็นสัตว์ที่มี
คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ กำนัน'สุรินทร์'ไม่เชื่อคนในจังหวัดรวม
ถึงบุรีรัมย์ยอมขาย ปางข้างทั่วประเทศยกพลสมทบมือบสมีชชาฯ
ปักหลักรอเคลียร์ปัญหา กับ ร.ม.ช.มท.-เนวิน **อ่านหน้า 5**

ต่อจากหน้า 1

ข้างเรื้อน

รัฐบาลประกาศรับซื้อข้าง เพื่อนำไปดูแลไม่ให้
ลำบาก ให้สมกับเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าเชิงประวัติด
ศาสตร์ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี
ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 มกราคม กรณีสมัชชา
ชาวข้างแห่งประเทศไทยที่ชุมนุมอยู่ที่ศูนย์ศึกษา
หมู่บ้านข้าง บ้านตากกลาง ต.กระโพ อ.ท่าวุ้ง จ.
สุรินทร์ จะเข้ามาชุมนุมในกรุงเทพมหานคร เพื่อ
เรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกร่าง พ.ร.บ.ข้างสัตว์สัญ
ลักษณ์ประจำชาติ ที่มีเนื้อหาหลักระบุ ข้างไม่ใช่
สัตว์พาหนะอีกต่อไปว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี ได้วางแผนไว้แล้วว่าจะรับซื้อข้างตัว
ละ 10,000-20,000 บาท ที่ผ่านมากระทรวงกลา
โหมได้ตั้งชมรมคนรักข้างขึ้นที่ จ.กาญจนบุรี" ซึ่งใคร
ที่ซื้อข้างเพราะต้องการช่วยเหลือก็สามารถนำไป
ปล่อยได้ที่นั้น และจะได้รับการดูแลอย่างดีจากเจ้า
หน้าที่ชมรม

"นายกฯ อยากรู้เห็นพวกเราให้การดูแลข้าง ซึ่ง
เป็นสัตว์ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ โดยเฉพาะในเชิง
ประวัติศาสตร์ของชาติไทย จึงไม่อยากให้ข้างได้รับความ
ลำบาก" พล.อ.ชวลิตกล่าว และว่า สำหรับงบประมาณ
ที่จะนำมาจัดซื้อข้างนั้น ยังไม่ทราบ
จำนวนที่แน่นอน เนื่องจากยังไม่ได้หารือกัน

ผู้สื่อข่าวถามว่า การเคลื่อนไหวชุมนุมของชาว
ข้างมีนายทุนอยู่เบื้องหลังหรือไม่ รองนายกฯตอบว่า
"ก็มิเช่นนั้น มีการจ้างกัน อะไรกัน"

นายสุริยะ ร่วมพัฒนา กำนันตำบลกระโพ
กล่าวว่า ชาวข้างรายได้ต้องการขายก็สามารถทำได้
แต่ชาวข้างสุรินทร์ และบุรีรัมย์ น้อยคนที่จะยอม

ขายข้างตัวเอง

ขณะที่ความคืบหน้าของการชุมนุม สมัชชาชาว
ข้างแห่งประเทศไทยประมาณ 500 คน พร้อมข้าง
100 เชือกนั้น เมื่อเวลา 09.00 น.ที่บริเวณทุ่งนา
ตรงข้ามโรงไฟฟ้าอ้อย จ.สุรินทร์ ห่างจากตัวเมือง
เพียง 2 กิโลเมตร สมัชชาชาวข้างฯตั้งเวทีปราศรัย
3 ข้อคือ 1.ยกเลิกร่าง พ.ร.บ.ข้างสัตว์สัญ
ลักษณ์ประจำชาติ 2.ช่วยเหลือเรื่องอาหารข้าง และส่งเสริม
อาชีพผู้เลี้ยงข้างและครอบครัวให้อยู่ในถิ่นอาศัย ทั้ง-
นี้ กลุ่มผู้ชุมนุมประกาศจะปักหลักรอเจรจากับนาย
ประชา มาลีเนห์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย ซึ่งจะเดินทางมา จ.สุรินทร์ ในวันที่ 30
มกราคม และนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะไปถึงที่นั้น
ในวันที่ 31 มกราคม

ขณะที่เดียวกันยังมีชาวข้างตามปางข้างต่างๆ ทั่ว
ประเทศ ยกเว้นปางข้างลำปาง นำข้างขึ้นรถ
บรรทุก เดินทางไปสมทบกับสมัชชาชาวข้างฯ เพื่อ
ร่วมสนับสนุน ด้านปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ ได้สนับสนุน
อาหารข้าง 2 รถบรรทุกหกล้อ สถาบันวิจัย
และบริการสุขภาพช้างแห่งชาติ จ.สุรินทร์ จัดรถ
พยาบาลช้างเคลื่อนที่มาประจำ สำนักงานสาธารณสุข
สุฯ จ.สุรินทร์จัดหน่วยพยาบาลมาดูแลสุขภาพชาว
ข้าง และยังมีการประชาสัมพันธ์อาหารข้างและข่าวสาร
อาหารแห่งไปมอญให้อีกเป็นจำนวนมาก

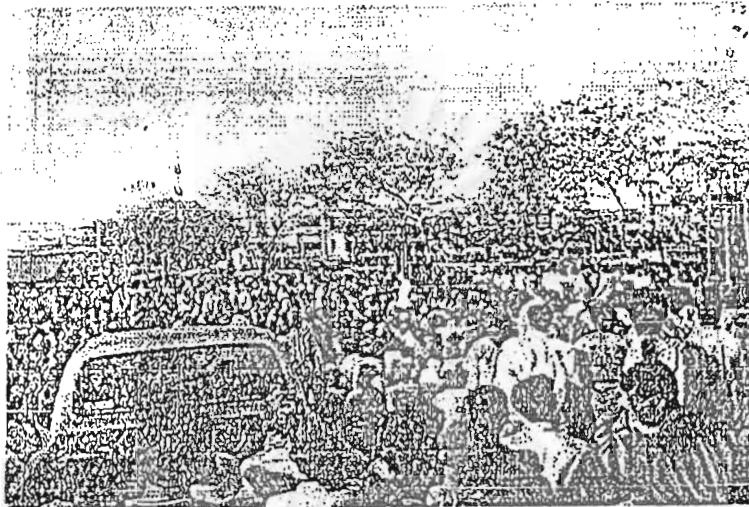
ทางด้านนายกเทศมนตรี สนั่นโกษณ์ ผู้ว่าราชการ
จังหวัดสุรินทร์ ก็ได้เรียกประชุมหัวหน้าส่วน
ราชการ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือข้าง 5 เชือก ที่
ถูกทาง กทม.ยึดขณะที่ความญ่นำมาเรื้อนหากิน
และนำไปควบคุมไว้ที่ปางข้างลำปาง มีฟักบ่อเงิน
ฟักคำมุด ฟักสมบูรณ ฟักบุญญจันทร์ และฟัก
ทองคำ โดยเฉพาะฟักบ่อเงิน ที่ตั้งท้องแล้ว 11 เดือน
ซึ่งถ้าจะชนกลับมา จ.สุรินทร์ จะต้องทำประกัน
ชีวิตให้ข้างเหล่านี้

คนได้รู้จักกิจกรรมป่าไม้ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดิน

สำนักข่าวประชาธรรม 10 กพ. 46

นำมาปฏิรูปให้คนจน

สุราษฎร์ธานี คนได้ 4 จังหวัดกว่า 3,000 คน รวมตัวเรียกร้องที่ดินทำกิน จักรมป่าไม้ยุติสัญญาให้ต่างชาติเช่าที่ดินเพื่อปลูกปาล์ม พร้อมเปิดเผยข้อมูลการนำที่ดินของรัฐไปใช้ ขีรัฐที่ตีเหมายมาก แดกกลับเอาไปให้ต่างชาติ เกษตรกรขาดแคลนที่ดินทำกิน

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าวันนี้ (10 กพ.) ณ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชาชนจากจ.สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ และพังงาเดินทางเข้ามาชุมนุมกว่า 3,000 คน เพื่อเรียกร้องที่ดินทำกิน โดยเฉพาะกรณีที่มีการให้บริษัทต่างชาติเช่าที่ดินเพื่อปลูกปาล์ม กลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้องให้มีการหยุดสัญญาเช่าที่ดินแก่นายทุนต่างชาติ และนำที่ดินดังกล่าวมาปฏิรูปให้แก่ชาวบ้านที่ไม่มีที่ดินทำกิน พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลการนำที่ดินของรัฐ เช่นที่ดินป่าไม้ ที่ราชพัสดุ และที่กรมธนารักษ์ไปใช้

นายพิรพงษ์ สังข์ทอง แกนนำเครือข่ายองค์กรประชาชนสุราษฎร์ธานี กล่าวว่าที่ดินในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นมีอยู่จำนวนมาก แต่ทางรัฐบาลโดยกรมป่าไม้กลับนำไปให้นายทุนต่างชาติเช่าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นป่าเสื่อมโทรม ที่ราชพัสดุ ที่ผ่านมาจากเครือข่ายฯ พยายามขอข้อมูลไปยังป่าไม้จังหวัด แต่ไม่เคยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะข้อมูลที่ระบุว่าบริษัทใดบ้างเข้ามาเช่าที่ดินใน จ.สุราษฎร์ธานี เขาทำอะไร ค่าเช่าเท่าไร ข้อมูลเหล่านี้ ไม่เคยได้รับการเปิดเผย

"ขณะที่คนต่างชาติเข้ามาหาผลประโยชน์ในที่ดินของคนไทย แต่คนไทย เจ้าของประเทศกลับไม่มีที่ดินทำกิน" นายพิรพงษ์กล่าว

นายวิชาญ เพชรรัตน์ กล่าวว่า ประชาชนทั้ง 4 จังหวัดมีการรวบรวมรายชื่อผู้ไม่มีที่ดินทำกิน และมีความประสงค์จะขอให้รัฐจัดสรรที่ดินทำกินให้จำนวนกว่า 20,000 รายแล้ว ทางกลุ่มจึงขอให้รัฐส่งผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจมาเจรจากับตัวแทนของพี่น้องประชาชนที่จะปักหลักรอการเจรจาอยู่ที่บริเวณศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้านหม่อมหลวงประทีป จรุงโรจน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เรียกประชุมหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ป่าไม้ทั้งระดับเขต และระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่ราชพัสดุ เจ้าหน้าที่ธนารักษ์จังหวัดเพื่อไกล่เกลี่ยปัญหาดังกล่าว ภายหลังการประชุม หม่อมหลวงประทีปชี้แจงกับผู้ชุมนุมว่าข้อเรียกร้องในเมืองต้นของผู้ชุมนุมที่เรียกร้องให้รัฐบาลหยุดต่อสัญญาเช่าที่ดินแก่นายทุนต่างชาติ นั้นคนได้เสนอไปยังส่วนกลางแล้ว แต่เนื่องจากเรื่องดังกล่าวอยู่เหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงยังให้คำตอบใดๆไม่ได้

ผู้ว่าราชการจ.สุราษฎร์กล่าวว่าทางจังหวัดจะอำนวยความสะดวกทุกด้าน เบื้องต้นสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการอำนวยความสะดวกเรื่องน้ำกินน้ำใช้ ไฟฟ้า เตรียมรถพยาบาล และห้องสุขา ทั้งภายในอาคารและห้องสุขาเคลื่อนที่ ส่วนเดินที่ที่ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ชุมนุม กำลังประสานขอไปยังส่วนอื่นๆ.

SOUTH / LAND DISPUTE

Farmers seek end to forest lease deals

Demand plots be put under reform scheme

Surat Thani

Southern farmers have asked the government to scrap lease contracts on use of degraded forest areas with private firms and turn those plots into reformed land for the poor.

About 10 representatives of farmers in six southern provinces yesterday lodged a petition with Prime Minister Thaksin Shinawatra through Surat Thani governor ML Pratheep Charoonroj, demanding such land-lease contracts be scrapped.

Over 10,000 southern farmers have staged a protest rally in front of Surat Thani's provincial hall since Monday.

Peeraphol Sangthong, a leading protester, said vast tracts of degraded forest reserves in Surat Thani and Krabi have been leased out to foreign and Thai investors who turned them into palm plantations.

Only investors had benefited from a revised law extending the concession period for these plots to 100 years from 30, Mr Peeraphol said.

He demanded the government scrap the land deals with private investors and put those plots in a land reform scheme for distribution to the landless poor.

The Surat Thani governor said the farmers' petition would be received today by Mongkhol Simaraj, an adviser to the prime minister.

He believed the government would meet their demand as it wanted poor farmers to have land to work on.

A forestry official from Surat Thani's 14th forest conservation zone said land conflicts arose after villagers encroached on some 12,000 rai of forest land for which private investors have been paying rents for many years.

The forestry official said because the investors planned to pay rental fees only for plots used by them this year, the encroachers had become angry and staged a protest.

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 12 ก.พ. 46

มหาวิทยาลัย

วิเทศมนตรี "อาญ" แกรมนี่ ปิดกั้นคนจนใช้สื่อ

วิเทศมนตรีทั่วประเทศเดียด "อาญ" แกรมนี่กล่าวหาวิเทศมนตรี ทาดตรวจสอบ ขีดณมีโอกาสใช้สื่อจนร่ำรวยไม่ควรถ้าหลายคน ยกจนที่ไม่มีโอกาสใช้สื่อ ดังคำถามสื่ออยู่ในมือทุน ไม่เคยให้อะไรกับชุมชน และสั่งคนนอกจากชายเทปเพลง เ็นจีไอขึ้น ยัน คสช.เป็นเอ็นจีไอตัวจริงทำงานเพื่อปฏิรูปสื่อมาตั้งแต่กม.ยังไม่คลอด ย้ำ กสช.ต้องไปรังใส่นักขลาคา

จากกรณีที่นายไพฑูริย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการบริหารบริษัทจีเอ็มเอ็มแกรมมี่ จำกัด ขึ้นหนังสือร้องเรียนต่อรัฐบาล ขอให้มีการตรวจสอบวิเทศมนตรีที่ดำเนินการกว่า 100 สถานีว่าเป็นวิเทศมนตรี ให้มีการดำเนินการตามกฎหมาย และให้ภาครัฐ และสังคมตรวจสอบเอ็นจีไอกลุ่มที่คัดค้านกระบวนการสรรหา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือไม่ โดยนายไพฑูริย์กล่าวว่าเป็นเอ็นจีไอกลุ่มนี้ต้องการเข้ามาขัดขวางใน องค์การอิสระ กสช. นั้นทำให้สหพันธ์วิเทศมนตรีแห่งชาติ เครือข่ายวิเทศมนตรีทั่วประเทศออกมาแถลงข่าวคอมโด่ พร้อมทั้ง ยืนยันสิทธิของภาคประชาชนในการใช้สื่อตามมาตรา 40

นายบุญส่ง จันทร์สองศรีศรี ประธานกลุ่มปฏิรูปสื่อกาญจนบุรี ซึ่งดำเนินการจัดทำสถานีวิทยุชุมชนเมืองกาญจนมาเป็นระยะ เวลา 1 ปี กล่าวว่าการที่นายไพฑูริย์กล่าวหาวิเทศมนตรีกว่า 100 สถานีทั่วประเทศเป็นวิเทศมนตรีนั้น ตนเองอยากให้สังคม และนายไพฑูริย์ลงมาตรวจสอบได้โดยว่าเป็นเช่นนั้นจริงหรือไม่ สถานีวิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นต้นแล้วแต่เป็นกลุ่มคนที่ ทำงานเพื่อสังคม เพื่อชุมชนท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลานาน ไม่ใช่เพิ่งมาจัดตั้งกลุ่มเพื่อช่วงชิงสื่อ แต่ที่ผ่านมาไม่มีโอกาสใช้ สื่อ เมื่อรัฐธรรมนูญเปิดช่อง เราจึงมีโอกาส แต่สิ่งที่นายไพฑูริย์ทำ คือการทำลายสิทธิของประชาชน กลุ่มคนยากจนที่ไม่มี โอกาสใช้สื่อเลย

"ถือว่าเป็นนิยาม และไม่สร้างสรรค์เลย การที่คนที่มีโอกาสใช้สื่อจนสร้างความร่ำรวยมาทำลายคนที่ไม่มีสิทธิ ไม่มีโอกาส" นายบุญส่งกล่าว

นายบุญส่งกล่าวต่อว่าตนเองอยากเสนอแนะให้บริษัทแกรมมี่และคุณไพฑูริย์หันกลับมาไปทบทวนว่าทำไมจึงต้องมีการปฏิรูป สื่อ เพราะที่ผ่านมาคนที่ครอบครองสื่อนั้นมีแต่ฝ่ายรัฐและทุนเท่านั้น การที่สื่ออยู่ในมือของทุนและรัฐ และมีความผิดพลาด อะไรบ้าง และสื่อทำหน้าที่อะไรกับสังคมบ้าง ข้อกล่าวหาว่าวิเทศมนตรีเป็นวิเทศมนตรี เ็นจีไอรับเงินต่างชาติเป็นเงินช้อหา เก่า ๆ ควรเบียดเบียนได้แล้ว เพราะการโจมตีแบบนี้ทำให้คนดี ๆ นั้นต้องไปเสียชีวิตนอกประเทศมากมายแล้ว

นายไพศาล เข้มแข็งจินดา ผู้ประสานงานเครือข่ายวิเทศมนตรีภาคเหนือตอนล่าง จนครสวรรค์กล่าวว่าอยากขอเชิญให้ลงมา ตรวจสอบการทำงานของวิเทศมนตรีได้โดยว่ามีการทำงานอย่างไร เรายังความโปร่งใสไม่มีธุรกิจแอบแฝง เพราะการทำวิเทศ รมติของเรามาจากความต้องการของชุมชนเอง เนื่องจากที่ผ่านมาไม่มีสื่อที่เป็นของชุมชนเลย มีแต่สื่อที่มาจากส่วนกลาง

"คนที่ทำวิเทศมนตรีเป็นคนในชุมชน ทำเพื่อสื่อวิถีชีวิต การพัฒนาตามแนวทางของเขา ไม่มีผลประโยชน์ธุรกิจ"นาย ไพศาลกล่าวพร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่าวิเทศมนตรีเป็นผู้บริหารจัดการเองนั้นมีความแตกต่างจากวิเทศมนตรีที่จัดการโดยภาครัฐกิจ หรือ ภาครัฐ เพราะชุมชนจัดการเองจะมีความเข้าใจว่าจะทำอะไรความต้องการของชุมชน กลุ่มที่ทำงานวิเทศมนตรีก็มาจากกลุ่ม ออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน ที่ไม่มีโอกาสสื่อสารจึงเข้ามามีบทบาทต่อวิเทศมนตรี และก็อยากจะมีสื่อเป็นของตนเอง

นายประสพาท ประเทศรัตน์ ผู้ประสานงานสถานีวิทยุชุมชนจ.แพร่ กล่าวว่าวิเทศมนตรีเป็นกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อให้ คนในชุมชนสื่อสารกันเอง ขณะนี้เราทดลองเพื่อที่จะมีโอกาสใช้คลื่นในสัดส่วนของภาคประชาชนเมื่อมี กสช. จะกล่าวหาว่า เป็นวิเทศมนตรีก่อนนั้นไม่ได้เพราะเราทำตามรัฐธรรมนูญ คนที่กล่าวหาว่าเราเป็นวิเทศมนตรีก็อยากให้เราดูว่าชุมชนทำอะไรกันบ้าง ไม่ไปแสดงความคิดเห็นกันอยู่ส่วนกลาง ถ้าหากเราสามารถสนับสนุนให้เกิดวิเทศมนตรีที่ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง เป็น เจ้าของก็จะเกิดพลังอย่างมาก "ถ้าให้สื่ออยู่ในมือธุรกิจ ก็มีแต่ขายเทปเพลงของตัวเอง"

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าวันนี้ (12 มี.ค.) คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.สพช.) และสหพันธ์วิเทศมนตรีแห่งชาติ จัดแถลงข่าวต่อกรณีดังกล่าวด้วย พร้อมกับยืนยันว่า คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) ซึ่งได้ยื่นข้อหาผิดก. ดันกรณีความไม่โปร่งใสในการสรรหา กสช. จนผู้บริหารบริษัทแกรมมี่กล่าวหาว่าเป็นเอ็นจีไอปลอมรับเงินต่างชาติ มีผลประโยชน์แอบแฝงนั้นเป็นหนึ่งในสมาชิกเครือข่ายของ กป.สพช. ทำหน้าที่ติดตามการปฏิรูปสื่อมาตั้งแต่ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 40

นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุขกล่าวว่าคำผิดความตามมาตรา 40 นั้นเป็นสมบัติของสาธารณะ ไม่ใช่ของกลุ่มบางกลุ่มเฉพาะ เหตุผลที่ทำให้เอ็นจีไอออกมาเคลื่อนไหวกรณีความไม่โปร่งใสในการสรรหา กสช. ก็เพราะมีกลุ่มผลประโยชน์แอบแฝง กสช.นั้นจะต้องไม่เกี่ยวโยงกับธุรกิจสื่อ ไม่เช่นนั้นจะไม่มีหลักประกันการจัดสรรคลื่นความถี่ให้ภาคประชาชน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนด้อยโอกาส ทั้งสตรี เด็ก คนยากจนทั่วประเทศ

นางศยามล ไกรยูรวงศ์ คณะทำงาน กป.สพช.กล่าวว่ากรณีเคลื่อนไหวของเอ็นจีไอได้มีเจตนาให้เกิดความล่าช้าในการ สรรหา กสช. แต่ กสช.จะสื่อว่ามีบทบาทสำคัญในการออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องทำให้โปร่งใสตามกระบวนการและ เจตนากรณีของรัฐธรรมนูญ

นายวีเยอร์ คุชเว็ตร ผู้ประสานงานสหพันธ์วิเทศมนตรีกล่าวว่านายไพฑูริย์ไม่มีสิทธิกล่าวหาว่าวิเทศมนตรีเป็นวิเทศมนตรี เพราะเราทำตามรัฐธรรมนูญ ยิ่งไปกว่านั้นคนจน คนด้อยโอกาสก็ควรมีสิทธิใช้สื่อเพราะคนจนเสียภาษีร่วมกันแล้วมากกว่า คนรวยเสียอีก การที่กล่าวหาว่าคนชั้นว่ามีผลประโยชน์แอบแฝง และทำให้การสรรหา กสช.ต้องล่าช้าขึ้นก็อยากจะทำกันกับ ใ้ว่า เราไม่ต้องการ กสช.ที่โปร่งใสหรือ คนเชื่อแน่ว่าบริษัทแกรมมี่นั้นมีผลประโยชน์แอบแฝงต่อเรื่องนี้อย่างแน่นอน.

**เอ็นจีโอเริ่มได้'อาถู'ยึดข้อหาเถื่อน
ยันการสรรหากสช.ต้องไม่ผูกขาด**
เครือข่ายเอ็นจีโพนิกกำลังได้บัก'แกรมมี'ยึดข้อหาจับเงิน
ต่างชาติล้มสรรหา กสช. ระบุได้ข้อมูลผิดๆ ย้ำ กสช.เป็น
องค์กรอิสระ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมสรรหาทุกกระ
บวนการ ไม่ใช่ผูกขาดเฉพาะในกลุ่มวิชาชีพ สมาพันธ์
วิทยุชุมชนยันไม่'เถื่อน'มีมติ ครม.รับรอง **อาชีพ 10**

กสช.

เมื่อเวลา 13.30 น. วันที่ 12 มีนาคม ที่มูลนิธิ
อาสาสมัครเพื่อสังคม(มอส.) นางเรวดี ประเสริฐ
เจริญสุข ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กร
พัฒนาเอกชน(กป.อพช.) ร่วมกับเครือข่ายองค์กร
พัฒนาเอกชน เปิดแถลงข่าวหัวข้อ "ทำไมภาค
ประชาชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการปฏิรูปสื่อ ตาม
เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญมาตรา 40" เพื่อชี้แจงข้อ
กล่าวหาที่นายไพบุลย์ คำวงษ์ธรรม ประธานกรรม
การบริษัท จีเอ็มเอ็มแกรมมี จำกัด(มหาชน) และ
สมาพันธ์สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ
โทรทัศน์ตั้งข้อสงสัย และยื่นหนังสือร้องเรียนขอให้
ภาครัฐเข้าตรวจสอบองค์กรพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจี
โอที่เคลื่อนไหวต่อต้านกระบวนการสรรหาคณะ
กรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
แห่งชาติ(กสช.) อย่างผิดปกติเพื่อล้มกระดานการสรร

หา อาจจะแอบแฝงผลประโยชน์เพื่อกลุ่มของตัวเอง
รวมถึงตรวจสอบการจัดตั้งวิทยุชุมชนของเอ็นจีโอว่า
ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นเอ็นจีโอที่แท้จริงหรือไม่
โดยด่วนที่สุด

นางเรวดีกล่าวว่า ข้อสงสัยดังกล่าวของนายไพ
บุลย์ไม่มีมูลความจริงใดๆ ทั้งสิ้น เป็นแค่ความคิดเห็น
ของส่วนบุคคล โดยได้รับข้อมูลมาไม่รอบด้าน สำหรับ
การที่จะให้มีมาตรการตรวจสอบเอ็นจีโอที่มาเคลื่อนไหว
ไหวในการปฏิรูปสื่อเป็นเรื่องที่ดีและพร้อมที่จะ
ร่วมมือ แต่ก็ไม่ใช่สาเหตุทำให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาค
เอกชน ภาคประชาชน และนักวิชาการ หันหน้ามา
ร่วมมือกันเพื่อหาข้อตกลงและกลไกลงในการผลักดัน
ให้กระบวนการสรรหา กสช. คืบหน้าโดยยื่นขึ้น
ตามหลักการของเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ

นางเรวดีกล่าวว่า การจัดสรรคลื่นความถี่มีผลทั้ง
ความคิด สติปัญญา และวัฒนธรรมของคนในสังคม
เกือบทั้งหมด บทบาทของ กสช.ที่เป็นองค์กรอิสระ
ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสรรหาทุกกระบวนการ
ไม่ใช่ผูกขาดเฉพาะในกลุ่มวิชาชีพเท่านั้น เพราะ
จะทำให้เกิดประโยชน์ทับซ้อน คนที่จะเข้าไปเป็น
คณะกรรมการสรรหากสช. ต้องเป็นกลาง ไม่มีส่วน
ได้เสีย และเกณฑ์การสรรหาต้องชัดเจนสามารถตรวจสอบ
เปิดเผยต่อสาธารณะได้ ซึ่งจะไปถึงจุดนี้ต้องร่วม
มือกันทุกฝ่าย

ทางด้านนายวิเชียร คุตตวิธ ผู้ประสานงานสมา
พันธ์สหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์ว่า ส่ว
หรับเรื่องวิทยุชุมชนนั้น ตามมติของ คณะรัฐมนตรี
(ครม.) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม ที่ผ่านมา การออกอา
กาศสามารถทำได้โดยใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตรา
40 เป็นจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนของภาค
ประชาชน และทาง ครม.เองยังไม่ได้มีมติออกมาว่า
เป็นวิทยุเถื่อน แล้วนายทุนคนหนึ่งจะมาชี้ว่า เป็น
วิทยุเถื่อนหรือไม่ได้อย่างไร สำหรับการตรวจสอบเอ็น
จีโอที่เข้าไปดำเนินการวิทยุชุมชนทั้ง 145 แห่งทั่วประเทศ
นั้น คงไม่ต้องตรวจสอบ เพราะปัจจุบันภาครัฐ
และสันติบาลได้ตรวจสอบอย่างเข้มข้นอยู่แล้ว

น.ส.สุภิญญา กลางณรงค์ รองเลขาธิการคณะ
กรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ(คปส.) ให้สัม
ภาษณ์ว่า การที่โดนตกเป็นเป้าของสมาพันธ์สมาคม
วิชาชีพให้ตรวจสอบในการทำงานในเอ็นจีโอโดย
เฉพาะในฐานะรองเลขาธิการ คปส.นั้นก็ยิ่งดี และ
ทาง คปส.คงต้องเปิดตัวและชี้แจงต่อสาธารณะเพื่อ
ความเข้าใจต่อสังคมในวงกว้างต่อไป เพื่อป้องกันไม่
ให้ใครหุบปากสาวหาและป้ายสีเปื้อนบนต่อประเด็น
ในการสรรหา กสช.

13 มีนาคม 2546

- ประพัฒน์ตั้งคณะกรรมการทบทวนอีไอเอเหมืองโปแตช
- ผู้ว่าฯ ด้รงหมกเมื่อดใส่ข้อฝ่ายคัดค้านโรงไฟฟ้าลำภาครา เป็นคณะกรรมการไตรภาคี

ประพัฒน์ตั้งคณะกรรมการทบทวนอีไอเอเหมืองโปแตช

กรุงเทพ / ประพัฒน์ตั้งคณะกรรมการทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช อุดรฯ เครือข่ายทรัพยากรอีสานแฉ่งหับบริษัทหลวง
อาจารย์เทคนิคอุดรฯ ไปด้วยเหมืองออสเตรเลีย อ้างท่าเหมืองแผ่นดินไม่ทรุด

วันนี้ (13 มีนาคม) นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงนามคำสั่ง
แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษเกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) โครงการเหมืองแร่
โปแตช จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ความเห็นต่ออีไอเอฉบับที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการไปแล้ว แต่ถูก
ประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนร้องเรียนและคัดค้านว่ามีความบกพร่องและไม่สมบูรณ์อย่างมากร

คณะกรรมการประกอบไปด้วย ศ.ดร.ปริญญา นุตาลัย ประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการอีก 5 คน คือ รศ.ทิสิต ศุภริยพงศ์,
ผศ.ดร.ภานุวัฒน์ สุริยจันทร์, นางอรุณศรี อื้อศรีวงศ์ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ และนายศดิน เถลิงลาภ

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าภาคประชาชนต้องการให้มีการตรวจสอบ ทบทวนอีไอเอเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานีของบริษัท
เอเซีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่นนั้น เพราะมีการประเมินการทรุดตัวของผืนดินที่ผิดพลาด การขยับเขยื้อนของเกลือในน้ำ
ขุ่น และการกระจายตัวของฝุ่นเกลือ นอกจากนี้ อีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนที่ดังของโครงการเหมืองแร่อีกด้วย

นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน เปิดเผยว่า นอกเหนือจากอีไอเอที่มีปัญหา
แล้ว โครงการเหมืองแร่ที่อุดรธานีจะต้องถูกทบทวนในอีกหลายประเด็น ทั้งการออกใบอนุญาตที่เป็นปัญหา และการทำ
สัญญาที่ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบบริษัทต่างชาติ ฯลฯ

เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน กล่าวต่อว่าเมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ทางบริษัทเอเซีย แปซิฟิค
โปแตช คอร์ปอเรชั่นนำคณะผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีและวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี "ไปดู
เหมืองถ่านหินเมโทรโปลิตัน ที่ประเทศออสเตรเลีย โดยพยายามชี้ให้เห็นว่าใช้เทคนิคเดียวกับเหมืองแร่ที่อุดรธานีและไม่
เกิดผลกระทบด้านดินทรุดแต่อย่างใด แต่จากข้อมูลของเครือข่ายเหมืองแร่ที่ออสเตรเลียยืนยันมาว่า เหมืองแร่ที่ทางบริษัท
พาไปดูงานนั้นไม่มีดินทรุดก็จริง แต่เป็นเพราะสภาพภูมิศาสตร์และชั้นดินที่พิเศษ ขณะที่เหมืองถ่านหินอีกสองแห่งที่อยู่ใน
บริเวณใกล้เคียง คือ เหมืองแอนโทนิ และเหมืองทามอร์ ก่อให้เกิดปัญหาแผ่นดินทรุด แต่บริษัทกลับไม่พาคณะอาจารย์เหล่านี้
นั้นไปดู

ผู้สื่อข่าวรายงานวันเสาร์ที่ 29 มี.ค. นี้จะมีการสัมมนา "โครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี: ปัญหาและแนวทางแก้ไข"
ณ ห้องประชุมนานาชาติ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักข่าวประชาธรรม 13 มีนาคม 2546

ก้านยาวตั้งกก.สอบ อีไอเอเหมืองโปแตช

ชำแหละอีไอเอเหมืองโปแตช
อุดรฯ 'ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์'
ตั้งกรรมการ 6 คน ตรวจสอบใหม่
หมดทั้งเรื่องการ อ่านต่อหน้า

● โปแตช ต่อจากหน้า 1

ทุรุดตัวของดิน, การปนเปื้อนของเกลือ ฯลฯ ด้านแกนนำ
ชาวบ้านแฉบริษัทเจ้าของเหมือง พาอาจารย์เทคนิคอุดรฯ
ท้าวรอฮสเตอร์เลีย ไปดูเหมืองที่กำลังทำงาน แต่ไม่ยอมพา
ไปดูเหมืองที่มีปัญหา

เมื่อวันที่ 13 มี.ค. รายงานข่าวจากกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดเผยว่า นายประพัฒน์
ปัญญาชาติรักษ์ รว.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหามลพิษ
เกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครง
งานเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี เพื่อให้ความเห็นต่อราย
งานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) ฉบับที่

หนังสือพิมพ์ข่าวสด 14 มีนาคม 2546

ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการไปแล้ว
แต่ถูกประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการ และองค์กรพัฒนา
เอกชนร้องเรียนและคัดค้าน ว่ามีความบกพร่องและไม่สม
บูรณ์อย่างมาก

คณะทำงานประกอบด้วย ศ.ดร.ปริญญา นุกาลัย ประ
ธานคณะทำงาน และคณะทำงานประกอบด้วย รศ.ทิสิต ศุ
ภกริชพงศ์, ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ สุริยัตถ์, นางอรุณศรี อื้อศรี
วงศ์ น.ส.ศยามล ไกสูรวงศ์ และนายศลิน เฉลิมลาภ ซึ่ง
ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับอีไอเอเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี
ของบริษัทไทยเซ็ล แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น นั้น
ปัญหาหลักอยู่ที่การประเมินการทุรุดตัวของผิวดินที่คิด
พลาด, การปนเปื้อนของเกลือในน้ำจืด และการกระจาย
ตัวของฝุ่นเกลือ นอกจากนี้อีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจน
ของพื้นที่โครงการเหมืองแร่ที่อยู่ในการประเมินผล
กระทบสิ่งแวดล้อม

นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากร
และสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน เปิดเผยว่า นอกเหนือจากอีไอ
เอที่มีปัญหาแล้ว โครงการเหมืองแร่ที่อุดรธานี จะต้องมีการ
ทบทวนอีกหลายประเด็น ทั้งการออกใบอนุญาตที่เป็น
ปัญหา และการทำสัญญาที่เสียเปรียบ ฯลฯ นอกจากนี้
ยังพบว่า เมื่อเดือน ม.ค.ที่ผ่านมา บริษัทไทยเซ็ล
โปแตชฯ ได้นำคณะผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยเทคนิค
อุดรธานี และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ไปดู
เหมืองด้านหินบะโพรไปลิตัน ประเทศออสเตรเลีย โดย
พยายามชี้ให้เห็นว่า ใช้เทคนิคเดียวกับเหมืองแร่ที่อุดร
ธานี และไม่เกิดผลกระทบต่อด้านดินทุรุดแต่อย่างใด

"แต่จากข้อมูลของเครือข่ายเหมืองแร่ที่ออสเตรเลีย
ยืนยันมาว่า เหมืองแร่ที่ทางบริษัทพาไปดูงานนั้น ไม่มีดิน
ทุรุด เพราะสภาพภูมิศาสตร์และชั้นหินที่พิเศษ ขณะที่
เหมืองด้านหินอีกสองแห่งที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง คือ
เหมืองแอปิติน และเหมืองทามอร์ ก่อให้เกิดปัญหาแผ่น
ดินทุรุด แต่บริษัทกลับไม่พาคณะอาจารย์เหล่านั้นไปดู"
นายสุวิทย์ กล่าวและว่าในวันที่ 29 มี.ค.นี้ จะมีการสัม
มนาโครงการเหมืองแร่โปแตช จ.อุดรธานี : ปัญหาและ
แนวทางแก้ไข ที่ห้องประชุมนานาชาติ สถาบันวิจัย
สภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

'ก้านยาว' ตั้งทีมเรืออีไอเอ เหมืองแร่โพแทสเซียม

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ทส.) ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม(อีไอเอ) โครงการเหมืองแร่โพแทสเซียม จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ความเห็นต่ออีไอเอฉบับที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการไปแล้ว แต่ถูกประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนร้องเรียนและคัดค้านว่ามีความบกพร่องและไม่สมบูรณ์อย่างมาก คณะทำงานประกอบด้วย นายปริญญา นุตาลัย ประธานคณะทำงาน และคณะทำงานอีก 5 คน คือ นายพิสิฐ ศุภริยพงศ์ นายภาณุวัฒน์ สุริยฉัตร นางอรุณศรี อื้อศรีวงศ์ น.ส.ศยามล ไกยูรวงศ์ และนายศศิณ เจริญผลาก ทั้งนี้ ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับอีไอเอ

เหมืองแร่โพแทสเซียมของบริษัท เอเชีย แปซิฟิค โพแทสเซียม คอร์ปอเรชั่นนั้น ปัญหาหลักอยู่ที่การประเมินการทรุดตัวของผืนดินที่ผลิตผล การปนเปื้อนของเกลือในน้ำขุ่น และการกระจายตัวของฝุ่นเกลือ นอกจากนี้ อีไอเอยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนของพื้นที่ของโครงการเหมืองแร่ที่อยู่ในการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นายสุวิทย์ กุหลาบวงศ์ เลขาธิการเครือข่ายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภาคอีสาน เปิดเผยว่า นอกเหนือจากอีไอเอที่มีปัญหาแล้ว โครงการเหมืองแร่ที่อุดรธานีจะต้องถูกทบทวนในอีกหลายประเด็น ทั้งการออกอาชญาบัตรที่เป็นปัญหา และการทำสัญญาที่เสียเปรียบ ฯลฯ ทั้งนี้ เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โพแทสเซียม คอร์ปอเรชั่น นำคณะผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีและวิทยาลัย

เทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี ไปดูเหมืองถ่านหินเมโทรโพลิแทน ที่ประเทศออสเตรเลีย โดยพยายามชี้ให้เห็นว่าใช้เทคนิคเดียวกับเหมืองแร่ที่อุดรธานีและไม่เกิดผลกระทบต่อด้านดินทรุดแต่อย่างใด แต่จากข้อมูลของเครือข่ายเหมืองแร่ที่ออสเตรเลียยืนยันมาว่า เหมืองแร่ที่ทางบริษัทพาไปดูงานนั้นไม่มีดินทรุดก็จริง แต่เป็นเพราะสภาพภูมิศาสตร์และชั้นหินที่พิเศษ ขณะที่เหมืองถ่านหินอีกสองแห่งที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง คือเหมืองแป๊ปพิน และเหมืองทามอร์ ก่อให้เกิดปัญหาแผ่นดินทรุด แต่บริษัทกลับไม่พาคณะอาจารย์เหล่านั้นไปดู ทั้งนี้ในวันเสาร์ที่ 29 มีนาคมนี้ จะมีการสัมมนา "โครงการเหมืองแร่โพแทสเซียม จังหวัดอุดรธานี : ปัญหาและแนวทางแก้ไข" ณ ห้องประชุมนานาชาติ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

‘ประพัฒน์’ ตั้งคณะกรรมการจับผิดโปแตสอุดรฯ

กรุงเทพฯ - ‘ประพัฒน์’ ตั้งคณะกรรมการศึกษาวิเคราะห์ โครงการเหมืองแร่โปแตส จังหวัดอุดรธานีแล้ว ด้านประธานคณะกรรมการฯ มีหลายประเด็นน่าสงสัย และยังไม่เคยมีการเปิดเผย จะมีการเปิดเผยข้อมูลที่มากไปกว่าทั้งหมดวันที่ 29 มี.ค.ที่จุฬาฯ

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)เปิดเผยว่าหลังจากได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้านเกี่ยวกับโครงการเหมืองแร่โปแตส จังหวัดอุดรธานี ของ บริษัทแปซิฟิก โปแตส คอร์ปอเรชั่นจำกัด (เอพีทีซี)นั้น เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2546 ที่ผ่านมา ลงนามคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน เกี่ยวกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการเหมืองแร่โปแตส ทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ)ฉบับที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการไปแล้ว

ทั้งนี้ คณะทำงานอิสระประกอบไปด้วย ศ.ดร.ปริญญา นุตาลัย ประธานคณะกรรมการ และ คณะทำงานอีก 5 คน คือ รศ.พิสิฐ ศุภริยพงศ์, ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ สุริยฉัตร, นางอรุณศรี อื้อศรีวงศ์ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ และนายศศิณ เติลิมลภา

นายปริญญา กล่าวว่า ปัญหาของเหมืองแร่โปแตส มีหลายประเด็น โดยข้อมูลหลายอย่างยังไม่ถูกเปิดเผยในสาธารณะมาก่อน เช่น สภาพโครงการ รายละเอียดในอีไอเอบางอย่างที่น่าสงสัย เช่น รายละเอียดของอีไอเอโครงการนี้พบว่าไม่ได้ระบุถึงตำแหน่งที่ชัดเจนว่าทำเหมืองอยู่ที่ไหนด้วยซ้ำ ระบุแต่ตำแหน่งที่ตั้งของโรงแต่งแร่เท่านั้น

ที่น่าตกใจคือ มีการระบุสัญญาของโครงการนี้เอาไว้ว่า ถ้าเกิดการขัดแย้งเรื่องสัญญาขึ้นมาจะมีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้น ตัวอนุญาโตตุลาการจะต้องไม่เป็นคนไทย ไม่เป็นคนสหรัฐอเมริกา และ ภาษาที่ใช้ในการดำเนินการเรื่องนี้ จะต้องเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชาวบ้านในพื้นที่อ้าง มาตลอดว่าไม่รู้เรื่องดังกล่าวเลยจนกระทั่งมีข่าวออกมาว่าอีไอเอโครงการนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ จะมีการจัดเวทีเปิดเผยข้อมูลที่มากไปกว่าทั้งหมดของโครงการเหมืองแร่โปแตส ในวันที่ 29 มีนาคม ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านนายสุรพล สุตารา อาจารย์พิเศษภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า คณะทำงานเรื่องนี้ต้องเร่งทำงาน หาข้อมูล รวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับเรื่องนี้จากทุกฝ่ายมาเผยแพร่ให้เร็วที่สุด เพื่อนำเสนอเรื่องต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ตัดสินใจเด็ดขาดอีกครั้งว่าจะสรุปเรื่องนี้อย่างไรกันแน่ เพราะเวลานี้อำนาจในการออกประทานบัตรเหมืองแร่ อยู่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรฯ ■

หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการ 14 มีนาคม 2546

รุกเปิดแนวทางใหม่รักษาผู้ติดเชื้อ

เน้นเชื่อมโยงโรงพยาบาล-ชุมชนและผู้ป่วย

6 องค์การภาครัฐ-เอกชน-ผู้ป่วย สร้างแนวทาง ผู้ป่วยเป็นผู้ร่วมให้บริการรักษาพยาบาล / เสริมศักยภาพผู้ติดเชื้อและผู้ใช้ได้รับผลกระทบในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน นำไปสู่การสร้างสุขภาพองค์รวม

นายชัยบาน วีรรัตน์ศักดิ์ ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่ เปิดเผยว่าขณะนี้เครือข่ายผู้ติดเชื้อภาคเหนือตอนบนร่วมกับภาคอื่น ๆ 6 องค์การ ทำโครงการวิจัยส่งเสริมการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะที่ผ่านมาระบบการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วย และผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของรัฐเพียงลำพังนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เป็นการใช้งบประมาณที่เน้นการสงเคราะห์และการรณรงค์มากกว่า ไม่มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชน หรือผู้ติดเชื้อ

นายชัยบานกล่าวถึงสภาพปัญหาการให้บริการรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์ว่า การรักษาที่ผ่านมาแพทย์เน้นรักษาตามอาการ ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ อีกทั้งยังประสบกับอคติที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล และพบว่าไม่มีการจ่ายยารักษาอาการของโรคฉวยโอกาส ทั้งที่เป็นโรคที่อยู่ในโครงการ 30 บาท อีกทั้งแพทย์และเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ใหม่ๆ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยหลายคนไม่ยอมไปโรงพยาบาล เข้าไม่ถึงการรักษา

นายชัยบานกล่าวถึงการดูแลรักษาผู้ป่วยภายหลังการเข้าร่วมโครงการว่า หลายอย่างดีขึ้น ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ดีขึ้น มีการจัดหายาที่เกี่ยวข้องกับโรคฉวยโอกาสเตรียมไว้พร้อม มีการจัดห้องให้ผู้ป่วยที่อาสาสมัครมาคอยเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ให้ความรู้ ช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ป่วยในระหว่างที่รอพบหมอ นอกจากนี้ยังมี

การจัดทีมออกไปเยี่ยมผู้ป่วยถึงบ้านเพื่อให้ความรู้ในการดูแลตนเองและตรวจเยี่ยม ขณะเดียวกันก็ร่วมกับชุมชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากโรคเอดส์ในชุมชน เช่น ปัญหาเด็กกำพร้า และคนแก่ เป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นองค์รวม-

นายประเสริฐ เดชบุญ หน่วยงานพันธกิจเอดส์ มูลนิธิสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย กล่าวถึงแนวทางการรักษาแบบใหม่ว่าเป็นแนวทางพัฒนาทั้งระบบ ตั้งแต่ โรงพยาบาล ชุมชน และผู้ติดเชื้อให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยเน้นให้ผู้ติดเชื้อเข้าไปพัฒนาระบบ และเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านสุขภาพของชุมชน

นายประเสริฐกล่าวเพิ่มเติมว่า อยากให้มีการมองปัญหาสุขภาพอย่างเป็นระบบหรือเป็นองค์รวม ไม่มองผู้ติดเชื้อเป็นเพียงผู้รับบริการ ดังนั้นโครงการนี้จึงพลิกบทบาทผู้ติดเชื้อเป็นผู้ร่วมบริการ สร้างศักยภาพของผู้ติดเชื้อให้เข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ซึ่งถ้าฐานคิดนี้ยังอยู่ก็จะทำให้การมองปัญหาเอดส์เป็นเรื่องของชีวิต แต่ความช่วยเหลือของรัฐที่ผ่านมามีไม่ได้ก่อให้เกิดกระบวนการเหล่านี้

อนึ่ง 6 องค์การภาคีได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 จ.เชียงใหม่ มูลนิธิพัฒนาเครือข่ายเอดส์ แผนกพันธกิจเอดส์ มูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย และเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอดส์ภาคเหนือตอนบน ร่วมกันพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข เผยแพร่ข้อมูลต่างๆ ในด้านโรคเอดส์ ให้ความช่วยเหลือด้านการสร้างองค์ความรู้ และการเรียนรู้แก่ชุมชน และหนุนเสริมกระบวนการพัฒนาชุมชน.

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2541,ในพื้นที่อ.พร้าว และอ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่.

สำนักข่าว ประชาธรรม 5 พฤษภาคม 2546

วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ปีที่ 13 ฉบับที่ 4541

เครือข่ายเอดส์เหนือ

จัดเชื่อม"ชุมชน-ร.พ."รักษาผู้ป่วย

นายชัยบาน วิรฉัตรศักดิ์ ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อ จ.เชียงใหม่ เปิดเผยว่า ขณะนี้เครือข่ายผู้ติดเชื้อภาคเหนือตอนบนร่วมกับภาคอื่นๆ 6 องค์กร ทำโครงการวิจัยส่งเสริมการดูแลผู้ติดเชื้อ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ภาคเหนือตอนบน เพราะที่ผ่านมาระบบการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วย และผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ของรัฐเพียงลำพังนั้น ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เป็นการใช้งบประมาณที่เน้นการสงเคราะห์และการรณรงค์มากกว่า ไม่มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชน หรือผู้ติดเชื้อ

นายชัยบานกล่าวถึงสภาพปัญหาการให้บริการรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์ว่า การรักษาที่ผ่านมาแพทย์เน้นรักษาตามอาการ ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ อีกทั้งยังประสบกับอคติที่มีต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล และพบว่าไม่มีการจ่ายยารักษาอาการของโรคฉวยโอกาส ทั้งที่เป็นโรคที่อยู่ในโครงการ 30 บาท อีกทั้งแพทย์และเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ใหม่ๆ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยหลายคนไม่ยอมไปโรงพยาบาล เข้าไม่ถึงการรักษา

นายชัยบานกล่าวถึงการดูแลรักษาผู้ป่วย ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการว่า หลายอย่างดีขึ้น ทักษะของเจ้าหน้าที่ดีขึ้น มีการจัดหาที่เกี่ยวกับโรคฉวยโอกาสเตรียมไว้พร้อม มีการจัดห้องให้ผู้ป่วยที่อาสาสมัครมาคอยเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ให้ความรู้ ช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ป่วยในระหว่างที่รอพบหมอ นอกจากนี้ยังมีการจัดทีมออกไปเยี่ยมผู้ป่วยถึงบ้านเพื่อให้ความรู้ในการดูแลตนเองและตรวจเยี่ยม ขณะเดียวกันก็ร่วมกับชุมชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดจากโรคเอดส์ในชุมชน เช่น ปัญหาเด็กกำพร้า และคนแก่ เป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นองค์รวม

- ข่าวสด หน้า 5 -

หนังสือพิมพ์ ข่าวสด 6 พฤษภาคม 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไบโอไทยด้านประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

ซึ่งเป็นแผนผูกขาดเมล็ดพันธุ์

กรุงเทพฯ/ไบโอไทยด้านกรมวิชาการเกษตรจับมือบริษัทธุรกิจเมล็ดพันธุ์เร่งรัดประกาศคุ้มครองรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิด หวังผูกขาดขายเมล็ดพันธุ์ ชี้เกษตรกรแบ่น ต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพง ยื่นข้อเรียกร้องเนวินยับยั้งการประกาศ รับฟังความเห็นจากเกษตรกรก่อน

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าวันที่ (16 พ.ค.) ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ และ นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการองค์การความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย (ไบโอไทย) และกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชสายของศกพัฒนาเอกชนเข้ายื่นหนังสือคัดค้านการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่จะสร้างผลกระทบต่อเกษตรกร ต่อเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งนี้เพราะหวังเกรงว่ากรมวิชาการเกษตรจะร่วมมือกับบริษัทขายเมล็ดพันธุ์ผูกขาดพันธุ์พืช จนทำให้เกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพง

ในหนังสือคัดค้านดังกล่าวระบุว่ากรมวิชาการเกษตรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช รับข้อเสนอของธุรกิจเมล็ดพันธุ์ที่จะให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด ได้แก่มะเขือเทศ, พริกเผ็ดและพริกยักษ์หรือพริกหวาน, แดงกวาและแตงร้าน แดงโม มะระ, ผักบุ้งจีน, ผักคะน้า, ผักกวางดิ่ง, ถั่วฝักยาว, ข้าวโพดทุกชนิด, ถั่วเหลือง, และถั่วเขียว โดยเร่งรีบเร่งรัดให้มีการพิจารณาประกาศรายชื่อพันธุ์พืชดังกล่าวอย่างไม่โปร่งใส ไม่ผ่านการพิจารณาของอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ก่อน

กลุ่มผู้คัดค้านเรียกร้องให้นายเนวิน ชิดชอบซึ่งเป็นผู้ดูแลการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 และกำกับดูแลกรมวิชาการเกษตร ให้ดำเนินการดังนี้

1. กำกับการทำหน้าที่ของเลขานุการให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง มิใช่รับฟังข้อเสนอและบรรจวาระที่ธุรกิจเอกชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์เป็นผู้เสนอแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องฟังเสียงของเกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้ใช้เมล็ดพันธุ์และได้รับผลกระทบควบคู่ไปพร้อมๆกันด้วย
2. ให้ยับยั้งการลงนามประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ทั้ง 12 ชนิด ไว้ก่อน จนกว่าจะมีการดำเนินการผ่านขั้นตอนการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเกษตรกรและชุมชนวิชาการจากภายนอก
3. เร่งรัดให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า แทนที่จะให้การคุ้มครองแต่พันธุ์พืชใหม่เพียงอย่างเดียวเหมือนกับที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

นายเดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ กล่าวว่ปกติการพิจารณาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่นั้นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบจากอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ โดยพิจารณาว่าถ้าหากมีการให้คุ้มครองบริษัทเมล็ดพันธุ์ไปแล้ว เกษตรกรจะมีทางเลือกอื่นในการใช้พันธุ์พืชพันธุ์ดีหรือไม่ หรือเมล็ดพันธุ์ชนิดนี้ๆ ประเทศไทยสามารถปรับปรุงพันธุ์แข่งขันสู่ต่างประเทศได้หรือไม่ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเกรงกันว่าจะทำให้เกิดการผูกขาดเมล็ดพันธุ์ และเกษตรกรไทยจะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงจากบริษัท แต่ประธานในที่ประชุมและกรมวิชาการเกษตรซึ่งเป็นเลขานุการของที่ประชุม ได้รับเร่งรัดให้มีการพิจารณาโดยอ้างว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน ทั้งๆที่ควรจะมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ ตนเชื่อว่าเรื่องนี้ต้องเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบริษัทเมล็ดพันธุ์อย่างแน่นอน

นายเดชา กล่าวย่ำว่าเรื่องการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่นี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะอาจทำให้ต่างชาติเข้ามาผูกขาดเมล็ดพันธุ์ของเราได้ เกษตรกรในเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกเป็นกังวลกับเรื่องนี้มากและได้ร่วมประชุมกันกว่า 500 คนเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ที่สนามมา และจะมีการจัดประชุมเพื่อรับฟังท่าทีของนายเนวินชิดชอบอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 26 พฤษภาคมนี้ ก่อนที่จะนัดเคลื่อนไหวกว้างใหญ่ในเร็วๆนี้

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการไบโอไทย และเป็นหนึ่งในคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชซึ่งร่วมลงชื่อในจดหมายคัดค้านกล่าวว่า การให้การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เช่น กรณีเห็ดนางฟ้าแปกเป็นเรื่องที่น่าสนใจได้ เพราะทราบว่าเป็นการขอรับการคุ้มครองเพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำเอาพันธุ์เห็ดนางฟ้าแปกเอาไปใช้ประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม แต่กรณีการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ทั้ง 12 ชนิดนั้นมีแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดผลตรงข้าม เพราะจะทำให้บริษัทเมล็ดพันธุ์ผูกขาดพันธุ์พืชต่อไปเกษตรกรอาจจะต้องถูกไล่จับขังคุกเพียงเพราะเอาเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อมาไปปลูกต่อในฤดูถัดไป หรือเพียงเพราะเอาไปแลกเปลี่ยนแจกจ่ายกันในระหว่างเพื่อนบ้าน.

อัฐเอกซน ยึด 'พีชผัก' 12 พันธุ์
ต้องซื้อแพงปลูก - ห้ามเพาะ

ยึด 'พีชผัก'

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญ และนายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้อำนวยการองค์การความร่วมมือหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย กรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชสายองค์กรพัฒนาเอกชน เปิดแถลงข่าวถึงความไม่ชอบธรรมภายหลังการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ในประเด็นที่ประชุมมีมติในวันนั้นแบบรวบหัวรวบหางรับรองการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด ไม่เปิดโอกาสให้ตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชน(เอ็นจีโอ) อภิปรายคัดค้านตามระเบียบการประชุม

นายเดชากล่าวว่ สืบเนื่องจากกรมวิชาการเกษตร ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการได้รับข้อเสนอของภาคธุรกิจเมล็ดพันธุ์ที่จะให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด ได้แก่ มะเขือเทศ พริกเผ็ดพริกยักษ์หรือพริกหวาน แตงกวา แตงร้าน แตงโม มะระ ผักบั้งจีน ผักคะน้า ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ข้าวโพดทุกชนิด ถั่วเหลือง และถั่วเขียว และนำเรื่องดังกล่าวเสนอที่ประชุมในครั้งที่แล้ว ซึ่งเป็นการพิจารณาอย่างเร่งรีบรวบรัดให้ประกาศรายชื่อพันธุ์พืชดังกล่าวทันที โดยไม่ผ่านการพิจารณาของอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เพื่อให้เกิดความรอบคอบรัดกุมก่อน โดยเฉพาะในประเด็นที่หากให้ความคุ้มครองบริษัทเมล็ดพันธุ์ไปขึ้น เกษตรกรจะมีทางเลือกอื่นไป

หนังสือพิมพ์มติชน 17 พฤษภาคม 2546

(ข่าว ต่อ จาก หน้า 1)

การใช้พันธุ์พืชต่อไปหรือไม่ หรือเมล็ดพันธุ์ชนิดนั้นๆ ประเทศไทยสมควรปรับปรุงพันธุ์แข่งขันสู่ต่างประเทศได้หรือไม่ เป็นต้น แต่ในการประชุมดังกล่าว นายสิมา โมรากุล รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานการประชุม และกรมวิชาการเกษตรซึ่งเป็นเลขานุการ ได้รวบรัดโดยอ้างว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน ทำให้ตัวแทนเอ็นจีโอทั้งหมดควอลีกเอาต้อออกจากห้องประชุม มาวันนี้ก็ลงมติแบบรวบรัดเช่นเดิม

"การประชุมคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ 12 ชนิดนี้จะทำให้เกิดการผูกขาดการซื้อขายเมล็ดพันธุ์จากบริษัทข้ามชาติ โดยจะทำให้เกษตรกรจะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ในราคาแพงกว่าเดิมถึง 50% ผมมั่นใจว่าการเร่งรีบประกาศในครั้งนี้ น่าสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบริษัทเมล็ดพันธุ์อย่างแน่นอน เพราะการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่นี้เป็นเรื่องใหญ่มาก ลองคิดดูต้อไปเกษตรกรอาจต้องถูกจับขังคุกเพียงเพราะเอาเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อมาไปปลูกในฤดูกาลถัดไป หรือเพียงเพราะเอาไปแลกเปลี่ยนแจกจ่ายกันในระหว่างเพื่อนบ้าน" นายเดชากล่าว ผู้อำนวยการมูลนิธิข้าวขวัญกล่าวอีกว่า ขณะนี้ได้ยื่นหนังสือคัดค้านการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่จะสร้างผลกระทบต่อเกษตรกรต่อนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจะจัดประชุมเพื่อรับฟังท่าทีของนายเนวินอีกครั้งในวันที่ 26 พฤษภาคมนี้ หากไม่มีความคืบหน้าอะไร เกษตรกรในเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกจะออกมาเคลื่อนไหวครั้งใหญ่จริงๆ นี้

สำหรับข้อเรียกร้องในจดหมายดังกล่าว ระบุให้นายเนวินในฐานะผู้ดูแลการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 และกำกับดูแลกรมวิชาการเกษตรดำเนินการ ดังนี้ 1. ก่อกำกับการทำหน้าที่ของเลขานุการให้ดำเนินการอย่างถูกต้องมิใช่รับฟังข้อเสนอและบรรจวาระที่ธุรกิจเอกชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์เป็นผู้เสนอแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ต้องรับฟังเสียงของเกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้ใช้เมล็ดพันธุ์และได้รับผลกระทบควบคู่ไปพร้อมกันด้วย 2. ให้ยับยั้งการลงนามประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ทั้ง 12 ชนิดไว้ก่อน จนกว่าจะผ่านขั้นตอนการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งจัดรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเกษตรกรและชุมชนวิชาการจากภายนอก 3. เร่งรัดให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า แทนที่จะให้การคุ้มครองแต่พันธุ์พืชใหม่เพียงอย่างเดียวเหมือนกับที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

อนึ่ง พืชที่ได้รับการประกาศคุ้มครองเป็นพันธุ์พืชใหม่ในปัจจุบันมี 4 ชนิด คือ ข้าว อ้อย มะม่วง และกล้วยไม้สกุลหวาย ภายหลังคุ้มครองคนทั่วไปไม่สามารถนำไปขยายพันธุ์หรือเอาไปให้คนอื่นใช้ประโยชน์ได้ เว้นแต่จะเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองที่ไม่ได้รับการคุ้มครองพันธุ์

คำนำคู่มือของ 12 พันธุ์พืชใหม่ เออบ.ย.กษ.ผูกขาดเมล็ดพันธุ์

ผู้จัดการรายวัน - กระทรวงเกษตรฯ ประกาศคู่มือของ 12 พันธุ์พืชใหม่ เอื้อประโยชน์บริษัทยักษ์ใหญ่ผูกขาดธุรกิจเมล็ดพันธุ์ แฉเบื้องหลังเกมรุกไล่คู่แข่ง รัดพิจารณาชนิดข้ามขั้นตอนไม่ผ่านกลั่นกรองจากคณะอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ก่อนหว่านเกษตรกรต้องซื้อเมล็ดพันธุ์

ราคาแพงและไม่สามารถเก็บรักษาแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ อันเป็นวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรมคู่สังคมไทยมาช้านาน

วานนี้ (16 พ.ค.) ที่กระทรวงเกษตรฯ และสหกรณ์ นายเดชา ศิริภัทร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าววิจัย

อ่านต่อหน้า 2

■ คำนำคู่มือของ

และนายวิชาญ เลียนจ่างกู๋ ผู้อำนวยการกองการความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาไทย กรมการคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติขององค์การพัฒนาเอกชน ได้เข้ายื่นหนังสือคัดค้านการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่จะสร้างผลกระทบต่อเกษตรกร คือนายเนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในหนังสือคัดค้านดังกล่าวระบุว่ากรมวิชาการเกษตรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ได้รับข้อเสนอของธุรกิจเมล็ดพันธุ์ให้ให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่จำนวน 12 ชนิด ได้แก่ มะเขือเทศ, พริกเผ็ดและพริกยักษ์หรือพริกหวาน, แตงกวา และแตงจีน, แตงโม, มะระ, ผักบุ้งจีน, ผักคะน้า, ผักกวางตุ้ง, ถั่วฝักยาว, ข้าวโพดหวานชนิด, ถั่วเหลือง, และถั่วเขียว โดยได้รับทราบไว้ให้มีการพิจารณาประกาศรายชื่อพันธุ์พืชดังกล่าวอย่างไม่โปร่งใสโดยไม่ผ่านการพิจารณาของอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ก่อน

นายเดชา ศิริภัทร กล่าวว่า โดยปกติการพิจารณาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ต้องมีที่มาจากอย่างรอบคอบจากอนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ โดยพิจารณาว่าถ้าหากมีการให้คุ้มครองบริษัทเมล็ดพันธุ์ไปแล้ว เกษตรกรจะมีทางเลือกอื่นในการใช้พันธุ์พืชพันธุ์ดีหรือไม่ หรือเมล็ดพันธุ์ชนิดอื่นๆ ประเทศไทยสามารถปรับปรุงพันธุ์แข่งขันกับต่างประเทศได้หรือไม่ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเกรงกันว่า จะทำให้เกิดการผูกขาดเมล็ดพันธุ์ และเกษตรกรไทยจะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงจากบริษัท แต่ประชาชนในต่างประเทศและกรมวิชาการเกษตรยังไม่สามารถเข้าถึงได้เพราะได้ให้กับการพิจารณาโดยอ้างว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนอื่นๆ ที่ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ

นายเดชา ยังกล่าวต่อว่าการประกาศใช้รายชื่อพืชทุกชนิด ได้รับการคุ้มครองด้วยเงิน เป็นเรื่องที่น่าจะมีควมไม่โปร่งใอย่างชัดเจน เพราะก่อนยื่นคำขออนุกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ได้พิจารณาให้ขอทำใบออกการขอใช้พันธุ์พืชขึ้นชื่อรับการคุ้มครองเมล็ดพันธุ์ในการประชุมเมื่อวันที่ 17 ม.ค. 45 เพราะเห็นว่าข้าวโพดเป็นพืชที่มีผลผลิตมากต้องการเศรษฐกิจและนักปรับปรุงพันธุ์ ถึงจุดไหนไปแล้วอาจจะไม่มีปัญหาตามมาก่อน

"ผมเชื่อว่าเรื่องนี้อย่างยิ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบริษัทเมล็ดพันธุ์อย่างแน่นอน"

ด้านนายวิชาญ เลียนจ่างกู๋ กรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชซึ่งได้เข้าร่วมลงชื่อในจดหมายคัดค้านกล่าวว่า การให้การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เช่น กรณีถั่วฝักยาว เป็นเรื่องที่ไม่เข้าใจ เพราะทราบว่าเป็นการขอรับการคุ้มครองเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเอาเปรียบผู้ผูกขาดเอาไปใช้ประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม แต่กรณีการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ทั้ง 12 ชนิดนั้นเป็นแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดผลตรงข้าม เพราะจะทำให้บริษัทเมล็ดพันธุ์ผูกขาดพันธุ์ต่อไปโดยเกษตรกรอาจจะถูกไล่จี้จับคู่ผูกเพียงเพราะเอาเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อไปปลูกต่อไปไม่ได้แล้ว หรือเพียงเพราะเอาไปแลกเปลี่ยนแจกจ่ายกันในระหว่างเพื่อนบ้าน

ในจดหมายดังกล่าวได้เรียกร้องให้นายเนวิน ชิดชอบซึ่งเป็นผู้ดูแลการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 และกำกับดูแลกรมวิชาการเกษตร ให้ดำเนินการดังนี้

- 1. กำกับกั้นการจำหน่ายของเลขานุการให้ดำเนิน

การอย่างถูกต้อง มิใช่รับฟังข้อเสนอและบารวาวาระที่ธุรกิจเอกชนเมล็ดพันธุ์เป็นผู้เสนอแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องฟังเสียงของเกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้ใช้เมล็ดพันธุ์และได้รับผลกระทบควบคู่ไปพร้อมๆ กันด้วย

2. ให้มีขบวนการลงมติประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ทั้ง 12 ชนิด ไว้ก่อน จนกว่าจะมีการดำเนินการผ่านขั้นตอนการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งรวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเกษตรกรและชุมชนวิชาการจากภายนอก

3. เร่งรัดให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า แทนที่จะให้การคุ้มครองแต่พันธุ์พืชใหม่เพียงอย่างเดียวเหมือนกับกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

นายเดชา ศิริภัทร กล่าวย้ำว่าเรื่องการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เป็นเรื่องใหญ่มากเพราะอาจทำให้ต่างชาติเข้ามาผูกขาดเมล็ดพันธุ์ของเราได้ เกษตรกรในเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกเป็นกังวลกับเรื่องนี้มากและได้ร่วมประชุมกันกว่า 500 คนเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม ที่บ้านนา และจะมีการจัดประชุมเพื่อรับฟังที่ของนายเนวินชิดชอบอีกครึ่งหนึ่งในวันที่ 26 พฤษภาคมนี้ ก่อนที่จะนัดคนละสิบล้านไร่ในวันที่ ๓๐ นี้เอง ในประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ดังกล่าว ก่อนหน้านี้ คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ได้ประกาศให้ ข้าว, อ้อย, มะม่วง และกล้วยไม้สกุลหวาย ได้รับการคุ้มครองพ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 2545 ซึ่งการให้การคุ้มครองดังกล่าวได้สร้างความวิตกกังวลต่อเกษตรกรไทยโดยตลอด และเมื่อเดือนกันยายนปีที่ผ่านมา กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก ได้ยื่นหนังสือถึงนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมช.เกษตรฯ และนายพิทักษ์ พงษ์บุญ ณ อุบลฯ ปัดถกการวางเกษตรกรฯ ขณะนั้น ให้บทวนใหม่ ด้วยเหตุผลคือ

1) การประกาศรายชื่อพันธุ์พืชดังกล่าว จะส่งกระทบร้ายแรงต่อเกษตรกร เพราะการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ดังกล่าวจะเปิดโอกาสให้ธุรกิจพันธุ์พืชซึ่งในระดัประเทศและบรรษัทข้ามชาติเข้ามาผูกขาดพันธุ์พืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธุ์พืชที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร และพันธุ์พืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของไทย ดังที่กล่าวมาแล้วไว้ในมาตรา 33 ที่ระบุไว้ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ขายหรือจำหน่าย ควบคุมการนำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออก นำออก การขาดจักร หรือมิให้เพื่อการค้าการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวซึ่งส่งผลกระทบต่อพันธุ์พืชใหม่

2) การประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่จะเปิดช่องให้บริษัทเมล็ดพันธุ์และเจ้าของพันธุ์พืชใหม่เมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรที่จะเก็บรักษาพันธุ์พืชซึ่งได้จากไร่หรือของต้นเอาไว้ทำพันธุ์เพื่อปลูกต่อไปได้ต่อไป ดังปรากฏใน มาตรา 33 (4) ที่ระบุว่า "...ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชใหม่เป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา"

ปัจจุบันแม้ไม่มีประกาศคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ บริษัทเมล็ดพันธุ์ก็ได้เข้ามาผูกขาดตลาดพันธุ์พืชที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธุ์ผักและพันธุ์พืชไร่หลายชนิดไปแล้ว การประกาศให้ข้าว, อ้อย, กล้วยไม้ และมะม่วงอยู่ในรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจะทำให้บริษัทขนาดใหญ่และบรรษัทเมล็ด

พันธุ์ข้ามชาติเข้ายึดครองเมล็ดพันธุ์และพันธุ์พืชที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร และความอยู่รอดของเกษตรกรไทย

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่คือการส่งเสริมเกษตรกรขออธิปไตยเมล็ดพันธุ์และธุรกิจพันธุกรรมขนาดใหญ่ให้อยู่ในเงาการผูกขาดเข้มข้นในอีกเกษตรกรไทยจะต้องซื้อพันธุ์พืชในราคาแพงกว่าปัจจุบันหลายเท่า และเมื่อมีพันธุ์พืชที่ตนเองก็เคยขายไปปลูกในฤดูต่อไปอาจถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายมหาศาล

ในครั้งนั้น เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกได้เรียกร้องให้มีการ ส่งเรื่องให้คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชพิจารณาการประกาศรายชื่อพันธุ์พืชใหม่ และในอนาคตหากมีการประกาศรายชื่อของพันธุ์พืชใดให้เป็นพันธุ์ใหม่ต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรก่อนเสมอ

นอกจากนั้น ยังเรียกร้องให้รับดำเนินการให้มีการคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่าโดยเร็ว เนื่องจากการคุ้มครองพันธุ์พืชที่สามประเภทเหล่านี้เป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร และผลประโยชน์ของประเทศโดยรวม แทนที่จะมุ่งเอากฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชฉบับนี้ไปตอบสนองผลประโยชน์ของบริษัทเมล็ดพันธุ์ขนาดใหญ่ก่อนดังที่กล่าวถึงเป็นอยู่ในปัจจุบัน

และให้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เป็นสาระเมล็ดพืชเกษตรกรรม เช่นเมล็ดพืชเกษตรกรรมในการเก็บรักษา ใช้ประโยชน์ แลกเปลี่ยน และซื้อขายเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร สิทธิดังกล่าวนอกจากเป็นสิทธิโดยธรรมชาติที่เกษตรกรไทยสมควรควรมีแล้ว ยังเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองในสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืชเพื่อการเกษตรและการอนุรักษ์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งกระทรวงเกษตรต้องการให้มีการให้สิทธิกับหน่วยงานนี้ด้วย

นอกจากเรียกร้องในครั้งนั้น กระทรวงเกษตรฯ โดยนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รมช.กระทรวงเกษตรฯ และนายพิทักษ์ พงษ์บุญ ณ อุบลฯ ปลัดกระทรวงเกษตรฯ ร่วมกันแถลงหลังจากมีข้อเรียกร้องจากเครือข่ายเกษตรกรรมฯ ว่า กระทรวงฯ จะนำข้อเรียกร้องทั้ง 3 ข้อ ของเครือข่ายฯ ไปพิจารณาในคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชชุดใหญ่

นอกจากนั้น ยังจะพิจารณาแก้ไขกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งอาจจะขัดกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืช เพื่ออาหารและเกษตรกรรม เช่น ในมาตรา 33 (5) จะอนุญาตให้ผู้ครอบครองพันธุ์พืชที่กำเนิดมาจากเมล็ดพันธุ์ใหม่ไปขายได้ไม่เกิน 3 เท่าของที่ได้รับมา อนุมัติปลัดกระทรวงเกษตรฯ ยืนยันปลัดกระทรวงฯ จะดำเนินการและประกาศทันทีไป ได้รับทราบและออกมายืนยันสิทธิของตนเอง โดยจะเชิญตัวแทนเครือข่ายเกษตรกรรมฯ มาเลือกทั้งภาคเข้าร่วมปรึกษาหารือด้วย ขณะที่ยนายประพัฒน์ และกล่าวไว้ จะตั้งคณะทำงานศึกษาและดูแลคดีเรื่องนี้อย่างจริงจัง

แต่การดำเนินการของกระทรวงเกษตรฯ ไปเวลาต่อมากลับไม่มีความคืบหน้าใดๆ กระทั่งล่าสุดมีการเร่งรัดประกาศรายชื่อพันธุ์ใหม่ 12 ชนิด ในวาระของนายเนวิน ชิดชอบ ทรราชลัทธิใหม่ในวาระของเกษตรฯ อีกครั้ง

AGRICULTURE

Farmers urge review of bid to bring seeds under protection list

Breeders accused of building a monopoly

Kultida Samabuddhi

Deputy Agriculture Minister Newin Chidchob has been urged by farmer organisations to revise a commercial plant breeders' proposal to bring 12 more seed types under the 1999 Plant Varieties Protection Act's protection list.

If registered, the protected plants would belong exclusively to commercial plant breeders, most of whom are transnational agro-industries, such as Monsanto, Pacific Seeds, and Pioneer Hi-Bred Co Ltd, said Witoon Lianchamroon, director of Biothai, and a member of the National Plant Varieties Protection Commission.

These firms would monopolise the seeds market and stop farmers developing, cultivating, or distributing the protected crop seeds. Farmers who possess the protected seed types without permission would be fined or jailed, he said.

The seed types include melon, maize, mung bean, soybean, bitter cucumber, cowpea, morning glory, Chinese broccoli, chili and sweet bell peppers, cucumber, tomato and Chinese cabbage.

These crops should not be put on the protection list as neither Department of Agriculture nor farmers had developed native strains for local use.

If the plants were listed, farmers would be forced to use varieties developed by big companies, and the price of the newly developed seeds was likely to be around 50% higher than the current price and could not be reproduced.

Decha Siripat, head of the Alternative Farming Network, said the Department of Agriculture was abusing its power in its eagerness to help agro-industries.

DOA officials rushed to seek Mr Newin's approval of the new list of protected varieties, which at present covers only four seed types: rice, mango, sugarcane and orchids. They sent the list to the deputy minister despite opposition from commission members representing farmers, said Mr Decha.

The Seed Association of Thailand, a grouping of agro-industry firms, meanwhile, claimed the 12 seed types deserved protection since they were frequently reproduced illegally. Illegal extension seeds are sold at prices several times lower than legitimate producers' own extension seeds.

They also suggested that lychees, longans and durian be added to the protection list as well.

20 พฤษภาคม 2546

- ปิดสถานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชน ใต้เตรียมชุด15 แห่งภายใน
ม.ย.นี้
- ชาวบ้านสุราษฎร์ยึดป่าคืนจากนายทุนลักลอบปลูกปาล์มในป่ากว่า
พันไร่

ปิดสถานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการวิทยุชุมชน

เครือข่ายใต้เตรียมชุด15 แห่งภายในม.ย.นี้

ปิดสถานี/องค์กรชุมชนปิดสถานีเปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแห่งแรกของจังหวัดและเป็นแห่งที่ 6 ของภาค เครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้เดินหน้าจะเปิดศูนย์ปฏิบัติการให้ครบตามเป้า 15 แห่งใน 7 จังหวัดภายในเดือนม.ย.นี้และยังมีแผนตัวเข้มแต่ละศูนย์ปฏิบัติการให้มีคุณภาพอีกด้วย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าขณะนี้กลุ่มวิทยุชุมชนปิดสถานีและเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนเขตเมืองปัตตานี ที่โรงเรียนเทศบาล 1 ต.จะบังติกอ อ.เมือง จ.ปัตตานี ถือเป็นแห่งแรกของจังหวัดจากเป้าหมาย 3 ศูนย์ปฏิบัติการและเป็นศูนย์ปฏิบัติการที่ 6 ของภาคใต้ที่ได้ทดลองออกอากาศ

นายนิรพงษ์ สุขเมือง ประธานกลุ่มวิทยุชุมชนปิดสถานี(บอกว่ องค์กรชุมชนในจังหวัดปัตตานีเริ่มเรียนรู้เรื่องวิทยุชุมชนมาตั้งแต่ปี 2542 โดยเฉพาะเรื่องสิทธิของชุมชนในการใช้คลื่นความถี่ การจัดรายการวิทยุชุมชน รวมถึงการขยายเครือข่ายไปยังพื้นที่อื่นของจังหวัด โดยใช้สถานีวิทยุมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นเวทีทดลองการออกอากาศ แต่ที่ผ่านมาเป็นเพียงวิทยุชุมชนระดับรายการที่ชุมชนยังไม่ได้เป็นเจ้าของคลื่นความถี่ ดังนั้นเพื่อให้เข้าถึงหัวใจสำคัญของวิทยุชุมชน คือ ชุมชนเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ จึงได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้เรื่องวิทยุชุมชนดังกล่าวขึ้น

ศูนย์ปฏิบัติการฯ แห่งนี้ มีกำลังส่ง 30 วัตต์ สามารถรับฟังได้ไกล 5-7 กิโลเมตร ครอบคลุมเขตเทศบาลเมืองปัตตานีทั้งหมดและบางส่วนของชุมชนรอบนอก ออกอากาศในความถี่เอฟเอ็ม 97.75 MHz.เริ่มกระจายเสียงออกอากาศตั้งแต่เวลา 07.00-17.00 น. โดยมีผังรายการ คือ เวลา 07.00-08.00 น.รายการปัตตานียามเช้า เวลา 08.00-09.00 น.รายการอนามัยเจริญพันธุ์ เวลา 09.00-12.00 น.รายการเศรษฐกิจชุมชน เวลา 12.00-14.00 น.รายการเสียงเพลงกับวัยรุ่น เวลา 14.00-15.00 น.รายการเยาวชนคนรุ่นใหม่ เวลา 15.00-16.00 น. รายการ อสม.พบชุมชน เวลา 16.00-17.00 น. รายการเล่นหนีปลายจวัก

สำหรับชุมชนจะบังติกอ นับเป็นชุมชนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของปัตตานี เนื่องจากเป็นสถานที่ตั้งของวังเจ้าเมืองปัตตานีเดิม ปัจจุบันยังมีกำแพงเมืองเดิมให้เห็นอยู่ ทั้งนี้จังหวัดปัตตานีมีแผนตั้งศูนย์ปฏิบัติการฯ ขึ้นอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนเดระฆอน อ.สายบุรี และศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนทรายขาว อ.โคกโพธิ์

นายทวี สร้อยศิริสุนทร ผู้ประสานงานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ กล่าวว่า ในพื้นที่ภาคใต้ได้กำหนดจุดทดลองตั้งศูนย์ปฏิบัติการฯ จำนวน 15 จุด ใน 7 จังหวัดและอีก 1 จุดปฏิบัติการเคลื่อนที่ ซึ่งขณะนี้ได้เปิดไปแล้วจำนวน 6 จุดปฏิบัติการ มีแผนที่จะเปิดให้ครบทั้ง 15 จุดภายในปลายเดือนมิถุนายนนี้ นอกจากนี้เครือข่ายยังมีแผนงานสำคัญอีก คือ การขยายจุดปฏิบัติการฯ ในจังหวัดที่เหลืออีกให้ครอบคลุม 14 จังหวัด การขยายเพื่อนร่วมอุดมการณ์ และแผนงานด้านการส่งเสริมศักยภาพของศูนย์ปฏิบัติการฯ แต่ละแห่งด้วย เช่น เทคนิคการผลิตรายการ.

อ่อนแอแล้ววิทยุชุมชนเมืองปัตตานี

ปัตตานี - ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ขณะนี้กลุ่มวิทยุชุมชนปัตตานีและเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนเขตเมืองปัตตานี ที่โรงเรียนเทศบาล 1 ต.จะบังติกอ อ.เมือง จ.ปัตตานี ถือเป็นแห่งแรกของจังหวัดจากเป้าหมาย 3 ศูนย์ปฏิบัติการ และเป็นศูนย์ปฏิบัติการที่ 6 ของภาคใต้ที่ได้ทดลองออกอากาศ นายนิรพงษ์ สุขเมือง ประธานกลุ่มวิทยุชุมชนปิดสถานี กล่าวว่ องค์กรชุมชนในจังหวัดปัตตานีเริ่มเรียนรู้เรื่องวิทยุชุมชนมาตั้งแต่ปี 2542 แต่ที่ผ่านมาเป็นเพียงวิทยุชุมชนระดับรายการที่ชุมชนยังไม่ได้เป็นเจ้าของคลื่นความถี่ สำหรับศูนย์ปฏิบัติการ แห่งนี้ มีกำลังส่ง 30 วัตต์ สามารถรับฟังได้ไกล 5-7 กิโลเมตร ครอบคลุมเขตเทศบาลเมืองปัตตานีทั้งหมดและบางส่วนของชุมชนรอบนอก ออกอากาศในความถี่เอฟเอ็ม. 97.75 เมกะเฮิรตซ์ เริ่มกระจายเสียงออกอากาศตั้งแต่เวลา 07.00-17.00 น.

▷ หนังสือพิมพ์ข่าวสด 3 มิ.ย.2546

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอริน เจียจันทร์พงษ์ เกิดวันที่ 27 กันยายน 2522 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรี วารสารศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2543 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหา
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย